

Ellen G. White Estate

SLEKTENES HÅP

ELLEN G. WHITE

Slektenes Håp

Ellen G. White

**Copyright © 2012
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Innhold

Information about this Book	i
Gud med oss	16
Naturen vitner om en skaper	16
Kristus - Gud og menneske	17
En herlig fremtid	21
Det utvalgte folket	23
I tidens fylde	27
Blendet av selvbedrag	29
En frelser er født	33
En frelser er født	33
Sensasjon uten reaksjon	33
Fattig fødested	34
Heldige hyrder	35
Innvielsen i templet	38
Seremoni med dype røtter	38
Skjult herlighet	39
«Herrens Salvede»	40
Maria undret seg	42
Stjernen viser vei	45
«Vi så hans stjerne»	45
Oppstyr i Jerusalem	47
Vismennene hyller Jesus	48
Flukten til Egypt	49
Ungdomsår i Nasaret	52
Oppdratt og undervist etter bibelsk modell	52
Med Bibelen og naturen som lærebøker	53
Jesus verdsatte praktisk arbeid	55
Han spredte glede og oppmuntring	56
Minnerik påske	59
Minnerik påske	59
Jødisk påskefeiring	59
Jesus blir klar over symbolikken i offersystemet	60
Josef og Maria mister ham av syne	62
Jesus aner sitt himmelske opphav	63

Et lys i hjemmet	64
En konfliktfylt tid	67
På kollisjonskurs med skriftlærde og familie	67
Omsorg for andre	68
Misforstått og miskjent av sine halvbrødre	69
«Det står skrevet»	71
Hengivenhet til foreldrene	72
Han oppmuntret alle	73
Røsten i ødemarken	75
Engelens budskap til Sakarja	75
Johannes forbereder seg for sin livsgjerning	77
Messias-profetiene - hans viktigste studium	80
En botsforkynner	81
Jesu dåp - talende symbolikk	86
Johannes døper Jesus	87
Hvorfor Jesus ble døpt	87
Guds forsikring og anerkjennelse	88
I fristelsens ødemark	91
Kampen mellom lysets og mørkets makter	91
Et viktig oppgjør	93
Den første fristelsen	94
Djevelen angriper når vi er svake	97
Bibelen som kampvåpen	98
Kontroll med begjæret	99
Kristus seiret der Adam falt	102
Den andre fristelsen	102
Den tredje fristelsen	104
Fristeren overmannet	106
«Kom og se!»	108
Et aktuelt budskap	108
Døperens Messias-forkynnelse	111
De første disiplene	113
Peter, Filip og Natanael	114
Kristen vitnetjeneste	116
Jesu første mirakel	119
Maria håper og frykter	119
Vann til vin	122
Bryllupsvinen - hva symboliserte den?	123

Jesu første mirakel - og hva det illustrerer	124
Dramatikk i templet	129
Avskyelig kremmervirksomhet	129
Jesus rydder templet	131
Tempelrensingen i videre perspektiv	133
Omgitt av de svake og fattige	135
Jesus hadde Messias' kjennetegn	136
Rådsherren som ble Kristus-tilhenger	140
Nikodemus oppsøker Jesus	140
Født på ny - et guddommelig mirakel	141
Et verk av Den Hellige Ånd	143
Jødene's åndelige tilstand	145
Kobberslangen - et Kristus-symbol	145
Han skal vokse	149
«Han skal vokse, jeg skal avta»	149
Veien til åndelig vekst	150
Ved Jakobs brønn	153
Jesus og den samaritanske kvinnen	153
Levende vann	154
Sann tilbedelse	156
Messias gir seg til kjenne	158
Samaritanerne møter Jesus	160
Jesus fordømte rasefordom	162
Frelser for alle	163
Tro uten tegn	165
Miraklet ved Betesda-dammen	169
Jesus helbreder på en sabbat	169
Anklaget for sabbatsbrudd	172
Stemplet som gudsbespotter	175
Jesus vitner om sin guddommsmakt	176
Myndighet til å holde dom	178
Uvitenhet om Den hellige skrift	179
Døperen Johannes møter sin skjebne	183
Fengslet for pliktroskap	183
Fristet til tvil og motløshet	184
Jesus hyller Johannes	187
Døperen Johannes' rolle i frelsesplanen	189
Offer for en kvinnes hevntørst	190

Pint av samvittighetsnag	192
Johannes' skjebne - et problem for mange	193
Ved tideverv	195
Forkastet av folkets ledere	195
Begeistring var stor i Galilea	196
Tiden er kommet	197
Han kommer med herlighetens rike	198
Profet på sitt hjemsted	200
Profet på sitt hjemsted	200
I synagogen i Nasaret	200
Forkastet av sine bysbarn	203
Mesteren kaller disipler	208
Peters fiskefangst	209
De forlot alt og fulgte ham	210
Han valgte ulærde hjelpere	211
I Kristi skole	212
En dag i Kapernaum	214
Forkynnelse som vakte undring	215
En demonbesatt blir fri	217
Onde ånder i aktivitet	219
Hvilken makt skal dominere?	220
Peters svigermor og andre syke	221
Hensikten med Jesu misjon	222
Tilgitt og helbredet	224
«Om du vil, kan du gjøre meg ren!»	224
Syndens spedalskheter	228
Den «uhelbredelige» ble frisk.	229
Tolleren Levi-Matteus	234
«Følg meg!»	234
I gjestebud hos tolleren	235
«Venn med tollere og syndere»	236
Om å faste	238
«Ny vin i nye skinnsekker»	240
Sabbaten - et minne og et tegn	243
Til minne om skapelsen	243
Hviledagsbudet i Dekalogen	244
Jesus og det fjerde bud	245
Om å gjøre godt på sabbatsdagen	247

Jesus stadfestet hviledagsbudet	249
De tolv utvalgte	251
De tolv utvalgte	251
Gud taler gjennom naturen	251
Ulike i sinn og natur	252
Judas Iskariot	254
Disiplene hadde feil og svakheter	256
Guds medarbeidere	257
Jesu programtale	259
Jesu programtale	259
En blandet forsamling	259
Falske forhåpninger	260
De fattige	261
De som sørger	261
De tålsomme	262
De som søker rettferdighet	263
De barmhjertige og rene av hjertet	264
De som skaper fred	264
De som blir forfulgt	265
Jordens salt og verdens lys	266
Ikke oppheve, men oppfylle	267
Ekte rettferdighet	269
Om å være helhjertet	272
Gudsrikets grunnvoll	273
Offiseren i Kapernaum	275
Tro uten vilkår	275
Troen ble belønnet	276
Jesus oppvekker enkens sønn	278
Jesu familie	281
Synd mot Den Hellige Ånd	281
Virkningen av våre ord	283
En festning mot det onde	283
Jødefolkets skjebnesvangre synd	284
Jesu brødre	285
Medlemmer av Guds familie	287
Alle er innbudt	288
Kristi åk	288
«Lær av meg»	290

Makt over storm og demoner	293
Stormen på Gennesaret-sjøen	294
«Stille! Vær rolig»	294
Fri for frykt	295
De besatte fra gravhulene	296
Gå og fortell!	298
Onde vaner smir tunge lenker	300
Gnisten som utløser guddommsmakt	302
«Frykt ikke, bare tro!»	302
«Din tro har frelst deg»	303
Apostlene sendes ut	307
Til de bortkomne i Israel	308
Som sauer blant ulver	310
Om å representere Kristus	311
Mot til å tåle	312
Sannhetens herolder	313
Gud har omsorg	314
Hvile for kropp og sjel	317
Mat til mange	322
Miraklet med brødene og fiskene	323
Bespisningsunderet - og hva vi kan lære av det	325
Stormnatt på Gennesaret-sjøen	330
De ville gjøre Jesus til konge	330
Jesus går avsides for å be	332
Disiplene drar ut på sjøen	332
I havsnød	333
Jesus kommer mot dem på sjøen	334
Hva Peter opplevde	334
«Kom!» sa Jesus.	334
Krisestemming i Galilea	337
De evige verdier	338
Vantroen griper om seg	338
«Livets brød»	339
Folkets ledere ble harme	340
Jesu «legeme» og «blod»	342
Folket vender ham ryggen	345
«Hvem skal vi gå til?»	347
Menneskebud og Guds bud	349

Til felts mot ubibelske tradisjoner	350
Også i vår tid	352
Evangeliet fjerner grenser	354
En kvinne fra Fønikia ber om hjelp	354
Jesus provoserer henne	355
Også hedningene har del i Guds gave	357
Krav om tegn	359
Fariseerne og saddukeerne krever tegn	360
Jona-tegnet	361
Den farlige surdeigen	362
I korsets skygge	366
Peters bekjennelse	367
Menighetens grunnvoll	368
Himmelrikets nøkler	369
Hva Jesus måtte lide	370
Korset vi må bære	372
På Forklarelsens berg	375
Bønnekamp på fjellet	375
I himmelsk lys	376
Kors og krone	378
Herren og hans tjenere	380
Ved foten av Forklarelsens berg	380
Et nytt mirakel	381
Hva troen kan utrette	382
Hvem er den største?	385
Tempelskatten	385
Den største i himmelriket	387
Omsorg for den minste	390
Løvhyttefesten	396
En fest for alle	396
Jesus nøler med å komme	398
Han deltar i løvhyttefesten	400
Jesus tilbyr levende vann	401
Skygget av spioner	404
Ordduell med de skriftlærde	404
Hat og intriger	406
«Aldri har noe menneske talt slik»	408
Nikodemus forsvarer Jesus	409

Jesus og den foraktede kvinnen	409
«Verdens lys»	413
Lyskilden	413
Sannheten som frigjør	415
Abrahams ætt	416
Synd og lidelse	420
Den blindfødte blir kryssforhørt	421
«Til dom er jeg kommet»	424
Hyrden	426
Hyrdesymbolet i bibelsk profeti	426
Kristus er hyrden	427
Skadevirkningen av vranglære	427
Hyrden og sauene	428
Jesu omsorg for den enkelte	429
På vei til Jerusalem	433
Onde makter prøver å hindre ham	434
Samaritanerne avviser ham	435
Sytti utsendinger	436
En slagen fiende	438
De enfoldige forstår	440
Jesus benytter billedspråk	442
Hvem er min neste?	444
«Hva skal jeg gjøre?»	444
Den barmhjertige samaritan	446
Like aktuelt i dag	448
Guds rike - hvor finnes det?	451
Jesus og barna	456
Han velsignet barna	456
Barn er påvirkelige til godt og ondt	458
«La de små barn komme til meg ...»	460
Det viktigste	461
«En ting mangler ...»	462
Enten - eller	464
Makt over død og grav	466
Hos venner i Betania	466
Lasarus blir syk, og dør	467
Jesus kommer til Betania	469
«Jeg er oppstandelsen og livet»	472

Ved Lasarus' grav	473
Jesus oppvekker Lasarus	475
Geistlig komplott	478
Forvirring i Rådet	478
Kaifas avgjør saken	480
Rådet har talt: Jesus må dø!	481
Gudsrikets grunnlov	484
Strebing og status	484
Virkelige verdier	486
Kristi rike er annerledes	486
Overtolleren Sakkeus	489
Han ønsker å leve hederlig	489
Møtet med Jesus	490
Sakkeus gjør opp	491
I gjestebud hos fariseeren Simon	494
Prestenes sammensvergelse	495
Maria salver Jesu føtter	495
Judas viser ansikt	496
«Hun gjorde det hun kunne»	497
Den knuste alabastkrukken - et Kristus-symbol	498
Judas tar hevn	499
Verdien av ekte vennlighet	500
Alt i en gave	501
Simon gir rom for tvil	502
En rystende erkjennelse	502
Den som meget tilgis, elsker meget	504
Jesu inntog i Jerusalem	506
Ridende på eselryggen	507
Fariseerne føler sin maktstilling truet	509
Jesus gråter over Jerusalem	511
Jerusalems skjebnetime	512
Til Jerusalem i kongelig prosesjon	514
Jødefolket besegler sin skjebne	516
Det fruktløse fikentreet	517
Et talende symbol	518
Lignelsen om fikentreet	520
Den jødiske nasjon - til lærdom og advarsel	521
I sitt tempel	523

Meningsløse ofringer	523
Jesu fullmakt	524
Barnas hyllingsrop	525
De prøvde å fange ham i ord	527
Lignelsen om de to brødre	528
Forpakterne og arvingen	529
Hjørnesteinen som ble vraket	531
Ny konfrontasjon	536
Skatt til keiseren	536
De dødes oppstandelse	538
De to store bud	541
Hvem Messias er	543
Til advarsel og formaning	545
Ve-rop over fariseerne og de skriftlærde	546
Enkens offer	549
De fordreide loven	551
Hvitkalkede graver	552
Fordi de forkastet Kristus	553
I den ytre forgård	557
Grekere oppsøker Jesus	557
Lignelsen om hvetekornet	558
Omgitt av guddommelig lysglans	560
Jesus taler om sin død	561
Jesu store endetidsprofeti	563
Jesu store endetidsprofeti	563
Jerusalems ødeleggelse og Kristi gjenkomst	563
Kristi etterfølgere forfulgt	565
Jerusalem kringsatt	565
Middelalderens lange forfølgelsesperiode	566
Tegn på Jesu gjenkomst	566
Når Menneskesønnen kommer	568
«Vær på vakt og våk!»	569
«Dag og time kjenner ingen»	570
Kristendom i hverdagen	573
«Kom hit!»	573
«Gå fra meg!»	575
I Jesu fotspor	576
Alles herre - alles tjener	579

Sammen for siste gang	579
Strid om status	580
Jesus vasker disiplenes føtter	581
Eksempel på ydmykhet	584
Nattverden - et minnemåltid	588
Påskefesten på Jesu tid	588
Nattverden blir innstiftet	589
«En av dere skal forråde meg»	589
Forræderen avslørt	591
Også Judas	592
Alle er innbudt	592
Hva nattverden betyr	593
Jesu avskjedstale	597
Om å kjenne Gud gjennom Kristus	597
Grenseløse muligheter	599
Bønn i Jesu navn	600
Kristi stedfortredere	602
Hva Den Hellige Ånd gjør	603
Mot Getsemane	606
Vintreet og grenene	608
Et nytt bud	610
Han levde for å frelse	612
Getsemane	615
Bøyd under all verdens synd	615
Den første bønnekampen	616
Disiplene sov	617
Den andre bønnekampen	619
Den tredje bønnekampen	620
Da alt stod på spill	621
Jesus blir tatt til fange	622
For jødernes domstol	626
Forhørt av Annas	626
For øverstepresten Kaifas	629
«Er du Messias?»	632
Peter fornekter Jesus	636
Anklaget og dømt	639
Judas	642
Under Jesu innflytelse	642

Offer for tvil	643
Judas bryter ut	645
Forræderen	646
Tragisk slutt	647
Fra Herodes til Pilatus	650
Fra Herodes til Pilatus	650
Prestene krever dom uten rettergang	650
Falske anklager	652
I forhør hos Pilatus	653
Gud taler til Pilatus	653
Forhørt av Herodes	655
Jesus er taus	656
Utsatt for trusler og vold	658
Tilbake til Pilatus	658
Håndet og ydmyket	661
Jesus eller Barabbas	663
«Kongen» eller keiseren	665
Golgata	669
Han bar sitt kors	669
«Gråt ikke over meg»	670
Jesus blir korsfestet	672
«Jesus fra Nasaret, jødernes konge»	673
Ondskapen får fritt løp	674
Røveren på korset	676
Jesu mor	679
Hva Jesus led	679
«Det er fullbrakt!»	683
Korset i sentrum	685
Kampen mellom ondt og godt	685
Menneskets rolle i striden	688
Kampen mot Guds lov	689
Når striden tar slutt	691
I en rikmanns grav	693
De som var vitne til hans død	693
Prestene får panikk	694
Et knust hjerte	695
Jesus blir gravlagt	696
En uforglemmelig påskesabbat	698

Militærvakt ved graven	701
Han åpnet dødsrikets porter	704
Han åpnet dødsrikets porter	704
Naturen spiller med	704
Skrekkslagne prester og soldater	705
Pilatus	706
Ryktene svirrer	707
Oppreist med Kristus	708
Fra sorg til glede	711
Han lever!	711
Peter og Johannes «så og trodde»	712
Jesus viser seg for Maria Magdalena	713
Gå og fortell disiplene!	714
På veien til Emmaus	717
Fra tvil til tro	722
Jesus viser seg for disiplene	722
Disiplenes misjonsoppdrag	723
Tvileren Tomas	725
Gjensyn i Galilea	728
På kjente steder	728
Sammen igjen	729
Jesus og Peter	730
«Følg meg!»	733
Over alle grenser	735
Stevnemøte i fjellskråningen	735
Til alle folkeslag	736
Fra Jerusalem til hele verden	737
Den Hellige Ånd	738
Et hellig oppdrag	739
Helbrede syke	741
«Jeg er med dere»	743
Kristus i sentrum	744
Oppdrag og avskjed	747
Oppdrag og avskjed	747
På Oljeberget	747
Jesus blir tatt til himmelen	748
Tilbake til Jerusalem	750
Ærens konge drar inn	750

Gud med oss

«De skal gi ham navnet Immanuel - det betyr: Gud med oss.» «Kunnskapen om Guds herlighet, som stråler i Kristi ansikt, skal lyse fram.» Fra evighet av var Jesus Kristus ett med Faderen. Han var «Guds bilde», bildet av hans storhet, «en utstråling av Guds herlighet». 1 Det var for å åpenbare denne herlighet at han kom til vår verden. Han kom til denne jord som var i syndens mørke, for å åpenbare lyset fra Guds kjærlighet - være «Gud med oss». Derfor ble det profetert om ham: «De skal gi ham navnet Immanuel.»

Da Jesus kom for å bo iblant oss, skulle han åpenbare Gud både for mennesker og engler. Han var Guds ord - Guds tanke gjort hørlig. I sin bønn for disiplene sier han: «Jeg har kunngjort dem ditt navn,» - «en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunn og sannhet» «for at den kjærlighet du har hatt til meg, kan være i dem, og jeg selv kan være i dem». Men denne åpenbaring gjaldt ikke bare mennesker. Vår lille verden er en lærebok for universet. Guds store nåde og gjensidige kjærlighet er det tema som «selv engler gjerne vil se inn i».2 Det vil bli deres studium gjennom endeløse tidsaldrer. Både de frelste og de som aldri falt i synd, vil i Kristi kors finne emnet for sitt studium og sin sang.

Den herlighet som stråler i Jesu ansikt, er hans selvoppofrende kjærlighet. I lyset fra Golgata vil man se at loven om den selvfornektende kjærlighet er livets lov både for jorden og himmelen. Den [9] kjærlighet som ikke søker «sitt eget», har sitt utspring i Guds eget hjerte. Den karakter som preger ham som bor i et lys ingen kan komme til, vises tydelig i ham som var tålsom og ydmyk av hjertet.

Naturen vitner om en skaper

I begynnelsen åpenbarte Gud seg i hele skaperverket. Det var Kristus som spente ut himlene og la jordens grunnvoller. Det var han som plasserte verdnene i himmelrommet og dannet blomstene på marken. Han «reiste fjellene» med sin kraft. «Havet er hans, for

han har skapt det.»³ Det var han som fylte jorden med skjønnhet og luften med sang. På alle ting på jorden, i luften og på himmelhvelvet skrev han budskapet om Faderens kjærlighet.

Nå har synden vansiret Guds fullkomne verk. Men håndskriften finnes fremdeles. Også nå vitner alt det skapte om hans herlighet. Det egoistiske mennesket er det eneste som bare lever for seg selv. Ingen fugl farer gjennom luften, ikke noe dyr beveger seg på jorden uten at det er til gagn for annet liv. Det finnes ikke et blad i skogen eller et lite strå som ikke er til nytte for noen. Fra hvert tre, hver busk og hvert blad strømmer den livsenergi som hverken mennesker eller dyr kan leve uten. I sin tur bidrar mennesker og dyr på sin måte så trær, busker og blad kan leve. Blomstene sender ut sin duft og utfolder sin skjønnhet til velsignelse for verden. Solen lyser til glede for verdener i tusenvis. Havet, som alle våre kildevell stammer fra, tar imot strømmer fra alle land. Men det tar imot for å kunne gi. Tåken som stiger opp fra havet, faller som regnskurer på jorden, så planter kan gro og gi grøde.

Englene fra herlighetens rike finner glede i å gi. De viser kjærlighet og utrettelig omsorg for syndige og vanhellige mennesker. Himmelske vesener rører ved menneskehjerter. De bringer lys fra himmelen til denne mørke verden. På en vennlig og tålmodig måte påvirker de menneskesinnet for å føre de fortapte inn i et fellesskap med Kristus som er mer intimt enn de selv vet om.

Kristus - Gud og menneske

Men dette er bare svake fremstillinger. Fremfor alt ser vi Gud i Jesus. Når vi betrakter Jesus, ser vi at Guds gavmildhet er et uttrykk for hans herlighet. Jeg gjør ikke noe av meg selv, sa Kristus. «Faderen, den levende, har sendt meg, og jeg har liv ved ham.» «Jeg søker ikke min egen ære.» Han var alltid opptatt av å ære sin Far som hadde sendt ham.⁴ Dette er den store grunnregel som er livets lov for universet.

Kristus fikk alle ting fra Gud. Men han tok imot for å gi. Slik er det også med hele himmelen når det gjelder Kristi tjeneste for alle skapte vesener. Gjennom Sønnen strømmer Faderens liv ut til alle. Gjennom Sønnen vender det tilbake med lovsang og glad tjeneste, som en flodbølge av kjærlighet til ham som er alle tings opphav.

På den måten blir godgjørenhetens kretsløp fullstendig gjennom Kristus, så det fremstiller den store givers natur, som er livets lov.

[10] I selve himmelen ble denne loven overtrådt. Synden oppstod i egenkjærlig maktsyke. Lucifer, den vernende kjerub, ønsket å være den fremste i himmelen. Han prøvde å vinne kontroll over de himmelske vesener. Han ville lede dem bort fra Skaperen, og selv tilvende seg deres hyllest. Derfor fremstilte han Gud i et falskt lys, og han tilla ham et ønske om å ta all ære til seg selv. Han prøvde å tillegge Skaperen sine egne onde egenskaper. På den måten bedrog han englene, og slik bedrog han også mennesker. Han fikk dem til å tvile på Guds ord og nære mistillit til hans godhet. Gud er rettferdig, og han er fryktinngytende i sin majestet.

Derfor fikk Satan dem til å oppfatte ham som streng og uforsonlig. Slik fikk han menneskene til å alliere seg med ham i opprør mot Gud, og natten senket seg over verden.

Jorden ble mørk på grunn av misoppfatningen av Gud. Satans bedragerske makt måtte brytes hvis de mørke skyggene skulle spres, så verden igjen kunne vende tilbake til Gud. Dette kunne ikke skje ved bruk av makt. Maktbruk er i strid med prinsippene i Guds rike. Herren ønsker bare kjærlighetens tjeneste. Kjærlighet er ikke noe en kan forlange, og den kan heller ikke vinnes ved makt eller myndighet. Kjærlighet kan bare vekkes ved kjærlighet.

Å kjenne Gud er å elske ham. Hans egenskaper måtte fremstilles som en motsetning til Satans egenskaper. Bare et eneste vesen i hele universet kunne gjøre dette. Bare han som kjente høyden og dybden av Guds kjærlighet, kunne gjøre den kjent. «Rettferds sol» måtte renne over den mørke verden «med legedom under sine vinger».5

Planen om å gjenløse oss var ikke en etterpå-tanke, en plan som ble utarbeidet etter Adams fall. Den var en åpenbaring av «den hemmelighet som har vært holdt skjult fra evige tiden». Den var en utfoldelse av de prinsipper som fra evighet av var grunnvollen før Guds styreset. Fra begynnelsen av visste Gud og Kristus om Satans frafall og om menneskets fall på grunn av den ondes villedende makt. Gud hadde ikke bestemt at synden skulle eksistere, men han forutså at den ville komme, og traff forholdsregler for å møte denne fryktelige ulykken. Så høyt elsket han verden, at han gjorde en pakt om å gi sin enbårne Sønn, «for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv».6

Lucifer hadde kunngjort: «Høyt over Guds stjerner reiser jeg min trone Jeg vil ... gjøre meg lik Den Høyeste.» Men, om Kristus sies det: «Han var i Guds skikkelse, men så det ikke som røvet gods å være Gud lik. Han gav avkall på sitt eget, tok på seg en tjeners skikkelse og ble mennesker lik.»⁷

Dette var et frivillig offer. Jesus kunne fortsatt ha vært ved Faderens side. Han kunne ha beholdt himmelens herlighet og englenes hyllest. Men han valgte å gi septeret tilbake til Faderen og forlate himmelen for å bringe lys til dem som var i mørke, og liv til dem som var i ferd med å omkomme.

Da Jesus kom til denne verden for nesten to tusen år siden, hørtes et gåtefullt utsagn fra himmelen, fra Guds trone: «Slaktoffer og gave ville du ikke ha, men et legeme gjorde du i stand til meg Se, her kommer jeg for å gjøre din vilje, Gud. I bokrullen er det skrevet om meg.»⁸ Slik blir fullbyrdelsen av den planen som hadde vært skjult fra evige tider, kunngjort. Kristus var i ferd med å besøke vår verden og bli menneske. Han sier: «Et legeme gjorde du i stand til meg.» Hvis han hadde kommet i den herlighet han hadde hos Faderen før verden var til, kunne vi ikke ha tålt lyset av hans nærhet. Men for at vi skulle kunne se hans herlighet uten å dø, ble den tilslørt. Hans guddommelighet ble kledd i menneskelighet - den usynlige herlighet i en synlig menneskeskikkelse. [11]

Denne store hensikt var blitt fremstilt i symboler og forbilder. I den brennende busken hvor Kristus viste seg for Moses, åpenbarte Gud seg. Symbolet som ble valgt til å fremstille Guddommen, var en uanselig busk som tilsynelatende ikke hadde noe tiltrekkende ved seg. Men den evige Gud var i denne busken. Den store og barmhjertige Gud skjulte sin herlighet i et høyst uanselig forbilde slik at Moses kunne se den og leve. På lignende måte meddelte Gud seg til Israel i skystøtten om dagen og ildstøtten om natten for å åpenbare sin vilje for menneskene og gi dem sin nåde. Guds herlighet var skjult og hans storhet tilslørt så dødelige mennesker med sitt svake syn kunne tåle å se den.

Slik skulle Kristus komme i «vårt svake og forgjengelige legeme» og bli mennesker lik.⁹ I verdens øyne hadde han «ingen herlig skikkelse» så de kunne synes om ham. Likevel var han Gud i menneskeskikkelse, himmelens og jordens lys. Hans herlighet var

tilslørt, hans storhet og majestet var skjult så han kunne komme i nær forbindelse med mennesker som var sorgfulle og fristet.

Gud sa til Moses: «La dem så reise en helligdom for meg, og jeg vil bo midt iblant dem.» Og han bodde i helligdommen, midt iblant sitt folk. Symbolet på hans nærvær var med dem på hele deres slitsomme vandring i ørkenen. På samme måte reiste Kristus sin helligdom midt i vår menneskelige leir. Han satte opp sitt telt ved siden av menneskenes telt for å kunne bo iblant oss og gjøre oss kjent med sin guddommelige karakter og sitt liv. «Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, den herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.» 10

Etter at Jesus kom for å bo hos oss, vet vi at Gud har kjennskap til våre prøvelser og føler med oss i våre sorger. Enhver Adams sønn og datter vil forstå at vår skaper er synderes venn, for i ethvert løfte om nåde, i ethvert løfte om glede og i enhver kjærlighetshandling og guddommelig egenskap i Jesu liv på jorden ser vi «Gud med oss».

[12] Satan fremstiller Guds lov som en selviskhetens lov. Han påstår at det er umulig for oss å etterleve dens forskrifter. Han legger skylden på Skaperen for at våre første foreldre falt. All den ulykke som fulgte, gir han også Gud ansvaret for. Slik får han menneskene til å betrakte Gud som opphav til synd, lidelse og død. Jesus skulle avsløre dette bedraget. Som en av oss skulle han være et eksempel på lydighet. Av den grunn tok han på seg vår natur og gikk inn i vår situasjon. «Derfor måtte han i ett og alt bli sine brødre lik.» Hvis vi måtte utholde noe som Jesus ikke utholdt, ville Satan på det punktet fremstille Guds kraft som utilstrekkelig for oss. Derfor ble Jesus «prøvet i alt på samme måte som vi». 11

Han holdt ut enhver prøve som vi er underlagt, og for sin egen del gjorde han ikke bruk av noen kraft som ikke fritt tilbys oss. Som menneske møtte han fristelser, og han seiret i den kraft Gud gav ham. Han sier: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.» 12 Når han gikk omkring og gjorde godt og helbredet alle som var plaget av Satan, gjorde han det klart for menneskene hvordan Guds lov var og hva hans tjeneste gikk ut på. Hans liv vitner om at det også er mulig for oss å etterleve Guds lov.

Ved sin menneskelighet kom Kristus i kontakt med menneskeheten, og ved sin guddommelighet griper han fatt i Guds trone. Som menneskesønn gav han oss et eksempel på lydighet, som Guds Sønn

gir han oss kraft til å lyde. Det var Kristus som talte til Moses ut fra tornebusken på Horeb, idet han sa: «Jeg er den jeg er. Slik skal du svare israelittene: Jeg Er har sendt meg til dere.» Dette var pantet på Israels frigjøring. Da han så kom «i menneskers skikkelse», omtalte han seg selv som Jeg Er.

Barnet fra Betlehem, den saktmodige og ydmyke frelser, er Gud «åpenbart i menneskers skikkelse». Og til oss sier han: «Jeg er den gode hyrde.» «Jeg er det levende brød.» «Jeg er veien, sannheten og livet.» «Meg er gitt all makt i himmel og på jord.»¹³ Jeg er garantien for hvert løfte. Jeg er, frykt ikke! «Gud med oss» er pantet på vår utfrielse fra synd, forsikringen om at vi får kraft til å lyde himmelens lov.

Da Kristus kom i menneskeskikkelse, åpenbarte han en natur som er motsatt av Satans natur. Men han gikk enda dypere ned på ydmykhetens sti. «I sin ferd var han som et menneske; han fornedret seg selv og ble lydig til døden, ja, korsets død.» På samme måte som øverstepresten tok av seg sin praktfulle embetsdrakt og gjorde tjeneste i den alminnelige prestens hvite linklær, tok Kristus på seg en tjeners skikkelse og brakte et offer der han selv var både prest og slaktoffer. «Han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred.»¹⁴

Kristus ble behandlet som vi fortjener, for at vi kunne bli behandlet som han fortjener. Han ble fordømt for våre synder som han ikke hadde noen del i, for at vi kunne bli rettfærdiggjort ved hans rettfærdighet som vi ikke hadde noen del i. Han led den død som tilkom oss, så vi kunne få det liv som var hans. «Ved hans sår har vi fått legedom.»

[13]

En herlig fremtid

I sin Sønn person har Gud tatt menneskelig natur og ført den inn i selve himmelen. Det er Menneskesønnen som sammen med Gud sitter på universets trone. Det er Menneskesønnen som skal kalles «Underfull Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far og Fredsfyrste». Han som kaller seg Jeg Er, er bindeleddet mellom Gud og menneskeheten. Han griper hånden til begge parter. Han som er «hellig, god og ren, skilt ut fra syndere», skammer seg ikke ved å kalle oss brødre. ¹⁵ I Kristus er familien på jorden og familien i himmelen knyttet sammen.

Den herliggjorte Kristus er vår bror. Himmelen er hos menneskene, og menneskeheten er omsluttet av den evige kjærlighet.

Gud sier om sitt folk: «Som steiner i et diadem skal de funkle i hans land. Ja, hvor godt og fagert det er!» Opphøyelsen av de gjenløste vil være et evig vitnesbyrd om Guds barmhjertighet. «I de kommende tider» vil han «vise sin uendelig rike nåde og sin godhet mot oss i Kristus Jesus». Slik vil «hans mangfoldige visdom» bli «kunngjort for maktene og myndighetene i himmelrommet. Dette var Guds forsett fra evighet, det han har fullført i Kristus Jesus, vår Herre». 16

Ved Kristi gjenløsningsverk er Guds lederskap blitt rettferdiggjort. Den Allmektige er blitt fremstilt som kjærlighetens Gud. Satans anklager er blitt tilbakevist, og hans karakter er avslørt. Aldri mer vil det skje opprør. Synd kan aldri mer komme inn i universet. Gjennom evige tider vil alle være sikret mot frafall. Ved selvpoppofrende kjærlighet er jordens og himmelens beboere knyttet til sin skaper med enhetens uløselige bånd.

Frelsesverket vil bli fullstendig. Der hvor det var overflod av synd, er Guds nåde langt større. Selve jorden, nettopp det området Satan gjorde krav på som sitt eget, vil ikke bare bli gjenløst, men opphøyet. Vår lille verden som under syndens forbannelse var den eneste mørke flekk i Guds herlige skaperverk, vil bli hedret fremfor alle andre verdener i hans univers: Her hvor Guds Sønn tok på seg menneskelighet, der herlighetens konge levde, led og døde, skal Guds bolig være hos menneskene når han gjør alle ting nye. «Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem.» 17 Og når de gjenløste gjennom endeløse tidsaldrer vandrer i Herrens lys, vil de prise ham for hans ubeskrivelige gave - Immanuel,

[14] Gud med oss.

Det utvalgte folket

I mer enn tusen år hadde jødefolket ventet på Messias' komme. De hadde satt sine lyseste forhåpninger til denne begivenheten. I sang og profetiske budskaper, i tempelritualer og i familieandakt hadde de hegnet om hans navn. Likevel kjente de ham ikke da han kom. Han som himmelen elsket, var for dem «som et rotskudd av tørr jord. Han hadde ingen herlig skikkelse». De så ingen skjønnhet i ham, og de gledet seg ikke ved synet av ham. «Han kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham.» 1

Likevel hadde Gud utvalgt Israel. Han hadde valgt dem ut til å ta vare på kunnskapen om hans lov og verne om de symboler og profetier som viste hen til Frelseren. Han ønsket at de skulle være frelsens livskilde for verden. Det som Abraham var i det landet hvor han oppholdt seg, det som Josef var i Egypt, og som Daniel var ved hoffet i Babylonia, skulle det hebraiske folk være blant nasjonene. De skulle åpenbare Gud for menneskene.

Da Abraham ble kalt, hadde Herren sagt: «Jeg vil velsigne deg Du skal bli til velsignelse.» «I deg skal alle slekter på jorden velsignes.» Den samme undervisning ble også formidlet gjennom profetene. Selv etter at israelittene var blitt utsatt for krig og fangenskap, tilhørte løftet dem. «Blant mange folk skal Jakobs rest være som dugg fra Herren, som en regnskur på gress. De venter ikke på noen mann og håper ikke på mennesker.» Når det gjaldt templet i Jerusalem, uttalte Herren gjennom Jesaja: «Mitt hus skal kalles et bønnens hus for alle folk.»2

Men israelittene satte sitt håp til verdslig storhet. Fra den tiden da de kom inn i Kanaan, vek de av fra Guds påbud og fulgte hedningenes skikker. Det var forgjeves at Gud advarte dem ved sine profeter. Forgjeves ble de straffet og undertrykt av hedningene. Etter hver reformasjon fulgte et enda dypere frafall.

forskriftene, vil de si: «Så klokt og forstandig det er, dette store folket!»3 Men på grunn av deres troløshet kunne Guds hensikt bare bli gjennomført under enda mer motgang og ydmykelse.

[15]

De ble undertrykt av Babylonia og spredt omkring i de hedenske land. Under trengsler var det mange som fornyet sin troskap mot Guds pakt. Mens de hengte harpene sine på piletrærne og sørget over det hellige tempel som lå øde, strålte sannhetens lys ut fra dem, og kunnskapen om Gud ble spredt blant folkeslagene. De hedenske offersystemer var en forvanskning av den ordning Gud hadde foreskrevet. Mang en oppriktig tilhenger av hedenske ritualer lærte av hebreerne å forstå betydningen av den tjenesten som Gud hadde innstiftet, og i tro grep de løftet om en frelser.

Mange av dem som var i landflyktighet, ble forfulgt, og ikke så få mistet livet fordi de nektet å tilsidesette sabbaten og feire de hedenske høytider. Når avgudsdyrkere reiste seg for å utrydde sannheten, førte Herren sine tjenere frem for konger og herskere for at disse og folket deres skulle få anledning til å ta imot lyset. Gang på gang måtte de største herskere kunngjøre at den Gud de hebraiske fanger dyrket, stod over alle andre guder.

Under fangenskapet i Babylonia ble israelittene grundig kurert for vanen med å tilbe utskårne bilder. I de århundrer som fulgte, ble de undertrykt av hedenske fiender, til de ble fullstendig overbevist om at deres fremgang var avhengig av at de etterlevde Guds lov. Men hos altfor mange av folket var det ikke kjærlighet som tilskyndet dem til å være lydige, men egoistiske motiver. I det ytre tjente de Gud som et middel til å oppnå nasjonal storhet. De ble ikke verdens lys, men lukket seg ute fra verden for å unngå å bli fristet til avgudsdyrkelse.

I den undervisning som ble gitt ved Moses, hadde Gud innført restriksjoner i deres omgang med avgudsdyrkere, men denne undervisningen ble mistolket. Den hadde til hensikt å hindre dem i å følge hedningenes skikker, men den ble brukt til å bygge en skillevegg mellom Israel og alle andre folkeslag. Jødene betraktet Jerusalem som sin himmel, og de var avindsyke med tanke på at Herren skulle vise barmhjertighet mot hedningene.

Etter at de var kommet tilbake fra Babylonia, ble det lagt stor vekt på religiøs undervisning. Overalt i landet ble det oppført synagoger der prestene og de skriftlærde utla loven. Det ble også opprettet skoler der det angivelig skulle undervises i praktiske ferdigheter og naturkunnskap og også i rettferdighetens grunnsetninger. Men disse institusjonene var blitt fordervet. Under fangenskapet hadde mange

tilegnet seg hedenske ideer og skikker som ble blandet inn i deres religiøse tjeneste. På mange måter tok de etter avgudsydikerne.

Etter hvert som jødene fjernet seg fra Gud, mistet de mye av sansen for innholdet i offersystemet. Det var Kristus som hadde innstiftet denne ordningen. Hvert ledd i den var et symbol på ham selv, og den hadde vært full av livskraft og åndelig skjønnhet. Men jødene gikk glipp av det åndelige liv i de religiøse seremonier og klynget seg til døde formaliteter. De satte sin lit til selve ofringene og forordningene i stedet for å hvile i ham som disse viste hen til. For å fylle tomrommet etter det de hadde mistet, innførte prestene og rabbinerne en mengde krav som de selv hadde funnet på. Jo strengere de opptrådte, desto mindre av Guds kjærlighet kom til syne. De vurderte sin egen hellighet etter mengden av seremonier, mens de selv var fylt med hovmod og hykleri.

Med alle de hårfine og byrdefulle pålegg var det blitt umulig å overholde loven. De som gjerne ville tjene Gud, og som forsøkte å overholde rabbinernes forskrifter, strevde under en tung byrde. Anklagene fra en plaget samvittighet gav dem ingen hvile. Slik arbeidet Satan for å gjøre menneskene mismodige, svekke deres oppfatning av Guds natur og skape forakt for Israels tro. Han håpet å kunne stadfeste den påstand han kom med da han gjorde opprør i himmelen: at Guds krav var urettferdige og ikke kunne overholdes. Selv Israel holdt jo ikke loven, hevdet han.

Selv om jødene lengtet etter at Messias skulle komme, hadde de ingen sann forståelse av hans misjon. Det de søkte, var ikke frigjøring fra synd, men befrielse fra romerne. De så frem til at Messias skulle komme som erobrere for å bryte undertrykkernes åk og opphøye Israel til en verdensmakt. Slik ble veien beredt for dem til å forkaste ham.

På den tiden da Jesus ble født, var folket forbitret over de fremmede herskerne, og opprevet av indre strid. Jødene hadde fått lov til å opprettholde en form for selvstyre. Men ikke noe kunne tilsløre det faktum at de var under romernes åk, eller kunne få dem til å forsone seg med at deres makt var begrenset. Romerne krevde rett til å utnevne og avsette øverstepresten. Ofte sikret noen seg embetet ved svik, bestikkelse eller til og med drap. På denne måten ble presteskapet mer og mer korrupt. Likevel hadde prestene fremdeles stor makt, og de utnyttet den til egoistiske formål i vinnings hensikt. Folket

var utsatt for deres hensynsløse krav og ble også hardt skattlagt av romerne. Denne situasjonen ble årsak til en vidt utbredt misnøye, og ofte forekom det opptøyer blant befolkningen. Griskhet og vold, mistro og åndelig sløvhhet holdt på å fortære selve sjelen i den jødiske nasjon.

[17] Romerhatet, sammen med nasjonal og åndelig stolthet, fikk jødene til fremdeles å holde fast på sine former for gudsdyrkelse. Prestene prøvde å opprettholde sitt ry for hellighet ved å følge de religiøse seremonier til punkt og prikke. Folket, som var undertrykt og omgitt av mørke, og deres maktsyke ledere, lengtet etter ham som skulle komme og overvinne deres fiender og gjenopprette riket for Israel. De hadde gransket profetiene, men uten å ha åndelig innsikt. Derfor overså de skriftordene som pekte på ydmykelsen i forbindelse med Kristi første komme, og feiltolket de tekster som taler om herligheten ved hans annet komme. Deres utsyn ble tåkelagt på grunn av stolthet, og de tolket profetiene i samsvar med sine egne egoistiske ønsker.

I tidens fylde

«I tidens fylde sendte Gud sin Sønn Han skulle kjøpe dem fri som stod under loven, så vi kunne få barnekår.» 1

Kristi komme ble forutsagt i Eden. Da Adam og Eva først hørte løftet, ventet de at det hurtig skulle bli oppfylt. Med glede hilste de sin førstefødte sønn velkommen, og håpet at han måtte være befrieren. Men oppfyllelsen av løftet lot vente på seg. De som først hadde fått det, døde uten at det var blitt til virkelighet. Fra Enoks dager ble løftet gjentatt av patriarker og profeter som holdt håpet om hans komme levende. Likevel kom han ikke. Daniels profeti åpenbarte tiden for hans komme, men ikke alle tolket budskapet på den riktige måten. Århundrene svant, og profetenes røster hørtes ikke mer. Undertrykkerens hånd hvilte tungt på Israel, og mange var klar til å utbryte: «Dagene går, og alle syner slår feil.»²

Men likesom det er med stjernene i deres fastlagte baner i det umåtelige kretsløp, er det ingen hast og ingen forhaling i Guds forsett. Gjennom symbolene med det store mørket og den rykende ovnen hadde Gud overfor Abraham åpenbart Israels trelldom i Egypt, og at tiden de skulle oppholde seg der ville være fire hundre år. «Siden skal de dra ut med mye gods.» Mot dette kjempet faraos stolte rike og hele dets makt forgjeves. Nettopp «på dagen» som var fastsatt i det guddommelige løfte, «drog alle Herrens hærer ut av Egypt».³ Slik hadde Gud også fastsatt den nøyaktige tiden for Kristi komme. Da tidens store ur angav denne timen, ble Jesus født i Betlehem.

«I tidens fylde sendte Gud sin Sønn.» Gud i himmelen hadde hatt kontroll med nasjonenes bevegelser og menneskers luner og påfunn inntil verden var moden for befrierens komme. Folkeslagene var forent under ett styre. Det samme språket ble brukt nesten overalt, og ble alle steder anerkjent som litteraturens språk. Fra alle land kom de atspredte jødene til Jerusalem for å feire de årlige høytider. Når de drog tilbake til sitt hjemsted, kunne de bringe tidender om Messias' komme ut over verden.

[18]

På denne tiden holdt de hedenske religionssystemer på å miste sitt grep på folk. Mange var trette av skuespill og fabler. De lengtet etter en religion som kunne tilfredsstille sjelen. Selv om sannhetens lys syntes å ha blitt borte for menneskene, fantes det noen som ventet på lys, og som var fylt av forvirring og sorg. De tørstet etter kunnskap om den levende Gud og etter en forsikring om et liv bak død og grav.

Intens Messias-forventning

Etter hvert som jødene fjernet seg fra Gud, ble troen svekket, og håpet hadde nesten opphørt å kaste lys over fremtiden. Profetenes ord ble ikke forstått. For folkemassene var døden et mysterium som de fryktet. Bak den var det uvisshet og mørke. Det var ikke bare mødrenes jammerskrik i Betlehem som lød for profeten, men også et fortvilt rop fra menneskeheten gjennom århundrer. Røsten ble hørt i Rama, «gråt og høylytt klage: Rakel gråt over sine barn og ville ikke la seg trøste. For de er ikke mer».4 I «dødens land og skygge» satt mennesker uten å finne trøst. Med lengselsfulle blikk speidet de etter at befrieren skulle komme, da mørket skulle spres og fremtidens hemmelighet bli klarlagt.

Utenfor det jødiske folk var det noen som forutsa at en guddommelig lærer skulle komme. Disse menneskene søkte etter sannhet, og de ble ledet av Guds Ånd som inspirerte dem. Gang på gang stod det frem slike lærere som var som stjerner på en mørk natthimmel. Deres profetiske ord tente håp hos tusener i den hedenske verden.

I århundrer hadde Bibelen vært oversatt til gresk som den gang ble brukt overalt i Romerriket. Jødene var spredt vidt omkring, og deres forventning om at Messias skulle komme, var i noen grad også hedningenes. Blant dem som jødene betraktet som hedninger, fantes det noen som forstod profetiene om Messias bedre enn lærerne i Israel. Det var noen som håpet at han skulle komme som befrier fra synd. Filosofer var ivrige etter å granske jødernes gåtefulle religionssystem. Men jødernes religiøse fanatisme hindret spredningen av lyset. Fordi de var så fast bestemt på å opprettholde skillet mellom dem selv og andre folkeslag, var de uvillige til å la dem få del i den kunnskap de selv fremdeles hadde om symbolene i deres gudstjeneste. Den sanne fortolkeren måtte komme. Han som alle disse symboler var forbilder på, måtte forklare betydningen av dem.

Gud hadde talt til verden gjennom naturen, gjennom forbilder og symboler og gjennom patriarker og profeter. Han måtte undervise menneskene på deres eget språk. Han som var paktens formidler, måtte selv tale. Hans røst måtte høres i hans eget tempel. Kristus måtte komme for å tale på en måte som ville bli klart og tydelig forstått. Han som var sannhetens opphav, måtte skille sannheten fra menneskelige utsagn som hadde gjort den virkningsløs. Guds rikes natur og frelsesplanen måtte forklares tydelig, og lærdommene fra Det gamle testamente måtte fremholdes i full utstrekning.

[19]

Blant jødene fantes det enda noen trofaste etterkommere av de hellige slekter som hadde bevart kunnskapen om Gud. De håpet fremdeles på det løfte som var gitt til fedrene. De styrket sin tro i den forsikring som ble gitt ved Moses: «Herren Gud skal sende dere en profet som meg, en av deres egne brødre. Og dere skal høre på alt han sier til dere.» Videre leste de hvordan Herren ville salve en til «å forkynne et gledesbudskap for de arme, for å lege dem som har et knust hjerte, rope ut frihet for fanger og frigjøring for dem som er i lenker», og «rope ut et nådens år fra Herren». De leste om hvordan han ville få «utbredt retten på jorden», og at «fjerne kyster venter på hans lære». «Mot ditt lys skal folkeslag vandre, konger skal gå mot din solrenningsglans.»⁵

Jakobs utsagn på dødsleiet fylte dem med håp: «Kongespir skal ikke vike fra Juda eller herskerstav fra hans føtter til den rette kongen kommer.» Israels stadig minkende makt vitnet om at Messias' komme var nær. Daniels profeti skildret hans vidunderlige herredømme over et rike som skulle følge etter alle jordiske riker. Det skal aldri i evighet gå til grunne, hadde profeten sagt.⁶ Selv om bare få forstod arten av Kristi misjon, hersket det likevel en vidt utbredt forventning om en mektig fyrste som skulle opprette sitt rike i Israel, og som skulle frigjøre alle folk.

Blendet av selvbedrag

Tidens fylde var kommet. På grunn av overtredelse gjennom lange tider var menneskene blitt mer og mer fordervet. Dette gjorde det nødvendig at Frelseren måtte komme. Satan hadde arbeidet for å gjøre avgrunnen mellom jorden og himmelen uoverstigelig, og ved sine løgner hadde han fått menneskene til å ture frem i synd.

Hans hensikt var å få slutt på Guds overbærenhet og slokke hans kjærlighet til menneskene, så han ville overlate verden til Satans herredømme.

Satan prøvde å holde kunnskapen om Gud borte fra menneskene, vende deres oppmerksomhet vekk fra Guds tempel og opprette sitt eget rike. Det så ut som om hans kamp om herredømmet nesten skulle lykkes. Riktignok har Gud hatt sine redskaper i hvert slektsledd. Selv blant hedningene var det noen som Kristus virket gjennom for å løfte folk opp fra synd og nedverdiggelse. Men disse ble foraktet og hatet, og mange av dem led en voldsom død. De mørke skygger som Satan hadde kastet over verden, ble stadig tettere.

[20] Ved hjelp av hedenskapet hadde Satan gjennom århundrer ledet menneskene bort fra Gud, men sin store seier vant han da han forvansket Israels tro. Ved å dyrke forestillinger som de selv hadde funnet på, hadde hedningene mistet kunnskapen om Gud og var blitt mer og mer fordervet. Slik gikk det også med Israel. Den tese at mennesket kan frelse seg selv ved sine egne gjerninger, var grunnlaget for enhver hedensk religion. Nå satte den også sitt preg på den jødiske religion. Det var Satan som hadde ført inn dette prinsippet. Hvor som helst det blir hevdet, har menneskene ikke lenger noe vern mot synd.

Budskapet om frelse blir formidlet gjennom mennesker. Men jødene hadde prøvd å ta enerett på den sannhet som er evig liv. De hadde lagret den levende manna, og den hadde gått i forråtnelse. Den religion de prøvde å beholde for seg selv, ble til forargelse for andre. De berøvet Gud hans ære og bedrog verden med et forfalsket evangelium. De nektet å overgi seg til Gud så verden kunne bli frelst. I stedet ble de Satans redskaper til å ødelegge den.

Det folket som Gud hadde kalt til å være sannhetens støtte og grunnvoll, var blitt Satans representanter, for de utførte den gjerning han ville de skulle gjøre. De gikk frem på en måte som stilte Guds natur i et uriktig lys, idet de fikk verden til å betrakte ham som en tyrann. Selv prestene som gjorde tjeneste i templet, misforstod betydningen av den tjenesten de utførte. De så ikke lenger ut over symbolene til den virkelighet som symbolene stod for. Når de bar frem ofrene, var de som aktører i et skuespill. De forordninger som Gud selv hadde fastsatt, ble gjort til midler som forblindet sinnet

og forherdet hjertet. Gud kunne ikke gjøre mer for menneskene gjennom disse kanaler. Hele systemet måtte fjernes.

Syndens bedrag hadde nådd sitt høydepunkt. Alle midler var tatt i bruk for å forderve menneskene som åndsvesener. Når Guds Sønn betraktet verden, så han lidelse og elendighet. Han følte med menneskene når han så hvordan de var blitt offer for Satans grusomhet. Han led med dem som var i ferd med å bli fordervet og myrdet, og som ville gå fortapt. De hadde valgt en hersker som lenket dem som fanger til sin stridsvogn. Forvirret og bedratt beveget de seg i et trist opptog frem mot evig ødeleggelse - til en død hvor det ikke er noe håp om liv, mot en natt som ikke blir etterfulgt av en morgen. Djevelske krefter hadde tatt mennesker i besittelse. Menneskekroppen, som var skapt til å være Guds bolig, var blitt et bosted for demoner. Overnaturlige krefter påvirket sanser, nerver og lidenskaper til å søke tilfredsstillelse i de skammeligste lyster. Demoner hadde satt sitt stempel på menneskers ansikt. Det var et speilbilde av uttrykket hos de ondskapens legioner som hadde besatt dem. Det var et slikt syn verdens gjenløser så. Hvilket syn var det ikke for den guddommelige renhet!

Synd var blitt en vitenskap, og last ble helliget som en del av religionen. Opprøret hadde slått dype røtter i hjertet, og menneskets fiendskap mot himmelen var forferdelig. Det ble godtgjort overfor universet at uten Gud kunne menneskeheten ikke løftes opp. Han som hadde skapt verden, måtte tilføre den et nytt element av liv og kraft. [21]

Med intens interesse hadde de syndfrie verdener fulgt med for å se Herren reise seg og utslette jordens beboere. Hvis han gjorde det, var Satan klar til å gjennomføre sin plan om å sikre seg de himmelske veseners lojalitet. Han hadde erklært at de grunnsetninger Guds herredømme bygger på, gjorde tilgivelse umulig. Hvis verden ble ødelagt, ville han påstå at hans anklager var riktige. Han var beredt til å legge skylden på Gud og spre sitt opprør til andre verdener. Men i stedet for å ødelegge verden sendte Gud sin Sønn for å frelse den. Selv om tross og fordervelse fantes overalt på jorden, ble det gjort en utvei for å gjenreise den. Nettopp i den kritiske stund da det så ut som om Satan skulle seire, kom Guds Sønn med budskapet om nåde. I hver tidsalder hadde Guds kjærlighet vært virksom i den falne slekt.

På tross av menneskenes fordervelse hadde tegnene på Guds barmhjertighet hele tiden vært synlige. Da så tidens fylde kom, ble Gud herliggjort ved at han øste en flom av legende nåde ut over verden. Den skulle aldri bli hindret eller stanset før frelsens plan var fullbyrdet.

Satan jublet over at han hadde oppnådd å skjemme Guds bilde i menneskene. Da var det Kristus kom for å gjenopprette Skaperens bilde i mennesket. Ingen annen enn han kan fornye den karakter som er blitt ødelagt av synden. Han kom for å fordrive de onde ånder som hadde behersket viljen. Han kom for å løfte oss opp, for å omforme den fordervede naturen til å ligne hans egen guddommelige natur og smykke den med sin egen herlighet.

[22]

En frelser er født

En frelser er født

Herlighetens konge steg dypt ned for å bli menneske. Hans jordiske omgivelser var usle og lite tiltalende. Hans herlighet var skjult for at ikke den ytre storhet skulle være gjenstand for oppmerksomhet.

Han unngikk ytre prakt. Rikdom, verdslig ære og menneskelig storhet kan aldri frelse et menneske fra døden. Jesus ville ikke at noen tiltrekning av jordisk art skulle dra mennesker til ham. Bare skjønnheten av den himmelske sannhet måtte tiltrekke dem som ville følge ham. Messias' natur hadde lenge vært forutsagt i profetiene, og han ønsket at menneskene skulle ta imot ham på grunnlag av Guds ord.

Englene hadde forundret seg over frelsesplanen. De fulgte spent med for å se hvordan Guds folk ville ta imot hans Sønn når han kom i menneskeskikkelse. Andre folkeslag holdt seg til fabler og dyrket falske guder. Engler kom til det landet hvor Guds folk bodde, der hans herlighet var blitt åpenbart og hvor profetordets lys hadde strålt frem. Usett kom de til Jerusalem, til dem som var satt til å utlegge profetiene og gjøre tjeneste i Guds hus. At Kristus snart ville komme, var allerede blitt kunngjort for presten Sakarja mens han gjorde tjeneste ved alteret. Forløperen var alt født, og hans misjon var blitt bekreftet ved mirakel og profeti. Tidender om hans fødsel og den underfulle betydning av hans misjon var spredt vidt omkring. Likevel forberedte Jerusalem seg ikke til å by sin gjenløser velkommen.

Sensasjon uten reaksjon

Med forbauselse var de himmelske sendebud vitne tillikegyldigheten hos det folket som Gud hadde utvalgt til å bringe sannhetens hellige lys til verden. Den jødiske nasjon var blitt bevart som et vitne om at Kristus skulle bli født av Abrahams slekt og av Davids ætt. Likevel visste de ikke at hans komme var i ferd med å skje. I templet

[23]

viste morgen og kveldsofferet daglig til Guds lam. Men det ble heller ikke her gjort noen forberedelse til å ta imot ham.

Prestene og de lovkyndige visste ikke at tidsaldrenes største begivenhet var i ferd med å skje. De sa frem sine meningsløse bønner og utførte seremoniene i gudstjenesten for å bli sett av mennesker. Men i jakten på rikdom og verdslig ære var de ikke forberedt på at Messias skulle komme. Den samme likegyldighet fantes overalt i Israel. Egenkjærlige og verdsliggjorte mennesker var uberørt av den fryd som gjennomtrengte hele himmelen. Bare noen få lengtet etter å se Den Usynlige. Til disse ble han sendt.

Fattig fødested

Engler er med Josef og Maria mens de er på reise fra sitt hjem i Nasaret til Davids by. Befalingen fra den romerske keiseren om at alle folkeslag i det vidstrakte riket skulle innskrives i manntall, var også nådd ut til fjellfolket i Galilea. På samme måte som Kyros i gammel tid ble kalt til tronen i et verdensrike for at han skulle sette Herrens folk fri, ble keiser Augustus gjort til et redskap for å oppfylle Guds plan om å bringe Jesu mor til Betlehem. Hun er av Davids ætt, og Davids sønn måtte bli født i Davids by. Fra Betlehem, sier profeten, «lar jeg komme en mann som skal være hersker over Israel. Han har sitt opphav i gammel tid, han er fra eldgamle dager». 1 Men i den byen som hører til deres kongelige ætt, er Josef og Maria ukjente og uten anseelse.

Trette og hjemløse vandrer de langs den trange gaten fra byporten og så langt den strekker seg mot øst. Forgjeves leter de etter et hvilested for natten, men det er ingen plass for dem i det overfylte herberget. Til sist finner de ly i en ussel stall der dyrene oppholder seg. Her blir verdens frelser født.

Budskapet om dette fyller himmelen med jubel, men menneskene aner det ikke. Med en dypere og mer inderlig interesse blir de hellige vesener dratt fra lysets verden til denne jord. Hans nærvær gjør hele verden lysere. Over fjellene ved Betlehem samles en utallig engleskare. De venter på signalet til å kunngjøre den gledelige nyheten. Hadde Israels ledere vært tro mot den oppgaven som var betrodd dem, kunne de hatt del i gleden ved å kunngjøre Jesu fødsel. Men nå blir de forbigått.

Gud sier: «Jeg øser vann på den tørstende jord og lar bekker risle over det tørre.» «Lys bryter fram i mørket for de oppriktige.»² De klare stråler fra Guds trone vil skinne for dem som søker etter lys, og som tar imot det med glede.

Heldige hyrder

På markene hvor David som gutt hadde passet saueflokkene, holdt gjeterne fremdeles vakt om natten. I de stille timene snakket de sammen om Frelseren som var lovt, og de bad om at den kongen som skulle sitte på Davids trone, måtte komme. «Med ett stod en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble meget forferdet. Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Jeg kommer til dere med bud om en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren.»»

[24]

Disse ordene fyller hyrdenes sinn med herlige syner. Befrieren er kommet til Israel! Makt, opphøyelse og seier knytter seg til hans komme. Men engelen må forberede dem på at de må ta imot sin frelser i fattigdom og ringhet. Derfor sier han: «Dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»

Den himmelske budbæreren hadde fjernet deres frykt. Han hadde fortalt dem hvordan de kunne finne Jesus. Med en øm omtanke for deres menneskelige svakhet gav han dem tid til å venne seg til den himmelske stråleglans. Men da kunne fryden og herligheten ikke lenger holdes tilbake. Hele sletten ble opplyst av den skinnende glansen fra Guds herskarer. Det ble tyst på jorden, og himmelen bøyd seg ned for å lytte til sangen: «Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag!»

Om bare menneskene i dag kunne anerkjenne denne sangen! Den kunngjøringen som lød den gangen, den tonen som da ble slått an, vil tilta i styrke inntil tidens slutt og gjenlyde til jordens ender. Når «rettferds sol» går opp med legedom under sine vinger, vil denne sangen igjen lyde som et ekko fra en stor skare, lik brusset av veldige vannmasser: «De ropte: Halleluja! For Herren er blitt konge.»³

Da englene drog bort, forsvant lyset etter hvert, og nattemørket senket seg igjen over høydedragene rundt Betlehem. Men det lyseste bilde som menneskeøyne noen gang har sett, ble igjen i gjeterens minne. Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen,

sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn i Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben.

Med stor glede drog de bort og fortalte det de hadde sett og hørt. «Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria gjemte alt dette i sitt hjerte og grunnet på det. Gjeterne drog tilbake, mens de priste og lovet Gud.»

Avstanden mellom himmelen og jorden er ikke større i dag enn da gjeterne lyttet til englenes sang. Menneskeheten er fremdeles like mye gjenstand for himmelens omsorg som da vanlige mennesker møtte de himmelske budbærere ved høylys dag og samtalte med dem i vingårdene og ute på markene. Himmelen kan være ganske nær oss under våre vanlige sysler i livet. Engler fra himmelen vil være hos dem som kommer og går etter Guds befaling.

[26] Beretningen fra Betlehem er et emne vi aldri kommer til bunns i. Et «dyp av rikdom og visdom og innsikt hos Gud» finnes skjult der.⁴ Vi forundrer oss over Kristi offer da han byttet himmelens trone med krybben, og de tilbedende englenes selskap med dyrene i stallen. Menneskers stolthet og selvgodhet blir gjort til skamme i hans nærvær. Likevel var dette bare begynnelsen til hans selvfornedrelse.

Det ville ha vært en nesten ufattelig ydmykelse for Guds Sønn å ta på seg menneskelig natur, selv da Adam var i sin uskyldighetstilstand i Eden. Men Jesus tok på seg menneskelighet da slekten var blitt svekket etter fire tusen år i synd. I likhet med enhver Adams ætling var han underlagt virkningene av arvelighetsloven. Hva dette bestod i, går frem av historien om hans jordiske forfedre. Han kom med en slik arv for å ta del i våre sorger og fristelser og for å gi oss eksempler på et syndfritt liv.

I himmelen hadde Satan hatet Kristus for den posisjon han hadde hos Gud. Han hatet ham enda mer da han selv ble fratatt sin verdighet. Han hatet ham som forpliktet seg til å gjenløse en syndig slekt. Til denne verden hvor Satan gjorde krav på å være hersker, tillot Gud likevel at hans Sønn kom som et hjelpeløst lite barn som var undergitt menneskelig svakhet. Gud lot ham møte menneskelivets farer på samme måte som ethvert annet menneske, for å kjempe kampen slik som ethvert menneske må gjøre det, med fare for nederlag og evig tap.

En menneskelig far nærer de inderligste følelser overfor sin sønn. Han ser inn i ansiktet til det lille barnet og skjelver ved tanken på livets farer. Han lengter etter å verne det mot Satans makt og holde det borte fra fristelse og kamp. Gud gav sin enbårne Sønn til å møte en enda bitrere kamp og en mer fryktelig risiko, for at livets sti måtte bli trygg for våre små. Dette er kjærlighet. Himler, forundre dere! Bli forskrekket, du jord! Luk 2, 1-20

[27]

Innvielsen i templet

Omkring førti dager etter Jesu fødsel tok Josef og Maria ham med til Jerusalem for å fremstille ham for Herren og for å bære frem offer. Dette var i samsvar med jødisk lov. Som menneskenes stedfortreder måtte Kristus rette seg etter Guds lov i alle enkeltheter. Han hadde alt vært underkastet omskjærelsesseremonien som et pant på sin lydighet mot loven.

Som offergave for moren krevde loven et årsgammelt lam som brennoffer og en dueunge eller en turteldue som syndoffer. Men loven tillot at hvis foreldrene var for fattige til å komme med et lam, kunne et par turtelduer eller to dueunger godtas, den ene som brennoffer, den andre som syndoffer.

De offergavene som ble båret frem for Herren, skulle være uten lyte. De var skyggebilder på Kristus, noe som tydelig viser at Jesus selv var fri for skavanker. Han var «et lam uten feil og lyte».1 Hans kroppsbygning var ikke skjemmet av noen feil, og han var sterk og sunn. Gjennom hele livet levde han i samsvar med naturens lover. Både fysisk og åndelig var han et eksempel på hva Gud mente at alle mennesker skulle være ved å etterleve hans lover.

Seremoni med dype røtter

Innvielsen av den førstefødte var en eldgammel skikk. Gud hadde lovt å gi himmelens førstefødte til frelse for syndere. I enhver familie skulle denne gaven anerkjennes ved innvielse av den førstefødte sønnen. Han skulle helliges til prestetjeneste som en representant for Kristus blant menneskene.

[28] Da Israel ble utfridd fra Egypt, ble innvielsen av den førstefødte igjen påbudt. Mens israelittene var i trelldom hos egypterne, påla Herren Moses å gå til farao, kongen av Egypt, og si: «Så sier Herren: Israel er min førstefødte sønn. Jeg sier til deg: La min sønn fare så han kan tjene meg! Men nekter du ham å fare, vil jeg slå i hjel din førstefødte sønn.»2

Moses bar frem dette budskapet, men den stolte kongen svarte: «Hvem er Herren, ... siden jeg skal lyde ham og la folket fare? Jeg kjenner ikke Herren og vil ikke la Israel fare.»³ Herren virket for sitt folk ved tegn og under, og han sendte fryktelige straffedom mer over farao. Til sist fikk domsengelen påbud om å slå i hjel alt det førstefødte blant mennesker og dyr hos egypterne. For at israelittene skulle bli spart, fikk de beskjed om å stryke blodet av et slaktet lam på dørstolpene. Hvert hus skulle merkes, for når engelen kom for å utføre sitt dødbringende oppdrag, skulle han gå forbi israelittenes hjem.

Etter å ha sendt denne straffedom men over Egypt sa Herren til Moses: «Du skal hellige alle førstefødte til meg, ... enten det er folk eller fe!» Det «hører meg til». «Den dagen jeg slo i hjel alle førstefødte i Egypt, bestemte jeg at alle førstefødte i Israel, både av mennesker og dyr, skal vies til meg. De skal høre meg til. Jeg er Herren.»⁴ Etter at helligdomstjenesten ble innført, valgte Herren ut Levi-stammen i stedet for de førstefødte i hele Israel, til å gjøre tjeneste i helligdommen. Men de førstefødte skulle fremdeles betraktes som Herrens eiendom og måtte kjøpes tilbake for en løsesum.

Dette gjorde loven om innvielsen av de førstefødte særlig betydningsfull. Samtidig som den var et minne om Herrens underfulle utfrielse av israelittene, var den et forbilde på en større utfrielse ved Guds enbårne Sønn. Likesom blodet på dørstolpene hadde frelst de førstefødte i Israel, har Kristi blod kraft til å frelse verden.

Skjult herlighet

Hvor meningsfullt det var at Kristus ble fremstilt i templet! Men presten kunne ikke se noe av dette gjennom sløret. Han forstod ikke hemmeligheten som lå bak. Innvielsen av nyfødte var en dagligdags begivenhet. Dag etter dag tok presten imot løsepengene når små barn ble fremstilt for Herren. Dag etter dag utførte han sin rutinemessige gjerning og gav lite akt på foreldre eller barn, med mindre han så et eller annet hos foreldrene som kunne tyde på rikdom eller høy rang. Josef og Maria var fattige. Da de kom med barnet sitt, så presten bare en mann og en kvinne som var kledd som galileere i klær av enkleste slag. Det var ikke noe ved deres utseende som tiltrakk seg

oppmerksomhet, og deres offergave var av det slag som fattigfolk kom med.

Presten gjennomførte seremonien i samsvar med ritualet. Han tok barnet i armene og holdt det opp foran alteret. Etter å ha gitt det tilbake til moren, skrev han navnet Jesus i registeret for de førstefødte. Han ante ikke at barnet som han holdt i armene, var himmelens hersker, herlighetens konge. Han visste ikke at dette lille barnet var ham som Moses hadde skrevet om: «Herren Gud skal sende dere en profet som meg, en av deres egne brødre. Og dere skal høre på alt han sier til dere.»⁵ Han tenkte ikke på at det var herligheten til dette lille barnet Moses hadde bedt om å få se. Men en som var større enn Moses, lå i prestens armer, og da han skrev inn barnets navn, skrev han navnet på ham som var grunnvollen til hele det jødiske religionssystem. Dette navnet skulle også bli dets dødsdom. For offersystemet holdt på å bli gammelt, forbildet hadde nesten nådd sitt motbilde og skyggen sin virkelighet.

Herlighetsskyen hadde veket fra helligdommen, men i barnet fra Betlehem var den herligheten skjult som englene bøyer seg for. Dette lille barnet som ikke selv var klar over noe, var den løftets ætt som det første alter ved Edens port pekte frem til. Dette var Sjilo, han som gir fred. Det var han som overfor Moses hadde åpenbart seg som Jeg Er. Det var han som i skystøtten og ildstøtten hadde vært Israels leder. Dette var han som profetene lenge hadde profetert om. Han var alle slekters håp, Davids rotskudd og ætt, den klare morgenstjerne.

Navnet til dette hjelpeløse lille barnet ble skrevet inn i Israels ættelister. Ved det ble han erklært å være vår bror, han som var den falne menneskehetens håp. Barnet som løsepengene var blitt betalt for, var han som selv skulle betale løsesummen for hele verdens synd. Han var den sanne, store «prest over Guds hus». Han var overhodet for «et prestedømme som ikke tar slutt». Han var talsmannen ved «Majestetens høyre hånd i det høye».⁶

«Herrens Salvede»

Åndelige ting må bedømmes på åndelig vis. I templet ble Guds Sønn vigslet til den gjerning han var kommet for å gjøre. Presten så på ham slik han ville ha sett på et hvilket som helst barn. Men selv

om han hverken så eller følte noe uvanlig, ble Guds handling ved å gi sin Sønn til verden likevel anerkjent. Denne handlingen foregikk ikke uten at Kristus ble gjenstand for anerkjennelse. «I Jerusalem bodde det den gang en mann som het Simeon; han var rettskaffen og gudfryktig og ventet på tiden som skulle komme med trøst for Israel. Den Hellige Ånd var over ham, og Ånden hadde latt ham få vite at han ikke skulle dø før han hadde sett Herrens Salvete.»

Idet Simeon kommer inn i templet, ser han en familie som fremstiller sin førstefødte sønn for presten. Deres utseende vitner om fattigdom. Men Simeon forstår Åndens varsler, og han får et sterkt inntrykk av at det lille barnet som blir fremstilt for Herren, er Israels trøst, ham som han hadde lengtet etter å se.

For den forbausede presten virker det som om Simeon er i henrykkelse. Maria har fått barnet tilbake fra presten, og nå tar Simeon det i armene sine og fremstiller det for Gud, mens han blir fylt med en glede han aldri før har kjent. Idet han løfter den nyfødte frelser mot himmelen, utbryter han: «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har sagt. Med egne øyne har jeg sett din frelse, som du har beredt i alle folks påsyn, et lys som blir til åpenbaring for hedningene og til ære for ditt folk Israel.»

[30]

Profetiens ånd var over denne Guds mann, og mens Josef og Maria stod ved siden av og undret seg over det han sa, velsignet han dem og sa til Maria: «Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt. Slik skal mange hjerters tanker komme for dagen. Men også gjennom din sjel skal det gå et sverd.»

Også Anna, som var profet, kom inn og bekreftet Simeons vitnesbyrd om Kristus. Mens Simeon talte, ble ansiktet hennes opplyst av Guds herlighet, og hun uttrykte sin takk fra dypet av sitt hjerte fordi hun hadde fått lov til å se Kristus, Herren.

Disse ydmyke tilbedere hadde ikke gransket profetiene forgjeves.

Men de som var rådsherrer og prester i Israel, gikk ikke på Herrens vei, selv om også de hadde adgang til de dyrebare profetiske utsagn, for deres øyne var ikke åpne så de kunne se livets lys.

Slik er det fremdeles. Begivenheter som hele himmelens oppmerksomhet er rettet mot, blir upåaktet, og religiøse ledere og tilbedere i Guds hus legger ikke merke til at de inntreffer. Mennesker anerkjenner den historiske Jesus, men de vender seg bort fra den

levende Kristus. Han som i sitt ord kaller til selvoppofrelse, som i de fattige og lidende trygler om hjelp, og som levde i fattigdom, slit og vanære, blir ikke mottatt med større velvilje i dag enn han ble for snart to tusen år siden.

Maria undret seg

Maria grunnet på Simeons store og omfattende profeti. Idet hun så på barnet som lå i armene hennes, og husket de ordene som gjeterne fra Betlehem hadde uttalt, ble hun fylt av takknemlig fryd og lyse forhåpninger. Simeons ord minnet henne om Jesajas profeti: «En kvist skal skyte fra Isais stubb, et skudd renne opp fra hans røtter. Herrens Ånd skal hvile over ham, Ånden med visdom og forstand, Ånden med råd og styrke, Ånden som gir kunnskap om Herren og frykt for ham Rettferd er beltet han har om livet, troskap er beltet om hoftene.» «Det folk som vandrer i mørket, får se et stort lys; over dem som bor i skyggelandet, stråler lyset fram For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder, og hans navn skal være: Underfull Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far og Fredsfyrste.»⁷

Maria forstod likevel ikke Kristi misjon. Simeon hadde profetert om ham som et lys som skulle opplyse hedningene, og som en herlighet for Israel. Slik hadde englene kunngjort Jesu fødsel som et gledens budskap til alle folk. Gud prøvde å korrigere jødernes begrensede oppfatning av den gjerning Messias skulle utføre. Han ønsket at menneskene ikke bare skulle se på ham som en befrier for Israel, men som verdens frelser. Men det gikk mange år før selv Jesu mor forstod hans misjon.

[31] Maria så frem til at Messias skulle regjere på Davids trone, men hun så ikke den lidelsens dåp som måtte til for at den kunne vinnes. Gjennom Simeon blir det åpenbart at Messias ikke kommer til å vandre uhindret gjennom verden. I disse ordene til Maria: «Også gjennom din sjel skal det gå et sverd,» gir Gud en antydning om den kval Jesu mor alt hadde begynt å bære for hans skyld.

«Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt,» hadde Simeon uttalt. De som vil reise seg igjen, må først falle. Vi må falle på Klippen og bli knust før Kristus kan løfte oss opp. Selvet må fjernes og stoltheten ydmykes hvis vi

ønsker å ha del i det åndelige rike. Jødene ville ikke ta imot den ære som bare kan oppnås ved å ydmyke seg. Derfor ville de ikke ta imot sin gjenløser. Han var et tegn som ble motsagt.

«Slik skal mange hjerters tanker komme for dagen.» I lyset fra Jesu liv ble alle hjerters tanker åpenbart, fra Skaperen til mørkets fyrste. Satan har fremstilt Gud som egoistisk og hard, en som krever alt, og som ingenting gir, som for å forherlige seg selv forlanger at hans skapninger skal tjene ham, uten at han selv ofrer noe for deres beste. Men gaven i Kristus er en åpenbaring av Guds eget hjerte. Det vitner om at Guds tanker om oss er «fredstanker og ikke ulykkestanker».8 Det viser at mens Guds avsky for synd er sterk som døden, er hans kjærlighet til synderen sterkere enn døden. Når han har påtatt seg å frelse oss, vil han ikke spare noe, hvor dyrebart det enn er, som er nødvendig for å fullføre det han har satt i verk.

Ingen sannhet blir holdt tilbake når den er av betydning for vår frelse, ikke noe nådens under blir forsømt, og ikke noe guddommelig middel blir ubenyttet. Gunst føyes til gunst, gave til gave. Hele himmelens skattkammer er åpent for dem Gud søker å frelse. Etter å ha samlet universets rikdommer og lukket opp for Allmaktens hjelpekilder, legger han alt i Kristi hender og sier: Alt dette er til menneskene. Bruk disse gavene til å overbevise dem om at det ikke finnes noen kjærlighet som er større enn min, hverken på jorden eller i himmelen. De vil finne sin største lykke i å elske meg.

Ved Golgatas kors stod kjærlighet og egenkjærlighet ansikt til ansikt. Her åpenbarte de seg helt og fullt. Kristus hadde levd bare for å trøste og velsigne. Ved å ta ham av dage viste Satan hvor ondskapsfull han var i sitt hat mot Gud. Han gjorde det klart at den virkelige hensikt med sitt opprør var å styrte Gud fra tronen og tilintetgjøre ham som åpenbarte Guds kjærlighet.

Gjennom Kristi liv og død kommer også menneskenes tanker til syne. Fra krybben til korset var Jesu livet kall til selvfornektelse og til fellesskap i lidelse. Det avslørte menneskenes hensikter. Jesus kom med himmelens sannhet, og alle som lyttet til Den Hellige Ånds stemme, kjente seg tiltrukket av ham. De som dyrket sitt eget jeg, hørte til Satans rike. I den måten menneskene forholdt seg til Kristus på, ville alle vise på hvilken side de stod. Slik avsier hver enkelt dommen over seg selv.

Når den endelige dommen finner sted, vil hvert eneste fortapt menneske forstå hvordan de har forkastet sannheten. Korset vil bli fremstilt, og enhver som er blitt forblindet på grunn av overtredelse, vil se det i dets virkelige sammenheng. Overfor synet av Golgata med dets ufattelige offer vil syndere stå fordømt. Hver løgnaktig unnskyldning vil bli feid vekk. Menneskelig frafall vil vise seg i all sin gru. Alle vil innse hva de har valgt. Hvert spørsmål om sannhet og villfarelse i den langvarige strid vil da være klarlagt. I universets bedømmelse vil Gud stå frikjent for skyld i det ondes eksistens. Det vil være godtgjort at de guddommelige påbud ikke er en medvirkende årsak til synd.

Det var ingen feil ved Guds herredømme, ingen grunn til misnøye. Når alles tanker en gang skal åpenbares, vil både de trofaste og de som gjorde opprør, samstemmig kunngjøre: «Rettferdige og sanne er dine veier, du folkenes konge. Hvem skulle ikke frykte deg, Herre, og ære ditt navn? ... Dine rettferdige dommer er blitt åpenbare.» Luk 2,21-38

Stjernen viser vei

Da Jesus var født i Betlehem i Judea, på den tid Herodes var konge, kom noen vismenn fra Østen til Jerusalem og spurte: «Hvor er jødernes konge som nå er født? Vi så hans stjerne da den gikk opp ved morgengry, og er kommet for å hylle ham.»

Vismennene fra Østen var filosofer. De hørte til en stor og innflytelsesrik gruppe menn av edel byrd som satt inne med en stor del av sitt lands rikdom og kunnskap. Blant dem var det mange som benyttet seg av folks godtroenhet. Andre var rettskafne mennesker som hadde gransket forsynets fingerpek i naturen, og som var høyaktet for sin redelighet og visdom. Det var disse karakteregenskapene som preget vismennene som kom til Jesus.

Lyset fra Gud skinner alltid midt i hedenskapets mørke. Da disse stjernetyderne studerte himmelhvelvingen, og prøvde å fatte det mysterium som lå skjult i stjernenes lysende baner, så de også Skaperens herlighet. I sin søking etter klarere kunnskap begynte de å granske de hebraiske skrifter. I deres eget land fantes det profetiske skrifter som forutsa at en guddommelig lærer skulle komme.

Bileam hørte til spåmennene, selv om han en gang hadde vært en Guds profet. Ved Den Hellige Ånd hadde han forutsagt fremgang og lykke for Israel, og at Messias skulle komme. Ved overlevering var hans profetier blitt nedarvet fra slekt til slekt. Men i Det gamle testamente var Kristi komme tydeligere åpenbart. Til sin glede fant vismennene at hans komme var nær, og at hele verden skulle bli fylt med kunnskap om Herrens herlighet.

[34]

«Vi så hans stjerne»

Vismennene hadde sett et uforklarlig lys på himmelen den natten da Guds herlighet lyste over høydedragene ved Betlehem. Da lyset svant, kom en strålende stjerne til syne, og den ble værende på himmelhvelvingen. Det var ikke en fiksstjerne og heller ikke en planet. Fenomenet vakte den største interesse. Denne stjernen var en

skare lysende engler i det fjerne, men det hadde vismennene ingen anelse om. Likevel hadde de et sterkt inntrykk av at stjernen var av spesiell betydning for dem. De rådførte seg med prester og filosofer, og de gransket de gamle skriftrullene.

I Bileams profeti var det uttalt: «En stjerne stiger opp fra Jakob, en kongsstav løfter seg fra Israel.»¹ Kunne denne merkelige stjernen være sendt som budbærer om ham som var lovt? Vismennene hadde med glede tatt imot sannhetens lys fra himmelen, og nå strålte det for dem med enda sterkere glans. Gjennom drømmer ble de bedt om å dra av sted og søke etter den nyfødte fyrsten.

Likesom Abraham i tro fulgte Guds kall «uten å vite hvor han kom hen»,² og likesom Israel fulgte skystøtten til det landet de hadde fått løfte om, drog disse hedningene ut for å finne Messias som var lovt. Landene i øst var rike på kostbare ting, og vismennene drog derfor ikke tomhendt. Det var skikk og bruk å ha med gaver som tegn på hyllest til fyrster eller andre rangspersoner. De rikeste gaver som kunne skaffes i landet, ble derfor båret frem som et offer til ham som skulle være en velsignelse for alle jordens slekter.

De var nødt til å reise om natten så de hele tiden kunne se stjernen. Underveis samtalte de om overleverte utsagn og forutsigelser om ham de søkte etter. Hver gang de stanset for å hvile, studerte de profetiene, og de fikk en stadig sterkere overbevisning om at de var under guddommelig ledelse. Samtidig som de hadde stjernen foran seg som et ytre tegn, hadde de i sitt indre Den Hellige Ånds vitnesbyrd som gjorde inntrykk på deres sinn og inspirerte dem med håp. Selv om reisen var lang, var den fylt av glede.

Endelig har de nådd frem til Israels land. Nå er de på vei ned Oljeberget med Jerusalem like foran seg. Stjernen som har ledet dem på hele den besværlige reisen, stanser over templet. Men litt etter litt blir den borte for deres blikk. Ivrig skynder de seg videre i tillitsfull forventning om at Messias' fødsel vil være den gledelige begivenheten alle snakker om. Men deres forespørsler er forgjeves. Når de kommer inn i den hellige byen, drar de direkte til templet. Til sin forbauselse finner de ingen som synes å vite noe om kongen som nylig er født. Det fremkaller ingen glede, snarere overraskelse og frykt som endog er blandet med forakt.

Oppstyr i Jerusalem

Prestene holder på med oppramsingen av sine overleveringer. De lovpriser sin religion og sin egen fromhet, mens de fordømmer grekerne og romerne som hedninger og syndere fremfor alle andre. Vismennene er ikke avgudsdyrkere, og i Guds øyne står de langt over disse som gir seg ut for å tilbe ham. Likevel betrakter jødene dem som hedninger. Selv hos dem som er satt til å forvalte Den hellige skrift, finner deres ivrige spørsmål ingen forståelse og gjenklang.

[35]

Snart ble det kunngjort i Jerusalem at vismennene var kommet. Blant innbyggerne skapte deres merkelige ærend et røre som trengte gjennom til slottet hvor Herodes var. Den listige edomitten ble urolig ved antydningen om en mulig rival. Utallige drap hadde besudlet hans vei til tronen. Fordi han var av utenlandsk herkomst, var han hatet av det folket han hersket over. Hans eneste sikkerhet var Romerrikets støtte. Men denne nye fyrsten hadde høyere krav. Han var født til kongedømmet.

Herodes mistenkte prestene for sammensvergelse med de fremmede for å lage opprør og fjerne ham fra tronen. Men han skjulte sin mistro og bestemte seg for å forpurre deres planer ved å opptre med overlegen sluhet. Derfor kalte han sammen øversteprestene og de skriftlærde og spurte dem ut om hva de hellige bøkene deres sa om stedet hvor Messias skulle fødes.

Dette spørsmålet fra ham som hadde tilranet seg tronen, og som utlendinger hadde gjort ham oppmerksom på, stakk de jødiske læreres stolthet som en brodd. Den likegyldighet de viste når de henviste til de profetiske skriftene, gjorde den mistenksomme tyrannen rasende. Han mente at de forsøkte å skjule sitt kjennskap til saken. Med en myndighet som de ikke våget å overse, gav han dem ordre om å undersøke saken nøye, og så påvise fødestedet for den kongen de ventet på. «I Betlehem i Judea,» svarte de, «for slik er det skrevet hos profeten: Du Betlehem i Juda land er slett ikke den ringeste av fyrstene i Juda. For fra deg skal det komme en høvding, som skal være hyrde for Israel, mitt folk.»

Herodes innbød nå vismennene til en privat samtale. Det raste en storm av sinne og frykt i hans indre, men han bevarte et rolig ytre og tok høflig imot de fremmede. Han spurte om tidspunktet da stjernen hadde vist seg, og lot som om han hilste antydningen om

Kristi fødsel med glede. Han sa til dem: «Dra av sted og forhør dere nøye om dette barnet! Og når dere har funnet det, så meld fra til meg, for at også jeg kan komme og hylle det.» Dermed lot han dem fortsette reisen til Betlehem.

[36] Prestene og de eldste i Jerusalem var ikke så uvitende om Kristi fødsel som de gav seg ut for. Ryktet om englenes besøk hos gjeterne hadde nådd Jerusalem, men rabbinerne hadde latt være å ta hensyn til det. De kunne selv ha funnet Jesus, og vært i stand til å føre vismennene til stedet hvor han var født. I stedet var det vismennene som gjorde dem oppmerksom på at Messias var født. «Hvor er jødernes konge som nå er født?» spurte de. «Vi så hans stjerne da den gikk opp i Østen, og er kommet for å tilbe ham.»

Stolthet og misunnelse stengte døren for lyset. Hvis det som gjeterne og vismennene fortalte, vant tiltro, ville prestene og rabbinerne komme i en meget pinlig situasjon som ville motbevise deres krav på å være fortolkere av Guds sannhet. Disse lærde menn ville ikke nedlate seg til å ta imot undervisning fra slike som de kalte hedninger. Det kunne ikke skje, sa de, at Gud hadde gått forbi dem for å meddele seg til uvitende gjeterne eller uomskårne hedninger. Derfor bestemte de seg for å vise sin forakt for de ryktene som uroet kong Herodes og hele Jerusalem. De ville ikke engang dra til Betlehem for å se om ryktene talte sant. Og de fikk også folket til å betrakte interessen for Jesus som et fanatisk oppstyr.

Dette var begynnelsen til at prestene og rabbinerne forkastet ham. Fra da av vokste deres hovmod og stivsinn til et avgjort hat mot Kristus. Mens Gud var i ferd med å åpne døren for hedningene, stengte de jødiske lederne døren for seg selv.

Vismennene hyller Jesus

Vismennene forlot Jerusalem alene. Nattemørket var i ferd med å falle på da de drog ut gjennom portene. Til sin store glede så de igjen stjernen, og den ledet dem til Betlehem. De hadde ikke fått noen slik antydning om Jesu ringe herkomst som gjeterne hadde fått. Etter den lange reisen var de blitt skuffet over likegyldigheten hos de jødiske lederne, og da de drog ut fra Jerusalem, var de mindre tillitsfulle enn da de kom inn i byen.

I Betlehem så de ingen kongelige vaktmenn på post for å beskytte den nyfødte kongen, og ingen av verdens stormenn var der. Vuggen Jesus ble lagt i, var en krybbe. Foreldrene, som var ulærde landsens folk, var de eneste som beskyttet ham. Var dette virkelig ham som det var skrevet om: Han skal «reise opp igjen Jakobs stammer og føre de bevarte av Israel tilbake. Jeg gjør deg til et lys for folkeslag, så min frelse kan nå til jordens ende».3

De gikk inn i huset og fikk se barnet hos moren, Maria, og de falt på kne og hyllet det. I Jesu uanselige skikkelse erkjente de Guddommens nærvær. De overgav seg til ham som sin frelser, og så kom de frem med gavene - «gull, røkelse og myrra». For en tro de hadde! Det kunne vært sagt om vismennene fra Østen, det som senere ble sagt om den romerske offiseren: «En slik tro har jeg ikke funnet hos noen i Israel.»4

Vismennene hadde ikke gjennomskuet planen Herodes hadde når det gjaldt Jesus. Da de hadde oppnådd det som var hensikten med reisen, gjorde de seg klar til å dra tilbake til Jerusalem for å informere ham om det heldige resultatet. Men i en drøm fikk de et guddommelig budskap om ikke å ta kontakt med Herodes. De unngikk da Jerusalem og tok en annen vei tilbake til sitt hjemland.

Flukten til Egypt

På lignende måte ble Josef varslet om å flykte til Egypt med Maria og barnet. Engelen sa: «Bli der til jeg sier fra! For Herodes kommer til å lete etter barnet for å drepe det.» Josef var lydig uten å nøle. For å oppnå størst mulig sikkerhet la de ut på reisen ved nattetid.

[38]

Gjennom vismennene hadde Gud gjort jødefolket oppmerksom på at hans Sønn var født. Deres forespørsel i Jerusalem, den alminnelige interessen dette vakte, og den misunnelsen Herodes la for dagen, vakte prestenes og rabbinernes oppmerksomhet. Det fikk noen til å tenke på profetiene om Messias og den begivenheten som nettopp hadde funnet sted.

Satan var oppsatt på å stenge det guddommelige lyset ute fra verden, og han brukte all sin list for å tilintetgjøre Kristus. Men han som aldri slumrer eller sover, våket over sin Sønn. Han som hadde latt manna regne fra himmelen til Israel, som hadde skaffet

Elia mat da det var hungersnød, sørget for at Maria og barnet fikk et tilfluktssted i et hedensk land. Ved de gavene som de fremmede vismennene brakte med seg, gjorde Herren det mulig for dem å reise til Egypt og til å oppholde seg i det fremmede landet.

Vismennene hadde vært blant de første til å by Kristus velkommen. Deres gaver var de første han mottok. Hvilken tjenestegjering fikk de ikke anledning til å utføre gjennom denne gaven! Gud fryder seg over det offer som kommer fra et hjerte som elsker. Han sørger for at det blir et middel til mest mulig godt i tjenesten for ham. Hvis vi har gitt Jesus vårt hjerte, vil vi også bringe våre gaver til ham. Vårt gull og sølv, våre kosteligste eiendeler, våre beste sjelelige og åndelige evner bør vi hellige til ham som elsket oss og gav seg selv for oss.

I Jerusalem ventet Herodes utålmodig på at vismennene skulle komme tilbake. Da tiden gikk uten at de viste seg, ble han mistenksom. Rabbinernes uvillighet til å peke ut stedet hvor Messias skulle bli født, og at vismennene med hensikt hadde unngått ham, syntes å tyde på at de hadde gjennomskuet hans plan. Dette gjorde ham rasende. Hans list hadde slått feil, men enda var det anledning til å bruke makt. Han ville statuere et eksempel når det gjaldt denne barnekongen. Disse stolte jødene skulle få se hva de kunne vente seg hvis de prøvde å sette en annen konge på tronen.

Soldater ble øyeblikkelig sendt til Betlehem med ordre om å drepe alle guttebarn på opptil to år. De fredfulle hjemmene i Davids by ble vitne til de redselsscener som seks hundre år tidligere var blitt åpenbart for profeten. «Rop ble hørt i Rama, gråt og høylytt klage: Rakel gråt over sine barn og ville ikke la seg trøste. For de er ikke mer.»

Denne ulykken hadde jødene påført seg selv. Hvis de hadde levd for Gud i troskap og ydmykhet, ville han på en underfull måte sørget for at kongens raseri ikke hadde kunnet skade dem. Men deres synder hadde skilt dem fra Gud, og de hadde avvist Den Hellige Ånd, deres eneste vern. De hadde ikke studert Den hellige skrift med et ønske om å rette seg etter Guds vilje. I stedet hadde de søkt etter profetier som de kunne tolke til sin egen opphøyelse, og til å påvise hvordan Gud foraktet alle andre nasjoner.

I sin stolthet skrøt de av at Messias skulle komme som konge, seire over sine fiender, og i sin vrede trække hedningene ned. På

den måten hadde de gjort seg forhatt hos sine herskere. Gjennom deres uriktige fremstilling av Kristi misjon hadde Satan til hensikt å utrydde ham, men i stedet falt det tilbake på dem selv. [39]

Denne grusomme handlingen var en av de siste som formørket Herodes' regjeringstid. Kort etter blodbadet på de uskyldige barna ble han selv tvunget til å møte den dommen som ingen kan avverge. Han fikk en fryktelig død.

Josef, som enda var i Egypt, fikk av en Guds engel beskjed om å vende tilbake til Israels land. Ettersom han betraktet Jesus som arving til Davids trone, ønsket han å bosette seg i Betlehem. Men da han fikk vite at Arkelaus regjerte i Judea i sin fars sted, fryktet han for at han kunne komme til å gjennomføre de planene mot Jesus som hans far hadde hatt. Av alle sønnene til Herodes var Arkelaus den som lignet faren mest av natur. Hans overtagelse av makten var alt blitt markert ved et opprør i Jerusalem, og tusener av jøder var blitt drept av romerske soldater.

Igjen ble Josef ledet til et sikkert sted. Han vendte tilbake til Nasaret, sitt tidligere hjem, og her bodde Jesus i nesten tretti år. «Slik skulle det bli oppfylt som profetene hadde sagt, at han skulle kalles en nasareer.» Galilea ble også regjert av en sønn av Herodes, men befolkningen der var langt mer blandet med utlendinger enn tilfellet var i Judea. Derfor var det mindre interesse for saker som særlig angikk jødene. Det var også mindre sannsynlig at de krav som man tenkte seg at Jesus ville komme med, skulle vekke misunnelse hos dem som hadde makten.

Slik ble Guds Sønn mottatt da han kom til jorden. Det syntes ikke å være noe sted hvor den nyfødte frelser kunne leve trygt og sikkert. Gud kunne ikke betro sin Sønn til menneskene, ikke engang mens han utførte sin frelsergjerning for dem. Han sendte engler som skulle være med ham og beskytte ham inntil hans misjon på jorden var fullført, og, til han ble drept av dem han kom for å frelse. Matt 2 [40]

Ungdomsår i Nasaret

Jesus tilbrakte sin barndom og ungdom i en liten landsby mellom fjellene. Det var ikke noe sted på jorden som ikke ville vært æret ved at han var der. Det ville ha vært en forrett for kongelige slott å ta imot ham som gjest. Men han gikk forbi rikfolks hjem, kongelige saler og navngjetne læresentra for å bo i det uanselige og foraktede Nasaret.

Den kortfattede skildringen av hans oppvekst er uhyre betydningsfull: «Og gutten vokste og ble sterk, fylt av visdom, og Guds nåde var over ham.» I lyset fra Faderen gikk Jesus «fram i alder og visdom og var til glede for Gud og mennesker».1 Hans tankeliv var aktivt og utforskende, med en dømmekraft og klokskap som var langt forut for hans alder. Hans karakter var edel og harmonisk. Sinnets og kroppens krefter utviklet seg gradvis som hos barn flest.

Som barn la Jesus for dagen et særlig elskelig sinnelag. Han var alltid beredt til å hjelpe andre. Han viste en tålmodighet som ikke lot seg forstyrre av noe, og en hederlighet som aldri gikk på akkord med det som var rett. Samtidig som han stod fast på sine prinsipper, var hans liv preget av uselvisk vennlighet.

Oppdratt og undervist etter bibelsk modell

Med dypt alvor fulgte Jesu mor med i utviklingen av hans evner og krefter, og merket seg fullkommenhetens preg i hans karakter.

[41] Med glede søkte hun å stimulere hans oppvakte, mottagelige sinn. Den Hellige Ånd gav henne visdom til å samarbeide med de himmelske krefter for å utvikle dette barnet som kunne gjøre krav på at ingen annen enn Gud var hans far.

Fra de tidligste tider hadde de trofaste i Israel vist stor omsorg for de unges oppdragelse og utdanning. Herren hadde påbudt at barna helt fra de var ganske små skulle bli undervist om hans godhet og storhet, i første rekke slik dette var åpenbart i hans lov og i Israels historie. Sang, bønn og undervisning fra Den hellige skrift skulle

tilpasses den enkeltes modenhet. Fedre og mødre skulle lære barna at Guds lover et uttrykk for hans natur, og når de tok imot lovens prinsipper, ble Guds bilde preget i sjel og sinn. Mye av undervisningen var muntlig, men de unge lærte også å lese de hebraiske skrifter, for de gammeltestamentlige pergamentrullene kunne de studere uhindret.

På Kristi tid ble en bygd eller by som ikke sørget for den religiøse utdanning av de unge, ansett for å være under Guds forbannelse. Likevel var undervisningen blitt mye av en formsak, for tradisjonen hadde i høy grad fortrent Den hellige skrift. Sann utdanning ville lede de unge til å «søke Gud, om de kanskje kunne føle og finne ham».2

Men de jødiske lærere var bare opptatt av seremonielle spørsmål. Sinnet ble fylt med stoff som var verdiløst for eleven, og som ikke ville passe inn i himmelsk sammenheng. Den erfaring som oppnås ved personlig å ta imot Guds ord, hadde ingen plass i undervisningssystemet. Opptatt som elevene var av dagligdagse ting, fikk de ingen stille stunder til samfunn med Gud. De hørte ikke hans stemme som talte til hjertet. Mens de søkte kunnskap, vendte de seg bort fra ham som er kilden til visdom. De store og vesentlige ting i tjenesten for Gud ble forsømt. Grunnsetningene i loven ble fordunklet. Det som ble betraktet som fremragende utdanning, var den største hindring for virkelig utvikling. Rabbinernes undervisning virket hemmende på de unges evner, og de ble hemmet og innskrenket i sin tankegang.

Med Bibelen og naturen som lærebøker

Som barn fikk Jesus ikke undervisning i synagogeskolen. Moren var hans første menneskelige lærer. Fra henne og fra profetenes bokruller lærte han om himmelske ting. På morens fang ble han nå undervist om det samme som han selv hadde talt gjennom Moses til Israel. Da han gikk fra barndommen og over i ungdomsalderen, søkte han ikke til rabbinernes skoler. Han behøvde ikke den utdanning han kunne få på slike steder, for Gud var hans lærer.

Under Jesu virksomhet var det noen som spurte: «Hvor har han sin lærdom fra, han som selv ikke har fått noen opplæring?»3 Dette betyr ikke at han manglet lesekyndighet, men bare at han ikke var blitt undervist av rabbinerne. Han tilegnet seg kunnskap på samme

[42] måten som vi gjør. Hans inngående kjennskap til Guds ord viser hvor flittig han hadde brukt sine unge år til å granske det. Og foran ham lå det store biblioteket bredt ut: Guds skaperverk. Han som hadde skapt alle ting, lærte av det han selv hadde skrevet på jord, hav og himmel. Borte fra verdens vanhellige liv samlet han et forråd av kunnskap fra naturen. Han studerte livet hos planter, dyr og mennesker.

Fra sine tidligste år var han opptatt av en eneste ting: Han levde for å velsigne andre. Til dette fant han hjelpemidler i naturen. Nye tanker om midler og metoder slo plutselig ned i hans sinn når han studerte plante- og dyrelivet. Fra de ting han hadde sett, hentet han stadig illustrasjoner som han kunne gjøre bruk av når han fremholdt Guds levende ord. De lignelsene han gjerne benyttet når han underviste om sannheten, viser hvor åpent hans sinn var for påvirkning fra naturen, og hvordan han hadde samlet åndelig kunnskap fra omgivelsene i det daglige liv.

Slik ble betydningen av Guds ord og gjerninger åpenbart for Jesus, idet han forsøkte å forstå sammenhengen i alt. Himmelske vesener var med ham, og hans sinn var preget av hellige tanker og betraktninger. Fra den første stund forstanden begynte å gry, vokste han stadig i åndelig modenhet og i kunnskap om det som er sant og rett.

Hvert barn kan tilegne seg kunnskap slik som Jesus gjorde. Når vi ønsker å bli kjent med vår himmelske Far gjennom hans ord, vil engler komme nær til oss, sinnet vil bli styrket, og karakteren vil bli høynet og foredlet. Vi blir mer lik vår frelser. Når vi betrakter det skjønne og herlige i naturen, vil vi elske Gud høyere. Mens sinnet blir fylt med ærefrykt, blir sjelen styrket ved å komme i kontakt med Gud gjennom hans skaperverk. Samfunn med Gud i bønn utvikler de sjelelige og moralske evner. De åndelige krefter blir styrket når vi vender oss til å tenke på åndelige ting.

Jesus levde hele tiden i harmoni med Gud. Mens han var barn, tenkte og snakket han som et barn. Men ikke noe spor av synd skjemte Guds bilde i ham. Likevel var han ikke fritatt for fristelser. Folk i Nasaret var kjent for sin ugudelighet. Hvor dårlig et rykte de hadde, kommer frem i spørsmålet fra Natanael: «Kan det komme noe godt fra Nasaret?»⁴ Jesus måtte leve på et sted hvor hans karakter ville bli satt på prøve. Det var nødvendig for ham stadig å være på vakt for å kunne bevare sin renhet. Han var utsatt for alle de

konflikter vi møter, for at han kunne være et eksempel for oss både i barndommen, ungdommen og i voksen alder.

Satan var utrettelig i sine anstrengelser for å vinne seier over barnet fra Nasaret. Fra sine tidligste år ble Jesus beskyttet av himmelske engler. Likevel var hans liv en eneste langvarig kamp mot mørkets makter. At det på jorden skulle finnes et eneste menneske som ikke var påvirket av det onde, var en forargelse og en plage for mørkets fyrste. Han lot ikke noe middel være uprøvd for å fange Jesus i sine snarer. Ikke noe menneske vil noen gang bli kalt til å leve et hellig liv under en så hard kamp mot fristelse som vår frelser ble.

Jesu foreldre var fattige mennesker som var avhengige av sitt daglige slit. Han var fortrolig med fattigdom, selvfornektelse og savn. Dette ble til beskyttelse for ham. I hans virksomme liv var det ingen ledige øyeblikk som innbød til fristelse. Ingen formålsløse timer åpnet veien for dårlig selskap. Så langt det var mulig, stengte han døren for fristeren. Hverken vinning eller fornøyelse, bifall eller klander kunne bevege ham til å samtykke i en uriktig handling. Han var klok nok til å oppdage det som var ondt, og sterk nok til å stå imot det onde.

[43]

Jesus var den eneste syndfrie som noen gang har levd på jorden. Likevel oppholdt han seg nesten tretti år blant de ugudelige innbyggerne i Nasaret. Dette er en irettesettelse til dem som mener at de er avhengige av omgivelser, hell eller gode kår for å kunne leve et ulastelig liv. Fristelse, fattigdom og motgang er nettopp den skolen som er nødvendig for å utvikle renhet og fasthet.

Jesus verdsatte praktisk arbeid

Jesus tilhørte en fattig landsens familie der han trofast og med glede utførte sin del av arbeidet. Han hadde vært himmelens hersker, og engler hadde med fryd utført hans ønsker. Nå var han en villig tjener, en kjærlig og lydig sønn. Han lærte et yrke, og han arbeidet som tømmermann sammen med Josef. I vanlige arbeidsklær gikk han gjennom gatene i den lille landsbyen på vei til og fra arbeidsplassen. Han gjorde ikke bruk av sin guddommelige makt for å minske sine byrder eller lette sitt strev.

Mens Jesus arbeidet som barn og ung mann, ble sinnet og kroppen utviklet. Han brukte ikke sine fysiske krefter på en hensynsløs

måte, men slik at han holdt seg sunn og frisk for å kunne yte sitt beste på ethvert område. Han ville ikke gjøre noe på en mangelfull måte, heller ikke når han håndterte verktøyet. Han var fullkommen som arbeidsmann, som han var fullkommen i karakter. Ved sitt eget eksempel har han lært oss at det er vår plikt å være flittige, at vi bør utføre vårt arbeid nøyaktig og grundig, og at slikt arbeid er ære verd.

At unge mennesker lærer seg til å gjøre nyttig kroppsarbeid, og at de blir oppdratt til å bære sin del av livets byrder, gir fysisk styrke og utvikler hver evne. Alle bør finne noe å gjøre som vil bli til gagn for dem selv og til hjelp for andre. Gud gav arbeidet som en velsignelse, og bare den som er flittig, opplever den sanne skjønnhet og glede i livet. Guds bifall hviler med kjærlig forsikring over barn og unge som med et glad sinn tar sin del i familiens plikter, og som letter fars og mors byrder. Slike barn vil senere bli nyttige samfunnsborgere.

Gjennom hele sitt liv på jorden var Jesus samvittighetsfull og utholdende i sitt arbeid. Han forventet mye, derfor tok han fatt på mye. Etter at han hadde begynt sin tjeneste, sa han: «Så lenge det er dag, må vi gjøre hans gjerninger som har sendt meg. Det kommer en natt, da ingen kan arbeide.»⁵

[44] Jesus vek ikke tilbake for å vise omsorg og ansvar slik som mange gjør, også slike som gir seg ut for å være hans etterfølgere. Mange er svake og udugelige fordi de prøver å unndra seg denne disiplinen. De er kanskje i besittelse av kostelige og tiltalende karaktertrekk, men de er svake og nesten ubrukelige når de må møte vanskeligheter eller overvinne hindringer. Den handlekraft og energi, den karakterens fasthet og styrke som så klart kom frem hos Kristus, må utvikles i oss gjennom den samme disiplin som han underordnet seg. Den nåde han fikk, kan vi også få.

Så lenge vår frelser levde blant menneskene, delte han de fattiges kår. Av erfaring kjente han deres bekymringer og vanskeligheter, og han kunne trøste og oppmuntre alle som arbeidet under fattige kår. De som har en riktig oppfatning av hva hans liv skal lære oss, vil aldri godta klasseforskjell, at de rike skal hedres fremfor de fattige.

Han spredte glede og oppmuntring

Jesus utførte sitt arbeid på en hensynsfull måte og med glede i sinnet. Det krever mye tålmod og åndelighet å bringe bibelsk

gudsfrykt inn i hjemmet og på arbeidsplassen, å tåle yrkeslivets mange påkjenninger, og likevel bare ha Guds ære for øye. Her er det at Kristus kan hjelpe oss. Han var aldri så opptatt av materielle bekymringer at han ikke hadde tid eller tanke for himmelske ting.

Ofte gav han uttrykk for den gleden han hadde i sitt sinn, ved å synge salmer og åndelige sanger. Folk i Nasaret hørte ham ofte når han stemte i med pris og takk til Gud. Han hadde samfunn med himmelen i sang. Når arbeidskameratene klaget over at arbeidet var slitsomt, ble de oppmuntret av den melodiske sangen. Det var som om hans lovsang drev bort de onde englene, likesom røkelse som fylte stedet med vellukt. Tilhørernes tanker ble ledet bort fra pilegrimsvandringen her på jorden til det himmelske hjem.

Jesus var kilden til legedom for verden, og i alle disse år i tilbaketrukkethet i Nasaret gav hans liv seg utslag i medfølelse og omsorg. De gamle, de som sørget, de som var tynget av synd, barna i sin uskyldige lek, de levende skapninger i skogholtene og de tålmodige arbeidsdyrene - alle følte seg gladere når han var til stede. Han som oppholder verdener med kraften av sitt ord, bøyde seg gjerne ned for å hjelpe en såret fugl. Ikke noe var så ubetydelig at han ikke la merke til det. Ikke noe var så lite at han ikke brydde seg om det.

Idet Jesus på denne måten vokste og gikk frem i visdom, var han til glede for Gud og mennesker. Han vant alles sympati, for han var selv i stand til å sympatisere med alle. Den atmosfære av håp og mot som omgav ham, gjorde ham til en velsignelse i ethvert hjem. I synagogen på sabbaten ble han ofte oppfordret til å lese tekstordet fra profetene, og tilhørerne ble grepet idet nytt lys strålte ut fra de kjente ordene i den hellige teksten.

Men Jesus unngikk å vise seg frem. Hele tiden mens han oppholdt seg i Nasaret, prøvde han ikke å vise sin makt ved å utføre mirakler. Han søkte ingen høy stilling og tilla seg ingen tittel. Han levde et stille og enkelt liv. Til og med Bibelens taushet om hans tidlige år rommer en viktig lærdom. Jo roligere og enklere barnets liv er, jo mer fritt det er for kunstig spenning, og jo mer det er i harmoni med naturen, desto gunstigere er det for den legemlige og mentale kraft og den åndelige styrke.

Jesus er vårt eksempel. Mange viser interesse for hans offentlige virksomhet. Men de forbigår hans tidlige år uten å merke seg hva

disse årene har å lære oss. Det er i sitt liv i hjemmet han er forbildet for alle barn og unge.

Jesus levde i fattigdom for å vise oss at vi kan leve nær Gud under fattige kår. Han levde slik hans Far ønsket det, og for å ære og herliggjøre ham i dagliglivet. Han begynte sin gjerning med å hellige kroppsarbeidernes gjerning når de strever for sitt daglige brød. Han utførte en tjeneste for Gud like så mye når han arbeidet i snekkerverkstedet som når han gjorde mirakler i folkemengden.

Hvert ungt menneske som følger Jesu eksempel i troskap og lydighet i hans enkle hjem, kan påberope seg det som Faderen ved Den Hellige Ånd uttalte om Jesus: «Se, min tjener som jeg støtter, [46] min utvalgte som jeg har behag i.» Luk 2,39.40

Minnerik påske

Minnerik påske

Blant jødene ble tolvårsalderen regnet som overgangen fra barn-
dom til ungdom. Når en hebraisk gutt fylte tolv år, ble han kalt en
sønn av loven, men også en sønn av Gud. Han fikk spesiell religions-
undervisning, og man ventet at han skulle ta del i de hellige høytider
og seremonier. Det var i samsvar med denne skikken at Jesus som
gutt var med til Jerusalem i påsken. I likhet med alle andre fromme
israelitter drog Josef og Maria hvert år dit opp for å overvære påsken.
Da Jesus hadde nådd den alder som krevdes, tok de ham med seg.

Jødisk påskefeiring

Det var tre årlige høytider: påsken, pinsen og løvhyttfesten.
Da var det pålagt alle menn i Israel å fremstille seg for Herren i
Jerusalem. Av disse høytider var påsken den som samlet de fleste
besøkende. Mange var til stede fra alle land der det bodde jøder,
og fra alle deler av Palestina kom de i flokk og følge. Reisen fra
Galilea tok flere dager, og folk sluttet seg sammen i store grupper
for å få reisefølge, og også for å ha bedre beskyttelse. Kvinner og
eldre menn red på okser eller esler langs de bratte og steinete veiene.
De sterke og de unge gikk til fots.

Påsken var tidfestet til slutten av mars eller begynnelsen av april.
Hele landet stod i flor og gledet seg over fuglesangen. Langs hele
veien var det minneverdige steder fra Israels historie, og fedre og
mødre fortalte barna om de undergjæringer Gud hadde gjort for sitt
folk i tidligere tider. Reisetiden gikk med sang og musikk, og da tår-
nene i Jerusalem endelig kom til syne, stemte alle i den triumferende
strofen: «Nå har vi satt vår fot i dine porter, Jerusalem Måtte fred
få råde bak dine murer, trygghet i dine borger!»¹

Påskefeiringen begynte med den hebraiske nasjonens fødsel. Det
var den siste kvelden under trelldommen i Egypt, og det hadde ikke
vist seg noe tegn til utfrielse. Da befalte Gud at de skulle gjøre seg

[47]

klar til øyeblikkelig å dra bort. Han hadde varslet farao om den siste straffedom over egypterne, og han påla hebreerne å samle familiene i sine egne hjem. Blodet av lammet som var slaktet, skulle strykes på dørstolpene. Så skulle de spise lammet, stekt og med usyret brød og bitre urter. «Når dere spiser det,» sa Gud, «må dere ha belte om livet, sko på føttene og stav i hånden, og dere skal spise det i hast! Det er påskehelg for Herren.» Ved midnatt ble alle førstefødte blant egypterne slått i hjel. Da sendte kongen dette budskapet til Israel: «Gjør dere i stand og dra bort fra mitt land Gå av sted og hold den gudstjenesten som dere har talt om!» Hebreerne drog ut fra Egypt som et selvstendig folk. Herren hadde befalt at påsken skulle holdes hvert år. Og han sa: «Når barna deres spør hva dette er for en skikk, skal dere svare: Det er påskeoffer til Herren, fordi han gikk forbi israelittenes hus i Egypt da han slo egypterne.»² Slik skulle denne underfulle befrielsen bli fortalt fra slekt til slekt.

Etter påsken fulgte de usyrede brøds høytid i sju dager. På den andre dagen i høytiden ble et bygg nek, førstegrøden av årets avling, brakt frem for Herren. Alle seremoniene i høytiden var forbilder på Kristi gjerning. Israels utfrielse fra Egypt var en praktisk undervisning om gjenløsningen som påsken skulle være et minne om. Lammet som ble slaktet, det usyrede brødet og førstegrøde-neket var symboler på Kristus.

Jesus blir klar over symbolikken i offersystemet

For størstedelen av folket på Kristi tid hadde feiringen av denne høytiden utartet til en formsak. Men hva må den ikke ha betydd for Guds Sønn!

For første gang så Jesus templet. Han så hvordan de hvitkledde prestene forrettet den høytidelige tjenesten, og han betraktet det blodige offerdyret på alteret. Sammen med de andre som tilbad, bøyde han seg i bønn mens skyen av røkelse steg opp for Gud. Han var vitne til de inntrykksfulle seremoniene i påsketjenesten. Dag for dag så han klarere hva meningen var, for hver handling syntes å ha tilknytning til hans eget liv. Nye impulser våknet i ham. Han var taus og tankefull og så ut til å være opptatt med et stort problem. Hemmeligheten ved hans egen misjon var i ferd med å gå opp for ham.

Han gikk i dype tanker på grunn av det han hadde sett, og holdt seg ikke i nærheten av foreldrene, men søkte ensomhet. Da påsketjenesten var slutt, holdt han seg fremdeles i tempelforgården, og da de som hadde vært i Jerusalem for å tilbe, reiste fra byen, ble han tilbake.

Ved dette besøket i Jerusalem hadde foreldrene hans ønsket å bringe ham i kontakt med de store lærere i Israel. På ethvert punkt viste han lydighet mot Guds ord, men han rettet seg ikke etter rabbinernes skikker og ritualer. Josef og Maria håpet at han ville vise [48] aktelse for de lærde rabbinere, og at han ville gjøre seg mer flid med å rette seg etter deres krav. Men i templet var Jesus blitt undervist av Gud. Det han hadde tatt imot, begynte han straks å gi videre.

På den tiden ble en del av templet brukt som skolerom for religiøs undervisning etter mønster av profetskolene. Hit kom ledende rabbinere sammen med sine elever, og hit kom også Jesus. Han satte seg foran disse alvorlige, lærde mennene og lyttet til deres undervisning. I sin søking etter kunnskap stilte han spørsmål som gjaldt profetiene, og de ting de nettopp hadde vært vitne til og som pekte frem til Messias' komme.

Det var tydelig at Jesus tørstet etter større kunnskap om Gud. Spørsmålene hans ledet tanken inn på dype sannheter som lenge var blitt fordunklet, men som var av vital betydning for menneskers frelse. Hvert spørsmål han stilte, viste hvor begrenset og overfladiske disse kloke mennene egentlig var. Likevel fikk de del i guddommelig kunnskap og fikk se sannheten under en ny synsvinkel. Rabbinerne talte om hvordan den jødiske nasjon ville bli opphøyet når Messias kom. Men Jesus fremholdt Jesajas profeti og spurte om betydningen av de skriftsteder som pekte på at Guds lam skulle lide og dø.

Nå begynte rabbinerne å spørre ham, og de ble svært forbauset over svarene han gav. Med barnlig beskjedenhet gjentok han Skriftens ord. De fikk en dybde av mening som de lærde mennene aldri hadde forestilt seg. Hvis de sannhetslinjer som han pekte på, var blitt fulgt, ville det ha resultert i en reformasjon i datidens religiøse oppfatning. En dyp interesse for åndelige spørsmål ville blitt vakt, og når Jesus begynte sin gjerning, ville mange ha vært beredt til å ta imot ham.

Rabbinerne visste at Jesus ikke hadde gått på deres skoler. Likevel overgikk han dem langt i forståelse av profetiene. Denne for-

standige galileiske gutten gav løfte om noe stort. De ønsket å få ham som elev, så han kunne bli en lærer i Israel. De ville gjerne ta seg av hans utdanning, for de mente at en person med slike forutsetninger absolutt burde bli formet av dem.

Jesu ord grep dem slik det aldri tidligere hadde skjedd. Gud ønsket å gi lys til disse lærere i Israel, og han gjorde bruk av det eneste middel han kunne nå dem med. Stolte som de var, ville de hånlig ha nektet å innrømme at de kunne ta imot undervisning fra noen. Hvis Jesus hadde opptrådt som om han prøvde å lære dem, ville de med forakt ha avslått å høre på ham. Men de innbilte seg at det var de som underviste ham, eller i det minste prøvde ham når det gjaldt hans kjennskap til Den hellige skrift. Jesu ungdommelige beskjedenheter og behagelige vesen avvæpnet dem i deres fordom. Ubevisst ble deres sinn åpnet for Guds ord, og Den Hellige Ånd talte til dem.

[49] De kunne ikke unngå å forstå at deres forventninger om Messias ikke hadde støtte i profetiene. Men de ville ikke oppgi de teoriene som hadde gitt næring til deres ærgjerrighet. De ville ikke innrømme at de hadde misforstått Den hellige skrift som de gjorde krav på å kunne tolke. Fra den ene til den andre lød spørsmålet: Hvor har denne unge gutten sin lærdom fra, han som ikke har fått noen opplæring? Lyset skinte i mørket, men «mørket tok ikke imot det».3

Josef og Maria mister ham av syne

Mens alt dette pågikk, var Josef og Maria i stor forlegenhet og fortvilelse. Da de reiste fra Jerusalem, hadde de mistet kontakten med Jesus, og de visste ikke at han var blitt igjen der. Landet var tett befolket, og karavanene fra Galilea var svært store. Det var mye forvirring da de forlot byen. Underveis var de opptatt av samværet med venner og kjente, og det ble kveld før de la merke til at han var borte.

Da de stanset for natten, savnet de hans hjelpsomhet. I den tro at han var med i reisefølget, hadde de ikke følt noen engstelse. Selv om han var så ung, stolte de ubetinget på ham. De ventet at når de trengte det, ville han være klar til å hjelpe dem slik som han alltid hadde gjort. Men nå våknet deres frykt. De lette etter ham i hele reisefølget, men forgjeves. Tanken på hvordan Herodes hadde prøvd

å drepe ham da han var liten, gjorde dem redde. Mørke anelser fylte dem, og de bebreidet seg selv bittert. De drog tilbake til Jerusalem og fortsatte å lete. Dagen etter da de gikk omkring blant dem som tilbad i templet, ble de oppmerksomme på en velkjent stemme. De kunne ikke ta feil av den. Ingen annen stemme lignet hans. Den var så oppriktig og alvorlig, og likevel så frisk og klangfull.

Jesus aner sitt himmelske opphav

De fant Jesus i rabbinernes skole. Selv om de var glade, kunne de ikke glemme sin sorg og engstelse. Da han var hos dem igjen, sa hans mor med en stemme som bar preg av irettesettelse: «Barnet mitt, hvordan kunne du gjøre dette mot oss? Din far og jeg har lett etter deg og vært så engstelige.»

«Hvorfor lette dere etter meg?» sa Jesus. «Skjønte dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» Og da de ikke syntes å forstå hva han mente, pekte han opp. I ansiktet hans var det et lys som de undret seg over. Guddommen strålte gjennom det menneskelige. Da de fant ham i templet, lyttet de til hva som foregikk mellom ham og rabbinerne, og hans spørsmål og svar forundret dem. Det han sa, satte i gang tanker som aldri ville bli glemt.

Det han spurte om, inneholdt en lærdom i seg selv: «Skjønte dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» Jesus var opptatt med den gerning som han var kommet til verden for å gjøre. Men Josef og Maria hadde forsømt sin. Gud hadde vist dem stor ære ved å betro sin Sønn til dem. Hellige engler hadde ledet Josef på en slik måte at Jesu liv kunne bli bevart. Men gjennom en hel dag hadde de vært uten kontakt med ham som de ikke skulle ha glemt et øyeblikk. Og da deres engstelse var over, bebreidet de ikke seg selv, men la skylden på ham.

Det var naturlig for Jesu foreldre å betrakte ham som sitt eget barn. Han var sammen med dem hver dag, og hans liv var på mange måter likt andre barns liv, så det var vanskelig for dem å fatte at han var Guds Sønn. Derfor stod de i fare for ikke å verdsette velsignelsen ved å ha verdens gjenløser hos seg. Savnet av ham og den milde tilrettevisningen han gav uttrykk for, hadde til hensikt å vise dem hvilket hellig verv som var betrodd dem.

I svaret til sin mor gav Jesus for første gang uttrykk for at han forstod sitt forhold til Gud. Før han ble født, hadde engelen sagt til Maria: «Han skal være stor og kalles Den Høyestes Sønn. Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone, og han skal være konge over Jakobs ætt til evig tid.»⁴ Disse ordene hadde Maria grunnet på. Samtidig som hun trodde at barnet hennes skulle være Israels Messias, fattet hun likevel ikke hans misjon. Nå skjønnte hun ikke hva han mente, men hun visste at han hadde frasagt seg slektskap med Josef og hadde erklært at han var Guds Sønn.

Et lys i hjemmet

Jesus ignorerte ikke sitt forhold til sine jordiske foreldre. Fra Jerusalem drog han hjem sammen med dem og hjalp dem i deres strev. Hemmeligheten ved sin misjon gjemte han i sitt hjerte, og ventet i ydmykhet på den fastsatte tiden da han skulle begynne sin gjerning. I atten år etter at han først forstod at han var Guds Sønn, vedkjente han seg det bandet som knyttet ham til hjemmet i Nasaret, og han utførte de plikter som hviler på en sønn, en bror, en venn og en samfunnsborger.

Etter at Jesus i templet ble klar over sin misjon, holdt han seg unna folkemengden. Han ville gjerne vende tilbake fra Jerusalem i stillhet sammen med dem som kjente til hemmeligheten med hans liv. Ved tjenesten i påskehøytiden ønsket Gud å kalle sitt folk bort fra deres timelige bekymringer og minne dem om sin underfulle gjerning da han fridde dem ut fra Egypt. Han ønsket at de i dette skulle se et løfte om utfrielse fra synd.

Liksom blodet av det lammet som var slaktet, beskyttet hjemmene i Israel, skulle Kristi blod frelse dem. Men det kunne bare skje ved at de i tro gjorde hans liv til sitt eget. Den symbolske gudstjenesten hadde bare verdi hvis den rettet menighetens tanker til Kristus som deres personlige frelser. Gud ønsket at de under bønn skulle granske og tenke over Kristi misjon. Men da folkeskarene forlot Jerusalem, ble de så opptatt av reisen og det sosiale samvær, at de glemte gudstjenesten de hadde vært med til. Jesus følte seg ikke hjemme i deres selskap.

På reisen hjem fra Jerusalem sammen med Josef og Maria håpet Jesus å få dem til å forstå profetiene om den lidende frelser. Før han

døde på Golgata, prøvde han å lindre morens sorg. Nå tenkte han på henne. Maria skulle være vitne til hans siste sjelekval, og Jesus ønsket at hun skulle forstå hans misjon, så hun kunne bli styrket til å holde ut når sverdet en gang skulle trenge gjennom hennes egen sjel. Nå hadde han vært skilt fra henne i tre dager, og med sorg hadde hun lett etter ham overalt. Slik ville han igjen bli borte fra henne i tre dager når han skulle ofres for verdens synd. Og når han så kom ut fra graven, ville hennes sorg igjen bli forvandlet til glede. Men [52] hvor mye lettere kunne hun ikke ha utholdt smerten ved hans død hvis hun hadde forstått de skriftord som han nå prøvde å gjøre henne oppmerksom på!

Hvis Josef og Maria hele tiden hadde hatt sinnet vendt mot Gud i ettertanke og bønn, ville de ha forstått den hellige oppgaven de hadde fått, og ville ikke ha mistet Jesus av syne. Ved en dags forsømmelse mistet de ham, men det tok dem tre dagers angstfull leting å finne ham igjen. Slik også med oss. Ved tomt snakk, ond tale eller ved å forsømme bønn kan vi på en dag miste ham av syne. Men det kan ta mange dagers sorgfull leting å finne ham igjen og vinne tilbake den freden vi har mistet.

I vårt samvær med hverandre må vi passe på ikke å glemme Jesus og så fortsette uten å merke at han ikke er med oss. Når vi blir opptatt av vanlige ting, slik at vi ikke har tanke for ham som er midtpunktet for vårt håp om evig liv, skiller vi oss fra Jesus og fra de himmelske engler. Disse hellige vesener kan ikke bli der Jesus er uønsket, og hvor hans fravær ikke blir lagt merke til. Det er grunnen til at motløshet så ofte forekommer blant dem som bekjenner seg til å være Kristi etterfølgere.

Mange går til religiøse møter og kjenner seg forfrisket og trøstet ved Guds ord. Men når de forsømmer ettertanke, årvåkenhet og bønn, mister de velsignelsen, og de føler seg fattigere enn før. Ofte synes de at Gud har behandlet dem hardt. De innser ikke at det er deres egen feil. Når de skiller seg fra Jesus, stenger de lyset fra ham ute.

Det ville være godt for oss å bruke en time hver dag til å meditere over Kristi liv. I tankelivet burde vi følge hans liv steg for steg, og i fantasien holde fast ved hver begivenhet, særlig de avsluttende scener. Når vi tenker på hans store offer for oss, vil vi få en mer stabil tillit til ham, vår kjærlighet vil fornyes, og vi vil bli mer gjen-

nomtrengt av hans Ånd. Hvis vi ønsker å bli frelst, må vi ved korsets fot lære leksen om botferdighet og ydmykhet.

I vår omgang med hverandre kan vi også bli til velsignelse. Hvis vi tilhører Kristus, vil våre inderligste tanker dreie seg om ham. Vi vil gjerne vitne om ham, og når vi samtaler om hans kjærlighet, vil guddommelig innflytelse mildne oss. Når vi betrakter skjønnheten i hans karakter, vil vi bli «forvandlet til det samme bilde, fra herlighet til herlighet». Luk 2,41-51

[53]

En konfliktfylt tid

Fra sine tidligste år var et jødisk barn omgitt av rabbinernes krav. Det var strenge regler for enhver handling, og de gjaldt til minste detalj. Synagogelærerne instruerte de unge i de utallige reglene som det var ventet at de som ortodokse israelitter skulle overholde. Men Jesus interesserte seg ikke for alt dette. Fra barndommen av handlet han uavhengig av de rabbinske lovene. Hele tiden studerte han skriftene i Det gamle testamente, og alltid gjentok han ordene: «Så sier Herren».

På kollisjonskurs med skriftlærde og familie

Etter hvert som Jesus ble klar over hvordan det egentlig var fatt med folket, skjønnte han at samfunnets krav kolliderte med Guds krav. Menneskene vek av fra Guds ord og satte sine egne teorier i høysetet. De overholdt tradisjonelle forskrifter som ikke hadde noen verdi. Deres gudstjeneste var bare en rekke seremonier, og de hellige sannheter som den skulle formidle, var skjult for dem som kom til Guds hus. Han så at de ikke fant noen fred i sin trosfattige gudstjeneste, for de kjente ikke til den åndens frihet de ville få hvis de trofast tjente Gud. Jesus var kommet for å lære dem meningen med å tilbe Gud, og han kunne ikke godkjenne at menneskelige krav ble blandet med guddommelige forskrifter. Han angrep ikke de kyndige lærernes forskrifter og skikker. Men når han selv ble klandret for sine enkle vaner, fremholdt han Guds ord til forsvar for sin holdning.

På en vennlig og ydmyk måte forsøkte Jesus alltid å være imøtekommende overfor dem han kom i kontakt med. Fordi han var så mild og tilbakeholden, mente de skriftlærde og de eldste at han lett ville bli påvirket av deres undervisning. De fremholdt sterkt at han burde ta imot de læresetninger og tradisjoner som var blitt overlevert fra tidligere tiders rabbinere. Men han bad dem begrunne dem ut fra Den hellige skrift. Han ville lytte til hvert ord fra Guds munn,

[54]

men han kunne ikke rette seg etter menneskers påfunn. Jesus syntes å kjenne Den hellige skrift ut og inn, og han fremholdt den i dens virkelige betydning. Rabbinerne skammet seg over å bli undervist av et barn. De hevdet at det var deres oppgave å forklare de hellige skrifter, og at han måtte akseptere deres tolkning. De ble harme over at han sa dem imot.

De visste at det ikke fantes noen hjemmel der for deres tradisjoner, og de innså at Jesus var langt foran dem i åndelig forståelse. Likevel ble de harme over at han ikke ville etterkomme deres påbud. Da de ikke var i stand til å overbevise ham, oppsøkte de Josef og Maria og fortalte dem om hans uvillige opptreden. Slik ble han utsatt for klander og kritikk.

Allerede som ganske ung begynte Jesus aktivt å bygge opp sin karakter. Ikke engang hans aktelse og kjærlighet overfor foreldrene kunne avholde ham fra å lyde Guds ord. «Det står skrevet,» var hans grunnlag for enhver handling som vek av fra familiens vaner. Men rabbinernes innflytelse gjorde livet bittert for ham. Allerede i sin tidlige ungdom måtte han lære taushetens og tålmodighetens vanskelige lekse.

Hans brødre, som Josefs sønner ble kalt, stilte seg på rabbinernes side. De holdt på at tradisjonene måtte følges som om det var Gud selv som var opphavet til dem. De satte til og med menneskers forskrifter høyere enn Guds ord, og de ergret seg over hvor klart Jesus kunne skjelne mellom det falske og det sanne. Hans strenge lydighet mot Guds lov fordømte de som stahet. De var forbauset over den kunnskap og visdom han gav uttrykk for i sine svar til rabbinerne, for de visste at han ikke var blitt undervist av de lærde. Likevel kunne de ikke unngå å se at det var han som underviste dem. De innså at hans utdanning var av en høyere art enn deres. Men de forstod ikke at han hadde adgang til livets tre, til den kunnskapens kilde som de ikke kjente.

Omsorg for andre

Jesus var ikke avvisende og utilnærmelig i sin holdning. Han vakte forargelse, særlig hos fariseerne, ved å vike fra deres strenge regler på dette felt. Han var klar over at alt som dreide seg om religion, var stengt inne bak høye skillemurer, som om det var for hellig

for hverdagslivet. Disse skillemurene rev han ned. Når han var sammen med mennesker, spurte han ikke: Hva er din trosbekjennelse? Hvilket trossamfunn tilhører du? Han brukte sin kraft til å hjelpe alle som trengte hjelp. Han lukket seg ikke inne i en celle som en eremitt for å vise sin himmelske karakter. I stedet arbeidet han iherdig for menneskeheten. Han innskjerpet prinsippet om at bibelsk religion ikke består i å plage kroppen, at en ren og usmittet gudsdyrkelse ikke bare skal gjelde til bestemte tider og ved særlige anledninger. Overalt og til alle tider la han for dagen en kjærlig interesse for menneskene, og spredte glad guds frykt omkring seg.

Alt dette var en irettesettelse til fariseerne. Det viste at guds frykt ikke består av egoisme, og at deres sykkelige selvopptatthet når det gjaldt personlige interesser, var alt annet enn sann guds frykt. Dette vakte deres fiendskap mot Jesus. Derfor forsøkte de å tvinge ham til å rette seg etter deres vedtekter. [55]

Jesus gjorde alt for å lindre ethvert tilfelle av lidelse som han så. Han hadde lite penger å gi bort, men ofte nektet han seg selv mat for å kunne hjelpe dem som syntes å være verre stilt. Brødrene hans følte at hans innflytelse i høy grad motvirket deres egen. Han hadde en taktfullhet som ingen av dem hadde eller ønsket å ha. Når de var uforskammet mot mennesker som ble ydmyket, oppsøkte Jesus nettopp slike, og han oppmuntret dem. Han gav gjerne et beger kaldt vann til dem som trengte det, og i stillhet kunne han gi dem sin egen mat. Mens han lindret deres nød, satte de hans barmhjertighetshandlinger i forbindelse med det han underviste om, og derfor festet det seg i deres hukommelse.

Misforstått og miskjent av sine halvbrødre

Jesu brødre syntes lite om alt dette. Fordi de var eldre, følte de at han burde innordne seg under dem. De beskyldte ham for å regne seg for bedre enn dem, og de kritiserte ham fordi han sa imot lærerne og prestene og rådsherrene. Ofte kom de med trusler, og de forsøkte å skremme ham. Men han fortsatte som før og brukte Guds ord som sin veileder.

Jesus elsket sine brødre og behandlet dem med en aldri sviktende vennlighet. Men de var misunnelige på ham og la for dagen den mest avgjorte vantro og forakt. De forstod ikke den måten han oppførte

seg på. Det var mange ting ved Jesus som virket selvmotsigende. Han var Guds Sønn. Likevel var han et hjelpeløst barn. Fordi han hadde skapt alle verdener, var jorden hans eiendom. Likevel var hele hans tilværelse preget av fattigdom. Han hadde en verdighet og personlighet som var fullstendig forskjellig fra verdslig stolthet og hovmod. Han traktet ikke etter verdslig storhet, og var tilfreds selv i de mest beskjedne forhold. Brødrene hans var harme på ham for det, og de kunne ikke finne noen forklaring på hans ubevegelige sinnsro under prøvelser og savn. De visste ikke at han var blitt fattig for vår skyld, for at vi «skulle bli rike ved hans fattigdom».1 De kunne like lite forstå hemmeligheten ved hans misjon som Jobs venner kunne forstå Jobs ydmykelse og lidelse.

Jesus ble misforstått av sine brødre fordi han ikke var lik dem. Hans normer var ikke deres. Ved å se på mennesker hadde de vendt seg bort fra Gud, og de hadde ikke hans kraft i sitt liv. De religiøse former som de overholdt, kunne ikke forvandle sinnet. De betalte «tiende av mynte og anis og karve», men brydde seg ikke om «det som veier mer i loven: rettferdighet, barmhjertighet og troskap».2

[56] Jesu eksempel irriterte dem hele tiden. Han avskydde bare en eneste ting, nemlig synd. Han kunne ikke være vitne til en uriktig handling uten at det smertet ham slik at han ikke kunne skjule det. Motsetningene var ikke til å ta feil av. På den ene siden var formalistene som under sin ytre hellighet skjulte kjærlighet til synd. På den andre siden var han som viste en iver for Guds sak som overgikk alt annet. Fordi Jesu liv fordømte det onde, møtte han motstand både hjemme og ute. Hans uselviskhet og rettskaffenhet ble omtalt med spott, og hans overbærenhet og vennlighet ble oppfattet som feighet.

Av den bitterhet som mennesker må tåle, var det ikke noe som Kristus ikke fikk smake. Det var noen som forsøkte å forakte ham på grunn av hans fødsel. Selv som barn måtte han møte deres hånlige blikk og ondskapsfulle sladder. Hvis han hadde svart med et utålmodig ord eller blikk, og hvis han hadde samtykket med sine brødre i bare en eneste uriktig handling, ville han ha mislykkes i å være et fullkomment eksempel. Da ville han ha kommet til kort i å fullbyrde planen for vår frelse. Hadde Jesus bare innrømmet at det kunne finnes en eneste unnskyldning for synd, ville Satan ha triumfert, og verden ville ha vært fortapt. Det er grunnen til at fristeren la an på

å gjøre Jesu liv så tungt som mulig, så han kunne bli forledet til å synde.

«Det står skrevet»

Til hver fristelse hadde han ett svar: «Det er skrevet.» Sjelden påtalte han en uriktig handling hos sine brødre, men han hadde et ord fra Gud til dem. Ofte ble han beskyldt for feighet fordi han nektet å være sammen med dem i en eller annen forbudt handling. Da svarte han med Skriftens ord: «Å frykte Herren, det er visdom, å holde seg fra ondskap, det er forstand.»³

Det var noen som søkte hans selskap fordi de følte en fred i hans nærhet. Men mange unngikk ham fordi de følte at hans plettfrie liv var en irettesettelse av dem. Unge kamerater tilskyndet ham til å gjøre slik som de gjorde. Han var oppvakt og munter. De syntes om å være sammen med ham, og de satte pris på hans kvikke påfunn. Men de var utålmodige overfor ham fordi han var så samvittighetsfull, og de betegnet ham som transsynt og smålig. Jesus svarte med Skriftens ord: «Hvordan kan den unge holde sin sti ren? Ved å holde seg til dine ord.» «I hjertet gjemmer jeg ditt ord, så jeg ikke skal synde mot deg.»⁴

Ofte ble han spurt: Hvorfor er du så opptatt av å være annerledes enn alle oss andre? Svaret han gav, var fra Den hellige skrift: «Salig er den som er hel i sin ferd og følger Herrens lov. Salige er de som holder hans lovbud og søker ham av hele sitt hjerte, de som ikke gjør urett, men vandrer på hans veier.»⁵

Når han ble spurt om hvorfor han ikke tok del i de fornøyelser som de unge i Nasaret holdt på med, henviste han til dette skriftord: «Når jeg vandrer etter dine lovbud, er jeg glad som om jeg hadde all rikdom. Jeg vil grunne på dine påbud og tenke på dine stier. Dine forskrifter er min lyst og glede, jeg glemmer ikke dine ord.»⁶

Jesus kjempet ikke for sine rettigheter. Ofte ble hans arbeid gjort unødig hardt fordi han var så villig og aldri klaget. Likevel sviktet han ikke eller ble mismodig. I sitt liv hevet han seg over disse vanskelighetene som om han levde i lyset fra Guds ansikt. Han gjorde ikke gjengjeld når han ble ille behandlet, men bar fornærmelser med tålmodighet.

Gang på gang ble han spurt: Hvorfor finner du deg i en slik ondskapsfull behandling, til og med fra dine egne brødre? Til dette svarte han: Det står skrevet: «Glem ikke det jeg har lært deg, min sønn, ta vare på mine bud i ditt hjerte! For de gir deg mange dager og år og gjør din lykke større. Gi aldri slipp på godhet og troskap, men bind dem om din hals, og skriv dem på ditt hjertes tavle! Da får Gud og mennesker godvilje for deg og holder deg for en forstandig mann.» 7

Fra den tiden da Jesu foreldre fant ham i templet, var hans handlemåte en gåte for dem. Aldri ville han innlate seg i strid, men hans eksempel var en stadig lærdom. Han bar preg av å være innviet til noe spesielt. Sine lykkeligste stunder hadde han når han var alene i naturen og sammen med Gud. Når som helst han fant anledning til det, forlot han arbeidsplassen og gikk ut i naturen. I de grønne dalene kunne han oppholde seg i stille ettertanke, og på fjellskråningen eller mellom trærne i skogen kunne han ha samfunn med Gud. Tidlig om morgenen var han ofte på et eller annet øde sted i stille ettertanke, studium av Guds ord eller i bønn. Fra disse uforstyrrede stundene gikk han tilbake til sitt hjem for igjen å ta fatt på sine plikter, og for å være et eksempel på tålmodig strev.

Hengivenhet til foreldrene

I sitt liv var Kristus preget av aktelse og kjærlighet overfor sin mor. Maria hadde en indre overbevisning om at det hellige barnet som hun hadde født, var den Messias som lenge var lovt. Likevel våget hun ikke å gi uttrykk for sin tro. Gjennom hans liv på jorden hadde hun del i hans lidelser. Med sorg var hun vitne til de prøver som han ble påført i barndommen og i ungdomstiden. Hun forsvarte det hun visste var riktig i hans handlemåte. Derfor kom hun selv i vanskelige situasjoner. Familiefellesskapet i hjemmet og en mors ømme omsorg for sine barn var for henne av livsviktig betydning i karakterdannelsen. Josefs sønner og døtre visste dette, og ved å benytte seg av hennes engstelse, prøvde de å innrette Jesu vaner i samsvar med deres normer.

Maria hadde ofte motforestillinger overfor Jesus, og hun oppfordret ham til å rette seg etter rabbinernes vedtekter. Men han lot seg ikke overtale til å endre sine vaner når det gjaldt å grunne over

Guds gjerninger, og heller ikke i spørsmålet om å lindre menneskers eller endog dyrs lidelser. Når prestene og lærerne krevde Marias bistand for å øve myndighet over Jesus, plaget det henne i høy grad. Men hun fikk fred i sinnet når han fremholdt Skriftens utsagn til støtte for sin livsstil.

Til tider vaklet hun mellom Jesus og hans brødre som ikke trodde at han var den som Gud hadde sendt. Men det var en overflod av beviser for at han var guddommelig. Hun så hvordan han ofret seg til beste for andre. Hans nærvær brakte en renere atmosfære i hjemmet, og hans liv var som en surdeig som gjorde sin virkning i omgivelsene.

[58]

Vennlig og upåvirket omgikk han de tankeløse, uforkammede og uhøflige. Han var sammen med uredelige tollere, likeglade storsløsere, urettferdige samaritanere, hedenske soldater, barske bønder og de blandede folkeslag. Han sa et medfølende ord til mennesker som var trette, men som var nødt til å bære tunge byrder. Han lettet byrdene deres og gjentok for dem det han hadde lært fra naturen om Guds kjærlighet, mildhet og godhet.

Han oppmuntret alle

Jesus lærte alle å verdsette de talenter de var utrustet med, og som ved riktig bruk ville sikre dem evige rikdommer. Han tok avstand fra all forfengelighet og tomhet, og ved sitt eget eksempel viste han at hvert øyeblikk rommer muligheter som kan få evige følger, at tiden må vernes som en skatt og benyttes til hellige formål. Han betraktet ikke noe menneske som verdiløst, men prøvde å gjøre bruk av frelsens legemiddel på hver enkelt. Uansett hvem han var sammen med, fremholdt han alltid noe som passet i situasjonen. De mest primitive og minst lovende personer prøvde han å inngi håp, og forsikret dem om at de kunne bli ulastelige og uskyldige og oppnå en karakter som klart ville vise at de var Guds barn.

Ofte traff Jesus slike som hadde drevet omkring under Satans kontroll, og som ikke hadde kraft til å rive seg løs fra hans garn. Til et slikt motløst, sykt, fristet og fallent menneske talte han ømt og medlidende. Han sa det som trengtes og som folk forstod. Han traff andre som kjempet en tvekamp med sjelefienden, og som han oppmuntret til å holde ut. Han forsikret dem om at de ville seire, for

Guds engler var på deres side. Dem han hjalp på denne måten, var overbevist om at her var det en som de kunne ha fullkommen tillit til. Han ville ikke røpe de hemmelighetene som de betrodde ham.

Jesus helbredet både kropp og sjel. Han var interessert i enhver lidelse han ble oppmerksom på, og alle som led, fikk lindring. I hans vennlige ord var det en beroligende balsam. Ingen kunne si at han hadde utført et mirakel. Men kraften - kjærlighetens legende kraft - strømmet ut fra ham til de syke og sorgfulle. Slik virket han på en stillferdig måte helt fra sin barndom av. Dette var grunnen til at så mange hørte på ham med glede da han begynte sin offentlige virksomhet.

I sin barndom, ungdom og manndomstid var Jesus likevel mest alene. «Alene tråkket jeg vinpressen, av folkene var ingen med meg.»⁸ Han bar den fryktelige byrde for menneskenes frelse. Han visste at dersom det ikke skjedde en avgjort forandring i menneskeslektenes livsstil og forsett, ville alle gå fortapt. Dette tynget ham, og ingen kunne fatte den byrde som hvilte på ham. Fylt av et påtrengende motiv virkeliggjorde han hensikten med sitt liv - at han selv skulle være menneskenes lys.

[59]

Røsten i ødemarken

Han som var Kristi forløper, stod frem blant de trofaste i Israel som lenge hadde ventet på at Messias skulle komme. Den tilårskomne presten Sakarja og hans hustru Elisabet «var begge gudfryktige mennesker». I deres stille og fromme liv skinte troens lys som en stjerne i datidens mørke. Dette gudfryktige ekteparet fikk løfte om en sønn som skulle «gå fram foran Herren og rydde vei for ham».

Sakarja bodde i en fjellbygd i Judea. Han hadde reist opp til Jerusalem for i en uke å gjøre tjeneste i templet. Det var en tjeneste som krevdes to ganger om året av prestene i hver gruppe. «Så var det en dag Sakarja gjorde tjeneste som prest for Gud, for turen var kommet til hans gruppe. Det ble som vanlig kastet lodd blant prestene, og det falt på Sakarja å gå inn i Herrens tempel og brenne røkelse på alteret.»

Engelens budskap til Sakarja

Han stod foran gullalteret i Det hellige i templet. Skyen av røkelse steg opp for Gud sammen med Israels bønner. Plutselig merket han at et guddommelig vesen var til stede. En engel viste seg for ham «på høyre side av røkelsesalteret». Nettopp dette var et tegn på Guds velvilje, men Sakarja la ikke merke til det. I mange år hadde han bedt om at Frelseren måtte komme. Nå hadde himmelen sendt sin budbærer for å kunngjøre at bønnene var i ferd med å bli oppfylt. Men Guds miskunn syntes å være for stor til at Sakarja torde ta imot den, og han ble grepet av frykt og selvbebreidelse.

Men han ble hilst med denne gledelige forsikring: «Frykt ikke, Sakarja! Gud har hørt din bønn. Din hustru Elisabet skal føde deg en sønn, og du skal gi ham navnet Johannes. Han skal bli til glede og fryd for deg, og mange skal glede seg over at han er født. For han skal være stor i Herrens øyne. Vin og sterk drikk skal han ikke smake, og helt fra mors liv skal han være fylt av Den Hellige Ånd. Mange i Israel skal han føre tilbake til Herren deres Gud. Han skal

[60]

være forløper for Herren og ha samme ånd og kraft som Elia, vende fedrenes hjerte til barna og gi de ulydige det sinn som rettfærdige har, og gjøre folket vel forberedt for Herren.»

Sakarja sa til engelen: «Hvorledes kan jeg være sikker på dette? Jeg er jo en gammel mann, og min hustru er også langt oppe i årene.»

Sakarja kjente godt til hvordan Abraham fikk et barn i sin alderdom, fordi han trodde at han som hadde gitt løftet, var trofast. Men i dette øyeblikket tenker den aldrende presten på den menneskelige skrøpelighet. Han glemmer at det som Gud har lovt, er han også i stand til å utføre. Hvilken motsetning er det ikke mellom denne vantro og den rene, barnlige tro som Maria la for dagen! Slik svarte den unge kvinnen fra Nasaret på engelens hilsen: «Jeg er Herrens tjenerinne, la det skj med meg som du har sagt.»¹

At Sakarja fikk en sånn, og også Abraham og Maria, skulle lære oss en viktig åndelig sannhet som vi er sene til å lære og snare til å glemme: at vi i oss selv er ute av stand til å gjøre noe godt. Men det vi ikke kan gjøre, vil bli utført ved Guds kraft i hvert ydmykt og troende menneske. Det var ved tro at løftets barn ble gitt. Det er ved tro det åndelige liv blir født, så vi blir i stand til å utføre rettfærdighets gjringer.

På spørsmål fra Sakarja svarte engelen: «Jeg er Gabriel, som står for Guds åsyn. Jeg er sendt for å tale til deg og bringe deg dette gledesbud.»

Fem hundre år tidligere hadde Gabriel fortalt Daniel om den profetiske tidsperioden som skulle strekke seg ned til Kristi komme. Sakarja visste at denne perioden gikk mot slutten, og det påvirket ham til å be om at Messias måtte komme. Nå var nettopp den budbæreren som hadde formidlet profetien, kommet for å kunngjøre at den skulle oppfylles.

Engelen sa: «Jeg er Gabriel, som står for Guds åsyn.» Dette viser at han har en høy posisjon i himmelen. Da han kom med et budskap til Daniel, sa han: «Det er ikke en eneste som hjlper meg mot dem unntatt Mikael, som er høvding over dere.» Om engelen Gabriel sies det i Johannes' åpenbaring: «Han sendte sin engel og gjorde det kjent for sin tjener Johannes.» Og engelen sa til Johannes: «Jeg er en tjener sammen med deg og dine brødre profetene.»² Denne tanken er overveldende! Den engelen som står nest etter Guds Sønn, er den som er valgt til å åpenbare Guds forsett for syndige mennesker.

Sakarja hadde tvilt på engelens ord. Nå skulle han ikke kunne snakke før det ble oppfylt. Engelen sa: «Fordi du ikke trodde mine ord, skal du bli stum så du ikke kan tale før den dagen dette skjer; for det jeg har sagt, skal gå i oppfyllelse i sin tid.» I denne tjenesten hadde presten plikt til å be om tilgivelse for folkets og nasjonens synder. Han skulle også be om at Messias måtte komme. Men da Sakarja prøvde å gjøre det, kunne han ikke få frem et ord.

Da han kom ut for å velsigne folket, gjorde han bare «tegn til dem; han var og ble stum». De hadde ventet lenge, og de hadde begynt å frykte for at han var blitt slått av en straffedom fra Gud. Men da han kom ut fra helligdommen, lyste ansiktet av Guds herlighet, og de forstod at han hadde hatt et syn der inne. Sakarja fortalte dem hva han hadde sett og hørt, og da tjenestetiden var slutt, vendte han hjem.

[61]

Kort etter at barnet var født, fikk Sakarja talens bruk tilbake, og han begynte å prise Gud. Alle som bodde der omkring, ble grepet av ærefrykt, og ryktet om det som hadde hendt, spredte seg over fjellbygdene i Judea. Alle som hørte det, grunnet på det og spurte: «Hva skal vel dette barnet bli til?» Alt dette bidrog til å lede folks oppmerksomhet til at Messias skulle komme. Det var ham Johannes skulle rydde veien for.

Den Hellige Ånd hvilte over Sakarja, og med disse vakre ordene profeterte han om den misjon hans sønn skulle ha: «Og du, barn, skal kalles Den Høyestes profet, for du skal gå fram foran Herren og rydde vei for ham og lære hans folk å kjenne frelsen, at deres synder blir tilgitt, for vår Gud er rik på miskunn. Slik skal lyset fra det høye gjeste oss, som en soloppgang og skinne for dem som bor i mørke og dødens skygge, og lede våre skritt inn på fredens vei.»

Johannes forbereder seg for sin livsgjerning

«Og gutten vokste opp og ble sterk i sin ånd. Han holdt til i ødemarken like til den dag da han skulle stå fram for Israel.» Før Johannes ble født, hadde engelen sagt: «Han skal være stor i Herrens øyne. Vin og sterk drikk skal han ikke smake, og helt fra mors liv skal han være fylt av Den Hellige Ånd.» Gud hadde kalt Sakarjas sønn til en stor gjerning, den største som noen gang var blitt betrodd mennesker. For å kunne fullføre denne gjerningen måtte han ha

Herren med seg i arbeidet. Guds Ånd ville være med ham hvis han fulgte engelens undervisning.

Johannes skulle bringe Guds lys til menneskene og gi tankene deres en ny retning. Han skulle innprente i dem Guds hellige krav og få dem til å forstå sitt behov av hans fullkomne rettferdighet. En slik budbærer måtte selv være hellig. Han måtte være et tempel som Guds Ånd kunne bo i. For å kunne fullbyrde sin misjon måtte han være fysisk sunn og ha sjelsstyrke og åndskraft. Derfor var det nødvendig at han var herre over sine lyster og lidenskaper. Han måtte være i stand til å beherske alle sine evner og krefter så han kunne stå blant menneskene like urokket av forholdene omkring seg som fjellene i ødemarken.

[62] På døperen Johannes' tid var pengebegjær og lyst til luksus og prakt svært utbredt. Sanselige fornøyer, svir og drikk var årsak til fysisk sykdom og degenerasjon, fordi evnen til å oppfatte åndelige ting var svekket, og følsomheten overfor synd nedsatt. Johannes skulle stå frem som reformator. Ved sitt nøkterne liv og sine enkle klær skulle han refse sin samtid for dens mangel på måtehold. Dette var bakgrunnen for de direktiver hans foreldre fikk. Det var en undervisning om avhold som ble gitt av en engel fra himmelen.

I barndoms- og ungdomstiden er sinnet mest påvirkelig. Det er da man skal oppøve evnen til selvkontroll. I familiekretsen og rundt bordet blir det øvet en innflytelse som vil vare like lenge som evigheten. De vaner som blir dannet i de første årene, er mer avgjørende enn naturlige anlegg når det gjelder om et menneske skal seire eller gå under i livets kamp. Ungdomstiden er såtid. Den bestemmer hvordan høsten skal bli i dette liv og i det som kommer.

Som profet skulle Johannes «vende fedrenes hjerte til barna og gi de ulydige det sinn som rettferdige har, og gjøre folket vel forberedt for Herren». Ved å berede veien for Kristi første komme representerte han dem som skal berede veien for Herrens annet komme.

Verden er preget av selvisk nytelse, og er full av fabler og villfarelser. Satan setter stadig flere snarer for å ødelegge mennesker. Alle som ønsker å fullføre sin helliggjørelse i gudsfrykt, må lære avhold og selvkontroll. Lyster og lidenskaper må være underlagt de overordnede åndskrefter. Denne form for selvdisiplin er viktig for den mentale styrke og åndelige innsikt, slik at vi blir satt i stand

til å forstå og etterleve de hellige sannheter i Guds ord. Derfor har nøkternhet stor betydning når det gjelder å berede seg for Kristi gjenkomst.

Ifølge skikk og bruk skulle Sakarjas sønn bli utdannet til preste-embetet. Men opplæringen i de rabbinske skolene ville ha gjort ham uskikket til gjerningen. Gud sendte ham ikke til teologene for å lære hvordan Skriften skulle utlegges. Han kalte ham ut i ødemarken for at han skulle lære av naturen og naturens Gud.

Det var i et øde område han fant sitt hjem mellom golde høyde- drag, ville kløfter og fjellgrotter. Men han foretrakk å gi avkall på livets nytelser og luksus for å leve under ødemarkens harde kår. Her var omgivelsene gunstige for mennesker med enkle og selvfornek- tende vaner. Uforstyrret av verdens larm kunne han lære av naturen, åpenbaringen og forsynet. Ofte hadde de gudfryktige foreldrene gjentatt for ham det engelen hadde sagt til hans far. Fra barndommen av var hans misjon blitt fremholdt for ham, og han hadde tatt imot det hellige vervet. For ham var ødemarken et velkomment tilfluktssted, borte fra omgivelser som var nesten helt gjennomtrengt av mistenk- somhet, vantro og urenhet. Han stolte ikke på sin egen kraft til å stå imot fristelser. Derfor vek han tilbake fra stadig kontakt med synd, så han ikke skulle miste sansen for dens ufattelige gru.

Fra fødselen av var han innviet til Gud som nasireer. Nå gjorde han dette løftet til sitt eget i en livsvarig helligelse. I likhet med de gamle profetene var han kledd i en kappe av kamelhår som ble holdt sammen om livet av et lærbelte. Han spiste gresshopper og vill honning som han kunne finne i ødemarken, og drakk det rene vannet fra fjellene.

Men Johannes tilbrakte ikke livet i ørkesløshet, i asketisk tung- sinn eller i egoistisk isolasjon. Når det falt seg slik, drog han ut for å være sammen med andre, og han var alltid interessert i det som foregikk i verden omkring ham. Fra sitt stille tilfluktssted fulgte han med i begivenhetenes utvikling. Med et blick som var opplyst av Guds Ånd, studerte han menneskenes natur så han kunne vite hvordan han skulle nå dem med budskapet fra himmelen. Kallet lå tungt på ham. I ensomhet prøvde han ved ettertanke og bønn å hente styrke til den livsgjerning som lå foran ham. Selv om han oppholdt seg i ødemarken, var han ikke fri for fristelse.

Så langt det var mulig, stengte han enhver innfallsvei der Satan kunne komme. Likevel ble han angrepet av fristeren. Men han hadde et åndelig klarsyn og hadde utviklet en sterk og fast karakter. Ved hjelp av Den Hellige And kunne han oppdage når Satan nærmet seg, og stå imot hans makt.

I ødemarken fant Johannes sin skole og sin helligdom. I likhet med Moses blant fjellene i Midjan var han omsluttet av Guds nærvær og omgitt av bevisene på hans makt. Han skulle ikke oppholde seg i de ødslige og majestetiske fjellene slik tilfellet var med Israels store leder. Men foran ham lå Moabs høyder på østsiden av Jordan, og de talte om ham som hadde skapt fjellene og omgitt dem med sin kraft.

Den ville og dystre naturen som han var omgitt av, var et levende bilde på Israels tilstand. Herrens fruktbare vingård var blitt en øde villmark. Men over ødemarken hevet himmelen seg lys og klar. Over de mørke stormskyene hvelvet løftets regnbue seg. Også over Israels nedverdiggelse skinte herligheten som var lovt, når Messias fikk sitt herredømme. Vredens skyer var omspent av regnbuen i hans nådes pakt.

I de stille nattetimene leste han Guds løfte til Abraham om en ætt så tallrik som stjernene. Morgenens gryende lys som forgylte Moabs høyder, fortalte om ham som skulle være «lik morgenlyset når solen går opp, en morgen med skyfri himmel». Og i klarheten ved høylys dag så han glansen av gjenkomsten når «Herrens herlighet skal åpenbares», og «alle mennesker skal se det».³

Messias-profetiene - hans viktigste studium

Med ærefrykt, og likevel med glede, studerte han de profetiske bokruller om Messias' komme. Det var løftets ætt som skulle knuse slangens hode, Sjilo, fredsfyrsten, som skulle stå frem før tiden kom da en konge ikke lenger skulle sitte på Davids trone. Nå var tiden kommet. En romersk hersker satt i slottet på Sions berg. Ifølge Herrens sikre ord var Kristus alt født.

Dag og natt studerte han Jesajas fascinerende skildringer av den herlighet Messias skulle ha. Han var kvisten av Isaiaes stubb, en konge som skulle regjere i rettferdighet. «Han dømmer småkårsfolk med rettferd.» Han er «et ly mot vinden ... , som skyggen av et mektig fjell på jord som tørster etter vann». Israel skal ikke lenger kalles

«Den forlatte» eller deres land «Ørken». Men Herren skal kalle det «Min kjæreste» og deres land «Hustru»⁴ Dette herlige synet opptok Johannes i hans ensomhet.

Han betraktet kongen i hans skjønnhet og glemte seg selv. Han så hellighetens storhet og følte seg selv udyktig og uverdigg. Han var beredt til å stå frem som Herrens sendebud uten å frykte noe menneske, for han hadde sett ham som var guddommelig. Rank og fryktløs kunne han stå overfor jordiske herskere fordi han hadde bøyd seg dypt for kongenes konge.

[64]

Johannes forstod ikke fullt ut Messias-rikets natur. Han ventet at Israel skulle bli befridd fra dets fiender. Men det han fremfor alt så frem til, var den rettferdighetens konge som skulle komme og opprette Israels-riket som en hellig nasjon. På den måten trodde han at profetien som ble gitt ved hans fødsel, ville bli oppfylt: «Og komme i hu sin hellige pakt, ... så vi frelst fra fiendehånd og uten frykt kan få tjene ham for hans åsyn i fromhet og rettferd alle våre dager.»

Han så at hans folk var bedratt og selvtilfreds, og at de sov i sine synder. Han lengtet etter å vekke dem opp til et helligere liv. Det budskapet Gud hadde gitt ham å bære frem, hadde til hensikt å ryste dem opp av dvale og få dem til å skjelve på grunn av deres store ugudelighet. Før evangeliets frø kunne finne et grosted, måtte hjertets jordbunn brytes opp. Før folket ville søke legedom hos Jesus, måtte de vekkes opp så de kunne se den fare som synden hadde brakt dem i.

En botsforkynner

Gud sender ikke budbærere for å smigre synderen. Han forkynner ikke et fredens budskap for å dysse de uomvendte inn i en skjebnesvanger trygghet. Han legger tunge byrder på synderens samvittighet, og lar overbevisningens piler trenge inn i sjelen. De tjenende engler forkynner Guds fryktelige straffedom for å forsterke følelsen av trang. Slik blir han påvirket til å rope ut: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» Den hånden som har ydmyket den angrende synder, vil da løfte ham opp igjen. Den stemmen som har irettesatt synderen og gjort hovmod og ærgjerrighet til skamme, vil med ømmeste medfølelse spørre: «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?»

Da Johannes begynte sin virksomhet; var nasjonen preget av en opprørsstemning og utilfredshet som grenset til revolusjon. Da Arkelaus ble avsatt, kom jødene direkte under Roms herredømme. De romerske landshøvdinger drev undertrykkelse og utpressing. De gjorde store anstrengelser for å innføre hedenske symboler og skikker, noe som hadde ført til opprør som var blitt kvalt i blodet av tusener av de tapreste i Israel. Alt dette skjerpet det nasjonale hatet mot Rom, og økte lengselen etter å bli befridd fra romerveldet.

Midt i den uro og strid som fantes, hørtes en røst fra ødemarken, en streng og vekkende røst som likevel var full av håp: «Vend om, for himmelriket er nær!» Den grep folket med en ny og merkelig kraft. Profeter hadde forutsagt Kristi komme som en begivenhet langt inne i fremtiden, men her var en kunngjøring om at den var nær.

[66] Det eiendommelige• utseende Johannes hadde, fikk tilhørerne til å tenke på seerne i gammel tid. Både i opptreden og påkledning lignet han profeten Elia. I Elias ånd og kraft fordømte han fordervelsen i landet og påtalte den synd som var særlig fremherskende. Hans ord var rett på sak, rammende og overbevisende. Mange trodde at han var en av profetene som hadde stått opp fra de døde. Hele folket kom i bevegelse, og store skarer strømmet ut i ødemarken.

Johannes forkynte Messias' komme og kalte folket til omvendelse. Som et symbol på renselse fra synd døyte han dem i Jordan-elven. Ved denne betydningsfulle symbolske handling erklærte han at de som gjorde krav på å være Guds utvalgte folk, var smittet av synd, og uten at de ble rensset i hjerte og liv, kunne de ikke få del i det riket som Messias skulle opprette.

Fyrster og rabbinere, soldater, tollere og bønder kom for å høre profeten. Den alvorlige advarselen fra Gud gjorde at de en stund ble urolige, og mange vendte om og ble døpt. Folk fra alle samfunnslag gav etter for døperens krav så de kunne få del i det riket han forkynte.

Mange av de skriftlærde og fariseerne kom og bekjente sine synder og bad om å bli døpt. De hadde ment om seg selv at de var bedre enn andre mennesker, og hadde fått folk til å ha høye tanker om deres fromhet. Nå ble de hemmelige synder i deres liv avslørt. Den Hellige Ånd påvirket Johannes og gjorde det klart for ham at mange av dem ikke hadde noen virkelig overbevisning om synd. Til enhver tid gjorde de det de mente var mest fordelaktig. Som venner

av profeten håpet de å oppnå gunst hos fyrsten som skulle komme. Ved å la seg døpe av denne populære unge læreren mente de å kunne styrke sin innflytelse hos folket.

Johannes møtte dem med det bitende spørsmålet: «Ormeyngel! Hvem har lært dere hvordan dere skal unnslippe den kommende vredesdom? Så bær da frukt som svarer til omvendelsen! Og tro ikke at dere kan si: Vi har Abraham til far. For jeg sier dere: Gud kan oppreise barn for Abraham av disse steinene!»

Jødene hadde mistolket Guds løfte om evig gunst for Israel: «Så sier Herren, han som satte solen til å lyse om dagen og ordnet det så at månen og stjernene lyser om natten, han som rører opp havet så bølgene bruser, - Herren, Allhærs Gud, er hans navn: Lar jeg disse ordninger vike, lyder ordet fra Herren, skal også Israels ætt for alltid opphøre å være mitt folk. Så sier Herren: Hvis himmelen der oppe kan måles og jordens grunnvoller der nede kan utforskes, da vil jeg også forkaste hele Israels ætt på grunn av alt det de har gjort, sier Herren.» Jødene mente at fordi de var Abrahams ætlinger, kunne de gjøre krav på dette løftet. Men de overså de betingelser som Gud hadde fastsatt. Før han gav løftet, hadde han sagt: «Jeg vil legge min lov i deres sinn og skrive den i deres hjerte. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk For jeg vil tilgi deres misgjerning og ikke komme i hu deres synd.»⁵

Gud har velvilje overfor det folket som har hans lov skrevet i hjertet. De er ett med ham. Men jødene hadde skilt seg fra Gud. På grunn av sine synder led de under hans dom. Det var årsaken til at de måtte være slaver under et hedensk folk. Deres sinn var formørket av overtredelse. Fordi Herren i tidligere tider hadde vist dem så stor velvilje, unnskyldte de sine synder. De innbilte seg at de var bedre enn andre mennesker, og at de hadde krav på hans velsignelser.

«Det som hendte med dem, skulle være advarende eksempler; det ble skrevet til rettledning for oss, og til oss er de siste tider kommet.»⁶ Ofte mistolker vi Guds velsignelser, og innbiller oss at vi er favorisert på grunn av et eller annet godt i oss. Gud kan ikke gjøre det han lengter etter å gjøre for oss. Hans gaver blir brukt til å øke vår selvtilfredshet og forherde oss i vantro og synd.

Overfor lærerne i Israel fremholdt Johannes at deres stolthet, egoisme og grusomhet viste at de var en generasjon av øgleunger, en dødelig forbannelse for folket, istedenfor å være ætlinger av den

rettferdige og lydige Abraham. Med tanke på det lys de hadde fått fra Gud, var de til og med verre enn hedningene som de følte seg så høyt hevet over. De hadde glemte Herrens ord som sier: «Se på fjellet dere er hogd ut av, på steinbruddet dere er tatt fra.» 7 Gud var ikke avhengig av dem for å fullbyrde sitt forsett. Slik han hadde kalt Abraham ut fra et hedensk folk, kunne han også kalle andre til sin tjeneste. Deres hjerter så nå ut til å være like livløse som steinene i ødemarken. Men hans Ånd kunne inspirere dem til å gjøre hans vilje og få del i oppfyllelsen av hans løfte.

Og nå forkynte profeten: «Øksen ligger allerede ved roten av trærne; hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hogd ned og kastet på ilden.» Det er ikke navnet på treet, men frukten som avgjør verdien. Hvis frukten er verdiløs, kan ikke navnet redde treet fra å bli felt. Johannes sa til jødene at deres stilling overfor Gud ville bli avgjort i samsvar med deres karakter og liv. Bekjennelsen var verdiløs i seg selv. Hvis deres liv og karakter ikke var i harmoni med Guds lov, var de ikke hans folk.

Hans hjerteransakende ord overbeviste dem som hørte på. De kom til ham og spurte: «Hva skal vi da gjøre?» Han svarte: «Den som har to kjortler, skal dele med den som ingen har, og den som har mat, skal gjøre det samme.» Og han advarte tollerne mot å vise urettferdighet og soldatene mot å øve vold.

Alle som ble undersåtter i Kristi rike, sa han, ville i sitt liv vise at de trodde og hadde vendt om. Vennlighet, ærlighet og troskap ville komme til syne i dagliglivet. De ville hjelpe de trengende og gi Gud sine offergaver. De ville beskytte de forsvarsløse og være et eksempel på edelmodighet og medfølelse. Slik vil Kristi etterfølgere vitne om Den Hellige Ånds forvandlende kraft. I dagliglivet vil rettferd, barmhjertighet og Guds kjærlighet komme til syne. Ellers er de lik agnene som blir kastet på ilden.

«Jeg døver dere med vann til omvendelse,» sa Johannes, «men det kommer en som er sterkere enn jeg. Jeg er ikke engang verdig til å løse sandalremmen hans. Han skal døpe dere med Hellig Ånd og ild.» Jesaja hadde forkynt at Herren ville rense sitt folk fra dets misgjerninger «med dommens og renselsens ånd». Herrens ord til Israel var: «Jeg vil vende min hånd imot deg, rense ut ditt slagg som med lut og skille ut alt ditt bly.» «Vår Gud er en fortærende ild» overfor synd, hvor som helst den finnes.⁸ Guds Ånd vil fortære

synden i alle som overgir seg til hans makt. Men hvis menneskene klynger seg til synden, blir de ett med den. Da må Guds herlighet som ødelegger synden, også ødelegge dem.

Etter en natt i kamp med engelen utbrøt Jakob: «Jeg har sett Gud ansikt til ansikt og enda berget livet.» I sin oppførsel overfor Esau hadde Jakob gjort seg skyldig i en stor synd. Men han hadde angret. Hans overtredelse var blitt tilgitt, og hans synd var rensset bort. Derfor kunne han tåle åpenbarelsen av Guds nærvær. Men hvor som helst mennesker kom frem for Gud, ble de utryddet hvis de med vilje holdt fast på det onde. Ved Kristi annet komme vil den ugudelige bli fortært. «Men den dagen Herren Jesus kommer i sin herlighet, skal han utrydde ham med pusten fra sin munn og tilintetgjøre ham.»⁹ Lyset fra Guds herlighet som gir liv til de rettferdige, vil tilintetgjøre de ugudelige.

På døperen Johannes' tid var Kristus i ferd med å stå frem som den som skulle åpenbare Guds natur. Hans personlige nærvær ville vise menneskene deres synd. Bare når de var villige til å bli rensset for synd, kunne de komme i samfunn med ham. Bare de rene av hjertet kan være i hans nærhet.

Slik forkynte døperen Johannes Guds budskap til Israel. Mange gav akt på hans undervisning, og en stor del av dem ofret alt for å kunne være lydige. Store folkeskarer fulgte denne nye læreren fra sted til sted, og mange håpet at han kanskje var Messias. Da Johannes så at folk kom til ham, benyttet han enhver anledning til å rette deres tro og tanker mot ham som skulle komme. Luk 1,5-23.57-80; 3,1-18; Matt 3,1-12; Mark 1,1-8

Jesu dåp - talende symbolikk

Over hele Galilea spredte ryktet seg om ørkenprofeten og hans underfulle forkynnelse. Budskapet nådde ut til bøndene i de fjerneste landsbyer mellom fjellene og til fiskerbefolkningen ved sjøen. Hos disse enkle og likefremme menneskene fant det ekte gjenklang. Man snakket om det i snekkerverkstedet til Josef i Nasaret, og der var det en som vedkjente seg kallet. Hans tid var kommet. Han forlot sitt daglige strev, sa farvel til sin mor og fulgte sine landsmenn som strømmet ut til Jordan.

Jesus og døperen Johannes var fettere, og stod også i nært forhold til hverandre på grunn av omstendighetene ved deres fødsel. Likevel hadde de ikke hatt noe direkte kjennskap til hverandre. Jesus hadde levd i Nasaret i Galilea, mens Johannes hadde holdt til i Judeas ødemark. De hadde levd et tilbaketrukket liv i vidt forskjellige omgivelser, og hadde ikke hatt noen forbindelse med hverandre: Forsynet hadde ordnet det slik. Det skulle ikke kunne sies at de hadde sammensvoret seg om å støtte hverandre i deres krav.

Johannes visste om de begivenhetene som var forbundet med Jesu fødsel. Han hadde hørt om hans besøk i Jerusalem da han var barn, og han visste om det som hadde funnet sted i rabbinernes skole. [70] Han kjente til hans syndfrie liv og trodde at han var Messias. Men han hadde ingen konkret forsikring om det. Det at Jesus hadde levd ubemerket i så mange år uten å gi noe spesielt bevis på sin misjon, gav anledning til tvil om han kunne være den det var gitt løfte om. Men Johannes ventet i tro, for han visste at når Guds egen tid kom, ville alt bli klarlagt. Det var blitt åpenbart for ham at Messias ville be om å bli døpt av ham, og at det da ville bli gitt et tegn på hans guddommelighet. På den måten ville han kunne fremstille ham for folket.

Johannes døver Jesus

Da Jesus kom for å bli døpt, så Johannes hos ham en karakterens renhet som han aldri før hadde sett hos noe menneske. Selve atmosfæren omkring ham var hellig og inngjød ærefrykt. Blant folkeskarene som samlet seg ved Jordan, hørte Johannes triste utsagn om forbrytelser, og han møtte personer som var tynget under vekten av utallige synder. Men aldri hadde han kommet i kontakt med et menneske som det strømmet en slik guddommelig innflytelse fra.

Alt dette var i samsvar med det som var blitt åpenbart for ham om Messias. Likevel vek han tilbake for å gjøre det Jesus bad om. Hvordan kunne han, en synder, døpe ham som var syndfri? Og hvorfor skulle han som ikke behøvde å vende om, følge en forordning som var et uttrykk for bekjennelse av synd som måtte fjernes?

Da Jesus bad om å bli døpt, unnslo Johannes seg og utbrøt: «Jeg trenger å døpes av deg, og så kommer du til meg!» Med fast, men likevel mild myndighet svarte Jesus: «La det nå skje! Dette må vi gjøre for å oppfylle all rettferdighet.» Johannes gav etter, og førte Jesus ned i Jordan og begravde ham i vannet. «Da Jesus var blitt døpt, steg han straks opp av vannet. Og se, himmelen åpnet seg, og han så Guds Ånd komme ned over seg som en due.»

Hvorfor Jesus ble døpt

Jesu dåp var ikke en bekjennelse av skyld for hans egen del. Han gjorde seg til ett med syndere, og tok de skritt vi må ta, idet han gjorde det vi må gjøre. Hans liv i lidelse og tålmodig utholdenhet etter dåpen er et eksempel også for oss.

Etter at Jesus var kommet opp av vannet, bøyde han seg i bønn på elvebredden. Et nytt og viktig avsnitt av hans liv åpnet seg for ham. Han var nå i ferd med å gå inn i sin livskamp på et videre felt. Selv om han var Fredsfyrsten, måtte han være klar til kamp. Det riket han var kommet for å opprette, var det motsatte av det som jødene ønsket. Han som var grunnvollen for Israels gudstjenesteordning og samfunnssystem, ville bli betraktet som dets fiende og ødelegger. Han som hadde forkynt loven på Sinai, ville bli fordømt som en lovbryter. Han som kom for å bryte Satans makt, ville bli truet og fordømt som Beelsebul. Ingen i verden hadde forstått ham, og mens

han utførte sin gjerning, måtte han kjempe alene. Så lenge han levde, kunne hans mor og brødre ikke fatte hans misjon. Selv disiplene forstod ham ikke. Han hadde oppholdt seg i et evig lys og vært ett med Gud, men sitt liv på jorden måtte han leve i ensomhet.

Han var ett med oss og måtte derfor bære byrden av vår skyld og smerte. Han som var uten synd, måtte føle syndens skam. Han som elsket fred, måtte være der kampen ble kjempet. Sannheten måtte bo sammen med løgneren, og renheten med usselheten. Hver synd, hver mislyd og hver uren lyst var en lidelse for ham.

[71] Han måtte gå stien alene, og alene måtte han bære byrden. Verdens frelse måtte hvile på ham som hadde lagt av sin herlighet og tatt på seg menneskeslektens svakhet. Han så og følte alt sammen, men han var urokkelig i sitt forsett. Menneskeslektens frelse var avhengig av ham, og han rakte ut hånden for å gripe den allmektige kjærlighets hånd.

Guds forsikring og anerkjennelse

Jesu blikk synes å trenge gjennom himmelen mens han utøser sin sjel i bønn. Han kjenner godt til hvordan synden har forherdet menneskene, og han vet hvor vanskelig det vil være for dem å forstå hans misjon og ta imot frelsens gave. Derfor trygler han sin Far om kraft til å overvinne deres vantro, bryte de slavelenker som Satan har bundet dem med, og overvinne ødeleggeren på deres vegne. Han ber om et uttrykk for at Gud vil ta imot menneskeheten i sin Sønns person.

Aldri før har englene lyttet til en slik bønn. De er ivrige etter å kunne bringe sin kjære leder et budskap med forsikring og trøst. Men nei, Faderen vil selv svare på sin Sønns inderlige bønn. Strålene fra hans herlighet kommer direkte fra hans trone. Himmelen åpner seg, og en dueliggende skikkelse av det reneste lys daler ned over Jesu hode - et passende symbol på ham, den saktmodige og ydmyke.

I den veldige folkemassen ved Jordan var det få utenom Johannes som oppfattet det himmelske syn. Men Guds nærvær gjorde at folkemengden var preget av hellig høytid. Folk stod tause med blikket festet på Jesus. Hans skikkelse var innhyllet i det lyset som alltid omgir Guds trone. Ansiktet var vendt oppover, og det var forklart slik som de aldri før hadde sett et menneskes ansikt. Fra himmelen

hørtes en røst som sa: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i.»

Dette utsagn med Guds bekreftelse ble gitt for å inspirere troen hos dem som var vitne til det som skjedde, og for å styrke Jesus til hans misjon. Til tross for at en skyldig verdens synder var lagt på Kristus, og tross den ydmykelse at han tok på seg vår falne natur, erklærte røsten fra himmelen at han var Guds egen Sønn.

Johannes ble dypt beveget da han så Jesus bøye seg i bønn og med tårer trygle om å bli godtatt av sin Far. Idet Guds herlighet omsluttet Jesus, og røsten hørtes fra himmelen, var Johannes klar over at det var tegnet som Gud hadde lovt. Han visste at den han hadde døpt, var verdens gjenløser. Den Hellige Ånd hvilte over ham, og han pekte på Jesus og utbrøt: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd.»

Ingen av dem som hørte på, og selv ikke han som uttalte ordene, skjønnte betydningen av uttrykket «Guds lam». På Moria-fjellet hadde Abraham hørt at sønnen spurte: «Du far! ... hvor er lammet som vi skal ofre?» Og han hadde svart: «Gud vil nok selv se seg ut et offerlam, gutten min.»¹

[72]

Den væren som ved guddommelig forsyn var skaffet til veie i Isaks sted, var for Abraham et symbol på ham som skulle dø for menneskenes synder. Gjennom Jesaja gjorde Den Hellige Ånd bruk av det samme bilde da han profeterte om forløseren: «Han åpnet ikke sin munn, lik lammet som føres bort for å slaktes.» Og «skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham».² Men Israels folk hadde ikke forstått innholdet i dette. Mange av dem betraktet ofringen nesten på samme måte som hedningene så på sine ofre - som gaver de kunne formilde Guddommen med. Gud ville lære dem at det som forsoner dem med ham, kommer fra hans egen kjærlighet.

Ordene som ble sagt til Jesus ved Jordan: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i,» omfatter hele menneskeheten. Gud talte til Jesus som vår stedfortreder. Tross alle våre synder og svakheter blir vi ikke vraket som verdiløse. Men vi skulle være «til pris og ære for hans herlighet og for den nåde han gav oss i sin elskede Sønn».³

Den herlighet som hvilte over Jesus, er et pant på Guds kjærlighet til oss. Den sier oss noe om kraften som finnes i bønn, hvordan den menneskelige stemme kan nå Guds øre, og våre begjæringer

bli mottatt i himmelen: På grunn av synden ble jorden skilt fra himmelen og fremmedgjort for samfunnet med den. Men Jesus har på ny forent den med herlighetens rike. Hans kjærlighet omslutter menneskene, og den når opp til den høyeste himmel. Det lyset som gjennom de åpne portene falt på Jesu hode, vil også falle på oss når vi ber om hjelp til å stå imot fristelse. Den røsten som talte til ham, sier til hver troende: Dette er mitt elskede barn; som jeg har behag i.

«Mine kjære, nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke blitt åpenbart hva vi skal bli. Vi vet at når han åpenbarer seg, skal vi bli ham lik, for vi skal se ham som han er.» Vår frelser har åpnet veien. Nå kan de mest syndige, de mest trengende, de mest undertrykte og foraktede få adgang til Faderen. Alle kan få et hjem i de boliger som Jesus gikk bort for å gjøre i stand. «Dette sier Den Hellige og Sannferdige, han som har Davids nøkkel, han som åpner, så ingen kan stenge, og stenger, så ingen kan åpne: ... Se, jeg har satt foran deg en åpen dør, som ingen kan stenge.»⁴ Matt.3,13-17; Mark .1,9-11; Luk 3,21.22

[73]

I fristelsens ødemark

«Fylt av Den Hellige Ånd vendte Jesus tilbake fra Jordan, og drevet av Ånden ble han ført omkring i ødemarken.» Markus sier det enda tydeligere: «Deretter drev Ånden ham ut i ødemarken, og der var han i førti dager og ble fristet av Satan. Han holdt til blant de ville dyr.» «I denne tiden spiste han ingen ting.»

Da Jesus ble ført ut i ødemarken for å fristes, var det Guds Ånd som ledet ham. Han innbød ikke til fristelse. Han gikk ut i ødemarken for å kunne være alene, for å tenke over sin misjon og sin gjerning. Ved faste og bønn skulle han styrke seg til den blodbestenkte stien han måtte gå på. Satan visste at Kristus hadde gått ut i ødemarken, og han mente at dette var det rette øyeblikket til å oppsøke ham.

Kampen mellom lysets og mørkets makter

Det var viktige ting som stod på spill for verden i kampen mellom lysets fyrste og lederen for mørkets makter. Etter at Satan hadde fristet menneskene til synd, gjorde han krav på jorden som sitt område, og kalte seg selv for denne verdens fyrste. Da han hadde gitt menneskeslektens far og mor del i sin egen natur, var det hans plan å opprette sitt rike her. Han erklærte at menneskene hadde valgt ham som sin hersker. Ved sin makt over menneskene hadde han herredømme over verden.

Kristus var kommet for å tilbakevise Satans krav. Som Men-neskesønnen ville han stå fast i sin troskap mot Gud. Slik ville det bli påvist at Satan ikke hadde vunnet fullstendig kontroll over men-neskeslekten. Hans krav på verden var falskt. Alle som ønsket å bli befridd for Satans makt, ville bli fri. Det herredømmet som Adam hadde mistet da han syndet, ville bli gjenopprettet.

Siden kunngjøringen lød til slangen i Eden: «Jeg vil sette fiend-skap mellom deg og kvinnen, mellom ditt avkom og hennes ætt,»^[74] hadde Satan visst at han ikke hadde absolutt rådighet over verden. Det fantes en kraft som virket i mennesket, og som motsatte seg

hans herredømme. Med intens interesse gav han akt på de ofringene som Adam og hans sønner brakte. I disse seremonielle handlinger så han et symbol på fellesskap mellom jorden og himmelen, og han satte seg fore å ødelegge det. Han fremstilte Gud i et falskt lys og mistolket de forordninger som pekte til gjenløseren. Menneskene ble ledet til å frykte Gud fordi de trodde at han fant glede i at de ble tilintetgjort. De ofringer som skulle ha åpenbart hans kjærlighet, ble i stedet brakt for å stille hans vrede.

Satan egget opp de onde lidenskaper hos menneskene for å befeste sitt herredømme over dem. Da Guds skrevne ord ble gitt, gransket Satan profetiene om gjenløserens komme. I slektsledd etter slektsledd arbeidet han med det for øye å forblinde folk når det gjaldt disse profetiene, så de kom til å forkaste Kristus når han kom.

Da Jesus ble født, visste Satan at det var kommet en som hadde guddommelig myndighet til å motarbeide hans herredømme. Han skalv ved engelens budskap som bekreftet den nyfødte kongens autoritet. Satan kjente godt til den posisjon Kristus hadde hatt i himmelen. At han skulle komme til denne jord som et menneske, fylte ham med undring og frykt. Han kunne ikke fatte hemmeligheten med dette store offer. Hans egoistiske sjel kunne ikke forstå en slik kjærlighet til en villført slekt.

Menneskene hadde bare en dunkel forståelse av himmelens herlighet og fred og gleden ved samfunnet med Gud. Men Lucifer, den strålende og vernende kjerub, kjente godt til dette. Himmelen var tapt for ham. Derfor var han bestemt på å ta hevn ved å gjøre det slik at andre fikk del i hans fall. Det ville han gjøre ved å få dem til å undervurdere de himmelske ting og i stedet feste sinnet ved de jordiske.

Himmelens store leder skulle ikke uten hindringer vinne mennesker for sitt rike. Fra den tiden da han var et lite barn i Betlehem, ble han stadig angrepet av den onde. Guds bilde kom klart til syne i Jesus, og Satan var fast bestemt på at han skulle overvinnes. Ikke noe menneske var kommet til verden og hadde sluppet unna bedragerens makt. Alle onde makter sluttet seg sammen for å føre krig mot ham og beseire ham hvis det var mulig.

Da Jesus ble døpt, var også Satan til stede. Han så Faderens herlighet som omgav Sønnen, og han hørte Guds røst som vitnet om Jesu guddom. Helt siden Adam syndet, hadde menneskeslekten

vært avskåret fra direkte samfunn med Gud. Forbindelsen mellom himmelen og jorden hadde foregått gjennom Kristus. Men da han kom «i syndige menneskers skikkelse»,² var det Faderen selv som talte. Tidligere hadde han meddelt seg til menneskene ved Kristus. Nå meddelte han seg til dem i Kristus. Satan hadde håpet at Guds avsky for det onde ville resultere i at himmelen og jorden ble skilt for alltid. Men nå var det åpenbart at forbindelsen mellom Gud og menneskene var blitt gjenopprettet.

Satan innså at han enten måtte seire eller bli beseiret. Utfallet av denne kampen innbefattet for mye til at saken kunne overlates til de englene han var alliert med. Han måtte selv lede kampen. Alle [75] frafallets krefter ble samlet mot Guds Sønn. Kristus ble gjort til angrepsmål for alle helvetes våpen.

Et viktig oppgjør

Mange ser på striden mellom Kristus og Satan som om den ikke hadde noen særlig betydning for deres eget liv, og har derfor liten interesse for den. Men denne striden gjentar seg i hvert eneste menneskehjerte. Det hender aldri at noen forlater ondskapens rekker for å tjene Gud, uten at de må møte Satans angrep. De fristelser som Kristus motstod, var de samme som vi finner det så vanskelig å motstå. De ble påtvunget ham i en så mye sterkere grad som hans karakter overgår vår. Med den fryktelige vekt av verdens synd som hvilte på ham, bestod han prøven som gjaldt begjær, kjærlighet til verden og lysten til å gjøre seg bemerket, noe som leder til overmot. Det var disse fristelsene Adam og Eva ble overvunnet av, og som så lett overmanner oss.

Satan hadde henvist til Adams synd som bevis for at Guds lov var urettferdig og ikke kunne etterleves. Som menneske skulle Kristus gjenopprette Adams fall. Da Adam ble angrepet av fristeren, var han ikke underlagt noen av syndens virkninger. Han stod i sin manndoms fulle kraft og var i besittelse av sinnets og kroppens fullkomne styrke. Han var omgitt av Edens herlighet og var i daglig samfunn med himmelske vesener. Slik var det ikke med Jesus da han gikk ut i ødemarken for å ta opp kampen mot Satan. I løpet av fire tusen år var menneskeslekten blitt redusert fysisk, åndelig og moralsk. Kristus

tok på seg svakhetene hos en degenerert menneskehet. Bare på den måten kunne han redde mennesket fra den største fornedrelse.

Mange påstår at det var umulig for Kristus å bli overvunnet av fristelse. I så fall kunne han ikke vært i Adams situasjon. Han kunne ikke ha vunnet den seier som Adam ikke vant. Hvis vi på noen måte hadde en hardere kamp enn Kristus hadde, ville han ikke vært i stand til å komme oss til hjelp. Men vår frelser tok på seg menneskelighet med alle dens belastninger. Han tok på seg menneskets natur med mulighet for å gi etter for fristelse. Vi er ikke utsatt for å tåle noe som han ikke har tålt.

Den første fristelsen

[76] Det var med Jesus som det var med det hellige par i Eden. Begjæret var grunnlaget for den første store fristelsen. Nettopp der hvor fordervelsen begynte, måtte arbeidet for vår gjenløsning ta til. Likesom Adam syndet ved å gi etter for appetitten, måtte Kristus seire ved å motstå denne trangten. Han fastet i førti dager og førti netter og ble til sist sulten. Da kom fristeren til ham og sa: «Er du Guds Sønn; så si at disse steinene skal bli til brød!» Jesus svarte: «Det står skrevet: Mennesket lever ikke bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Guds munn.»

I tiden fra Adam til Kristus hadde nytelsessyke styrket lystenes og lidenskapenes makt inntil de hadde nærmest ubegrenset kontroll. Slik var menneskene blitt fordervet og sykelige. I egen kraft var det umulig for dem å seire, men Kristus seiret på menneskenes vegne ved å utholde de den hardeste prøve. For vår skyld viste han en selvbeherskelse som var sterkere enn sult eller død. Denne første seier innbefattet også andre forhold som har betydning for alle våre konflikter med mørkets makter.

Da Jesus gikk ut i ødemarken, var han omsluttet av Faderens herlighet. Fordypet i sitt fellesskap med Gud var han hevet over menneskelig svakhet. Men herligheten svant, og han ble overlatt til å kjempe mot fristelse. Den trengte seg inn på ham hvert eneste øyeblikk. Hans menneskelige natur krympet seg for den kamp som ventet ham. I førti dager fastet han og bad, og han ble svekket og avmagret av sult. Utmattet og uttært av sjelelig smerte var han «verre tilredt enn noen mann og så ikke ut som et menneske».3

Nå var Satans anledning kommet. Nå regnet han med at han kunne overvinne Kristus.

En skikkelse som så ut som en engel fra himmelen, viste seg for Jesus. Han påstod at han hadde myndighet fra Gud til å erklære at Kristi faste var over. Slik som Gud hadde sendt en engel for å holde Abraham tilbake fra å ofre Isak, hadde Faderen, som var tilfreds med Kristi villighet til å gå inn på den blodbestenkte stien, nå sendt en engel for å utfri ham. Dette var budskapet til ham. Han var utmattet av sult, og hele kroppen ropte etter næring da Satan plutselig kom til ham. Fristeren pekte på steinene som lå strødd utover i ødemarken, og som så ut som brød. Og han sa: «Er du Guds Sønn, så si at disse steinene skal bli til brød!»

Selv om Satan viser seg som en lysengel, avslører disse første ordene hans natur: «Er du Guds Sønn ...» Her er en antydning om mistillit. Hvis Jesus skulle gjøre det som Satan foreslo, ville det være å godkjenne tvilen. Fristerens plan var å få Kristus til å falle ved å bruke det samme middel som virket så bra på menneskene i begynnelsen.

Hvor listig hadde ikke. Satan vært da han nærmet seg Eva i Edens hage, og sa: «Har Gud virkelig sagt at dere ikke skal spise av noe tre i hagen?»⁴ Så langt var fristerens ord sanne. Men måten han sa dem på, viste en skjult forakt for det Gud hadde talt. De inneholdt en tilslørt benektelse, en tvil om Guds troverdighet. Satan prøvde å plante den tanken i Evas sinn at Gud ikke ville gjøre slik han hadde sagt, at å holde denne herlige frukten tilbake fra dem var i strid med hans kjærlighet og medfølelse overfor menneskene.

På samme måte forsøker nå fristeren å innprente sine egne tanker hos Kristus. «Er du Guds Sønn ...» Ordene svir av bitterhet i hans sinn. Klangene i engelens stemme gir uttrykk for fullstendig vantro. Ville Gud behandle sin Sønn på en slik måte? Ville han forlate ham i ødemarken sammen med ville dyr, uten mat, uten noen å være sammen med, og uten trøst? Han insinuerer at Gud aldri har tenkt at hans Sønn skulle komme i en slik situasjon. Er du Guds Sønn, så vis din makt! Kom deg ut av denne ulidelige sulten. Si at disse steinene skal bli til brød!

Kunngjøringen fra himmelen: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i,» lød enda i Satans ører. Men han var bestemt på å få Kristus til å tvile på dette utsagnet. Guds ord var den forsikring

Kristus hadde om sin guddommelige misjon. Han var kommet for å leve som et menneske blant mennesker, og det var dette utsagnet som fastslo at han hadde forbindelse med himmelen. Satan hadde til hensikt å få ham til å tvile på dette. Hvis Kristi tillit til Gud kunne svekkes, visste Satan at han ville gå av med seieren i hele denne kampen. Han ville bli i stand til å overvinne Kristus. Han håpet at Kristus under vekten av motløshet og en overveldende sult ville miste troen på sin Far, og at han ville gjøre et mirakel til egen fordel. Hadde Jesus gjort det, ville frelsesplanen ha slått feil.

Da Satan og Guds Sønn første gang møttes til kamp, var Kristus leder for de himmelske hærskarer, og Satan, som satte i gang opprøret i himmelen, ble fjernet. Nå er deres stilling tilsynelatende den stikk motsatte, og Satan gjør mest mulig ut av det fortrinn han mener å ha. Han sier at en av de mektigste engler er blitt utvist fra himmelen. Jesu utseende tyder på at han er denne falne engelen som er forlatt av Gud og sviktet av mennesker. Et guddommelig vesen ville være i stand til å hevde sitt krav ved å utføre et mirakel. «Er du Guds Sønn, så si at disse steinene skal bli til brød!» En slik handling med skaperkraft, påstår fristeren, ville være et avgjørende bevis på guddommelighet. Det ville gjøre slutt på striden.

Det var ikke uten indre kamp at Jesus i taushet lyttet til erkebedrageren. Men Guds Sønn skulle ikke bevise sin guddommelighet overfor Satan, eller forklare ham grunnen til sin fornedrelse. Ikke noe kunne oppnås til beste for menneskene eller til Guds ære ved å gi etter for opprørers krav. Hvis Kristus hadde etterkommet fiendens forslag, ville Satan likevel ha sagt: «Vis meg et tegn så jeg kan tro at du er Guds Sønn.» Beviser ville ha vært verdiløse når det gjaldt å bryte opprørsånden i hans sinn. Kristus skulle ikke bruke guddomsmakt til egen fordel. Han var kommet for å bære motgang slik som vi må gjøre, så han kunne etterlate oss et eksempel på tro og lojalitet.

Hverken den gangen eller på noe senere tidspunkt i sitt liv på jorden utførte han et mirakel til egen fordel. Alle de underfulle gjerninger han gjorde, ble utført til beste for andre. Selv om Jesus fra første stund gjenkjente Satan, innlot han seg ikke i strid med ham. Styrket ved minnet om røsten fra himmelen hvilte han i sin Fars kjærlighet. Han ville ikke forhandle med fristeren.

Jesus møtte Satan med Skriftens ord: «Det står skrevet.» Hans våpen i enhver fristelse var Guds ord. Satan forlangte at Kristus skulle utføre et mirakel som tegn på at han var guddommelig. Men det som er større enn alle mirakler, er en fast tillit til et «så sier Herren». Det var et tegn som ikke kunne avvises. Så lenge Kristus stod fast på dette, kunne fristeren ikke oppnå noe.

[78]

Djevelen angriper når vi er svake

Kristus ble utsatt for de voldsomste fristelser på et tidspunkt da han var aller svakest. Derfor tenkte Satan at han kunne oppnå seier. Ved denne taktikk hadde han vunnet over mennesker før. Når kreftene ikke strakk til, når viljekraften ble svekket og troen ikke lenger hvilte i Gud, fikk han makt over dem som lenge og tappert hadde stått for det som var rett. Moses var blitt trett under israelittenes vandring i de førti årene da hans tro for et øyeblikk slapp taket i Guds allmakt. Han sviktet like ved grensen tilløftets land. Slik var det også med Elia som uforferdet hadde stått overfor kong Akab. Han hadde stått ansikt til ansikt med hele Israels folk og med de fire hundre og femti Ba'als profeter. Det hadde vært en fryktelig dag på Karmel. De falske profetene var slått i hjel, men folket hadde erklært sin troskap mot Gud. Da flyktet Elia for livet på grunn av truslene fra den avguderiske Jesabel.

Slik har Satan benyttet seg av menneskers svakhet, og fremdeles arbeider han på samme måte. Når som helst et menneske er omgitt av skyer, plaget av omstendigheter eller hjemsøkt av fattigdom eller nød, er Satan der for å friste og plage. Han angriper de svake punkter i vår karakter. Under slike forhold prøver han å rukke vår tillit til Gud. Vi blir fristet til å nære mistillit til ham og tvile på hans kjærlighet. Ofte kommer fristeren til oss likesom han kom til Kristus. Han peker på vår svakhet og våre skrøpeligheter, og han håper å kunne gjøre oss motløse og bryte vår forbindelse med Gud. Da er han sikker på sitt bytte: Hvis vi ville møte ham slik som Jesus gjorde, ville vi unngå mangt et nederlag. Ved å forhandle med fienden gir vi ham et fortrinn.

Bibelen som kampvåpen

Da Kristus sa til fristeren: «Mennesket lever ikke bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Guds munn,» gjentok han de ordene som han mer enn fjorten hundre år tidligere hadde uttalt til Israel: «Kom i hu hvordan Herren din Gud førte deg hele veien disse førti år i ørkenen ... Han ydmyket deg og lot deg sulte. Så gav han deg manna, en mat som verken du eller dine fedre kjente til. Slik ville han la deg forstå at mennesket ikke lever bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Herrens munn.»⁵ Da alle andre midler til underhold sviktet i ørkenen, sendte Gud manna fra himmelen til sitt folk, og de fikk en tilstrekkelig og stadig forsyning. På denne måten ville Gud lære dem at så lenge de satte sin lit til ham og gjorde det som var rett, ville han ikke svikte dem.

Jesus fulgte nå den undervisning han selv hadde gitt Israel. Ved Guds ord hadde israelittene fått hjelp, og ved det samme ord ville han bli hjulpet. Han ventet på at Gud ville bringe ham lindring i sin tid. Han befant seg i ødemarken fordi han var lydige mot Gud, og han ville ikke skaffe seg mat ved å følge Satans direktiver. Overfor hele universet vitnet han om at det er en mindre ulykke å lide hva som helst som måtte komme, enn på noen måte å vike av fra Guds vilje.

[80] Mennesket lever ikke «bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Herrens munn». En Kristi etterfølger kommer ofte i en situasjon der han ikke kan tjene Gud og samtidig fortsette med sine verdslige foretagender.

Det kan kanskje synes som om lydighet mot et eller annet tydelig krav fra Gud vil fjerne eksistensgrunnlaget. Satan vil få ham til å tro at han må prisgi sin samvittighets overbevisning. Men det eneste her i verden som vi kan stole på, er Guds ord: «Søk først Guds rike og hans rettferdighet, så skal dere få alt det andre i tillegg.»⁶

Heller ikke her i livet er det en fordel for oss å vike av fra vår himmelske Fars, vilje. Når vi lærer å kjenne kraften i hans ord, vil vi ikke følge Satans forslag for å skaffe oss det vi trenger til livets opphold. Vårt eneste spørsmål vil være: Hva er Guds plan, og hva er hans løfte? Når vi vet dette, vil vi være lydige mot det ene og stole på det andre.

I den siste store kamp mot Satan vil de som er tro mot Gud, oppleve at hver jordisk støtte blir fjernet. Fordi de vil etterleve hans

lov fremfor å være lydige mot menneskelige myndigheter, vil de bli nektet å kjøpe og selge. Til sist blir det gitt påbud om at de skal dø. Men til den lojale er løftet gitt: «Han får bo på høye steder, med bratte fjell som tilfluktssted; han får sitt brød og mangler ikke vann.» Ved dette løfte vil Guds barn leve. Når jorden blir herjet av hungersnød, skal de få mat. «De blir ikke til skamme i onde tider, i hungerens dager blir de mette.» Det var denne nødens tid profeten Habakkuk så frem til. Hans ord gir uttrykk for menighetens tro: «For fikentreet blomstrer ikke, og vintreet bærer ikke frukt. Oliventreets høst slår feil, og markene gir ikke føde. Sauene er borte fra kveen, og fjøset er tomt for fe. Men jeg vil glede meg i Herren, juble over min frelses Gud.»⁷

Kontroll med begjæret

Av alt vi kan lære av Jesu første store fristelse, er ikke noe viktigere enn det å beherske våre lyster og lidenskaper. Gjennom alle tider har fristelser som angår den fysiske natur, vært de mest virkningsfulle når det gjelder å forderve og fornedre menneskeheten. Ved å få menneskene til å vise mangel på måtehold, arbeider Satan for å ødelegge de mentale og moralske krefter Gud gav dem som en uvurderlig gave. Derfor blir det umulig for menneskene å verdsette det som har evighetsverdi. Ved sanselig nytelse prøver Satan å fjerne hvert spor av Gud-likhet i sjelen.

Den ukontrollerte nytelsestrang som eksisterte ved Jesu første komme, og den sykdom og fornedrelse som fulgte med, vil blomstre igjen før hans annet komme. Jesus har sagt at tilstanden i verden skal bli som i tiden før syndfloden, og som den var i Sodoma og Gomorra. Alle tanker og påfunn vil stadig dreie seg om det som er ondt. Vi lever nå på grensen til denne fryktelige tiden. Derfor bør lærdommen om hvordan Kristus fastet, stå klart for oss. Bare gjennom den ubeskrivelige kval som Jesus led, kan vi danne oss et begrep om de onder som uhemmet nytelsestrang fører til. Hans eksempel viser at vårt eneste håp om evig liv består i å bringe lyster og lidenskaper inn under Guds vilje.

I vår egen kraft er det umulig å fornekte begjæret i vår falne natur. Gjennom denne atkomstveien vil Satan lede oss ut i fristelse. Kristus visste at fienden ville komme til hvert eneste menneske og

benytte seg av nedarvet svakhet. Ved sine falske innskytelser vil han besnære alle som ikke har satt sin lit til Gud. Fordi Jesus har gått den samme veien som menneskene må gå, har han gjort det mulig for oss å seire. Han vil ikke at vi skal være ugunstig stilt i kampen mot Satan. Han vil ikke at slangens angrep skal skremme oss og gjøre oss motløse. «Vær frimodige,» sier han, «jeg har seiret over verden!»⁸

De som kjemper mot lysten til å tilfredsstille selvet, bør se hen til Kristus i fristelsens ødemark! Se ham i hans kvaler på korset da han ropte: «Jeg tørster!» Han har utholdt alt som det er mulig for oss å bære. Hans seier er vår seier.

Jesus støttet seg til sin himmelske Fars visdom og styrke. Han sier: «Herren min Gud kommer meg til hjelp, derfor skammer jeg meg ikke. ... Jeg vet at jeg ikke skal bli til skamme Se, Herren min Gud kommer meg til hjelp.» Han henviser til sitt eget eksempel og sier til oss: «Alle dere som frykter Herren,» og den som «vandrer i mørke og ikke ser noen lysning, han kan stole på Herrens navn og støtte seg til sin Gud».⁹

«Denne verdens fyrste kommer. Han har ingen rett over meg.»¹⁰ Hos Jesus var det ikke noe som samstemte med Satans spissfindigheter. Han gav ikke sitt samtykke til synd. Ikke engang med en tanke gav han etter for fristelse. Slik kan det også være med oss. Kristi menneskelighet var forent med det guddommelige. Han ble satt i stand til striden ved at Den Hellige Ånd tok bolig i ham. Han kom for å la oss få del i guddommelig natur. Så lenge vi er forent med ham ved tro, har synden ikke mer herredømme over oss. Gud vil at vi i tro skal gripe fatt i Kristi guddommelighet, så vi kan oppnå en fullkommen karakter.

Hvordan dette går til, har Kristus vist oss. Ved hvilket middel vant han seier i kampen mot Satan? Ved Guds ord. Bare ved Ordet kunne han stå imot fristelse. «Det står skrevet,» sa han. «Derved har vi fått de dyrebareste og største løfter; ved dem skulle dere få del i guddommelig natur, etter at dere har sluppet bort fra forfallet i verden, det som kommer av begjæret.»¹¹

Hvert løfte i Guds ord tilhører oss. Vi skal leve av «hvert ord som kommer fra Guds munn». Når du blir utsatt for fristelse, så tenk ikke på omstendighetene eller på svakhetene hos deg selv, men på Ordets kraft. All dets kraft tilhører deg. Salmisten sier: «I hjertet

gjemmer jeg ditt ord, så jeg ikke skal synde mot deg.» «Etter det ord du har talt, holdt jeg meg borte fra røverstier.» Matt 4,1-11; Mark 1,12.13; Luk 4,1-13

[82]

Kristus seiret der Adam falt

Deretter tok djevelen ham med til den hellige by og stilte ham på det ytterste hjørne av tempelmuren og sa: «Er du Guds Sønn, så kast deg ned herfra! For det står skrevet: Han skal gi sine engler befaling om deg; de skal bære deg på hendene, så du ikke støter foten mot noen stein.»

Den andre fristelsen

Nå mener Satan at han har møtt Jesus på hans egen grunn. Den listige fienden fremholder det som Gud selv har sagt. Han viser seg fremdeles som en lysengel, og gjør det helt klart at han er kjent med Bibelen og forstår betydningen av det som er skrevet. Likesom Jesus tidligere hadde brukt Guds ord til støtte for sin tro, bruker fristeren det nå til støtte for sitt bedrag. Han påstår at han bare har villet prøve Jesu troskap, og nå roser han hans fasthet. Jesus har vist sin tillit til Gud. Nå oppfordrer Satan ham til å gi enda et bevis på sin tro.

Igjen innleder han fristelsen med en antydning av mistillit: «Er du Guds Sønn ...» Kristus var fristet til å tilbakevise denne mistilliten, men han gav ikke rom for den minste antydning til tvil. Han ville ikke sette sitt liv i fare for å gi Satan noe bevis.

[83] Fristeren hadde til hensikt å benytte seg av Kristi menneskelighet. Han ville prøve å få ham til å opptre på en formastelig måte. Men selv om Satan nok kan påvirke til synd, kan han ikke tvinge noen. Han sa til Jesus: «Kast deg ned!» Han visste at han selv ikke kunne kaste ham ned, for Gud ville gripe inn og redde ham. Han kunne heller ikke tvinge Jesus til å kaste seg ned. Med mindre Jesus gav etter for fristelsen, kunne han ikke bli overvunnet. All jordens og helvetes makter kunne ikke på minste måte tvinge ham til å vike av fra sin Fars vilje.

Fristeren kan aldri tvinge oss til å gjøre noe galt. Han kan ikke herske over menneskers sinn, så sant de ikke gir seg inn under hans kontroll. Viljen må samtykke, og troen må gi slipp på Jesus før Satan

kan utøve sin makt over oss. Men hvert syndig ønske hos oss gir ham et fotfeste. Hvert punkt der vi ikke etterlever det guddommelige forbilde, er en åpen dør der han kan komme inn for å friste og ødelegge oss. Hver gang vi feiler eller lider nederlag, får han anledning til å klandre Kristus.

Da Satan siterte løftet: «Han skal gi sine engler befaling om å bevare deg,» utelot han ordene «på alle dine veier». Det vil si på alle de veier som Gud velger. Jesus nektet å vike av fra lydighetens sti. Selv om han viste fullkommen tillit til sin Far, ville han ikke frivillig bringe seg i en situasjon der hans Far måtte gripe inn for å redde ham fra døden. Han ville ikke tvinge Gud til å komme til unnsetning, og på den måten gi menneskene et dårlig eksempel på tillit og lydighet.

Jesus sa til Satan: «Det står også skrevet: Du skal ikke sette Herren din Gud på prøve.» Disse ordene uttalte Moses til Israels folk da de tørstet ute i ørkenen og forlangte at Moses skulle gi dem vann, idet de utbrøt: «Er Herren iblant oss eller ikke?»¹ Gud hadde gjort underfulle ting for dem. Likevel tvilte de på ham når de kom i vanskeligheter, og krevde bevis på at han var med dem. I sin vantro prøvde de å sette ham på prøve. Satan ville ha Kristus til å gjøre det samme.

Gud hadde alt kunngjort at Jesus var hans Sønn. Å forlange bevis på det samme nå, ville være å sette Guds ord på prøve og å friste ham. Det samme ville gjelde hvis vi bad om noe som Gud ikke har lovt. Det ville være et tegn på mistillit, og i virkeligheten å sette Gud på prøve eller å friste ham. Vi skal ikke komme frem for Gud i bønn for å få bevis for at han vil oppfylle det han har sagt, men fordi han vil gjøre det; ikke for å få bevis på at han elsker oss, men fordi han gjør det. «Uten tro er det umulig å behage Gud. For den som trer fram for Gud, må tro at han er til, og at han lønner dem som søker ham.»²

Tro har ingenting å gjøre med formastelse eller dristig overmot. Bare den som har sann tro, er sikret mot formastelse, som er Satans forfalskede etterligning av tro. Troen gjør krav på Guds løfter og bærer frukt i lydighet. Formastelsen gjør også krav på løftene, men bruker dem på samme måten som Satan gjorde — til å unnskyldte overtredelse. Tro ville ha fått våre første foreldre til å stole på Guds kjærlighet og til å etterleve hans ord. Formastelse fikk dem til å

overtre hans lov, fordi de trodde at hans store kjærlighet ville frelse dem fra følgene av deres synd. Det er ikke tro å gjøre krav på gunst hos Gud uten å rette seg etter betingelsene for å motta nåde. Ekte tro bygger på de løfter og prinsipper som finnes i Guds ord.

Når det ikke har lyktes Satan å vekke mistillit, har han ofte hatt hell med seg i å lede folk ut i formastelse. Hvis han kan få oss til unødvendig å utsette oss for fristelse, vet han at han vil seire. Gud vil bevare alle som vandrer på lydighetens vei. Men å vike av fra den er å våge seg inn på Satans område. Der kan vi være sikre på å falle. Kristus har pålagt oss: «Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse!»³ Bønn og stille ettertanke vil bevare oss fra å fare tankeløst inn på farlige veier og vil redde oss fra mangt et nederlag.

[84] Likevel må vi ikke miste motet når vi blir angrepet av fristelser. Når vi kommer i prøvende situasjoner, tviler vi på at Guds Ånd har ledet oss.

Men det var Ånden som førte Jesus ut i ødemarken for å fristes av djevelen. Når Gud fører oss inn i prøvelse, har han en hensikt med det. Han ønsker at det skal være til gagn for oss. Jesus benyttet aldri Guds løfter som grunn til frivillig å utsette seg for fristelse. Han gav heller ikke opp i fortvilelse når fristelsen kom over ham. Det bør heller ikke vi gjøre. «Gud er trofast, han vil ikke la dere bli fristet over evne, men gjøre både fristelsen og utgangen på den slik at dere kan klare det.» Han sier: «Bær ditt takkoffer fram for Gud, hold ditt løfte til Den Høyeste! Kall på meg på nødens dag, så vil jeg utfri deg, og du skal prise meg.»⁴

Den tredje fristelsen

Jesus seiret også i den andre fristelsen. Og nå viser Satan seg slik han virkelig er. Selv om han har falt, er han en mektig engel. Han erkjenner åpent at han er lederen for opprøret, og at han er «denne verdens fyrste».

Satan tok nå Jesus med opp på et høyt fjell og lot alle verdens riker og deres herlighet passere som et panorama. Sollyset skinte på byer og templer, på marmorslott og over fruktbare marker og frodige vingårder. Alle spor av det onde var skjult. Jesus, som nettopp hadde vært vitne til mørke og trøstesløshet, så nå et syn av uovertruffen

skjønnhet og herlighet. Da hørtes fristerens stemme: «Jeg vil gi deg makten over alt dette og la deg få all denne herlighet. For det er gitt i min hånd, og jeg gir det til hvem jeg vil. Om du bare faller ned og tilber meg, skal alt være ditt.»

Jesu misjon kunne bare fullbyrdes gjennom lidelse. Foran ham var det sorger, motgang og kamp, og en vanærende død. Han måtte bære hele verdens synd, og han måtte holde ut å bli skilt fra sin Fars kjærlighet. Nå tilbød fristeren å gi avkall på den makten han hadde tilranet seg. Kristus kunne unngå den fryktelige fremtiden hvis han bare anerkjente Satans herredømme. Men å gjøre det ville være å overlate seieren til fienden. Det var da Satan prøvde å opphøye seg selv over Guds Sønn, at han syndet i himmelen. Hvis han fikk overhånd nå, ville det bety seier for opprøret.

Da Satan sa til Jesus: «Jeg vil gi deg makten over alt dette og la deg få all denne herlighet. For det er gitt i min hånd, og jeg gir det til hvem jeg vil,» sa han noe som bare var delvis sant. Han sa det for å fremme sin egen bedragerske hensikt. Satan hadde fravristet Adam herredømmet, men Adam var Skaperens stedfortreder. Han hadde ikke noe selvstendig herredømme. Jorden hører Gud til, og han har overgitt alle ting til sin Sønn. Adam skulle herske under Kristus. Da Adam sviktet sitt herredømme og gav det til Satan, var Kristus fremdeles den rettmessige konge. Herren hadde sagt til kong Nebukadnesar: «Den Høyeste rår over kongedømmet blant menneskene. Han gir det til hvem han vil.»⁵ Satan kan bare utøve sin tilrante myndighet i den utstrekning Gud tillater det.

Da fristeren tilbød Jesus verdens riker og deres herlighet, ville han at Jesus skulle oppgi det virkelige kongedømme over verden og være underlagt Satan. [85]

Det var dette herredømme jødene satte sine forhåpninger til. De ønsket et rike av denne verden. Hvis Kristus hadde gått med på å tilby dem et slikt rike, ville de med glede ha tatt imot ham. Men det var tynget av syndens forbannelse med all dens smerte. Kristus sa til fristeren: «Bort fra meg, Satan! For det er skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og bare ham skal du tjene.»

Han som hadde gjort opprør i himmelen, tilbød Kristus denne verdens riker. På den måten ville han kjøpe ham til å anerkjenne det ondes prinsipper. Men Kristus ville ikke la seg kjøpe. Han var kommet for å opprette et rettferdighetens rike, og han ville ikke

oppgi sitt forsett. Satan kommer til menneskene med den samme fristelsen, og her har han større hell enn hos Kristus. Han tilbyr dem denne verdens herlighet på det vilkår at de vil anerkjenne hans overhøyhet. Han forlanger at de skal gi opp å være rettskafne, at de ikke skal bry seg omsamvittigheten, og at de skal gi etter for selviskhet.

Kristus pålegger dem først å søke Guds rike og hans rettferdighet. Men Satan er ved siden av dem og sier: Hva som enn kan være sant når det gjelder et evig liv, må dere tjene meg for å få fremgang her i verden. Deres velferd ligger i mine hender. Jeg kan gi dere rikdom, fornøyelser, ære og lykke. Lytt til mitt råd! Bli ikke offer for selsomme forestillinger om ærlighet og selvoppofrelse! Jeg skal bane veien for dere. Mange mennesker blir bedratt på denne måten. De går med på å leve for å tjene seg selv, og Satan er tilfreds. Mens han lokker dem med håpet om verdslig herredømme, blir han herre over deres sjel. Men han tilbyr noe som han ikke har rett til å gi, og som snart skal bli tatt fra ham. Til gjengjeld tar han fra dem deres hjemmel til den arv som Guds barn skal få.

Fristeren overmannet

Satan hadde fremstilt det som tvilsomt at Jesus var Guds Sønn. Da han uten videre ble bedt om å forsvinne, var det i seg selv et bevis han ikke kunne motsi. Guddommeligheten lyste gjennom Jesu lidende menneskelighet. Satan hadde ingen makt til å sette seg imot befalingen. Selv om han vred seg i raseri over ydmykelsen, var han nødt til å fjerne seg fra verdens frelser. Kristi seier var like fullstendig som Adams nederlag hadde vært.

[86] Slik kan også vi stå imot fristelse og tvinge Satan til å vike fra oss. Jesus vant seier gjennom lydighet og tro på Gud. Ved apostelen Jakob sier han til oss: «Bøy dere da for Gud! Men stå djevelen imot, så skal han flykte fra dere. Hold dere nær til Gud, så skal han holde seg nær til dere.» Vi kan ikke redde oss selv fra fristerens makt. Han har vunnet seier over menneskeheten, og når vi forsøker å stå i vår egen styrke, blir vi et bytte for hans list. Men «Herrens navn er et festningstårn, den rettferdige løper dit og blir berget.»⁶ Satan skjelver og flykter for selv det svakeste menneske som tar sin tilflukt til dette mektige navn.

Da fienden hadde trukket seg tilbake, falt Jesus utmattet til jorden, og ansiktet hans var dødblekt. Himmelen engler hadde fulgt kampen og hadde sett sin leder idet han opplevde en ubeskrivelig lidelse for å bane en vei til redning for oss. Han hadde holdt ut prøven som var større enn det vi noen gang vil bli utsatt for. Englene tjente nå Guds Sønn som så ut søm om han var i ferd med å dø. Han ble styrket med mat og fikk trøst ved budskapet om Faderens kjærlighet og en forsikring om at hele himmelen gledet seg over hans seier. Idet livskraften vender tilbake, banker Da fienden hadde trukket seg tilbake, falt Jesus utmattet til jorden, og hjertet hans av medfølelse med menneskene, og han er fast bestemt på å fullføre den gjerningen han har begynt. Han vil ikke hvile før fienden er overvunnet og vår falne slekt er gjenløst.

Hva vår gjenløsning har kostet, vil vi aldri kunne forstå før de frelste står sammen med Kristus foran Guds trone. Når da herligheten av det evige hjem går opp for oss helt og fullt, vil vi huske at Jesus forlot alt dette for vår skyld, at han ikke bare gav avkall på himmelen, men at han for vår skyld risikerte å kunne lide nederlag og evig tap. Da vil vi legge våre kroner for hans føtter og stemme i sangen: «Verdig er Lammet som ble slaktet, verdig til å få all makt og rikdom, visdom og styrke, ære og pris og takk.»⁷ Matt 4,5-11, Mark 1, 12.13; Luk 4,5-13

«Kom og se!»

Døperen Johannes var nå opptatt med å forkynne, og han døypte i Betania på den andre siden av Jordan. Det var ikke langt fra dette stedet at Gud hadde stanset elven i dens løp inntil Israel var kommet over. Et lite stykke herfra var festningen Jeriko blitt lagt i grus av de himmelske herskarer. Minnet om disse begivenhetene ble nå gjenoppfrisket, og de skapte en levende interesse for døperens budskap. Ville ikke Gud som hadde virket så underfullt i fortiden, igjen åpenbare sin makt, for å utfri Israel? Det var slike tanker som grep folket mens de daglig trengte seg sammen på bredden av Jordan.

Et aktuelt budskap

[88] Det Johannes forkynte, hadde fått et så sterkt grep på folket at de religiøse lederne ikke uten videre kunne overse det. Faren for opprør førte til at romerne så med mistenksomhet på enhver sammenstimling av folk. Alt som kunne oppfattes som oppstand; skapte frykt hos de jødiske myndigheter. Johannes, hadde ikke tatt hensyn til Rådets myndighet ved å søke om tillatelse til sin virksomhet. Han hadde irettesatt rådsherrene og folket, fariseerne og saddukeerne uten forskjell. Likevel var folk ivrige etter å følge ham. Interessen for hans virksomhet syntes stadig å vokse. Selv om han ikke hadde tatt hensyn til Det høye råd, mente rådsherrene at han som en offentlig lærer stod under deres myndighet.

Rådet bestod av medlemmer som var valgt ut fra prestestanden og fra de øverste av nasjonens ledere og lærere. Øverstepresten var som regel formann. Alle medlemmene skulle være tilårskomne, om enn ikke gamle. De skulle være lærde menn som ikke bare var vel bevandret i jødisk religion og historie, men også i almenkunnskap. De måtte være uten kroppslig lyte, og de skulle være gifte menn og fedre. Dette fordi de da sannsynligvis ville være mer humane og hensynsfulle enn andre. Rådssalen var et rom i forbindelse med templet i Jerusalem. I den tiden jødene var selvstendige, var Det høye

råd nasjonens øverste domstol og hadde både verdslig og geistlig myndighet. Selv om Rådet nå stod under den romerske landshøvding, øvde det fremdeles en sterk innflytelse så vel i borgerlige som i religiøse saker.

Rådet kunne ikke godt la være å undersøke det Johannes holdt på med. Det var noen som mintes den åpenbaring Sakarja hadde hatt i templet, og husket hans profeti om at hans sønn skulle bli forløperen for Messias.

Under de tumulter og forandringer som hadde funnet sted de siste tretti år, var dette for en stor del tapt av syne. Men nå kom de til å tenke på dette i forbindelse med det oppstyr som Johannes' forkynnergjerning vakte.

Det var lenge siden Israel hadde hatt en profet, lenge siden noen hadde vært vitne til en slik reformasjon som den som nå var i gang. Kravet om syndsbekjennelse virket nytt og oppsiktsvekkende. Mange av lederne ville ikke møte opp for å høre de appeller og anklager Johannes kom med. De var redde for at de skjulte ting i deres eget liv skulle bli avslørt. Hans forkynnelse var likevel en direkte kunn-gjøring om Messias.

Det var alminnelig kjent at de sytti uker i Daniels profeti, som innbefattet Messias' komme, nesten var utløpt. Alle var ivrige etter å få oppleve den tidsepoke med nasjonal herlighet som da var ventet. Så stor var folkets begeistring at Rådet snart ville være nødt til enten å bifalle eller forkaste den virksomhet Johannes drev. Rådets makt over folket var alt på retur, og det begynte å bli et alvorlig spørsmål hvordan det skulle kunne opprettholde sin posisjon. I håp om å finne en eller annen løsning sendte de en delegasjon av prester og levitter til Jordan for å forhandle med den nye læreren.

En stor folkemengde var samlet for å lytte til døperens forkynnelse da utsendingene kom. De hovmodige rabbinere omgav seg med en aura av påtatt verdighet og autoritet som var beregnet på å gjøre inntrykk på folket og tvinge Johannes til å vise dem ærbødighet. Respektfullt og med frykt vek mengden til side for å slippe dem frem. Disse ærverdige mennene som var kledd i praktfulle klær, og var stolte av sin rang og makt, stod nå foran ørkenprofeten.

«Hvem er du?», forlangte de å få vite. Johannes, som visste hva de tenkte på, svarte: «Jeg er ikke Kristus.» «Hvem er du da,» spurte de, «er du Elia?» «Nei, det er jeg ikke,» svarte han. «Er du profeten?»

«Nei!» «Si oss da hvem du er, så vi kan ha et svar å gi dem som har sendt oss. Hva sier du om deg selv?»

«Jeg er en røst som roper i ødemarken: Gjør veien rett for Herren, som profeten Jesaja har sagt.»

[89] Det skriftordet Johannes henviste til, er den vakre profetien hos Jesaja: «Trøst, ja, trøst mitt folk! sier deres Gud. Tal vennlig til Jerusalem, og rop ut til henne at hennes strid er endt og hennes skyld betalt. ... Hør, det er en som roper i ødemarken: Rydd vei for Herren, legg en kongsvei for vår Gud rett gjennom ørkenen! Hver dal skal heves, hvert fjell, hver haug skal jevnes. Kupert land skal bli til slette og kollene til flat mark. Herrens herlighet skal åpenbares, alle mennesker skal se det.» 1

Når en konge i oldtiden reiste gjennom områder i sitt rike som sjelden ble besøkt, ble det sendt ut et arbeidslag foran den kongelige herskapsvognen for å jevne ut de bratte steder og fylle i fordypninger så kongen kunne ferdes trygt og uten hindring. Profeten hentyder til denne skikken for å illustrere evangeliets gjerning. «Hver dal skal heves, hvert fjell, hver haug skal jevnes.»

Når Guds Ånd med sin underfulle vekkende kraft rører ved sinnet, blir vår menneskelige stolthet ydmyket. Verdslig lyst og verdslig posisjon og makt er uten verdi. «Vi river ned tankebygninger og alt stort og stolt som reiser seg mot kunnskapen om Gud, og vi tar hver tanke til fange under lydigheten mot Kristus.»² Ydmykhet og selvoppofrende kjærlighet som verdsettes så lite blant mennesker, blir da opphøyet som det eneste verdifulle. Dette er evangeliets gjerning som det budskapet Johannes forkynte, var en del av.

Rabbinerne fortsatte med sine spørsmål: «Hvorfor døper du da, når du ikke er Messias eller Elia og heller ikke profeten?» Ordet «profeten» siktet til Moses. Mange jøder trodde at Moses ville bli oppreist fra de døde og tatt til himmelen. De visste ikke at det alt var skjedd. Da Johannes begynte sin virksomhet, var det mange som tenkte at han kanskje var profeten Moses som var stått opp fra de døde. For han syntes å ha et grundig kjennskap til profetiene og til Israels historie.

Mange trodde også at før Messias kom, ville Elia vise seg personlig. Denne forventning avviste Johannes i sin nektelse. Men hans ord hadde en dypere mening. Med tanke på Johannes sa Jesus senere: «Om dere vil tro det; han er den Elia som skulle komme.»³ Johannes

kom i Elias ånd og kraft for å gjøre en lignende gjerning som den Elia utførte. Hvis jødene hadde tatt imot ham, ville denne gjerning blitt utført for dem, men de tok ikke imot hans budskap. For dem var han ikke Elia. For dem kunne han ikke utrette det som var hensikten med hans misjon.

Mange av dem som var samlet ved Jordan-elven, hadde vært til stede ved Jesu dåp. Men det tegnet som da ble gitt, ble oppfattet bare av noen få. I løpet av de måneder døperen Johannes hadde drevet sin virksomhet, hadde mange nektet å gi etter for kallet til omvendelse. Slik hadde de forherdet seg og formørket sin forstand. Da himmelen kom med sitt vitnesbyrd ved Jesu dåp, oppfattet de det ikke øyne som aldri hadde vendt seg i tro til ham Som er usynlig, så ikke Guds herlighet som ble åpenbaret. Ører som aldri hadde lyttet til hans røst, hørte ikke de ordene som ble uttalt.

Slik er det også nå. Jesus og de tjenende engler er ofte til stede når folk er samlet. Likevel er det mange som ikke vet om det, og de merker ikke noe uvanlig. Men noen er klar over Kristi nærvær. De blir opplivet av fred og glede, og de blir trøstet, oppmuntret og velsignet. [90]

Utsendingene fra Jerusalem hadde spurt Johannes: «Hvorfor døper du?» og de ventet på svaret. Idet han lot blikket gli ut over folkeskaren, kom det plutselig glød i øynene hans. Ansiktet lyste opp, og han ble gjennomtrengt og grepet av en dyp bevegelse. Med hendene utrakt ropte han: «Jeg døper med vann. Men midt iblant dere står en dere ikke kjenner, han som kommer etter meg, han som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for.»

Døperens Messias-forkynnelse

Klart og utvetydig var det budskapet som skulle bringes tilbake til Rådet. Det Johannes hadde uttalt, kunne ikke anvendes på noen annen enn ham som var lovt. Messias var iblant dem! Med forbau-selse så prester og rådsherrer seg om i håp om å oppdage ham som Johannes hadde talt om. Men de var ikke i stand til å oppdage ham i folkemengden.

Da Johannes ved dåpshandlingen utpekte Jesus som Guds lam, ble det kastet nytt lys over den gjerning Messias skulle utføre. Johannes ble minnet om disse ord av Jesaja: Han er «lik lammet som

føres bort for å slaktes».4 I ukene som fulgte, gransket Johannes profetiene med fornyet interesse. Han grunnet også på den undervisning som var innbefattet i offerttjenesten. Han kunne ikke skjelne klart mellom de to sidene av Kristi gjerning - et lidende slaktoffer og en seirende konge. Men han så at Kristi komme hadde en dypere betydning enn prestene eller folket hadde forstått.

Da Johannes så Jesus i folkemengden etter at han hadde kommet tilbake fra ødemarken, ventet han tillitsfullt på at Jesus ville gi folket et eller annet tegn på hvem han virkelig var. Nesten utålmodig ventet han på at Jesus skulle kunngjøre sin misjon. Men ikke et ord ble sagt, og ikke noe tegn ble gitt. Jesus reagerte ikke på døperens kunngjøring om ham. Han gikk omkring sammen med Johannes' disipler uten å gi noe ytre bevis på sin spesielle gjerning. Han gjorde ikke noe for å tiltrekke seg oppmerksomhet.

Dagen etter får Johannes igjen øye på Jesus. Mens lyset av Guds herlighet stråler over ham, rekker Johannes ut hendene og sier: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd. Om ham var det jeg sa: Etter meg kommer en mann som er kommet foran meg, for han var til før meg. Jeg visste heller ikke hvem han var, men for at han skal bli åpenbart for Israel, er jeg kommet og døper med vann Jeg så Ånden komme ned over ham som en due, og den ble over ham. Jeg visste heller ikke hvem han var, men han som sendte meg for å døpe med vann, sa til meg: Han du ser Ånden komme ned og bli over, han er det som døper med Den Hellige Ånd. Og jeg har sett det, og dette er mitt vitnesbyrd: Han er Guds Sønn.»

[91] Var dette Kristus? Med ærefrykt og forundring så folket på ham som Johannes nettopp hadde omtalt som Guds Sønn. Det Johannes hadde sagt, hadde grepet dem dypt. Han hadde talt til dem i Guds navn. Dag etter dag hadde de lyttet til ham når han irettesatte dem for deres synder. Overbevisningen om at han var sendt av Gud, ble sterkere for hver dag. Men hvem var han som var større enn døperen Johannes? I hans klesdrakt og opptreden var det ikke noe som tydet på rang. Han så ut som et vanlig menneske med fattigfolks enkle klær i likhet med dem selv.

I folkemengden var det noen som hadde sett Guds herlighet da Jesus ble døpt, og som hadde hørt Guds røst. Men siden den gangen hadde Jesu utseende forandret seg svært mye. Da han ble døpt, så de at ansiktet hans ble forvandlet i et himmelsk lys. Nå var han blek,

medtatt og avmagret. I denne tilstanden var det ingen andre enn Johannes som kjente ham igjen.

Når folket betraktet ham, så de et ansikt som gav uttrykk for guddommelig medfølelse og bevisstheten om kraft. Hvert glimt i øyet og hvert trekk i ansiktet hans var preget av ydmykhet og uttrykte en kjærlighet som ikke kan tolkes med ord. Han syntes å være omgitt av en atmosfære av åndelig utstråling. Selv om hans fremtreden var vennlig og beskjeden, følte andre mennesker at han eide en uforklarlig kraft som ikke kunne hemmeligholdes helt og fullt. Var dette ham som Israel så lenge hadde ventet på?

Jesus kom i fattigdom og fornedrelse. Bare da kunne han være vårt eksempel og vår gjenløser. Hvordan kunne han ha lært oss ydmykhet hvis han hadde kommet i kongelig prakt? Hvordan kunne han ha fremholdt slike bitende sannheter som han gjorde i bergprekenen? Hvilket håp ville det ha vært for de små i samfunnet hvis Jesus hadde kommet for å leve som en konge blant menneskene? Men for den store mengden syntes det umulig at han som Johannes hadde pekt på, kunne settes i forbindelse med deres store forventninger. Derfor ble mange skuffet, og de var svært tvilrådige.

De ordene som prestene og rabbinerne så gjerne ønsket å høre - at Jesus nå ville gjenopprette riket for Israel, var ikke blitt uttalt. Det var en slik konge de hadde ventet på og sett frem til. En slik konge var de beredt til å ta imot. Men en konge som forsøkte å opprette et rettfærds- og fredsrrike i deres hjerter, ville de ikke godta.

De første disiplene

Dagen etter, mens to av Johannes' disipler stod i nærheten, så Johannes igjen Jesus blant folket. På ny ble ansiktet hans opplyst av herligheten fra Den Usynlige, idet han ropte ut: «Se, der er Guds lam!» Disiplene ble grepet av disse ordene, men de forstod dem ikke fullt ut. Hva betydde det navnet Johannes hadde gitt ham - «Guds lam»? Johannes hadde ikke selv gitt noen forklaring.

De forlot Johannes og gikk for å oppsøke Jesus. Den ene av de to var Andreas, bror til Simon. Den andre var evangelisten Johannes. Disse to ble Jesu første disipler. Drevet av en uimotståelig tilskynelse fulgte de Jesus, for de var ivrige etter å få snakke med ham.

De var preget av taus ærefrykt og overveldet av denne tanken: «Mon dette er Messias?»

[92] Jesus visste at disiplene fulgte etter ham. De var første grøden av hans gjerning, og det var en stor glede for ham da disse to tilhørerne tok imot ham. Likevel spurte han bare, idet han snudde seg mot dem: «Hva vil dere?» Han ville stille dem fritt til å vende tilbake eller å snakke om det som lå dem på hjertet.

Det var bare en ting som opptok dem, og de utbrøt: «Rabbi, hvor bor du?» Bare ved en kort samtale ved veikanten kunne de ikke få det de lengtet etter. De ønsket å være alene med Jesus, sitte hos ham og lytte til det han hadde å si.

«Kom og se,» sa Jesus. De gikk da med og så hvor han bodde, og de ble hos ham den dagen.

Hvis Johannes og Andreas hadde hatt den samme vantro holdning som prestene og rådsherrene, ville de ikke ha sittet og lyttet til Jesus. De ville kommet til ham som kritikere og satt seg til doms over det han sa. Det er mange som på denne måten lukker døren for de mest dyrebare anledninger. Men det gjorde ikke disse første disiplene. De reagerte positivt på Den Hellige Andes kall i døperen Johannes' forkynnelse. Nå gjenkjente de røsten til den himmelske læreren. For dem var Jesu ord fulle av friskhet, sannhet og skjønnhet. Undervisningen i de gammeltestamentlige skrifter kom under guddommelig lys, og de mangesidige sannhetsemner ble klarlagt på en ny måte.

Det er anger og tro og kjærlighet som setter sjelen i stand til å ta imot visdom fra himmelen. Tro som er virksom ved kjærlighet, er nøkkelen til kunnskap. Og hver den som elsker, «kjenner Gud».5

Disippelen Johannes var preget av alvor og hengivenhet, og han var meget dypsindig. Han hadde begynt å få et klart syn på Kristi herlighet, ikke den verdslige overdådighet og makt som han var blitt opplært til å håpe på, men «den herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet».6 Dette opptok ham helt.

Peter, Filip og Natanael

Andreas prøvde å gi andre del i den gleden han selv var fylt av. Han gikk ut og lette etter sin bror Simon. Da han fant ham, ropte hall: «Vi har funnet Messias!» Simon lot seg ikke be to ganger.

Også han hadde hørt døperen Johannes' forkynnelse, og han skyndte seg til Jesus. Jesus så på ham, og han leste hans karakter og hans livshistorie, hans impulsive natur, hans kjærlige, medfølende sinn, hans ærgjerrighet og selvtillit, hans fall og hans anger, hans innsats og martyrdød. Jesus sa til ham: «Du er Simon, sønn av Johannes. Du skal hete Kefas.» Kefas er det samme som Peter, en stein.

Dagen etter ville Jesus dra til Galilea. Da traff han Filip og sa til ham: «Følg meg!» Filip fulgte oppfordringen. Straks ble han en Kristi medarbeider.

Filip ropte på Natanael. Han hadde vært med i folkeskaren da døperen Johannes omtalte Jesus som Guds lam. Da Natanael så Jesus, ble han skuffet. Kunne denne mannen som bar merker etter slit og fattigdom, virkelig være Messias? Likevel kunne han ikke bestemme seg for å forkaste Jesus, for budskapet Johannes forkynte, hadde overbevist ham.

[93]

Da Filip ropte på Natanael, hadde Natanael trukket seg tilbake til et stille sted for å tenke over den kunngjøringen Johannes kom med, og grunne på profetiene om Messias. Han bad om å få klarhet i om han som Johannes hadde talt om, virkelig var befrieren. Den Hellige Ånd virket på ham, og han fikk forsikring om at Gud hadde gjestet sitt folk og reist opp «et frelsens horn» for dem. Filip visste at Natanael holdt på å granske profetiene, og mens han var i bønn under fikentreet, ble Filip klar over hvor han hadde trukket seg tilbake. De hadde ofte bedt sammen på dette øde stedet, skjult under de løvrike trærne.

Natanael fikk dette budskapet: «Vi har funnet ham som Moses har skrevet om i loven, og som også profetene har skrevet om.» Dette oppfattet han som et direkte svar på bønn. Men Filips tro vaklet fremdeles. Tvilende føyde han til: «Det er Jesus fra Nasaret, Josefs sønn.» Igjen dukket fordom opp i Natanaels sinn, og han utbrøt: «Kan det komme noe godt fra Nasaret?»

Filip innlot seg ikke i noe ordskifte. «Kom og se!» sa han. Jesus så Natanael komme, og sa: «Se, det er en sann israelitt, en mann uten svik.» «Hvor kjenner du meg fra?» spurte Natanael.

Jesus svarte: «Jeg så deg før Filip ropte på deg, da du satt under fikentreet.»

Det var nok. Guds Ånd hadde vitnet for Natanael mens han var alene og bad under fikentreet. Nå talte Ånden til ham gjennom de

ord Jesus sa. Selv om Natanael var i tvil og i noen grad var preget av fordom, kom han til Jesus med en oppriktig lengsel etter sannhet. Nå fikk han sitt ønske oppfylt. Hans tro var større enn troen hos ham som hadde ført ham til Jesus. Han svarte og sa: «Rabbi, du er Guds Sønn, du er Israels konge.»

Hvis Natanael hadde stolt på veiledningen fra rabbinerne, ville han aldri ha funnet Jesus. Når han ble en disippel, kom det av at han så selv, og selv vurderte det han så. Slik er det også med mange i dag. De får ikke del i det gode på grunn av fordom. Hvor mye annerledes ville ikke resultatet bli om de fulgte rådet: «Kom og se!»

[94] Ingen vil nå frem til en frelsende kunnskap om sannheten så lenge de stoler på menneskers autoritet og lar seg lede av den. I likhet med Natanael trenger vi å granske Guds ord for oss selv og be om Den Hellige Ånds opplysning. Han som så Natanael under fikentreet, vil se oss på vårt hemmelige bønnested. Engler fra lysets verden er nær hos dem som i ydmykhet søker guddommelig veiledning.

Kristen vitnetjeneste

Med kallet til Johannes, Andreas, Simon, Filip og Natanael ble grunnvollen lagt for den kristne menighet. Johannes sendte to av sine disipler til Jesus. Den ene av disse var Andreas. Han fant sin bror og førte ham til Jesus. Så ble Filip kalt, og han gikk for å finne Natanael. Disse eksemplene bør lære oss betydningen av personlig innsats, at vi oppsøker våre slektninger, venner og naboer og snakker med dem personlig. Noen har gjennom hele sitt liv regnet seg som Jesu etterfølgere, men de har aldri gjort en personlig anstrengelse for å føre et eneste menneske til Kristus. De overlater alt til predikanten. Han er kanskje godt skikket for sitt kall, men han kan ikke gjøre det som Gud har overlatt til menighetens medlemmer.

Det er mange som trenger den tjenesten som kjærlige, hjertevarme kristne kan gi. Mange er gått til grunne, men kunne vært reddet hvis deres naboer hadde gjort en personlig anstrengelse for dem. Mange venter at noen skal snakke med dem personlig. I familiekretsen, i nabolaget, i byen der vi bor, er det en gjerning å gjøre som sendebud for Kristus. Hvis vi virkelig er kristne, vil det være en glede for oss å gjøre en slik gjerning. Ikke før har en person vendt om, så fødes det i ham en lengsel etter å fortelle andre hvilken

dyrebar venn han har funnet i Jesus. Den frelsende og helliggjørende sannhet kan han ikke holde for seg selv.

Alle som har overgitt seg til Gud, kan bringe lyset til andre. Gud gjør dem til sine redskaper for at de skal bringe hans nådes rikdommer videre. Hans løfte er: «Jeg lar dem og landet omkring min haug bli velsignet. Jeg sender regn i rette tid, regn som blir til velsignelse.» 7

Filip sa til Natanael: «Kom og se!» Han bad ham ikke om å godta hva en annen sa. Han måtte selv se Jesus. Når Jesus nå har faret opp til himmelen, er hans disipler representanter for ham blant menneskene. En av de mest effektive måter å vinne mennesker for ham på, er å vise hans karakter i vårt daglige liv; Vår innflytelse avhenger ikke så mye av hva vi sier som hva vi er. Mennesker kan protestere mot vår logikk, og de kan motsette seg det vi sier, men et liv i uegennyttig kjærlighet er et argument de ikke kan si imot. Et konsekvent liv som er preget av Kristi saktmodighet, er en kraft i verden.

Kristi lære var uttrykk for en indre overbevisning og erfaring. De som tar imot undervisning av ham, blir lærere i samsvar med det guddommelige mønster. Når Guds ord blir talt av en som selv er helliggjort ved det, har det en livgivende kraft som gjør det tiltrekkende for dem som lytter, og overbeviser dem om at det er en levende realitet. Når en person tar imot sannheten fordi han elsker den, vil han åpenbare det ved sin overbevisende opptreden og måten han snakker på. Han gjør kjent for andre det han selv har hørt og sett. Han vil snakke om det hans hender har følt på, livets ord. Slik vil han kunne dele kunnskapen om Kristus med andre. Hans vitnesbyrd kommer fra lepper som er berørt av gloen fra alteret. Det er sannhet for det mottagelige sinn, og det virker helliggjørende på karakteren.

Den som prøver å gi lys til andre, vil selv bli velsignet. «Den som kvikker opp andre, blir oppkvikkert selv.»⁸ Gud kunne ha oppnådd sin hensikt med å frelse syndere uten vår hjelp. Men for at vi skal kunne utvikle en karakter lik den Kristus har, må vi ha del i hans gjerning. Det gleder ham å se mennesker som er gjenløst ved hans offer. Hvis vi skal kunne oppleve noe av den gleden han føler, må vi ta del i hans gjerning for å frelse dem.

Natanaels første vitnesbyrd om sin tro var preget av alvor og oppriktighet, og det lød som musikk i Jesu ører. «Tror du fordi jeg

sa at jeg så deg under fikentreet?» spurte Jesus. «Du skal få se større ting enn dette.» Med glede så Jesus frem til sin gjerning med å forkynne et gledesbudskap for fattige, lege dem som har et knust hjerte og rope ut frihet for dem som er i Satans lenker. Med tanke på de dyrebare velsignelser han hadde gitt menneskene, føyde han til: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler stige opp og stige ned over Menneskesønnen.»

Her sier Kristus i virkeligheten: På bredden av Jordan ble himmelen åpnet, og Ånden kom ned over meg i skikkelse av en due. Det som hendte, var bare et tegn på at jeg er Guds Sønn. Hvis dere tror at jeg er Guds Sønn, vil deres tro bli styrket. Dere skal se himmelen åpnet, og den skal aldri bli lukket. Jeg har åpnet den for dere. Guds engler stiger opp, og de bringer med seg bønner til Faderen i det høye fra dem som er i nød og som er plaget. De stiger ned og bringer velsignelse og håp, frimodighet, hjelp og liv til menneskene.

Guds engler ferdes stadig fra jorden til himmelen, og fra himmelen til jorden. Kristi mirakler for dem som var plaget og som led, ble utført ved Guds kraft gjennom englenes tjeneste. Enhver velsignelse kommer fra Gud til oss gjennom Kristus, og ved den tjenesten hans himmelske utsendinger utfører. Da Kristus tok på seg menneskelig natur, forente han sine interesser med interessene til Adams falne etterkommere, samtidig med at han med sin guddommelighet holder fast på Guds trone. På den måten er han bindeleddet mellom

[96]

menneskene og Gud, og mellom Gud og menneskene. Joh 1, 19-51

Jesu første mirakel

Jesus begynte ikke sin virksomhet med en eller annen stor gjerning for øynene på Det høye råd i Jerusalem. Ved en familiesammenkomst i en liten landsby i Galilea gjorde han bruk av sin makt for å bidra til å øke gleden ved en bryllupsfest. Slik viste han forståelse for menneskene, og sitt ønske om å gjøre dem lykkelige. I fristelsens ødemark hadde han selv drukket smertens beger. Han stod frem for å gi menneskene velsignelsens beger, for på den måten å hellige menneskers samliv.

Jesus hadde vendt tilbake fra Jordan til Galilea. Det skulle feires et bryllup i Kana, en liten landsby ikke langt fra Nasaret. Brudeparet var i slekt med Josef og Maria. Jesus, som visste om denne familiebegivenheten, drog til Kana, og sammen med disiplene ble han innbudt til bryllupsfesten.

Maria håper og frykter

Her traff han igjen sin mor som han hadde vært borte fra en tid. Maria hadde hørt om det som fant sted da Jesus ble døpt i Jordan, for ryktene om dette var nådd til Nasaret. På ny hadde dette minnet henne om de hendelser hun i så mange år hadde gjemt i sitt hjerte. I likhet med hele Israel var Maria dypt grepet av døperen Johannes' virksomhet. Hun husket meget godt den profetien som ble gitt ved hans fødsel. Hans forbindelse med Jesus vakte igjen håp hos henne. Men hun hadde også hørt om Jesu hemmelighetsfulle ferd ut i ødemarken, og hun følte seg nedtrykt av urolige forutanelser.

Fra den dagen da Maria hørte engelens kunngjøring hjemme i Nasaret, tok hun omhyggelig vare på hvert vitnesbyrd om at Jesus var Messias. Hans edle og uselviske liv var for henne en forsikring om at han ikke kunne være noen annen enn ham som Gud hadde sendt. Likevel opplevde hun også tvil og skuffelser, og hun lengtet etter den tiden da hans herlighet skulle bli åpenbart. Døden hadde skilt henne fra Josef, som sammen med henne hadde kjennskap til

[97]

det hemmelighetsfulle ved Jesu fødsel. Nå fantes det ingen som hun kunne betro sin frykt og sine forhåpninger til.

De siste to månedene hadde vært en svært sorgfull tid, for hun hadde vært skilt fra Jesus som alltid hadde vært til trøst for henne. Ofte grunnet hun på Simeons ord: «Men også gjennom din sjel skal det gå et sverd.»¹ Hun husket de tre dager i frykt da hun var redd at hun hadde mistet Jesus for alltid. Med angst ventet hun på at han skulle komme tilbake.

Ved bryllupsfesten treffer hun ham igjen som den samme ømme og pliktoppfyllende sønnen. Likevel er han ikke helt den samme. Ansiktet er forandret. Det er merket av kampen i ødemarken, og et nytt uttrykk av verdighet og kraft vitner om hans himmelske misjon. Sammen med ham er en gruppe unge menn som ærbødig følger ham med øynene, og som kaller ham mester. Disse følgesvennene forteller Maria hva de har sett og hørt under dåpen og på andre steder. Til slutt sier de: «Vi har funnet ham som Moses har skrevet om i loven.»²

Gjestene samles, og mange synes å være sterkt opptatt av et eller annet. En undertrykt spenning gjennomtrenger selskapet. Små grupper samtaler ivrig, men dempet, og undrende blikk blir rettet mot Marias sønn. Da Maria hørte hva disiplene sa om Jesus, ble hun glad fordi hennes langvarige forhåpninger ikke hadde vært forgjeves. Likevel hadde hun vært mer enn menneskelig om denne hellige gleden ikke hadde vært blandet med en kjærlig mors naturlige stolthet. Da hun så de mange blikk som var rettet mot Jesus, lengtet hun etter å få ham til å bevise overfor selskapet at han virkelig var Guds utvalgte. Hun håpet at det måtte gi anledning for ham til å utføre et mirakel.

På den tiden var det skikk 'at bryllupsfesten varte i flere dager. Ved denne anledningen viste det seg at beholdningen av vin var brukt opp før festen var slutt. Dette ble årsak til stor forlegenhet og bekymring. Det var ikke vanlig å være uten vin ved festlige anledninger, for mangel på vin kunne oppfattes som manglende gjestfrihet.

Som slektning av brudeparet hadde Maria hjulpet til med å forberede festen, og nå vendte hun seg til Jesus og sa: «De har ikke mer vin.» Disse ordene var et vink om at han kunne skaffe det de

behøvde. Men Jesus svarte: «Kvinne, hva har du med mitt å gjøre? ... Min time er ennå ikke kommet.»

Selv om dette svaret kan synes kort og avmålt, var det ikke uttrykk for kulde eller uhøflighet. Jesu måte å snakke til sin mor på var i samsvar med østerlandsk skikk. Den ble brukt overfor personer som ønsket å vise aktelse. Hver handling i Kristi liv på jorden stemte overens med det mønster han selv hadde gitt: «Du skal hedre din far og din mor.»³ Da Jesus på korset for siste gang viste ømhet overfor sin mor, tiltalte han henne på samme måte. Han overlot [98] henne da til den disippelen han elsket mest. Den kjærlighet som kom til uttrykk i stemmen, blikket og handlemåten hans både ved bryllupsfesten og på korset, viste hva disse ordene betydde.

Da hemmeligheten ved Kristi livsgjerning begynte å gå opp for ham under besøket i templet da han var barn, sa han til Maria: «Skjønte dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»⁴ Disse ordene anslo grunntonen i hele hans liv og virksomhet. Alt annet var underordnet hans gjerning, det store gjenløsningsverket som han var kommet til verden for å utføre. Nå gjentok han dette.

Maria kunne lett ha ment at hennes slektskapsforhold til Jesus gav henne rett til å stille visse krav til ham, og at hun i noen grad også hadde rett til å veilede ham i hans gjerning. I tretti år hadde han vært en kjærlig og lydig sønn, og hans kjærlighet var uforandret. Men nå måtte han være i sin Fars gjerning. Som Den Høyestes Sønn og verdens frelser måtte han ikke la noe jordisk bånd hindre ham i hans tjeneste eller påvirke hans handlemåte. Han måtte stå fritt til å gjøre Guds vilje. Dette gjelder også for oss. Guds krav er hevet endog over menneskelige slektskapsforhold. Ingen jordisk tiltrekning må lede oss bort fra den stien han ber oss å følge.

Det eneste håp om frelse for vår falne slekt er i Kristus. Maria kunne finne frelse bare gjennom Guds lam. I seg selv eide hun ingen fortjeneste, og hennes slektskap med Jesus brakte henne ikke i noe annerledes åndelig forhold til ham enn det som gjelder et hvilket som helst annet menneske. Dette kommer til uttrykk i Jesu ord. Han klargjør forskjellen mellom sitt forhold til henne som Menneskesønnen og som Guds Sønn. Slektskapsbåndet mellom dem stilte henne ikke på like fot med ham.

Ordene «min time er ennå ikke kommet», sikter til den kjensgjerning at enhver handling i Kristi liv på jorden skjedde for å oppfylle

den planen som hadde eksistert fra evighet av. Før han kom til jorden, lå denne planen klar, og den var fullkommen i alle detaljer. Under sin vandring blant mennesker ble han ledet skritt for skritt etter sin Fars vilje. Han nølte ikke med å handle på den fastsatte tiden, og med den samme lydige holdning ventet han til tiden var inne.

[99] Da Jesus sa til Maria at hans time enda ikke var kommet, svarte han på den tanken hun ikke hadde satt ord på. Det gjaldt den forventning hun og jødefolket for øvrig kjelte for. Hun håpet at han ville åpenbare seg som Messias og overta Israels trone. Men tiden var ikke inne. Det var som «en smertenes mann, vel kjent med sykdom» at Jesus hadde valgt å dele menneskehetens lodd - ikke som konge.

Selv om Maria ikke hadde en riktig oppfatning av Kristi misjon, stolte hun ubetinget på ham, og Jesus lønnet henne for dette. Det var for å anerkjenne Marias tillit og for å styrke disiplenes tro at det første mirakel ble utført. Disiplene ville komme til å møte mange og store fristelser til å vise vantros. Profetiene hadde gjort det klart og ugjendrivelig at Jesus var Messias. Disiplene ventet at de religiøse lederne ville ta imot ham med en tillit som var enda større enn deres egen. Blant folket forkynte de Kristi underfulle gjerninger og sin egen tillit til hans misjon. Men de ble forbauser og bittert skuffet over den vantros, den dypt rotfestede fordom og det fiendskap mot Jesus som prestene og rabbinerne la for dagen. Jesu første mirakel styrket disiplene til å trosse denne motstand.

Maria lot seg ikke på noen måte bringe ut av fatning av Jesu ord. Hun sa til dem som vartet opp ved bordet: «Det han sier dere, skal dere gjøre.» Slik gjorde hun hva hun kunne for å berede veien for Kristi gjerning.

Vann til vin

Ved inngangen stod seks store vannkar av stein, og Jesus bad tjenerne å fylle dem med vann. Det ble gjort. Ettersom de trengte vinen øyeblikkelig, sa han: «Øs nå opp og bær det til kjøkemesteren.» Istedenfor det vannet de hadde fylt karene med, kom det nå vin. Hverken kjøkemesteren eller gjestene var klar over at de hadde sluppet opp for vin. Da kjøkemesteren smakte på den vinen tjenerne bar inn, fant han at den var bedre enn noen vin han tidligere hadde smakt, og den var helt annerledes enn den som ble servert ved

begynnelsen av festen. Han henvendte seg til brudgommen og sa: «Andre setter først fram den gode vinen, og når gjestene er drukne, kommer de med den dårlige. Men du har spart den gode vinen til nå.»

Folk setter først frem den gode vinen og så den mindre gode. Slik gjør verden med sine gaver. Det som den tilbyr, kan behage øyet og fortrylle sansene, men det viser seg å være utilfredsstillende. Vinen forvandles til bitterhet og lystigheten til et tynget sinn. Det som begynte med sang og morskap, ender med utilfredshet og vemmelse.

De gaver Jesus gir, er alltid friske og nye. Det gjestebud han bereder for sjelen, vil aldri gi annet enn tilfredshet og glede. Hver ny gave øker mottagerens evne til å verdsette og nyte Herrens velsignelser. Han gir nåde over nåde, og det blir aldri noen svikt av forsyninger. Dersom vi blir i ham, vil det faktisk at vi tar imot en rik gave i dag, være en forsikring om at vi får en enda rikere gave i morgen. Jesu ord til Natanael gir uttrykk for loven om Guds handlemåte med den som tror. Hver gang han på ny åpenbarer sin kjærlighet, sier han til det mottagelige hjerte: «Tror du? .. Du skal få se større ting enn dette.»⁵

Bryllupsvinen - hva symboliserte den?

Kristi gave ved bryllupsfesten var et symbol. Vannet var en fremstilling av dåpen til hans død, og vinen var en fremstilling av hans blod som skulle ofres for verdens synd. Vannet til å fylle karene med, ble båret frem av mennesker. Men bare Kristi ord kunne gi vannet livgivende kraft. Slik er det også med de forordninger som peker til hans død. Bare ved hans kraft som virker gjennom troen, er de i stand til å gi sjelen næring.

Kristi ord skaffet rikelige forsyninger til festen. Så rikelig er også hans forråd av nåde som sletter ut menneskenes misgjerninger og fornyer og styrker sjelen. [100]

Ved det første gjestebudet som Jesus og disiplene var med til, gav han dem det beger som var et symbol på hans gjerning for å frelse dem. Ved den siste nattverd gav han det igjen til dem da han innstiftet den hellige anordning som skulle forkynnes «inntil han kommer». I sorgen over å måtte skilles fra sin Herre ble disiplene trøstet ved hans løfte om gjenforening, da han sa: «Fra nå av skal

jeg ikke drikke av denne vintreets frukt før den dag jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.»⁶

Vinen som Kristus skaffet til veie ved bryllupsfesten, og den han gav disiplene som et symbol på sitt eget blod, var ren druesaft. Profeten Jesaja hentyder til dette når han taler om den nye vinen «i druene», og sier: «Ødelegg dem ikke, for det er velsignelse i dem.»⁷

Det var Kristus som i Det gamle testamente gav Israel denne advarsel: «Vinen er en spotter, og den sterke drikk en bråkmaker, ingen som raver av drikk, er vis.»⁸ Selv skaffet han ikke noen slik drikk til veie. Satan frister menneskene til ettergivenhet overfor det som omtåker forstanden og lammer den åndelige oppfatningsevne. Men Kristus lærer oss å holde den lavere natur i tømme. Hele hans liv var et eksempel på selvfornektelse. For å kunne bryte lystens makt, utholdt han på våre vegne den hardeste prøven som et menneske kunne tåle.

Det var Kristus som bestemte at døperen Johannes hverken skulle drikke vin eller sterk drikk. Det var Kristus som påla Manoahs hustru en lignende avholdenhet.⁹ Og han uttalte en forbannelse over den som holder flasken til sin nestes lepper. Kristus motsa ikke sin egen undervisning. Den ugjærede vinen han skaffet til veie for bryllupsgjestene, var en sunn og forfriskende drikk. Den gjorde at smaken ble i samsvar med en sunn appetitt.

Jesu første mirakel - og hva det illustrerer

Da gjestene ved festen kom med bemerkninger om vinens kvalitet, gav dette anledning til å stille spørsmål. Tjenerne fikk dermed anledning til å fortelle om miraklet. En stund var gjestene altfor forbauset til å tenke på ham som hadde utført denne undergjerning. Da de omsider så etler ham, hadde han trukket seg tilbake så stille at ikke engang disiplene hadde lagt merke til det.

Gjestenes oppmerksomhet ble nå vendt mot disiplene. For første gang fikk de anledning til å bekjenne sin tro på Jesus. De fortalte hva de hadde sett og hørt ved Jordan, og hos mange ble det tent håp om at Gud hadde oppreist en befrier for sitt folk. Nyheten om miraklet ble spredt rundt omkring i nabolaget, og den nådde også til Jerusalem. Med ny interesse gransket prestene og de eldste de profetiene som gjaldt Kristi komme. De hadde et intenst ønske om å

vite hva slags oppgave denne nye læreren hadde, han som opptrådte så fordringsløst.

Kristi gjerning stod i skarp kontrast til den som jødene elds-te utførte. Hensynet til tradisjon og formalisme hadde ødelagt all virkelig frihet i tanke og handling. De levde i stadig frykt for å komme i kontakt med noe som var urent. For å unngå berøring med de «urene» holdt de seg borte fra andre mennesker. Det gjaldt ikke bare hedningene, men også de fleste av deres eget folk. De prøvde hverken å gagne dem eller vinne deres vennskap. Ved stadig å være opptatt av dette, forkrøplet de sitt sinn og begrenset sitt virkefelt. Deres eksempel tjente til å fremme egoisme og intoleranse i alle lag av folket.

Jesus begynte sin reformatoriske gjerning ved å vise dyp medkjensle med menneskeheten. Samtidig som han viste den største ærbødighet for Guds lov, irettesatte han fariseerne for deres innbilte fromhet og prøvde å frigjøre folk fra de meningsløse reglene de var bundet av. Han forsøkte å bryte ned de skrankene som skilte de forskjellige samfunnslag, så han kunne føre menneskene sammen som barn av en familie. Når han var til stede ved bryllupsfesten, var det et skritt på veien mot dette målet.

Gud hadde latt døperen Johannes oppholde seg i ødemarken for at han skulle være beskyttet mot innflytelsen fra prestene og rabbinerne og bli forberedt for et spesielt oppdrag. Hans strenge og isolerte tilværelse skulle ikke være noe eksempel for folket. Johannes hadde ikke pålagt sine tilhørere å forlate deres tidligere plikter. Han bød dem å bevise sin omvendelse ved å være trofaste mot Gud på den plassen Herren hadde satt dem.

Jesus påtalte enhver form for nytelsessyke. Likevel hadde han et omgjengelig vesen. Han tok imot gjestfrihet fra alle samfunnslag, og han besøkte hjemmene til både rike og fattige, lærde og ulærde, og forsøkte å løfte deres tanker opp fra det hverdagslige til det som var åndelig og evig. Han gav ingen frihet til utsvevelser, og ingen skygge av verdslig lettsindighet skjemte hans vandel. Likevel fant han behag i uskyldige gleder, og han samtykket i selskapelige samvær ved selv å være med. Et jødisk bryllup var en inntrykksfull begivenhet, og han hadde ingenting imot gleden som omgav det. Ved å være til stede ved denne festen anerkjente han ekteskapet som en guddommelig forordning.

Både i Det gamle og Det nye testamente blir ekteskapsforholdet benyttet som et bilde på den Ømme og hellige forening mellom Kristus og hans folk. For Jesus var gleden ved bryllupsfesten et forbilde på jubelen den dagen da han fører sin brud hjem til sin Fars hus, da de gjenløste sammen med gjenløseren skal feire Lammets bryllups-nattverd: Han sier: «Som en brudgom gleder seg over sin brud, skal din Gud ha sin glede i deg.» «Du skal ikke lenger kalles «Den forlatte», ... men du skal kalles «Min kjæreste» «For Herren skal ha deg kjær.» «Han gleder og fryder seg over deg og gir deg på ny sin kjærlighet. Han jubler over deg med fryd.»¹⁰

[103] Da apostelen Johannes fikk se himmelske ting i et syn, skrev han: «Da var det som jeg hørte et stort kor av stemmer, som et brus av veldige vannmasser og drønn av voldsomme tordenbrak. De ropte: Halleluja! For Herren er blitt konge, vår Gud, Den Allmektige. La oss glede oss og juble og gi ham æren. Tiden er kommet for Lammets bryllup! Hans brud har gjort seg i stand. ... Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid.»

I hvert eneste menneske så Jesus en som måtte få kallet til hans rike. Han fant vei til menneskenes hjerter ved å gå omkring blant dem som en som ønsket det beste for dem. Han oppsøkte dem på åpen gate, i private hjem, om bord i båtene, i synagogen, på stranden og ved bryllupsfesten. Han traff dem i deres daglige arbeidssituasjon og viste interesse for deres hverdagslige gjøremål. Han underviste i husene, og familiene kom under innflytelsen av hans guddommelige nærvær. Hans sterke personlige sympati bidrog til å vinne menneskene. Ofte trakk han seg tilbake for å be i ensomhet ute i fjellene, men det var for å forberede seg til sin virksomhet blant folk i deres travle hverdag. Etter disse stunder gikk han ut for å gi lindring til de syke, undervise de uvitende og bryte lenkene for dem som var fanget av Satan.

Det var ved personlig kontakt og omgang med disiplene at Jesus gav dem opplæring. Noen ganger underviste han dem når de satt sammen i fjellskråningen. Andre ganger åpenbarte han Guds rikes hemmeligheter nede ved strandbredden eller når de gikk sammen på veien. Han holdt ikke prekener slik man gjør i dag. Hvor som helst mennesker var innstilt på å ta imot det guddommelige budskap; la han frem for dem veien til frelse. Han påla ikke disiplene å gjøre det ene eller det andre, men sa: «Følg meg!» På sine vandringer gjennom

bygdene og byene tok han dem med så de kunne se hvordan han underviste folk. Han knyttet deres interesser til sine egne, og de gjorde felles sak med ham i arbeidet.

Kristus gjorde seg til ett med menneskene i deres interesser. Dermed gav han et eksempel for alle som forkynner hans ord, og for alle som har tatt imot evangeliet. Vi bør ikke holde oss borte fra selskapeleg omgang, og vi bør ikke isolere oss fra andre. For å kunne nå alle grupper i samfunnet må vi møte dem der de er. De vil sjelden oppsøke oss av egen drift. Det er ikke bare fra prekestolen at den guddommelige sannhet virker på menneskene. Det finnes også et annet virkefelt. Det er kanskje mer beskjedent, men like lovende. Det finnes i den fattiges hjem, i den rikes herskapsbolig, ved det gjestfrie bordet og ved sammenkomster der man har uskyldig, selskapeleg hygge.

Som Kristi disipler bør vi ikke blande oss med verden bare av lyst til fornøyelse eller for å ta del med den i dens dårskap. Slik omgang kan bare få skadelige følger. Vi bør aldri godta synd hverken i ord eller handlinger, ved vår taushet eller vårt nærvær. Hvor vi enn går, må vi ha Jesus med oss og vise andre hvor dyrebar vår frelser er. De som prøver å bevare sin kristentro ved å gjemme den innenfor steinmurer, forspiller gyldne anledninger til å gjøre godt. Ved sosiale forbindelser kommer kristendommen i kontakt med verden. Enhver som har tatt imot lys fra Gud, skal lyse opp stien for dem som ikke kjenner livets lys.

[104]

Vi bør alle være vitner for Jesus. Våre sosiale evner som er helliget ved Kristi nåde, bør hele tiden utvikles i arbeidet med å vinne mennesker for Kristus. Verden må få se at vi ikke på en egoistisk måte er opptatt av våre egne interesser, men at vi ønsker at andre skal få del i de velsignelser og privilegier vi selv har fått. Folk må få se at vår gudstro ikke gjør oss usympatiske eller fordringsfulle. Alle som bekjenner seg til å ha funnet Jesus, bør være til gagn for andre, slik som han var.

Vi bør aldri gi verden det uriktige inntrykk at de kristne er tungsindige og ulykkelige mennesker. Hvis vi har blikket festet på Jesus, vil vi se en medlidende frelser, og vi vil motta lys fra ham. Overalt hvor hans Ånd rår, der bor freden. Der vil det også være glede, for der rår det en stille og hellig tillit til Gud.

Kristus gleder seg når hans etterfølgere viser at de tross sin menneskelighet har del i guddommelig natur. De er ikke statuer, men levende mennesker. Når de er blitt forfrisket av duggen fra Guds nåde, åpner og utfolder de seg for «rettferds sol». Lyset som faller på dem, reflekterer de til andre i form av gjerninger som stråler

[105] av Kristi kjærlighet. Joh 2,1-11

Dramatikk i templet

Deretter drog han ned til Kapernaum, sammen med sin mor, sine brødre og sine disipler, og der ble han noen dager. Det var nå like før jødernes påskefest, og Jesus drog opp til Jerusalem.

På denne reisen sluttet han seg til en av de store gruppene som var på vei til hovedstaden. Enda hadde han ikke offentlig kunngjort sin misjon, og han blandet seg ubemerket med mengden. Samtaleemnet ved disse anledninger var ofte Messias' komme, som var blitt sterkt fokusert ved den virksomhet Johannes var opptatt med. Med glødende begeistring levde man i håpet om nasjonal storhet. Jesus visste at dette håpet ville bli en skuffelse, for det var basert på en mistolkning av Den hellige skrift. Med dypt alvor forklarte han profetiene, og han prøvde å vekke folk til et mer inngående studium av Guds ord.

De jødiske lederne hadde fått folk til å tro at det var i Jerusalem de skulle lære å tilbe Gud. I påskeuken kom en stor mengde mennesker sammen her fra alle deler av landet, og endog fra fjerne land. Det var en blandet forsamling som fylte tempel forgårdene. Mange var ute av stand til å bringe med seg de offerdyrene som skulle føres frem som forbilder på ham som var det store offer. For å gjøre det lettere for dem som kom langveis fra, ble det kjøpt og solgt offerdyr i den ytre tempelforgården. Her var forskjellige slags mennesker samlet for å kjøpe sine offerdyr. Her ble all slags utenlandsk valuta vekslet til helligdommens mynt.

[106]

Avskyelig kremmervirksomhet

Hver jøde var forpliktet til å betale en halv sekel årlig som «løsepenger for deres liv».1 De pengene som kom inn på denne måten, ble brukt til underhold av templet. I tillegg til dette kom det inn store summer i form av frivillige gaver som ble lagt i templets skattkammer. Det ble også krevd at all, fremmed valuta skulle veksles om til en mynt som ble kalt tempel-sekel, og som skulle brukes til tjenesten

i helligdommen. Pengevekslingen gav anledning til bedrageri og utpressing. Den hadde utviklet seg til en skammelig trafikk som var en inntektskilde for prestene.

Kjøpmennene forlangte overpris for offerdyrene de solgte. For-tjenesten delte de med prestene og rådsherrene som beriket seg selv på folkets bekostning. De som kom til templet, var blitt opplært til å tro at hvis de ikke brakte noe offer, ville ikke Guds velsignelse hvile over deres barn og deres jord. Derfor kunne de forlange en høy pris for dyrene. Når folk hadde reist så langt, ville de ikke dra hjem igjen uten å ha utført den offerhandling de var kommet for å foreta.

Et stort antall dyr ble ofret i påsketiden, og salgsvirksomheten på tempelområdet var stor. Forvirringen som var en følge av dette, minnet mer om et støyende kvegmarked enn om Guds hellige tempel. Lyden av høyrøstet pruting, av storfe som rautet, sauer som brekte og duer som kurret, blandet seg med pengerasling og hissig krangel. Forvirringen var så stor at den forstyrret dem som kom for å tilbe, og ordene som var henvendt til Den Høyeste, druknet i larmen som trengte inn i templet.

Jødene var overordentlig stolte av sin fromhet. De frydet seg over templet, og de betraktet enhver mishagsytring som gudsbespottelse. De var svært strenge når det gjaldt å utføre de seremonier som hadde tilknytning til templet, men pengekjærhet hadde fått overhånd over deres skrupler. De var neppe klar over hvor langt de var kommet bort fra den opprinnelige hensikt med den tjenesten som Gud selv hadde innstiftet.

Da Herren steg ned på Sinai-fjellet, ble stedet helliget ved hans nærvær. Moses fikk pålegg om å avmerke en grense rundt fjellet og hellige det. Slik lød Herrens advarende ord: «Ta dere i vare for å gå opp på fjellet! Kom ikke nær foten av det! Enhver som kommer nær fjellet, skal miste livet. Ingen hånd må røre ved ham. Han skal steines eller skytes. Enten det er et dyr eller et menneske, skal det miste livet.»² Slik ble de undervist om at hvor som helst Gud åpenbarer seg, er stedet hellig. Området omkring templet skulle ha vært betraktet som hellig, men i kampen for vinning ble alt dette oversett.

Prestene og rådsherrene var kalt til å være Guds representanter for folket. De burde ha rettet på misbruket av templets forgård og gitt folk et eksempel på rettskaffenhet og medfølelse. I stedet for å tenke

på sin egen fordel, skulle de tatt hensyn til tilbedernes situasjon og behov, og vært parat til å hjelpe dem som ikke var i stand til å skaffe de offerdyr som krevdes. Men det gjorde de ikke. Gjerrighet hadde forherdet dem.

Til denne høytiden kom det også mennesker som hadde det vondt, som led savn og nød. Det var blinde, halte og døve. Noen ble fraktet på bårer. Det kom mange som var for fattige til å kjøpe selv det ringeste offer for Herren. De var for fattige til endog å kjøpe den maten de trengte for å stille sin egen sult. Disse menneskene følte seg svært ulykkelige over prestenes uttalelser. Prestene roste seg av sin fromhet. De gav seg ut for å være folkets beskyttere, men de var blottet for sympati og medfølelse. De fattige, de syke og de døende tryglet forgjeves om litt velvilje, men det vakte ingen medynk hos prestene.

[107]

Da Jesus kom inn i templet, oppfattet han hele situasjonen. Han så den uærlige handel. Han så nøden hos de fattige som mente at uten blodsutgytelse var det ingen forlatelse for deres synder. Han så at den ytre tempelforgård var blitt forvandlet til et vanhellig sted. Det hellige området var blitt til en eneste stor markeds plass.

Jesus rydder templet

Han så at her måtte noe gjøres. Tallrike seremonier ble pålagt folket uten at de fikk noen skikkelig undervisning om betydningen av dem. De som kom til templet, brakte sine offer uten å forstå at dette var forbilder på det eneste fullkomne offer. Og midt iblant dem, ukjent og upåaktet, stod han som alt dette var et symbol på. Han hadde selv gitt rettleiding om ofringene. Han forstod deres symbolske verdi, og han så at de ble forvansket og misforstått. Åndelig gudsdyrkelse var hurtig i ferd med å forsvinne. Det var ikke noe som knyttet prestene og rådsherrerne til deres Gud. Kristus ville innføre en helt annerledes gudsdyrkelse.

Med et granskende blikk betrakter Kristus hele denne scenen mens han står på trappen til tempelforgården. Med profetisk blikk ser han inn i fremtiden. Han ser ikke bare år, men århundrer og tidsaldrer. Han ser hvordan prester og rådsherrer vil ta fra de trengende det som er deres rett, og hindre at evangeliet blir forkynt for de fattige.

Han ser hvordan Guds kjærlighet blir skjult for syndere, og hvordan menneskene vil gjøre hans nåde til en handelsvare.

Harne, myndighet og kraft kommer til uttrykk i ansiktet hans mens han ser på alt dette. Alle stirrer på ham. De som er opptatt med sin vanhellige virksomhet, kan ikke få blikket bort fra ansiktet hans. De føler at denne mannen leser deres innerste tanker, at han oppdager deres skjulte motiver. Noen forsøker å skjule ansiktet, som om deres onde handlinger står skrevet der og blir gjennomskuet av disse forskende øyne.

Forvirringen stilner. Lyden av handel og pruting har opphørt. Stillheten begynner å bli pinlig. En følelse av hellig redsel overvelder forsamlingen. Det er som om de blir stevnet for Guds domstol for å svare for sine handlinger. Når de betrakter Kristus, ser de hvordan det guddommelige bryter gjennom det menneskelige. Himmelens Herre står slik som dommeren vil stå på den ytterste dag. Ennå er han ikke omgitt av den herlighet som han da vil ha, men han har den samme makt til å se inn i sjelen. Blikket glir over folkeskaren og fester seg ved hver enkelt person. Han synes å heve seg over dem med en bydende verdighet, og ansiktet lyser med en guddommelig glans. Han taler, og den klare, kraftige røsten som på Sinai-fjellet forkynte den loven som prester og rådsherrer nå overtrer, gir gjenlyd gjennom templets bueganger: «Bort med dette, gjør ikke min Fars hus til en markeds plass!»

[108]

Langsamt går han ned trappetrinnene, og idet han løfter svepen av tauverk som han plukket opp ved inngangen, befaler han kremmerflokkene å forlate tempelområdet. Med en nidkjærhet og strenghet som han aldri før har lagt for dagen, velter han pengevekslernes bord, og pengene skrangler bortover marmorgulvet. Ingen drister seg til å tvile på hans myndighet. Ingen våger å samle opp pengene de har skaffet seg på en så uhederlig måte. Jesus slår dem ikke med svepen, men i hånden hans ser den ut som et flammesverd. Tempeltjenerne, prestelige spekulanter, pengevekslere og kveghandlere med sine sauer og okser, skynder seg bort fra stedet. De har bare en tanke i hodet: å komme vekk fra den fordømmelsen de føler i hans nærhet.

En panisk redsel griper folkemengden som føler seg overveldet av hans guddommelighet. Fra hundrer av likbleke lepper kommer et redselsskrik. Selv disiplene skjelver. De er slått av ærefrykt over Jesu ord og opptreden som er så ulik hans vanlige atferd. De husker

at det er skrevet om ham: «Ja, brennende iver for ditt hus har fortært meg.»³ Snart har den støyende flokken med sine varer fjernet seg langt bort fra Herrens tempel. Forgårdene er befridd for vanhellig trafikk, og en høytidelig stillhet senker seg over stedet. Herrens nærvær, som en gang gjorde fjellet hellig, har nå helliget det tempel som ble oppført til hans ære.

Tempelrensingen i videre perspektiv

Ved å rydde templet kunngjorde Jesus sin misjon som Messias og begynte sin gjerning. Dette templet, som var oppført som en bolig for Gud, var beregnet på å være en praktisk undervisning for Israel og for verden. Fra evighet av var det Guds hensikt at hvert eneste skapt vesen, fra den strålende og hellige seraf til mennesket, skulle være et tempel der Skaperen kunne bo.

På grunn av synden opphørte mennesket å være et tempel for Gud. Menneskehjertet, som var formørket og smittet av det onde, åpenbarte ikke lenger Guds herlighet. Men ved at Guds Sønn ble menneske, ble den guddommelige plan til virkelighet. Gud bor blant menneskene, og ved hans frelsende nåde blir menneskehjertet igjen hans tempel. Guds plan var at templet i Jerusalem skulle være et stadig vitnesbyrd om det høye mål som ligger åpent for hvert menneske. Men jødene forstod ikke betydningen av den bygningen de var så stolte av. De overgav ikke seg selv som hellige templer for Guds Ånd. Tempelforgårdene i Jerusalem, som var fulle av forvirrende larm fra en vanhellig virksomhet, var bare et altfor sant bilde på hjertets tempel som var urent av sanselig lidenskap og vanhellige tanker.

Ved å rense templet for verdens kjøpere og selgere kunngjorde Jesus at det var hans oppgave å rense hjertet for syndens urenhet, for verdslige ønsker, egenkjærlige lyster og onde vaner som forderver sjelen. «Herren som dere søker, kommer brått til sitt tempel. Se, han kommer, paktens engel, som dere stunder etter, sier Herren, Allhærs Gud. Men hvem kan tåle den dagen han kommer, hvem kan stå seg når han kommer til syne? For han er lik ilden som smelteren bruker, lik luten som vaskerne renser med. Han skal sitte og smelte og rense sølvet. Han skal rense levittene, lutre dem som gull og sølv.»

[109]

«Vet dere ikke at dere er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i dere?

Dersom noen ødelegger Guds tempel, skal Gud ødelegge ham. For Guds tempel er hellig, og dette tempel er dere.» Ikke noe menneske kan av seg selv drive ut den ondskapens andehær som har tatt hjertet i besittelse. Kristus alene kan rense sjelens tempel, men han vil ikke tvinge seg inn. Han kommer ikke inn i hjertet slik som han kom inn i templet den gangen for lenge siden. Men han sier: «Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham.» Han vil komme, ikke bare for en dag, for han sier: «Jeg vil bo og ferdes blant dem, ... og de skal være mitt folk.» Han skal «trå våre misgjerninger under fot. Du skal kaste alle våre synder ned i havets dyp». Hans nærvær vil rense og helliggjøre sjelen så den kan bli et hellig tempel for Herren, «en bolig for Gud i Ånden».5

Overveldet av redsel hadde prestene og rådsherrene flyktet fra tempelforgården, og fra det forskende blikk som leste deres tanker. Under flukten møtte de andre som var på vei til templet. De bad dem snu, idet de fortalte hva de hadde sett og hørt. Kristus så etter mennene som flyktet. Han syntes inderlig synd på dem fordi de var så redde, og fordi de var så uvitende om hva som virkelig var sann gudsdyrkelse. Han så dette som et bilde på jødefolkets atspredelse på grunn av deres ugudelighet og forherdelse.

Hvorfor flyktet prestene bort fra templet? Hvorfor ble de ikke værende på sin post? Han som befalte dem å fjerne seg, var en tømmermanns sønn, en fattig galileer uten jordisk rang eller makt. Hvorfor gjorde de ikke motstand? Hvorfor løp de fra pengene de hadde skaffet seg på en så ussel måte, og hvorfor flyktet de på befaling av en som i det ytre virket så uanselig?

Kristus talte med kongelig myndighet. I den måten han opptrådte på og i tonefallet hans var det noe som de ikke hadde kraft til å stå imot. Da de hørte hans bydende ord, innså de som aldri før at de var hyklere og bedragere. Da det guddommelige brøt gjennom det menneskelige, så de ikke bare harme i Kristi ansikt, men de forstod også betydningen av det han fremholdt. De følte det som om de stod foran den evige dommer, og at det ble avsagt dom over dem for tid og evighet. En stund var de overbevist om at Kristus var profet, og mange trodde at han var Messias. Den Hellige Ånd sendte streif av

lys inn i deres sinn og minnet dem om hva profetene hadde sagt om Kristus. Ville de gi etter for denne overbevisningen?

Vende om ville de ikke. De visste at Kristi medfølelse med de fattige var blitt vekket. De visste at de i sin handlemåte overfor folket hadde gjort seg skyldige i pengeutpresning, og de hatet Kristus fordi han kunne lese deres tanker. Hans offentlige irettesettelse var ydmykende for deres stolthet, og de var misunnelige på grunn av hans økende innflytelse over folket. De ville forlange å få vite hvilken makt han brukte da han drev dem bort, og hvem som gav ham denne makt. [110]

Tankefulle, men fylt av hat vendte de langsomt tilbake til templet. Men hvilken forandring som hadde skjedd mens de var borte! Da de flyktet, ble de fattige og forkomne tilbake. De så på Jesus og la merke til den kjærlighet og medfølelse som ansiktet hans bar preg av. Med sorg i sinn sa han til dem som stod skjelvende omkring ham: Frykt ikke! Jeg vil utfri deg og du skal herliggjøre meg. Nettopp derfor er jeg kommet til denne verden.

Omgitt av de svake og fattige

Folk trengte seg nær til Kristus med inderlige bønner og klager: Herre, velsign meg! Han hørte hvert rop. Med en medfølelse som overgår den en kjærlig mor har, bøyde han seg over de stakkars menneskene. Han tok seg av alle, og alle ble hjulpet, hvilken sykdom de enn led av. De stumme åpnet leppene til pris, de blinde så helbrederens ansikt, og glede fylte hjertene til dem som led.

Da prestene og tempeltjenerne ble vitne til det som hendte, var det som en åpenbaring for dem å høre de lydene som svirret. Folk fortalte om de smerter de hadde hatt, om sine skuffede forhåpninger, om smertefulle dager og søvnløse netter. Da den siste gnist av håp syntes å være sloknet, hadde Kristus helbredet dem. Byrden var så tung, sa en av dem, men jeg har funnet en hjelper. Han er Guds Messias. Jeg vil vie mitt liv til å tjene ham. Foreldre sa til barna sine: Han har reddet livet deres. Stem i og pris ham! Barn og unge, fedre og mødre, venner og tilskuere forente seg i takksigelse og lovsang. Håp og glede fylte dem. De fikk fred i sinnet og var blitt friske på sjel og kropp. De reiste hjem, og overalt forkynte de Jesu uforlignelige kjærlighet.

Da Jesus ble korsfestet, var disse ikke med i den støyende hopen som ropte: «Korsfest! Korsfest ham!» De hadde medfølelse med Jesus, for de hadde selvopplevd hans store medfølelse og underfulle makt. De visste at han var deres frelser, for han hadde helbredet dem både på kropp og sjel. De lyttet til apostlenes forkynnelse, og de forstod Guds ord som trengte inn i deres sinn. Nå ble de formidlere av hans nåde og redskaper til menneskers frelse.

De som hadde flyktet bort fra tempel forgården, kom omsider tilbake. De var delvis kommet over den panikk som hadde grepet dem, men uttrykket i ansiktet deres vitnet om frykt og usikkerhet. Med forbauselse var de vitne til det Jesus hadde gjort, og de var overbevist om at han oppfylte profetiene om Messias.

[111] Vanhelligelsen av templet var en synd som i stor grad hvilte på prestene. Det var de som hadde ansvaret for at forgården var blitt til en markeds plass. Folk ellers var forholdsvis uskyldige i dette. Jesu guddommelige myndighet hadde gjort inntrykk på dem, men prestenes og rådsherrenes innflytelse veide likevel mest. De betraktet Kristi misjon som noe nytt, og tvilte på hans rett til å gripe inn i det som templets ledelse tillot. De var fortørnet over at handelen var blitt avbrutt, og de undertrykte Den Hellige Ånds tilskyndelse.

Fremfor alle andre burde prestene og rådsherrene ha forstått at Jesus var den som Gud hadde salvet, for de hadde de hellige bokruller som beskrev hans misjon. De visste at rensingen av templet var en manifestasjon av noe mer enn menneskelig makt. Hvor mye de enn hatet Jesus, kunne de ikke fri seg fra tanken om at han kanskje var en profet sendt av Gud for å gjenopprette templets hellighet. Med en aktelse som hadde sin rot i denne frykten, gikk de til ham og spurte: «Kan du vise oss et tegn på at du har rett til å gjøre dette?»

Jesus hadde Messias' kjennetegn

Jesus hadde vist dem et tegn. Ved å la lys stråle inn i deres sinn, og ved at de var vitne til at han gjorde de gjerninger som Messias skulle gjøre, hadde han gitt overbevisende vitnesbyrd om hvem han var. Da de nå bad om et tegn, svarte han med en lignelse som viste at han gjennomskuet deres ondskap og så hvor langt den ville føre dem. «Riv ned dette templet,» sa han, «og jeg skal reise det opp på tre dager.»

Denne uttalelsen hadde en dobbelt mening. Han hentydet ikke bare til ødeleggelsen av jødernes tempel og gudstjeneste, men også til sin egen død, til sitt legemes tempel. Jødene var alt i ferd med å legge sine onde planer. Da prestene og rådsherrere vendte tilbake til templet, hadde de til hensikt å slå Jesus i hjel, og på den måten bli kvitt fredsforstyrrelsen. Da han åpenbarte deres egne planer, forstod de ham likevel Ikke. De mente at hans ord bare gjaldt templet i Jerusalem, og utbrøt i forbitrelse: «I førtiseks år har de bygd på dette templet, og du vil reise det opp igjen på tre dager?» Nå følte de at Jesus hadde gjort deres vantro berettiget, og dette gjorde dem enda mer oppsatt på å forkaste ham.

Kristus la ikke opp til at jødene nødvendigvis skulle forstå denne uttalelsen, og heller ikke disiplene på dette tidspunkt. Han visste at fienden ville fordreie hans ord og bruke dem mot ham. Under forhøret av ham ville de bli brukt som en anklage, og på Golgata ville de bli slynget mot ham som en hån. Men å forklare dette nå ville gi disiplene kjennskap til det han skulle lide, og påføre dem en sorg som de enda ikke var i stand til å bære. En forklaring på et for tidlig tidspunkt ville avsløre for jødene hva følgene ville bli av deres fordom og vantro. De hadde alt begitt seg inn på en vei som de ufravikelig ville følge inntil han ble ført bort som et lam for å slaktes.

Kristus kom med denne uttalelsen først og fremst med tanke på dem som kom til å tro på ham, og han visste at den ville bli gjentatt. Når den ble kunngjort under påskehøytiden, ville tusener av mennesker få høre den, for den ville nå ut til alle deler av verden. Etter at han hadde stått opp fra de døde, ville betydningen av den være klar. For mange ville den være et avgjørende vitnesbyrd om hans guddommelighet.

På grunn av det åndelige mørket som rådde hos disiplene, hendte det ofte at selv ikke de kunne fatte hans undervisning. Men mye ble klarlagt for dem ved det som senere skjedde. Når han ikke lenger var sammen med dem, ville hans ord styrke dem og gjøre dem faste i troen.

Når det gjaldt hentydningen til templet i Jerusalem, hadde Jesu ord: «Riv ned dette templet, og jeg skal reise det opp på tre dager,» en dypere mening enn tilhørerne var klar over. Kristus var selv templets grunnvoll og liv, og tjenesten der pekte frem til Guds Sønns offer.

Presteskapet var opprettet for å fremstille Kristi natur og gjerning som mellommann. Hele planen for offertjenesten var et forbilde på Jesu død for å gjenløse verden. Disse ofringene ville bli uten virkning når den store begivenheten som de i århundrer hadde pekt frem til, var fullbyrdet.

Fordi hele ritualtjenesten var et symbol på Kristus, hadde den ingen verdi uten ham. Da jødene beseglet sin forkastelse av Jesus ved å overgi ham til døden, forkastet de alt som gjorde templet og tjenesten der meningsfull. Helligheten var veket bort fra det, og det var dømt til å ødelegges. Fra den dagen var ofringene og ritualene i forbindelse med dem uten mening. Lik Kains offer gav de ikke uttrykk for tro på Kristus. Ved å ta livet av ham ødela jødene i virkeligheten sitt tempel. Da Jesus ble korsfestet, revnet forhenget i templet i to fra øverst til nederst som tegn på at det store, endelige offer var brakt, og at offersystemet var opphørt for alltid.

«Jeg skal reise det opp på tre dager.» Da Jesus døde, så det ut som om mørkets makter fikk overhånd, og de triumferte over sin seier. Men fra Josefs grav kom Jesus frem som seierherre. «Han avværnet maktene og myndighetene og stilte dem fram til spott og spe da han triumferte over dem på korset.» I kraft av sin død og oppstandelse gjør han prestatjeneste i «det sanne møtetelt, som ikke er reist av mennesker, men av Herren». Det var mennesker som reiste møteteltet i ørkenen, og det var mennesker som bygde det jødiske tempel. Men helligdommen i himmelen som den jordiske var et bilde av, ble ikke bygd av noen jordisk arkitekt. «Se, det kommer en mann, hans navn er Spire Han skal bygge Herrens tempel. ... Han skal vinne ære og makt. På sin trone skal han sitte og herske; ved hans trone skal det være en prest.»⁶

Offertjenesten som hadde pekt frem til Kristus, forsvant, men menneskenes oppmerksomhet ble vendt mot det sanne offer for verdens synd. Det jordiske presteskapet opphørte, men vi retter blikket mot Jesus som gjør tjeneste i den nye pakt, «og til det rensende blod som taler sterkere enn Abels blod». «Veien inn i helligdommen» var ikke åpnet så lenge «det forreste teltet» enda stod «Men Kristus er kommet som øversteprest for de frelsesgoder som vi nå har. Han har gått gjennom det teltet som er større og mer fullkomment, og som ikke er laget av menneskehånd Ikke med blod av bukker og

kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen en gang for alle, og således vant han en evig forløsning.»⁷

«Derfor kan han også fullt, og helt frelse dem som kommer til Gud ved ham, fordi han alltid lever og går i forbønn for dem.» Selv om tjenesten skulle flyttes fra det jordiske til det himmelske tempel, og selv om helligdommen og vår store øversteprest ville være usynlig for det menneskelige blikk, skulle ikke disiplene lide noe tap av den grunn. De ville ikke merke noe avbrekk i fellesskapet med ham, og heller ikke mindre kraft som følge av hans fravær.

Mens Jesus gjør tjeneste i den himmelske helligdom, leder han ved sin Ånd fremdeles sin menighet på jorden. Han er usynlig for våre naturlige øyne, men hans avskjedsløfte står ved makt: «Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»⁸ Selv om han overdrar sin makt til ringere tjenere, er han fremdeles hos sin menighet og styrker den.

«Da vi nå har en stor øversteprest ... , Jesus, Guds Sønn, så la oss holde fast ved bekjennelsen! For vi har ikke en øversteprest som ikke kan ha medlidenhet med oss i vår svakhet, men en som er prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd. La oss derfor med frimodighet tre fram for nådens trone, så vi kan få miskunn og finne nåde som gir hjelp i rette tid.» Joh 2, 12-22

Rådsherren som ble Kristus-tilhenger

Nikodemus hadde en fremtredende og betrodd stilling. Han var velutdannet og høyt begavet, og han var et aktet medlem av Det høye råd. I likhet med mange andre var han blitt grepet av Jesu undervisning. Selv om han var rik, lærd og vel ansett, følte han seg merkverdig tiltrukket av den fattige nasareeren. Jesu undervisning hadde gjort et sterkt inntrykk på ham, og han ville gjerne lære mer om disse underfulle sannheter.

Den myndighet Kristus la for dagen da han ryddet templet, hadde vakt et innbitt hat hos prestene og rådsherrene. De fryktet den makten denne fremmede hadde. En slik dristighet hos en enkel galileer kunne ikke tolereres. Derfor var de oppsatt på å gjøre slutt på hans virksomhet, men ikke alle var enige i dette. Det var noen som fryktet for å sette seg opp mot en som så tydelig var drevet av Guds And. De husket hvordan profeter var blitt tatt av dage fordi de irettesatte lederne i Israel for deres synder. De visste at jødernes trelldom under en hedensk nasjon var en følge av at de så hårdnakket avviste irettesettelsen fra Gud. De fryktet for at prestene og rådsherrene i sine onde råd mot Jesus fulgte i fedrenes spor, og at det ville føre nye ulykker over nasjonen.

[115] Nikodemus delte dette syn. Da Det høye råd drøftet hvilken fremgangsmåte de skulle benytte overfor Jesus, rådet Nikodemus til forsiktighet og måtehold. Han fremholdt sterkt at hvis Jesus virkelig var utrustet med myndighet fra Gud, ville det være farlig å forkaste hans advarsler. Prestene våget ikke å overse dette, og inntil videre torde de ikke treffe åpenbare tiltak mot Jesus.

Nikodemus oppsøker Jesus

Etter at Nikodemus hadde hørt Jesus, gransket han ivrig profetiene om Messias. Jo mer han undersøkte saken, desto sterkere ble hans overbevisning om at dette var han som skulle komme. Likesom mange andre i Israel, hadde han vært svært ulykkelig over at templet

var blitt vanhelliget. Han var vitne til at Jesus drev ut dem som kjøpte og solgte, og hvordan Guds underfulle kraft ble åpenbart. Han så at Jesus tok imot de forkomne og helbredet de syke, og hvordan de gledet seg og priste Gud. Han kunne ikke være i tvil om at Jesus fra Nasaret var han som Gud hadde sendt.

Nikodemus hadde et sterkt ønske om å få en samtale med Jesus, men han vek tilbake for å oppsøke ham åpenlyst. Det ville være for ydmykende for en jødisk rådsherre å innrømme at han sympatiserte med en ukjent lærer. Hvis Det høye råd skulle få vite om hans besøk, ville han bli utsatt for forakt og fordømmelse. Derfor bestemte han seg for å prøve å møte Jesus i hemmelighet, og unnskyldte seg med at hvis han gikk åpenlyst, ville kanskje andre følge hans eksempel. Da han hadde klart å oppspore det stedet der Jesus pleide å oppholde seg på Oljeberget, ventet han til folk sov og det var blitt stille i byen. Da oppsøkte han ham.

I Jesu nærhet følte Nikodemus en merkelig sjenertethet, men prøvde å skjule det bak et rolig og verdig ytre. «Rabbi,» sa han, «vi vet at du er en lærer som er kommet fra Gud, for ingen kan gjøre de tegn du gjør uten at Gud er med ham.» Ved å snakke om Kristi sjeldne evner som lærer og også om hans underfulle makt til å utføre mirakler, håpet han å bane veien for en samtale. Det han sa, var beregnet på å skape tillit. Men i virkeligheten var det uttrykk for vantro. Han anerkjente ikke Jesus som Messias, bare som en lærer sendt av Gud.

Født på ny - et guddommelig mirakel

I stedet for å gjengjelde denne hilsen så Jesus rett på Nikodemus som om han leste hans innerste sjel. I sin uendelige visdom så han foran seg en som søkte sannheten. Han visste hvorfor Nikodemus hadde kommet, og han ønsket å videreutvikle den overbevisning som alt eksisterte i sinnet hos ham. Derfor gikk han rett på sak og sa alvorlig, men vennlig: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Ingen kan se Guds rike hvis han ikke blir født på ny.»

Nikodemus hadde kommet til Jesus for å innlate seg i ordskifte med ham. Men Jesus la åpent frem sannhetens grunnprinsipper. I virkeligheten sa han: Det du trenger, er ikke så mye teoretisk kunnskap som åndelig fornyelse. Du trenger ikke å få tilfredsstilt din nysgjerrighet, men å få et nytt hjerte. Du må få et nytt liv ovenfra

før du kan verdsette himmelske ting. Før denne forandringen finner sted og gjør alle ting nye, vil en drøftelse om min autoritet eller min misjon ikke kunne ha noen frelses betydning for deg.

Nikodemus hadde hørt døperen Johannes' forkynnelse om omvendelse og dåp, idet han henviste folket til ham som skulle døpe med Den Hellige And. Han hadde selv følt at det var en mangel på åndelighet blant jødene som i høy grad var behersket av religiøs forblindelse og verdslig ærgjerrighet. Han hadde håpet på bedre forhold når Messias kom. Johannes' hjerteransakende budskap hadde likevel ikke oppnådd å overbevise ham om synd. Han var en streng fariseer og var stolt av sine gode gjerninger. Han var aktet i vide kretser for sin godgjørenhet og sine store gaver til tempeltjenesten, og han kjente seg sikker på Guds velbehag. Derfor ble han forskrekket ved tanken på et rike som var for rent til at han i sin nåværende tilstand kunne oppleve det.

Det bilde på den nye fødsel som Jesus hadde brukt, var ikke helt ukjent for Nikodemus. Hedninger som tok imot Israels tro, ble ofte sammenlignet med nyfødte barn. Derfor må han ha forstått at det Kristus sa, ikke skulle oppfattes bokstavelig. Fordi han var født som isrealitt, mente han at han var selvskreven til en plass i Guds rike, og han følte ikke at han trengte noen forandring. Det var grunnen til at han ble så forundret over Jesu ord. Han ble irritert over at de ble anvendt så direkte på ham selv. Fariseerstoltheten kjempet mot sannhetssøkerens ærlige lengsel. Han undret seg over at Kristus kunne snakke til ham på denne måten uten å respektere hans posisjon som rådsherre i Israel.

Overrasket som han ble, svarte han Jesus med ord fulle av ironi: «Hvordan kan en som er gammel, bli født?» Slik mange gjør når harde sannheter rammer samvittigheten, viste han at det ugjenfødte menneske ikke kan ta imot det som er fra Guds Ånd. De åndelige ting finner ingen gjenklang, for de kan bare bedømmes på åndelig vis.

Jesus møtte ikke argument med argument. Alvorlig og med rolig verdighet løftet han hånden og innprentet sannheten med enda større overbevisning: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike.» Nikodemus visste at Kristus her hentydet til dåpen i vann og til hjertets fornyelse

ved Guds Ånd. Han var overbevist om at han stod overfor ham som døperen Johannes hadde fortalt om.

Jesus sa videre: «Det som er født av kjøtt, er kjøtt, men det som er født av Ånden, er ånd.» Av naturen er hjertet ondt. «Kan det komme en ren av en uren? Nei, ikke en eneste.» Ingen menneskelig oppfinnelse kan skaffe til veie et hjelpemiddel for det menneske som synder. «Det menneskene av naturen trakter etter, betyr fiendskap mot Gud, for vår onde natur bøyer seg ikke for Guds lov, ja, den kan ikke gjøre det.» «For fra hjertet kommer onde tanker, mord, ekteskapsbrudd, hor, tyveri, falskt vitnesbyrd, spott.»³ Hjertets kilde må renses før det som kommer fra hjertet, blir rent.

Den som forsøker å nå himmelen ved sine egne gjerninger og ved å holde loven, forsøker det umulige. Det er ingen sikkerhet for den som bare har en lovmessig religion, et skinn av gudsfrykt. Den kristnes liv er ikke en tillempling eller forbedring av det gamle, men en forvandling av naturen. Selvet og synden må dø, og et nytt liv må vokse frem. Denne forvandling kan bare skje ved Den Hellige Ånds virkningsfulle gjerning.

Et verk av Den Hellige Ånd

Nikodemus var fremdeles rådvill, og Jesus benyttet vinden for å illustrere hva han mente: «Vinden blåser dit den vil, du hører den suser, men du vet ikke hvor den kommer fra og hvor den farer hen. Slik er det med den som er født av Ånden.»

[118]

Man hører vinden suse i trærne, og bladene rasler. Likevel er den usynlig, og ingen vet hvor den kommer fra eller hvor den går hen. Slik er det også med Den Hellige Ånds gjerning i hjertet. Den kan like lite forklares som vindens bevegelser. En person er kanskje ikke i stand til å angi nøyaktig tid eller sted eller etterspore alle omstendigheter i forbindelse med sin omvendelse. Men det beviser ikke at han ikke har vendt om. Ved en kraft som er like usynlig som vinden, virker Kristus stadig på hjertet. Litt etter litt, og kanskje uten at man selv aner det, blir det øvd en innflytelse som drar sjelen til Kristus. Dette kan skje ved at våre tanker kretser om ham, ved at vi leser Guds ord eller hører Ordet forkynt. Plutselig, idet Ånden taler mer direkte til en person, vil han med glede overgi seg til Jesus. Mange kaller dette en plutselig omvendelse. Men den er resultatet

av at Guds Ånd stadig har virket med sin dragende makt. Det er en tålmodig, langvarig prosess.

Selv om vinden er usynlig, har den virkninger som både kan ses og føles. Slik vil Åndens gjerning i sjelen vise seg i enhver handling hos den som har opplevd dens frelsende kraft. Når Guds Ånd tar hjertet i besittelse, forvandler den livet. Syndige tanker legges bort, onde handlinger blir oppgitt, og kjærlighet, ydmykhet og fred kommer i stedet for sinne, misunnelse og strid. Glede tar sorgens plass, og ansiktet reflekterer lyset fra himmelen. Ingen ser den hånden som løfter byrden av, eller oppfatter lyset fra himmelen. Velsignelsen kommer når sjelen overgir seg til Gud i tro. Da skaper den kraften som ikke noe menneske kan se, et nytt menneske i Guds bilde.

For det begrensede menneskesinnet er det umulig å fatte frelsesplanen. Det er en hemmelighet som overgår menneskelig kunnskap. Men den som går over fra døden til livet, vil vite at det er en guddommelig virkelighet. De første skritt på gjenløsningens vei kan vi oppleve her og nå ved personlig erfaring, men resultatet varer evig.

Mens Jesus talte, trengte noen sannhetsglimt inn i rådsherrens sinn. Den Hellige Ånds milde, stillferdige innflytelse gjorde inntrykk på ham. Likevel forstod han ikke fullt ut Jesu ord. Han var ikke så opptatt av hvor nødvendig det var å bli født på ny, som av måten det skulle skje på. Med undring spurte han: «Hvordan kan dette skje?»

Jesus svarte: «Du er en lærer for Israel og vet ikke det?» En som var betrodd å undervise i religion, burde virkelig ikke være uvitende om så viktige ting! Jesus lot Nikodemus forstå at han i stedet for å føle seg irritert over sannhetens tydelige ord, heller burde ha meget beskjedne tanker om seg selv på grunn av sin åndelige uvitenhet. Jesus talte med en slik høytidelig verdighet, og hans blick og tonefall vitnet om en så inderlig kjærlighet at Nikodemus ikke følte seg krenket da han innså sin ydmykende tilstand.

[119] Da Jesus forklarte at hans misjon på jorden var å opprette et åndelig rike i stedet for et verdslig, ble Nikodemus brydd. Jesus la merke til det, og han føyde til: «Hvis dere ikke tror når jeg taler til dere om de jordiske ting, hvordan kan dere da tro når jeg taler om de himmelske?»

Hvis Nikodemus ikke kunne forstå Jesu undervisning som illustrerte nådens verk i hjertet, hvordan kunne han da fatte noe av

hans himmelske herlighetsrike? Når han ikke skjønnte arten av Kristi gjerning på jorden, kunne han heller ikke forstå hans gjerning i himmelen.

Jødene's åndelige tilstand

De jødene som Jesus hadde drevet ut av templet, gjorde krav på å være Abrahams etterkommere. Men de flyktet bort fra Jesus fordi de ikke kunne holde ut Guds herlighet som åpenbarte seg i ham. Slik beviste de at Guds nåde ikke hadde fått gjøre dem skikken til å ha del i den hellige tjenesten i templet. De var ivrige etter å opprettholde et skinn av hellighet, men de forsømte hellighet i hjertet. Mens de holdt strengt på lovens bokstav, syndet de hele tiden mot dens ånd. Det de trengte mest, var nettopp den forvandling som Jesus hadde forklart for Nikodemus: en ny, åndelig fødsel, en renselse fra synd og en fornyelse av kunnskap og hellighet.

Det var ingen unnskyldning for Israels blindhet når det gjaldt gjernfødselen. Under Den Hellige Ånds inspirasjon, hadde Jesaja skrevet: «Alle ble vi som urene; selv våre rettferdige gjerninger var som skittent tøy.» Davids bønn var: «Skap et rent hjerte i meg, Gud, gi meg en ny og stø ånd!» Og gjennom Esekiel var dette løftet gitt: «Jeg vil gi dere et nytt hjerte og la dere få en ny ånd inne i dere: Jeg vil ta steinhjertet ut av kroppen deres og gi dere et kjøtt hjerte isteden. Jeg lar dere få min Ånd inne i dere, og gjør det slik at dere følger mine forskrifter og tar vare på mine lover.»²

Nikodemus hadde lest disse skriftstedene med et tåkelagt sinn, men nå begynte han å fatte meningen. Han så at den strengeste lydighet mot lovens bokstav ikke kunne gi noe menneske adgang til himmelen, hvis den bare gjaldt det ytre. Etter menneskers bedømmelse hadde han vært rettferdig og hederlig. Men overfor Kristus følte han at hjertet var urent og livet vanhellig.

Kobberslangen - et Kristus-symbol

Nikodemus følte seg tiltrukket av Jesus. Da Jesus beskrev den nye fødsel for ham, lengtet han etter at denne forvandlingen måtte finne sted i ham selv. Men hvordan kunne dette skje? Jesus svarte på det tause spørsmålet. «Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen,

slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv.»

[120] Her var Nikodemus på kjent grunn. Symbolet med slangen som var løftet opp, gjorde Jesu misjon klar for ham. Da Israels folk holdt på å dø av de giftige slangebittene, sa Gud at Moses skulle lage en kobberslange og sette den på en stang midt i forsamlingen. Så lød kunngjøringen overalt i leiren at alle som ville se på kobberslangen, skulle leve.

Folket visste godt at selve slangen ikke hadde noen kraft til å hjelpe dem. Den var et symbol på Kristus. Likesom etterligningen av de dødbringende slanger ble løftet opp for å gi legedom, skulle han som kom «i syndige menneskers skikkelse»,³ bli deres gjenløser.

Mange av israelittene mente at offertjenesten i seg selv hadde kraft til å fri dem fra synd. Gud ville lære dem at den ikke hadde mer verdi enn kobberslangen. Den skulle lede deres sinn til Kristus. Enten det gjaldt legedom for deres sår eller tilgivelse for deres synd, kunne de ikke gjøre noe annet for seg selv enn å vise sin tro på ham som var Guds gave. De måtte se og leve.

De som ble bitt av slangene, kunne ha ventet med å se. De kunne ha tvilt på om dette kobbersymbolet hadde noen virkning. De kunne ha forlangt en vitenskapelig forklaring, men det ble ikke gitt noen slik forklaring. De måtte godta Guds ord gjennom Moses. Å nekte å se opp var det samme som å dø.

Sinnet blir ikke opplyst ved strid og diskusjon. Vi må se og leve. Nikodemus tok imot denne lærdommen, og han holdt fast på den. Han gransket Den hellige skrift på en ny måte, ikke for å diskutere en teori, men for å få liv for sjelen. Etter hvert som han stilte seg under Den Hellige Ånds ledelse, begynte han å se det himmelske riket.

Tusener av mennesker i dag trenger å lære den samme sannhet som Nikodemus ble undervist om ved hjelp av slangen som ble løftet opp. De stoler på at deres lydighet mot Guds lov vil gjøre dem verdige til hans gunst. Når de blir oppfordret til å se på Jesus og tro at han frelser dem utelukkende ved sin nåde, spør de: «Hvordan kan dette skje?»

Likesom Nikodemus må vi være villige til å gå inn til livet på samme måte som den største synder. «I hele verden er det blant mennesker ikke gitt noe annet navn som vi kan bli frelst ved,» enn

Jesu navn. Ved tro tar vi imot Guds nåde, men troen frelser ikke. I seg selv har den ingen fortjeneste. Troen er den hånden vi griper fatt i Jesus med, og tilegner oss hans fortjeneste som er legemidlet mot synd. Vi kan ikke engang vende om uten den hjelp som Guds Ånd gir. Bibelen sier om Kristus: «Ham har Gud opphøyd og satt ved sin høyre hånd som frelser og høvding, for å gi Israel omvendelse og syndstilgivelse.»⁴ Omvendelsen kommer fra Kristus like sikkert som tilgivelsen.

Hvordan kan vi da bli frelst? «Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen,» er Menneskesønnen blitt løftet opp. Hver den som er blitt bedratt og bitt av slangen, kan se på ham og leve. «Se, der er Guds lam som bærer verdens synd.» Lyset som skinner fra korset, åpenbarer Guds kjærlighet. Hans kjærlighet drar oss til ham. Hvis vi ikke står imot denne dragingen, vil vi bli ledet til korsets fot i anger over de synder som har korsfestet Kristus. Da vil Guds Ånd ved troen frembringe et nytt liv i sjelen. Tanker og ønsker bringes inn under lydighet mot Kristi vilje. Hjertet og sinnet blir skapt på ny i hans bilde, han som virker i oss for å underlegge seg alle ting. Guds lov blir skrevet i sinn og hjerte, og vi kan si med Kristus: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.»

[121]

I samtalen med Nikodemus la Jesus frem frelsens plan og sin misjon i verden. Ikke på noe senere tidspunkt forklarte han så fullstendig, skritt for skritt, den gjerning som må utføres i hjertet hos alle som ønsker å arve himmelriket. Helt fra begynnelsen av sin virksomhet la han sannheten åpent frem for et medlem av Det høye råd, en som hadde et mottagelig sinn og var lærer for folket. Men Israels ledere tok ikke imot lyset. Nikodemus gjemte sannheten i sitt hjerte, og i tre år syntes det å være lite frukt.

Men Jesus kjente jordbunnen der han hadde sådd. Det som ble sagt den natten til en eneste tilhører på det øde fjellet, var ikke gått tapt. Det gikk en tid før Nikodemus offentlig bekjente seg til å tro på Kristus, men han la merke til hans liv og grunnet på hans lære. I Det høye råd forpurret han gjentatte ganger prestenes planer om å utrydde ham. Da Jesus til sist ble løftet opp på korset, husket Nikodemus det han hadde lært på Oljeberget: «Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv.» Lyset fra denne

hemmelige samtalen strålte over korset på Golgata, og Nikodemus så at Jesus var verdens frelser.

Etter Jesu himmelfart, da disiplene var spredt på grunn av forfølgelse, stod Nikodemus uredd frem i forgrunnen. Han brukte sin rikdom til støtte for den spede menigheten som jødene hadde ventet ville bli utryddet ved Jesu død. Han som hadde vært så forsiktig og tvilende, stod i farens stund fast som fjell. Han oppmuntret disiplene i troen, og skaffet midler til å fremme evangeliets verk. Han ble hånet og forfulgt av dem som tidligere hadde vist ham aktelse, og han ble fattig på denne verdens gods. Men han vaklet ikke i den troen som ble til under den nattlige samtalen med Jesus.

Nikodemus fortalte Johannes om denne samtalen; og Johannes skrev den ned til lærdom for millioner. De sannheter som er fremholdt der, er like betydningsfulle i dag som de var den minneverdige natten på Oljeberget, da den jødiske rådsherren kom til den uanselige læreren fra Galilea for å lære om livets vei. Joh 3, 1-17

[122]

Han skal vokse ...

Innflytelsen døperen Johannes hadde over nasjonen, hadde en tid vært større enn rådsherrenes, prestenes og fyrstenes. Hvis han hadde gitt seg ut for å være Messias og satt i gang et opprør mot Rom, ville prestene og folket ha samlet seg under hans fane. Satan hadde prøvd å tilskynde Johannes til å gi etter for det som appellerer til den ærgjerrighet som verdens erobrere har. Men selv om han var klar over sin makt, hadde han bestemt avslått å ta imot denne storslåtte bestikkelsen. Den oppmerksomheten som var rettet mot ham, hadde han henvist til en annen.

«Han skal vokse, jeg skal avta»

Nå så han at popularitetens tidevann var i ferd med å trekke seg tilbake fra ham selv til Jesus. Folkeskarene omkring ham ble mindre dag for dag. Da Jesus kom fra Jerusalem til traktene ved Jordan, strømmet folk til for å høre ham. Tallet på etterfølgere vokste hele tiden, og mange kom for å bli døpt. Jesus døyte ikke selv, men lot disiplene utføre handlingen. På den måten godkjente han den misjon hans forløper var kalt til. Men Johannes' disipler så med misunnelse på Jesu voksende popularitet. De stod ferdige til å kritisere hans gjerning, og det varte ikke lenge før de fant en anledning. Det ble uenighet mellom dem og jødene om dåpen var et gagnlig middel til å rense sjelen for synd. De hevdet at Jesu dåp var vesentlig forskjellig fra Johannes' dåp. Snart kom de i ordstrid med Jesu disipler om ordlyden som burde brukes under dåpshandlingen. Og endelig gjaldt striden om Jesus i det hele tatt hadde rett til å døyte.

De kom til Johannes med sine problemer og sa: «Rabbi, den mannen som var sammen med deg på den andre siden av Jordan, og som du vitnet om, han døyter nå, og alle går til ham.» Slik prøvde Satan å friste Johannes. Selv om Johannes snart var ferdig med sin gjerning, var det fremdeles mulig for ham å hindre Kristi virksomhet. Hvis han hadde følt medlidenhet med seg selv og gitt uttrykk for

[123]

sorg eller skuffelse over å bli gjort overflødig, ville han ha sådd splidens frø og tilskyndet til misunnelse. På den måten kunne han i høy grad hindret evangeliets fremgang.

Av naturen hadde Johannes de feil og svakheter som er felles for alle mennesker, men Guds kjærlighet hadde forvandlet ham. Han levde i en atmosfære som ikke var ødelagt av egoisme og ærgjerrighet, og var høyt hevet over misunnelsens smitte. Han viste ingen forståelse for disiplenes misnøye. I stedet viste han hvor klart han forstod sitt eget forhold til Messias, og hvilken glede han kjente ved å motta ham som han hadde beredt veien for.

Han sa: «Et menneske kan ikke få noe, om det ikke blir gitt ham fra himmelen. Dere er selv mine vitner på at jeg sa: Jeg er ikke Messias, men jeg er sendt i forveien for ham. Den som har bruden, han er brudgom. Men brudgommens venn som står og hører på ham, gleder seg over å høre brudgommens stemme.» Johannes fremstilte seg selv som vennen som er budbærer mellom de to som er forlovet, og som forbereder bryllupet. Når brudgommen hadde fått sin brud, var vennens oppgave fullført. Han hadde medvirket til foreningen av de to, og nå gledet han seg over deres lykke. Johannes var blitt kalt til å lede folket til Jesus. For ham var det en glede å være vitne til at Jesu gjerning hadde fremgang. Han sa: «Denne glede er nå blitt min, helt og fullt. Han skal vokse, jeg skal avta.»

Med troen festet på Jesus hadde Johannes nådd frem til fullstendig selvfornektelse. Han prøvde ikke å dra mennesker til seg selv, men ville løfte deres tanker høyere og stadig høyere, inntil de dreide seg om Guds lam. Selv hadde han bare vært en røst, et rop i ødemarken. Med glede fant han seg nå i å leve stille og tilbaketrukket for at alles øyne skulle være vendt mot livets lys.

Veien til åndelig vekst

De som er tro i sitt kall som Guds sendebud, vil ikke søke sin egen ære. Kjærlighet til selvet vil bli oppslukt av kjærlighet til Kristus, og ingen kappestrid vil skjemme evangeliets sak. De vil forstå at i likhet med døperen Johannes har de fått i oppdrag å forkynde: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd.» De vil opphøye Jesus, og sammen med ham vil menneskeheten bli løftet opp. «Så sier han som er høyt opphøyet, som troner evig og heter Den Hellige: I det

høye og hellige bor jeg og hos den som er knust og nedbøyd i ånden. Jeg vil vekke de nedbøydets ånd til liv og gjøre de knustes hjerter levende.» 1

Profetens sinn var tømt for selvet og fylt med guddommelig lys. Da han vitnet om Kristi herlighet, var hans ord nesten de samme som Kristi egne ord i samtalen med Nikodemus. Johannes sa: «Han som kommer ovenfra, står over alle. Den som kommer fra jorden, er av jorden og taler jordisk. Han som kommer fra himmelen, står over alle Han som Gud har utsendt, taler ord fra Gud, for Gud gir Ånden i fullt mål.» Kristus kunne si: «For det er ikke min egen vilje jeg vil fremme, men hans vilje som har sendt meg.» Til ham er det sagt: «Du har elsket rettferd og hatet urett; derfor, Gud, har din Gud salvet deg med gledens olje framfor dine frender.»

Slik er det også med Kristi etterfølgere. Vi kan ta imot lys fra himmelen bare i den grad vi er villige til å bli tømt for selvet. Vi kan ikke oppdage Guds karakter eller ta imot Kristus ved tro uten at vi samtykker i å ta hver tanke til fange under lydigheten mot Kristus. Alle som gjør det, får Den Hellige Ånd i fullt mål. I Kristus er «hele guddomsfylden legemlig til stede». Og dere har «fått del i denne fylde».3

Johannes' disipler hadde sagt at alle mennesker søkte til Kristus. Men Johannes selv hadde en klarere innsikt, og han sa: «Ingen tar imot hans vitnesbyrd.» Det var få som var villige til å ta imot ham som frelser fra synd. «Den som har tatt imot hans vitnesbyrd, har stadfestet at Gud taler sant.» «Den som tror på Sønnen, har evig liv.» Det var ikke noe behov for å strides når det gjaldt spørsmålet om Kristi dåp eller Johannes' dåp renses for synd. Det er Kristi nåde som gir sjelen liv. Uten Kristus er dåpen, likesom enhver annen seremoni, en verdiløs form. «Den som er ulydig mot Sønnen, skal ikke se livet.»

Den fremgang Kristi virksomhet hadde, og som Johannes gledet seg over, ble også rapportert til myndighetene i Jerusalem. Johannes' innflytelse hadde gjort prestene og rabbinerne misunnelige da de så at folk forlot synagogene og strømmet ut i ødemarken. Men her var det en som øvde enda større tiltrekning på massene. Disse lederne i Israel var ikke villige til å si som Johannes: «Han skal vokse, jeg skal avta.» De fattet ny beslutning om å gjøre ende på den virksomhet som drog folket bort fra dem.

Jesus visste at de ikke ville spare noen anstrengelse for å skape splid mellom hans egne og Johannes' disipler. Han var klar over at en storm var under utvikling, og at den ville rive bort en av de største profeter verden noen gang hadde hatt. Fordi han ønsket å unngå all anledning til misforståelser eller splid, avbrøt han sin gjerning og trakk seg tilbake til Galilea.

Samtidig som vi er lojale mot sannheten, bør også vi unngå alt som kan lede til uoverensstemmelse og misoppfatning. Når som helst slikt oppstår, fører det til at mennesker går bort. Når det inntreffer forhold som truer med å bli årsak til splittelse, bør vi alltid følge Jesu og Johannes' eksempel.

[125] Johannes var kalt til å være leder og reformator. Av den grunn stod hans disipler i fare for å være altfor opptatt av hans person, for de følte at verkets fremgang var avhengig av hans innsats. De tapte av syne den kjensgjerning at han bare var et redskap som Gud hadde virket gjennom. Men Johannes' gjerning var ikke tilstrekkelig til å danne grunnvollen for den kristne menighet. Når han hadde fullført sin misjon, skulle det utføres et annet verk som ikke kunne fullføres ved hans vitnesbyrd. Dette skjønnte ikke disiplene hans. Da de så Kristus komme for å overta virksomheten, ble de misunnelige og utilfredse.

Den samme faren eksisterer fremdeles. Gud kaller en person til å ut føre en bestemt gjerning. Når verket er ført så langt frem som vedkommende er i stand til, lar Herren andre føre det videre. Men i likhet med Johannes' disipler er det mange som mener at fremgangen avhenger av den førstes innsats. De er opptatt av det menneskelige i stedet for det guddommelige. Misunnelse kommer til syne, og Guds verk lider skade. Den som uberettiget blir hedret på denne måten, fristes til å stole på seg selv, og han innser ikke sin avhengighet av Gud. Mange blir lært opp til å stole på veiledning av mennesker. Slik begår de feil og ledes bort fra Gud.

[126] Guds verk må ikke bære et menneskes bilde og påskrift. Fra tid til annen vil Herren gjøre bruk av forskjellige midler som hans hensikt best kan fullføres gjennom. Lykkelige er de som er villige til å la selvet bli ydmyket, og som kan si med Johannes: «Han skal vokse, jeg skal avta.» Joh 3,22-36

Ved Jakobs brønn

På sin vei til Galilea gikk Jesus gjennom Samaria. Det var midt på dagen da han kom til den vakre dalen ved Sikem. Ved inngangen til denne dalen lå Jakobs brønn. Trett etter vandringen satte han seg ned her for å hvile mens disiplene gikk bort til byen for å kjøpe mat.

Jødene og samaritanerne var bitre fiender, og så langt det var mulig, unngikk de å ha noe med hverandre å gjøre. Riktignok anså rabbinerne det for lovlig å handle med samaritanerne i nødsfall, men alt samkvem med dem ble fordømt. En jøde ville ikke låne noe av en samaritaner. Han ville heller ikke ta imot en vennlighet av ham, ikke engang et stykke brød eller en kopp vann. Når disiplene kjøpte mat, var det i samsvar med landets skikk, men lenger enn der gikk de ikke. Å be samaritanerne om noe, eller på noen måte gjøre dem en tjeneste, falt ikke jødene inn, ikke engang Jesu disipler.

Jesus og den samaritanske kvinnen

Da Jesus satt ved brønnen, var han utmattet av sult og tørst. Vandringen helt fra morgenen av hadde vært lang. Nå satt han i den hete middagssolen. Han følte tørsten enda sterkere ved tanken på det kjølige, forfriskende vannet som var så nært. Likevel var det utilgjengelig, for han hadde hverken tau eller vannkrukke, og brønnen var dyp. Han var stilt under menneskelige kår, og måtte vente på at noen skulle komme og dra opp vann.

En kvinne fra Samaria nærmet seg. Tilsynelatende uten å legge merke til ham fylte hun krukken sin med vann. Da hun snudde seg for å gå, bad Jesus henne om å få noe å drikke. En slik gunst ville ingen avslå å yte. I Østen blir vannet kalt «Guds gave». Å tilby en tørst vandringsmann noe å drikke ble ansett for å være en så hellig plikt at araberne i ørkenen ville ta en omvei for å kunne utføre den.

[127]

Hatet mellom jøder og samaritanere avholdt kvinnen fra å tilby Jesus en vennlighet, men han ville gjerne finne nøkkelen til hennes hjerte. Med en taktfullhet som har sitt opphav i den guddommelige

kjærlighet, bød han om en gunst i stedet for å tilby en. Tilbudet om en vennlighet kunne ha blitt avslått, men tillit vekker tillit. Himmelenes konge kom til dette utstøtte menneske og bad henne om en tjeneste. Han som skapte havet og hersker over vannene i det store dyp, som åpnet kildene i jordens indre, satt nå og hvilte ut ved Jakobs brønn. Han var avhengig av vennlighet fra en fremmed, selv om det bare gjaldt litt vann å drikke.

Levende vann

Kvinnen så at Jesus var jøde, og hun ble så overrasket at hun glemte å gi ham det han bad om. For å finne ut hvilket motiv han hadde, spurte hun: «Hvordan kan du som er jøde, be meg, en samaritansk kvinne, om å få drikke?»

Jesus svarte: «Kjente du Guds gave, og visste du hvem det er som ber deg om drikke, da hadde du bedt ham, og han hadde gitt deg levende vann.» Du undrer deg over at jeg skulle be deg om bare en slik liten vennlighet, litt vann å drikke fra brønnen her. Hadde du bedt meg, ville jeg latt deg drikke av det evige livs vann.

Kvinnen fattet ikke Kristi ord, men hun følte at de betydde noe spesielt. Hennes litt spøkefulle måte å være på begynte å forandre seg. Hun trodde naturligvis at Jesus snakket om brønnen like foran dem. «Herre,» sa hun, «du har ikke noe å dra opp vann med, og brønnen er dyp. Hvor får du så det levende vann fra? Du er vel ikke større enn vår stamfar Jakob som gav oss brønnen og selv drakk av den?»

Foran seg så hun bare en tørst vandringsmann som var støvet og trett etter reisen. I tankene sammenlignet hun ham med den høyt ærede patriarken Jakob, og det var naturlig for henne å tenke at ingen annen brønn kunne måle seg med den som fedrene hadde skaffet til veie. Hun så tilbake til fedrene og fremover til Messias' komme, mens han som var fedrenes håp, Messias selv, var like ved siden av henne, uten at hun kjente ham.

Mange tørstende mennesker i dag er like ved kilden med levende vann, mens de ser langt bort etter livets kildevell. «Tenk ikke med deg selv: Hvem skal fare opp til himmelen? - det vil si for å hente Kristus ned - eller: Hvem skal stige ned i avgrunnen? - det vil si for å hente Kristus opp fra de døde Ordet er deg nær, i din munn og i

ditt hjerte., ... For hvis du bekjenner med din munn at Jesus er Herre, og tror i ditt hjerte at Gud har oppreist ham fra de døde, skal du bli frelst.»¹

Jesus svarte ikke straks på spørsmålet som gjaldt ham selv, men han sa med dypt alvor: «Den som drikker av dette vannet, blir tørst igjen. Men den som drikker av det vann jeg vil gi ham, skal aldri mer tørste. Det vann jeg vil gi ham, skal bli en kilde i ham med vann som veller fram og gir evig liv.»

Den som prøver å slokke sin tørst ved denne verdens kilder, drikker bare for å bli tørst igjen. Overalt er det utilfredse mennesker som lengter etter noe som kan fylle sjelens trang. Det er bare en som kan tilfredsstillte dette behovet. Det verden trenger, er Kristus, slektenes eneste håp. Guds nåde som bare han kan gi, er som levende vann. Den renses, forfrisker og gir sjelen ny kraft.

Jesus mente ikke at bare en eneste drikk av livets vann ville være nok. [128]

Den som får smake Kristi kjærlighet, vil stadig lengte etter mer. Han ønsker ikke noe annet. Verdens rikdom, ære og fornøyelser har ingen tiltrekning på ham. Hjertets stadige rop er: «Mer av Jesus!» Og han som viser oss hva vi trenger, venter på å kunne tilfredsstillte vår sult og vår tørst. Hver menneskelig hjelpekilde og støtte, vil slå feil. Brønnene vil bli tomme, dammene vil tørke bort, men vår gjenløser er en kilde som aldri blir tom. Vi kan drikke, og drikke igjen, og vi vil alltid finne nytt, friskt vann. Den som Kristus bor hos, har en kilde til velsignelse i seg, en kilde med vann «som veller fram og gir evig liv». Av denne kilde kan vi øse styrke og nåde tilstrekkelig for ethvert behov.

Da Jesus talte om det levende vann, betraktet kvinnen ham med undrende oppmerksomhet. Han hadde vakt hennes interesse og hadde fremkalt en lengsel etter den gaven han snakket om. Hun skjønte at det ikke var vannet i Jakobs brønn han hentydet til, for det brukte hun stadig. Hun drakk og ble tørst igjen. «Herre,» sa hun, «gi meg dette vannet, så jeg ikke blir tørst igjen og slipper å gå hit og dra opp vann.»

Sann tilbedelse

Nå forandret Jesus plutselig samtalen. Før kvinnen kunne ta imot den gaven han lengtet etter å gi henne, måtte hun innse sin synd og kjenne ham som sin frelser. Han sa til henne: «Gå og hent din mann, og kom så hit.» Hun svarte: «Jeg har ingen mann.» På den måten håpet hun å avverge alle spørsmål om denne saken. Men Jesus fortsatte: «Med rette sier du at du ikke har noen mann, ... for du har hatt fem menn, og den du nå har, er ikke din mann. Der snakket du sant.»

Kvinnen skalv. En mystisk hånd holdt på å vende bladene i hennes livsbok og åpenbare ting hun hadde håpet å holde skjult for alltid. Hvem var han som kunne lese hemmelighetene i hennes liv? Hun tenkte på evigheten, på den fremtidige dommen da alt som nå er skjult, skal bli åpenbart. Dette gjorde at samvittigheten hennes våknet.

[130] Hun kunne ikke nekte for noe, men hun prøvde å unngå alt snakk om dette som var så ubehagelig. Med dyp ærbødighet sa hun: «Herre, jeg ser at du er en profet.» I håp om å kunne bringe samvittighetens overbevisende stemme til taushet dreide hun samtalen inn på religiøse stridsspørsmål. Hvis denne mannen var en profet, kunne han sikkert undervise henne om disse spørsmål som det hadde vært strid om så lenge.

Tålmodig lot Jesus henne føre samtalen hvorhen hun ville. I mellomtiden ventet han på en ny anledning til å opplyse henne om sannheten. «Våre forfedre har tilbedt Gud på dette fjellet,» sa hun, «og dere sier at Jerusalem er det stedet hvor en skal tilbe.» Fjellet Garisim var innenfor synsvidde. Templet der var revet ned, bare alteret stod igjen. Stedet hvor en skulle tilbe, hadde vært et stridsemne mellom jødene og samaritanerne. Noen av samaritanernes forfedre hadde engang tilhørt Israel. Men på grunn av deres synder hadde Herren tillatt at de ble overvunnet av en nasjon som dyrket avguder. I mange generasjoner hadde de blandet seg med avgudsdyrkere, og dette kom gradvis til å prege deres egen religion. Riktignok hevdet de at deres guder bare skulle minne dem om den levende Gud, universets hersker. Likevel ble det til at folket fikk ærefrykt for deres utskårne bilder.

Da templet i Jerusalem ble bygd opp igjen på Esras tid, ønsket samaritanerne å gå sammen med jødene i gjenoppbyggingen. Dette ble avslått, og det oppstod et bittert fiendskap mellom dem. Derfor oppførte samaritanerne sitt eget tempel på fjellet Garisim. Der tilbad de i samsvar med det mosaiske ritual, selv om de ikke helt gav opp avguderiet. Men ulykker fulgte dem, templet deres ble ødelagt av fiender, og de syntes å være under forbannelse. Likevel klynget de seg til sine tradisjoner og sine former for tilbedelse. De ville ikke anerkjenne templet i Jerusalem som Guds hus. Heller ikke ville de innrømme at jødenes religion var bedre enn deres egen.

Som svar til kvinnen sa Jesus: «Tro meg, kvinne, den tid kommer da dere verken skal tilbe Faderen på dette fjellet eller i Jerusalem. Dere tilber det dere ikke kjenner, men vi tilber det vi kjenner, for frelsen kommer fra jødene.» Jesus hadde vist at han var fri for jødisk fordom mot samaritanerne. Nå forsøkte han å bryte ned fordommen som denne samaritanske kvinnen hadde mot jødene. Jesus hentydet til den kjensgjerning at samaritanernes tro var fordervet av avguderi. Han sa at de store sannheter om gjenløsningen var betrodd jødene, og at det var fra dem Messias skulle komme. I de hellige skrifter hadde de en klar fremstilling av Guds natur og grunnsetningene for hans lederskap. Jesus identifiserte seg med jødene som Gud hadde åpenbart seg selv for.

Han ønsket å løfte hennes tanker opp over former og seremonier, og bort fra spørsmål som det var strid om. Derfor sa han: «Men den tid kommer, ja, den er nå, da de sanne tilbedere skal tilbe Faderen i ånd og sannhet. For slike tilbedere vil Faderen ha. Gud er ånd, og den som tilber ham, må tilbe i ånd og sannhet.»

Her gjentar Jesus den samme sannhet som han åpenbarte for Nikodemus da han sa: «Ingen kan se Guds rike hvis han ikke blir født på ny.»² Mennesker får ikke samfunn med himmelen ved å oppsøke et hellig fjell eller et hellig tempel. Gudstroen må ikke [131] begrenses til ytre former og seremonier. Den religionsform som kommer fra Gud, er den eneste som vil lede oss til Gud. For å kunne tjene ham på rett måte må vi være født av Guds Ånd. Det vil rense hjertet og fornye sinnet og sette oss i stand til å kjenne og elske Gud på en helt ny måte. Det vil gjøre oss villige til å etterleve hans vilje. Dette er sann tilbedelse. Det er frukten av Den Hellige Ånds gjerning i oss. Enhver oppriktig bønn er unnfanget av Ånden, og en

slik bønn finner Gud behag i. Hvor som helst et menneske strekker seg ut etter Gud, der kommer Åndens gjerning til syne, og Gud vil åpenbare seg for ham eller henne. Det er slike tilbedere han vil ha, og han venter på å få ta imot dem og gjøre dem til sine sønner og døtre.

Mens kvinnen samtalte med Jesus, gjorde hans ord inntrykk på henne. Aldri hadde hun hørt slike tanker fremholdt av prestene blant hennes eget folk eller av jødene. Etter hvert som hennes tidligere liv ble brettet ut for henne, ble hun mer og mer klar over sine store mangler. Hun ble klar over tørsten i sin egen sjel, en tørst som vannet i Sykars brønn aldri kunne slukke. Ikke noe av det hun tidligere hadde vært i kontakt med, hadde på en slik måte vekket hennes trang til noe høyere.

Messias gir seg til kjenne

Jesus hadde overbevist henne om at han visste om hemmelighetene i hennes liv. Likevel følte hun at han var hennes venn som hadde medlidenhet med henne og elsket henne. Selv om han ved sin renhet tok avstand fra syndene i hennes liv, sa han ikke et eneste fordømmende ord. I stedet talte han til henne om sin nåde som kunne fornye sjelen, og det begynte å gå opp for henne hvem han var. Dette spørsmålet dukket opp i hennes sinn: «Tro om dette kan være den Messias vi har ventet så lenge på?»

«Jeg vet at Messias kommer,» sa kvinnen - Messias er det samme som Kristus - «og når han kommer, skal han si oss alt» Jesus svarte: «Det er jeg, jeg som taler med deg.» Da kvinnen hørte dette, brøt troen frem i hennes sinn, og hun tok imot den vidunderlige kunngjøringen fra den guddommelige læreren.

Denne kvinnen hadde et mottagelig sinn, og hun satte pris på det hun hørte. Hun var rede til å ta imot den mest opphøyede åpenbaring, for hun var interessert i Den hellige skrift, og Guds Ånd hadde forberedt henne på å ta imot mer lys. Hun hadde grunnet på dette løftet i Det gamle testamente: «Av ditt eget folk, av dine landsmenn, vil Herren din Gud la det fremstå blant dere en profet som meg. Ham skal dere høre på.»³ Hun lengtet etter å forstå denne profetien, og lys var alt i ferd med å trenge inn i hennes sinn. Livets vann, det

åndelige liv som Kristus gir enhver som tørster, hadde begynt å velle frem i henne. Den Hellige Ånd arbeidet med henne.

Kristi tydelige ord til denne kvinnen kunne ikke vært sagt til de selvrettferdige jøder. Han var langt mer forbeholden når han talte til dem. Det som ikke ble sagt til jødene, og som disiplene senere fikk pålegg om å holde hemmelig, ble åpenbart for henne. Jesus så at hun ville bruke sin kunnskap til å gi andre del i hans nåde.

Da disiplene kom tilbake etter å ha utført sitt ærend, ble de overrasket over å finne at deres mester snakket med denne kvinnen. Han hadde ikke drukket det forfriskende vannet som han hadde bedt om, og han brydde seg heller ikke om å spise maten som disiplene hadde skaffet. Da kvinnen var gått, tryglet disiplene ham om å spise. Men han satt taus og var fordypet i sine egne tanker. Ansiktet hans var likesom forklaret, og de var redde for å forstyrre ham i hans samfunn med himmelen. Men de visste at han var trett og sulten, og mente det var deres plikt å minne ham om hans fysiske behov. Jesus forstod deres omsorg, og han sa: «Jeg har mat å spise som dere ikke vet om.»

[132]

Disiplene undret seg over hvem som kunne ha skaffet ham mat. Men han la til: «Min mat er å gjøre det han vil som har sendt meg, og fullføre hans verk.» Jesus gledet seg over at hans samtale med kvinnen hadde vekket hennes samvittighet. Han så at hun drakk av livets vann, og dette stilte hans egen hunger og tørst. Når han så resultater av den misjon han hadde forlatt himmelen for å utføre, ble han styrket til sin gjerning, og var ikke opptatt av de materielle behov. Å hjelpe et menneske som hungret og tørstet etter sannheten, var mer velgjørende for ham enn å spise og drikke. Det virket oppmuntrende og fornyende. Å gjøre godt var for ham selve livet.

Kristus tørster etter at vi skal anerkjenne ham. Han hungrer etter sympati og kjærlighet fra dem han har kjøpt med sitt eget blod, og han lengter inderlig etter at de skal komme til ham og få liv. En mor er stadig på vakt for å oppdage det første smilet hos barnet sitt, et tegn som viser at barnet kjenner henne og kan følge med. Slik er Kristus på vakt etter det uttrykk for takknemlig kjærlighet som viser at åndelig liv er begynt i sjelen.

Samaritanerne møter Jesus

Kvinnen gledet seg mens hun lyttet til Jesus. Denne vidunderlige åpenbaring var nesten overveldende. Hun lot vannkrukken stå og vendte tilbake til byen for å fortelle andre hva hun hadde sett og opplevd. Jesus visste hvorfor hun gikk. At hun lot vannkrukken stå igjen, vitnet tydelig om virkningen av det han hadde sagt. Så inderlig ønsket hun å få dette levende vannet, at hun glemte hvorfor hun hadde kommet til brønnen. Hun glemte at Jesus var tørst, noe som hun gjerne ville avhjelpe. Med en overstrømmende glede skyndte hun seg av sted for å la andre få del i det dyrebare lyset hun hadde fått.

«Kom og se en mann som har fortalt meg alt det jeg har gjort,» sa hun til folk i byen. «Han skulle vel ikke være Messias?» Det hun sa, grep dem. Ansiktet hadde fått et nytt uttrykk, og hele hennes måte å være på var forandret. De fikk lyst til å se Jesus. «Da drog de ut av byen og kom til ham.»

[133] Jesus satt fremdeles ved brønnen. Han så ut over de grønnaktige kornåkrene som bredte seg ut foran ham i skjæret av det gylne solskinnet. Jesus omtalte dette i symbolske vendinger idet han sa til disiplene: «Sier dere ikke selv: Ennå er det fire måneder til de høster inn. Men jeg sier dere: Løft blikket og se på markene, de står alt hvite mot høst.» Mens han talte, så han på menneskene som var på vei ut til brønnen. Det var fire måneder til kornet skulle høstes inn, men her var det en moden avling som var ferdig til å høstes.

«Den som høster, får sin lønn og samler inn grøde for det evige liv, slik at den som sår og den som høster, kan glede seg sammen. Her er det et sant ord at en sår, og en annen høster.» Jesus siktet til den hellige tjenesten som de troende skylder Gud. De skal være hans levende redskaper, for han trenger deres personlige tjeneste. Enten vi da sår eller høster, arbeider vi for Gud. En strør såkornet ut. En annen samler inn avlingen. Både den som sår og den som høster, får sin lønn. De gleder seg sammen over resultatet av det arbeid de har gjort.

Jesus sa til disiplene: «Jeg har sendt dere ut for å høste det dere ikke har arbeidet med. Andre har arbeidet, og dere har gått inn i deres arbeid.» Frelseren så her frem til den store innsamling på pinsedagen. Disiplene skulle ikke betrakte det som et resultat av sin egen innsats.

De var gått inn i andres arbeid. Helt siden Adams fall hadde Kristus betrodd Ordets såkorn til sine utvalgte tjenere for at de skulle så det i menneskers hjerter. En usynlig kraft, ja, selve Allmakten, hadde arbeidet stille, men virkningsfullt for å bringe frem en høst. Nådens dugg, regn og solskinn var gitt for å nære og forfriske sannhetens såkorn. Snart skulle Kristus vanne det med sitt eget blod. Disiplene var kalt til å være Guds medarbeidere. De samarbeidet med Kristus og med de hellige fra gammel tid. Når Den Hellige Ånd ble utgytt på pinsedagen, skulle tusener vende om på en dag. Det var frukten av det Kristus hadde sådd, høsten av hans arbeid.

De ordene Jesus talte til kvinnen ved brønnen, var en god sæd som ble sådd. Og hvor hurtig kunne ikke avlingen høstes inn! Samaritanerne kom og hørte Jesus, og de trodde på ham. De trengte seg sammen omkring ham ved brønnen og kom med alle sine spørsmål. Ivrig tok de imot hans forklaringer på mange ting som hadde vært dunkle for dem. Mens de lyttet, forsvant deres uklare forestillinger mer og mer. De var lik mennesker som var omgitt av et stolt mørke. Plutselig kom de på spor av en lysstråle de kunne følge til de fant dagslyset. Men de nøyde seg ikke med dette kortvarige møtet, og var ivrige etter å høre mer. Det var om å gjøre for dem at også deres venner fikk høre denne store læreren. Derfor innbød de ham til byen sin og bad ham inntrengende om å bli hos dem. Han ble værende i Samaria i to dager, og mange flere trodde på ham.

Fariseerne foraktet Jesu enkle måte å være på. De overså hans mirakler og forlangte et tegn på at han var Guds Sønn. Men samaritanerne bad ikke om noe tegn. Han gjorde heller ikke noen mirakler blant dem utover at han overfor kvinnen ved brønnen åpenbarte hemmelighetene i hennes liv. Likevel tok mange imot ham. I sin glede sa de til kvinnen: «Nå tror vi ikke lenger på grunn av det du sa. Vi har selv hørt ham, og vi vet at han virkelig er verdens frelser.»

[134]

Samaritanerne trodde at Messias skulle komme som gjenløseren, ikke bare for jødene, men for hele verden. Gjennom Moses hadde Den Hellige Ånd forutsagt at han skulle være en profet sendt av Gud. Gjennom patriarken Jakob var det blitt sagt at folkene skulle lyde ham,⁴ og gjennom Abraham var det blitt kunngjort at i ham skulle alle folk på jorden bli velsignet. Disse bibeltekstene dannet grunnlaget for samaritanernes tro på Messias. Jødene hadde mistydet de senere profeter. Den herlighet som gjelder Kristi annet komme,

hadde de anvendt på hans første komme. Dette hadde fått samaritanerne til å sette til side alle de hellige skrifter unntatt dem som var gitt gjennom Moses. Men da Jesus feide bort alle disse falske fortolkninger, var det mange som godtok de senere profetier og Kristi egne utsagn om Guds rike.

Jesus fordømte rasefordom

Jesus hadde begynt å rive ned det gjerde som skilte mellom jøder og hedninger, og å forkynne frelse for verden. Selv om han var jøde, var han fullstendig fri i sin omgang med samaritanerne og tok ikke hensyn til sitt folks fariseiske skikker. Tross all fordom tok han imot gjestfrihet hos dette foraktede folket. Han sov under deres tak og spiste sammen med dem ved deres bord. Han underviste på deres gater og behandlet dem på en ytterst vennlig og elskverdig måte.

I templet i Jerusalem var det en lav mur som skilte den ytre forgård fra alle andre deler av den hellige bygningen. På denne muren var det innskrifter på forskjellige språk som kunngjorde at ingen andre enn jøder hadde tillatelse til å passere denne grensen. Hvis en hedning hadde våget å gå inn i den indre gården, ville han ha vanhelliget templet og måtte da bøte med livet. Men Jesus, som var opphavet til templet og tempeltjenesten, drog hedningene til seg med sin menneskelige medfølelse, og hans guddommelige nåde gav dem del i den frelse som jødene forkastet.

Jesu opphold i Samaria skulle være til velsignelse for disiplene som fremdeles var påvirket av jødernes fanatisme. De mente at troskap mot deres eget folk krevde at de hatet samaritanerne. Derfor undret de seg over Jesu handlemåte, men de kunne ikke nekte å følge hans eksempel. I de to dagene de oppholdt seg i Samaria, holdt de sine fordommer i tømme fordi de ville være lojale mot ham, men i hjertet var de uforsonlige. De var sene til å lære at deres forakt og hat måtte vike plassen for medfølelse og sympati.

Etter Jesu himmelfart fikk hans undervisning ny mening. Da Den Hellige Ånd var utgytt, så de for seg Jesu blick. De husket hans ord og den respekt og ømhet han viste overfor disse foraktede fremmede. Da Peter drog ut for å forkynne i Samaria, la han for dagen den samme holdning i sin egen virksomhet. Da Johannes ble kalt til Efesos og Smyrna, husket han det han hadde opplevd i Sikem.

og han var fylt av takknemlighet til den guddommelige lærer som forutså de vanskeligheter de ville møte, og som hjalp dem ved sitt eget eksempel.

Freiser for alle

Jesus utfører fremdeles den samme gjerning som da han tilbød livets vann til kvinnen fra Samaria. De som kaller seg hans etterfølgere, vil kanskje forakte de utstøtte og unngå dem. Men ingen omstendigheter i forbindelse med fødsel, nasjonalitet eller livssituasjon kan vende hans kjærlighet bort fra menneskene. Til hvert eneste menneske, hvor syndig han eller hun enn er, sier Jesus: Hadde du bedt meg, så hadde jeg gitt deg levende vann.

[135]

Evangeliets innbydelse må ikke begrenses eller fremholdes bare for noen få utvalgte som etter vår mening vil bringe oss ære hvis de tar imot den. Budskapet må bringes til alle. Overalt hvor mennesker er åpne for å ta imot sannheten, er Kristus rede til å undervise dem. Han åpenbarer Faderen for dem, og han viser hva slags tilbedelse som behager ham som leser menneskenes tanker. Overfor slike bruker han ikke lignelser. Til dem sier han likesom til kvinnen ved brønnen: «Det er jeg, jeg som taler med deg.»

Da Jesus satte seg for å hvile ved Jakobs brønn, var han kommet fra Judea der hans virksomhet hadde båret lite frukt. Han var blitt avvist av prestene og rabbinerne, og heller ikke slike som bekjente seg til å være hans etterfølgere, hadde oppfattet hans guddommelige natur. Han var trett og sulten. Likevel forsømte han ikke anledningen til å snakke med en kvinne, tilmed en fremmed, en utlending, en som levde i åpenbar synd.

Jesus ventet ikke til det var møtt frem en forsamling. Ofte begynte han å undervise når bare noen få var samlet omkring ham. Men en etter en av dem som gikk forbi, stanset for å lytte, inntil det ble en forsamling. Med undring og ærefrykt hørte de Guds ord forkynt av den himmelsendte læreren. En Kristi medarbeider bør ikke føle at han ikke kan tale like inntrengende til noen få tilhørere som til en stor forsamling. Kanskje det bare er en som hører budskapet, men hvem kan si hvor langt dets innflytelse kan nå? Selv disiplene syntes det var en ubetydelig sak for Jesus å bruke tid på en kvinne fra Samaria. Men han samtalte mer inngående og med

større alvor og veltalenhet med henne enn med konger, rådsherrer eller øversteprester. Den undervisning han gav denne kvinnen, er blitt gjentatt til jordens fjerneste steder.

Så snart kvinnen fra Samaria hadde funnet Frelseren, førte hun andre til ham. Hun viste seg å være en mer virksom misjonær enn hans egne disipler. De så ikke noe i Samaria som tydet på at det var et lovende virkefelt. Deres tanker var rettet mot en stor gjerning som skulle gjøres i fremtiden, og de så ikke at det rundt dem var en høst som skulle samles inn. Men ved hjelp av den kvinnen som de foraktet, fikk en hel by høre Jesus. Hun brakte straks lyset til sine landsmenn.

Denne kvinnen er et bilde på hvordan en praktisk tro på Kristus virker. Hver sann disippel fødes inn i Guds rike som en misjonær. Den som drikker av det levende vann, blir selv en livets kilde. Den som tar imot, blir en giver. Kristi nåde i sjelen er som en kilde i ørkenen. Den veller frem og gir nytt liv til alle, og gjør at de som holder på å omkomme, lengter etter å drikke av livets vann. Joh 4,

Tro uten tegn

Galileerne som vendte hjem fra påskefesten, fortalte om Jesu underfulle gjerninger. Den dom lederne i Jerusalem felte over hans virksomhet, åpnet veien for ham i Galilea. Mange blant folket beklaget misbruken av templet og prestenes griskhet og hovmod. De håpet at denne mannen som hadde drevet rådsherrene på flukt, kanskje var den befrieren de lengtet etter. Nyhetene som kom, syntes å styrke dem i deres lyseste forhåpninger. Det ble fortalt at profeten hadde erklært at han var Messias.

Men folk i Nasaret trodde ikke på ham. Derfor besøkte Jesus ikke Nasaret på veien til Kana. Til disiplene sa han at en profet ikke blir aktet på sitt eget hjemsted. Mennesker vurderer en person ut fra det de selv er i stand til å verdsette. De trangsente og verdsligsinnede bedømte Kristus ut fra hans uanselige byrd, hans enkle klær og hans daglige slit. De kunne ikke verdsette renheten av den ånd som ikke bar noe spor av synd.

Nyheten om at Jesus var kommet tilbake til Kana ble fort spredt ut over hele Galilea, og den brakte håp til dem som led og var ulykkelige. I Kapernaum var det en prominent jøde, en embetsmann i kongens tjeneste, som ble interessert da han hørte dette. Han hadde en sønn som led av en sykdom som syntes å være uhelbredelig. Legene hadde oppgitt ham, for de mente han kom til å dø. Men da hans far hørte om Jesus, bestemte han seg for å oppsøke ham og be om hjelp. Gutten var meget svak, og de fryktet for at han ikke kunne leve til faren kom tilbake. Likevel følte embetsmannen at han personlig måtte legge frem saken for Jesus. Han håpet at en fars bønner ville vekke medfølelse hos den store legen.

Da han kom til Kana, fant han en mengde mennesker samlet omkring Jesus. Engstelig trengte han seg frem til ham. Men hans tro vaklet da han ikke så noe annet enn en alminnelig mann som var enkelt kledd og var støvet og trett etter reisen. Han tvilte på at denne personen kunne gjøre det han var kommet for å be ham om. Likevel innledet han en samtale med Jesus. Han fortalte sitt ærend

[137]

og bad ham inntrengende om å bli med ham hjem. Men Jesus kjente allerede til hans sorg. Før mannen forlot sitt hjem, så Jesus det som tynget ham.

Jesus visste også at denne mannen satte visse betingelser for å tro på ham. Hvis hans bønn ikke ble oppfylt, ville han ikke ta imot ham som Messias. Mens mannen ventet i engstelig spenning, sa Jesus: «Uten at dere ser tegn og under, tror dere ikke.»

På tross av alle beviser på at Jesus var Messias, hadde han bestemt seg for å gjøre sin tro på ham avhengig av om han fikk sin egen bønn oppfylt. Jesus sammenlignet denne avventende tvilen med den enfoldige tro hos samaritanerne som ikke bad om noe under eller tegn. Hans ord, som var et stadig vitnesbyrd om hans guddommelighet, hadde en overbevisende kraft som gikk tilhørerne til hjertet. Det smertet Jesus at hans eget folk som var betrodd de hellige skrifter, ikke kunne høre at det var Guds stemme som talte til dem gjennom hans Sønn.

Denne mannen hadde likevel en viss grad av tro. Han var kommet for å be om det som for ham syntes å være den mest dyrebare av alle velsignelser. Men Jesus hadde en enda større gave å gi ham. Han ønsket ikke bare å helbrede gutten, men å gi denne mannen og hans familie del i frelsens velsignelser. Samtidig ønsket han å tenne et lys i Kapernaum som snart skulle bli hans virkefelt. Men mannen måtte bli klar over sitt behov før han kunne føle trang til Kristi nåde.

Denne embetsmannen var et bilde på en stor del av folket som interesserte seg for Jesus av selviske motiver. De håpet å oppnå en eller annen spesiell fordel på grunn av hans makt, og de gjorde sin tro avhengig av om de oppnådde en slik timelig gunst. Men de var uvitende om sin åndelige sykdom, og forstod ikke at de trengte Guds nåde.

Som i et lynglimt åpenbarte Jesu ord det som fantes i denne mannens hjerte. Han skjønnte at han søkte Jesus av egoistiske grunner, og hans vaklende tro stod klart for ham. I dyp fortvilelse innså han at hans tvil kanskje ville koste sønnen livet. Han visste at han stod overfor en som kunne lese tankene hans, og som alt var mulig for. I angst og fortvilelse ropte han: «Herre, kom - før gutten min dør!» Hans tro grep fatt i Kristus likesom Jakob gjorde da han i sin kamp med engelen ropte: «Jeg slipper deg ikke uten at du velsigner meg!»¹

Han seiret likesom Jakob. Jesus kan ikke dra seg unna noe menneske som klynger seg til ham i sin store nød. «Gå hjem, din sønn lever!» sa Jesus til ham. Embetsmannen forlot Jesus med en fred og en glede som han aldri før hadde kjent. Han trodde ikke bare at sønnen ville bli frisk, men han stolte fullt og fast på at Kristus var gjeløseren.

I samme stund ble de som våket over gutten som lå for døden hjemme i Kapernaum, oppmerksomme på en plutselig og uforklarlig forandring. Dødens skygge forsvant fra ansiktet hans, og febergløden vek plassen for den friske fargen som vitnet om at han var blitt helbredet. De matte øynene fikk nytt liv, og kreftene kom tilbake til den svake, avmagrede kroppen. Det var ikke mer noe spor av sykdommen. Den feberhete huden var blitt bløt, og gutten sovnet rolig. Feberen var blitt borte midt på det heteste av dagen. Familien undret seg, og gleden var stor.

[138]

Kana lå ikke lenger borte fra Kapernaum enn at embetsmannen kunne ha nådd hjem om kvelden etter samtalen med Jesus. Men han hadde ikke noe hastverk med å komme hjem, og han kom frem til Kapernaum først neste morgen. For en hjemkomst det ble! Da han drog av sted for å oppsøke Jesus, var han tynget av sorg. Sollyset virket grusomt, og fuglesangen lød som hån. Nå ser han annerledes på alt. Hele naturen er som ny. Han ser med nye øyne. Idet han vandrer hjem denne stille, tidlige morgenen, er det som hele naturen priser Gud sammen med ham.

Mens han ennå er et stykke hjemmefra, kommer noen tjenere ut for å møte ham. De er ivrige etter å befri ham for den spenning de er sikre på at han må føle. Men han viser ingen overraskelse over den nyheten de kommer med. Med den dypeste interesse, som de ikke kjenner grunnen til, spør han om hvilken tid på dagen gutten begynte å bli bedre. De svarer: «I går ved den sjuende time gav feberen seg.» I samme øyeblikk som farens tro grep forsikringen: «Din sønn lever!» rørte Guds kjærlighet den dødssyke gutten.

Faren skynder seg videre for å møte sønnen. Han trykker ham inn til seg som om han hadde vendt tilbake fra de døde. Og han takker Gud om og om igjen for den vidunderlige helbredelsen.

Embetsmannen lengtet etter å få vite mer om Kristus, og da han senere hørte hans undervisning, bestemte han og hele hans hus seg for å følge ham. Deres sorg og fortvilelse ble et middel til at

hele familien vendte om. Nyheten om dette miraklet ble spredt vidt omkring. I Kapernaum hvor så mange av Jesu undergjerninger hadde skjedd, ble veien banet for hans personlige virksomhet.

Han som velsignet embetsmannen i Kapernaum, lengter like mye etter å velsigne oss. Men som tilfellet var med faren som sørget, er det ofte ønsket om et eller annet jordisk gode som får oss til å søke Jesus, og vår tillit til hans kjærlighet beror på om vi får det vi ber om. Han lengter etter å gi oss en større velsignelse enn den vi ber om. Han venter kanskje med å gi oss bønnesvar for at vi skal se det onde som er i vårt indre, og hvor mye vi trenger av hans nåde. Han ønsker at vi skal gi avkall på den selvishet som får oss til å søke ham. Når vi erkjenner vår hjelpeløshet og vår store trang, skal vi gi oss helt over til hans kjærlighet.

[139] Embetsmannen ville gjerne se at hans bønn var blitt oppfylt, før han ville tro. Men han måtte godta Jesu ord om at bønnen var hørt og velsignelsen gitt. Dette må vi også lære. Vår tro må ikke hvile på at vi ser eller føler at Gud hører oss. Vi må stole på hans løfter. Når vi kommer til ham i tro, finner hver bønn vei til Guds hjerte. Når vi har bedt om hans velsignelse, må vi tro at vi får den, og takke ham for at vi har fått den. Så skal vi ta fatt på våre plikter i forvisning om at velsignelsen er en virkelighet når vi trenger den mest. Når vi har lært å gjøre dette, vil vi vite at våre bønner er hørt. Gud er «rik på herlighet». Han virker med sin veldige kraft «og kan gjøre uendelig mye mer enn alt det vi ber om og forstår». Joh 4,43-54

Miraklet ved Betesda-dammen

Ved Saueporten i Jerusalem ligger en dam som på hebraisk heter Betesda. Den er omgitt av fem bueganger, og der lå det en mengde syke: blinde, lamme, vanføre. De ventet på at vannet skulle bli rørt opp.

Til visse tider kom vannet i denne dammen i bevegelse. Folk mente at det skyldtes en overnaturlig kraft, og at den som først kom seg ned i vannet etter at det ble opprørt, ville bli helbredet, uansett hvilken sykdom han hadde. Hundrevis av syke mennesker oppsøkte dette stedet. Når vannet kom i bevegelse og de trengte seg frem, ble de svakeste tråkket ned, og mange kunne ikke engang komme i nærheten av dammen. Andre som var heldige nok til å komme dit bort, døde på kanten av dammen. Omkring plassen var det oppført leskur til vern mot heten om dagen og kulden om natten. Noen tilbrakte natten i disse innhegningene, og dag etter dag slepte de seg bort til kanten av dammen i et forgjeves håp om å bli helbredet.

Jesus var igjen i Jerusalem. Han gikk alene omkring, tilsynelatende fordypet i bønn og stille ettertanke, da han kom bort til dammen. Han så hvordan de syke ventet spent på det som de mente var deres eneste mulighet for å bli helbredet, og han lengtet etter å benytte sin legende kraft og gjøre hver enkelt av dem frisk. Men det var sabbat, og mange var på vei til templet for å tilbe. Han visste at en slik helbredelseshandling ville oppflamme jødernes fordom slik at hans virksomhet ville bli avbrutt.

Jesus helbreder på en sabbat

Men Jesus så et tilfelle av den ytterste nød. Det gjaldt en mann som hadde vært vanfør i tretti åtte år. Hans sykdom var for en stor del en følge av hans egen synd, og den ble derfor betraktet som en straffedom fra Gud. Alene og venneløs og med en følelse av å være lukket ute fra Guds barmhjertighet, hadde han henslept disse lange årene i den største elendighet.

[140]

På den tiden man ventet at vannet skulle komme i bevegelse, pleide de som syntes synd på ham i hans hjelpeløshet, å bære ham bort til søylegangene. Men da det riktige øyeblikket kom, hadde han ingen til å hjelpe seg ned i vannet. Han hadde sett hvordan vannet kruste seg, men han hadde aldri greid å komme lenger enn til kanten av dammen. Andre som var sterkere enn han, kastet seg uti først. Han kunne ikke hevde seg overfor den egoistiske flokken av mennesker som kavet seg frem. Hele tiden anstrengte han seg for å nå dette store målet, og hans ivrige forventninger og gjentatte skuffelser tok sterkt på det som var igjen av kreftene.

Den syke mannen lå på matten sin slik han pleide. Av og til løftet han hodet for å se på dammen. Da var det at et mildt: medfølende ansikt bøyde seg over ham, og han hørte ordene: «Vil du bli frisk?» Disse ordene grep ham, og håpet ble tent. Han følte at han på en eller annen måte ville få hjelp. Men oppmuntringens glød svant fort. Han tenkte på hvor ofte han hadde forsøkt å komme ned i dammen, og nå hadde han liten utsikt til å leve til den neste gang kom i bevegelse. Oppgitt snudde han seg bort mens han sa: «Herre, jeg har ingen som kan få meg ned i dammen når vannet er rørt opp. Og når så jeg kommer, er det alltid en annen som går uti før meg.»

Jesus forlanger ikke at den syke mannen skal tro på ham. Han sier: «Stå opp, ta båren din og gå!» Men mannens tro griper fatt i dette. Hver nerve og muskel gjennomstrømmes av nytt liv, og de syke lemmene får rørighet. Uten å stille spørsmål setter han sin vilje inn på å lyde Kristi befaling, og alle musklene reagerer tilsvarende. Han reiser seg og oppdager at han kan bevege seg fritt omkring.

Jesus hadde ikke gitt ham noen forsikring om guddommelig hjelp. Mannen kunne ha begynt å tvile, og kanskje gått glipp av sin eneste mulighet til å bli helbredet. Men han trodde Jesu ord, og kreftene kom da han handlet etter det.

Ved den samme tro kan vi få åndelig legedom. På grunn av synden er vi skilt fra livet i Gud. Sjelen er lammet. Av oss selv er vi like så lite i stand til å leve et hellig liv som den kraftløse mannen var til å gå. Mange er klar over sin hjelpeløshet og lengter etter det åndelige liv som vil bringe dem i harmoni med Gud. Forgjeves strever de for å oppnå det. I fortvilelse roper de: «Jeg ulykkelige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» De som kjemper og er motløse, skal se opp. Kristus bøyer seg ned over dem

som han har kjøpt med sitt blod. Ømt og medfølende spør han: «Vil du bli frisk?» Han byr deg stå opp til sunnhet og fred. Vent ikke til du føler at du er blitt frisk. Tro hans ord, så vil det bli oppfylt! Overgi din vilje til Kristus, og bestem deg for å tjene ham! Når du handler på hans ord, vil du få kraft. Uansett hvilken ond vane eller inngrodd lidenskap som lenkebinder både sjel og kropp, så er Kristus i stand til å gjøre deg fri, og han lengter etter å gjøre det. Han vil gi liv til dem som er «døde på grunn av deres misgjerninger og synder».1 Han vil frigjøre de fanger som er bundet av svakhet, ulykke og syndens lenker.

[141]

Den hjelpeløse mannen som ble helbredet, bøyde seg ned for å ta opp sengen som bare var en matte og et teppe. Da han glad og lettet rettet seg opp og så seg om etter ham som hadde gjort ham frisk, var Jesus blitt borte i folkemengden. Mannen var engstelig for at han ikke ville kjenne ham igjen om han så ham. Mens han med faste, lette skritt skyndte seg av sted, idet han priste Gud og frydet seg over at han hadde fått kreftene tilbake, møtte han flere av fariseerne og fortalte dem straks om hvordan han var blitt helbredet. Men han ble forbauset over den kulde de viste mens de lyttet til det han sa.

Med en barsk mine avbrøt de ham og spurte hvorfor han bar sengen sin på sabbatsdagen, mens de i en streng tone minnet ham om at det ikke var lovlig å bære byrder på Herrens dag. I sin glede hadde mannen glemt at det var sabbat. Men han følte seg ikke fordømt fordi han var lydig mot befalingen fra en som hadde en slik makt fra Gud. Derfor svarte han frimodig: «Han som gjorde meg frisk, sa: Ta båren din og gå.» De bad ham fortelle hvem som hadde gjort dette, men han kunne ikke. Disse folkets ledere visste godt at det bare var en som hadde vist at han kunne utføre et slikt mirakel. Nå ønsket de et direkte bevis for at det var Jesus, så de kunne få ham dømt for sabbatsovertredelse. Etter deres bedømmelse hadde han ikke bare brutt loven ved å helbrede den syke mannen på sabbaten. Han hadde også begått helligbrøde ved å be ham om å ta med seg sengen.

Jødene hadde i den grad forvrengt loven at de hadde gjort den til et trelleåk. Deres meningsløse krav var blitt et munnhell blant andre nasjoner. Særlig var sabbaten omgitt av alle slags vettløse restriksjoner. For dem var Herrens hellige og ærverdige dag ikke en lyst og en glede.2 De skriftlærde og fariseerne hadde gjort heligholdelsen av den til en utålelig byrde. En jøde hadde ikke lov til

å tenne ild eller bare et lys på sabbaten. Som en følge av det var folk blitt avhengige av hedningene til å utføre mange tjenester som deres regler forbød dem å utføre for seg selv. Det falt dem ikke inn at hvis disse handlinger var syndige, så var de som benyttet andre til å utføre dem, like skyldige som om de hadde gjort arbeidet selv. De mente at frelsen var forbeholdt jødene. Når alle andres tilstand alt var håpløs, kunne den likevel ikke bli verre. Men Gud har ikke gitt noen påbud som ikke alle kan rette seg etter. Hans lover godkjenner ingen urimelige eller egoistiske restriksjoner.

I templet traff Jesus den mannen som var blitt helbredet. Han var kommet for å bringe et syndoffer og dessuten et takkoffer for den store barmhjertighet han var blitt vist. Da Jesus så ham blant dem som tilbad, gav han seg til kjenne idet han formante ham og sa: «Nå er du blitt frisk. Synd ikke mer, for at ikke noe verre skal hende deg.»

Anklaget for sabbatsbrudd

[142] Mannen som var blitt helbredet, var overlykkelig over å treffe sin velgjører. Ettersom han ikke var klar over fiendskapet mot Jesus, fortalte han fariseerne som hadde utspurt ham, at det var Jesus som hadde gjort ham frisk. «Fordi Jesus hadde gjort dette på sabbaten, begynte jødene å forfølge ham.»

Jesus ble stilt frem for Rådet for å svare på anklagen om sabbatsbrudd. Hadde jødene på denne tiden vært et selvstendig folk, ville en slik anklage vært nok til å få ham dødsdømt. Men fordi de var underlagt romerne, var dette ikke mulig. Jødene hadde ikke myndighet til å dømme noen til døden, og de anklager som var rettet mot Jesus, ville ikke ha noen vekt ved en romersk domstol. Det var imidlertid andre ting de håpet å oppnå. På tross av deres anstrengelser for å motarbeide Jesu virksomhet, vant han en større innflytelse over folket enn de selv hadde, tilmed i Jerusalem.

Mange som ikke interesserte seg for rabbinernes ordgyteri, følte seg tiltrukket av Jesu undervisning. De forstod det han talte om, og det varmet og trøstet dem. Han talte om Gud som en øm far, ikke som en hevnenende dommer, og han gjenspeilte Guds bilde i sitt eget liv. Hans ord var som balsam for et såret sinn. Både ved sine ord og sine barmhjertighetsgjerninger brøt han den knugende makt de

gamle tradisjoner og menneskelagde påbud øvde, og fremholdt Guds kjærlighet i dens grenseløse fylde.

I en av de tidligste profetier om Kristus er det skrevet: «Kongespører skal ikke vike fra Juda eller herskerstav fra hans føtter til den rette kongen kommer, han som folkene skal lyde.»³ Folk flokket seg omkring Jesus. Med et åpent og velvillig sinn tok de imot budskapet om Guds kjærlighet og godhet heller enn de strenge seremonier som prestene krevde. Hvis ikke prestene og rabbinerne hadde lagt seg imellom, ville Jesu lære ha ført til en reformasjon som verden aldri har opplevd maken til. Men for å holde på sin egen makt bestemte disse lederne seg for å ødelegge Jesu innflytelse.

Å stevne ham for Rådet og åpent fordømme hans lære ville bidra til det, for folket hadde fremdeles stor aktelse for sine religiøse ledere. Den som våget å forkaste rabbinernes krav eller forsøkte å lette de byrdene de hadde lagt på folket, ble ansett som skyldige, ikke bare i gudsbespottelse, men også i forræderi. På dette grunnlag håpet rabbinerne å vekke mistanke mot Jesus. De fremstilte ham som en som prøvde å fjerne grunnfestede skikker, og på den måten splitte folket. Dette ville bane vei for en fullstendig undertrykkelse under romerne.

Men de planer som rabbinerne arbeidet så ivrig for å sette ut i livet, stammet fra et annet råd enn det jødiske sanhedrin. Da det ikke lyktes Satan å overvinne Kristus i ødemarken, satte han all kraft inn på å motarbeide ham i hans virksomhet for om mulig å sette stopper for hans misjon. Det han ikke kunne oppnå ved direkte, personlig anstrengelse, bestemte han seg for å gjennomføre ved list.

[144]

Så snart Satan hadde trukket seg tilbake etter kampen i ødemarken, ble han og de sammensvorne englene hans enige om en plan som gikk ut på å forblinde jødefolkets sinn enda mer så de ikke skulle kjenne sin gjeløser. Han planla å virke gjennom sine menneskelige redskaper i den religiøse verden ved å gjennomsyre dem med sitt eget fiendskap mot sannhetens forkjemper. Han ville få dem til å forkaste Kristus og gjøre hans liv så bittert som mulig for å få ham til å bli mismodig i sin gjerning. Slik ble Israels ledere redskaper for Satan i kampen mot Kristus.

Jesus var kommet for å «gjøre loven stor og herlig». Han skulle ikke forminske lovens verdighet, men opphøye den. Bibelen sier: «Han skal ikke bli utmattet og ikke bryte sammen, før han har utbredt

retten på jorden.»⁴ Han var kommet for å frigjøre sabbaten for de byrdefulle kravene som hadde gjort den til en forbannelse i stedet for en velsignelse.

Derfor valgte han å utføre helbredelsesunderet ved Betesda på en sabbat. Han kunne like godt ha helbredet den syke mannen på en hvilken som helst annen dag i uken. Eller han kunne ha gjort ham frisk uten å pålegge ham å bære båret sin bort. Men det ville ikke gitt ham den anledningen han ønsket. En klok hensikt lå til grunn for hver handling i Kristi liv på jorden. Alt han gjorde, var betydningsfullt i seg selv og ved den undervisning det brakte. Blant de syke ved dammen valgte han ut det verste tilfellet som han utøvde sin helbredende kraft på. Siden bad han mannen bære sengen gjennom byen for å kunngjøre hvor store ting som var skjedd med ham. Dette ville fremkalle spørsmålet om hva som var lovlig å gjøre på sabbaten, og åpne veien for ham til å fordømme jødernes byrdefulle regelverk når det gjaldt Herrens dag, og til å erklære deres tradisjoner for verdiløse.

Jesus sa til dem at å hjelpe de syke var i samsvar med loven om sabbaten. Det var også i harmoni med englenes tjeneste, for hele tiden stiger de ned og opp mellom himmelen og jorden for å hjelpe lidende mennesker. Jesus sa: «Min Far arbeider til denne dag; også jeg arbeider.» Alle dager tilhører Gud, og han bruker dem til å utføre sine planer for menneskeheten. Hvis jødernes tolkning av loven var riktig, har Gud tatt feil når han har styrket og oppholdt alt levende helt siden jorden ble skapt. Så måtte han som uttalte at alt han hadde gjort, var godt, og som innstiftet sabbaten til minne om at skaperverket var fullendt, sette punktum for sitt arbeid og stanse universet som alltid er i bevegelse.

Skulle Gud forby solen å utføre sin oppgave på sabbaten, så dens livgivende stråler ikke lenger varmet jorden og gav plantelivet næring? Skulle universet stå stille på den hellige dagen? Skulle han gi befaling til bekkene om å la være å vanne skog og mark og by bølgene å stoppe den uopphørlige flo og fjære? Skulle hveten og havren stanse sin vekst, og fruktklasen vente med å bli moden? Skulle trærne og blomstene ikke skyte knopper eller blomstre på sabbaten? I så fall ville menneskene gå glipp av markens grøde og de velsignelser som er til glede i livet.

Naturen må fortsette sin uforanderlige kurs. Gud kunne ikke holde sin hånd tilbake et øyeblikk uten at menneskene ville falle i avmakt og dø. Menneskene har også en gjerning å gjøre på denne dagen. De nødvendige ting i livet må ivaretas. De syke må pleies og behovet hos dem som er i nød, må avhjelpes. Den som forsømmer å lindre lidelser på sabbaten, vil ikke bli holdt skyldfri. Guds hellige hviledag ble til for menneskets skyld, og barmhjertighetsgjerninger er i full harmoni med denne hensikten. Gud ønsker ikke at hans skapninger skal lide smerte en eneste time, når den kan lindres på sabbaten eller på hvilken som helst annen dag.

[145]

Forventningene til Gud er tilmed større på sabbaten enn på andre dager. Hans folk forlater da sitt vanlige arbeid, og bruker tiden til stille ettertanke og tilbedelse. De ber ham om mer enn på andre dager. Da krever de hans spesielle oppmerksomhet og hans største velsignelser. Gud venter ikke på at sabbaten skal ta slutt før han svarer på disse bønner. Himmelenes virksomhet stanser aldri, og menneskene burde aldri unnlate å gjøre godt. Sabbaten er ikke bestemt til å være en tid i uvirksomhet.

Loven forbyr verdslig virksomhet på Herrens hviledag. Det arbeid som man får sitt daglige utkomme fra, må opphøre. Ikke noe arbeid for verdslig fornøyelse eller vinning er tillatt på den dagen. Likesom Gud opphørte med sin skapergjerning og hvilte på sabbatsdagen og velsignet den, skal menneskene forlate dagliglivets sysler og vie disse hellige timer til sunn hvile, tilbedelse og gode gjerninger. Kristi gjerning med å helbrede de syke var i fullkommen samklang med loven. Den var til ære for sabbaten.

Stemplet som gudsbespotter

Jesus gjorde krav på å være likestilt med Gud når det gjaldt å utføre en gjerning som var like hellig og av samme karakter som den Gud i himmelen er opptatt med. Men fariseerne ble enda mer opphisset. Etter deres mening hadde han ikke bare brutt loven, men ved å kalle Gud «sin egen far» hadde han erklært at han var lik Gud.

Hele jødefolket kalte Gud sin far. Derfor ville de ikke ha blitt så forbitret hvis Kristus hadde fremstilt seg som en som stod i samme stilling som dem overfor Gud. Men de anklaget ham for

gudsbespottelse, og viste dermed at de forstod at han la noe helt spesielt i dette kravet.

Kristi motstandere hadde ingen argumenter mot disse sannhetene som rammet deres samvittighet. De kunne bare henvise til sine skikker og tradisjoner som virket svake og tomme sammenlignet med de utsagn Jesus hadde hentet fra Guds ord og fra naturens uopphørlige kretsløp. Hvis rabbinerne hadde ønsket å få lys, ville de vært klar over at Jesus talte sant. Men de gikk utenom det han sa om sabbaten. I stedet prøvde de å hisse til harme mot ham fordi han gjorde krav på å være lik Gud.

[146] Rådsherrenes raseri kjente ingen grenser. Om ikke prestene og rabbinerne hadde fryktet for folket, ville de ha drept Jesus på stedet. Men folkestemningen var helt på hans side. Mange erkjente at Jesus hadde helbredet dem for deres sykdommer og trøstet dem i deres sorger, og de mente at det var helt på sin plass at han helbredet den syke mannen ved Betesda. Foreløpig var lederne derfor nødt til å legge bånd på sitt hat.

Jesus vitner om sin guddomsakt

Jesus tilbakeviste anklagen om gudsbespottelse. Han erklærte: Min myndighet til å gjøre den gjerning som dere anklager meg for, består i at jeg er Guds Sønn og ett med ham i natur, vilje og forsett. Jeg samarbeider med Gud i alle hans gjerninger. «Sønnen kan ikke gjøre noe av seg selv, men bare det han ser Faderen gjøre.»

Prestene og rabbinerne gikk i rette med Guds Sønn nettopp for den gjerning han var kommet til verden for å gjøre. Ved sine synder hadde de skilt seg fra Gud, og i sitt hovmod handlet de uavhengig av ham. De mente at de var dyktige nok i alt, og de kjente ikke noe behov for en høyere visdom som rettesnor for sine handlinger. Men Guds Sønn var overgitt til Faderens vilje og avhengig av hans makt. Så fullstendig var Kristus fri for selvet at han ikke la noen planer for seg selv. Han godtok de planer Gud hadde for ham, og fra dag til dag utfoldet Gud sine planer for ham. Slik bør også vi stole på Gud, så vårt liv kan bli en virkeliggjørelse av hans vilje med oss.

Da Moses skulle til å bygge helligdommen som en bolig for Gud, fikk han pålegg om å gjøre alle ting etter den modellen som ble vist ham på fjellet. Moses var full av iver etter å gjøre Guds vilje.

De dyktigste og mest talentfulle personer var beredt til å gjennomføre det han bad dem om. Likevel måtte han ikke engang lage en bjelle, et granateple, en dusk, en frynse, et forheng eller noe kar til helligdommen uten i samsvar med det mønster som ble vist ham.

Gud kalte ham opp på fjellet og åpenbarte de himmelske ting for ham. Herren dekket ham med sin egen herlighet så han kunne se modellen. Alle ting ble utført i samsvar med den. Slik hadde han åpenbart sitt herlighets-ideal for Israel, som han ønsket å gjøre til sin bolig. Modellen ble vist dem på Sinai da loven ble gitt, og da Herren gikk forbi Moses og kunngjorde: «Herren, Herren er en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunn og sannhet! Han lar sin miskunn vare i tusen slektsledd; han tilgir synd og skyld og brott.»⁵

Israel hadde valgt sine egne veier. De hadde ikke bygd etter modellen. Men Kristus, som var det sanne tempel for Gud, formet enhver detalj i sitt jordiske liv i samsvar med Guds ideal. Han sa: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.» På samme måte skal vår karakter bygges opp «til en bolig for Gud i Ånden». Vi må gjøre alt etter «forbildet» vi har fått, og det er Kristus. Han led for oss og etterlot oss et eksempel for at vi «skulle følge i hans spor».⁶

Kristi ord lærer oss at vi skal betrakte oss selv som uløselig knyttet til vår Far i himmelen. Uten hensyn til vår posisjon er vi avhengige av Gud som holder alles skjebne i sine hender. Han har anvist oss vår gjerning og utrustet oss med evner og midler til denne gjerningen. Så lenge vi overgir viljen til Gud og stoler på hans kraft og visdom, vil vi bli ledet på trygge stier. Slik kan vi fullføre vår del i hans store plan. En person som stoler på sin egen visdom og kraft, skiller seg fra Gud. I stedet for å arbeide sammen med Kristus, hjelper han Guds og menneskets fiende til å fullbyrde sitt forsett.

Jesus sa videre: «Det Faderen gjør, det gjør også Sønnen For likesom Faderen reiser opp de døde og gjør dem levende, slik gjør også Sønnen levende hvem han vil.» Saddukeerne påstod at det ikke ville bli noen legemlig oppstandelse. Men Jesus forteller dem at en av hans Fars største gjerninger er å vekke opp de døde, og at han selv har makt til å gjøre det. «Den tid kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønns røst, og de som hører, skal leve.»

Fariseerne trodde på de dødes oppstandelse. Kristus slo fast at den kraft som gir liv til de døde, alt nå var iblant dem, og at de skulle

bli vitne til den. Denne samme oppstandelseskraft gir liv til mennesker som var «døde på grunn av deres misgjerninger og synder». Denne livets ånd i Kristus Jesus, «kraften av hans oppstandelse», setter menneskene «fri fra syndens og dødens lov».7 Det ondes herredømme er brutt, og ved tro blir sjelen bevart fra synd. Den som åpner sitt hjerte for Kristi Ånd, får del i den mektige kraft som skal bringe legemet frem fra graven.

Myndighet til å holde dom

Den enkle nasareeren hevder sin virkelige storhet. Han hever seg over det menneskelige. Han fjerner syndens og skammens forklødding og står der som Guds Sønn som englene ærer, og som er ett med universets skaper. Hans tilhørere er som trollbundet. Aldri har noe menneske talt slik som han eller opptrådt med en slik kongelig verdighet. Hans uttalelser er klare og tydelige og tilkjennegir fullt ut hans misjon og menneskenes plikter. «Faderen dømmer ingen, men han har overgitt all dom til Sønnen, for at alle skal ære Sønnen slik de ærer Faderen. Den som ikke ærer Sønnen, ærer heller ikke Faderen som har sendt ham For likesom Faderen har liv i seg selv, har han også gitt Sønnen å ha liv i seg, og han har gitt ham myndighet til å holde dom, fordi han er Menneskesønnen.»

Prestene og rådsherrene hadde gjort seg selv til dommere for å fordømme Kristi gjerning. Men han kunngjorde at han var deres og hele verdens dommer. Verden er overgitt til Kristus, og enhver velsignelse fra Gud kommer til den falne menneskehet gjennom ham. Han var gjenløseren både før og etter at han ble menneske. Så snart synden var et faktum, var det også en frelser. Han har gitt lys og liv til alle. Enhver vil bli dømt i forhold til det mål av lys han har fått.

[148] Han som har gitt lyset, som har fulgt den enkelte person med det mest inntrengende kall for å prøve å vinne ham over fra synd til hellighet, er både hans talsmann og dommer. Fra begynnelsen av den store strid i himmelen har Satan opprettholdt sin sak ved hjelp av bedrag. Kristus har arbeidet for å avsløre hans onde planer og bryte hans makt. Han har vært i kamp med bedrageren, og gjennom alle tider har han forsøkt å vriste fangene ut av hans grep. Det er også han som skal avsi dommen over hvert menneske.

Gud «har gitt ham myndighet til å holde dom, fordi han er Men-neskesønnen». Han er satt til å holde dom fordi han har smakt menneskelig sorg og fristelse og forstår våre svakheter og synder, og fordi han på våre vegne har stått imot Satans fristelser og vil handle rettferdig og kjærlig med dem som han har utøst sitt eget blod for, så de kan bli frelst.

Kristi misjon var ikke å dømme, men å frelse. «Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham.»⁸ Overfor Rådet erklærte Jesus: «Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, han har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet.»

Idet Kristus bød sine tilhørere ikke å undre seg over det han sa, åpenbarte han fremtidens hemmeligheter i et enda videre perspektiv. «Den time kommer da alle de som er i gravene, skal høre hans røst. De skal komme fram, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom.»

Det var denne forsikring om det fremtidige liv Israel så lenge hadde ventet på, og som de hadde håpet å få når Messias kom. Det eneste lyset som kan lyse opp i gravens mørke, skinte på dem. Men staheten er blind. Jesus hadde krenket rabbinernes tradisjoner og ikke tatt hensyn til deres myndighet. Derfor ville de ikke tro på ham.

Uvitenhet om Den hellige skrift

Tiden, stedet, anledningen og den intense spenningen som gjennomstrømmet forsamlingen, alt dette bidrog til å gjøre Jesu ord overfor Rådet desto mer inntrykksfulle. De øverste religiøse myndigheter i landet prøvde å ta livet av ham som hadde erklært at han var den som skulle gjenopprette Israel. Han som var sabbatens herre, ble stevnet for en jordisk domstol for å svare på en anklage for brudd på sabbatsloven. Da han så fryktløst fremholdt sin misjon, så hans dommere på ham med forbauselse og raseri. Men hans ord kunne de ikke gjendrive, og de kunne ikke dømme ham. Han benektet prestenes og rabbinernes rett til å forhøre ham og blande seg inn i hans gjerning, for de hadde ikke noen slik myndighet. Deres påstander grunnet seg på deres egen stolthet og arroganse. Han nektet seg skyldig i deres anklage, og avslo å la seg forhøre av dem.

[149]

I stedet for å be om unnskyldning for den handling de klaget over, eller forklare hvorfor han utførte den, tok han til motmæle mot rådsherrene. Han som var anklaget, ble anklager. Han irettesatte dem for deres harde hjerter og for deres uvitenhet når det gjaldt Den hellige skrift. Han hevdet at de hadde forkastet Guds ord, ettersom de hadde forkastet ham som Gud hadde sendt. «Dere gransker skriftene, fordi dere mener at dere har evig liv i dem - og nettopp de vitner om meg!» .

Enten det gjelder historie, forskrifter eller profeti, så gjennomstråles hvert blad i Det gamle testamente av Guds Sønnns herlighet. I den utstrekning det jødiske system var innstiftet av Gud, var det en sammentrengt profeti om evangeliet. «Om ham vitner alle profetene.» Fra den tiden da løftet ble gitt til Adam og ned gjennom den patriarkalske ætt og tiden for det gammeltestamentlige lovsystem, sendte himmelen sitt strålende lys over Kristi fotspor. Profetene så stjernen over Betlehem, Fredsfyrsten som skulle komme, idet fremtidens begivenheter passerte i et gåtefullt opptog.⁹ Hvert slaktoffer forkynte Kristi død. I hver sky av røkelse steg hans rettferdighet opp. Basunklangen i hvert jubelår forkynte hans navn. I det ærefrykt-skapende mysterium i Det aller helligste hadde hans herlighet sin bolig.

Jødene hadde de hellige skrifter i sitt eie. De mente at de hadde evig liv gjennom sitt formelle kjennskap til Ordet. Men Jesus sa til dem: «Hans ord har ingen plass i dere.» Fordi de hadde forkastet Kristus i hans ord, forkastet de ham personlig. «Dere vil ikke komme til meg slik at dere kan ha liv,» sa han.

De jødiske ledere hadde gransket det profetene lærte om Messias' rike. Men de hadde ikke gjort det med et oppriktig ønske om å kjenne sannheten. Hensikten var å finne bevis til støtte for deres ærgjerrige forhåpninger. Da Kristus kom på en helt annen måte enn de ventet, ville de ikke ta imot ham. For å rettferdiggjøre seg selv prøvde de å bevise at han var en bedrager. Når de en gang hadde slått inn på den veien, var det en lett sak for Satan å styrke dem i deres motstand mot Kristus. Nettopp de ord som beviste hans guddommelighet, ble tolket imot ham. Slik vendte de Guds sannhet til løgn. Jo mer direkte Kristus talte til dem ved sine barmhjertighetsgjerninger, desto fastere var de i sin beslutning om å stå imot lyset.

Jesus sa: «Jeg tar ikke imot ære fra mennesker.» Han ønsket ikke Rådets innflytelse og heller ikke dets bifall. Dets godkjenning ville ikke innebære noen fordel. Han var utstyrt med ære og myndighet fra himmelen. Hvis han hadde ønsket det, ville engler ha kommet for å hylle ham, og Faderen ville igjen ha vitnet om hans guddommelighet. Men for de religiøse lederes egen skyld, og av hensyn til folket som de var ledere for, ønsket han at de skulle forstå hans sanne natur, og at de skulle ta imot de velsignelser han kom for å gi dem.

«Jeg er kommet i min Fars navn, og dere tar ikke imot meg. Men om en annen kommer i sitt eget navn, så tar dere imot ham.» Jesus kom i kraft av Guds autoritet, og han bar hans bilde. Han fullbyrdet hans ord og søkte hans ære. Likevel tok lederne i Israel ikke imot ham. Men når det kom andre som utgav seg for å være Kristus, og gjorde som de selv ville og søkte sin egen ære, ville de ta imot dem. Hvorfor? Fordi den som søker sin egen ære, appellerer til ønsket om selvopphøyelse hos andre. Slike ting lot jødene seg påvirke av. De ville ta imot falske lærere fordi disse smigret deres egen stolthet ved å anerkjenne deres meninger og tradisjoner. Men Kristi lære stemte ikke med deres forestillinger, for den var åndelig og krevde selvoppofrelse. Derfor ville de ikke ta imot den. De kjente ikke Gud, og for dem lød hans røst gjennom Kristus som røsten av en fremmed.

Er det ikke det samme som gjentar seg i vår tid? Er det ikke mange, til og med religiøse ledere, som forherder seg mot Den Hellige Ånd så det blir umulig for dem å kjenne igjen Guds stemme? Forkaster ikke også de Guds ord for å kunne holde på sine egne vedtekter? [150]

«Hadde dere trodd Moses, hadde dere også trodd meg. For det er om meg han har skrevet. Hvis dere ikke tror hans skrifter, hvordan kan dere da tro mine ord?» Det var Kristus som talte til Israel gjennom Moses. Hadde de lyttet til den guddommelige røsten som talte gjennom deres store leder, ville de ha gjenkjent den i Kristi lære. Hadde de trodd Moses, ville de ha trodd ham som Moses skrev om.

Jesus visste at prestene og rabbinerne hadde besluttet å drepe ham. Likevel forklarte han dem tydelig at han var ett med Faderen, og om sitt forhold til verden. De så at det ikke var noen unnskyldning for deres motstand mot ham, men det slokte ikke deres morderiske hat. De ble grepet av frykt da de så den overbevisende kraft som fulgte

hans virksomhet, men de stod imot hans formaninger og stengte seg selv inne i mørke.

Det hadde ikke lykkes for de jødiske lederne å bryte ned Jesu autoritet og fjerne den respekt og oppmerksomhet som folk viste ham. Tvert imot var mange blitt overbevist av det han sa. Rådsherrene hadde selv følt seg sterkt fordømt når han lot deres skyld trenge inn i deres egen samvittighet. Men dette gjorde dem bare enda mer forbitret, og de var fast bestemt på å ta hans liv. De sendte budbærere ut over hele landet for å advare folk mot denne bedrageren. Det ble sendt ut spioner som skulle overvåke ham, og de skulle rapportere hva han sa og gjorde. Det var ingen tvil om at Kristus nå stod i

[151] skyggen av korset. Joh 5

Døperen Johannes møter sin skjebne

Døperen Johannes hadde vært den første til å innvarsle Kristi rike, og han var også den første til å lide for det. Fjernt fra de frie omgivelser ute i ødemarken og de store skarene som hadde lyttet til hans forkynnelse, var han nå sperret inne i et fangehull i festningen til Herodes Antipas.

Johannes utførte en stor del av sin virksomhet i området øst for Jordan der Herodes Antipas hersket. Den utsvevende kongen hadde selv lyttet til Johannes' forkynnelse, og kallet til omvendelse hadde fått ham til å skjelve. Herodes hadde respekt for Johannes; han visste at han var en rettsindig og hellig mann, Når han lyttet til ham, ble han urolig og rådvill, men likte likevel å høre ham, Johannes var ærlig overfor Herodes og fordømte hans lastefulle forbindelse med Herodias som var hans brors hustru. Til å begynne med gjorde Herodes svake forsøk på å bryte den syndens lenke som bandt ham. Men Herodias viklet ham bare desto fastere inn i sitt garn. Hun fikk hevn over Johannes ved å overtale Herodes til å sette ham i fengsel.

Fengslet for plikttroskap

Johannes hadde hele tiden vært travelt opptatt. Mørket og ørkesløsheten i fengslet var derfor en tung byrde for ham. Etter som uke etter uke gikk uten at det ble noen forandring, trengte motløshet og tvil inn på ham. Disiplene forlot ham ikke, men fikk tillatelse til å besøke ham i fengslet. De fortalte om Jesu virksomhet og hvordan folk strømmet til ham. Men hvis denne nye læreren virkelig var Messias, hvorfor gjorde han da ikke noe for å få satt Johannes fri? Hvordan kunne han tillate at hans trofaste budbringer ble berøvet friheten og kanskje til og med livet?

Disse spørsmålene ble ikke uten virkning. Tvil som ellers aldri ville ha oppstått, ble antydnet overfor Johannes. Satan frydet seg over å høre hva disiplene sa, og over hvor hardt det traff Herrens budbærer i sjel og sinn. Hvor ofte ser man ikke at de som mener at de innbyrdes

[152]

er gode venner, og som gjerne vil være lojale, i virkeligheten kan være de farligste fiender. Mange ganger hender det at de sier noe som gjør en nedtrykt og motløs i stedet for å styrke troen.

I likhet med Jesu disipler forstod heller ikke døperen Johannes Kristi rikes natur. Han ventet at Jesus skulle overta Davids trone, men etter som tiden gikk, og Jesus ikke gjorde krav på kongelig autoritet, ble Johannes forvirret og urolig. Han hadde forkynt at dersom veien skulle bli beredt for Herren, måtte profetien hos Jesaja bli oppfylt. Hver dal skulle heves, og hvert fjell og hver haug jevnes. Han hadde ventet at menneskelig makt og stolthet skulle bli brutt ned. Han hadde omtalt Messias som en som hadde kasteskuflen i hånden og skulle rense kornet på treskeplassen. Hveten skulle han samle i låven, men agnene skulle han brenne opp med ild som aldri slokner. Johannes hadde kommet i Elias ånd og kraft. I likhet med profeten Elia hadde han ventet at Herren ville åpenbare seg som en Gud som svarer med ild. 1

Døperen Johannes hadde vært en fryktløs refser av synd både hos høy og lav, og han hadde våget å stå frem for kong Herodes og irettesette ham for hans synd. Han hadde ikke veket tilbake for å sette livet på spill hvis han bare kunne fullføre den gjerning han var satt til. I sitt fangehull ventet han nå på at løven av Juda stamme skulle knuse undertrykkerens hovmod og utfri de elendige og hver den som ropte til Gud. Men Jesus lot til å være tilfreds med å samle disipler omkring seg, og helbrede og undervise folket. Han spiste ved tollernes bord mens det romerske åk dag for dag hvilte tyngre på Israel. Hele tiden gjorde kong Herodes og hans skamløse elskerinne som de hadde lyst til, mens de fattiges og lidendes rop nådde opp til himmelen.

Fristet til tvil og motløshet

For ørkenprofeten syntes alt dette å være en ufattelig gåte. Det kom stunder da demoner hvasket til ham og plaget ham og skapte en forferdelig frykt. Kunne det være mulig at befrieren som de så lenge hadde ventet på, enda ikke var kommet? Hva var da hensikten med det budskapet som han selv var blitt tilskyndet til å forkynne? Johannes var blitt bittert skuffet over resultatet av sitt arbeid. Han hadde ventet at budskapet fra Gud ville ha den samme virkning som

da loven ble lest på Josjias og Esras tid,² at det ville føre til en dyptgripende anger og omvendelse til Herren. Han hadde satset hele sitt liv på at dette oppdraget skulle lykkes. Hadde det likevel vært forgjeves?

Det plaget Johannes å se at hans egne disipler var så nært knyttet til ham at de nærte vantro overfor Jesus. Hadde hans arbeid for dem vært uten frukt? Hadde han ikke vært tro i den oppgaven han hadde, siden han nå var avskåret fra å kunne arbeide? Hvis den lovede befrieren hadde kommet, og hvis Johannes hadde vært tro i sitt kall, ville Jesus da ikke ha tilintetgjort undertrykkerens makt og satt sin budbærer fri? [153]

Men Johannes gav ikke opp sin tro på Kristus. Minnet om røsten fra himmelen, duen som dalte ned, Jesu plettfriske renhet, Den Hellige Ånds kraft som hadde hvilt over Johannes når han var i Jesu nærhet, og de vitnesbyrd som de profetiske skriftene inneholdt - alt dette vitnet om at Jesus fra Nasaret var den som var lovt.

Johannes ville ikke snakke med sine medhjelpere om sin tvil og uro. I stedet bestemte han seg for å sende et budskap til Jesus og spørre ham. Han sendte derfor to av dem til Jesus i håp om at en samtale med ham ville styrke dem i troen, så de kunne skape visshet hos de andre. Han lengtet etter å høre noe fra Kristus som var talt direkte til ham selv.

Disiplene kom til Jesus med sitt budskap: «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?»

Det var bare en kort stund siden Johannes hadde pekt på Jesus og kunngjort: «Se, der er Guds lam som bærer verdens synd.» «Han som kommer etter meg, er kommet foran meg.»³ Og nå dette spørsmålet: «Er du den som skal komme?» Sett fra et menneskelig synspunkt var dette forferdelig bittert og skuffende. Hvis Johannes, den trofaste forløperen, ikke hadde forstått Kristi misjon, hva kunne en da vente av den egenkjærlige folkemengden?

Jesus svarte ikke straks på disiplenes spørsmål. Mens de stod og undret seg over hans taushet, kom det syke og lidende mennesker til ham for å bli helbredet. De blinde famlet seg frem gjennom folkemengden. Syke mennesker fra alle lag av folket trengte seg ivrig frem til Jesus. Noen kom ved egen hjelp, andre ble båret av venner. Den store legens røst trengte inn i det døde øret. Et ord eller en berøring fra ham åpnet de blindes øyne så de kunne se dagslyset

og naturen som omgav dem. De kunne se ansiktene av venner og av ham som helbredet dem. Jesus truet sykdommen og fjernet feberen. Stemmen hans nådde ørene til dem som lå for døden, og de stod opp friske og sterke. Lamme som også var besatte, adlød hans ord. Vanviddet forlot dem, og de tilbad ham. Mens han helbredet dem for deres sykdommer, underviste han folket. De fattige bønder og andre arbeidsfolk som rabbinerne unngikk som urene, samlet seg tett omkring ham, og han talte det evige livs ord til dem.

[154] Slik gikk dagen. Johannes' disipler så og hørte alt sammen. Til sist vinket Jesus dem bort til seg og bad dem gå og fortelle Johannes hva de hadde vært vitne til. Og han føyde til: «Salig er den som ikke tar anstøt av meg.» Beviset på hans guddommelighet kom til syne i den måten han imøtekom lidende menneskers behov på. Han identifiserte seg med oss i vår ynkværdige tilstand. Slik ble hans herlighet åpenbart.

Disiplene kom til Johannes med dette budskapet, og det var nok. Johannes ble minnet om profetordet om Messias: «Herren Gud har salvet meg. Han har sendt meg for å forkynne et gledesbudskap for de arme, for å lege dem som har et knust hjerte, rope ut frihet for fanger og frigjøring for dem som er i lenker. Jeg skal rope ut et nådens år fra Herren.» Kristi gjerninger åpenbarte ikke bare at han var Messias, men viste også måten hans rike skulle opprettes på. Johannes fikk se den samme sannhet som Elia i ørkenen da det kom «en stor og sterk storm, som kløvde fjell og knuste knauser; men Herren var ikke i stormen. Etter stormen kom det et jordskjelv; men Herren var ikke i jordskjelvet. Etter jordskjelvet kom det en ild; men Herren var ikke i ilden».4 Etter ilden talte Gud til profeten i en stille susing. Slik skulle også Jesus utføre sin gjerning, ikke ved å rasle med våpen eller ødelegge troner og riker, men ved å tale til menneskenes hjerter gjennom et liv i barmhjertighet og selvoppofrelse.

Prinsippet om selvfornektelse, slik det kom til uttrykk i døperen Johannes' eget liv, var også grunntanken i Messias' rike. Johannes visste godt hvor fremmed dette var for de prinsipper og forhåpninger som Israels ledere hadde. Det som for ham var et overbevisende vitnesbyrd om Kristi guddommelighet, ville ikke være noe bevis for dem. De ventet på en Messias som det ikke var gitt noe løfte om. Johannes var klar over at Jesu misjon bare kunne fremkalle hat og

fordømmelse hos dem. Han, forløperen, var bare i ferd med å drikke av det beger som Kristus selv måtte tømme til bunns.

Jesu ord: «Salig er den som ikke tar anstøt av meg!» var en mild irettesettelse til Johannes. Den var ikke forgjeves. Da han nå hadde fått en klarere forståelse av hva Kristi misjon var, overgav han seg til Gud enten til liv eller til død, alt etter som det på beste måte kunne tjene den saken han elsket.

Jesus hyller Johannes

Da utsendingene var gått, talte Jesus til folket om Johannes. Jesus hadde den dypeste medlidenhet med det trofaste vitne som Herodes nå hadde sperret inne i fangehullet. Han ville ikke at folk skulle få den oppfatning at Gud hadde forlatt Johannes, eller at hans tro hadde sviktet i prøvens stund. «Hvorfor drog dere ut i ødemarken?» spurte han. «For å se et siv som svaier i vinden?»

De høye sivrør som vokste ved Jordan-elven, og som gav etter for hvert vindpust, var et passende bilde på rabbinerne som hadde kritisert og dømt døperen Johannes' misjon. De svaiet hit og dit i takt med folkeopinionen, og de ville ikke ydmyke seg så de kunne ta imot Johannes' hjerteransakende budskap. Likevel våget de ikke åpenlyst å motarbeide hans virksomhet, for de fryktet for folket. Men Guds sendebud hadde ikke en slik feig holdning.

Folkemengden som samlet seg omkring Kristus, hadde vært vitne til den gjerning Johannes utførte, og de hadde hørt hans fryktløse irettesettelse av synd. Johannes hadde talt like åpent og djervt enten [155] det gjaldt de selvrettferdige fariseere, de saddukeiske prester, kong Herodes og hans hoff, fyrster og soldater, tollere og bønder. Han var ikke et svaiende siv som bøyde seg etter menneskers ros eller fordom. Han var den samme i sin troskap mot Gud og i sin iver for rettferdighet da han var i fengslet som da han forkynte Guds budskap i ødemarken. I sin troskap mot prinsipper stod han fast som fjell.

Jesus fortsatte: «Hvorfor gikk dere dit ut? For å se en mann kledd i fine klær? De som bærer fine klær, er på kongenes slott.» Johannes var blitt kalt til å irettesette samtiden for dens synder og utskielser. Hans enkle klesdrakt og selvfornektende levesett stemte overens med hans spesielle misjon. Luksus og praktfulle klær passer ikke for

Guds tjenere, men for dem som ferdes «på kongenes slott», verdens storfolk som er opptatt av makt og rikdom.

Jesus ønsket å gjøre oppmerksom på motsetningen mellom den klesdrakten Johannes hadde, og den som prestene og rådsherrene brukte. Disse embetsmennene kledde seg i flotte drakter og kostbar pryde. De ville gjerne vise seg frem, og håpet på den måten å imponere folket så de viste større respekt. De var mer ivrige etter å vekke beundring hos mennesker enn å oppnå den hjertets renhet som Gud kunne anerkjenne. Slik gav de til kjenne at det ikke var Gud de tjente, men denne verden.

«Hvorfor gikk dere dit ut?» spurte Jesus. «For å se en profet? Ja, jeg sier dere: Mer enn en profet! Det er om ham dette er skrevet: Se, jeg sender min budbærer foran deg, han skal rydde veien for deg. Sannelig, jeg sier dere: Blant dem som er født av kvinner, har det ikke stått fram noen større enn døperen Johannes.»

I kunngjøringen til Sakarja før Johannes ble født, hadde engelen sagt: «Han skal være stor i Herrens øyne.»⁵ Hva er storhet ifølge himmelens vurdering? Ikke det verden regner for storhet; ikke rikdom eller rang, fornem herkomst eller intellektuell begavelse. Hvis intellektuell begavelse som ikke er underlagt overordnede hensyn, fortjener noen ære, da skylder vi å hylle Satan, for ikke noe menneske har noen gang nådd opp til hans intellektuelle nivå. Men jo større evnene er, desto større forbannelse kan de føre til hvis de blir brukt til å tjene selvet.

Gud verdsetter moralske verdier. Kjærlighet og renhet er de egenskaper han setter høyest. Johannes var stor i Herrens øyne da han overfor utsendingene fra Rådet, overfor folket og overfor sine egne disipler avstod fra å søke sin egen ære, og viste alle til Jesus som det var gitt løfter om. Hans uselviske glede over å tjene Kristus viser det edleste sinnelag som noen gang er blitt åpenbart i et menneske.

Det vitnemål som etter hans død ble gitt av dem som hadde hørt hans utsagn om Jesus, lød slik: «Johannes gjorde ingen tegn, men alt det han sa om denne mannen, var sant.» Johannes fikk ikke i oppdrag å kalle ild ned fra himmelen eller vekke opp døde slik som Elia gjorde, eller heve maktens stav i Guds navn likesom Moses.

[156] Han var sendt for å forkynne Jesu første komme, og for å kalle folk til å berede seg for dette. Så trofast utførte han sin gjerning, at når folk tenkte på hva han hadde lært dem om Jesus, kunne de si: «Alt

det han sa om denne mannen, var sant.»⁶ Et slikt vitnesbyrd om Jesus er enhver av hans disipler kalt til å bringe.

Døperen Johannes' rolle i frelsesplanen

Som forløper for Messias var Johannes «mer enn en profet». For mens profetene så Kristi komme langt borte, fikk Johannes se ham personlig og fikk høre vitnesbyrdet fra himmelen om at Jesus var Messias. Og han fikk kunngjøre for Israel at Jesus var den som Gud hadde sendt. Likevel sa Jesus: «Selv den minste i himmelriket er større enn han.»

Johannes var bindeleddet mellom to religiøse systemer. Som Guds representant stod han frem for å påvise lovens og profetenes forhold til den kristne tidsalder. Han var det mindre lyset som skulle bli fulgt av et større. Johannes' sinn ble opplyst av Den Hellige Ånd for at han kunne bringe lys til sine landsmenn. Men aldri har noe annet lys skint så klart på den syndige menneskehet som det lyset som strømmet ut fra Jesu lære og eksempel. Noe slikt lys vil heller ikke komme. De symbolske ofringene, som var skyggebilder, hadde bare gitt et uklart bilde av Kristus og hans misjon. Ikke engang Johannes hadde fullt ut kunnet fatte det fremtidige udødelige liv gjennom Kristus.

Bortsett fra den glede Johannes fant i sitt kall, hadde hans liv vært fullt av sorg. Røsten hans var sjelden blitt hørt utenfor ødemarken. Ensomhet var hans lodd, og han fikk ikke se resultatet av sitt eget arbeid. Han fikk ikke være sammen med Kristus og være vitne til den guddomskraft som fulgte det større lyset. Han fikk ikke se hvordan blinde fikk syn, hvordan syke ble helbredet, og døde bli vekket opp til liv. Han så ikke det lyset som skinte fra hvert ord Kristus talte, og som kastet glans over de profetiske løfter. Den minste disippel som så Kristi mektige gjerninger og lyttet til hans ord, var i så måte privilegert i langt høyere grad enn døperen Johannes, og sies derfor å ha vært større enn han.

Gjennom de veldige folkeskarer som hadde lyttet til Johannes' forkynnelse, var hans ry kommet ut over hele landet. Folk var svært opptatt av hva utfallet av hans fengsling ville bli. Hans ulastelige liv og den sterke folkeopinionen som støttet ham, fikk folket til å tro at det ikke ville bli brukt vold mot ham.

Offer for en kvinnes hevntørst

Herodes trodde at Johannes var en Guds profet, og han var fast besluttet på å frigi ham. Men han utsatte sitt forsett av frykt for Herodias. Hun visste at hun aldri ville kunne overtale Herodes til å få Johannes henrettet. Derfor bestemte hun seg for å bruke list. På kongens fødselsdag skulle det holdes et gjestebud for de øverste embetsmenn og hoffet. Det ville bli drikking og festing. Herodes ville ikke være påpasselig, og hun kunne kanskje bevege ham til å gjøre som hun ville.

[158] Da den store dagen var kommet, og kongen og hans stormenn festet og drakk, sendte Herodias sin datter inn i festsalen for å danse for gjestene. Salome var ung og frisk, og hennes yppige sjarm trolbandt de fornemme gjestene. Det var ikke helt vanlig at hoffdamene viste seg ved disse festene, og Herodes fikk smigrende komplimenter da denne datter av Israels prester og fyrster danset for å underholde hans gjester.

Kongen var omtåket av vinen. Lidenskapen hadde fritt løp, og fornuften var satt ut av spillet. Han så bare salen med de feststemte, løsslupne gjestene, festbordet, den funklende vinen, de strålende lysene og den unge piken som danset foran ham. I øyeblikkets tankeløshet ønsket han å gjøre noe som ville opphøye ham blant rikets stormenn. Med en ed lovt han å gi Herodias' datter hva som helst hun måtte be om, om det så var halvdelen av riket.

Salome skyndte seg inn til sin mor for å spørre hva hun skulle be om. Svaret lå ferdig: Døperen Johannes' hode! Salome visste ikke noe om morens hevntørst, og hun vek tilbake fra å komme frem med et slikt ønske. Men Herodias stod fast på sitt, og hun fikk det som hun ville. Salome kom tilbake med det fryktelige svaret: «Gi meg døperen Johannes' hode på et fat.»

Herodes ble forskrekket og forvirret. Den tøylesløse lystigheten forstummet, og en uhyggelig taushet senket seg over festsalen. Kongen var skrekkslagen ved tanken på å ta Johannes av dage. Men han hadde gitt sitt ord og var uvillig til å gi inntrykk av å være ustadig eller tankeløs. Han hadde gitt sin ed til ære for gjestene, og hvis en eneste av dem hadde kommet med innvendinger, ville han med glede ha omgjort beslutningen. Han gav dem anledning til å uttale seg om Johannes. De hadde reist langt for å lytte til Johannes' forkynnelse,

og de visste at han ikke hadde gjort noe galt, og at han var en Guds tjener. Men selv om de var sjokkert over det Salome forlangte, var de for omtåket til å komme med innvendinger.

Ingen hevet røsten for å redde livet til Guds budbærer. Disse mennene hadde høye og betrodde posisjoner i landet, og de hadde et stort ansvar. Likevel hadde de gitt seg hen til festing og drikking inntil sansene var blitt sløve. De lettsindige omgivelser med musikk og dans hadde gjort dem forstumlet, og samvittigheten sov. Ved å tie avsa de dødsdommen over Guds profet for å tilfredsstillte en samvittighetsløs kvinnes hevntørst.

Forgjeves ventet Herodes på å bli løst fra sin ed. Så gav han motvillig befaling om at profeten skulle henrettes. Kort tid etter ble Johannes' hode brakt inn til kongen og gjestene hans. Disse leppene som trofast hadde formant Herodes til å vende om fra sitt syndige liv, var nå lukket for alltid. Aldri mer skulle denne røsten kalle mennesker til omvendelse. En eneste natts drikkefest kostet en av de største profeter livet.

Hvor ofte er ikke uskyldige mennesker blitt ofret på grunn av mangel på avhold hos dem som skulle være rettens voktere! Den som løfter det berusende beger til sine lepper, blir ansvarlig for all den urett han begår under dets sløvende makt. Når han på denne måten lammer sine sanser, blir det umulig for ham å felle en veloverveid dom og ha en klar oppfatning av rett og galt. Han åpner veien for Satan og lar seg bruke av ham til å undertrykke og ødelegge de uskyldige. «Vinen er en spotter, og den sterke drikk en bråkmaker, ingen som raver av drikk, er vis.» Slik skjer det at retten blir «drevet tilbake», «og den som holder seg fra ondskap, blir plyndret».7

[159]

De som har domsmyndighet over sine medmenneskers liv, bør regnes som skyldige når de gir etter for umåtehold. Alle som håndhever loven, burde selv overholde den. De burde eie selvbeherskelse. De trenger å ha fullt herredømme over sine fysiske, mentale og moralske krefter, så de kan eie sjelsstyrke og en skarp rettfærdighets-sans.

Døperen Johannes' hode ble brakt til Herodias, og hun tok imot det med djevlesk tilfredshet. Hun hoverte over sin hevn og smigret seg med at Herodes ikke mer ville få samvittighetskvaler. Men hennes synd brakte henne ingen lykke. Hennes navn ble beryktet og avskydd, og Herodes ble mer pint av anger enn han hadde vært på

grunn av Johannes' advarsler. Innflytelsen av Johannes' undervisning opphørte ikke. Den skulle nå ut til hvert eneste slektsledd til tidens slutt.

Pint av samvittighetsnag

Den synd Herodes hadde begått, stod alltid for ham. Han prøvde stadig å finne lindring for anklagene fra en skyldig samvittighet. Hans tillit til Johannes var urokkelig. Når han tenkte på hans selvfornektende liv, hans inntrengende, alvorlige formaninger og hans sunne skjønn som rådgiver, og så tenkte på hvordan Johannes døde, fant han ingen ro. Når han var opptatt med statens styre og stell, og når han tok imot ære og hyllest, viste han et smilende ansikt og en verdig opptreden. Men han skjulte et hjerte som var fullt av angst, som alltid var tynget av frykt for at det hvilte en forbannelse over ham.

Herodes var dypt grepet av uttalelser fra Johannes om at ikke noe kan skjules for Gud. Han var overbevist om at Gud var til stede overalt, at han hadde vært vitne til drikkegildet i festsalen og hørt befalingen om å halshogge Johannes. Han var også overbevist om at Gud hadde sett hvordan Herodias frydet seg og hvordan hun vanæret sin refsers avhogde hode. Mye av det Johannes hadde sagt, talte nå enda tydeligere til hans samvittighet enn da røsten lød i ødemarken.

Da Herodes hørte om Kristi gjerninger, ble han dypt bekymret. Han tenkte at Gud hadde reist Johannes opp fra de døde og sendt ham ut med enda større makt til å fordømme synd. Han var i stadig frykt for at Johannes ville hevne sin død ved å nedkalle dommen over ham og hans hus. Herodes høstet det som Gud hadde sagt ville bli følgen av å gå på syndens vei - «et skjelvende hjerte, sviktende syn og en motløs sjel. Ditt liv skal henge i en tynn tråd. Dag og natt skal du leve i angst og aldri være trygg for ditt liv. Om morgenen skal du si: «Bare det var kveld!» Og om kvelden: «Bare det var morgen!»

[160] Slik angst skal du kjenne i ditt hjerte, og så forferdelig er det du får se». 8 Synderens egne tanker er hans anklagere. Ingen tortur kan være mer pinefull enn brodden av en skyldtynget samvittighet. Den gir ikke ro dag eller natt.

Johannes' skjebne - et problem for mange

For mange er den skjebnen som rammet døperen Johannes, et dypt mysterium. De undrer seg over hvorfor han skulle overlates til å vansmekte og dø i et fengsel. Vårt menneskelige syn kan ikke trenge igjennom dette forsynets dunkle mysterium. Men det kan aldri svekke vår tillit til Gud, når vi tenker på at Johannes bare fikk del i Kristi lidelser. Alle som følger Kristus, vil bære en offerkrans. De vil sikkert bli misforstått av selviske mennesker og gjort til et mål for Satans heftige angrep. Hans rike er opprettet for å tilintetgjøre dette selvoppofrelsens prinsipp, og han vil kjempe mot det hvor som helst det fremtrer.

Johannes' barndom, ungdom og manndomsår var preget av fasthet og moralsk styrke. Da røsten hans hørtes i ødemarken: «Rydd vei for Herren, gjør hans stier rette!»⁹ fryktet Satan for sitt rikes sikkerhet. Syndens heslighet ble fremstilt på en slik måte at tilhørerne skalv, og den makt Satan hadde hatt over mange, ble brutt. Han hadde vært utrettelig i sine anstrengelser for å lede Johannes bort fra et liv i uforbeholden overgivelse til Gud, men det hadde ikke lykkes. Han hadde heller ikke maktet å vinne seier over Jesus. Under fristelsen i ødemarken hadde Satan lidd nederlag. Derfor var han rasende. Nå bestemte han seg for å føre sorg over Jesus ved å knuse Johannes. Denne ene som han ikke kunne forlede til synd, ville han påføre lidelse.

Jesus grep ikke inn for å utfri sin tjener. Han visste at Johannes ville holde ut i prøven. Med glede ville han ha kommet til Johannes for å lyse opp i det mørke fangehullet med sitt eget nærvær. Men han måtte ikke overgi seg i fiendens hender og sette sin egen virksomhet i fare. Med glede ville han ha utfridd sin trofaste tjener. Men av hensyn til tusener som i kommende tider måtte gå fra fengsel til død, skulle Johannes drikke martyrens beger. Når Jesu etterfølgere måtte vansmekte i ensomme celler eller omkomme ved sverd, når de ble ført til pinebenken eller til bålet, tilsynelatende forlatt av Gud og mennesker - ville de finne styrke i å tenke på døperen Johannes. Hans troskap hadde Kristus selv vitnet om. Likevel måtte han gå gjennom en lignende erfaring.

Satan fikk lov til å avbryte livsløpet for Herrens budbringer. Men det livet som «er skjult med Kristus i Gud», 10 kunne ødeleggeren

ikke ta. Han jublet over at han hadde ført sorg over Jesus, men han hadde ikke klart å vinne seier over Johannes. Selve døden hadde bare for alltid brakt ham utenfor fristelsens makt. I denne striden åpenbarte Satan sin sanne natur. Universet var vitne til hvordan han viste sitt fiendskap mot Gud og mennesker.

[161] Selv om Johannes ikke fikk oppleve noen mirakuløs utfrielse, var han ikke forlatt. Han var alltid omgitt av engler fra himmelen som forklarte ham betydningen av profetiene om Kristus og Skriftens dyrebare løfter. De ble til styrke for ham, på samme måte som de skulle være Guds folks styrke i kommende tider. Både døperen Johannes og alle som skulle komme etter ham, har fått denne forsikring: «Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»¹¹

Gud leder aldri sine barn annerledes enn de selv ville velge å bli ledet hvis de kunne se enden fra begynnelsen, og oppdage den store hensikt de fullfører som hans medarbeidere. Hverken Enok som ble borttrykket til himmelen, eller Elia som ble tatt opp i en ildvogn, var større eller mer æret enn døperen Johannes som omkom alene i et fangeshull. «Dere fikk den gave ikke bare å tro på Kristus, men også å lide for ham.»¹² Av alle de gaver som himmelen kan gi menneskene, er samfunnet med Kristus i hans lidelser den største tillit og høyeste heder. Matt 11,1-11; 14,1-11; Mark 6,17-28; Luk [162] 7,19-28

Ved tideverv

Etter at Johannes var kastet i fengsel, kom Jesus til Galilea og forkynte Guds evangelium, og sa: «Tiden er kommet, Guds rike er nær. Vend om og tro på evangeliet!»!

Budskapet om at Messias skulle komme, ble først kunngjort i Judea. At forløperen skulle fødes, var blitt sagt til Sakarja da han gjorde tjeneste ved alteret i templet i Jerusalem. På høydedragene ved Betlehem hadde englene forkynt Jesu fødsel, og vismennene var kommet til Jerusalem for å lete etter ham. I templet hadde Simeon og Anna vitnet om hans guddommelighet. «Jerusalem og hele Judea» hadde lyttet til døperen Johannes' forkynnelse.² Og utsendingene fra Det høye råd sammen med folkemengden hadde hørt hans vitnesbyrd om Jesus.

I Judea hadde Kristus fått sine første disipler, og her var en stor del av hans tidligste arbeid blitt utført. Hans guddommelighet som strålte frem da han ryddet templet, helbredelsesundrene og de guddommelige sannheter han forkynte - alt dette vitnet om det som han etter helbredelsen ved Betesda hadde erklært overfor Rådet: at han var den evige Guds Sønn.

Forkastet av folkets ledere

Hvis lederne i Israel hadde tatt imot Kristus, ville han ha brukt dem som sine sendebud til å bringe evangeliet ut til verden. De var de første som fikk anledning til å forkynne Guds rike og hans nåde. Men Israel kjente ikke sin besøkelsestid. De jødiske lederes misunnelse og mistro hadde modnet til åpent hat, og folket ble vendt bort fra Jesus.

Rådet hadde forkastet Kristi budskap og var innstilt på at han skulle dø. Derfor drog han bort fra Jerusalem, fra prestene, fra templet, fra de religiøse lederne og fra folket som var blitt undervist om loven. Han vendte seg nå til andre for å forkynne sitt budskap og for å velge ut dem som skulle bringe evangeliet til alle folkeslag.

[163]

Likesom menneskenes lys og liv ble forkastet av de religiøse myndigheter på Kristi tid, er det blitt forkastet i hvert slektsledd som fulgte etter. At Kristus reiste fra Judea, er en hendelse som har gjentatt seg gang på gang. Da reformatorene forkynte Guds ord, hadde de ingen tanke om å skille lag med kirken. Men de religiøse lederne ville ikke tolerere lyset. De som forkynte det, ble nødt til å oppsøke andre som lengtet etter sannheten.

Få av dem som i dag bekjenner seg til å være reformatorenes etterfølgere, er drevet av deres ånd. Få lytter til Guds røst og er villige til å ta imot sannheten, på hvilken måte den enn blir fremholdt. Ofte skjer det at de som følger i reformatorenes spor, blir tvunget til å forlate de kirkesamfunn de tilhører, for å kunne fremholde det som Guds ord lærer. Mange ganger hender det at de som søker etter lys, ser seg nødt til å forlate sine fedres kirkesamfunn for å kunne være lydige.

Begeistringen var stor i Galilea

Rabbinerne i Jerusalem foraktet folket som bodde i Galilea, og betraktet dem som ukultiverte og uvitende. Likevel var dette et gunstigere virkefelt for Jesus. Galileerne var mer alvorlige og oppriktige og var mindre behersket av religiøs forblindelse. De var åpnere og mer mottagelige for sannheten. Da Jesus drog til Galilea, var det ikke fordi han søkte ensomhet eller ville være for seg selv. På den tiden var denne provinsen tett befolket med en langt større innblanding av folk fra andre nasjoner enn tilfellet var i Judea.

Mens Jesus drog gjennom Galilea og underviste og helbredet, strømmet folkemasser til ham fra byer og landsbyer. Mange kom også fra Judea og områdene omkring. Ofte var han nødt til å skjule seg for folket. Begeistringen var så stor at det var nødvendig å vise forsiktighet, så ikke de romerske myndigheter skulle frykte opprør. Aldri før hadde verden opplevd noe slikt. Himmelen kom ned til menneskene. De som hungret og tørstet i sin sjel, og som lenge hadde ventet på Israels forløsning, frydet seg nå over en barmhjertig frelsers nåde.

Tiden er kommet ...

Hovedinnholdet i Kristi forkynnelse var dette: «Tiden er kommet, Guds rike er nær. Vend om og tro på evangeliet!» Budskapet som Jesus selv forkynte, grunnet seg på profetiene. «Tiden» som han sa var kommet, var det tidsavsnitt som engelen Gabriel hadde kunngjort for Daniel: «Sytti uker er fastsatt for ditt folk og din hellige by, til ondskapen har nådd sitt mål og synden tar slutt. Da blir skylden strøket ut, det kommer en evig rettferd, profetenes syner blir stadfestet, og Det aller helligste blir salvet.» En dag i profetien står for et år.³ De sytti uker, eller 490 dager, utgjorde 490 år.

[164]

Utgangspunktet for denne perioden er gitt: «Du skal vite og forstå: Fra den tid ordet gikk ut at folket fra Jerusalem skulle føres tilbake og byen bygges opp igjen, og til det kommer en som er salvet, en fyrste, skal det gå sju uker. I 62 uker skal byen være gjenreist med gater og vollgraver.»⁴ Inntil fyrsten (Messias) står frem, skal det gå sju uker og sekstito uker, som er 483 år.

Befalingen om å gjenreise og bygge opp igjen Jerusalem fikk sin fullstendige form i Artaxerxes Longimanus' dekret som trådte i kraft høsten 457 f.Kr.⁵ Fra dette tidspunkt fører de 483 år ned til høsten år 27 e.Kr. Ifølge profetien skulle dette tidsrom være til Messias, «den salvede» kom. Ved sin dåp i år 27 ble Jesus salvet med Den Hellige Ånd, og like etter begynte han sin virksomhet. Da ble budskapet forkynt: «Tiden er kommet!»

Så sa engelen: «En uke (sju år) gjør han pakten tung for mange («En uke skal han gjøre pakten fast for de mange» - NO/1930). I sju år etter at Jesus begynte sin virksomhet, ble evangeliet særlig forkynt for jødene. I tre og et halvt år ble det forkynt av Kristus selv, deretter av apostlene. «Midt i uken gjør han ende på slaktoffer og grødeoffer.»⁶ Om våren år 31 ble Jesus, det sanne offerlam, ofret på Golgata. Da revnet forhenget i templet i to som tegn på at offertjenestens hellighet og betydning var blitt borte. Tiden var kommet da de jordiske slaktoffer og grødeoffer ikke gjaldt lenger.

Den ene uken - sju år - utløp i år 34 e.Kr. Da ble Stefanus steinet, og jødefolket beseglet sin endelige forkastelse av evangeliet. Disiplene som ble spredt på grunn av forfølgelse, «drog rundt og forkynte evangeliet».⁷ Kort etter ble forfølgeren Saulus omvendt, og han ble til Paulus, hedningenes apostel.

Tiden for Kristi første komme, hans salving med Den Hellige Ånd, hans død og evangeliets forkynnelse for hedningene var tydelig påpekt. Jødefolket kunne ha forstått disse profetiene og erkjent at de ble oppfylt i Jesu virksomhet. Kristus fremholdt meget sterkt for disiplene hvor viktig det var å granske profetiene. Han henviste til Daniels profeti om deres tid, og sa: «Forstå det, den som leser!» Etter sin oppstandelse «begynte han å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene». Han hadde talt gjennom alle profetene. «Kristi Ånd som var i dem,» «vitnet om hvordan Kristus skulle lide og deretter opphøyes i herlighet».8

Det var engelen Gabriel, som står nest etter Guds Sønn, som kom med det guddommelige budskap til Daniel. Det var Gabriel, «sin engel», Kristus sendte for å åpenbare fremtiden for Johannes. Og det uttales en velsignelse over dem som leser og hører de profetiske ord og tar vare på det som står skrevet der.

Han kommer med herlighetens rike

[165] «For Herren Gud gjør ikke noe uten at han har åpenbart sitt råd for sine tjenere profetene.» «Det som er skjult, hører Herren vår Gud til; men det som er åpenbart, gjelder for oss og våre barn til evig tid.» 10 Gud har gitt oss dette. Hans velsignelse vil følge den som med ærbødighet og bønn gransker de profetiske skrifter.

Likesom budskapet om Kristi første komme kunngjorde hans nåderike, kunngjør budskapet om hans annet komme hans herlighetsrike. Også det andre budskapet grunner seg på profetiene, likesom det første. Engelen ord til Daniel om de siste dager skulle bli forstått i endens tid. Om den tiden står det: «Mange skal fare omkring, og kunnskapen skal øke.» «De ugudelige skal fortsette i sin ugudelighet, og ingen av dem skal skjønne noe. Men de forstandige skal forstå det.» 11

Jesus har selv gitt oss tegnene på sitt komme. Han sier: «Slik skal dere også, når dere ser at dette skjer, vite at Guds rike er nær.» «Vær på vakt, og la dere ikke sløve av svir og drikk eller av livets bekymringer, så den dagen plutselig kommer over dere som en snare.» «Våk hver tid og stund, og be om å få kraft til å komme velberget fra alt dette som skal hende, og bli stående for Menneskesønnen.» 12

Vi har nådd til det tidsavsnitt som er forutsagt i disse skriftstedene. Endens tid er kommet, seglet på de profetiske syner er brutt, og de høytidelige advarsler som finnes der, viser at vår Herres komme i herlighet vil skje snart.

Jødene mistolket og misbrukte Guds ord, og de kjente ikke sin besøkelsestid. Den tiden Kristus og hans apostler virket blant dem - de siste dyrebare nådens år for det utvalgte folket - ble brukt til å legge planer for å ødelegge Herrens budbærere. Jødene var opptatt av ærgjerrige jordiske mål, og tilbudet om det åndelige riket var til ingen nytte. Slik er også menneskene i dag opptatt av denne verden, og de legger ikke merke til at profetiene oppfylles hurtig, og at Guds rike er nær.

«Men dere, brødre, er ikke i mørket, så dagen skulle overrumple dere som en tyv. For dere er alle lysets barn og dagens barn; vi hører ikke natten eller mørket til.» Selv om vi ikke kjenner tidspunktet for vår Herres gjenkomst, kan vi vite når den er nær. «Så la oss da ikke sove som de andre, men våke og være edrue.» 13

[166]

Profet på sitt hjemsted

Profet på sitt hjemsted

Over de lyse dager under Kristi virksomhet i Galilea hvilte det en skygge. Folk i Nasaret forkastet ham. «Er ikke dette Josefs sønn?» sa de.

I sin barndom og ungdom hadde Jesus tilbedt Gud sammen med sine brødre i synagogen i Nasaret. Siden han begynte sin virksomhet, hadde han vært borte fra dem, men de var ikke ukjent med hvordan det hadde gått for ham. Da han igjen viste seg blant dem, steg deres interesse og forventninger til bristepunktet. Her var de samme personer og ansikter som han hadde kjent fra han var liten. Her var hans mor, hans brødre og søstre. Alles øyne var vendt mot ham da han kom inn i synagogen på sabbatsdagen og fant sin plass blant dem som var der for å tilbe.

Under dagens ordinære gudstjeneste leste synagogeforstanderen fra profetene og formante forsamlingen om å se frem til ham som skulle komme og gjøre nasjonen stor og mektig, og bannlyse all undertrykkelse. Han prøvde å oppmuntre tilhørerne ved å gjenta utsagnene om at Messias' komme var nær. Han skildret herligheten i forbindelse med hans komme, og la særlig vekt på at han i spissen for krigshærer ville stå frem og utfri Israel.

I synagogen i Nasaret

[167] Når en rabbiner var til stede i synagogen, ventet man at han skulle holde prekenen, og hvilken som helst israelitt kunne foreta opplesning fra profetene. På denne sabbatsdagen ble Jesus oppfordret til å ta del i gudstjenesten. «Da han reiste seg for å lese fra Skriften, rakte de ham profeten Jesajas bok.» Den teksten han leste, var noe de oppfattet, som en profeti om Messias:

«Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et gledesbudskap for fattige. Han har sendt meg for å kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri

og rope ut et nådens år fra Herren.» Så rullet han bokrullen sammen og rakte den til tjeneren. Alle i synagogen stirret spent på ham. De roste ham og undret seg over de herlige ord som kom fra hans munn. I Jesus stod foran folket som en levende fortolker av profetiene om ham selv. Som forklaring til det han hadde lest, talte han om Messias som en hjelper for de undertrykte, en som satte fanger fri, helbredet de syke, gav de blinde syn og åpenbarte sannhetens lys for verden. Hans inntrykksfulle opptreden og den veldige betydning hans ord hadde, grep tilhørerne med en kraft som de aldri tidligere hadde opplevd. Den guddommelige innflytelsen brøt ned hver hindring. Likesom Moses så de «den usynlige». Påvirket av Den Hellige Ånd svarte de med inderlige «amen», og de priste og takket Herren.

Men da Jesus kunngjorde: «I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på,» kom de igjen plutselig til å tenke på seg selv og på de påstander han hadde kommet med. De som var israelitter og Abrahams ætlinger, var blitt fremstilt som om de var trelle. De var blitt omtalt som fanger som skulle frigjøres fra det ondes makt, som om de var i mørke og behøvde sannhetens lys. Deres stolthet var blitt såret, og deres frykt var blitt vakt. Jesu ord tydet på at hans arbeid for dem ville bli noe helt forskjellig fra det de ønsket. Deres handlinger ville kanskje bli altfor nøye undersøkt. Til tross for deres pinlige nøyaktighet når det gjaldt ytre seremonier, vek de tilbake for å bli gransket av disse klare, forskende øyne.

Hvem er denne Jesus? spurte de. Han som hadde tillagt seg Messias' herlighet, var sønn av en tømmermann og hadde arbeidet med sitt håndverk sammen med sin far Josef. De hadde sett ham streve opp og ned over høydedragene. De kjente brødrene og søstrene hans, og de visste om hans liv og daglige strev. De hadde sett hans utvikling fra barndom til ungdom og fra ungdom til manndom. Til tross for at hans liv hadde vært feilfritt, ville de ikke tro at det var ham løftene gjaldt.

Hvilken motsetning var det ikke mellom det han lærte om det nye riket, og det de hadde hørt av synagogeforstanderen! Jesus hadde ikke sagt noe om å befri dem fra romerne. De hadde hørt om hans undergjerninger, og håpet at han ville bruke sin makt til deres fordel. Men de hadde ikke sett noe som tydet på at han hadde en slik hensikt.

Da de åpnet døren for tvilstanker, ble de enda mer forherdet fordi de et øyeblikk var blitt bløtgjort. Satan var oppsatt på at den

dagen skulle ingen blinde øyne åpnes og ingen trellbundne settes fri. Med intens energi arbeidet han på å befeste dem i vantroen. De tok ikke hensyn til tegnet de alt hadde fått da de ble grepet av en overbevisning om at det var deres forløser som talte til dem.

[168] Men nå gav Jesus dem et nytt tegn på sin guddommelighet ved å åpenbare deres hemmelige tanker. Han sa til dem: «Dere vil sikkert minne meg om dette ordtaket: Lege, leg deg selv! Dere vil si: Vi har hørt om alt du har gjort i Kapernaum; gjør det samme her på ditt hjemsted!» Og han la til: «Sannelig jeg sier dere: Ingen profet blir godt mottatt på sitt hjemsted. Ja, jeg sier dere som sant er: Det var mange enker i Israel den gang Elia levde, da himmelen var lukket i tre år og seks måneder og det ble en stor hungersnød i hele landet. Likevel ble ikke Elia sendt til noen av dem, men bare til en enke i Sarepta i Sidons land. Og det var mange spedalske i Israel på profeten Elisjas tid; men ingen av dem ble rensset, bare syreren Na'aman.»

Med denne beretning om begivenheter i profetenes liv imøtegikk Jesus tvilen hos sine tilhørere. De tjenere som Gud hadde valgt ut til en spesiell gjerning, fikk ikke lov til å virke for et hardhjertet og vantro folk. Men de som hadde et følsomt sinn og evne til å tro, ble særlig begunstiget med vitnesbyrd om hans makt gjennom profetene. I Elias dager hadde Israel veket fra Gud. De holdt fast ved sine synder og forkastet Åndens advarsler gjennom Herrens budbærere. På den måten stengte de seg selv ute fra den forbindelseslinjen som Guds velsignelse kunne nå dem gjennom. Herren gikk forbi de isrealittiske hjemmene. Han fant et tilfluktssted for sin tjener i et hedensk land, hos en kvinne som ikke hørte til det utvalgte folket. Men denne kvinnen ble foretrukket fordi hun fulgte det lyset hun hadde fått. Hennes hjerte var åpent for det større lys som Gud sendte gjennom sin profet.

Det var av samme grunn de spedalske i Israel ble forbigått i Elisjas dager. Men Na'aman, en hedensk embetsmann, hadde vært tro i sin overbevisning om hva som var rett, og hadde følt sin store trang til hjelp. Han var i en slik tilstand at han kunne ta imot det Gud ville gi ham. Ikke bare ble han rensset for sin spedalskhet, men ble også velsignet med kunnskap om den sanne Gud.

Vår stilling overfor Gud avhenger ikke av hvor mye lys vi har fått, men av måten vi bruker det på. Selv hedninger som velger det

rette så langt de ser det, er i en gunstigere situasjon enn de som har fått stort lys og som bekjenner seg til å tjene Gud, men ringeakter lyset og lever i strid med sin bekjennelse.

Det Jesus sa til sine tilhørere i synagogen, rammet deres egenrettferdighet ved selve roten og gjorde det klart for dem at de hadde forlatt Gud og forspilt retten til å være hans folk. Hvert ord stakk dem som en kniv da deres virkelige tilstand ble fremholdt for dem. Nå foraktet de den troen som Jesus først hadde inspirert dem med. De ville ikke innrømme at han som var kommet fra fattigdom og ringe kår, var noe annet enn et vanlig menneske. Deres vantro førte til ondskap. Satan hadde dem i sin makt, og i forbitrelse overhøvlet de Jesus. De hadde vendt seg bort fra ham som var kommet for å helbrede og gjenopprette. Nå gav de til kjenne at de hadde den store ødeleggerens egenskaper. [170]

Forkastet av sine bysbarn

Da Jesus nevnte de velsignelser som var gitt til hedningene, ble den sterke nasjonale stolthet hos hans tilhørere vakt til live, og det han sa, druknet i et virvar av stemmer. Disse menneskene hadde rost seg av å holde loven. Men nå, da deres fordom ble krenket, var de klar til å begå mord. Forsamlingen brøt opp. De grep fatt i Jesus og førte ham ut av synagogen og ut av byen. Alle syntes å være ivrige etter å få ryddet ham av veien. De drev ham foran seg ut til kanten av et stupbratt fjell for å skyve ham utfor. Rop og forbannelser fylte luften. Noen kastet stein etter ham da han plutselig ble borte for dem. De himmelske sendebud som hadde vært ved siden av ham i synagogen, var hos ham midt i den rasende folkemengden. De omringet ham og skjulte ham for hans fiender og førte ham til et sikkert sted.

Slik var det at engler beskyttet, Lot og førte ham trygt ut av Sodom. Slik beskyttet de Elisja i den lille fjellbyen. Da høydedragene omkring var fulle av den arameiske kongens hester og vogner og en stor mengde av hans væpnede menn, så Elisja at fjellskråningene omkring var fulle av Herrens hærskarer - hester og ildvogner som omringet Herrens tjener.

Slik har engler gjennom alle tider vært nær Kristi trofaste etterfølgere. Ondskapens veldige hær fylker seg mot alle som ønsker

å vinne seier. Men Kristus vil at vi skal vende oppmerksomheten mot de usynlige ting, til de himmelske herskarene som slår leir omkring alle som elsker Gud, for å utfri dem. Så lenge vi er her, vil vi aldri få vite hvilke synlige og usynlige farer vi er blitt bevart fra ved englenes mellomkomst. Først i evighetens lys får vi se hvordan Gud har ledet alt til det beste. Da skal vi få kjennskap til hvordan hele den himmelske familie interesserte seg for familien her nede, at utsendinger fra Guds trone fulgte oss skritt for skritt fra dag til dag.

Da Jesus i synagogen leste fra profeten, stanset han like foran det siste som stod om Messias' gjerning. Etter å ha lest ordene: «... og rope ut et nådens år fra Herren», unnlot han å lese «en dag med gjengjeld og straff fra vår Gud». Dette var like sant som den første del av profetien, selv om Jesus ikke nevnte det. Men dette utsagnet var noe som hans tilhørere frydet seg over, og som de lengtet etter skulle oppfylles. De forkynte straffedommer over hedningene, men forstod ikke at deres egen skyld var enda større enn andres. De hadde selv det største behov for den barmhjertighet de var parat til å nekte andre. Denne dagen i synagogen da Jesus stod iblant dem, var deres anledning til å ta imot kallet fra himmelen. Han som «gjerne vil vise miskunn»,² ville med glede ha frelst dem fra den ødeleggelsen som deres egne synder kalte ned over dem.

[171] Jesus kunne ikke oppgi dem uten å gi dem enda et kall til omvendelse. Mot slutten av sin virksomhet i Galilea besøkte han igjen barndomsbyen. Etter at han var blitt forkastet der, hadde ryktene om hans forkynnelse og mirakler nådd ut over hele landet. Ingen kunne nå nekte for at han eide mer enn menneskelig makt. Folket i Nasaret visste at «han gikk omkring overalt og gjorde godt og helbredet alle som var underkuet av djevelen».³ Rundt dem var det hele landsbyer hvor det ikke hørtes et eneste lidelsens sukk i noe hjem, for han hadde vært der og helbredet alle de syke. Den barmhjertighet som kom til syne i hver handling i hans liv, vitnet om at han var salvet av Gud.

Da folk i Nasaret på ny lyttet til hans budskap, ble de igjen påvirket av Guds Ånd. Men heller ikke denne gangen ville de erkjenne at denne mannen som hadde vokst opp blant dem, var noe annet eller noe større enn de selv var. Fremdeles var de naget av det bitre minnet om at samtidig som han hadde hevdet at han var den som var lovt, hadde han i virkeligheten nektet dem en plass i Guds Israel,

for han hadde vist dem at de var mindre verdige til Guds gunst enn hedninger. Selv om de spurte: «Hvor har han denne visdommen fra, og hvordan kan han gjøre slike mektige gjerninger?»⁴ ville de ikke ta imot ham som Kristus, den som Gud hadde sendt. På grunn av deres vantro kunne han ikke gjøre mange undere blant dem. Bare noen få var mottagelige for hans velsignelse. Motvillig drog han bort, og vendte aldri mer tilbake.

Etter at vantroen først hadde fått plass, fortsatte den å beherske menneskene i Nasaret. På samme måten behersket den Det høye råd og hele nasjonen. Denne første avvisning av Den Hellige Ånds kraft som ble åpenbart, var begynnelsen til slutten for prestene og folket. For å bevise at deres første motstand var riktig, fortsatte de siden med sin smålige kritikk av det Jesus sa. Deres forkastelse av Ånden nådde sitt høydepunkt på Golgata, ved ødeleggelsen av byen deres, og ved at folket ble spredt for alle vinder.

Kristus lengtet etter å åpne sannhetens dyrebare skatter for Israel. Men deres åndelige blindhet var så stor at det ikke var mulig å få dem til å forstå de sannheter som hadde med hans rike å gjøre. De holdt fast ved sitt trossystem og sine unyttige seremonier mens sannheten fra himmelen ventet på at de skulle ta imot den. De brukte pengene på det som var verdiløst, mens livets brød var innenfor rekkevidde. Hvorfor søkte de ikke flittig i Guds ord for å få vite om de tok feil? Det gamle testamente påviste enhver detalj i Kristi tjenestegjering. Gang på gang siterte han fra profetene og kunngjorde: «I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på.»

Hvis de oppriktig hadde gransket Den hellige skrift og prøvd sine teorier med Guds ord, ville det ikke ha vært nødvendig for Jesus å gråte over deres ubotferdighet. Han hadde ikke behøvd å uttale: «Huset deres blir forlatt.»⁵ De kunne hatt kjennskap til bevisene for at han var Messias, og den ulykken som la deres stolte by i ruiner, kunne vært avverget. Men jødene var blitt sneversynte på grunn av sin meningsløse religiøse fanatisme. Kristi undervisning åpenbarte deres karaktermangler og krevde omvendelse. Hvis de tok imot hans undervisning, måtte de forandre sine skikker og sedvaner og gi slipp på sine kjæreste forhåpninger. For å vinne ære hos Gud måtte de gi avkall på menneskers ære. Hvis de rettet seg etter denne nye rabbiner, måtte de handle på tvers av samtidens store tenkere og lærere.

[172]

Sannheten var upopulær på Kristi tid. Den er også upopulær i våre dager. Den har vært upopulær helt siden Satan første gang fikk menneskene til å nære uvilje mot den ved å fremholde fabler som førte til selvopphøyelse. Møter vi ikke også i dag teorier og læresetninger som ikke har noe grunnlag i Guds ord? Menneskene klynger seg like fast til dem som jødene gjorde til sine tradisjoner.

De jødiske lederne var preget av åndelig hovmod. Deres ønske om selvforherligelse kom for dagen endog mens de tilbad i Guds hus. De ville gjerne ha de øverste plassene i synagogen. Det var viktig at folk hilste på dem på torgene, og de nøt å bli titulert. Etter hvert som virkelig gudsfrykt avtok, ble de mer opptatt av sine vedtekter og seremonier.

Fordi deres forståelse var blitt formørket av egoistisk fordom, kunne de ikke få kraften i Kristi overbevisende uttalelser til å stemme overens med hans ydmyke livsholdning. De skjønnte ikke at sann storhet kan unnvære ytre prakt. Denne mannens fattigdom syntes å være helt uforenlig med hans påstand om å være Messias. De spurte: Hvis han er den han gjør krav på å være, hvorfor er han da så fordringsløs? Hvis han ikke er interessert i å bruke våpenmakt, hva vil det så bli av nasjonen? Hvordan kan den makt og ære som de så lenge har ventet på, bringe folkeslagene inn under Jerusalems herredømme? Har ikke prestene lært dem at Israel skal herske over hele jorden? Kan det være mulig at de store religiøse lærerne har tatt feil?

Men det var ikke bare mangelen på ytre glans i Jesu liv som fikk jødene til å forkaste ham. Han var den personifiserte renhet, og de var urene. Han levde blant menneskene og var et eksempel på rettskaffenhet. Hans ulastelige liv lyste inn i deres egne hjerter. Hans oppriktighet åpenbarte deres mangel på oppriktighet. Den avslørte hulheten i deres påtatte fromhet, og avdekket deres ugudelighet i dens mest avskyelige form. Et slikt lys var uvelkomment.

Hvis Kristus hadde rettet oppmerksomheten mot fariseerne og fremhevet deres lærdom og fromhet, ville de tatt imot ham med glede. Men når han talte om himmelriket som en nådens gave til alle mennesker, forkynte han en side ved religionen som de ikke ville tolerere. Deres eget eksempel og det de lærte, hadde aldri gjort det lystbetont å tjene Gud. Når de så at Jesus tok seg av nettopp slike mennesker som de foraktet og støtته fra seg, vakte det til live

den største uvilje i deres stolte sinn. De skrøt av at «løven av Juda stamme»⁶ skulle heve Israel over alle nasjoner. Likevel kunne de lettere ha tålt å bli skuffet i sine ærgjerrige forhåpninger enn de kunne tåle at Kristus irettesatte dem for deres synder, og den bebreidelsen de følte ved den renhet som omgav ham. Luk 4,16-30

[173]

Mesteren kaller disipler

Dagen holdt på å gry over Gennesaretsjøen. Disiplene som var trette etter nattens resultatløse slit, var enda i fiskebåtene sine ute på sjøen. Jesus var kommet for å ha en stille stund ved sjøbredden. I den tidlige morgentimen håpet han å kunne få hvile litt borte fra folkemengden som fulgte ham dag etter dag. Men snart begynte folk igjen å samle seg omkring ham.

I Mengden vokste hurtig og trengte på fra alle sider. I mellomtiden var disiplene kommet inn til land. For å unngå trengselen gikk Jesus opp i båten til Peter og bad ham legge litt ut fra land. Her kunne alle se og høre Jesus bedre, og fra båten underviste han folkemengden på stranden.

Hvilket syn dette må ha vært for englene! Han som var deres store leder, satt i båten til en fisker mens den gynet sakte mellom bølgene. Herfra forkynte han det glade budskap om frelse til folkemengden som trengte seg helt ned til sjøbredden. Han som var høylovet i himmelen, talte om sitt rikes storhet til vanlige mennesker der ute i det fri. Likevel kunne han ikke ha funnet et mer passende sted. Sjøen, fjellene, de vidstrakte markene og sollyset som strømmet ut over jorden - alt dette var med til å gjøre undervisningen levende og prege den i tilhørernes sinn. Og ikke noe av Kristi undervisning ble uten frukt. Alt han sa, nådde et eller annet menneske som et ord til evig liv.

Hele tiden sluttet flere seg til folkemengden inne på land. Der var gamle menn som støttet seg til staven, og hardføre bønder fra fjellene. Fiskere kom fra sitt strev ute på sjøen. Der var kjøpmenn og rabbinere, rike og lærde, gamle og unge. De kom med sine syke venner og trengte seg frem for å høre den guddommelige lærer. Slike hendelser var det profetene hadde sett da de skrev: «Du Sebulons land og Naftalis land, som ligger langsmed sjøen, og landet øst for Jordan, du hedningenes Galilea: Det folk som satt i mørke, har sett et stort lys. Over dem som bor i dødens land og skygge, har lyset gått opp.» 1

Foruten mengden på stranden ved Gennesaretsjøen hadde Jesus også andre tilhørere i tanke mens han talte. Idet han skuet ned gjennom tidsaldrene, så han sine trofaste tjenere i fengsler og foran domstoler.

[174]

Han så dem i fristelse, ensomhet og trengsel. Hvert tilfelle av glede, strid og motgang lå åpent for ham. Det han talte til dem som var samlet omkring ham, gjaldt også disse andre. Det var nettopp ord som for dem ville være et budskap med håp under prøvelser, ord med trøst i sorg og med lys fra himmelen for dem som var i mørke. Gjennom Den Hellige Ånd ville den stemmen som talte til dem fra fiskebåten på Gennesaretsjøen, fortsette å tale til mennesker så lenge tiden varer.

Peters fiskefangst

Da Jesus holdt opp med å tale, snudde han seg mot Peter og bad ham legge ut på sjøen og kaste noten til fangst. Men Peter var motløs. Hele natten hadde han ikke fått noe. Gjennom de ensomme timene hadde han tenkt på døperen Johannes som vansmektet alene i et fangehull. Han hadde tenkt på utsiktene for Jesus og hans etterfølgere, på det dårlige resultatet av virksomheten i Judea, og på prestenes og rabbinernes hat. Til og med hans eget arbeid hadde mislykkes. Idet han så på de tomme garnene, virket fremtiden mørk og dyster. «Mester,» sa han, «vi har strevd hele natten og ingenting fått. Men på ditt ord vil jeg kaste noten.»

Den mørke tiden av døgnet var den eneste gunstige tiden til å fiske med not i den klare sjøen. Etter å ha strevd hele natten uten resultat, syntes det å være håpløst å kaste ut noten i dagslys. Men Jesus hadde gitt befalingen, og kjærlighet til Mesteren fikk disiplene til å gjøre som han sa. Simon Peter og hans bror var sammen om å kaste noten ut. Da de forsøkte å dra den inn igjen, var det så mye fisk at den begynte å revne, og de var nødt til å be Jakob og Johannes om å komme og hjelpe dem. Da de hadde fått fangsten om bord, var begge båtene så fulle at de holdt på å synke.

Men nå tenkte Peter hverken på båter eller fiskefangst. Dette miraklet, som overgikk alle andre han noen gang hadde vært vitne til, var for ham en åpenbaring av guddommelig makt. I Jesus så han den som var herre over hele naturen. I nærheten av ham som var

guddommelig, så han klart sin egen syndighet. Peter ble overveldet av kjærlighet til Mesteren, av skam over sin egen vantro, av takknemlighet for Kristi velvilje mot ham som var så uverdigg, og fremfor alt av følelsen av sin egen urenhet i nærvær av den grenseløse renhet. Mens de andre holdt på å sikre fangsten, falt Peter ned for Jesus og utbrøt: «Gå fra meg, Herre, for jeg er en syndig mann!»

[175] Det var det samme nærvær av guddommelig hellighet som fikk profeten Daniel til å falle om som en død foran Guds engel. Han sa: «Jeg skiftet farge og ble likblek; all min kraft var borte.» Også Jesaja utbrøt da han så Guds herlighet: «Ve meg! Det er ute med meg. For jeg er en mann med urene lepper, jeg bor blant et folk med urene lepper, og mine øyne har sett Kongen, Herren, Allhærs Gud.»² Mennesket med dets svakhet og synd stod foran den fullkomne Gud, og Jesaja følte seg helt igjennom mangelfull og vanhellig. Slik har det vært med alle som har fått se Guds storhet.

Peter utbrøt: «Gå fra meg, Herre, for jeg er en syndig mann!» Likevel klynget han seg til Jesus. Han følte at han ikke kunne skilles fra ham. Jesus svarte: «Vær ikke redd! Fra nå av skal du fange mennesker.» Det var etter at Jesaja hadde sett Guds hellighet og sin egen uverdighet, at han mottok budskapet fra Gud. Det var etter at Peter hadde oppgitt selvet og gjort seg avhengig av Guds kraft, at han ble kalt til å arbeide for Kristus.

De forlot alt og fulgte ham

Inntil da hadde ingen av disiplene helt sluttet seg til Jesus som hans medarbeidere. De hadde vært vitne til mange av hans mirakler, og de hadde lyttet til hans undervisning. Men de hadde ikke helt forlatt sitt tidligere yrke. At døperen Johannes ble fengslet, var en bitter skuffelse for dem alle. Hvis Johannes' misjon skulle få et slikt utfall, ville det nok være lite håp for Mesteren, for alle de religiøse lederne stod samlet mot ham. Slik som forholdene var, følte det som en lettelse for dem å vende tilbake til arbeidet som fiskere for en kort tid. Men nå kalte Jesus dem til å oppgi sitt tidligere liv og forene sine interesser med hans. Peter hadde tatt imot kallet. Da de kom på land, bød Jesus de tre andre disiplene: «Følg meg, så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere!» Straks forlot de alt og fulgte ham.

Før Jesus bad dem forlate garnene og båtene, gav han dem forsikring om at Gud ville skaffe dem det de behøvde. Peter hadde fått rikelig betaling for at Jesus benyttet båten i tjeneste for evangeliet. Han som «er rik nok for alle som påkaller ham», har sagt: «Gi, så skal dere få: Et godt mål, rystet, stappet og breddfullt, skal dere få i fanget.» I samsvar med dette hadde han belønnet Peters tjeneste. Hvert offer som blir gjort i tjenesten for ham, vil bli belønnet av ham som kan «gjøre uendelig mye mer enn alt det vi ber om og forstår».3

Det var en trist natt på sjøen da disiplene var skilt fra Jesus. De var svært nedtrykt av vantro, og de var slitne etter et resultatløst strev. Men hans nærvær oppflammet deres tro og gav dem glede og fremgang. Slik er det også med oss. Er vi skilt fra Jesus, blir vår gjerning uten frukt, og vi kan lett komme til å murre og vise mistillit. Men når han er nær, og vi arbeider under hans ledelse, gleder vi oss over bevisene på hans makt. Satan vil gjerne gjøre oss motløse, men Kristus ønsker å gi oss tro og håp.

Dette miraklet hadde en dypere lærdom for disiplene, og det har også en lærdom for oss. Han som ved sitt ord kunne samle fisken fra sjøen, kan også påvirke menneskenes sinn og dra dem med kjærlighet så de kan bli «menneskefiskere».

[176]

Han valgte ulærde hjelpere

De var uanselige og ulærde, disse fiskerne fra Galilea. Men Kristus, verdens lys, var i stand til å dyktiggjøre dem for den gjerning han hadde valgt dem til. Han ringeaktet ikke utdanning, for den er en velsignelse når den beherskes av kjærlighet til Gud og er viet til tjeneste for ham. Men han gikk forbi datidens lærde, for de var så selvsikre at de ikke hadde noen medfølelse med mennesker i nød, og kunne derfor ikke bli hans medarbeidere. I sin religiøse blindhet hadde de bare forakt til overs for tanken om å bli undervist av Kristus.

Jesus søker samarbeid med dem som vil være åpne kanaler som hans nåde fritt kan flyte gjennom. Alle som vil være Guds medarbeidere, må først lære ikke å stole på seg selv. Det er en forutsetning for å få del i Kristi karakter. Dette kan man ikke oppnå gjennom akademisk utdanning. Det er frukten av den visdom man bare kan få hos den guddommelige læreren.

Jesus valgte ulærde fiskere fordi de ikke var blitt opplært i tidens tradisjoner og feilaktige skikker. De eide naturlig dyktighet, og de var ydmyke og lærvillige. De var personer som han kunne lære opp til sin gjerning. Blant vanlige hverdagsmennesker finnes det mange som tålmodig trår livets tredemølle, og som ikke vet om de evner de har. Hvis disse evnene fikk utfolde seg, ville de heve dem opp til likestilling med de mest aktede mennesker i verden. Det skal en dyktig berøring til for å vekke disse slumrende åndsevner. Slike mennesker var det Jesus valgte som sine medarbeidere, og han gav dem den forrett å være sammen med ham selv. Aldri har verdens store personligheter hatt en slik lærer. Da disiplene stod frem etter læretiden hos Jesus, var de ikke lenger uvitende og ukultiverte. De var blitt lik ham i sinn og vesen, og folk skjønnte at de hadde vært med Jesus.

I Kristi skole

Hovedsaken med utdanning er ikke bare å formidle kunnskap, men å formidle den livgivende kraft som oppnås når sinn er knyttet til sinn og sjel til sjel. Bare liv kan gi liv. Hvilken forrett hadde ikke disse som i tre år var i daglig kontakt med det guddommelige liv, det som er kilden til hver livgivende impuls som har brakt velsignelse til verden! Johannes var den som mer enn noen av de andre disiplene tok imot kraften fra dette underfulle liv. Han sier: «Livet ble åpenbaret, vi har sett det og vitner om det og forkynner dere det evige liv, som var hos Faderen og ble åpenbaret for oss.» «Av hans fylde har vi alle fått, nåde over nåde.»⁴

[178] Det fantes ikke noe hos Jesu disipler som kunne gi dem selv ære. Det var åpenbart at den fremgang de hadde i sin gjerning, måtte tilskrives Gud alene. Livet til disse mennene, det sinnelag de utviklet, og det mektige verk som Gud utførte gjennom dem, er et vitnesbyrd om hva Gud vil gjøre for alle som er lærvillige og lydige.

Den som elsker Kristus mest, vil utrette mest godt. Det er ingen grense for brukbarheten hos den som setter selvet til side, og på den måten gir rom for Den Hellige Ånd til å virke på hjertet, og som har overgitt seg helt og fullt til Gud. Hvis mennesker vil underkaste seg den nødvendige selvtukt uten å klage eller bli motløse på veien, vil Gud undervise dem time for time og dag for dag. Han lengter etter å

vise dem sin nåde. Hvis hans folk vil fjerne det som stenger, vil han la frelsens vann flyte frem i rike strømmer gjennom de menneskelige kanaler. Hvis jevne hverdagsmennesker ble oppmuntret til å gjøre alt det gode de kunne gjøre, og hvis ingen forsøkte å holde dem tilbake og hemme deres virkelyst, ville det være hundre arbeidere for Kristus der det nå er en.

Gud tar mennesker som de er, og utdanner dem for sin tjeneste hvis de vil overgi seg til ham. Når Guds Ånd mottas i sjelen vil den oppleve alle sinnets krefter. Under Den Hellige Ånds veiledning vil det sinn som uten forbehold blir helliget til Gud, utvikle seg harmonisk og bli styrket til å fatte og oppfylle Guds krav. Den svake, vaklende karakter blir forvandlet til å bli sterk og urokkelig.

En stadig helligelse resulterer i et så inderlig forhold til Jesus at hans disippel blir lik ham i sinn og natur. Gjennom forbindelsen med Kristus vil han få et klarere og videre utsyn. Fatteevnen vil bli skarpere, dømmekraften mer balansert. Den som lengter etter å tjene Kristus, blir styrket av den livgivende kraft fra «rettferds sol» så han bærer mye frukt til Guds ære.

Personer med den høyeste akademiske utdanning har lært mange verdifulle ting av enkle kristne som i verdens øyne blir betraktet som uvitende. Men disse upåaktede disipler har fått sin utdanning i den høyeste av alle skoler. De har lært av ham som det ble sagt om at «aldri har noe menneske talt slik som denne mannen». Matt 4, 18-22; Mark 1,16-20; Luk 5,1-11

En dag i Kapernaum

I tiden mellom sine mange vandringer oppholdt Jesus seg gjerne i Kapernaum, som derfor ble kalt «hans egen by».1 Den lå ved bredden av Gennesaret-sjøen i utkanten av den vakre sletten.

På grunn av sjøens lave nivå får flatlandet som omgir den, et mildt sydlandsklima. På Kristi tid vokste det palmer og oliventrær der. Det var frukthager og vingårder, grønne marker og blomster med praktfulle farger i rik overflod. Alt dette ble vannet av friske strømmer fra bakkeskråningene. Spredt omkring langs strendene og på høydedragene rundt sjøen litt lenger borte lå småbyer og tettsteder. På sjøen kunne man overalt se fiskebåter. I hvilken retning man enn så, var det liv og travel virksomhet.

Kapernaum passet godt som midtpunktet for Jesu virksomhet. Byen lå ved hovedveien fra Damaskus til Jerusalem, Egypt og Middelhavet. Den var derfor et viktig knutepunkt. Folk fra mange land reiste gjennom byen, eller de stanset her for å hvile på sine reiser til og fra. Her kunne Jesus treffe folk fra alle nasjoner og samfunnslag. Her var de rike og store så vel som de fattige og små i samfunnet. Hans undervisning ville nå ut til andre land og til mange hjem. Det ville skape interesse for å granske profetiene, oppmerksomheten ville bli rettet mot Jesus, og hans misjon ville bli kjent i verden.

Til tross for Rådets motstand mot Jesus, ventet folk med spenning på hvordan hans virksomhet skulle utvikle seg. Hele himmelen var opptatt av dette. Engler forberedte veien for hans gjerning ved å virke på menneskene og dra dem til Jesus.

[180] I Kapernaum var embetsmannens sønn, han som Jesus hadde helbredet, et vitne om hans makt. Og embetsmannen selv og hans husfolk vitnet med glede om sin tro. Da det ble kjent at læreren selv var iblant dem, kom hele byen i bevegelse, og folkemengden flokket seg omkring ham. På sabbaten fylte de synagogen, og mange måtte gå igjen.

Forkynnelse som vakte undring

Alle som hørte Jesus, «var slått av undring over hans lære, for han talte med myndighet». «Han lærte dem med myndighet, og ikke som deres skriftlærde.»² De skriftlærdes og de eldstes undervisning var kald og formell som en utenat lært lekse. For dem hadde Guds ord ingen levende kraft. Deres egne forestillinger og overleveringer ble fremholdt i stedet for det som Guds ord lærte. I deres vanlige program for gudstjenesten gav de seg ut for å forklare loven. Men hverken de selv eller tilhørerne var grepet av guddommelig inspirasjon.

Jesus hadde ikke noe å gjøre med de forskjellige stridsemner blant jødene. Hans gjerning var å fremholde sannheten. Hans ord kastet et vell av lys over det som patriarker og profeter hadde talt om, og Guds ord ble som en ny åpenbaring for menneskene. Aldri før hadde hans tilhørere sett en slik dybde av mening i det.

Jesus møtte menneskene på deres eget område. Han visste om deres vanskeligheter. Han gjorde sannheten til noe vakkert ved å fremholde den på den mest likefremme og enkle måte. Hans språk var rent, kultivert og klart som en rennende bekk. Stemmen hans lød som musikk for dem som hadde lyttet til rabbinernes monotone tale. Selv om hans tale var enkel, talte han med myndighet. Dette særmerket hans undervisning i motsetning til alle andres. Rabbinerne talte med tvil og uvisshet som om Guds ord kunne utlegges til å mene det ene eller det stikk motsatte. For hver dag som gikk, ble tilhørerne stadig mer usikre. Men slik som Jesus fremholdt det, var det av uomtvistelig autoritet. Uansett hva han talte om, ble det fremholdt med kraft som om hans ord ikke kunne motsies.

Likevel var det heller alvorret enn stemmestyrken som virket slik. Han talte som en som hadde en bestemt hensikt å oppfylle. Han fremholdt den evige verdens realiteter. I hvert eneste tema åpenbarte han Gud. Jesus forsøkte å bryte den dårskapens trolldoms makt som gjør at menneskene er helt opptatt av jordiske ting. De tingene som har med dette livet å gjøre, satte han i det rette forhold til de evige interesser. De var av underordnet betydning, men han så likevel ikke bort fra dem. Han lærte at himmelen og jorden er knyttet sammen, og at kunnskap om guddommelig sannhet gjør menneskene bedre skikket til å utføre dagliglivets plikter. Han talte som en som var

fortrolig med himmelen og med sitt forhold til Gud. Likevel erkjente han at han var ett med hvert eneste medlem av menneskeslekten.

Hans undervisning ble variert slik at den passet tilhørernes behov. Han visste hvordan han, som Jesaja sier, «med mitt ord kan styrke den trette». Han talte «milde ord» for å kunne meddele menneskene sannhetens skatter på den mest tiltrekkende måten.³ På en taktfull måte møtte han de fordomsfulle menneskene og overrasket dem med illustrasjoner som tiltrakk seg deres oppmerksomhet. Ved fantasiens hjelp nådde han inn til hjertet. Sine illustrasjoner hentet han fra dagliglivet, og selv om de var enkle, lå det en vidunderlig dyp mening i dem. Fuglene i luften, liljene på marken, såkornet, gjeteren og sauene - med alt dette skildret han udødelige sannheter. Senere når det hendte at hans tilhørere så disse tingene i naturen, husket de alltid hans ord. De illustrasjoner Kristus brukte, var en stadig påminnelse om hans lære.

Kristus smigret aldri mennesker. Han sa aldri noe som kunne gjøre dem innbilske, og han roste dem ikke for deres kløktige påfunn. Men dypsindige, fordomsfrie og tenkende mennesker tok imot hans undervisning, og de fant at den satte deres visdom på prøve. De var fulle av undring over den åndelige sannhet som kom til uttrykk i det enkleste språk. Folk med den høyeste utdanning ble grepet av hans ord, og de ulærde høstet alltid gagn av det han sa. Han hadde et budskap til dem som lite hadde lært, og han fikk også hedningene til å forstå at han hadde et budskap til dem.

Hans ømme medlidenhet lindret dem som var urolige og trette. Selv når han var blant arge fiender, var han omgitt av en fredens atmosfære. Skjønnheten som lyste i ansiktet hans, det elskelige sinnelaget og fremfor alt den kjærlighet som kom til uttrykk i blick og tonefall, virket tiltrekkende på alle som ikke var forherdet i vantro. Hadde det ikke vært for den mildhet og medfølelse som preget hvert eneste ord og blick, ville han ikke ha trukket så store tilhørerskarer til seg som han gjorde. De nedtrykte som kom til ham, følte at han knyttet sine interesser til deres. Han var som en trofast og kjærlig venn, og de ønsket å få vite mer om det han lærte. Himmelen kom så nær. De lengtet etter å være i nærheten av ham, slik at han kunne trøste dem og være hos dem bestandig.

Med dyp interesse gav Jesus akt på de skiftende ansiktsuttrykk hos sine tilhørere. De ansiktene som uttrykte interesse og velvil-

je, gledet ham. Når sannhetens piler trengte inn i sjelen og brøt igjennom selviskhetens stengsel og fremkalte anger og til sist takknemlighet, gjorde det ham glad. Når blikket hans gled ut over folkemengden, og han oppdaget mennesker som han hadde sett før, lyste ansiktet hans av glede, og han så i dem lovende borgere i sitt rike. Når sannheten som han fremholdt så klart, rørte ved en eller annen kjær avgud, la han merke til ansiktstrekk som ble forandret. Han så det kalde, avvisende blikket som fortalte at lyset ikke ble godt mottatt. Når han så mennesker som avslo fredens budskap, skar det ham dypt i hjertet.

En demonbesatt blir fri

I synagogen talte Jesus om det riket han var kommet for å opprette, og om sin misjon når det gjaldt å sette Satans fanger fri. Plutselig ble han avbrutt av et redselsskrik. En sinnssyk mann kom farende frem fra folkemengden og ropte: «Hva har du med oss å gjøre, Jesus fra Nasaret? Er du kommet for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er, du Guds Hellige!»

Alt var nå bråk og forvirring. Folks oppmerksomhet ble ledet bort fra Kristus, og ingen gav akt på det han sa. Nettopp derfor var det at Satan førte sitt offer til synagogen. Men Jesus truet demonen og sa: «Ti stille og far ut av ham!» Den onde ånden rev mannen over ende midt iblant dem og for ut av ham, men uten at han ble skadet. 4

Satan hadde formørket denne ulykkelige mannens sinn. Men da han var i Jesu nærhet, trengte en lysstråle gjennom mørket. Han ble vekket opp til å lengte etter frihet fra Satans herredømme, men demonen stod imot Kristi makt. Da mannen forsøkte å henvende seg til Jesus om hjelp, la den onde ånden ord i munnen hans, og han ropte i angst og frykt. Den besatte mannen hadde en delvis forståelse av at han var i nærheten av en som kunne gjøre ham fri. Men da han forsøkte å komme innenfor rekkevidden av denne mannen, var det en annens vilje som holdt ham igjen, og en annens ord kom til uttrykk gjennom ham. Kampen mellom Satans makt og hans eget ønske om frihet var fryktelig.

Han som hadde vunnet over Satan i fristelsens ødemark, stod igjen ansikt til ansikt med sin fiende. Demonen gjorde bruk av all sin makt for å beholde herredømmet over sitt offer. Å vike tilbake her

ville være å la Jesus seire. Det så ut som om den forpinte mannen måtte miste livet i kampen mot den fienden som hadde ødelagt hans menneskeverd. Men Jesus talte med myndighet og satte fangen fri. Mannen som hadde vært besatt, stod foran den undrende forsamlingen, og han var lykkelig over å være fri og herre over seg selv. Til og med demonen hadde vitnet om Jesu guddommakt.

Mannen priste Gud for utfrielsen. De øynene som kort tid i forveien hadde glødet av vanvidd, lyste nå av forstand og ble fylt av takknemlighetens tårer. Forsamlingen var målløs av undring. Så snart de hadde fått igjen talens bruk, sa den ene til den andre: «Hva er dette? En ny lære med makt og myndighet! Han befaler til og med de urene ånder, og de adlyder ham.»⁵

Den skjulte årsak til den lidelsen som hadde gjort denne mannen til et fryktelig syn for sine venner og en byrde for seg selv, fantes i hans eget liv. Han var blitt trollbundet av syndens vellyst og hadde tenkt å gjøre livet til en eneste stor fest. Han drømte ikke om å bli en skrekk for verden og en skam for sin familie. Han mente at han kunne bruke sin tid til uskyldig dårskap. Men da han først var kommet ut på skråplanet, gikk det fort nedover med ham. Lettsindighet og mangel på måtehold fordervet de edle trekk i hans natur, og Satan fikk uinnskrenket herredømme over ham.

[183] Angeren kom for sent. Da han kom dit hen at han var villig til å ofre rikdom og fornøyer for å få tilbake sitt tapte menneskeverd, var han blitt hjelpeløs i den ondes grep. Han hadde selv beveget seg inn på fiendens område, og Satan hadde tatt hans evner og krefter i besittelse. Djevelen hadde fristet ham med mange tilbud. Men da den ulykkelige mannen var kommet i hans vold, ble fienden ubarmhjertig grusom og plaget ham på det frykteligste. Slik vil det gå med alle som gir etter for det onde. Den første fortryllende nytelse ender i fortvilelsens mørke eller i ruin og vanvidd.

Den samme onde ånden som fristet Kristus i ødemarken, og som hadde makten over den besatte mannen i Kapernaum, behersket også de vantro jødene. Men overfor dem tok den på seg en from mine og prøvde å bedra dem når det gjaldt deres motiver for å forkaste Kristus. De var i en mer håpløs tilstand enn den besatte, for de følte ikke at de behøvde Kristus, og ble derfor holdt fast i Satans makt.

Den tiden da Kristus selv virket blant menneskene, var også den tiden da maktene i mørkets rike utfoldet sin største aktivitet. Gjen-

nom tidene hadde Satan med sine onde engler forsøkt å kontrollere menneskene både fysisk og sjelelig og å føre dem ut i synd og lidelse. Skylden for all denne elendighet hadde han lagt på Gud. Jesus åpenbarte Guds natur for menneskene. Han brøt Satans makt og satte fangene fri. Nytt liv, ny kjærlighet og kraft fra himmelen virket på menneskene, og ondskapens fyrste ble vekket opp til kamp for sitt rikes overhøyhet. Satan samlet alle sine styrker og motarbeidet hele tiden Kristi gjerning.

Onde ånder i aktivitet

Slik vil det også bli i den siste avgjørende strid mellom rettferdighet og synd. Mens ny kraft og nytt liv og lys fra det høye kommer ned over Kristi etterfølgere, oppstår det også nytt liv nedenfra og gir kraft til Satans redskaper. Hvert jordisk element blir behersket av en intens kraftutfoldelse. Med en listighet som er utviklet gjennom århundrers kamp, arbeider ondskapens fyrste i forkledning. Han opptrer som en lysengel, og mange vil «holde seg til ånder som fører vill, og til lærdommer som stammer fra onde makter»⁶

På Kristi tid var Israels ledere og lærere blottet for kraft til å stå imot Satans virksomhet. De forsømte det eneste middel de kunne ha benyttet i sin motstand mot de onde ånder. Det var ved Guds ord at Kristus seiret over den onde. Lederne i Israel gav seg ut for å være fortolkere av Guds ord. Men de studerte det bare til støtte for sine tradisjoner og for å håndheve regler som mennesker hadde laget. Ved sin fortolkning fikk de Den hellige skrift til å fremholde meninger som Gud aldri har gitt uttrykk for. Deres mystiske forklaringer tilslørte det som Gud hadde gjort klart. De var uenige om formaliteter og fornektet i virkeligheten de viktigste sannhetene. Slik ble vantroen spredt vidt og bredt. Guds ord ble berøvet sin kraft, og onde ånder fikk det som de ville.

Historien gjentar seg. Mange religiøse ledere har Bibelen åpen foran seg, og gir seg ut for å vise aktelse for det den lærer. Likevel er det mange som i vår tid bryter ned troen på Bibelen som Guds ord. De er opptatt med å rive bibelordene fra hverandre, og setter sine egne meninger over Ordets tydelige utsagn. I deres hender mister Guds ord sin fornyende kraft. Dette er årsaken til at vantroen løper løpsk og forbrytelser er så alminnelig.

Når Satan har undergravd troen på Bibelen, leder han menneskene til andre kilder for å få lys og kraft. På den måten sniker han seg inn. De som vender seg bort fra Bibelens tydelige lære og Den Hellige Ånds overbevisende kraft, innbyr onde ånder til å herske. Kritikk og spekulasjoner omkring Guds ord har åpnet veien for spiritisme og teosofi - disse moderne former for oldtidens hedenskap. De får fotfeste endog i menigheter som gir seg ut for å tilhøre Kristus.

Side om side med forkynnelsen av evangeliet er det krefter i virksomhet som bare er medier for løgnaktige ånder. Mange gir seg av med disse løgnånder av ren nysgjerrighet. Men når de ser beviser for at det er en overmenneskelig kraft som virker, blir de lokket stadig videre inntil de beherskes av en vilje som er sterkere enn deres egen. De kan ikke komme fri fra denne mystiske makt.

Sinnets forsvarsverker brytes ned. Man har ikke lenger noe vern mot synd. Når man først har avvist det vern som Guds ord og hans Ånd gir, er det ikke noen som vet hvor dypt man kan synke i fordervelse. Skjult synd eller overmektige lidenskaper kan gjøre et menneske til en fange som er like hjelpeløs som den besatte mannen i Kapernaum. Likevel er tilstanden ikke håpløs.

Hvilken makt skal dominere?

Det middel som vi kan seire over den onde med, er det samme som Kristus benyttet for å seire, nemlig kraften i Guds ord. Gud vil ikke øve kontroll over vårt sinn uten at vi gir vårt samtykke. Hvis vi ønsker å vite hva hans vilje er og følge den, har vi hans løfter: «Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri.» «Den som vil gjøre hans vilje, skal kjenne om læren er av Gud.»⁷ Ved å tro disse løftene kan hvert menneske bli frigjort fra villfarelsens snarer og syndens herredømme.

Hvert eneste menneske har frihet til å velge hvilken makt som skal ha herredømme i livet. Ingen har falt så dypt og ingen er så ussel at de ikke kan bli frigjort i Kristus. I stedet for en bønn kunne den besatte mannen bare si frem Satans ord. Likevel ble hjertets usagte bønn hørt. Ikke noe rop fra et menneske i nød vil bli upåaktet, selv om det ikke kommer til uttrykk i ord. De som er villige til å gå inn i et paktsforhold med himmelens Gud, blir ikke overlatt til Satans

makt eller til sin egen skrøpelige natur. Gjennom profeten Jesaja innbyr Kristus dem til å søke vern hos ham og slutte fred med ham.⁸

Mørkets makter vil kjempe for å beholde det menneske som en gang har vært under deres herredømme. Men Guds engler vil kjempe seierrikt for dette menneske. Herren sier: «Kan noen ta byttet fra en kriger, kan fanger slippe fra en voldsmann? Ja, så sier Herren: Fanger skal tas fra krigeren, og byttet skal berges fra voldsmannen. Jeg vil kjempe mot dem som strir mot deg, og dine barn vil jeg frelse.»⁹

[185]

Peters svigermor og andre syke

Mens forsamlingen i synagogen enda var trollbundet av ærefrykt, trakk Jesus seg tilbake til Peters hjem for å hvile litt. Men også her var det en skygge. Peters svigermor var syk «med høy feber». Jesus truet feberen, og den syke kvinnen reiste seg og vartet opp Mesteren og disiplene hans.

Overalt i Kapernaum ryktes det snart hva Jesus hadde gjort. Av frykt for rabbinerne torde ikke folk komme på sabbaten for å bli helbredet. Men straks solen var borte bak horisonten, ble det et stort røre. Fra hjemmene, verkstedene og fra markedsplassen trengte byens borgere seg frem til det beskjedne huset der Jesus oppholdt seg. De syke ble brakt på bårer, eller de gikk selv og støttet seg til stokker. Noen ble hjulpet av venner, mens de svake og vaklende prøvde å komme bort til Jesus.

De kom og gikk time etter time, for ingen kunne vite om den store legen ville være der neste dag. Aldri før hadde Kapernaum opplevd en dag som denne. Luften var fylt av jubelrop fra dem som var befrikk for sine plager. Jesus frydet seg over den glede han hadde vakt. Når han så lidelsene hos dem som kom til ham, ble han rørt av medlidenhet, og han frydet seg over sin makt til å gi dem helse og lykke tilbake.

Jesus holdt ikke opp før den siste av de syke var blitt hjulpet. Det var langt på natt før folkemengden fjernet seg og det ble stille i Simon Peters hjem. Den lange, begivenhetsrike dagen var slutt, og Jesus søkte hvile. Mens byen sov, og «mens det ennå var helt mørkt, stod han opp og gikk ut til et ensomt sted og bad der».¹⁰

Slik gikk dagene i Jesu jordiske liv. Ofte lot han disiplene dra hjem til familien for å hvile ut. Men på en vennlig måte motsatte han seg deres forsøk på å få ham bort fra sitt arbeid. Hele dagen strevde han med å undervise de uvitende, helbrede de syke, gi de blinde syn og folkeskarene mat. Når kvelden kom, eller tidlig om morgenen, gikk han ut til sin helligdom blant fjellene for å ha samfunn med sin Far. Ofte tilbrakte han hele natten i bønn og ettertanke. Ved daggry vendte han tilbake til sin gjerning blant menneskene.

[186] Tidlig om morgenen kom Peter og de andre disiplene til Jesus og fortalte at innbyggerne i Kapernaum alt søkte etter ham. Disiplene var blitt bittert skuffet over den mottagelsen Jesus hittil hadde fått. Myndighetene i Jerusalem prøvde å drepe ham. Til og med hans egne bysbarn hadde forsøkt å ta livet av ham. Men i Kapernaum ble han hilst velkommen med frydefull begeistring, og håpet ble på ny tent hos disiplene. Det kunne jo være at det blant de frihetselskende galileere var noen som ville gå inn for det nye riket. Men med forundring hørte de Kristi ord: «Også i de andre byene må jeg forkynne det glade budskap om Guds rike. Det er det jeg er utsendt for.»¹¹

Hensikten med Jesu misjon

I den begeistringens rus som rådde i Kapernaum, var det fare for at hensikten med Jesu misjon ville tapes av syne. Jesus var ikke tilfreds med at oppmerksomheten bare ble vendt mot ham fordi han gjorde mirakler, eller fordi han helbredet folks fysiske lidelser. Han ville dra menneskene til seg som deres frelser. Mens folk var ivrige etter å tro at han var kommet som konge for å opprette et jordisk herredømme, ønsket han å lede deres sinn bort fra det jordiske til det åndelige. Verdslig fremgang alene ville bare hindre hans gjerning.

Den sorgløse mengdens forundring skurret i hans sinn. Ingen selvhevdelse fantes i hans liv. Den hyllest som verden viser overfor posisjon, rikdom eller talent, var fremmed for Menneskesønnen. Jesus benyttet ikke noen av de midler som menneskene gjør bruk av for å vinne tilhengere eller oppnå hyllest. Flere århundrer før hans fødsel ble det profetert om ham: «Han skal ikke skrike og ikke rope og ikke la sin røst bli hørt på gaten. Han skal ikke bryte et knekket rør og ikke slokke en rykende veke. Med troskap skal han føre retten

ut. Han skal ikke bli utmattet og ikke bryte sammen, før han har utbredt retten på jorden.» 12

Fariseerne forsøkte å oppnå anseelse ved sin omhyggelige overholdelse av seremoniene og ved å demonstrere sin gudsdyrkelse og sine gode gjerninger. De viste sin iver for religionen ved å gjøre den til et diskusjonstema. Ordstriden mellom partene var høyrøstet og langvarig, og det var ikke ualminnelig at man på gatene hørte hvordan de lovkyndige kranglet.

Jesu liv stod i avgjort kontrast til alt dette. Hos ham var det aldri støyende ordstrid, prangende gudsdyrkelse eller noen handling som skulle vekke bifall. Kristus var skjult i Gud, og Gud ble åpenbart i sin Sønnns natur. Det var denne åpenbaring Jesus ønsket å få folk til å tenke på og vise hyllest.

«Retttferds sol» brøt ikke frem over verden i stråleglans for å blende sansene med sin herlighet. Om Kristus står det skrevet: «Han kommer like visst som lyset om morgenen.» Stille og mildt bryter dagslyset frem på jorden. Det sprer mørkets skygger og vekker verden til liv. Slik gikk «rettferds sol» opp «med legedom under sine vinger» 13

Tilgitt og helbredet

Blant alle de sykdommene som var kjent i Østen, var spedalskhet den man fryktet mest. Den var uhelbredelig og dertil smittsom, Og fordi den hadde slike grufulle virkninger, ble selv de modigste grepet av frykt. Blant jødene ble den betraktet som en straffedom for synd. Derfor ble den kalt «slaget» og «Guds finger». Dypt inngrodd, uutslettelig og dødelig som den var, ble den også betraktet som et bilde på synd, Moseloven erklærte den spedalske for å være uren. I likhet med en som alt var død, ble han stengt ute fra vanlig menneskelig fellesskap. Hva som helst han rørte ved, ble urent. Luften ble forurenset ved at han pustet. Den som var mistenkt for å ha sykdommen, måtte fremstille seg for prestene. De skulle undersøke ham og treffe en avgjørelse. Hvis han ble erklært for å være spedalsk, ble han isolert fra sin familie, utelukket fra fellesskap med sine landsmenn og dømt til bare å være sammen med dem som led av den samme sykdommen. Loven var ubøyelig i sine krav. Det ble ikke gjort unntak selv for konger og herskere. En konge som ble angrepet av denne fryktelige sykdommen, måtte gi avkall på tronen og flykte bort fra samfunnet.

Borte fra sine venner og sin slekt måtte den spedalske bære sykdommens forbannelse. Det var hans plikt å kunngjøre sin egen elendighet. Han måtte flenge klærne og rope ut for å advare alle om å flykte fra hans smittefarlige nærhet. Ropet «Uren! Uren!» lød med sorgfull stemme fra den utstøtte stakkaren. Det var et signal som ble hørt med frykt og vemmelse.

«Om du vil, kan du gjøre meg ren!»

[188] I de områder hvor Kristus virket, var det mange som led av denne sykdommen. Det som ble fortalt om Jesu gjerninger, gav dem et glimt av håp. Men siden profeten Elisjas dager hadde man aldri hørt at noen som virkelig hadde denne sykdommen, var blitt helbredet.

De torde ikke vente at Jesus ville gjøre noe for dem som han ikke hadde gjort for andre mennesker.

Likevel var det en mann som troen begynte å spire i hjertet hos. Men han visste ikke hvordan han skulle komme i kontakt med Jesus. Hvordan skulle han som var avskåret fra kontakt med sine medmennesker, kunne fremstille seg for den store legen? Det var også et spørsmål om Kristus ville helbrede nettopp ham. Ville han virkelig bry seg om en man trodde led under Guds straffedom? Ville han ikke likesom fariseerne, ja, endog legene, uttale en forbannelse over ham, og så be ham flykte bort fra de stedene der det bodde mennesker? Han tenkte på alt det han hadde hørt om Jesus. Ikke en eneste som var kommet til ham for å få hjelp, var blitt bortvist.

Den ulykkelige mannen bestemte seg for å oppsøke Jesus. Selv om han var utestengt fra byene, kunne det kanskje hende at han møtte Jesus der stien krysset veien langs fjellet, eller kanskje han kunne finne ham når han underviste folket utenfor byene? Vanskelighetene var store, men dette var hans eneste håp.

Den spedalske blir ledet til Jesus som underviser ved sjøbredden, og folk er samlet omkring ham. Den spedalske står langt borte, men han oppfatter noe av det Jesus sier. Han ser at han legger hendene på de syke. Han ser at de vanføre, de blinde, de lamme og de som er døden nær av forskjellige sykdommer, reiser seg opp og priser Gud for helbredelsen. Hans tro blir styrket mens han nærmer seg folkemengden. Han glemmer de forsiktighetsreglene han skal følge, folkets sikkerhet og den frykt som alle føler. Han er bare opptatt av håpet om å bli helbredet.

Bare synet av den spedalske føles motbydelig. Sykdommen har gjort fryktelige innhogg, og den sykdomstærte kroppen er forferdelig å se på. Ved synet av ham viker folk tilbake i redsel. I sin iver etter å unngå ham holder de på å trække hverandre ned. Noen prøver å hindre ham i å nærme seg Jesus, men forgjeves. Han hverken ser eller hører. Deres avsky for ham har ingen virkning. Han ser bare Guds Sønn. Han hører bare den stemmen som gir liv til de døende. Han trenger seg frem til Jesus, kaster seg ned for ham og roper: «Herre, om du vil, kan du gjøre meg ren!»

Jesus svarte: «Jeg vil, bli ren!» Og han la hånden sin på ham. Øyeblikkelig skjedde det en forandring med den spedalske. Kjøttet på kroppen ble friskt, nervene ble følsomme og musklene faste. Den

grove, flassete huden som er typisk for spedalske, forsvant. I stedet kom det en mild glød som på et friskt barn.

Jesus påla mannen ikke å fortelle hva som var skjedd, men straks fremstille seg i templet med et offer. Et slikt offer kunne ikke godtas før prestene hadde undersøkt mannen og erklært ham fullstendig fri for sykdommen. Hvor uvillige de enn var til å gjøre dette, kunne de ikke slippe fra å undersøke mannen og treffe en avgjørelse.

[189] Skriftens ord viser hvor ettertrykkelig Jesus fremholdt nødvendigheten av at mannen unnlot å fortelle noen om helbredelsen, og at han handlet raskt. Han sendte ham straks bort og sa strengt til ham: «Si ikke et ord om dette til noen! Men gå og vis deg for presten og bær fram de offer som Moses har påbudt for den som lar seg rense. Det skal være et vitnesbyrd for dem.»

Hadde prestene kjent de faktiske forhold i forbindelse med helbredelsen av den spedalske, kunne deres hat til Kristus ha fått dem til å avsi en falsk kjennelse. Jesus ville at mannen skulle fremstille seg i templet før ryktene om miraklet nådde dem. På den måten kunne det sikres en upartisk avgjørelse, og den spedalske som nå var blitt frisk, ville få tillatelse til igjen å være sammen med familie og venner.

Kristus hadde også andre ting i tanke da han påla mannen taushet. Han visste at hans fiender stadig forsøkte å begrense hans virksomhet og vende folket bort fra ham. Han visste at dersom helbredelsen av den spedalske ble utbasunert, ville andre som led av denne fryktelige sykdommen, strømme til, og det ville bli skreket opp om at folk ville bli smittet ved å komme i kontakt med dem. Mange av de spedalske ville ikke bruke helsens gave til velsignelse for dem selv og andre, og ved at Jesus samlet dem omkring seg, ville han gi anledning til å klage over at han brøt de strenge bestemmelser i ritualloven. Dette ville hindre hans gjerning med å forkynne evangeliet.

Kristi advarsel viste seg å være berettiget. En mengde mennesker hadde vært vitne til at den spedalske ble helbredet, og de var ivrige etter å få vite hva prestene hadde bestemt. Da mannen kom tilbake til sine venner, ble det stort røre. På tross av Jesu advarsel gjorde han ingen videre anstrengelser for å skjule at han var blitt helbredet. Riktignok ville det vært umulig å holde det skjult, men den spedalske kunngjorde det vidt og bredt. Han tenkte seg at det bare var Jesu beskjedenhets som var grunnen til at han påla ham dette. Derfor

drog han omkring og fortalte om den store helbrederens makt. Han forstod ikke at hver gang slike kraftige gjerninger ble utført, ville prestene og de eldste bli mer bestemt på å rydde Jesus av veien.

Mannen som var blitt frisk, følte at helsens gave var meget kostelig. Han frydet seg over å eie manndommens kraft, og over å være gjenforent med sin familie og med vennekretsen. Han følte det som umulig ikke å kunne ære den legen som hadde gjort ham frisk. Men når han kunngjorde saken på denne måten, førte det til at Jesu gjerning ble hindret. Det fikk folk til å samles omkring ham i slike mengder at han for en tid ble tvunget til å innstille sin virksomhet.

Alt det Jesus gjorde, hadde et vidtrekkende formål. Det innbefattet mer enn bare det som kom til syne i selve handlingen. Slik også i tilfellet med den spedalske. Jesus hjalp alle som kom til ham, men han hadde også en inderlig lengsel etter å velsigne dem som ikke kom. Mens han trakk til seg tollere, hedninger og samaritanere, ønsket han også å kunne nå prestene og lærerne som var lukket inne i sin fordom og sin tradisjon. Han lot ikke noe middel være uprøvd, om de kanskje kunne nås ved det. Ved å sende den spedalske som var blitt helbredet, til prestene, gav han dem et vitnesbyrd som var ment å dempe deres fordommer. [190]

Fariseerne hadde påstått at Kristi lære var i strid med den loven Gud hadde gitt gjennom Moses. Men hans påbud til den spedalske som var blitt frisk, om å komme frem med et offer i samsvar med loven, motbeviste denne påstanden. Det var et tilstrekkelig vitnesbyrd for alle som ville la seg overbevise.

Lederne i Jerusalem hadde sendt ut spioner for å finne et eller annet påskudd for å ta livet av Jesus. Han svarte med å gi dem et bevis på sin kjærlighet til menneskene, sin aktelse for loven og sin makt til å frelse fra synd og død. Han sa derfor om dem: «De gjengjelder godt med ondt og gir hat igjen for min. kjærlighet.» Han som på fjellet gav dette påbud: «Elsk deres fiender!» var selv et forbilde på dette prinsippet ved ikke å gjengjelde «ondt med ondt eller skjellsord med skjellsord», men «tvert imot velsigne». 1

De samme prestene som dømte den spedalske til forvisning, erklærte nå at han var frisk. Denne avgjørelsen som ble kunngjort og registrert, var et stadig vitnesbyrd om Kristus. Mannen som var blitt helbredet, ble på ny innlemmet i samfunnet på grunnlag av prestenes egen forsikring om at det ikke fantes spor igjen av sykdommen. Han

var selv et levende vitne om sin velgjører. Med glede brakte han sitt offer og lovpriste Jesu navn.

Prestene var overbevist om Jesu guddoms makt. De fikk anledning til å kjenne sannheten og nyte godt av lyset. Hvis de forkastet det, ville det bli borte for alltid. Men mange forkastet lyset. Likevel var det ikke gitt forgjeves. Mange ble påvirket uten at det foreløpig kom til uttrykk. Så lenge Jesus levde, syntes hans misjon å vinne liten gjenklang hos prestene og lærerne. Men etter hans himmelfart viste det seg at «en mengde prester ble lydige mot troen». 2

Syndens spedalskhet

Kristi gjerning da han helbredet den spedalske for den fryktelige sykdommen, er et bilde på hans gjerning når han renser sjelen for synd. Mannen som kom til Jesus, var «full av spedalskhet». Hele kroppen var infisert. Disiplene prøvde å hindre Jesus i å røre ved ham, for den som rørte ved en spedalsk, ble selv uren. Men Jesus ble ikke smittet ved å legge hånden sin på den spedalske. Hans berøring gav livgivende kraft. Spedalskheten ble fjernet.

[191] Slik er det også med syndens spedalskhet. Den har dype røtter, er dødsens farlig og umulig å rense bort ved menneskelig makt. «Hvert hode er sykt og hvert hjerte svakt. Fra fot til hode er ingen ting helt, bare flenger og skrammer og åpne sår.»³ Men Jesus, som kom for å bo her som menneske, ble ikke smittet. Hans nærvær har en legende virkning på synderen. Hver den som kaster seg ned for hans føtter og sier: «Herre, om du vil, kan du gjøre meg ren!» skal få høre svaret: «Jeg vil, bli ren!»

I noen tilfeller reagerte ikke Jesus straks på ønsket om å bli helbredet. Men i samme øyeblikk som den spedalske bad om hjelp, fikk han den. Når vi ber om jordiske goder, kan det dra ut med svaret, eller Gud kan gi oss noe annet enn det vi ber om. Men slik er det ikke når vi ber om frigjørelse fra syndens makt. Han vil gjerne rense oss for synd, gjøre oss til sine barn og sette oss i stand til å leve et hellig liv. Kristus «gav seg selv i døden for våre synders skyld, for å fri oss ut fra den nåværende onde verden, etter Gud vår Fars vilje». «Og denne frimodige tillit har vi til ham at han hører oss når vi ber om noe som er etter hans vilje. Og når vi vet at han hører oss hva vi enn ber om, så vet vi at vi allerede har det vi har bedt ham om.»

«Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett.»⁴

Den «uhelbredelige» ble frisk.

Da Jesus helbredet den lamme mannen i Kapernaum, fremholdt han den samme sannhet. Han utførte miraklet for å åpenbare sin makt til å tilgi synd. Helbredelsen av den lamme mannen, belyser også andre dyrebare sannheter. Den er full av håp og oppmuntring. Ut fra sammenhengen den hadde med de spissfindige fariseerne, rommer den også en advarsel.

Som tilfellet var med den spedalske, hadde også den lamme mannen mistet alt håp om å bli helbredet. Hans sykdom var følgen av et liv i synd, og samvittighetsnag gjorde hans lidelser enda bitrere. Lang tid i forveien hadde han henvendt seg til fariseerne og legene, i håp om å få lindring for sine åndelige lidelser og den fysiske smerten. Men de hadde ganske kaldt erklært at han var uhelbredelig og overlatt ham til Guds vrede. Fariseerne betraktet sykdom som et tegn på Guds mishag, og holdt seg derfor borte fra de syke og trengende. Likevel var det ofte slik at nettopp disse som roste seg av å være hellige, var mer skyldige enn dem som var plaget og som de fordømte.

Den lamme mannen var fullstendig hjelpeløs. Da han ikke hadde mulighet til hjelp fra noen kant, gav han seg over i fortvilelse. Så fikk han høre om Jesu underfulle gjerninger. Han fikk vite at andre som var like syndige og hjelpeløse som han selv, var blitt helbredet. Til og med spedalske var blitt friske. Vennene hans som fortalte alt dette, oppmuntret ham til å tro at også han kanskje kunne bli helbredet hvis han ble båret bort til Jesus. Men håpet svant når han tenkte på hvordan han hadde fått sykdommen. Han fryktet for at denne edle og rene legen ikke ville tåle ham i nærheten av seg.

Likevel var det ikke så mye helbredelse for kroppen han lengtet etter. Det viktigste for ham var å bli kvitt syndebyrden. Hvis han kunne møte Jesus og få forsikring om tilgivelse og fred med Gud, ville han være tilfreds med å leve eller dø etter Herrens vilje. [192]

Den døende mannens ønske var: Å, om jeg bare kunne komme i nærheten av ham! Det var ingen tid å miste. Kroppen holdt på å visne bort, og det var tegn til at den var i ferd med å gå til grunne.

Inntrengende bad han sine venner om å bære ham på sengen bort til Jesus. Det gjorde de med glede. Men folkemengden hadde samlet seg tettpakket i og omkring huset hvor Jesus var, så det var umulig for den syke mannen og vennene hans å komme bort til ham, eller bare innenfor hørevidde.

Jesus holdt nettopp på med å undervise i Peters hus. Som vanlig satt disiplene tett inntil ham. Det var også «noen fariseere og lovlærere til stede; de var kommet fra alle landsbyene i Galilea, fra Judea og Jerusalem». De var kommet for å spionere og prøve å finne noe å anklage Jesus for. I tillegg til disse offentlige personene samlet det seg en blandet folkemengde, både de ivrige, de ærbødige, de nysgjerrige og de vantro. Forskjellige nasjonaliteter og alle lag av folket var representert. «Jesus hadde Herrens kraft så han kunne helbrede.» Livets Ånd hvilte over forsamlingen, men fariseerne og lovlærerne merket den ikke. De følte ikke noen trang, og helbredelse var ikke noe for dem. «Han mettet de sultne med gode gaver, men sendte de rike tomhendte fra seg.»⁵

De som bar den lamme mannen, forsøkte igjen og igjen å bane seg vei gjennom mengden, men forgjeves. Den syke mannen så seg omkring i desperasjon. Når den hjelpen han hadde lengtet etter, var så nær, hvordan kunne han da oppgi håpet? Han bad vennene sine om å bære ham opp på taket av huset, der de laget en åpning. Så firte de båren ned like foran føttene til Jesus. Undervisningen ble avbrutt. Jesus betraktet det sorgfulle ansiktet og så det bedende blikket som var festet på ham. Han forstod situasjonen, for han hadde selv dratt dette plagede og tvilende menneske til seg.

Mens den lamme mannen enda var hjemme hos seg selv, hadde Jesus brakt overbevisning til hans samvittighet. Da han angret sine synder og trodde at Jesus hadde makt til å gjøre ham frisk, hadde Jesu livgivende nåde alt velsignet ham. Jesus hadde sett at det første glimt av tillit utviklet seg til tro på at han var synderens eneste hjelper. Han hadde sett troen vokse seg sterkere ved hver anstrengelse som ble gjort for å komme i Jesu nærhet. Med ord som lød som musikk i den sykes ører, sa Jesus: «Vær frimodig, sønn, dine synder er tilgitt.»

Fortvilelsens byrde faller fra den syke mannens sinn. Tilgivelsens fred hviler over ham og lyser ut av ansiktet hans. Smertene er borte, og hele hans vesen er forandret. Den hjelpeløse lamme mannen er helbredet. Den skyldtyngede synder er tilgitt.

I oppriktig tro tok han imot Jesu ord som en nådegave til nytt liv. Han bad ikke om noe mer, men ble liggende taus, for han var så lykkelig at han ikke kunne uttrykke det med ord. Himmelen lys strålte i ansiktet hans, og de som stod omkring, betraktet dette synet med hellig ærefrykt.

Med spent oppmerksomhet ventet rabbinerne for å se hva Jesus ville gjøre i denne situasjonen. De husket hvordan mannen hadde henvendt seg til dem om hjelp, og hvordan de hverken hadde gitt ham håp eller sympati. Dessuten hadde de erklært at han led under Guds forbannelse på grunn av sine synder. Alt dette stod levende i deres minne da de så den syke mannen foran seg. De la merke til den interesse som alle la for dagen, og de kjente en forferdelig frykt for at de skulle miste sin innflytelse over folket.

[193]

Disse ærverdige mennene vekslet ikke et eneste ord. Men ansiktsuttrykket hos den enkelte sa det samme. Noe måtte gjøres for å stanse denne stemningsbølgen. Jesus hadde erklært at den lamme mannens synder var forlatt. Fariseerne oppfattet denne uttalelsen som gudsbespottelse. De fikk den ideen at de kunne fremstille dette som en synd som fortjente døden, og de tenkte med seg selv: «Hvordan kan han si slikt? Han spotter Gud! Hvem andre enn Gud kan tilgi synder?»

Jesus så på dem med et blick som fikk dem til å krympe seg og vike tilbake. «Hvorfor har dere slike onde tanker? Hva er lettest å si, enten:

Dine synder er tilgitt, eller: Stå opp og gå? Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har makt på jorden til å tilgi synder» - og nå sier han til den lamme: «Stå opp, ta båren og gå hjem!»

Denne mannen som var blitt ført til Jesus på en bære, reiser seg nå med ungdommens spenstighet og kraft. Det livgivende blodet renner lett gjennom årene hans. Hvert organ i kroppen begynner plutselig å fungere. Sunnhetens glød tar plassen for den blekheten som varslet en snarlig død. «Og mannen reiste seg, tok straks båren og gikk ut rett for øynene på dem, så alle ble ute av seg selv av undring og priste Gud og sa: «Noe slikt har vi aldri sett!»

I sin store kjærlighet bøyde Kristus seg ned for å gi legedom til den som var skyldig og som led. Guddommen sørger over sykdommer hos lidende mennesker, og lindrer dem. Hvilken forunderlig kraft som slik ble vist til beste for menneskene! Hvem kan tvile

på frelsens budskap? Hvem kan vise ringeakt for en medfølende gjenløseres barmhjertighet?

Det krevdes ikke noe mindre enn skaperkraft for å kunne gi helsen tilbake til dette legemet som var døden nær. Den samme røsten som gav liv til mennesket da det ble dannet av jord, gav liv til den lamme mannen som holdt på å dø. Og den samme kraften som gav kroppen liv, gav ham et nytt hjerte. Han som ved skapelsen «talte, og det skjedde, han bød, og det stod der»,⁶ talte liv til det menneske som var dødt i sine misgjerninger og synder. Helbredelsen av kroppen var et vitnesbyrd om den makt som hadde fornyet hjertet. Kristus bød den lamme mannen stå opp og gå, «for at dere kan vite at Menneskesønnen har makt på jorden til å tilgi synder».

I Kristus ble den lamme mannen helbredet både på kropp og sjel. Den åndelige helbredelsen ble etterfulgt av fysisk fornyelse. Vi bør ikke overse den undervisning som finnes i dette. I dag er det tusenvis av mennesker som lider av fysiske sykdommer, og som i likhet med den lamme mannen lengter etter budskapet: «Dine synder er tilgitt.»

[194] Syndens byrde, som er årsak til hvileløshet og utilfredsstilte lengsler, er den egentlige roten til all sykdom. De kan ikke finne noen lindring før de kommer til ham som helbreder sjelen. Den fred som bare han kan gi, vil gi sinnet styrke og kroppen helse.

Jesus kom «for å gjøre ende på djevelens gjerninger». «I ham var liv,» og han sier: «Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.» Han er «en ånd som gir liv». Og han har fremdeles den samme livgivende makt som han hadde på jorden da han helbredet de syke og talte tilgivelsens ord til syndere. «Han tilgir all din skyld og leger all din sykdom.»⁷

På folket virket helbredelsen av den lamme mannen som om himmelen hadde åpnet seg og åpenbarte herligheten fra en bedre verden. Mannen som var blitt helbredet, passerte gjennom folkemengden mens han priste Gud for hvert skritt han tok. Han bar sin byrde så lett som om den skulle vært en fjær. Folk vek til side for å gi ham plass. De stirret på ham med ærefrykt mens de hvasket stille til hverandre: «I dag har vi sett det utrolige!»

Fariseerne var stumme av forbauselse og overveldet av sitt nederlag. De innså at det ikke var noen mulighet for dem til å hisse opp folkemengden. Den undergjerning som var blitt utført for en mann de hadde overgitt til Guds vrede, hadde gjort et slikt inntrykk

på folket at de i øyeblikket glemte rabbinerne. De så at Kristus eide en kraft som de mente at Gud alene hadde. Likevel sto hans rolige verdighet i påfallende motsetning til deres eget hovmod, og de ble forlegne og skamfulle. De innså at et høyere vesen var til stede, selv om de nektet å innrømme det. Jo sterkere beviser de fikk for at Jesus hadde makt på jorden til å tilgi synd, desto fastere forskanset de seg i vantro. De drog bort fra Peters hjem hvor de hadde sett den lamme mannen bli helbredet ved Jesu ord, og prøvde å legge nye planer for å bringe Guds Sønn til taushet.

Uansett hvor ondartet legemlige sykdommer kunne være, og hvor inngrodde de enn var, så ble mennesker helbredet ved Kristi kraft. Men sjelens sykdom hadde et sterkere grep på dem som lukket øynene for lyset. Spedalskhet og lammelse var ikke så fryktelig som religiøs forblindelse og vantro.

I hjemmet til den lamme som var blitt helbredet, ble det stor fryd da han kom tilbake. Med letthet bar han den båren han hadde ligget på da han ble ført til Jesus. Familien samlet seg omkring ham, gråt av glede og torde nesten ikke tro sine egne øyne, for han stod foran dem i manndommens fulle kraft. Armene, som hadde vært livløse, lystret momentant. Huden, som hadde vært innskumpet og blygrå, var nå frisk og rødlett, og han gikk med faste, lette skritt. Glede og håp stod skrevet i hvert trekk i ansiktet hans, og en ubeskrivelig renhet og fred var kommet i stedet for merkene etter synd og lidelse. Glad takksigelse steg opp fra dette hjemmet, og Gud ble herliggjort gjennom sin Sønn som hadde gitt håpet tilbake til den som ikke hadde noe håp, og styrke til ham som var hardt rammet. Denne mannen og hans familie var rede til å ofre livet for Jesus. Ingen tvil formørket deres tro, og ingen vantro skjemte deres troskap mot ham som hadde brakt lys inn i deres formørkede hjem. Matt 8,2-4; 9,1-8.32-34; Mark 1, 40-45; 2,1-12; Luk 5,12-28

[195]

Tolleren Levi-Matteus

Ingen embetsmenn i Palestina var mer forhatt enn tollerne. Det faktum at det var en fremmed makt som påla skatter, var en stadig irritasjon for jødene, fordi det minnet dem om at de hadde mistet sin uavhengighet. Skatteoppkreverne var ikke bare redskaper for romersk undertrykkelse, de var utsugere for egen regning og beriket seg på folkets bekostning. En jøde som tok imot dette embete av romerne, ble betraktet som en forræder mot sitt eget folk. Han ble foraktet som en frafallen og ble satt i klasse med de laveste i samfunnet.

«Følg meg!»

Til denne gruppen hørte Levi-Matteus. Etter de fire disiplene ved Gennesaret, var han den neste som ble kalt til tjeneste for Kristus. Fariseerne bedømte Matteus etter hans yrke, men Jesus så at denne mannen var åpen for å ta imot sannheten. Matteus hadde lyttet til Jesu undervisning, og da Guds Ånd hadde overbevist ham om hans synd, lengtet han etter å søke hjelp hos Kristus. Men han var vant til rabbinernes reserverte holdning, og han hadde ingen tanke om at den store læreren ville legge merke til ham.

Da denne tolleren en dag satt på tollboden, så han at Jesus nærmet seg. Stor var hans forbauselse da Jesus sa til ham: «Følg meg!»

[197] Matteus forlot «alt og kom og fulgte ham». Det var ingen nøling, ingen spørsmål, ingen betenkeligheter når det gjaldt å bytte en lønnsom virksomhet med fattigdom og strabaser. Det var nok for ham at han skulle få være sammen med Jesus, lytte til hans undervisning og ta del med ham i hans gjerning.

Det samme var tilfelle med de disiplene som Jesus tidligere hadde kalt. Da han bad Peter og vennene hans om å følge ham, forlot de straks båter og garn. Enkelte av disse disiplene hadde noen som var avhengige av dem for sitt underhold. Men da de tok imot Jesu innbydelse, nølte de ikke og spurte: Hvordan skal jeg kunne leve og

underholde min familie? De var lydige mot kallet. Da Jesus senere spurte dem: «Den gang jeg sendte dere av sted uten pung eller veske eller sko, manglet dere da noe?» kunne de svare: «Nei, ingenting.» I Matteus som var rik, og Andreas og Peter som var fattige, ble satt på den samme prøven, og de måtte ofre like mye. Da alt gikk godt og garnene var fulle av fisk, og da den gamle tilværelsen virket mest forlokkende, bad Jesus dem om å forlate alt for evangeliets skyld. Slik blir hvert eneste menneske prøvd for å vise hvilket ønske som er sterkest materielle goder eller fellesskap med Kristus.

Prinsippfasthet stiller alltid krav. Ingen kan ha fremgang i tjenesten for Gud uten at hele hjertet er med i gjerningen, og alt blir regnet som tap sammenlignet med det å kjenne Kristus.² Ingen som holder noe tilbake, kan være en Kristi disippel, og langt mindre kan han være hans medarbeider. Når mennesker verdsetter frelsens storhet, vil den selvoppofrelse som viste seg i Kristi liv, også komme til syne hos dem. Hvor som helst han går foran, vil de med glede følge etter.

I gjestebud hos tolleren

Kallet til Matteus om å bli en av Jesu disipler, vakte stor harme. At en lærer i religion valgte en toller som en av sine nære medarbeidere, var en krenkelse av religiøse, sosiale og nasjonale skikker. Ved å appellere til folkets fordommer håpet fariseerne å vende stemningen mot Jesus.

Interessen ble vakt hos mange av tollerne, og de ble dradd til den guddommelige læreren. I sin glede over å være kalt til disippel lengtet Matteus etter å føre sine tidligere kolleger til Jesus. Derfor stelte han i stand til gjestebud i sitt eget hus og innbød slektninger og venner. Blant dem var det ikke bare tollere, men mange andre med et heller tvilsomt rykte og som ble fordømt av sine mer nøyeregnende naboer.

Festen ble holdt til ære for Jesus, og han nølte ikke med å ta imot oppmerksomheten. Han visste godt at dette ville støte fariseernes parti, og at det også ville bringe ham i vanry i folkets øyne. Men ingen taktiske beregninger kunne påvirke hans handlemåte. Ytre anseelse hadde ingen betydning. Det som betydde noe for ham, var mennesker som tørstet etter livets vann.

[198]

Jesus satt som hedersgjest ved tollerenes bord. Ved sin sympati og selskapelige vennlighet viste han at han anerkjente det menneskeverd som finnes hos hvert menneske. Mennesker lengtet også etter å bli verdige hans tillit. Hans tale var en velsignet, livgivende kraft for dem. Nye ønsker ble vakt, og muligheten for et nytt liv åpnet seg for disse som var utstøtt av samfunnet.

Ved slike sammenkomster var det mange som ble påvirket av Jesu undervisning, men som ikke anerkjente ham før etter hans himmelfart. Da Den Hellige Ånd ble gitt på pinsedagen, og tre tusen vendte om på en dag, var det mange blant dem som første gang hadde hørt sannheten ved tollerenes bord, og noen av dem ble budbærere for evangeliet. For Matteus selv ble Jesu eksempel ved gjestebudet en stadig lærdom. Den foraktede tolleren ble en av de mest hengitte evangelister, og i sin gjerning fulgte han nøye i Mesterens spor.

«Venn med tollere og syndere»

Da rabbinerne hørte at Jesus hadde vært til stede ved gjestebudet hos Matteus, grep de straks anledningen til å anklage ham. Men de valgte å aksjonere gjennom disiplene. Ved å vekke deres fordom håpet de å skille dem fra deres mester. Taktikken gikk ut på å sette Jesus og disiplene opp mot hverandre, og prøve å ramme de mest sårbare punkter. Det er på denne måten Satan har virket helt siden den gangen da fiendskapet oppstod i himmelen. Alle som prøver å vekke splid og uoverensstemmelse, er påvirket av ham.

«Hvorfor spiser Mesteren deres sammen med tollere og syndere?» spurte de misunnelige rabbinerne. Jesus ventet ikke på at disiplene skulle svare på anklagen, men svarte selv: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke. Gå og lær hva dette betyr: Det er barmhjertighet jeg vil ha, ikke offer. Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere.» Fariseerne påstod at de var åndelig friske og derfor ikke behøvde noen lege. Derimot mente de at tollere og hedninger holdt på å gå til grunne av sjelens sykdom. Var det ikke da hans plikt som lege å gå til nettopp de menneskene som trengte hans hjelp?

Selv om fariseerne hadde så høye tanker om seg selv, var de i virkeligheten verre stilt enn dem de foraktet. Tollerne var ikke så religiøst forblindet og heller ikke så selvgode. Derfor var de mer

mottagelige for sannhetens innflytelse. Jesus sa til rabbinerne: «Gå og lær hva dette betyr: Det er barmhjertighet jeg vil ha, ikke offer.» Ved dette påviste han at mens de gav seg ut for å forklare Guds ord, var de helt uvitende om dets egentlige innhold.

Fariseerne ble brakt til taushet for en tid, men de ble bare mer ubøyelige i sitt fiendskap mot Jesus. De oppsøkte så døperen Johannes' disipler og prøvde å sette dem opp mot Jesus. Disse fariseerne hadde ikke godtatt Johannes' misjon. Med forakt hadde de henvist til hans asketiske livsførsel, hans enkle vaner og primitive klesdrakt, og hadde erklært at han var en fanatiker. Fordi han fordømte deres hykleri, hadde de gått imot hans forkynnelse og hadde også prøvd å egge opp folket mot ham. Guds Ånd hadde virket på disse spotterne og overbevist dem om synd. Men de hadde forkastet Guds råd og hadde erklært at Johannes var besatt av en demon.

Da så Jesus kom og blandet seg med folk og spiste og drakk ved deres bord, beskyldte de ham for å være en fråtser og vindranker. Nettopp de som kom med disse anklagene, var selv skyldige i det de [199] anklaget Jesus for. Slik som Satan fremstiller Gud i et falskt lys og tilskriver ham sine egne egenskaper, ble Herrens budbærer fremstilt i et falskt lys av disse onde menneskene.

Fariseerne ville ikke innse at Jesus spiste sammen med tollere og syndere for å kunne bringe himmelens lys til dem som var i mørke. De ville ikke erkjenne at hvert ord som den guddommelige læreren uttalte, var et livskraftig frø som ville spire og bære frukt til Guds ære. De hadde besluttet ikke å ta imot lyset. Selv om de hadde motarbeidet døperen Johannes' gjerning, var de nå ute for å innynde seg hos disiplene hans for å sikre seg deres samarbeid mot Jesus. De påstod at Jesus satte til side de gamle vedtektene, og de fremholdt Johannes' strenge fromhet som motsetning til Jesus som var i gjestebud sammen med tollere og syndere.

På denne tiden var Johannes' disipler i dyp sorg. Det var før de kom til Jesus med budskapet fra Johannes. Deres kjære lærer var i fengsel, og selv var de nedtrykt av sorg. Jesus gjorde ingenting for å få satt Johannes fri, men syntes heller å svekke tilliten til hans forkynnelse. Hvis Johannes var sendt av Gud, hvorfor fulgte da Jesus og disiplene hans en så vidt forskjellig kurs?

Om å faste

Disiplene til Johannes hadde ikke noen klar forståelse av Kristi gjerning. De tenkte at det kanskje kunne være noe sant i fariseernes anklager. Selv overholdt de mange av reglene som rabbinerne hadde foreskrevet, og håpet tilmed å bli rettfærdiggjort ved lovgjæringer. Jødene praktiserte faste som en fortjenstfull handling, og de strenge blant dem fastet to dager i uken. Fariseerne og også Johannes' disipler fastet da de kom til Jesus og sa: «Både vi og fariseerne faster, hvorfor faster da ikke dine disipler?»

Jesus svarte dem på en meget vennlig måte. Han forsøkte ikke å korrigere deres feilaktige oppfatning av fasten, men prøvde bare å rettlede dem når det gjaldt hans egen virksomhet. Det gjorde han ved å benytte det samme bilde som Johannes selv hadde gjort bruk av da han vitnet om Jesus. Johannes hadde sagt: «Den som har bruden, han er brudgom. Men brudgommens venn som står og hører på ham, gleder seg over å høre brudgommens stemme. Denne glede er nå blitt min, helt og fullt.»³ Johannes' disipler kunne ikke unngå å minnes disse ordene av sin lærer, da Jesus sa: «Kan bryllupsgjestene faste mens brudgommen er hos dem?»

[200] Himmelenes fyrste var hos sitt folk. Verden hadde fått del i Guds største gave. La de fattige glede seg, for Kristus er kommet for å gjøre dem til arvinger av sitt rike! La de rike glede seg, for han vil lære dem hvordan de kan sikre seg evige rikdommer! De uvitende kan også glede seg, for han vil gjøre dem vise til frelse. Dere som er lærde, gled dere, for han vil åpenbare dypere hemmeligheter enn dere noen gang har fattet. Sannheter som har vært skjult fra verdens grunnvoll ble lagt, vil bli åpenbart for menneskene gjennom Kristi misjon.

Døperen Johannes hadde frydet seg over å få se Jesus. Hvilken anledning til jubel hadde så ikke disiplene som kunne være sammen med himmelens konge og snakke med ham! Dette var ikke tiden for dem til å sørge og faste. Med et åpent sinn måtte de ta imot hans herlighets lys, så de kunne la lyset skinne for dem som satt i mørke og døds skygge.

Det var et strålende bilde Kristi ord hadde rullet opp. Men over det lå en tung skygge som bare han kunne se. Derfor sa han: «Men det skal komme dager da brudgommen blir tatt fra dem, og da skal

de faste.» Når disiplene så sin Herre forrådet og korsfestet, ville de sørge og faste. I sine siste ord til dem på salen i Jerusalem sa han: «Om en liten stund ser dere meg ikke, og om en liten stund igjen skal dere se meg. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal gråte og klage, men verden skal glede seg. Dere skal sørge, men sorgen skal bli forvandlet til glede.»⁴

Når han stod opp fra graven, ville deres sorg bli vendt til glede. Etter sin himmelfart ville han ikke være personlig til stede, men gjennom talsmannen ville han fremdeles være hos dem. Derfor skulle de ikke tilbringe tiden med å sørge. Nettopp dette var det Satan ville. Han ønsket at de skulle gi verden inntrykk av at de var blitt bedratt og skuffet. Men i tro skulle de se opp til helligdommen der oppe hvor Jesus utførte tjeneste for dem. De skulle åpne sitt sinn for hans stedfortreder, Den Hellige Ånd, og fryde seg i lyset av hans nærvær. Men det ville komme dager med fristelser og prøver da de ville komme i konflikt med denne verdens herrer og med lederne i mørkets rike. Når Jesus ikke personlig var hos dem, og talsmannen syntes å bli borte, da ville det passe bedre for dem å faste.

Fariseerne prøvde å opphøye seg selv ved sin strenge overholdelse av formaliteter. Samtidig var deres sinn fylt av misunnelse og strid. Skriften sier: «Når dere faster, blir det strid og trette, og i ondskap slår dere med neven. Dere faster ikke slik i dag at bønner kan høres i det høye. Er dette den faste jeg vil ha: en dag da mennesket plager seg selv, henger med hodet som sivet, kler seg i botsdrakt og ligger i aske? Kaller du dette for faste, er det en dag etter Herrens vilje?»⁵

Den sanne faste er ikke bare en formsak. Guds ord beskriver den faste som Gud vil ha - «at du løslater dem som med urett er lenket, sprenger båndene i åket og setter de undertrykte fri, ja, bryter hvert åk i stykker», og at «du deler ditt brød med den som sulter, og metter den som lider nød».⁶ Her fremholdes nettopp ånden og karakteren i Kristi gjerning. Hele hans liv bestod i at han ofret seg selv for å kunne frelse verden. Enten han fastet i fristelsens ødemark eller han spiste sammen med tollerne ved gjestebudet hos Matteus, så gav han sitt liv for å frelse de fortapte. Det er ikke i ørkesløs sørging, ved å underkue kroppen eller ved mange offer at sann gudsfrykt kommer for dagen, men ved at vi overgir oss selv til villig tjeneste for Gud og mennesker.

«Ny vin i nye skinnsekker»

I sitt videre svar til Johannes' disipler fortalte Jesus en lignelse og sa: «Ingen river et stykke av et nytt klesplagg for å lappe et gammelt. For da rives jo det nye klesplagget i stykker, og lappen fra det nye passer ikke på det gamle.» Overleveringer og overtro måtte ikke blandes inn i døperen Johannes' budskap. Et forsøk på å blande fariseernes falske utsagn med den gudsfrykt Johannes hadde, ville bare utvide kløften mellom dem.

Heller ikke kunne prinsippene i Kristi undervisning forenes med fariseernes formvesen. Kristus skulle ikke fylle igjen den kløften som var skapt ved Johannes' undervisning. I stedet ville han gjøre skillet mellom det gamle og det nye enda tydeligere. Jesus klargjorde dette da han sa: «Ingen fyller ny vin i gamle skinnsekker. For da vil den nye vinen sprengte sekkene, vinen renner ut, og sekkene blir ødelagt.»

Skinnsykkene som ble brukt til å oppbevare den nye vinen i, ble etter hvert tørre og skjøre og kunne ikke lenger brukes. Med dette velkjente bildet illustrerte Jesus de jødiske ledernes tilstand. Prester, skriftlærde og rådsherrer var bundet i rutinemessige tradisjoner og seremonier. Hjertene deres var skrumpet inn slik som de inntørkede skinnsykkene han hadde sammenlignet dem med. Så lenge de var tilfreds med en lovmessig religion, var det umulig for dem å bli betrodd himmelens levende sannhet. De mente at deres egen rettferdighet var fullt ut tilstrekkelig, og de ønsket ikke at noe nytt skulle føres inn i deres religion. De mente at Guds velvilje med mennesker bare gjaldt dem selv, og at de fortjente den på grunn av sine gode gjerninger.

Den tro som er virksom ved kjærlighet og renser sjelen, hadde ingenting til felles med fariseernes religion som bestod av seremonier og menneskebud. Å prøve å forene Jesu lære med den etablerte religion ville være fåfengt. Guds levende sannhet ville i likhet med vin som gjæret, sprengte de fariseiske tradisjoners gamle og revneferdige skinnsykkene.

Fariseerne mente om seg selv at de var altfor kloke til å trenge undervisning, altfor rettferdige til å trenge frelse, og altfor høyt æret til å behøve den ære som kommer fra Kristus. Jesus vendte seg bort fra dem for å finne andre som ville ta imot himmelens budskap - de

ulærde fiskerne, tolleren på markedsplassen, kvinnen fra Samaria og vanlige mennesker som lyttet til ham med glede. Der fant han nye skinnsekker til den nye vinen. De som kan brukes i evangeliets gjerning, er de som med glede tar imot det lyset Gud sender dem. De er hans medarbeidere som han benytter for å formidle kunnskap om sannheten. Hans folk skal bli som nye skinnsekker som han vil fylle med den nye vinen.

Selv om Kristi lære ble sammenlignet med den nye vinen, var det ikke en ny lære, men en ny åpenbaring av det som var blitt fremholdt fra begynnelsen. Men for fariseerne hadde Guds sannhet mistet sin opprinnelige betydning og skjønnhet. For dem var Kristi lære ny på nesten hvert eneste punkt. Den ble ikke gjenkjent og ikke anerkjent.

[202]

Jesus pekte på hvilken makt falsk lære har. Den ødelegger evnen til å verdsette sannheten og ønsket om å eie den. Han sa: «Ingen som har drukket gammel vin, har lyst på ny; han vil si at den gamle er best.» All den sannhet som verden har fått gjennom patriarkene og profetene, strålte ut med ny skjønnhet i Kristi ord. Men de skriftlærde og fariseerne hadde ikke noe ønske om å få den kostbare nye vinen. Før de kvittet seg med de gamle overleveringer, vaner og skikker, hadde de ingen plass i sinn eller hjerte for Kristi undervisning. De klamret seg til det døde formvesen og vendte seg bort fra den levende sannhet og Guds kraft.

Det var dette som ble til fordervelse for jødene, og det vil bli til fordervelse for mange mennesker i vår egen tid. Tusener begår den samme feil som fariseerne Kristus irettesatte ved gjestebudet hos Matteus. Heller enn å gi opp en eller annen kjepphest som de holder fast på, eller gi avkall på en eller annen mening som er blitt en avgud for dem, er det mange som avviser den sannheten som kommer fra lysenes Far. De stoler på seg selv og sin egen visdom og er ikke klar over sin åndelige armod. De gjør krav på å bli frelst på en eller annen måte ved at de selv kan utføre noe vesentlig. Når de skjønner at det ikke går an å veve selvet inn i frelsesverket, forkaster de den frelsen som er skaffet til veie.

En lovreligion kan aldri lede mennesker til Kristus, for den er uten kjærlighet og uten ham. Faste og bønn som er motivert ut fra selvrettferdighet, er avskyelig for Gud. De høytidelige gudstjenestene, de rutinemessige seremoniene, de ytre former for ydmykhet og de store offergaver forteller at den som gjør disse tingene, betrakter

seg selv som rettferdig og verdig til himmelen. Men alt dette er bedrag. Vi kan aldri kjøpe oss frelse ved våre egne gjerninger.

Som det var på Kristi tid, er det også nå. «Fariseerne» kjenner ikke sin egen åndelige fattigdom. Til dem lyder budskapet: ««Jeg er rik,» sier du, «jeg har overflod og mangler ingen ting.» Men du vet ikke at nettopp du er elendig og ynkelig, blind, fattig og naken. Derfor gir jeg deg det råd at du kjøper gull av meg, lutret i ild, så du kan bli rik, og hvite klær som du kan kle deg med og skjule din nakne skam.»⁷

Tro og kjærlighet er gullet som er rensset i ild. Men hos mange er gullet blitt matt, og den rike skatten er gått tapt. For dem er Kristi rettferdighet som en ubrukt kledning eller en urørt kilde. Til dem sies det: «Men dette har jeg imot deg, at du har forlatt din første kjærlighet. Tenk på hvor du stod før du falt. Vend om og gjør igjen dine første gjerninger! Ellers kommer jeg over deg og tar lysestaken din bort - hvis du ikke vender om.»⁸

[203] «Nei, offer for Gud er en knust ånd. Et hjerte som er brutt og knust, ringeakter du ikke, Gud.»⁹ En person må bli tømt for selvet før han i videste forstand kan tro på Jesus. Når selvet er satt ut av betraktning, kan Herren gjøre et menneske til en ny skapning. Nye skinnsekker kan gi plass for den nye vinen. Kristi kjærlighet vil gi den troende nytt liv. Hans karakter vil komme til syne hos den som ser opp til ham som er troens opphavsmann og fullender. Matt 9,9-17; Mark 2,14-22; Luk 5,27-39

Sabbaten - et minne og et tegn

Sabbaten ble helliget ved skapelsen. Den ble til for menneskene den gang da «alle morgenstjerner jublet, og alle Guds sønner ropte av fryd». Freden hvilte over verden, for jorden var i harmoni med himmelen. «Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var overmåte godt.»¹ Og han hvilte i gleden over sitt fullførte verk.

Til minne om skapelsen

«Gud velsignet den sjuende dagen» fordi han hvilte på den, og han «lyste den hellig». Han satte den til side til hellig bruk og gav den til Adam som en dag til hvile. Den var et minne om skapergjerningen og var derfor et tegn på Guds makt og kjærlighet. Bibelen sier: «Han har skapt et minne om sine under.» «For hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har menneskene helt fra skapelsen av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger.»²

Alle ting ble skapt av Guds Sønn. «I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud. ... Alt er blitt til ved ham; uten ham er ikke noe blitt til av alt som er til.»³ Og siden sabbaten er et minne om skapergjerningen, er den et tegn på Kristi kjærlighet og makt.

Sabbaten leder tankene våre til naturen og bringer oss i samfunn med Skaperen. I fuglenes sang, i skogens sus og i bølgenes musikk kan vi ennå høre stemmen til ham som snakket med Adam i Eden i den svale kveldsbrisen. Når vi ser hans makt i naturen, finner vi trøst. Ordet som skapte alle ting, er det som også taler liv til sjelen. «For Gud, som sa: «Det bli lys i mørket,» han har også latt lyset skinne i våre hjerter, for at kunnskapen om Guds herlighet, som stråler i Kristi ansikt, skal lyse fram.»⁴

Det var denne tanken som lå til grunn for sangen: «Med ditt verk har du gledet meg, Herre; jeg jubler over det du har gjort. Hvor store dine gjerninger er, hvor dype dine tanker, Herre!»

[204]

Den Hellige Ånd sier gjennom profeten Jesaja: «Hvem vil dere da ligne Gud med, hva kan dere nevne som har likhet med ham?

... Vet dere ikke, har dere ikke hørt det? Er det ikke kunngjort dere fra først av? Har dere ikke forstått det fra jordens grunnvoll ble lagt: Herren troner over jordens krets, og de som bor der, er som gresshopper. Han brer himmelen ut som et slør og spenner den ut som et telt til å bo i «Hvem vil dere ligne meg med, hvem er jeg lik?» sier Den Hellige. Løft øynene mot det høye og se: Hvem var det som skapte disse? Han som mønstrer deres hær og føre dem ut og nevner alle ved navn. Hans kraft er så stor og hans styrke så veldig at ikke en av dem savnes. Jakob, hvorfor taler du slik? Israel, hvorfor sier du: «Min livsvei er skjult for Herren, min Gud bryr seg ikke om min rett?» Vet du det ikke, har du ikke hørt det? Herren er den evige Gud som skapte den vide jord. Han blir ikke trett eller utmattet. ... Han gir den trette kraft, og den som ingen krefter har, gir han stor styrke.» «Vær ikke redd, for jeg er med deg. Se deg ikke rådvill omkring, for jeg er din Gud! Jeg gjør deg sterk og hjelper deg, ja, holder deg oppe med min frelserhånd.» «Vend deg til meg og bli frelst, hele du vide jord! For jeg er Gud, og ingen annen.»⁶

Dette er det budskapet som er skrevet i naturen, og som sabbaten skal minne oss om. Da Herren bød Israel å helligholde hans sabbater, sa han: «De skal være et tegn på pakten mellom meg og dere, så dere kan vite at jeg er Herren deres Gud.»⁷

Hviledagsbudet i Dekalogen

Sabbaten var innbefattet i den loven som ble gitt på Sinai. Men det var ikke den gangen at den først ble kunngjort som en dag til hvile. Israels folk hadde kjennskap til den før de kom til Sinai. Under vandringen dit ble sabbaten holdt hellig. Da noen vanhelliget den, irettesatte Herren dem og sa: «Hvor lenge vil dere nekte å holde mine bud og lover?»⁸

Sabbaten var ikke bare for Israel, men for hele verden. Den var blitt kunngjort for mennesket i Eden. I likhet med de andre forskrifter i tibudsloven har den evig gyldighet. Om denne loven, som det fjerde bud (hviledagsbudet) er en del av, erklærer Kristus: «Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå.» Så lenge himmelen og jorden består, vil sabbaten fortsatt være et tegn på Skaperens makt. Og når Eden igjen blomstrer på jorden, vil Guds hellige hviledag bli holdt i ære av alle under

solen. «På sabbatsdagen fra uke til uke» vil de som bor på den herliggjorte nye jord, «komme, bøye seg og tilbe for mitt åsyn, lyder ordet fra Herren».9

Ingen annen forordning som ble betrodd jødene, tjente i så stor grad til å særprege dem blant de folkeslagene som bodde omkring dem, som tilfellet var med sabbaten. Guds plan var at helligholdelsen av denne dagen skulle utpeke dem som sanne tilbedere. Den skulle være et tegn på at de hadde skilt seg fra avgudsdyrkelsen, og at de var forbundet med den sanne Gud. Men for å kunne holde sabbaten hellig, måtte menneskene selv være hellige. Ved tro måtte de få del i Kristi rettferdighet. Da befalingen ble gitt til Israel: «Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig!» sa Herren også til dem: «Hellige mennesker skal dere være for meg.»10 Bare på den måten kunne sabbaten utmerke isrealittene som tilbedere av den sanne Gud.

Jesus og det fjerde bud

Da jødene vendte seg bort fra Gud og ikke lenger tilegnet seg Kristi rettferdighet ved tro, mistet sabbaten sin betydning for dem. Satan prøvde å opphøye seg selv og dra menneskene bort fra Kristus. Han arbeidet for å forvrengte sabbaten fordi den er tegnet på Kristi makt. Jødefolkets ledere utførte Satans vilje ved å omgi Guds hviledag med byrdefulle krav.

På Kristi tid var sabbaten blitt så forvansket at den snarere gjenspeilte selviske og egenmektige menneskers karakter enn den kjærlige Guds natur. Rabbinerne fremstilte i virkeligheten Gud som en som gav lover som det var umulig for mennesker å holde. De fikk folk til å betrakte Gud som en tyrann, og til å tenke at det å holde sabbaten slik som han ønsket det, gjorde menneskene hardhjertet og grusomme. Kristus ville fjerne disse misoppfatninger. Selv om rabbinerne vocket på ham med et nådeløst fiendskap, lot han det ikke engang se ut som om han rettet seg etter deres krav, men fortsatte som før å helligholde sabbaten i samsvar med Guds lov.

Da Jesus og disiplene en sabbatsdag vendte tilbake fra det stedet hvor de hadde vært for å tilbe Gud, gikk de gjennom en åker med modent korn. Jesus hadde fortsatt sitt arbeid til det ble nokså sent, og da de gikk gjennom åkeren, begynte disiplene å plukke aks og spise kjernene etter at de hadde gnidd dem ut mellom hendene. På en

hvilken som helst annen dag ville dette ikke ha vakt noen oppmerksomhet, for enhver som gikk gjennom en kornåker, en frukthage eller en vingård, kunne fritt plukke og spise det han ville. 11 Men å gjøre dette på en sabbat ble betraktet som en vanhellig handling. Ikke bare var det å plukke aks en form for innhøstning, men å gni kornet i hendene var en måte å treske det på. Rabbinerne mente at det her var tale om en dobbelt overtredelse.

Spionene klaget øyeblikkelig til Jesus og sa: «Se der! Disiplene dine gjør noe som ikke er tillatt å gjøre på sabbaten!»¹²

[206] Da Jesus ved Betesda ble beskyldt for å overtre sabbaten, forsvarte han seg ved å hevde sitt sønneforhold til Gud, og erklære at han arbeidet i overensstemmelse med sin Far. Nå som disiplene blir angrepet, minner han sine anklagere om tilfeller i Det gamle testamente der handlinger ble utført på sabbaten av mennesker som var i Guds tjeneste.

De jødiske lov lærere var stolte av sitt kjennskap til de hellige skrifter. I Jesu svar lå det en underforstått irettesettelse for deres uvitenhet om disse. Han sa: «Har dere ikke lest hva David gjorde, da både han og de som var med ham, ble sultne? Han gikk inn i Guds hus og spiste skuebrødene som verken han eller folkene hans hadde lov til å spise, men bare prestene.» Jesus sa til dem: «Sabbaten ble til for menneskets skyld, ikke mennesket for sabbatens skyld.» «Eller har dere ikke lest i loven at prestene hver sabbat krenker sabbaten i templet, og likevel er uten skyld? Og det sier jeg dere: Her er det som er større enn templet.» «For Menneskesønnen er herre over sabbaten.»¹³

Hvis det var rett av David å stille sulten ved å spise av det brødet som var beregnet til hellig bruk, var det også rett av disiplene å stille sulten ved å plukke korn på sabbatsdagen. Og videre: Prestene utførte mer arbeid i templet på sabbaten enn på de andre dagene. Å utføre det samme arbeid i verdslig sammenheng ville ha vært synd. Men prestenes gjerning var en tjeneste for Gud. De utførte seremonier som viste hen til Kristi gjensløsende kraft, og det de gjorde, var i samsvar med sabbatens hensikt. Men nå var Kristus selv kommet. Når disiplene gjorde Kristi gjerning, utførte de en tjeneste for Gud. Det som var nødvendig for å fullføre denne gjerningen, var det riktig å gjøre på sabbatsdagen.

Kristus ville lære sine disipler og sine fiender at tjenesten for Gud er det viktigste av alt. Hensikten med Guds gjerning i denne verden er å gjenløse menneskene. Det som er nødvendig å gjøre på sabbaten for å fullføre denne gjerningen, er derfor i samsvar med sabbatsbudet. Jesus gjorde saken helt klar da han erklærte at han var «herre over sabbaten». Han var hevet over alle tvistigheter og over all lov. Denne evige dommeren frikjenner disiplene for skyld, idet han henviser nettopp til de lovregler de blir anklaget for å ha overtrådt.

Jesus lot det ikke bli med bare en irrettesettelse av sine fiender. Han fremholdt at de i sin blindhet hadde misforstått selve sabbatens hensikt, og sa: «Hadde dere skjønt hva det ordet betyr: Det er barmhjertighet jeg vil ha, ikke offer, da hadde dere ikke dømt de uskyldige.»¹⁴ Deres mange hjerteløse formaliteter kunne ikke oppveie mangelen på rettskaffenhet og kjærlighet som alltid vil kjennetegne de sanne tilbedere.

På ny gjentok Jesus at ofringene i seg selv ikke hadde noen verdi. De var et middel, ikke et mål. Hensikten var å lede mennesker til Kristus, og på den måten bringe dem i harmoni med Gud. Det er kjærlighetens tjeneste Gud verdsetter. Når den mangler, er seremoniene i seg selv en fornærmelse mot ham. Slik er det også med sabbaten. Den var bestemt til å bringe menneskene i forbindelse med Gud. Men når sinnet ble oppslukt av byrdefulle ritualer, var formålet med sabbaten forpurret. En ytre helligholdelse alene var en hån mot Gud.

Om å gjøre godt på sabbatsdagen

Da Jesus en annen sabbat kom inn i en synagoge, så han der en mann som hadde en vissen hånd. Fariseerne holdt øye med ham for å se hva han ville gjøre. Jesus visste godt at dersom han helbredet på sabbaten, ville han bli betraktet som lovovertreder. Men han nølte ikke med å bryte ned den muren av hevdbundne bestemmelser som omgav sabbaten. Han bad den syke mannen komme frem. Så spurte han: «Hva er tillatt på sabbaten? Å gjøre godt eller å gjøre ondt, å berge liv eller å ta liv?»

Blant jødene hevdet man det prinsipp at å unnlate å gjøre godt når en hadde anledning til det, var å gjøre ondt. Å forsømme å redde

liv var å slå i hjel. Slik møtte Jesus de skriftkloke på deres eget felt. Men de tidde. Da så han på alle omkring seg, harm og bedrøvet over deres harde hjerter. Han sa til mannen: «Rekk ut hånden!» Han gjorde det, og hånden ble frisk.»¹⁵

Da Jesus ble spurt om det var tillatt å helbrede på sabbaten, svarte han: «Om en av dere eide en eneste sau, og den falt ned i en grøft på sabbaten, ville han ikke da gripe tak i sauene og dra den opp? Hvor mye mer verd er ikke et menneske enn en sau! Så er det da tillatt å gjøre godt på sabbaten.»¹⁶

Spionene våget ikke å svare Kristus mens folkemengden var til stede. De var redde for å vikle seg inn i vanskeligheter, for de visste at han hadde talt sannhet. De ville heller la et menneske lide enn å bryte sine vedtekter. Men de var villige til å redde et dyr på grunn av tapet eieren ville få hvis de ikke gjorde det. Slik ble det vist større omsorg for et umælende dyr enn for et menneske som er skapt i Guds bilde. Dette viser hvordan alle falske religioner virker. De stammer fra menneskets ønske om å opphøye seg over Gud. Men de ender med å sette mennesket lavere enn et dyr.

Enhver religion som kjemper imot Guds herredømme, fratrar mennesket den herlighet det hadde ved skapelsen, og som det får tilbake i Kristus. Alle falske religioner lærer sine tilhengere å være likegyldige overfor menneskelige behov, lidelser og rettigheter. Evangeliet verdsetter menneskeheten høyt fordi den er kjøpt med Kristi blod. Det lærer at man skal vise aktelse og medfølelse for menneskers nød og ulykke. Herren sier: «Jeg gjør det slik at mennesker blir sjeldnere enn rent gull, og folk blir mer sjeldne enn gull fra Ofir.»¹⁷

Da Jesus snudde seg mot fariseerne og spurte om det på sabbaten var tillatt å gjøre godt eller gjøre ondt, redde liv eller slå i hjel, stilte han dem ansikt til ansikt med deres egne onde hensikter. De jaktet på hans liv med bittert hat, mens han reddet liv og brakte lykke til mange mennesker. Var det bedre å slå i hjel på sabbaten, som de hadde planer om å gjøre, enn å helbrede de syke, slik som han hadde gjort? Var det riktigere å gå med drapstanker på Guds hellige dag enn å ha kjærlighet til alle mennesker, som kommer til uttrykk i barmhjertighetsgjerninger?

Ved å helbrede den visne hånden fordømte Jesus jødernes skikk og lot det fjerde bud bli stående slik som Gud hadde gitt det. Han slo fast: «Så er det da tillatt å gjøre godt på sabbaten.» Ved å avvise

jødernes meningsløse restriksjoner hedret Jesus sabbaten, mens de som klaget på ham, vanæret Guds hellige dag.

Jesus stadfestet hviledagsbudet

De som mener at Kristus avskaffet loven, lærer at han brøt sabbatsbudet, og at han tillot disiplene å gjøre det samme. Slik inntar de i virkeligheten det samme standpunkt som de spissfindige jødene. Ved å gjøre det motsier de Kristi eget utsagn: «Jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet.» Hverken Jesus eller hans etterfølgere brøt sabbatsloven. Han var en levende representant for loven. Ikke på noen måte overtrådte han dens hellige bud. Han kunne se på en hel nasjon av øyenvitner som søkte etter en anledning til å dømme ham, og si uten å bli motsagt: «Hvem av dere kan vise at jeg har gjort synd?» 18 Jesus var ikke kommet for å sette til side det som patriarker og profeter hadde talt. Han hadde selv talt gjennom disse personene som var hans representanter. Alle sannheter i Guds ord kom fra ham. Men disse uvurderlige juveler var satt i falske innfatninger. Deres dyrebare lys var blitt brukt i villfarelsens tjeneste. Gud ville at de skulle tas ut av de falske innfatninger og settes inn igjen i sannhetens ramme. Dette kunne bare en guddommelig hånd utføre. Ved sin tilknytning til villfarelse var sannheten blitt en tjener for Guds og menneskenes fiende. Kristus var kommet for å sette den der hvor den ville forherlige Gud og bli til frelse for mennesker.

«Sabbaten ble til for menneskets skyld, ikke mennesket for sabbatens skyld,» sa Jesus. Det som Gud har innstiftet, er til gagn for menneskeslekten. «Alt skjer for deres skyld.» «Enten det er Paulus, Apollos eller Kefas, verden, liv eller død, det som nå er eller det som kommer - alt er deres. Men dere hører Kristus til, og Kristus hører Gud til.» Tibudsloven, som sabbaten er en del av, ble gitt av Gud som en velsignelse til hans folk. Moses sa: «Herren bød oss å holde alle disse forskriftene og frykte Herren vår Gud, så det kunne gå oss vel alle dager, og han kunne la oss leve.» Og gjennom salmisten kom dette budskapet til Israel: «Tjen Herren med glede, kom fram for ham med fryd! Kjenn at Herren er Gud! Han har skapt oss, ikke vi selv, til sitt folk og til den hjord han vokter. Gå gjennom hans porter med takkesang, inn i hans tempelgårder med lovsang.» Og om «alle som holder sabbaten og ikke vanhelliger den», uttaler Herren: «Dem

fører jeg til mitt hellige fjell og lar dem glede seg i mitt hus der de kan be.» 19

[210] «Menneskesønnen er herre over sabbaten.» Disse ordene er fulle av lærdom og trøst. Fordi sabbaten ble til for menneskets skyld, er den Herrens dag. Den tilhører Kristus. «Alt er blitt til ved ham; uten ham er ikke noe blitt til av alt som er til.» Siden han har skapt alle ting, har han også skapt sabbaten. Han satte den til side som et minnesmerke om skaperverket. Den peker til ham som er både skaper og helliggjører. Den sier at han som skapte alle ting i himmelen og på jorden, og som holder alle ting sammen, er menighetens hode, og at det er ved hans makt vi er blitt forsonet med Gud. For da han talte om Israel, sa han: «Jeg gav dem også mine hviledager; de skulle være tegn på pakten mellom meg og dem. Slik skulle de vite at jeg er Herren som helliger dem.»²⁰ Sabbaten er et tegn på Kristi makt til å gjøre oss hellige, og den er gitt til alle som Kristus helliggjør. Som et tegn på hans helliggjørende makt er sabbaten gitt til alle som gjennom Kristus blir en del av Guds Israel.

[211] Herren sier: «Hvis du holder foten tilbake på sabbatsdagen, så du ikke driver med ditt yrke på min hellige dag, men kaller sabbaten en lyst og en glede og Herrens helg en ærverdig dag, ... da skal du ha din glede i Herren.» For alle som tar imot sabbaten som et tegn på Kristi makt til å skape og gjenløse, vil den være en fryd. Når de ser Kristus i den, vil de fryde seg i ham. Sabbaten viser dem til Guds skaperverk som et vitnesbyrd om hans mektige kraft til å frelse. Samtidig som den minner oss om den fred som gikk tapt i Eden, forteller den om freden som gjenopprettes ved Kristus. Og alt det skapte i naturen gjentar hans innbydelse: «Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile.»²¹

De tolv utvalgte

De tolv utvalgte

Så gikk han opp i fjellet. «Han kalte til seg dem han ville, og de kom til ham. Han innsatte tolv som skulle være med ham, og som han ville sende ut. De skulle forkynne ...»

Det var under de skyggefulle trærne langs skråningen like ved Gennesaretsjøen at de tolv ble kalt til å være apostler, og at bergprekenen ble holdt. Jesus trivdes ute på markene og mellom høydedragene. Han foretrakk å undervise under åpen himmel heller enn i templet eller i synagogene. Ingen synagoge kunne ha rommet de skarer av mennesker som fulgte ham. Men det var ikke den eneste årsaken til at han valgte å undervise ute på markene og i skogholtene. Jesus nøt å være ute i naturen. For ham var hvert stille tilfluktssted et hellig tempel.

Gud taler gjennom naturen

Det var under trærne i Edens hage at de første menneskene valgte å ha sin helligdom. Der samtalte Kristus med menneskeslektens stamfar. Da våre første foreldre ble vist bort fra Paradiset, tilbad de fremdeles Gud på marken eller i skogholtene. Der kom Kristus til dem med nådens evangelium. Det var Kristus som samtalte med Abraham under eiketrærne i Mamre, med Isak da han gikk ut på marken for å be ved kveldstid, med Jakob på fjellskråningen ved Betel, med Moses blant fjellene i Midjan og med David som gjette saueflokkene. Det var på Kristi bud at hebreerne i femten århundrer forlot hjemmene sine en uke hvert år for å bo i løv hytter laget av kvister av «edle trær, palmeblad, grener av løvtrær og popler som vokser ved bekkene».1

Når Jesus underviste disiplene, valgte han å trekke seg tilbake fra bylivets larm og forvirring til stillheten ute på markene og høydene. Der var forholdene mer i samsvar med den selvfornektelse som han ville lære dem. Når han forkynte, samlet han gjerne folket omkring

[212]

seg under den blå himmelen, på en gresskledd skråning eller på strandbredden. Her hvor han var omgitt av det han selv hadde skapt, kunne han vende sine tilhøreres tanker bort fra alt som var uekte og kunstig, til det som var ekte og naturlig. Veksten og utviklingen i naturen åpenbarte prinsippene i hans rike.

Når menneskene vendte blikket mot fjellene og betraktet Guds underfulle gjerninger, kunne de tilegne seg dyrebare sannheter av guddommelig opphav. Hva de så i naturen, ville minne dem om det Kristus hadde fortalt. Slik vil det være for alle som går ut i naturen med Kristus i sine tanker. De vil føle seg omgitt av en hellig innflytelse. Det de ser og opplever, minner dem om Jesu lignelser og gjentar hans undervisning. Ved samfunnet med Gud ute i naturen blir sinnet løftet opp, og hjertet finner hvile.

Nå var tiden kommet til å ta det første skritt til dannelsen av menigheten som etter Kristi bortgang skulle representere ham på jorden. Ingen praktfull helligdom stod til deres rådighet. Men han førte disiplene til det stedet han var så glad i. De hellige minnene fra den dagen ble for alltid knyttet til skjønnheten fra fjellene, dalene og sjøen.

Ulike i sinn og natur

Jesus hadde kalt disiplene for å kunne sende dem ut som sine vitner. De skulle fortelle verden hva de hadde sett og hørt av ham. Deres gjerning var den viktigste som mennesker noen gang var blitt kalt til. Bare Kristi gjerning var større enn deres. De skulle være Guds medarbeidere til frelse for verden. Likesom de tolv patriarkene i Det gamle testamente stod som representanter for Israel, skulle de tolv apostlene stå som representanter for den evangeliske menighet.

Jesus kjente karakteren hos dem han hadde utvalgt. Alle deres svakheter og villfarelser var åpenbare for ham. Han kjente til de farer de skulle møte, og det ansvaret de skulle bære, og hans hjerte brant for dem. Alene på en åsrygg i nærheten av Gennesaretsjøen var han hele natten i bønn for dem, mens de sov ved foten av fjellet. Ved daggry kalte han dem til seg, for han hadde noe viktig å fortelle dem.

Disse disiplene hadde en tid vært sammen med Jesus i aktiv virksomhet. Johannes og Jakob, Andreas og Peter sammen med

Filip, Natanael og Matteus var nærmere knyttet til ham enn de andre, og var også vitne til flere av hans mirakler. Peter, Jakob og Johannes stod ham aller nærmest. De var nesten alltid sammen med ham og var vitne til hans undergjerninger og hørte hans forkynnelse. Johannes trengte seg enda nærmere inn til Jesus i et så fortrolig forhold at han fremheves som den disippelen Jesus elsket. Han elsket dem alle, men Johannes hadde det mest mottagelige sinn. Han var yngre enn de andre, og med barnlig tillit åpnet han sitt hjerte for Jesus. På den måten fikk Jesus en spesiell godhet for Johannes, og gjennom ham ble hans dypeste åndelige undervisning gitt til hans folk.

[213]

Filip står nevnt som den fremste i en av disippelgruppene. Han var den første disippel som Jesus gav den tydelige befalingen: «Følg meg!» Filip var fra Betsaida, Andreas' og Peters by. Han hadde hørt døperen Johannes' forkynnelse om Jesus som Guds lam. Filip var en oppriktig sannhetssøker, men han var treg når det gjaldt å tro. Selv om han hadde sluttet seg til Jesus, viser måten han omtalte ham på overfor Natanael, at han ikke var helt overbevist om Jesu guddommelighet. Selv om røsten fra himmelen hadde erklært at han var Guds Sønn, betraktet Filip ham bare som «Jesus fra Nasaret, Josefs sønn».2

Også da de fem tusen ble mett, kom Filips mangel på tro til syne. Det var for å prøve ham at Jesus spurte: «Hvor skal vi kjøpe brød, så alle disse kan få noe å spise?» Filips svar grenset til vantro. Han sa: «Brød for to hundre denarer er ikke nok til at hver av dem kan få et lite stykke.»3 Jesus ble lei seg. Til tross for at Filip hadde sett hans gjerninger og merket hans kraft, hadde han ikke tro.

Den gangen da grekerne spurte Filip ut om Jesus, benyttet han ikke anledningen til å føre dem til ham, men gikk og fortalte det til Andreas. Og i de siste timene før korsfestelsen var Filips ord egnet til å svekke troen. Da Tomas sa til Jesus: «Herre, vi vet ikke hvor du går hen. Hvordan kan vi da vite veien?» svarte Jesus: «Jeg er veien, sannheten og livet. ... Hadde dere kjent meg, da hadde dere også kjent min Far.» Fra Filip kom denne vantroens ytring: «Herre, vis oss Faderen, og det er nok for oss.»4 Så treg og så svak i troen var denne disippelen som i tre år hadde vært sammen med Jesus.

Natanaels barnlige tillit var en gledelig motsetning til Filips vantro. Han var preget av dypt alvor, og hans tro holdt fast på de usynlige verdier. Likevel var Filip en disippel i Kristi skole, og

den guddommelige læreren bar tålmodig over med hans vantro og treghet. Da Den Hellige Ånd ble utgytt over disiplene, ble Filip en lærer etter Guds sinn. Han visste hva han snakket om, og han underviste med en forvissning som overbeviste tilhørerne.

Judas Iskariot

Mens Jesus var i ferd med å forberede disiplene til å bli innviet til gjerningen, kom det en som ikke var kalt, og trengte seg inn blant dem. Det var Judas Iskariot som gav seg ut for å være en Kristi etterfølger. Han kom frem og bad om å få en plass i den indre kretsen av disippelflokken. Med stort alvor og tilsynelatende oppriktighet sa han: «Mester, jeg vil følge deg hvor du så går.» Jesus avviste ham ikke, men bød ham heller ikke velkommen. Han bare sa med sorg i stemmen: «Revene har hi, og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke noe han kan hvile sitt hode på.»⁵ Judas trodde at Jesus var Messias. Ved å slutte seg til disiplene håpet han på en fremtredende posisjon i det nye riket. Det var for å ta fra ham dette håpet at Jesus fortalte om sin fattigdom.

[214] Disiplene var ivrige etter at Judas skulle bli med i kretsen. Han bar preg av å være en mann med autoritet. Han hadde en skarp dømmekraft og var en handlingens mann. Disiplene anbefalte ham til Jesus som en person som ville bli til stor hjelp i arbeidet. Derfor ble de overrasket over at Jesus tok så kjølig imot ham.

Disiplene var meget skuffet over at Jesus ikke prøvde å sikre seg samarbeid med Israels ledere. De mente at det var en feil at han ikke styrket sin sak ved å sikre seg støtte hos disse innflytelsesrike personene. Hvis Jesus hadde avvist Judas, ville de ha begynt å tvile på hans dømmekraft. Judas' senere liv skulle vise dem hvor farlig det er å ta verdslige hensyn når man skal finne ut om mennesker er skikket til å arbeide i Guds verk. Samarbeid med slike personer som disiplene var ivrige etter å få med, ville ha forrådt gjerningen så den kom i hendene på dens verste fiender.

Da Judas sluttet seg til disiplene, var han likevel ikke ufølsom overfor Kristi rene karakter. Han merket innflytelsen av denne guddommelige kraft som drog mennesker til Jesus. Han som ikke kom for å knuse et knekket siv eller slokke en rykende veke,⁶ ville ikke vise bort denne personen, i hvert fall ikke så lenge det fantes et lite

ønske som vendte seg mot lyset. Jesus leste Judas' innerste tanker som en åpen bok. Han var klar over hvor dypt Judas ville synke ned i synd hvis han ikke ble reddet ved Guds nåde. Ved å knytte denne mannen til seg plasserte han ham der hvor han dag etter dag kom i kontakt med utstrålingen av Jesu egen uselviske kjærlighet. Hvis han ville åpne hjertet for Jesus, ville Guds nåde drive bort egenkjærlighetens demon. Dermed kunne selv Judas bli borger i Guds rike.

Gud tar imot menneskene som de er, med de menneskelige karakteregenskaper. Han lærer dem opp til tjeneste for seg hvis de vil bli undervist og ledet av ham. De blir ikke utvalgt fordi de er fullkomne, men på tross av sine ufullkommenheter, for at de ved å kjenne sannheten og leve etter den, må bli forvandlet til å ligne ham.

Judas hadde de samme muligheter som de andre disiplene. Han lyttet til den samme dyrebare undervisning. Men den etterlevelse av sannheten som Jesus krevde, var ikke i samsvar med Judas' ønsker og hensikter. Han ville ikke gi slipp på sine egne ideer for å kunne ta imot himmelsk visdom.

På en øm og vennlig måte behandlet Jesus ham som skulle forråde ham. Når Jesus underviste, dvelte han ved de prinsipper for godgjørenhet som rammet selve roten til begjærighet. Mens Judas hørte på, fremholdt han griskhetens avskyelige natur. Mange ganger var Judas klar over at dette var en omtale av ham selv, og at hans egen synd var blitt påpekt. Men han ville ikke bekjenne og avstå fra sin urettferdighet. Han var selvtilstrekkelig, og i stedet for å stå imot fristelsen, fortsatte han sin svikefulle ferd. Kristus var for ham et levende eksempel på hva han kunne oppnå hvis han benyttet seg av guddommelig hjelp og bistand. Men den ene viktige lærdom etter den andre gikk hus forbi.

Jesus irettesatte ham ikke strengt for hans begjærighet. Med guddommelig tålmod bar han over med denne feilende mannen, selv når han lot ham forstå at han leste tankene hans som en åpen bok. Han fremholdt for ham de beste motiver for å gjøre det som var rett. Hvis Judas forkastet lyset fra himmelen, ville han være uten unnskyldning.

I stedet for å vandre i lyset valgte Judas å holde fast på sine feil. Han kjælte for sine onde ønsker, hevngjerrige lidenskaper og mørke,

utilfredse tanker, inntil Satan fikk fullt herredømme over ham. Judas ble en talsmann for Kristi fiende.

Da han første gang kom i kontakt med Jesus, hadde han noen verdifulle karaktertrekk som kunne ha blitt til velsignelse for menigheten. Hvis han hadde vært villig til å bære Kristi åk, kunne han ha blitt en av de mest fremtredende disipler. Men han forherdet seg når han ble gjort oppmerksom på sine feil. Stolt og opprørsk som han var, lot han sin egoistiske ærgjerrighet få makten. Slik gjorde han seg uskikket til den gjerning som Gud ville han skulle utføre.

Disiplene hadde feil og svakheter

Alle disiplene hadde alvorlige feil da Jesus kalte dem til sin tjeneste. Selv Johannes, som kom til å stå i det næreste forhold til den tålsomme og ydmyke frelser, var av naturen hverken saktmodig eller føyelig. Han og broren ble kalt «tordensønner». Enhver ringeakt overfor Jesus mens de var sammen med ham, vakte deres harme og kampiver. Den disippelen som Jesus elsket, hadde fra før et hissigg temperament, var hevnlysten og hadde en kritisk innstilling. Han var stolt og ærgjerrig etter å være den første i Guds rike. Men dag etter dag var han vitne til Jesu mildhet og overbærenhet som stod i skarp kontrast til hans eget heftige temperament. Han hørte hans undervisning om ydmykhet og tålmod, og åpnet sitt hjerte for den guddommelige innflytelsen. Han nøyde seg ikke med bare å høre hva Jesus sa, men ble også Ordets gjører. Selvet ble skjult i Kristus. Han lærte å ta Kristi åk på seg og bære hans byrde.

Jesus irettesatte disiplene; og han formante og advarte dem. Men Johannes og de andre i disippelflokken forlot ham ikke. De valgte Jesus uansett om de ble irettesatt. Heller ikke trakk Jesus seg tilbake fra dem på grunn av deres svakheter og feil. Helt til slutt fortsatte de med å ta del med ham i hans prøver og å tilegne seg lærdommer fra hans liv. Ved å se på Kristus ble deres karakter forvandlet.

Disiplene var vidt forskjellige i vaner og natur. Der var tolleren Levi-Matteus og den glødende fanatiker Simon som var en uforsonlig motstander av de romerske myndigheter. Og så var det den impulsive Peter og den gemene Judas, og Tomas som var oppriktig, men engstelig og usikker, og Filip som var treg og tilbøyelig til å tvile, og de ærgjerrige, endeframme Sebedeus-sønnene og brødrene

deres. Disse ble ført sammen. Hver av dem hadde sine forskjellige mangler, og alle hadde nedarvede og utviklede tilbøyeligheter til det onde. Men i og ved Kristus skulle de være sammen i Guds familie og bli ett i tro, lære og ånd. De ville møte sorger og prøvelser og ha forskjellige oppfatninger. Men når Kristus bodde i dem, ville det ikke være noen splid. Hans kjærlighet ville få dem til å elske hverandre. Mesterens undervisning ville jevne ut alle uoverensstemmelser og bringe disiplene til enhet, inntil de alle fikk ett sinn. Kristus er det store midtpunktet, og de ville komme hverandre nærmere i samme grad som de nærmet seg ham.

[216]

Da Jesus var ferdig med å undervise disiplene, samlet han den lille gruppen tett omkring seg. Mens han knelte ned midt iblant dem, la han hendene på dem, bad for dem og innviet dem til den hellige gjerningen. Slik ble Herrens disipler ordinert til tjeneste for evangeliet.

Guds medarbeidere

Til å være sine representanter blant menneskene velger ikke Kristus engler som aldri har syndet. Han velger mennesker som er under de samme vilkår som dem de prøver å frelse. Kristus tok på seg menneskelighet for å kunne nå menneskene. Guddommen behøvde menneskeheten, for det trengtes både det guddommelige og det menneskelige for å frelse verden. Guddommen behøvde det menneskelige for at det kunne bli et bindeledd mellom Gud og mennesker. Slik er det også med Kristi tjenere og sendebud. For at menneskene skal kunne gjenvinne likheten med Gud, trenger de en kraft som er utenfor og over dem selv. Men dette gjør ikke menneskelig medvirkning uvesentlig. Mennesket tar imot Guds kraft, Kristus bor i hjertet ved troen, og ved samarbeid med det guddommelige blir menneskets kraft virksom til det gode.

Han som kalte fiskerne fra Galilea, kaller fremdeles mennesker til sin tjeneste. Han er like villig til å åpenbare sin kraft gjennom oss som gjennom de første disiplene. Uansett hvor ufullkomne og syndige vi er, lover Herren å arbeide sammen med oss, og at Kristus skal undervise oss. Han tilbyr guddommelig veiledning så vi ved å forene oss med Kristus kan gjøre Guds gjerninger.

«Vi har denne skatten i leirkar, for at det skal bli klart at den veldige kraft er fra Gud og ikke fra oss selv.» Derfor ble forkynnelsen av evangeliet betrodd feilende mennesker, ikke englene. Det er åpenbart at den kraften som virker gjennom svake mennesker, er Guds kraft. På den måten blir vi oppmuntret til å tro at den kraften som kan hjelpe andre som er like svake som vi selv er, også kan hjelpe oss. De som selv har «menneskelig svakhet», bør være i stand til å «vise mildhet mot dem som feiler og farer vill».7 Fordi de selv har vært i fare, har de kjennskap til farer og vanskeligheter på veien, og kan derfor hjelpe andre som er i samme situasjon. Det finnes mennesker som er plaget av tvil, tynget av skrøpeligheter, svake i troen og ute av stand til å gripe fatt i ham som øyet ikke kan se. Men en venn som de kan se, en som kommer til dem i Kristi sted, kan bli et bindeledd som knytter deres skjelvende tro til Kristus.

[217] Vi skal samarbeide med himmelske engler når det gjelder å fremholde Kristus for verden. Med en nesten utålmodig iver venter englene på at vi skal arbeide sammen med dem. For mennesket må være bindeleddet til andre mennesker. Når vi overlater oss selv til Kristus i udelt hengivenhet, fryder englene seg over at de kan tale gjennom oss for å åpenbare Guds kjærlighet. Mark 3,13-19; Luk 6,12-16

Jesu programtale

Jesu programtale

Det var sjelden Jesus samlet bare disiplene når han underviste. Han valgte ikke tilhørere bare blant dem som kjente veien til livet. Hans gjerning var å nå folkemassene som levde i uvitenhet og villfarelse. Han fremholdt sannheten der hvor den kunne påvirke folk som satt i åndelig mørke. Han var selv sannheten. Han hadde spent «sannheten som belte om livet» og hadde hendene stadig rakt ut til velsignelse. Med advarende, tryglende og oppmuntrende ord prøvde han å påvirke alle som ville komme til ham.

En blandet forsamling

Selv om bergprekenen særlig var beregnet på disiplene, ble den likevel holdt slik at folkemengden også kunne høre den. Etter at disiplene var blitt innviet til tjenesten, gikk Jesus sammen med dem ned til strandbredden. Her hadde folk begynt å samle seg allerede tidlig om morgenen. Foruten de vanlige skarer fra byene i Galilea, var det folk fra Judea og til og med fra selve Jerusalem. Det var kommet folk fra Perea og Dekapolis, fra Idumea som lå langt sør for Judea, og fra Tyrus og Sidon, de fønikiske byene ved middelhavskysten. «Fordi de hørte om alt det store han gjorde,» var de «kommet for å høre ham og bli helbredet for sine sykdommer», og «Jesus hadde Herrens kraft så han kunne helbrede».1

På den smale strandbredden var det ikke engang ståplass for alle som gjerne ville høre Jesus. Derfor gikk han foran dem tilbake til fjellskråningen. Da de kom til en slette som egnet seg godt som samlingsplass for den veldige folkemengden, satte han seg ned i gresset, og disiplene og folkemengden gjorde det samme.

Disiplene hadde alltid sin plass nærmest Jesus. Folk trengte seg stadig inn på ham, men disiplene skjønnte at de ikke måtte la seg trenge bort fra hans nærhet. De satt like ved siden av ham for ikke å gå glipp av et eneste ord av hans undervisning. De lyttet

[218]

oppmerksomt, ivrige etter å forstå det som skulle kunngjøres alle steder og for alle tider.

Med en følelse av at de nå kunne vente noe utover det vanlige, trengte de seg tett sammen omkring Mesteren. De trodde at riket snart skulle opprettes, og etter det som hadde skjedd denne morgenen, regnet de med at det ville bli gitt en eller annen kunngjøring om dette. Folkemengden var grepet av en forventningsfull stemning, og de ivrige ansiktene bar preg av dyp interesse.

Falske forhåpninger

Mens folk satt på den grønne skråningen og ventet på hva den guddommelige læreren ville si, var deres sinn fylt av tanker om fremtidig herlighet. Til stede var skriftlærde og fariseere som så frem til den dagen da de skulle herske over de forhatte romerne og overta rikdommen og herligheten av dette store imperium. Fattige bønder og fiskere håpet å høre en forsikring om at de usle hyttene deres, den magre kosten, den slitsomme tilværelsen i frykt og savn skulle erstattes med herskapsboliger og makelige dager. I stedet for de enkle klærne de hadde på seg om dagen, og teppet de hadde over seg om natten, håpet de at Kristus ville gi dem de praktfulle og kostbare draktene som erobrerne bar. Hjertene sitret av glede og håpefull stolthet over at Israel snart skulle bli æret som Herrens utvalgte fremfor alle andre nasjoner, og at Jerusalem skulle opphøyes til hovedstad i et verdensrike.

Kristus skuffet dem i håpet om verdslig storhet. I bergprekenen prøvde han å fjerne de falske forestillinger folk var blitt innprentet, og han gav tilhørerne en riktig oppfatning av sitt rike og av seg selv. Likevel kom han ikke med direkte angrep på folkets villfarelser. Han så hvor elendig verden var på grunn av synd. Likevel gav han dem ikke en realistisk skildring av deres forkomne tilstand. Han lærte dem noe uendelig mye bedre enn det de hadde kjent til. Han imøtegikk ikke deres forestillinger om Guds rike. I stedet fortalte han dem hva betingelsene var for å komme inn i det, og overlot til dem selv å dra sine slutninger om hva slags rike det var. Det han lærte, er ikke mindre viktig for oss enn for mengden som fulgte ham. Vi trenger i like høy grad å lære å kjenne grunnprinsippene i Guds rike.

De fattige

Det første Kristus sa til folket her på fjellet, var en velsignelse. Han sa at de som er klar over sin egen åndelige fattigdom, er salige, de som har et ønske om å bli frelst. Evangeliet skal forkynnes for de fattige. Det blir ikke åpenbart for de åndelig stolte, for de påstår at de er rike og ikke mangler noe. Men det blir åpenbart for dem som er ydmyke og angerfulle. Bare en kilde er blitt åpnet for syndere. Den er for dem som er fattige i seg selv. [219]

Det stolte hjerte strever etter å fortjene frelse. Men både vår rett og vår kvalifikasjon til himmelen finnes i Kristi rettferdighet. Herren kan ikke gjøre noe for å gjenopprette mennesket før det blir overbevist om sin egen skrøpelighet, gir slipp på all selvgodhet og overgir seg til Guds omsorg. Da kan mennesket ta imot den gaven Gud ønsker å gi. Ikke noe godt blir holdt tilbake fra den som føler sin trang. Han har uhindret adgang til ham som er i besittelse av hele guddomsfylden. «Så sier han som er høyt opphøyet, som troner evig og heter Den Hellige: I det høye og hellige bor jeg og hos den som er knust og nedbøyd i ånden. Jeg vil vekke de nedbøydets ånd til liv og gjøre de knustes hjerter levende.»²

De som sørger

«Salige er de som sørger, for de skal trøstes.» Kristus sier ikke her at sorgen i seg selv har kraft til å fjerne syndens skyld. Han anerkjenner ikke hykleri eller påtatt ydmykhet. Den sorgen han taler om, består ikke i tungsinn og klage. Mens vi sørger på grunn av vår synd, skal vi fryde oss over den herlige forrett det er å være Guds barn.

Ofte sørger vi fordi våre onde gjerninger påfører oss selv ubehagelige følger, men dette er ikke anger. Virkelig sorg over synden er et resultat av Den Hellige Ånds gjerning. Ånden avslører utakknemligheten i det hjerte som har ringeaktet og bedrøvet Kristus, og fører oss i anger til korsets fot. Ved enhver synd blir Jesus såret på ny. Når vi betrakter ham som vi har gjennomført, sørger vi over de synder som har påført ham smerte. En slik sorg vil føre til at vi oppgir synden.

Et verdslig menneske vil kanskje hevde at denne sorgen er et uttrykk for svakhet. Men tvert imot er den en kraft som knytter den botferdige til den evige Gud med bånd som ikke kan slites i stykker. Den viser at sjelen får tilbake de dyder som gikk tapt ved overtredelse og forherdelse. Det botferdige menneskes tårer er bare de reGudråper som går forut for hellighetens solskinn. Denne sorgen varsler en glede som vil bli en kilde med levende vann i sjelen. «Bare erkjenn din skyld, at du har gjort opprør mot Herren din Gud.» «Jeg ser ikke lenger på deg med harme, men vil vise miskunn, lyder ordet fra Herren.» «Gi de sørgende i Sion hodepynt istedenfor aske, gledesolje for sørgedrakt og lovsang istedenfor motløshet.»³

[220] Også for dem som sørger under prøvelser og smerter, er det trøst. Sorgens og ydmykelsens bitterhet er bedre enn å hengi seg til syndige nytelser. Gjennom trengsler viser Gud oss hvor synden har slått rot i vår karakter, for at vi ved hans nåde kan vinne seier over våre feil. Ukjente sider av oss selv kommer frem i dagen, og vi blir stilt på prøve om vi vil ta imot Guds irettesettelse og råd. Når prøvelser kommer i vår vei, bør vi ikke furte og klage. Vi bør ikke være gjenstridige og bekymre oss slik at vi fjerner oss fra Kristus. Vi må ydmyke oss for Gud. Herrens veier er dunkle for den som ønsker å se alt i et lys som er behagelig for ham selv. De synes mørke og gledesløse for vår menneskelige natur. Men Guds veier er barmhjertighets veier med frelse som mål.

Elia visste ikke hva han gjorde da han ute i ødemarken sa at han hadde fått nok av livet, og bad om å få dø. I sin barmhjertighet tok Herren ham ikke på ordet. Det var fremdeles en stor gjerning Elia skulle utføre. Når hans gjerning var gjort, skulle han ikke omkomme motløs og ensom ute i ødemarken. Han skulle ikke legges i en grav, men i en himmelsk ildvogn skulle han fare opp til tronen i det høye.

Dette er Guds ord til dem som sørger: «Jeg så hvordan de gikk fram, men nå vil jeg lege og lede dem og trøste dem fullt og helt.» «Jeg vender deres sorg til fryd, og trøster og gleder dem som sørget.»⁴

De tålsomme

«Salige er de tålsomme.» De vanskeligheter vi må møte, kan i høy grad lettes ved den tålsomhet som skjuler seg i Kristus. Hvis vi

eier Mesterens ydmykhet, vil vi heve oss over at vi blir tilsidesatt, og over de ergrelser vi daglig blir utsatt for. Dette vil ikke lenger kaste skygger over vårt sinn. Det beste vitnesbyrd om storsinn hos en kristen er selvbeherskelse. De som ikke bevarer roen og tilliten når de blir utskjelt og grusomt behandlet, berøver Gud hans rett til å åpenbare sin fullkomne karakter i dem. Et saktmodig sinn er den kraft søm gir Kristi etterfølgere seier. Det er tegnet på deres forbindelse med himmelen.

«Ja, høy er Herren, men han ser til de lave.» Gud ser med ømhet til dem som åpenbarer Kristi tålsomme og ydmyke sinn. Verden ser kanskje på dem med forakt, men de er høyt verdsatt i Herrens øyne. Det er ikke bare de vise, de store og de som gjør mye godt, som vil få adgang til himmelen. Det er ikke bare den som er travelt opptatt og er full av iver og hvileløs aktivitet. Nei, de som er fattige i seg selv, de som har en inderlig trang til Kristi nærhet, de ydmyke av hjertet som ikke har noe høyere mål enn å gjøre Guds vilje - for dem står døren vidt åpen. De vil være med blant dem som har vasket sine klær og gjort dem hvite i Lammets blod. «Derfor står de nå for Guds trone og tjener ham dag og natt i hans tempel, og han som sitter på tronen, skal reise sin bolig over dem.»⁵

De som søker rettferdighet

«Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten.» Følelsen av uverdighet vil få dem til å hungrer og tørste etter rettferdighet, og de vil ikke bli skuffet. De som tar imot Jesus, vil erfare hans kjærlighet. Alle som lengter etter å være et gjenskinn av Guds karakter, vil bli tilfredsstilt. Den Hellige Ånd vil aldri la et menneske som vender blikket mot Jesus, bli uten hjelp. Ånden «skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere». Hvis blikket stadig er festet på Jesus, vil Åndens gjerning ikke opphøre før sjelen er likedannet med hans bilde. Den rene kjærligheten vil styrke åndsevnen og gi oss større kunnskap om de himmelske ting, så vi ikke skal mangle noe. «Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes.»

[222]

De barmhjertige og rene av hjertet

De barmhjertige skal få barmhjertighet, og de rene av hjertet skal se Gud. Hver uren tanke gjør sinnet urent, skader den moralske sans og bidrar til å slette de inntrykk Den Hellige Ånd gjør. Den formørker det åndelige klarsyn så mennesker ikke kan se Gud. Herren kan og vil tilgi den synder som angrer. Men selv om synden er tilgitt, er ikke merkene i sinnet borte. Den som ønsker å ha en skarp dømmekraft når det gjelder åndelige ting, må sky all urenheter i tale og tanke.

Men Kristi ord gjelder mer enn å være fri for sanselig urenheter og den seremonielle urenheter som jødene avskydde så intenst. Selviskheter hindrer oss i å se Gud. Den som er egenkjærlig, tror at Gud er likedan. Før vi har endret syn på dette, kan vi ikke forstå ham som er kjærlighet. Bare den som er uselvisk, ydmyk og tillitsfull, vil få se «en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunn og sannhet».6

De som skaper fred

«Salige er de som skaper fred.» Kristi fred er et barn av sannheten. Den er i harmoni med Gud. Verden er i fiendskap med Guds lov. Syndere er i fiendskap med sin skaper. Følgen er at de også er innbyrdes fiender. Men salmisten sier: «De som elsker din lov, har fred og lykke, ingen ting får dem til å snuble.» Menneskene kan ikke selv skape fred. Menneskelige planer om å rense og høyne det enkelte menneske og samfunnet som et hele, vil mislykkes fordi de ikke påvirker hjertet. Den eneste makt som kan skape sann fred, er Kristi nåde. Når den har fått grobunn i hjertet, vil den fordrive alle onde lidenskaper som er årsak til strid og uenighet. «Istedenfor tornekratt skal det vokse sypresser, og myrter istedenfor nesler,» og det som før har vært en ørken, «skal juble og blomstre». Det «skal blomstre rikt som liljen».7

Folkemengden undret seg over denne læren som var så ulik fari-seernes forskrifter og eksempel. Folk hadde fått den oppfatning at lykke bestod i å eie de ting som denne verden har å by, at berømmelse og ære av mennesker i høy grad var verd å trakte etter. Det var noe stort å bli kalt rabbi og å bli æret som kloke og religiøse mennesker ved å stille sine dyder offentlig til skue. Dette ble betraktet

som toppen på all lykke. Men overfor denne veldige folkemengden erklærte Jesus at verdslig vinning og ære var all den belønning slike personer noen gang ville få. Han talte med visshet og overbevisning, og det var kraft i hans ord. Tilhørerne ble tause, og en følelse av frykt snek seg inn over dem. De så tvilrådige på hverandre. Hvem av dem kunne bli frelst hvis det denne mannen lærte, var sant? Mange var overbevist om at denne merkelige læreren var drevet av Guds Ånd, og at de tanker han fremholdt, kom fra Gud.

[223]

De som blir forfulgt

Da Jesus hadde forklart hva sann lykke består i, og hvordan man kan oppnå den, pekte han mer direkte på den plikt hans utvalgte disipler hadde til å lede andre inn på veien til rettferdighet og evig liv. Han visste at de ofte kom til å lide under skuffelser og motløshet, at de ville møte hard motstand, at de ville bli hånet, og at deres vitnesbyrd ville bli forkastet. Han visste godt at disse enkle menneskene som lyttet så oppmerksomt til det han sa, ville bli utsatt for bakvaskelse, tortur, fengsling og død i den tjenesten de skulle utføre. Og han fortsatte:

«Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres. Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver på dere og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.»

Verden elsker synden og hater rettferdigheten. Dette var grunnen til at den var så fiendtlig innstilt til Jesus. Alle som avviser hans uendelige kjærlighet, vil oppfatte kristendommen som et forstyrrende element. Lyset fra Jesus fordriver mørket som skjuler deres synder, og nødvendigheten av en forandring blir åpenbar. Når de som gir etter for Den Hellige Ånds påvirkning, kjemper med seg selv, vil de som holder fast på synden, kjempe mot sannheten og dens representanter.

På den måten skapes det strid, og Kristi etterfølgere blir beskyldt for å oppvige folk. Men det er fellesskapet med Gud som påfører dem verdens fiendskap. De må tåle Kristi skam og vanære. De går på den stien der de edleste personer i verden har gått. De skulle ikke møte forfølgelsen med sorg, men med glede. Hver ildprøve

de må gjennomgå, er Guds måte å lutre dem på. Hver prøve bidrar til å gjøre dem skikket til deres gjerning som hans medarbeidere. Hver kamp har sin plass i den store strid for rettferdighet, og vil øke gleden når de har vunnet den endelige seier. Med tanke på dette vil de glede seg når deres tro og tålmod blir prøvd, i stedet for å frykte og forsøke å slippe unna. Guds tjenere vil være ivrige etter å oppfylle sin forpliktelse overfor verden. Med et fast ønske om å eie Guds bifall skal de fullføre enhver plikt uten hensyn til menneskefrykt eller menneskers gunst.

Jordens salt og verdens lys

«Dere er jordens salt,» sa Jesus. Trekk dere ikke tilbake fra verden for å unngå forfølgelse. Dere skal være sammen med menneskene så Guds kjærlighet kan virke som salt til å bevare verden fra fordervelse.

[224] De som lar seg påvirke av Den Hellige Ånd, er de kanaler som Guds velsignelser flyter gjennom. Hvis de som tjener Gud, ble fjernet fra jorden og hans Ånd ble trukket tilbake fra menneskene, ville verden bli avfolket og overlatt til undergang. Det er resultatet av Satans herredømme. Selv om de gudløse ikke selv er klar over det, skyldes de velsignelser de opplever, at Guds folk, som de forakter og undertrykker, er i verden. Men hvis de kristne bare er kristne i navnet, er de lik saltet som har mistet sin kraft. De øver ingen innflytelse til det gode. Ved å fremstille Gud på en uriktig måte, er de verre enn de vantro.

«Dere er verdens lys.» Jødene mente at frelsens goder bare gjaldt dem selv. Men Kristus viste at frelsen er som sollyset. Den er for alle. Bibelens religion skal ikke lukkes inne mellom permene i en bok eller innenfor veggene i en kirke. Den er ikke noe vi bare av og til tar frem til gagn for oss selv, og etterpå legger til side. Den skal hellige dagliglivet og komme klart til syne i alle våre gjøremål og i vår omgang med hverandre.

En sann karakter er ikke noe som tilpasses ute fra, og som vi kler oss i. Den stråler ut innefra. Hvis vi ønsker å lede andre inn på rettferdighetens vei, må vi selv være preget av rettferdighetens prinsipper. Vår trosbekjennelse kan være et uttrykk for sannhetens teori, men det er vår praktiske gudsfrykt som fremholder sannheten

i Guds ord. En rettlinjert livsførsel, en taleform som virker høynende, en ufravikelig rettskaffenhet, en aktiv, velvillig innstilling og et edelt eksempel er de midler som bringer lyset til verden.

Selv om Jesus ikke var opptatt av detaljene i loven, lot han ikke sine tilhørere tro at han var kommet for å sette dens krav til side. Han visste at spioner stod klar til å gripe fatt i hvert ord som kunne tjene deres egne hensikter. Han kjente til fordømmene hos mange av tilhørerne, og han sa ikke noe som kunne rukke deres tro på den gudsdyrkelse og de ordninger de hadde fått gjennom Moses. Kristus hadde selv gitt dem både moralloven og seremoniloven. Han kom ikke for å bryte ned tilliten til sin egen undervisning. Det var på grunn av sin store aktelse for loven og profetene at han prøvde å bryte gjennom den mur av byrdefulle tradisjoner som omgav jødene. Mens han satte til side deres falske fortolkninger av loven, passet han nøye på at disiplene ikke gav avkall på de vitale sannheter som var betrodd jødene.

Ikke oppheve, men oppfylle

Fariseerne var stolte av sin lydighet mot loven. Likevel hadde de så lite kjennskap til dens prinsipper i det praktiske hverdagsliv at Jesu ord for dem lød som kjetteri. Når han fjernet alt som skjulte sannheten, mente de at han fjernet selve sannheten. De hvisket seg imellom at han var likegyldig med loven. Han leste deres tanker og svarte dem med å si:

«Tro ikke at jeg er kommet for å oppheve loven eller profetene! Jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle.» Her tilbakeviser Jesus fariseernes anklage. Hans misjon til verden var å forsvare de hellige krav i den loven som de beskyldte ham for å sette til side. Hvis Guds lov kunne bli forandret eller opphevet, ville Kristus ikke ha behøvd å lide følgene av våre overtredelser. Han kom for å forklare lovens forhold til menneskene og illustrere dens innhold ved sitt eget liv.

[225]

Gud har gitt oss sine hellige bud fordi han elsker menneskene. For å verne oss mot følgene av overtredelse åpenbarer han rettferdighetens prinsipper. Loven er et uttrykk for Guds tanke. Når den blir mottatt i Kristus, blir den vår tanke. Den løfter oss opp over naturlige ønskers og tilbøyeligheters makt, og over fristelser som

leder til synd. Gud vil at vi skal være lykkelige. Han gav oss sine bud for at vi skulle finne glede i å etterleve dem. Da Jesus ble født, sang englene: «Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag!»⁸ De forkynte prinsippene i den loven han var kommet for å gjøre stor og herlig.

Da loven ble forkynt fra Sinai, gjorde Gud sin hellige natur kjent for menneskene så de kunne se kontrasten mellom ham og deres egen syndighet. Loven ble gitt for å overbevise dem om synd og for å vise at de trengte en frelser. Det ville den gjøre når Den Hellige Ånd fikk innpass i hjertet. Dette er fremdeles lovens oppgave. I Kristi liv blir lovens prinsipper klargjort. Når Guds Hellige Ånd rører ved hjertet, vil Kristi lys åpenbare vår trang til hans rensende blod og til å bli rettfærdiggjort ved hans rettfærdighet. Da er loven fremdeles et middel til å føre oss til Kristus, slik at vi kan bli rettfærdiggjort ved troen. «Herrens lover fullkommen, den gir sjelen nye krefter.»⁹

«Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tødde i loven forgå - før alt er skjedd.» Solen som skinner, og jorden vi står på, er Guds vitner om at hans lover uforanderlig og evig. Selv om de kan forgå, står Guds bud fast. «Før skal himmel og jord forgå, før en eneste tødde i loven faller bort.»¹⁰ Det som pekte frem til Jesus som Guds lam, skulle avskaffes ved hans død. Men tibudsloven er like uforanderlig som Gud selv.

Ettersom «Herrens lover fullkommen», må enhver avvikelse fra den være av det onde. Kristus fordømmer dem som viser ulydighet mot Guds bud, og som lærer andre å gjøre det samme. Hans liv i lydighet understreket lovens krav. Det viste at et menneske kan etterleve Guds bud, og åpenbarte hvilken sinnsforandring som lydighet kunne føre til. Alle som er lydige slik han vår, forkynner at loven er «hellig, og budet er hellig, rett og godt». ¹¹

[226] De som overtrer Guds lov, støtter Satans påstand om at den er urettferdig og ikke kan etterlevs. På den måten støtter de den store motstanderens bedrag og vanærer Gud. De er barn av den onde som var den første opprører mot Guds lov. Å gi dem adgang til himmelen ville være å gjeninnføre splid og opprør og sette universets velferd i fare. Ingen som med vilje ringeakter et av prinsippene i Guds lov, vil komme inn i Guds rike.

Ekte rettferdighet

De skriftlærde regnet med at deres rettferdighet gav adgang til himmelen. Men Jesus sa at den var utilstrekkelig og verdiløs. Fariseernes rettferdighet bestod av ytre seremonier og en teoretisk kunnskap om sannheten. De skriftlærde mente at de var hellige på grunn av det de selv gjorde for å holde loven, men deres gjerninger satte et skille mellom rettferd og gudsfrykt. Mens de var ytterst nøye når det gjaldt de rituelle påbud, var deres liv umoralsk og lastefullt. Deres såkalte rettferdighet kunne aldri gi adgang til himmelriket.

Det største bedraget blant menneskene på Kristi tid gikk ut på at å godta sannheten var det samme som å være rettferdig. All menneskelig erfaring viser at en teoretisk kunnskap om sannheten ikke er nok til å bli frelst. Den frembringer ikke rettferdighetens frukter. En nidkjær aktelse for det som kalles teologisk sannhet, følges ofte av forakt for den ekte sannhet slik den viser seg i dagliglivet. De mørkeste kapitler i historien er fulle av beretninger om forbrytelser som er begått av fanatiske religionsdyrkere. Fariseerne påstod at de var Abrahams barn, og roste seg av at de hadde Guds ord. Men disse fortrinn sikret dem ikke mot selvishet, ondskap, begjær etter vinning, og det laveste hykleri. De mente om seg selv at de var verdens største religiøse personligheter, men deres såkalte rettroenhet fikk dem likevel til å korsfeste Guds Sønn.

Den samme fare eksisterer fremdeles. Mange tar det for gitt at de er kristne, ganske enkelt fordi de godtar visse teologiske læresetninger. Men de har ikke latt sannheten komme til uttrykk i det praktiske liv. De har ikke trodd på den og elsket den. Derfor har de ikke fått den kraft og nåde som kommer gjennom det å bli helliggjort ved sannheten. Mennesker kan bekjenne seg til å tro sannheten, men hvis den ikke gjør dem oppriktige, vennlige, tålmodige, overbærende og himmelsinnet, er den en forbannelse for dem som har den, og gjennom deres innflytelse blir den en forbannelse for verden.

Den rettferdighet som Kristus underviste om, består i at hjerte og liv bringes i samsvar med Guds åpenbarte vilje. Syndige mennesker kan bare bli rettferdige når de tror på Gud og stadig har en levende forbindelse med ham. Sann gudsfrykt vil høyne tankene og foredle livet, og de ytre religiøse former vil være i samsvar med den kristnes indre renhet. Da vil de seremonier som kreves i gudstjenesten,

ikke være meningsløse skikker, slik tilfellet var hos de hyklerske fariseerne.

Jesus tar så for seg budene enkeltvis og forklarer dybden og bredden i deres krav. I stedet for å fjerne en tøddel av deres betydning, viser han hvor vidtrekkende deres prinsipper er. Han avslører jødernes skjebnesvangre feiltagelse ved bare å vise en ytre lydighet. Han gjør det klart at Guds lov blir overtrådt ved onde tanker og et lystent øyekast. Den som gjør seg skyldig i den minste urettferdighet, synder mot loven og nedverdiger sin egen moralske natur. Et drap eksisterer først i tankelivet. Den som gir rom for hat, har begitt seg utpå drapsmannens sti, og hans offergaver er avskyelige for Gud.

[227] Jødene hadde en hevngjerrig innstilling. I sitt hat til romerne kom de med sterke fordømmelser, og de gledet den onde ved å vise hans egenskaper. Slik øvde de seg selv opp til å utføre de fryktelige ting som han tilskyndet dem til. I fariseernes religiøse liv var det ikke noe som kunne fremelske gudsfrykt hos hedningene. Jesus oppfordret dem til ikke å bedra seg selv med å tro at de i sitt sinn godt kunne reise seg mot undertrykkerne og ønske å hevne deres ugjerninger.

Sant nok kan harme i visse fall forsvares, selv hos Kristi etterfølgere. De blir opprørt av rettferdig harme når de ser at Gud blir vanæret og tjenesten for ham bringes i vanry, og når de ser at uskyldige blir undertrykt. En slik harme som har sin rot i samvittighetens følsomhet, er ikke synd. Men de som ved enhver antatt provokasjon føler seg fri til å la sinne og hevnfølelse få fritt løp, lukker hjertet opp for Satan. Bitterhet og fiendskap må fordrives fra sinnet hvis vi ønsker å være i harmoni med himmelen.

Kristus går enda lenger. Han sier: «Dersom du bærer fram et offer til alteret og der kommer til å tenke på at en annen har noe å anklage deg for, så la offergaven ligge foran alteret og gå først og bli forlikt med ham. Kom så og bær fram ditt offer!» Mange er ivrige når det gjelder å utføre religiøse plikter, mens det mellom dem og deres trosfeller finnes beklagelige uoverensstemmelser som de kan ordne opp i. Gud krever at de skal gjøre alt som står i deres makt for å skape fred og fordragelighet. Før de gjør dette, kan han ikke godta deres tjeneste. Hvordan en kristen bør forholde seg i slike situasjoner, er tydelig påpekt.

Gud lar sine velsignelser strømme ut til alle. «For han lar sin sol gå opp over onde og gode og lar det regne over dem som gjør rett og dem som gjør urett.» «Han er god mot de utakknemlige og onde.» 12 Han pålegger oss å ligne ham. Elsk deres fiender og be for dem som forfølger dere, så dere kan være barn av deres Far i himmelen.» Dette er innholdet i loven, og er selve livets kildepring:

Guds ideal for sine barn er høyere enn noen mennesketanke kan nå. «Vær da fullkomne, slik som deres himmelske Far er fullkommen.» Dette påbudet er også et løfte. Frelsesplanen har til hensikt å gjøre oss fullstendig fri fra Satans makt. Kristus er alltid villig til å frigjøre et angerfullt menneske fra synd. Han kom for å gjøre ende på djevelens gjerninger, og han har sørget for at Den Hellige Ånd blir tildelt hvert angrende menneske for å bevare det fra å synde.

Måten fristeren arbeider på må ikke betraktes som en unnskyldning for en eneste uriktig handling. Satan jubler når han hører at de som bekjenner seg til å være Kristi etterfølgere, kommer med unnskyldninger for svakhetene i sin karakter. Det er disse unnskyldningene som leder til synd. Det finnes ingen unnskyldning for å synde. Et hellig sinn og et liv som ligner Kristi liv, er oppnåelig for ethvert angrende og troende Guds barn.

Kristus må være idealet for enhver kristen. Likesom Menneskesønnen var fullkommen i sitt liv, skal hans etterfølgere være fullkomne i sitt liv. Jesus måtte i ett og alt bli sine brødre lik. Han ble menneske likesom oss. Han ble sulten, tørst og trett. Han ble styrket ved mat og oppfrisket ved søvn. Han delte kår med menneskene. Likevel var han Guds ulastelige Sønn. Han var Gud i menneskeskikkelse. Vi må ha hans karakter. Herren sier om dem som tror på ham: «Jeg vil bo og ferdes blant dem, jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk.»¹³

Kristus er den stigen som Jakob så. Den stod på jorden, og det øverste trinnet nådde opp til himmelens port, til selve herlighetens terskel. Hvis denne stigen hadde manglet bare det nederste trinnet, ville vi vært fortapt. Men Kristus når oss der vi er. Han tok på seg vår natur og vant seier, for at vi kunne få hans natur og vinne seier. Han kom «i syndige menneskers skikkelse»¹⁴ og levde et syndfritt liv. Med sin guddommelighet holder han fast ved himmelens trone, mens han med sin menneskelighet når oss. Han vil at vi ved tro på

ham skal tilegne oss den herlighet som er i Guds karakter. Derfor skal vi være fullkomne, slik vår himmelske Far er fullkommen.

Jesus hadde vist hva rettferdighet består i, og gjort det klart at Gud er kilden til den. Så gikk han over til de praktiske plikter. Han sa at når du gir gaver, ber eller faster, så gjør det ikke for å vekke oppmerksomhet eller for å bli rost. Gi i oppriktighet til gagn for de fattige som er i nød. Når dere ber, så la sjelen samtale med Gud. Når dere faster, skal dere ikke gå med bøyd hode og bare være opptatt av dere selv. Fariseerens hjerte er som en gold og unyttig jordbunn der ikke noe frø med guddommelig liv kan trives. Den som overgir seg helt og fullt til Gud, vil yte den beste tjeneste. Det er ved fellesskap med Gud at mennesker blir hans medarbeidere og kan gjenspeile hans egenskaper.

Den tjeneste som blir gjort i oppriktighet, har stor lønn. «Din Far, som ser i det skjulte, skal lønne deg.» Karakteren dannes ved det liv vi lever ved Kristi nåde. Sjelens opprinnelige skjønnhet blir gjenopprettet. Vi får del i egenskapene i Kristi karakter, og Guds bilde begynner å stråle frem. Ansiktet til dem som vandrer og samarbeider med Gud, uttrykker himmelens fred. De er omgitt av himmelens atmosfære. For disse menneskene har Guds rike begynt. De har Kristi glede, gleden ved å være til velsignelse for andre. De har æren av å være godtatt av Mesteren som nyttige for ham, og er blitt betrodd å gjøre hans gjerning i hans navn.

Om å være helhjertet

«Ingen kan tjene to herrer.» Vi kan ikke tjene Gud med et delt hjerte. Bibelsk gudsfrykt er ikke en mulighet blant mange andre. Dens innflytelse skarvære overordnet alt annet. Den skal gjennomtrengte og beherske enhver annen innflytelse. Den skal ikke være som en fargeklatt som er satt på lerretet her og der. Den må gjennomtrengte hele livet som om lerretet var dyppet i fargen inntil hver eneste tråd i stoffet var farget med en dyp, uutslettelig kulør.

«Er ditt øye friskt, blir hele ditt legeme lyst. Men er ditt øye sykt, blir hele legemet mørkt.» Renhet og et fast forsett er betingelsene for å få lys fra Gud. Den som ønsker å kjenne sannheten, må være villig til å ta imot alt det den åpenbarer. Han kan ikke gå på akkord med

villfarelse. Å være vaklende og tvesinnet i sin troskap mot sannheten betyr å velge villfarelsens mørke og Satans bedrag.

Verdslig taktikk og rettferdighetens ufravikelige prinsipper kan ikke gli umerkelig over i hverandre slik som fargene i regnbuen. Den evige Gud har trukket en bred og tydelig skillelinje mellom dem. Likheten med Kristus og likheten med Satan er like forskjellige som natt og dag. Bare de som lever Kristi liv, er hans medarbeidere. Hvis man gir næring til en eneste synd og holder fast på en eneste ond vane, blir hele ens vesen smittet. Mennesket blir et redskap for urettferdigheten.

Alle som har valgt å tjene Gud, skal hvile i hans omsorg. Kristus pekte på fuglene og blomstene, og bad tilhørerne å betrakte disse Guds skapninger. «Er ikke dere mer verd enn de?» spurte han. Guds omhu for sine skapninger står i forhold til den rangorden de har. Forsynet våker over den lille brune spurven. Blomstene og gresset som dekker jorden, har del i vår himmelske Fars oppmerksomhet og omhu. Han har omtanke for liljene og gjør dem så vakre at de overstråler Salomos herlighet. Hvor meget mer sørger han da ikke for mennesket som er skapt i hans bilde og til hans ære! Han lengter etter å se sine barn åpenbare en karakter som ligner hans. Likesom solstrålene gir blomstene deres varierte og delikate fargeskjær, preger Gud sjelen med skjønnheten i sitt eget vesen.

Alle som velger Kristi rike, som er kjærlighet, rettferd og fred, og setter dets interesser over alt annet, er knyttet til verden der oppe. Hver enkelt velsignelse de trenger i dette livet, er deres. I livets bok har hver av oss fått en side. Denne siden inneholder hver eneste detalj i vår livshistorie. Endog hårene på hodet er telt. Guds barn er aldri ute av hans sinn.

Gudsrikets grunnvoll

«Vær ikke bekymret for morgendagen.» Vi skal følge Kristus dag for dag. Gud gir ikke hjelp for morgendagen. Han gir ikke sine barn alle retningslinjer for deres livsferd på en gang for ikke å forvirre dem. Han forteller dem akkurat så mye de er i stand til å utføre. Den styrke og visdom han gir, er for øyeblikkets behov. «Dersom noen av dere mangler visdom» - for i dag - «skal han be til Gud, og han skal få; for Gud gir til alle, villig og uten bebreidelser».15

«Døm ikke, for at dere ikke skal bli dømt!» Tro ikke om deg selv at du er bedre enn andre mennesker, og sett deg ikke opp som dommer over dem. Da du ikke kan se motivene, er du ute av stand til å dømme en annen. Ved å kritisere ham, avsier du dom over deg selv. Du viser at du samarbeider med Satan som er «våre brødres anklager». Herren sier: «Ransak dere selv om dere er i troen, prøv dere selv!» Dette er vår oppgave. «Men dømte vi oss selv, ble vi ikke dømt.»¹⁶

Et godt tre bærer god frukt. Hvis frukten smaker dårlig og er ubrukelig, er treet dårlig. Den frukten vi bærer i livet, er et vitnesbyrd om hjertets tilstand og om karakterens egenskaper. Gode gjerninger kan aldri gi oss frelse, men de vitner om den tro som er virksom ved kjærlighet og renses sjelen. Selv om den evige belønning ikke gis på grunn av vår fortjeneste, vil den likevel stå i forhold til den gjerning som er blitt utført ved Kristi nåde.

[230] Slik fremholdt Kristus sitt rikes prinsipper som livets store grunnregel.

For å understreke det han har sagt, kommer han med en illustrasjon. Det er ikke nok at dere hører mine, sier han. Ved å etterleve dem må dere gjøre dem til grunnvollen for deres karakter. Selvet er bare flyktig sand. Hvis dere bygger på menneskelige teorier og påfunn, vil huset falle. Det vil bli revet bort av fristelsens vind og av prøvelsens stormer. Men de grunnreglene jeg har gitt, vil bestå. Ta imot meg! Bygg på mine ord!

[231] «Den som hører disse mine ord og gjør etter dem, han blir lik en klok mann som bygde huset sitt på fjell. Regnet skylte ned, elven flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Men det falt ikke, for det hadde sin grunnvoll på fjell.» Matt 5-7

Offiseren i Kapernaum

Kristus hadde sagt til den kongelige embetsmannen, far til gutten han hadde helbredet: «Uten at dere ser tegn og under, tror dere ikke,»¹ Han var bedrøvet over at hans eget folk skulle kreve disse ytre tegn på at han var Messias, Gang på gang måtte han undre seg over deres vantro, Men det forbauset ham å se hvilken tro den offiseren viste som kom til ham, Han tvilte ikke på Jesu makt. Han bad ham ikke engang om å komme personlig for å utføre miraklet. «Si bare et ord,» sa han, «så vil gutten bli frisk.»

Tro uten vilkår

Offiserens tjener var blitt rammet av lammelse og lå for døden. Hos romerne var tjenerne slaver som ble kjøpt og solgt på markedsplassen, og ofte ble de behandlet hardt og grusomt. Men denne offiseren holdt meget av denne tjeneren, og ønsket inderlig at han måtte bli frisk. Han trodde at Jesus kunne helbrede ham. Selv hadde han ikke sett Jesus, men det han hørte, hadde inspirert ham til å tro. Tross jødernes formalisme var denne romeren overbevist om at deres religion stod høyere enn hans egen. Han hadde alt brutt gjennom de barrierer av nasjonal fordom og hat som skilte erobrerne fra det folket de hadde erobret. Han viste aktelse for jødernes gudsdyrkelse og opptrådte vennlig overfor dem som tilbad Gud. I Kristi lære, slik han hadde fått den fremstilt, fant han det som tilfredsstilte sjelens trang. Jesu ord fant gjenklang i hele hans åndelige liv. Han følte seg uverdigg til selv å komme frem for Jesus, og fikk derfor noen av jødernes eldste til å gå til ham og be barn helbrede tjeneren hans. De kjente den store læreren, og offiseren regnet med at de visste hvordan de skulle nærme seg ham på en slik måte at det ville gjøre ham velvillig stemt.

Da Jesus kom inn i Kapernaum, ble han møtt av en delegasjon av eldste som fortalte om offiserens ønske. «Han er vel verd at du

[232]

gjør dette for ham,» sa de, «for han er en venn av vårt folk, og det er han som har bygd synagogen for oss.»

Jesus tok øyeblikkelig av sted til offiserens hjem, men det gikk heller langsomt på grunn av folkemengden som trengte seg tett inn på ham. Ryktet om at Jesus var underveis gikk foran ham. Offiseren, som ikke hadde høye tanker om seg selv, sendte bud til Jesus: «Herre, gjør deg ikke mer bry! Jeg er ikke verdig til at du kommer inn i mitt hus.» Men Jesus fortsatte sin vei. Da offiseren endelig dristet seg til å nærme seg ham, fullførte han budskapet med å si: «Derfor våget jeg heller ikke selv å komme til deg. Men si bare et ord, så vil gutten bli frisk. For jeg står selv under kommando, men har også soldater under meg. Sier jeg til en av dem: Gå! så går han, og til en annen: Kom! så kommer han, og til min tjener: Gjør dette! så gjør han det.» Med andre ord: Likesom jeg representerer romermakten, og mine soldater anerkjenner min myndighet, representerer du den evige Guds makt, og alt det skapte er lydige mot ditt ord. Du kan befale at sykdommen skal forsvinne, og den vil lyde deg. Du kan tilkalle dine himmelske sendebud, og de vil bringe legende kraft. Si bare et ord, så blir min tjener helbredet!

Troen ble belønnet

Jesus undret seg da han hørte dette, og han vendte seg til mengden som fulgte ham, og sa: «Det sier jeg dere: Ikke engang i Israel har jeg funnet en slik tro.» Og til offiseren sa han: «Gå hjem! Det skal bli som du trodde.» Og tjeneren ble frisk i samme stund.

Jødernes eldste, som anbefalte offiseren til Kristus, hadde vist hvor lite de forstod av innholdet i evangeliet. De skjønnte ikke at det eneste vi kan påberope oss når det gjelder Guds barmhjertighet, er vårt store nød. I sin selvrettferdighet anbefalte de offiseren fordi han viste velvilje mot «vårt folk». Men offiseren sa om seg selv: «Jeg er ikke verdig.» Han var blitt berørt av Kristi nåde, og han innså sin egen uverdighet. Likevel var han ikke redd for å be om hjelp. Han stolte ikke på sin egen godhet, men påberopte seg bare sin store trang. Ved tro forstod han hvordan Kristus virkelig var. Han trodde ikke bare på ham som en undergjører, men som menneskehetens venn og frelser.

Det er slik enhver synder må komme til Kristus. «Han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig.»² Når Satan forteller deg at du er en synder og ikke kan håpe på å få noen velsignelser fra Gud, så fortell ham at Kristus kom til verden for å frelse syndere. Vi har ikke noe som kan anbefale oss hos Gud. Men det som vi kan påberope oss nå og alltid, er vår fullstendig hjelpeløse tilstand. Den gjør hans gjnløsende makt til en nødvendighet. Når vi gir avkall på all tillit til oss selv, kan vi vende blikket mot Golgata og si: «Intet bringer jeg til deg, kun til korset klynger meg.»

[233]

Helt fra sin barndom av var jødene blitt undervist om Messias' gjerning. De hadde de inspirerte uttalelser av patriarker og profeter så vel som den symbolske undervisning i offertjenesten. Men de ringeaktet lyset, og nå så de ikke noe hos Jesus som tiltalte dem. Offiseren derimot var født i hedenskapet og oppdratt til avgudsdyrkelse i keisertidens Rom. Han hadde fått militær utdanning og var tilsynelatende avskåret fra åndelig liv både på grunn av utdanning og det miljø han levde i. Videre var han holdt utenfor på grunn av jødernes religiøse forblindelse og den forakt hans egne landsmenn hadde for Israels folk. Denne mannen oppfattet den sannhet som Abrahams etterkommere var blinde for. Han ventet ikke for å se om jødene selv ville ta imot ham som hevdet at han var deres Messias. Da «det sanne lys, som lyser for hvert menneske»,³ skinte på ham, fikk han som var så langt borte, syn for Guds Sønnns herlighet.

For Jesus var dette en forsmak på den gjerning som evangeliet skulle utføre blant hedningene. Med glede så han frem til at mennesker fra alle nasjoner skulle samles i hans rike. Med dyp sorg gjorde han det klart for jødene hvilke følger det ville få å forkaste hans nåde: «Det skal dere vite: Mange skal komme fra øst og fra vest og sitte til bords med Abraham og Isak og Jakob i himmelriket. Men arvingene til riket skal kastes ut i mørket utenfor, der en gråter og skjærer tenner.» Mange innretter seg fremdeles slik at de vil møte den samme skjebnesvangre skuffelse. Mens mennesker i hedenskaps mørke tar imot hans nåde, er det mange i kristne land som bare har ringeakt til overs for lyset som skinner på dem.

Jesus oppvekker enkens sønn

Litt over tretti kilometer fra Kapernaum, på et høydedrag med utsikt over den vidstrakte og vakre Jisre'el-sletten, lå landsbyen Nain. Dit drog Jesus nå. Mange av disiplene og andre fulgte med ham. Langs hele veien møtte folk frem, og de lengtet etter å høre hans kjærlige og medfølende ord. De kom med sine syke for at han skulle helbrede dem. Stadig bar de på håpet om at han som utøvde en slik vidunderlig makt, ville stå frem som Israels konge. En stor folkemengde flokket seg om ham, og i glad forventning fulgte de med ham opp den steinete stien til byporten.

Etter som de kommer nærmere, ser de at et begravellesfølge kommer ut gjennom porten. Sørgmodige og med langsomme skritt beveger følget seg bort mot gravstedet. På en åpen bære fremst i følget ligger den døde, og nærmest den går de sørgende som fyller luften med sine klagerop. Det synes som om hele byens befolkning har møtt frem for å vise sin aktelse for den døde og sin sympati med moren.

[234] Det var en situasjon som vakte medfølelse. Den døde var sin mors eneste sønn, og hun selv var enke. Den ensomme, sørgende kvinnen fulgte sin eneste jordiske støtte og trøst til graven. «Da Herren fikk se enken, ble han fylt av medlidenhet med henne.» Mens hun gikk der gråtende og likesom i blinde og ikke la merke til ham, kom han helt frem ved siden av henne og sa med mild stemme: «Gråt ikke!» Jesus ville forvandle hennes sorg til glede, men han kunne likevel ikke la være å gi uttrykk for sin medfølelse.

«Så gikk han bort og la hånden på båret.» Selv kontakt med døden kunne ikke påføre ham noen form for urenheter. De som bar ham, stanset, og klagingen stilnet. De to gruppene samlet seg omkring båret med forventning og håp. Her var han som hadde bannlyst sykdom og seiret over demoner. Hadde han også makt over døden?

Med klar og myndig røst sier han: «Unge mann, jeg sier deg: Stå opp!» Denne stemmen trenger gjennom den dødes ører. Den unge mannen åpner øynene. Jesus tar ham i hånden og reiser ham opp. Blikket hans faller på henne som hadde stått gråtende ved siden av ham, og mor og sønn finner hverandre i en lykkelig omfavelse. De som er til stede, står tause og er som tryllebundet. Alle er grepet av ærefrykt. Tause og ærbødige ble de stående en liten stund, som om

de var i Guds nærhet. Så priste de Gud. «En stor profet er oppreist blant oss,» sa de, «og Gud har gjestet sitt folk.» Begravelsesfølget vendte tilbake til Nain som et triumftog. «Og ryktet om dette kom ut i hele Jødeland og områdene omkring.»

Han som stod ved siden av den sørgende moren utenfor porten til Nain, legger merke til enhver som står ved en bære og sørger. Han har medlidenhet med oss i vår sorg. Hans hjerte som elsket og følte medynk, er et hjerte med uforanderlig kjærlighet. Hans ord som gav liv til den døde, er ikke mindre virkningsfullt nå enn da det ble talt til den unge mannen fra Nain. Han sier: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord.»⁴ Denne makten er ikke blitt mindre i årenes løp. Den er heller ikke blitt svakere som følge av hans overstrømmende nåde som alltid er i virksomhet. For alle som tror på ham, er han fremdeles en levende frelser.

Jesus forvandlet denne morens sorg til glede da han gav henne sønnen tilbake. Likevel ble den unge mannen bare kalt tilbake til dette jordiske livet, til å møte dets sorger og farer, for så igjen å komme under dødens makt. Men Jesus trøster oss i vår sorg over de døde, med budskapet om et evig håp: «Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet og har nøklene til døden og dødsriket.» «Siden barna er mennesker av kjøtt og blod, måtte også han bli menneske som de. Slik skulle han ved sin død gjøre ende på ham som hersker ved døden, det er djevelen, og befri alle dem som av frykt for døden var i trelldom hele sitt liv.»⁵

Satan kan ikke holde de døde i sitt grep når Guds Sønn byr dem å leve. Han kan heller ikke holde et eneste menneske i åndelig død når dette mennesket i tro tar imot Kristi mektige ord. Gud sier til alle som er døde i synd: «Våkn opp, du som sover, stå opp fra de døde!» Dette betyr evig liv. Det var Guds ord som bød det første menneske å leve, og det var Kristi ord som gav liv til den unge mannen fra Nain: «Unge mann, jeg sier deg: Stå opp!» Det gir liv til enhver som i tro tar imot det. Gud «har fridd oss ut av mørkets makt og satt oss over i sin elskede Sønns rike».⁶ Alt dette får vi tilbud om i hans ord. Hvis vi tar imot det, har vi befrielsen.

«Og dersom hans Ånd bor i dere, skal han som reiste Kristus opp, også gi deres dødelige legeme liv ved den Ånd som bor i dere.» For når «det høres et rop fra overengelen og støt i Guds basun, da skal Herren selv stige ned fra himmelen. Og de som døde i troen

på Kristus, skal først stå opp. Deretter skal vi som er blitt tilbake og fremdeles lever, sammen med dem bli rykket opp i skyene, i luften, for å møte Herren. Og så skal vi være sammen med Herren for alltid».7 Dette er det trøstens ord han byr oss å trøste hverandre

[236] med. Matt 8,5-13; Luk 7,1-17

Jesu familie

Josefs sønner var slett ikke velvillig stemt overfor Jesu virksomhet. Det de hørte om hans liv og gjerning, gjorde dem forbauset og forferdet. De hørte at han var hele netter i bønn, at store folkemengder trengte seg omkring ham hele dagen, og at han ikke engang unte seg tid til å spise. Vennene hans mente at han slet seg ut ved sin ustanselige virksomhet. De kunne ikke gi noen forklaring på hans holdning overfor fariseerne, og det var noen som fryktet for at det gikk på forstanden løs for ham.

Brødrene hans hørte om dette og også om den beskyldning fariseerne kom med: at han drev ut djevler ved Satans makt, og de følte bitter skam fordi de var i familie med ham. De kjente til hvordan hans ord og handlinger satte sinnene i kok. De ble ikke bare forferdet over hans dristige uttalelser, men de ble harme fordi han fordømte de skriftlærde og fariseerne. Derfor bestemte de seg for at enten måtte han overtales eller tvinges til å holde opp med denne måten å arbeide på. De fikk Maria til å holde med dem i dette, da de regnet med at hans kjærlighet til henne ville gjøre ham mer varsom.

[237]

Synd mot Den Hellige Ånd

Kort tid i forveien hadde Jesus for annen gang helbredet en mann som var besatt, blind og stum, og fariseerne hadde gjentatt anklagen: «Det er med hjelp fra høvdingen over de onde ånder han driver de onde ånder ut.»¹ Kristus sa rent ut til dem at ved å tilskrive Satan Den Hellige Ånds gjerning, lukket de seg selv ute fra frelsens kilde. De som hadde talt imot Jesus uten å være klar over hans guddommelige natur, hadde mulighet for å få tilgivelse, for ved Den Hellige Ånd kunne de komme til å innse sin villfarelse og angre den. Hvis et menneske angre og tror, blir skylden fjernet i Kristi blod, uansett hvilken synd det dreier seg om. Men de som forkaster Den Hellige Ånds gjerning, stiller seg der hvor anger og tro ikke kan nå dem. Det er ved Ånden Gud virker på hjertet. Når mennesker med overlegg

forkaster Ånden og sier at den er fra Satan, stenger de kanalen som Gud kan meddele seg til dem gjennom. Når Ånden er ugjenkallelig forkastet, er det ikke noe mer Gud kan gjøre for mennesket.

De fariseere som Jesus advarte på denne måten, trodde ikke selv på det de anklaget ham for. Det var ikke en eneste av disse fremstående personene som ikke hadde følt seg dradd til Jesus. I sitt eget sinn hadde de hørt Åndens stemme, som hadde erklært at han var Israels Salvede, og tilskyndet dem til å bekjenne seg som hans disipler. I lyset fra ham hadde de innsett sin egen ugudelighet, og hadde lengtet etter en rettferdighet som de selv ikke kunne skaffe til veie. Men etter at de hadde forkastet ham, ville det være for ydmykende å ta imot ham som Messias. Etter at de først hadde begitt seg inn på vantroens sti, var de for stolte til å innrømme sin villfarelse.

For å unngå å erkjenne sannheten forsøkte de med desperat iver å motbevise Jesu undervisning. Bevisene på hans makt og barmhjertighet gjorde dem forbitret. De kunne ikke hindre Jesus i å gjøre mirakler, og de kunne ikke få ham til å slutte med å undervise. Men de gjorde alt som stod i deres makt for å gi et falskt bilde av ham og forvrengte det han sa. Enda talte Guds Ånd til dem, og de måtte bygge opp mange barrierer for å motstå dens makt. Den sterkeste makt som menneskehjertet kan bli påvirket av, kjempet med dem, men de ville ikke gi opp sin motstand.

Det er ikke Gud som forblinder menneskene eller forherder dem. Han sender dem lys for å rette på deres villfarelser og lede dem inn på trygge stier. Når de forkaster dette lyset, blir øynene forblindet og hjertet forherdet. Ofte skjer dette gradvis og nesten umerkelig. Lyset kommer til sinnet gjennom Guds ord, gjennom hans tjenere eller ved Åndens direkte påvirkning. Men hvis man viser ringeakt for en lysstråle, skjer det en delvis lammelse av den åndelige oppfatningsevne, og det blir vanskeligere å fatte den neste åpenbaring av lys. Slik tiltar mørket inntil det er natt i sjelen. På den måten var det gått med disse jødiske lederne. De var overbevist om at Jesus var i besittelse av en guddoms kraft, men for å kunne stå imot sannheten, tilskrev de Satan det som var Den Hellige Ånds gjerning. Når de gjorde dette, valgte de med overlegg å la seg bedra. De overgav seg til Satan, og fra den tiden var de behersket av hans makt.

Virkingen av våre ord

I nøye sammenheng med Kristi advarsel om synd mot Den Hellige Ånd, er advarselen mot unyttige og onde ord. Ordene forteller hva som bor i hjertet. «Det hjertet er fullt av, det taler jo munnen.» Men ordene er mer enn et uttrykk for karakteren. De har makt til å virke tilbake på den. [238]

Menneskene blir påvirket av sine egne ord. Under øyeblikkets tilskyndelse fra Satan gir de ofte uttrykk for avindsyke eller ond mistanke. De gir uttrykk for noe som de i virkeligheten ikke tror på. Men det som er sagt, virker tilbake på tankene. Menneskene blir bedratt av sine egne ord og vil komme til å tro at det som ble sagt under tilskyndelse fra Satan, er sant. Når de en gang har gitt uttrykk for en mening eller beslutning, er de ofte for stolte til å gå tilbake på den. I stedet prøver de å bevise at de har rett, inntil de selv tror det.

Det er farlig å gi uttrykk for tvil og å kritisere guddommelig lys. Den vanen å komme med uvøren og respektløs kritikk virker tilbake på karakteren og gir næring til uærbødighet og vantro. Mangt et menneske har fortsatt med denne vanen uten å ane noen fare. Til sist er de kommet dit hen at de kritiserer og forkaster Den Hellige Ånds gjerning. Jesus sa: «Hvert unyttig ord menneskene sier, skal de svare for på dommens dag. Ja, etter dine ord skal du kjennes rettferdig, og etter dine ord skal du dømmes skyldig.»

En festning mot det onde

Så føyde Jesus til en advarsel til dem som hans ord hadde gjort inntrykk på, som hadde lyttet til ham med glede, men som ikke hadde gitt etter for Den Hellige Ånd. Det er ikke bare motstand som ødelegger sjelen, men også forsømmelse. Jesus uttalte: «Når en uren ånd farer ut av et menneske, flakker den om over øde vidder på leting etter et hvilested, men finner det ikke. Da sier den: Jeg vil vende tilbake til huset mitt som jeg forlot. Den kommer dit og finner det ledig, feid og pyntet. Da drar den av sted og får med seg sju andre ånder, verre enn den selv, og de flytter inn og slår seg til der.»

Som tilfellet er i dag, var det mange på Kristi tid som syntes å være kommet løs fra Satans herredømme. Ved Guds nåde ble de frigjort fra de onde ånder som hadde hersket over dem. De frydet seg

i Guds kjærlighet, men i likhet med Jesu lignelse om såkornet der ordene falt på steingrunn, ble de ikke i hans kjærlighet. De overgav seg ikke til Gud hver dag så Kristus kunne bli boende i hjertet. Når så den onde ånden kom tilbake med «sju andre ånder, verre enn den selv», kom de helt og fullt i det ondes makt.

Når sjelen overgir seg til Kristus, får en ny makt herredømmet i det nye hjertet. Det skjer en forandring som mennesket aldri kan utføre for seg selv. Det er et overnaturlig inngrep som fører et overnaturlig element inn i den menneskelige natur. Det mennesket som har overgitt seg til Kristus, blir hans egen festning som han forsvarer midt i en opprørsk verden. Han vil ikke at man skal godta noen annen myndighet enn hans egen. Et menneske som er i de himmelske makters varetekt, er uovervinnelig for Satans angrep. Men uten at vi lar Kristus ha kontrollen over oss, vil vi bli behersket av den onde.

[239] Vi kan ikke unngå å bli behersket av den ene eller den andre av de to store makter som kjemper om herredømmet i verden. Det er ikke nødvendig for oss med vilje å velge å tjene mørkets rike for å komme inn under dets herredømme. Vi behøver bare å forsømme å alliere oss med lysets rike. Hvis vi ikke samarbeider med de himmelske krefter, vil Satan ta hjertet i eie og gjøre det til sin bolig.

Den eneste beskyttelse mot det onde er at Kristus bor i hjertet ved tro på hans rettferdighet. Med mindre vi har en levende forbindelse med Gud, kan vi aldri stå imot den ondes påvirkning av selviskhet, nytelsessyke og fristelse til synd. Vi kan legge bort mange dårlige vaner og for en tid også skille lag med Satan. Men uten at vi oppnår en levende forbindelse med Gud ved at vi overgir oss til ham minutt for minutt, vil vi bli overvunnet. Uten et personlig kjennskap til Jesus og et ubrutt samfunn med ham, er vi i fiendens makt, og til slutt vil vi gjøre det han befaler.

Jødefolkets skjebnesvangre synd

«Og har det vært ille med det mennesket før, så blir det verre nå,» sa Jesus. «Slik skal det også gå denne onde slekt.» Ingen er så forherdet som dem som har vist ringeakt for nådens innbydelse til frelse og trosset nådens Ånd. Den mest alminnelige form for synd mot Den Hellige Ånd består i en vedvarende ringeakt for Herrens innbydelse til å vende om. Hvert skritt på veien mot forkastelse av

Kristus er et skritt mot forkastelse av frelsen og et skritt nærmere synd mot Den Hellige Ånd.

Ved å forkaste Kristus begikk jødefolket den utilgivelige synd. Ved å si nei til tilbudet om nåde kan vi komme til å gjøre den samme feil. Vi håner livets fyrste og gjør ham til spott overfor «Satans synagoge»² og overfor himmelen når vi nekter å lytte til de budbærere han har sendt, og i stedet hører på Satans redskaper som vil dra oss bort fra Kristus. Så lenge mennesker gjør dette, er de uten håp og tilgivelse. Til sist vil de miste ethvert ønske om å bli forsont med Gud.

Jesu brødre

Mens Jesus enda holdt på å undervise folket, kom disiplene med beskjed om at hans mor og hans brødre stod utenfor og gjerne ville snakke med ham. Han visste hva de hadde på hjerte, og derfor svarte han: «Hvem er min mor og mine brødre?» Så rakte han hånden ut mot disiplene og sa: «Se, her er min mor og mine brødre! Den som gjør Guds vilje, er min bror og søster og mor.»

Alle som i tro ville ta imot Kristus, ble forent med ham ved et bånd som var mer inderlig enn noe menneskelig slektskaps bånd. De ville bli ett med ham likesom han var ett med Faderen. At Jesu mor trodde Jesu ord og gjorde etter dem, knyttet henne nærmere til ham enn hennes naturlige slektsforhold. Jesu brødre ville ikke ha noe gagn av sin forbindelse med ham, med mindre de tok imot ham som sin personlige frelser.

Jesus ville hatt en sterk støtte i sin jordiske familie hvis de hadde trodd at han var sendt fra himmelen, og hadde samarbeidet med ham i å utføre Guds gjerning. Deres vantro kastet en skygge over Jesu liv på jorden. Det var en del av det bitre smertens beger som han tømte for vår skyld.

[240]

Guds Sønn følte meget sterkt det fiendskap som var tent i menneskers hjerter mot evangeliet, og det følte aller verst for ham i hans eget hjem. Han selv var fylt av velvilje og kjærlighet, og han satte pris på vennlighet og hensynfullhet i familiekretsen. Brødrene hans ville at han skulle rette seg etter deres meninger, selv om det ville ha vært fullstendig i strid med hans guddommelige misjon. De så på ham som en som trengte deres råd. De bedømte ham ut fra sitt

menneskelige synspunkt, og mente at hvis han bare ville tale om slike ting som de skriftkloke og fariseerne kunne godkjenne, ville han unngå den ubehagelige strid som hans ord var årsak til. De mente at han var fra seg selv når han gjorde krav på guddommelig myndighet og refset rabbinerne for deres synder. De visste at fariseerne søkte etter en anledning til å anklage ham, og de syntes han hadde gitt dem tilstrekkelig anledning til det.

Med sin korte målestokk kunne de ikke lodde dybden av den oppgaven han var kommet for å utføre. Derfor kunne de ikke føle med ham i hans prøvelser. Deres simple og nedsettende ord viste at de ikke hadde noen sann oppfatning av hans natur, og de fattet ikke at det guddommelige var forent med det menneskelige. De så ham ofte sorgtung, men i stedet for å trøste, såret de ham med sin holdning og talemåte. Dette var pinefullt for hans følsomme sinn. Hans motiver ble mistolket, og hans gjerning ble ikke forstått.

Brødrene hans fremholdt ofte fariseernes filosofi som var forslitt og grånet av elde. De mente at de kunne belære ham som forstod all sannhet og fattet alle hemmeligheter, og de fordømte fritt og åpent det som de ikke kunne forstå. Han tok seg nær av deres motvilje, og han følte seg trett og forpint. De påstod at de trodde på Gud og mente at de stod på hans side. Men Gud var hos dem i menneskeskikkelse, uten at de kjente ham.

Alt dette gjorde hans vei tornefull. Misforståelsene i hans eget hjem pinte ham slik at han følte det som en lindring å komme bort. Det var ett hjem han satte stor pris på å besøke. Det var hjemmet til Lasarus, Maria og Marta. Her var det en atmosfære av tro og kjærlighet som gav ham hvile og ro. Likevel var det ingen som kunne fatte hans guddommelige misjon eller forstå den byrde han bar på menneskehetens vegne. Ofte fant han lindring først når han kunne være alene i samfunn med sin himmelske Far.

[241] De som er kalt til å lide for Kristi skyld, og som må tåle misforståelse og mistillit endog i sitt eget hjem, kan finne trøst i den tanke at Jesus har gjennomgått det samme. Han har medfølelse med dem. Han vil at de skal ha fortrolig samfunn med ham, og at de skal finne trøst der hvor han selv fant den, i samfunn med Gud.

Medlemmer av Guds familie

De som tar imot Kristus som sin personlige frelser, blir ikke etterlatt som farløse og må bære livets byrder alene. Han tar imot dem som medlemmer av den himmelske familie, og han sier at de skal kalle hans Far for sin Far. De er hans barn som er dyrebare for Gud og er knyttet til ham med de ømme ste og sterkeste bånd. Han føler en inderlig ømhet for dem, som så langt overgår det våre foreldre følte for oss da vi var barn, som det guddommelige er høyt hevet over det menneskelige.

I de lover som ble gitt til Israel, har vi et vakkert bilde på Kristi forhold til sitt folk. Når en hebreer på grunn av fattigdom var tvunget til å skille seg av med sin fedre arve og selge seg selv som slave, hadde hans nærmeste slektning plikt til å utløse ham og hans arvelodd. På samme måten falt det på ham som er «en nær slektning» av oss, å gjenløse oss og vår arv som var gått tapt på grunn av synden. Det var for å frelse oss at han ble vår bror. Vår Herre og frelser står oss nærmere enn far og mor, bror og venn eller ektefelle. «Frykt ikke,» sier han, «jeg har løst deg ut; jeg har kalt deg ved navn, du er min.» «Fordi du er dyrebar i mine øyne, aktet høyt og elsket av meg, gir jeg mennesker i ditt sted, folkeslag til vederlag for ditt liv.»³

Kristus elsker de himmelske vesener som omgir hans trone. Men hvordan kan det være at han elsker oss så høyt? Vi fatter det ikke, men av erfaring vet vi at det er sant. Og dersom vi virkelig er i slekt med ham, bør vi ha en dyp omsorg for dem som er vår Herres brødre og søstre. Burde vi ikke da være snare til å erkjenne hva vårt guddommelige slektskap krever av oss? Når vi er adoptert inn i Guds familie, bør vi da ikke ære vår Far og vår familie? Matt 12, 22-50; Mark 3,20-35

Alle er innbudt

«Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile.»

Disse trøstefulle ordene ble talt til folkemengden som fulgte Jesus. Han hadde sagt at bare gjennom ham kunne menneskene få kunnskap om Gud. Han hadde talt om sine disipler som dem som hadde mottatt kunnskap om himmelske ting. Men han lot ikke noen føle seg utelukket fra sin omsorg og kjærlighet. Alle som strever og bærer tunge byrder, kan komme til ham.

Skriftlærde og rabbinere var ytterst nøye når det gjaldt å ta vare på de religiøse formaliteter. Likevel hadde de en følelse av at de manglet noe som deres skikker og botsøvelser aldri kunne tilfredsstille. Tollere og syndere kunne late som om de var tilfreds med det sanselige og jordiske. Men i sitt indre nærte de mistro og frykt. Jesus så på disse ulykkelige menneskene som bar på tunge byrder. Noen hadde mistet alt håp, og prøvde å stille sjelens lengsel med jordiske gleder. Han innbød alle til å finne hvile i ham.

Kristi åk

Ømt og kjærlig sa han til dem som strevde slik: «Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er tålsom og ydmyk av hjertet, og dere skal finne hvile for deres sjeler.»

[243] På denne måten taler Kristus til hvert eneste menneske. Enten de vet det eller ikke, så er alle trette og bekymret. Alle er tynget av byrder som bare Kristus kan fjerne. Den tyngste byrden vi bærer på, er syndebyrden. Hvis vi selv skulle bære denne byrden, ville den knuse oss. Men han som var uten synd, har tatt vår plass. «Skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham.»¹ Han har båret byrden av vår skyld. Han vil fjerne alt som tynger oss, og han vil gi oss hvile. Han vil også bære bekymringens og sorgens byrde. Han oppfordrer oss til å kaste alle våre sorger på ham, for han bærer oss på sitt hjerte.

Menneskeslektens eldre bror er ved den evige trone. Hans øye er rettet mot hvert eneste menneske som vender sitt blikk mot ham. Av erfaring kjenner han de menneskelige svakheter, og han vet hva vi trenger. Han er klar over hvor sterke fristelsene er, for han er prøvd i alt på samme måte som vi, men uten synd. Han våker over deg, du engstelige Guds barn. Blir du fristet? Han vil utfri deg. Er du svak? Han vil gi deg kraft. Mangler du kunnskap? Han vil opplyse deg. Er du nedbrutt? Han vil helbrede.

Herren «fastsetter stjernenes tall». Likevel leger han dem «som har et knust hjerte, og forbinder deres verkende sår».2 Han innbyr og sier: «Kom til meg!» Hva din angst og dine prøver enn måtte være, så legg din sak fremfor Herren, og du vil få styrke til å holde ut. Veien vil åpne seg for deg så du kan komme ut av problemer og vanskeligheter. Jo svakere og mer hjelpeløs du føler deg, desto sterkere vil du bli i hans kraft. Jo tyngre dine byrder er, desto mer velsignet vil hvilen være når du legger dem på ham som bærer andres byrder. Den hvile som Kristus gir, tilbys på betingelser, men disse betingelsene er klart påvist. Alle kan etterkomme dem. Han forteller oss nøyaktig hvordan vi skal få hans hvile.

«Ta mitt åk på dere,» sier Jesus. Åket var et arbeidsredskap. Det ble lagt på okser som skulle arbeide, og det var nødvendig for at de kunne arbeide effektivt. Jesus bruker eksemplet for å lære oss at vi er kalt til å tjene så lenge vi lever. Vi skal ta hans åk på oss så vi kan være hans medarbeidere.

Det åket som binder oss til tjeneste, er Guds lov. Denne kjærlighetens lov som ble åpenbart i Eden og forkynt på Sinai, er i den nye pakt skrevet i våre hjerter. Den setter mennesket i forbindelse med Guds vilje. Hvis vi ble overlatt til å følge våre egne tilbøyeligheter og til å gå dit vår egen vilje måtte lede oss, ville vi havne i Satans selskap og få hans egenskaper. Derfor leder Gud oss etter sin vilje som er opphøyet, edel og høynende. Han ønsker at vi tålmodig og med klokskap skal påta oss de plikter som tjenesten fører med seg. Som menneske bar Jesus selv tjenestens åk. Han sa: «Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.» «Jeg er ikke kommet ned fra himmelen for å gjøre det jeg selv vil, men det han vil, som har sendt meg.»3 Kjærlighet til Gud og til den falne menneskehet, og nidkjærhet for hans ære brakte Jesus til jorden for å

lide og dø. Dette var den dominerende makt i hans liv. Han vil at vi skal følge den samme kurs.

[244]

Mange lider under byrden av bekymringer fordi de prøver å leve opp til verdens standard. De har valgt å tjene den, avfinne seg med dens problemer og følge dens skikker. Slik tar de skade på sin karakter, og livet blir en byrde for dem. For å kunne tilfredsstille ærgjerrighet og verdslige ønsker sårer de samvittigheten og påfører seg selv samvittighetsnag som en ekstra byrde. Stadige bekymringer sliter på livskraften. Vår Herre ønsker at vi skal legge fra oss dette trelldomsåket. Han innbyr oss å ta hans åk, og sier: «Mitt åk er godt, og min byrde lett.» Han ber oss om å søke Guds rike og hans rettferdighet først, og han lover at alt vi behøver i dette liv, skal vi få i tillegg.

Bekymring er blind og kan ikke se inn i fremtiden, men Jesus kjenner enden fra begynnelsen. I enhver vanskelighet har han en utvei for oss. Vår himmelske Far har tusen måter å sørge for oss på, som vi ikke kjenner til. De som setter tjenesten for Gud og hans ære foran alt annet, vil finne at det som er broket, forsvinner, og at stien foran dem er klar.

«Lær av meg»

«Lær av meg,» sa Jesus, «for jeg er tålsom og ydmyk av hjertet, og dere skal finne hvile for deres sjeler.» Vi må gå i Kristi skole for å lære saktmodighet og ydmykhet. Gjenløsningen oppdrar sjelen for himmelen. Denne oppdragelsen betyr kjennskap til Kristus. Den betyr frigjøring fra forestillinger, vaner og skikker man har lært seg i skolen hos mørkets fyrste. Sinnet må frigjøres fra alt som er i strid med troskapen mot Gud.

I Kristi sinn var det fullkommen samstemmighet med Gud, og der var det fullkommen fred. Han ble aldri overmodig av bifall, eller motløs som følge av klander og skuffelser. Under den største motstand og den mest grusomme behandling mistet han aldri motet. Men mange som bekjenner seg til å være hans etterfølgere, nærer engstelse og bekymring fordi de ikke våger å stole fullt og fast på Gud. De overgir seg ikke helt til ham, men viker tilbake for de følger en slik overgivelse kan få. Med mindre de overgir seg helt og fullt, kan de ikke få fred.

Det er kjærligheten til selvet som gir uro. Når vi er født på ny, vil det samme sinn være i oss som var i Jesus, det som fikk ham til å fornede seg selv så vi kunne bli frelst. Da vil vi ikke søke etter den fremste plass. Vi vil ønske å sitte ved Jesu føtter og lære av ham. Vi vil forstå at verdien av vår gjerning ikke består i å gjøre oss bemerket i verden, og ved å være aktive og nidkjære i vår egen styrke. Verdien av vårt arbeid står i forhold til hvor mye vi har fått av Den Hellige Ånd. Tillit til Gud foredler sinnet, så vi kan være tålmodige og bevare vår sjel.

Åket ble lagt på oksene for å hjelpe dem til å dra lasset og gjøre byrden lettere. Slik er det også med Kristi åk. Når vår vilje blir ett med Guds vilje, og vi bruker hans gaver til velsignelse for andre, vil vi oppdage at livets byrde er lett. Når vi lever i samsvar med Guds bud, vandrer vi sammen med Kristus, og i hans kjærlighet finner vi ro. Da Moses bad: «Vis meg dine veier, så jeg kan lære deg å kjenne,» svarte Herren: «Jeg skal selv gå med, og jeg vil føre deg til ro.» Gjennom profeten ble dette budskapet gitt: «Still dere på veiene og se! Spør etter de gamle stiene, etter veien til det gode! Gå på den, så finner dere hvile.» Og han sier: «Å, ville du høre på mine bud! Da skulle din fred bli som elven, din rettferd som havets bølger.»⁴

[245]

De som tar Kristus på ordet og overlater seg til hans varetakt og til hans ledelse, finner hvile og fred. Ikke noe her i verden kan gjøre dem bedrøvet når Jesus gjør dem glade ved sitt nærvær. Den som helt og fullt samtykker i Herrens ledelse, får også fullkommen hvile. Herren sier: «Den som er fast i sjel og sinn, lar du alltid ha fred, for han setter sin lit til deg.»⁵ Vårt liv kan synes floket, men når vi overlater oss til den vise Gud som gjør mesterverk, vil han frembringe det livets og karakterens mønster som vil bli til hans egen ære. Det sinn som gjenspeiler Kristi herlighet - hans karakter - vil få adgang til Guds Paradis. En fornyet slekt skal vandre med ham i hvite klær, for de er det verd.

Når vi gjennom Jesus får del i hvilen, begynner himmelen allerede her. Vi tar imot hans innbydelse: Kom og lær av meg! Når vi kommer på den måten, begynner vi det evige liv. Himmelen er at vi gjennom Kristus stadig kommer nærmere Gud. Jo lenger vi oppholder oss i himmelens lyksalighet, desto større grad av herlighet vil bli åpnet opp for oss. Jo mer vi lærer Gud å kjenne, desto mer intens

blir vår lykke. Når vi vandrer sammen med Jesus i dette liv, kan vi bli fylt av hans kjærlighet og finne tilfredsstillelse i hans nærvær.

Alt det vi kan greie å ta imot, vil vi kunne få her. Men hva er vel det sammenlignet med det som skal komme? Der skal de frelste stå foran Guds trone og tjene ham dag og natt i hans tempel. Og «han som sitter på tronen, skal reise sin bolig over dem: De skal ikke lenger• sulte eller tørste, og sol eller brennende hete skal ikke falle på dem. For Lammet, som står midt foran tronen, skal være deres hyrde og føre dem til kilder med livets vann, og Gud skal tørke bort

[246] hver tåre fra deres øyne». 6 Matt 11, 28-30

Makt over storm og demoner

Det hadde vært en begivenhetsrik dag for Jesus. Ved Gennesaretsjøen hadde han fortalt sine første lignelser. Ved hjelp av kjente eksempler hadde han på ny forklart hva hans rike bestod av, og hvordan det skulle opprettes. Han hadde sammenlignet sin gjerning med såmannens, og sitt rikes utvikling med sennepskornets vekst og med surdeigens virkning i melet. Den endelige atskillelsen mellom de rettferdige og de ugudelige hadde han gitt et bilde av i lignelsene om ugresset og hveten og om fiskenoten. Den verdifulle undervisningen han hadde gitt dem, sammenlignet han med den skjulte skatten og den kostelige perlen. I lignelsen om husholderen lærte han disiplene hvordan de skulle arbeide som hans representanter.

Hele dagen hadde han vært opptatt med å undervise og helbrede, og da det led mot kveld, flokket folkemengden seg fremdeles omkring ham. Dag etter dag arbeidet han for dem, og tok seg knapt tid til å spise og hvile. Den ondskapsfulle kritikk og feilaktige fremstilling av hans ord som fariseerne stadig kom med, gjorde arbeidet hardere og mer slitsomt enn det ellers ville ha vært. Og nå som dagen var slutt, var han så utmattet at han bestemte seg for å trekke seg tilbake til et eller annet øde sted på den andre siden av sjøen.

Kyststrekningen på østsiden av Genesaretsjøen hadde bosettinger, for her og der langs sjøen lå det landsbyer. Likevel var dette et øde område sammenlignet med vestsiden. Folket der var mer hedensk enn jødisk, og de hadde liten forbindelse med Galilea. Dette stedet bød derfor på den ensomhet Jesus søkte, og han bad nå disiplene om å bli med ham dit.

Etter at han hadde sendt folket bort, tok de ham med seg i båten og la ut fra land. Men de skulle ikke få dra alene. Det lå også andre fiskebåter ved stranden, og de ble fort fylt med folk som fulgte Jesus, ivrige etter fortsatt å se og høre ham.

[247]

Stormen på Gennesaret-sjøen

Jesus ble til sist fri fra den påtrengende folkemengden, og overveldet av tretthet og sult la han seg ned bak i båten for å sove. Kvelden var stille og behagelig, og sjøen lå rolig. Men plutselig skyet det over. Vinden ulte mellom høydedragene langs bredden, og et voldsomt uvær brøt over sjøen.

Solen var gått ned, og nattemørket senket seg over den opprørte sjøen. Bølgene, som ble pisket til skum av den hylende stormen, slo voldsomt over båten til disiplene og truet med å fylle den. Disse hardbarkede fiskerne hadde vært på sjøen i hele sitt liv, og ført båten trygt gjennom mangt et uvær. Men nå var deres krefter og dyktighet til ingen nytte. De var hjelpeløse i stormen, og håpet sviktet da de så at båten holdt på å fylles.

De var så opptatt med å redde livet at de glemte at Jesus var om bord. Men da de innså at deres anstrengelser var nytteløse og at bare døden ventet, kom de til å tenke på hvem som hadde bedt dem sette over sjøen. Jesus var deres eneste håp. Hjelpeløse og fortvilte ropte de: «Mester, mester, vi går under!» Men det tykke mørket skjulte ham for dem. Stemmene deres druknet i stormens brøl, og det kom ikke noe svar. De ble grepet av frykt og tvil. Hadde Jesus sviktet dem? Var han som hadde overvunnet sykdom og onde ånder og til og med døden, nå ute av stand til å hjelpe dem? Brydde han seg ikke om dem i deres nød?

De roper igjen, men det høyres ikke noe annet svar enn stormkastenes ilske hyl. Båten er alt med å synke. Bare et øyeblikk til, så ville de være oppslukt av de grådige vannmassene.

«Stille! Vær rolig»

Plutselig trenger et lynglimt gjennom mørket, og de ser Jesus som ligger og sover uforstyrret av stormen. Forundret og i fortvilelse roper de: «Mester, bryr du deg ikke om at vi går under?» Hvordan kan han hvile så fredfullt mens de er i fare og kjemper for livet?

Deres rop vekker Jesus. Idet det skarpe lynglimtet gjør ham synlig, ser de himmelens fred i ansiktet hans. Blikket hans uttrykker selvforglemmende, øm kjærlighet. Vendt mot ham roper de av all kraft: «Herre, frels! Vi går under!» Aldri har noe menneske upåaktet

sendt opp dette ropet. Idet disiplene griper årene for å gjøre en siste anstrengelse, reiser Jesus seg opp. Han står midt mellom disiplene mens stormen raser, bølgene slår inn over dem, og lynglimtene lyser opp ansiktet hans. Han løfter armene, som så mange ganger hadde vært opptatt med barmhjertighetshandlinger, og sier til den opprørte sjøen: «Stille! Vær rolig!»

Stormen stilner. Bølgene faller til ro, skyene forsvinner og stjernene stråler frem. Båten driver rolig på den stille sjøen. Jesus snur seg mot disiplene og spør med sorg i stemmen: «Hvorfor er dere så redde? Har dere ennå ingen tro?»

Det ble tyst blant disiplene. Ikke engang Peter forsøkte å gi uttrykk for den ærefrykt han følte. Båtene som hadde lagt ut for å følge med Jesus, hadde vært i fare, og de som hadde vært om bord, var grepet av redsel og fortvilelse. Men Jesu befaling brakte ro midt i all forvirringen. [248]

Den ville stormen hadde drevet båtene nært sammen, og alle så miraklet. I stillheten som fulgte, ble all frykt glemt. De hvisket seg imellom: «Hva er dette for en? Både vind og sjø adlyder ham.»

Fri for frykt

Da Jesus ble vekket for å trosse stormen, var han fullstendig rolig. Det var ikke spor av frykt i stemmen eller blikket, for det var ingen frykt i hans sinn. Dette skyldtes ikke at han var i besittelse av allmakt. At han kunne hvile så trygt, skyldtes ikke at han var «den Herre som hersker på hav og jord». Denne makten hadde han gitt fra seg. Han sier: «Jeg kan ikke gjøre noe av meg selv.»¹ Han stolte på sin Fars makt. Jesus hvilte i tro på Guds kjærlighet og omsorg. Kraften i det ordet som stilte stormen, var Guds kraft.

Likesom Jesus hvilte i troen på sin Fars omsorg, skal vi hvile i Jesu omsorg. Hvis disiplene hadde stolt på ham, ville de blitt bevart i fred. Deres frykt i farens stund åpenbarte deres vantro. I sine anstrengelser for å redde seg selv, glemte de Jesus. Det var først da: de i den ytterste nød og fortvilelse vendte seg til ham, at han kunne hjelpe dem.

Hvor ofte opplever vi ikke det samme som disiplene! Når fristelsens stormer samler seg, når heftige lynglimt flammer opp, og bølgene skyller inn over oss, da kjemper vi alene mot stormen, og

vi glemmer at det er en som kan hjelpe. Vi stoler på vår egen styrke inntil alt håp er ute, og vi holder på å bukke under. Da husker vi på Jesus. Hvis vi roper til ham om hjelp, roper vi ikke forgjeves. Selv om han med sorg må irectesette oss for vår vantro og selvtillit, unnlater han aldri å gi oss den hjelpen vi trenger. Har vi Kristus i vårt sinn, har vi ingen grunn til å frykte, enten vi er på land eller sjø. En levende tro på ham vil stille livets hav og utfri oss fra fare på den måten som han vet er den beste.

Det er også en annen åndelig lærdom i miraklet med stormen som ble stillet. Ethvert menneskes erfaring vitner om sannheten av Skriftens ord: «De gudløse ligner det opprørte hav, som aldri kan falle til ro De gudløse har ingen fred, sier Herren.»² Synden har ødelagt vår fred. Så lenge selvet ikke er blitt underkuet, finner vi ikke noen hvile.

Ingen menneskelig makt kan beherske de uregjerlige krefter i vår natur. Her er vi like hjelpeløse som disiplene var til å stille stormen. Men han som talte fred til bølgene på Gennesaret-sjøen, har talt fred til hvert eneste menneske. De som vender seg til Jesus og roper: «Herre, frels!» vil bli reddet, uansett hvor voldsom stormen kan være. Hans nåde som forsoner sjelen med Gud, demper våre viltre følelser. I hans kjærlighet finner sjelen ro. «Han fikk stormen til å stilne, havets bølger falt til ro. Glade ble de da det stilnet; han førte dem til den havn de ønsket.» «Da vi altså er blitt rettferdige ved tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus.» «Rettferdigheten skal bringe fred, dens frukt blir evig ro og trygghet.»³

De besatte fra gravhulene

Tidlig om morgenen kom Jesus og de som var med ham, inn til stranden. Sollyset som brøt frem, berørte sjø og land som med en velsignet fred. Men ikke før var de gått i land, så møtte de et syn som var mer fryktelig enn stormen. Fra et skjulested blant gravene kom to besatte farende mot dem som om de ville rive dem i stykker. Rester av lenkene som de hadde slitt i stykker da de flyktet fra innesperringen, hang og slang omkring dem. De var opprevet og blødde på kroppen der de hadde skåret seg med skarpe steiner. Gjennom det lange, sammenfiltrede håret lyste de stirrende øynene. Selve bildet

av menneskelighet var likesom slettet ut av de demoner som de var besatt av, og de så snarere ut som ville dyr enn mennesker.

Disiplene og dem de var sammen med, flyktet i redsel. Men så oppdaget de at Jesus ikke var med dem, og de snudde seg for å se etter ham. Han stod der de hadde forlatt ham. Han som hadde stillet stormen og som hadde møtt Satan og overvunnet ham, flyktet ikke for disse demonene. Mennene skar tenner, og med fråden ut av munnen nærmet de seg Jesus. Da løftet han hånden som hadde gjort tegn til bølgene at de skulle legge seg, og mennene kunne ikke komme nærmere. Rasende, men hjelpeløse stod de foran ham.

Med myndighet befalte han de urene ånder å fare ut av dem, og hans ord trengte gjennom de ulykkelige mennenes formørkede sinn. De hadde en uklar følelse av at dette var en som kunne redde dem fra de grusomme demonene. De falt ned for Jesus for å tilbe ham. Men da de åpnet munnen for å be om hans barmhjertighet, talte demonene og skrek rasende: «Jesus, hva har du med meg å gjøre, du Sønn av den høyeste Gud? Jeg ber deg for Guds skyld, pin meg ikke!»

Jesus spurte: «Hva er ditt navn?» Og svaret var: «Mitt navn er Legion; for vi er mange.» Idet de brukte disse plagede menneskene som medier de kunne meddele seg gjennom, tryglet de Jesus om ikke å sende dem ut av landområdet. På en fjellskråning ikke langt borte gikk en stor svinejord og beitet. Demonene bad om lov til å fare inn i svinene, og Jesus tillot det. Øyeblikkelig oppstod det panikk i hjorden. Som gale styrtet de nedover skråningen, og ute av stand til å styre seg kastet de seg ut i sjøen og omkom.

I mellomtiden var det foregått en vidunderlig forandring med de besatte mennene. Lys hadde trengt inn i deres sinn. øynene strålte av forstand. Ansiktene som så lenge hadde vært deformert etter Satans bilde, ble plutselig milde. De blodflekke de hendene var i ro, og med glade stemmer priste de Gud for utfrielsen.

[251]

Oppe fra fjellet hadde svinerøkterne sett alt som foregikk, og de skyndte seg av sted for å fortelle eierne og alle andre det som hadde hendt. Med frykt og forbauselse strømmet alt folket ut for å møte Jesus. De to besatte mennene hadde vært en skrekk for hele området. Ingen kunne trygt passere stedet der de var, for de kastet seg over alle og enhver med djevlesk raseri. Nå var de påkledd og i sin fulle forstand der de satt ved Jesu føtter og lyttet til ham og

lovpriste ham som hadde gjort dem friske. Men de som var vitne til alt dette, gledet seg ikke. Tapet av svinene var av større betydning for dem enn at disse Satans fanger ble satt fri.

Det var av barmhjertighet mot eierne av svinene at dette tapet rammet dem. De var så oppslukt av de jordiske ting at de ikke hadde tanke for de viktige ting som gjelder det åndelige liv. Jesus ønsket å bryte den egoistiske likegyldighetens tryllemakt så de kunne ta imot hans nåde. Men sorgen og harmen over det timelige tapet gjorde dem blinde for hans barmhjertighet.

Denne åpenbaring av overnaturlig kraft vakte folks overtro og skjerpet deres frykt. Det kunne inntreffe flere ulykker fordi denne fremmede mannen var iblant dem. De fryktet for økonomisk ruin og bestemte seg for å kvitte seg med ham. De som hadde dratt over sjøen sammen med Jesus, fortalte om alt som hadde hendt natten før, om den fare de var i, og hvordan vinden og sjøen var blitt stille. Men det de sa, hadde ingen virkning. I redsel trengte folk seg sammen omkring Jesus og bønnfalt ham om å dra bort. Han føyde dem og drog straks med en båt over til den andre siden.

Folk i Gadarener-landet stod overfor det levende vitnesbyrdet om Kristi makt og barmhjertighet. De så mennene som hadde fått forstanden igjen, men de var redde for å utsette sine jordiske interesser for fare. Derfor ble han som hadde vunnet over mørkets fyrste rett for øynene på dem, behandlet som en uønsket person, og gaven fra himmelen ble avvist. Vi har ikke mulighet til å vende oss bort fra Kristi person slik som gadarenerne gjorde. Men det er ennå mange som nekter å lyde ham, fordi lydighet ville innbefatte at de måtte gi avkall på en eller annen verdslig interesse. Mange forkaster hans nåde og driver hans Ånd bort for at ikke hans nærvær skal påføre dem økonomisk tap.

Gå og fortell!

Men helt andre følelser rørte seg i de besatte som var blitt helbredet. De ønsket inderlig å være sammen med sin velgjører. I hans nærhet kjente de seg trygge for de onde ånder som hadde plaget dem og ødelagt deres menneskeverd. Da Jesus var i ferd med å gå om bord i båten, holdt de seg tett ved siden av ham. De knelte ned for ham og tryglet om å få være hos ham så de alltid kunne lytte til hans

ord. Men Jesus påla dem å gå hjem og fortelle hvor store ting Gud hadde gjort for dem.

Her var det et arbeid de skulle gjøre. De skulle gå til de hedenske hjemmene og fortelle om den velsignelsen de hadde mottatt fra Jesus. Det var hardt for dem å rive seg løs fra Jesus. De ville sikkert møte store vanskeligheter i omgangen med sine hedenske landsmenn. Deres langvarige isolasjon fra andre mennesker syntes å ha gjort dem uskikket til den gjerningen han hadde pålagt dem. Men så snart han viste dem hva som var deres plikt, var de villige til å lyde. De fortalte ikke bare sin egen familie og sine naboer om Jesus, men de drog gjennom hele Dekapolis. Overalt kunngjorde de hans makt til å frelse og fortalte hvordan han hadde befridd dem fra de onde ånder. Ved å gjøre dette ville de få en større velsignelse enn de ville fått om de bare av hensyn til egen fordel var blitt hos ham. Det er ved å arbeide for å spre frelsens glade budskap at vi kommer i Jesu nærhet.

De to besatte som var blitt helbredet, var de første misjonærer Kristus sendte ut for å forkynne evangeliet i traktene ved Dekapolis. Disse mennene hadde bare hørt Kristi undervisning noen få øyeblikk. De hadde aldri hørt en eneste preken fra ham. De kunne ikke undervise folk slik som disiplene var i stand til, de som daglig hadde vært sammen med Jesus. Men de var i seg selv vitnesbyrd om at Jesus var Messias. De kunne fortelle hva de visste; hva de selv hadde sett, hørt og opplevd av Kristi kraft. Det er hva enhver kan gjøre når hjertet er blitt berørt av Guds nåde. Slik skrev Johannes, den disippelen som Jesus elsket: «Det som var fra begynnelsen, det vi har hørt, det vi har sett med våre øyne, det vi så og våre hender tok på, ... om livets ord Det som vi har sett og hørt, forkynner vi også for dere.»⁴

Som vitner for Kristus skal vi fortelle det vi vet, det vi selv har sett, hørt og følt. Hvis vi har fulgt Jesus skritt for skritt, vil vi ha noe livsaktuelt å fortelle om den måten han har ledet oss på. Vi kan fortelle hvordan vi har prøvd hans løfter og funnet at de er til å stole på. Vi kan vitne om hva vi har opplevd av Kristi nåde. Det er dette han ber oss vitne om, og uten det går verden til grunne.

Selv om folk i Gadarener-landet ikke hadde tatt imot Jesus, lot han dem ikke bli i det mørket de hadde valgt. Da de oppfordret ham til å dra bort, hadde de enda ikke hørt ham tale. De var uvitende

om det de forkastet. Derfor sendte han igjen lyset til dem, og det gjennom personer de ikke kunne nekte å høre på.

[253] Ved å være årsak til at svinene omkom hadde Satan til hensikt å vende folket bort fra Jesus og hindre at evangeliet ble forkynt der i området. Men nettopp denne hendelsen satte hele landet i bevegelse som ikke noe annet kunne ha gjort, og rettet oppmerksomheten mot Jesus. Selv om han drog bort, ble de som han hadde helbredet, tilbake som vitner om hans makt. De som hadde vært redskaper for mørkets fyrste, ble lysets kanaler, budbærere for Guds Sønn. Menneskene undret seg når de lyttet til de underfulle nyhetene. En dør ble åpnet for evangeliet overalt i traktene omkring. Da Jesus drog tilbake til Dekapolis, strømmet folk sammen omkring ham. I tre dager kunne ikke bare folk i en enkelt landsby høre budskapet om frelse, men tusener fra hele området. Selv demonenes makt er under Kristi kontroll, og det onde blir vendt til det gode.

Onde vaner smir tunge lenker

Møtet med de besatte i gadarener-bygden var en nyttig undervisning for disiplene. Det viste hvor dypt i nedverdiggelse Satan prøvde å trekke hele menneskeheten ned, og om Kristi misjon når det gjaldt å sette menneskene fri fra hans makt. Disse ulykkelige skapningene som oppholdt seg mellom gravene og var besatt av onde ånder og i trelldom under utemmet villskap og avskyelig begjær, er et bilde på hvordan det vil gå med hele menneskeheten hvis den ble overlatt til Satans kontroll. Han utøver stadig sin innflytelse over menneskene for å forvirre sansene, kontrollere sinnet og tilskynde til vold og forbrytelser. Han svekker kroppen, formørker forstanden og nedverdiger sinnet. Hver gang mennesker avslår Jesu innbydelse, føyer de seg etter Satan.

I alle livssituasjoner - i hjemmet, på arbeidsplassen og endog i menigheten gjør menneskene det samme i dag. Derfor har vold og forbrytelser spredd seg over jorden, og moralsk mørke omhyller menneskenes tilværelse som et likklede. Gjennom sine tilsynelatende uskyldige fristelser leder Satan menneskene til verre og verre onder. Resultatet blir total fordervelse og ruin. Det eneste vern mot hans makt er å holde seg nær Jesus.

Overfor mennesker og engler er Satan blitt avslørt som menneskenes fiende og ødelegger, mens Kristus står frem som deres venn og befrier. Hans Ånd vil utvikle alt som kan foredle karakteren og personligheten. Både i sjel, ånd og legeme vil den bygge mennesket opp til Guds ære. «For Gud gav oss ikke en ånd som gjør motløs, men en ånd som gir kraft, kjærlighet og sindighet.» Han har kalt oss til å «få vår Herre Jesu Kristi herlighet» - hans karakter, og «bli formet etter hans Sønnns bilde».5

Mennesker som er sunket ned til å bli Satans redskaper, blir ved Kristi makt forvandlet til rettferdighetens budbærere. Guds Sønn sender dem ut for å fortelle om «alt det Herren har gjort mot deg, og at han har vært barmhjertig mot deg». Matt 8,23-34; Mark 4,35-41; 5,1-20; Luk 8,22-39

[254]

Gnisten som utløser guddomspekt

Da Jesus vendte tilbake fra gadarenernes bygd og gikk i land på vestsiden av sjøen, var det en stor folkemengde som hadde samlet seg for å ta imot ham, og de hilste ham med glede. Han ble værende der ved stranden en tid mens han underviste og helbredet. Så gikk han hjem til Levi-Matteus for å møtes med tollere i et gjestebud. Det var her synagogeforstanderen Jairus fant ham.

Denne jødiske eldste kom til Jesus i stor nød. Han kastet seg ned for ham og ropte: «Min lille datter holder på å dø. Kom og legg hendene på henne, så hun blir frisk og får leve.»

«Frykt ikke, bare tro!»

Jesus drog straks med hjem til synagogeforstanderen. Selv om disiplene hadde sett mange av Jesu barmhjertighetshandlinger, ble de forbauset over hvor villig han etterkom den stolte rabbinerens bønn. Likevel gikk de med Jesus, og folkeskaren fulgte etter, ivrig og forventningsfull.

Synagogeforstanderens hus lå ikke langt borte. Men det var ikke lett å komme frem for Jesus og dem som var med ham, for mengden trengte inn på ham fra alle sider. Forsinkelsen gjorde den engstelige faren utålmodig. Men Jesus, som syntes synd på de mange menneskene, stanset nå og da for å gi lindring til en eller annen som led, eller for å trøste noen som var nedtrykte og urolige.

[255] Mens de enda var underveis, trengte en utsending seg frem gjennom mengden med beskjed til Jairus om at datteren var død, og at det var nytteløst å besvære Mesteren ytterligere. Jesus oppfanget det som ble sagt, og han sa: «Frykt ikke, bare tro, så skal hun bli reddet.»

Jairus trengte seg nærmere Jesus, og sammen skyndte de seg videre. De som var leid til å sørge og spille på fløyte, hadde alt innfunnet seg, og de fylte luften med støy. Larmen skurret i ørene, og Jesus ble rystet i sin ånd. Han forsøkte å få dem til å være stille, og

sa: «Hvorfor larmer og gråter dere? Barnet er ikke død; hun sover.» Påstanden fra denne fremmede mannen gjorde at de ble harme. De hadde sett barnet i dødens favntak, og de lo ham ut. Jesus forlangte at alle skulle forlate huset. Så tok han med seg pikens far og mor og Peter, Jakob og Johannes, og sammen gikk de inn i soverommet hvor den døde piken lå.

Jesus gikk bort til sengen, og mens han tok hånden hennes i sin, uttalte han med mild stemme og slik som de pleide snakke der i hjemmet: «Talita kumi!» Det betyr: «Pike, jeg sier deg: Stå opp!»

Øyeblikkelig gikk det en skjelving gjennom den bevisstløse kroppen. Livets pulsslag slo igjen, og leppene åpnet seg med et smil. øynene ble åpnet vidt opp likesom etter en søvn, og piken stirret med undring på dem som stod ved siden av henne. Hun reiste seg opp, og foreldrene tok henne i armene sine og gråt av glede.

«Din tro har frelst deg»

Underveis til synagogeforstanderens hjem hadde Jesus i mengden av mennesker truffet en stakkars kvinne som i tolv år hadde lidd under en sykdom som gjorde hennes liv til en byrde. Hun hadde brukt alt hun eide til leger og medisiner, bare for å bli erklært uhelbredelig. Men hun fikk nytt håp da hun hørte om de helbredelser Kristus utførte. Hun var overbevist om at hvis hun bare kunne komme til ham, ville hun bli helbredet. Svak og lidende kom hun til sjøbredden hvor han underviste. Hun forsøkte å trenge seg frem gjennom mengden, men forgjeves. Hun fulgte etter ham fra Levi-Matteus' hus, men fremdeles var hun ute av stand til å få kontakt med ham. Hun hadde begynt å gi opp håpet da han i folkemengden kom i nærheten av henne.

Den gygne anledningen var kommet. Hun var like i nærheten av den store legen! Men i all forvirringen kunne hun ikke få snakke med Jesus eller få mer enn et flyktig glimt av ham. Av frykt for å miste sin eneste anledning til å bli helbredet, trengte hun seg frem mens hun sa til seg selv: «Om jeg så bare får røre ved klærne hans, blir jeg frisk.» Idet han gikk forbi, rakte hun ut hånden og klarte så vidt å røre ved kanten av klærne hans. Men i det øyeblikket visste hun at hun var blitt helbredet. I denne ene berøringen var hele hennes livs

tro konsentrert. I samme stund forsvant hennes smerte og svakhet, og hun fikk ny kraft og en fullkommen helse.

[256] I dyp takknemlighet forsøkte hun nå å trekke seg tilbake fra mengden. Men plutselig stanset Jesus, og folket gjorde det samme. Han snudde seg, så seg omkring og spurte med en stemme som hørtes tydelig gjennom larmen fra folkemengden: «Hvem rørte ved klærne mine?» Folket reagerte med forbausede blikk. All den stund han ble skubbet fra alle kanter og puffet hit og dit i trengselen, syntes dette å være et merkelig spørsmål.

Peter, som alltid var parat til å uttale seg, sa: «Du ser hvordan folk trenger seg på deg, og så spør du hvem som rørte ved deg?» Jesus svarte: «Det var noen som rørte ved meg, for jeg kjente at en kraft gikk ut fra meg.» Han kunne kjenne forskjell på en troens berøring og en tilfeldig berøring av den likegyldige mengden. En slik tillit skulle ikke overses. Til denne beskjedne kvinnen ville han tale trøstens ord som skulle bli et gledens kildevell for henne, og som ville være en velsignelse for hans etterfølgere til tidens slutt.

Med blikket vendt mot kvinnen insisterte han på å få vite hvem det var som hadde rørt ved ham. Da hun innså at det var nytteløst å forsøke å gjemme seg, kom hun skjelvende frem og kastet seg ned foran ham. Mens hun gråt av takknemlighet, fortalte hun om sin lidelse og hvordan hun nå hadde fått lindring. Mildt og vennlig sa Jesus: «Datter, din tro har frelst deg. Gå bort med fred; du skal være fri for din plage.» Han gav ingen anledning til den overtro at det var legende kraft i selve berøringen av klærne hans. Det var ikke gjennom den ytre kontakt at helbredelsen hadde skjedd, men ved den tro som grep fatt i hans guddommelige makt.

Den forundrede menneskemengden som trengte seg tett inn på Kristus, merket ikke den livgivende kraften. Men da den syke kvinnen rakte frem hånden for å røre ved ham i tro på at hun ville bli helbredet, merket hun den legende kraften. Slik er det også med de åndelige ting. Å snakke om gudstro på en tilfeldig måte, eller å be uten hunger i sjelen og uten levende tro, er til ingen nytte.

En trosbekjennelse som bare tar imot ham som verdens frelser, kan aldri bringe legedom til sjelen. Den tro som er til frelse, er ikke bare et forstandsmessig samtykke til sannheten. Den som venter på full kunnskap før han vil øve tro, kan ikke ta imot velsignelse fra Gud. Det er ikke nok å tro noe om Kristus. Vi må tro på ham.

Den eneste tro som vil gane oss, er den som tar imot ham som en personlig frelse, og som tilegner seg hans fortjenester som sine egne. Mange anser troen som en mening. Frelsende tro er handling. De som tar imot Kristus, forener seg i et paktsforhold med Gud. Sann tro er liv. En levende tro betyr økt styrke og en full tillit som gjør sjelen til en seirende makt.

Da Jesus hadde helbredet kvinnen, ville han at hun skulle vitne om den velsignelse hun hadde mottatt. De gaver som evangeliet tilbyr, skal vi ikke tilegne oss ved list eller nyte godt av i hemmelighet. Derfor oppfordrer Herren oss til å vitne om hans godhet. «Dere er mine vitner, sier Herren. Jeg er Gud.»¹

Vår bekjennelse av hans trofasthet er himmelens utvalgte middel til å åpenbare Kristus for verden. Vi skal anerkjenne hans nåde slik den er gjort kjent gjennom de hellige menn i gammel tid. Men det som betyr mest, er vitnesbyrdet om vår egen erfaring. Vi er Guds vitner når vi åpenbarer at en guddommelig kraft virker i oss. Hvert enkelt menneske har et liv som er forskjellig fra alle andres, og en erfaring som i vesentlig grad skiller seg fra deres. Gud vil at vår takk skal stige opp til ham, preget av vår egen personlighet. Når denne takknemlighet for hans nådes herlighet understøttes av et virkelig kristent liv, vil det ha en uimotståelig kraft som virker til menneskers frelse.

[258]

Da de ti spedalske kom til Jesus for å bli helbredet, bød han dem gå og vise seg for presten. På veien dit ble de helbredet, men bare en vendte tilbake for å takke ham. De andre gikk sin vei og glemte ham som hadde gjort dem friske. Hvor mange det er som gjør det samme nå! Herren virker hele tiden til gagn for menneskeheten. Han lar oss stadig få del i sine rike gaver. Han reiser opp de syke som vansmekter på sitt leie, og han frir mennesker fra farer som de ikke ser. Han sender engler fra himmelen for å frelse dem fra ulykker, for å beskytte dem «for pest som sniker seg fram i mørket», og «for sott som herjer ved middagstid». Men det gjør ikke noe inntrykk på dem. Alle himmelens rikdommer har han gitt for å gjenløse dem. Likevel bryr de seg ikke om hans store kjærlighet. Ved sin utakknemlighet lukker de sinnet for Guds nåde. «Han er som en busk i ødemarken; han får ikke se at lykken kommer, men holder til i tørreste ørken.»²

Det tjener oss selv til gode at vi bevarer enhver Guds gave i friskt minne. På den måten blir troen styrket til å be om og til å ta

imot mer og mer. Det er en større oppmuntring for oss i den minste velsignelse vi selv får fra Gud, enn i alt det vi kan lese om andres tro og erfaring. Den som med et åpent sinn tar imot Guds nåde, skal bli som en vannrik hage. Hans legedom skal hurtig spire frem. Hans lys skal skinne i mørket, og Herrens herlighet skal åpenbare seg over ham.³

La oss derfor huske på Herrens miskunn og de mange beviser på hans kjærlighet! La oss likesom folket i Israel sette opp vitnesteiner der vi risser inn den dyrebare beretning om det Gud har gjort for oss. Når vi ser tilbake på hans handlemåte med oss under vår pilegrimsferd, vil vi med et hjerte som er bløtgjort av takknemlighet, si til ham: «Hvordan kan jeg gjengjelde Herren for alle hans velgjerninger mot meg? Jeg løfter frelsens beger og påkaller Herrens navn. Jeg vil innfri mine løfter til Herren i nærvær av hele hans folk.» Matt 9,

[259] 18-26; Mark 5,21-43; Luk 8,40-56

Apostlene sendes ut

Apostlene tilhørte Jesu familie, og de hadde fulgt ham når han drog til fots gjennom Galilea. De hadde tatt del med ham i det strev og de strabaser de møtte, og de hadde lyttet til hans forkynnelse og undervisning. De hadde vandret sammen med Guds Sønn og snakket med ham, og av hans daglige undervisning hadde de lært hvordan de skulle arbeide for å høyne menneskeheten.

Når Jesus arbeidet for de veldige folkemengder som samlet seg omkring ham, var disiplene med. De var ivrige etter å gjøre det han bad dem om, og lette ham i arbeidet. De hjalp til med å holde orden på menneskemengden, bringe de syke til ham og gjøre det så godt som mulig for alle. De holdt øye med interesserte tilhørere og forklarte Guds ord for dem. På forskjellige måter arbeidet de for deres åndelige vel. De fremholdt det de hadde lært av Jesus, og tilegnet seg hver dag en rik erfaring, men de trengte også erfaring i å arbeide alene. De behøvde fremdeles mye undervisning, og stor tålmodighet og overbærenhet. Nå mens Jesus personlig var hos dem og kunne påpeke deres feil, gi dem råd og veilede dem, sendte han dem ut som sine representanter.

I den tiden disiplene hadde vært sammen med ham, var de ofte blitt satt i forlegenhet av det prestene og fariseerne lærte. Men de hadde lagt sine problemer frem for Jesus. Han hadde fremholdt Skriftens sannheter i motsetning til overleveringer. Slik hadde han styrket deres tillit til Guds ord, og hadde i det store og hele fjernet deres frykt for rabbinerne og frigjort dem fra trelldommen under tradisjonene. Det eksempel han viste i sitt liv, var av langt større virkning enn noen form for læremessig undervisning. Når de ikke var sammen med ham, mintes de hvert blick, hvert tonefall og hvert ord. Ofte når de kom i strid med evangeliets fiender, gjentok de hans ord, og når de så hvordan dette virket på mennesker, ble de fylt med glede.

Jesus kalte de tolv til seg og bød dem gå ut to og to til byene og landsbyene. Ingen ble sendt ut alene, men bror arbeidet sammen med

[260]

bror, og venn med venn. På den måten kunne de hjelpe og oppmuntre hverandre, rådslå og be sammen, og den enes styrke kunne utfylle den andres svakhet. På samme vis sendte han senere ut de sytti. Han ønsket at evangeliets budbærere skulle være knyttet til hverandre på denne måten. I vår egen tid ville det evangeliske arbeid være langt mer fremgangsrikt hvis dette eksempel ble fulgt mer nøyaktig.

Til de bortkomne i Israel

Disiplenes budskap var det samme som det døperen Johannes og Kristus selv hadde forkynt: «Himmelriket er nær!» De skulle ikke innlate seg i noen ordstrid med folk om hvorvidt Jesus fra Nasaret var Messias. Men i hans navn skulle de gjøre de samme velgjerninger som han hadde gjort. Han bød dem: «Helbred syke, vekk opp døde, gjør spedalske rene, driv ut onde ånder. For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det.»

I sin virksomhet brukte Jesus mer tid til å helbrede syke enn til å forkynne. Hans mirakler bekreftet sannheten av hans ord om at han ikke var kommet for å ødelegge, men for å frelse. Hans rettferd gikk foran ham, og Herrens herlighet fulgte etter. Hvor som helst han gikk og stod, var tidender om hans barmhjertighet gått foran ham. Der hvor han hadde vært, kunne de som hadde opplevd hans medfølelse, fryde seg over sin gode helse, og de prøvde seg frem med sine nyervervede krefter. Folk samlet seg omkring dem for å høre dem selv fortelle om det Herren hadde utført. Hans stemme var den første lyd mange noen gang hadde hørt. Hans navn var det første ord de hadde uttalt, og hans ansikt det første de hadde sett. Hvorfor skulle de så ikke elske Jesus og forkynne hans pris? Når han drog gjennom byer og steder, var han som en levende vannstrøm som spredte liv og glede hvor som helst han kom.

De som følger Kristus, skal arbeide slik som han gjorde. Vi skal mette de sultne, kle de nakne, trøste dem som lider, og hjelpe dem som er fortvilt. Dem som synes alt er håpløst, skal vi inspirere med nytt håp. Også på oss vil løftet bli oppfylt: «Din rettferd skal gå foran deg og Herrens herlighet følge etter deg.»¹

Kristi kjærlighet som kommer til uttrykk i uselvisk tjeneste, vil være mer virkningsfull enn domstol og straff når det gjelder å forbedre den som gjør det onde. Straff kan være nødvendig for å sette

skrekk i lovbryteren. Men den kjærlige misjonær kan gjøre mer enn det. Ofte blir hjertet forherdet ved irttesettelse, men Kristi kjærlighet smelter det. Misjonsarbeideren kan ikke bare lindre fysiske lidelser, men han kan lede synderen til den store legen som er i stand til å rense sjelen for syndens spedalskhet. Gud vil at de syke, de ulykkelige og de som er besatt av onde ånder, skal høre hans røst gjennom hans tjenere. Ved menneskers hjelp vil han gi trøst langt mer enn verden aner.

[261]

På sin første misjonsreise skulle disiplene bare gå til «de bortkomne sauene i Israels folk». Hvis de da hadde forkynt evangeliet for hedninger eller samaritanere, ville de ha mistet sin innflytelse hos jødene. Ved å vekke fariseernes fordom ville de ha innviklet seg i en strid som ville tatt motet fra dem alt i starten av virksomheten. Selv apostlene var sene til å forstå at evangeliet skulle bringes ut til alle folkeslag. Før de selv kunne fatte dette, var de ikke beredt til å arbeide for hedningene. Hvis jødene ville ta imot evangeliet, skulle de være hans sendebud til hedningene. Derfor skulle de høre budskapet først.

Overalt hvor Jesus arbeidet, var der mennesker som våknet opp til å forstå sitt behov, og som hungret og tørstet etter sannheten. Tiden var kommet da budskapet om hans kjærlighet skulle nå ut til disse lengtende mennesker. Til dem alle skulle disiplene gå som hans sendebud. Dermed ville de troende betrakte dem som guddommelig utnevnte lærere. Når så han selv skulle forlate dem, ville de ikke bli stående igjen uten noen som kunne undervise dem.

På denne første turen skulle disiplene bare gå til steder hvor Jesus allerede hadde vært og hadde vunnet venner. De forberedelser de skulle gjøre for reisen, skulle være så enkle som mulig. Ikke noe måtte få lede deres sinn bort fra den betydningsfulle gjerning de skulle gjøre. Heller ikke måtte noe få egge til motstand og lukke døren for videre arbeid. De skulle ikke kle seg slik som de religiøse lærerne gjorde, og heller ikke gjøre noe i klesveien som skilte dem fra vanlig folk. De skulle ikke gå inn i synagogene og kalle folk sammen til offentlige møter, men de skulle arbeide fra hus til hus. De skulle ikke kaste bort tiden med unødvendige høflighetsfraser eller gå fra hus til hus for å bli oppvartet. Men på hvert sted skulle de ta imot gjestfrihet fra slike som var verdige, som ville by dem velkommen med glede, som om de var Jesus selv. De skulle ta inn i

huset og si frem den vakre hilsen: «Fred være med dette hjem!»² Dette hjemmet ville bli velsignet ved deres bønner, deres lovsanger og ved at de åpnet Den hellige skrift i familiekretsen.

Som sauer blant ulver

[262] Disiplene skulle være sannhetens budbærere og berede veien for Mesterens komme. Budskapet de skulle forkynne, var det evige livs ord, og menneskenes skjebne var avhengig av om de tok imot budskapet eller forkastet det. For at det alvorfulle budskapet skulle gjøre inntrykk på folk, gav Jesus sine disipler dette påbud: «Er det noen som ikke vil ta imot dere og heller ikke vil høre deres budskap, da skal dere forlate det huset eller den byen og riste støvet av føttene. Sannelig, jeg sier dere: Sodomias og Gomorras land skal slippe lettere på dommens dag enn den byen.»

Nå trenger Jesu blick inn i fremtiden. Han betrakter de større arbeidsfeltene der disiplene skal være vitner for ham etter hans død. Hans profetiske blick fanger inn hans tjeneres erfaringer gjennom alle tider inntil han skal komme igjen. Han viser sine etterfølgere de konflikter de vil møte, og åpenbarer kampens karakter og hensikt. Han avslører de farer de vil bli utsatt for og den selvfornektelse som vil bli krevd. Han vil at de skal beregne omkostningene, så fienden ikke skal komme uforvarende over dem. De skal ikke kjempe mot kjøtt og blod, men «mot makter og myndigheter, mot verdens herskere i dette mørke, mot ondskapens åndehær i himmelrommet».³

De må kjempe mot overnaturlige krefter, men de har forsikring om overnaturlig hjelp. Alle himmelens hærskarer er med i denne hæren. Det er ikke bare engler i disse rekkene. Den Hellige Ånd, som representerer høvdingen over Herrens hær, kommer for å lede slaget. Våre skrøpeligheter kan være mange og våre synder og feilgrep store, men Guds nåde er for alle som søker den med botferdighet. Allmaktens styrke er til hjelp for dem som setter sin lit til Gud.

«Jeg sender dere som sauer blant ulver,» sa Jesus. «Vær kloke som slanger og troskyldige som duer!» Han selv unnlot aldri å si det som var sant, men han talte alltid i kjærlighet.. Han viste den største takt, hensynsfullhet og vennlige omtanke i sin omgang med folk. Han var aldri uhøflig, uttalte aldri et strengt ord uten at det var nødvendig, og påførte aldri et følsomt menneske unødig smerte. Han

klandret ikke mennesker for deres svakhet. Fryktløst fordømte han hykleri, vantro og urettferdighet, men det var sorg i stemmen når han kom med sine skarpe irettesetteliser.

Han gråt over Jerusalem, byen som han elsket, men som nektet å ta imot ham som var veien, sannheten og livet. De forkastet ham, deres frelser, men han betraktet dem med øm medfølelse og en sorg så dyp at den knuste hans hjerte. Hvert eneste menneske var dyrebart for ham. Selv om han alltid førte seg med guddommelig verdighet, bøydde han seg ned og viste det største hensyn overfor ethvert medlem av Guds familie. I hvert eneste menneske så han en fallen sjel som han var kommet for å frelse.

Om å representere Kristus

Kristi tjenere må ikke handle etter sine naturlige tilskyndelser. De behøver et inderlig samfunn med Gud for at ikke selvet skal ta overhånd og ved den minste anledning slippe løs en strøm av upassende ord. Slike ord virker det motsatte av duggen og de stille byger som frisker opp de visnende planter. Det er dette Satan ønsker at de skal gjøre, for det er hans metode. Det er draken som er rasende. Det er Satans ånd som viser seg i sinne og anklager. Men Guds tjenere skal være hans representanter. Han vil at de bare skal bruke himmelens mynt, den sannhet som bærer hans eget bilde og påskrift.

Den kraften de skal overvinne det onde med, er Kristi kraft. Hans herlighet er deres styrke. De skal feste blikket på hans elskelige vesen. Da vil de kunne fremholde evangeliet med guddommelig takt og mildhet. Et sinn som er mildt og rolig selv når det blir provosert, vil tale med større virkning for sannheten enn noe argument, hvor kraftig det enn er.

De som må kjempe mot sannhetens fiender, står ikke bare overfor mennesker, men overfor Satan og hans redskaper. Da må de huske Jesu ord: «Jeg sender dere som sauer blant ulver.» De må hvile i Guds kjærlighet, så vil de ha ro, selv om de blir utskjelt. Herren vil gi dem en guddommelig rustning. Hans Hellige Ånd vil øve innflytelse på sinn og hjerte så deres stemmer ikke skal bære preg av ulvenes hyl.

Idet Jesus fortsatte å undervise disiplene, sa han: «Ta dere i vare for menneskene!» De skulle ikke ha ubetinget tillit til dem som ikke

kjenner Gud, eller ta dem med på råd, for det ville gi Satans redskaper en fordel. Menneskers påfunn motvirker ofte Guds planer. De som bygger Herrens tempel, skal bygge i samsvar med det guddommelige forbilde som ble vist på fjellet. Gud blir vanæret og evangeliet blir forrådt når hans tjenere gjør seg avhengige av råd fra mennesker som ikke er ledet av Den Hellige Ånd. Verdslig visdom er dårskap for Gud. De som setter sin lit til den, vil fare vill.

«De skal overgi dere til domstolene, ... og dere skal føres fram for landshøvdinge og konger for min skyld, og stå som vitner for dem og for folkeslagene.» Forfølgelse vil bidra til å spre lyset. Kristi tjenere vil bli ført frem for verdens stormenn som ellers kanskje aldri ville få høre evangeliet. Sannheten er blitt feilaktig fremstilt for disse personene. De har lyttet til falske beskyldninger når det gjelder de kristnes tro. Deres eneste middel til å få vite hva den består i, er ofte vitnesbyrdet fra dem som blir stevnet for retten på grunn av sin tro. Når de blir forhørt, kreves det at de skal svare, og at deres dommere lytter til deres vitneutsagn. Gud vil sørge for at hans tjenere vil kunne møte de problemer som dukker opp. «Det skal bli gitt dere i samme stund hva dere skal si. For det er ikke dere som taler, men deres Fars Ånd taler gjennom dere.»

Mot til å tåle

Når Guds Ånd opplyser hans tjeneres sinn, vil sannheten bli fremholdt i hans kraft. De som forkaster den, vil stå frem for å anklage og undertrykke Kristi etterfølgere. Men under tap og lidelser, endog i dødsfare, vil de åpenbare den samme saktmodighet som deres guddommelige eksempel viste. På den måten vil motsetningen komme til syne mellom Satans redskaper og Kristi representanter. Kristus vil bli opphøyet for lederne og for folket.

Disiplene ble ikke utstyrt med martyrenes tapperhet og sjelsstyrke før det var behov for slike egenskaper, men da ble Jesu løfte oppfylt. Da Peter og Johannes vitnet for Det høye råd, undret rådsmedlemmene seg over å se den frimodighet Peter og Johannes viste.

[264] «De visste også at de hadde vært sammen med Jesus.» Om Stefanus er det skrevet: «Alle som var til stede i Rådet, stirret på ham og så at ansiktet hans var som en engels ansikt.» «De kunne ikke stå seg mot den visdom og ånd som hans ord var båret av.»⁴

Når Paulus skriver om sitt eget forhør for keiserens domstol, sier han: «Første gang jeg forsvarte min sak i retten, var det ingen som stod fram og hjalp meg. De forlot meg alle sammen Men Herren stod hos meg og gjorde meg sterk, for at jeg skulle fullføre forkynnelsen av budskapet, så alle folkeslag kunne få høre det. Og jeg ble reddet ut av løvens gap.»⁵

Kristi tjenere skulle ikke forberede noen bestemt tale som de skulle gjøre bruk av når de ble ført for domstolen. Deres forberedelse skulle foregå dag for dag ved at de omhyggelig tok vare på de dyrebare sannheter i Guds ord og styrket sin tro gjennom bønn. Når de så ble stilt frem for å forhøres, ville Den Hellige And minne dem om de ting de behøvde.

For å få den nødvendige kraft og dyktighet måtte de hver dag streve alvorlig etter å kjenne Gud og den han har utsendt, Jesus Kristus. Den kunnskap de hadde tilegnet seg ved å granske Guds ord flittig, ville bli kalt frem i erindringen i rette øyeblikk. Men hvis noen hadde forsømt å gjøre seg kjent med Kristi ord, hvis de aldri hadde erfart kraften av hans nåde under prøvelser, kunne de ikke vente at Den Hellige Ånd skulle minne dem om hans ord. De måtte daglig tjene Gud med udelt hengivenhet, og så sette sin lit til ham.

Fiendskapet mot evangeliet ville bli så bittert at man ikke ville ta hensyn til selv de ømmeste jordiske bånd. Kristi disipler ville bli forrådt av sine egne familiemedlemmer, og mange ville måtte bøte med livet. «Dere skal hates av alle for mitt navns skyld,» sa Jesus. «Men den som holder ut helt til slutt, skal bli frelst.» Samtidig påla han dem ikke å utsette seg for unødig forfølgelse. Selv forlot han ofte et virkefelt og tok fatt et annet sted for å unngå dem som stod ham etter livet. Da han ble forkastet i Nasaret, og hans egne bysbarn prøvde å drepe ham, drog han til Kapernaum. Folket der «var slått av undring over hans lære, for han talte med myndighet».⁶ Disiplene skulle derfor ikke miste motet på grunn av forfølgelse, men dra til steder der de fortsatt kunne arbeide for å frelse mennesker.

Sannhetens herolder

Tjeneren står ikke over sin herre. Himmelenes fyrste ble kalt Beelsebul, og disiplene ville bli behandlet på samme måte. Men hvilken fare Kristi etterfølgere enn blir utsatt for, må de åpent vedkjenne seg

sine prinsipper. De må for all del ikke vike unna. De kan ikke innta en nøytral holdning inntil de har fått forsikring om at de trygt kan bekjenne sannheten. De er satt til å være vektere som skal advare menneskene om faren. Sannheten som de har mottatt fra Kristus, skal de åpent og fritt gi til alle. Jesus sa: «Det jeg sier dere i mørket, skal dere tale i lyset; det dere får hvisket i øret, skal dere rope ut fra hustakene.»

[265] Jesus kjøpte seg aldri fred ved å gå på akkord. Hans hjerte strømmet over av kjærlighet til hele menneskeslekten, men han var aldri ettergivende når det gjaldt deres synd. Han var deres venn i en slik grad at han ikke kunne forholde seg taus når de fulgte en kurs som ville ende i fortapelse - disse menneskene som var kjøpt med hans eget blod. Han arbeidet for at hvert menneske skulle være ærlig mot seg selv og sann i forhold til sine edleste og evige interesser.

Kristi tjenere er kalt til den samme gjerning, og de bør passe på så de ikke prøver å hindre uenighet ved å slå av på sannheten. Vi skal «gjøre det vi kan for å bevare freden».7 Men virkelig fred kan aldri oppnås ved å gå på akkord med prinsipper. Og ingen kan være tro mot prinsipper uten å vekke motstand. En kristendom som er åndelig, vil komme i konflikt med dem som er ulydige. Men Jesus sa til sine disipler: «Vær ikke redde for dem som dreper legemet, men ikke kan drepe sjelen.» De som er tro mot Gud, behøver ikke frykte for menneskers makt eller for Satans fiendskap. Deres evige liv er trygt forvart i Kristus. Det eneste de bør frykte for, er at de oppgir sannheten og dermed forråder den tillit Gud har vist dem.

Det er Satans verk å så tvil hos menneskene. Han får dem til å betrakte Gud som en barsk dommer. Han frister dem til å synde og deretter til å tro om seg selv at de er for usle til å nærme seg sin himmelske Far eller vekke hans medfølelse. Herren forstår alt dette. Jesus forsikrer sine disipler om Guds medfølelse med dem i deres nød og svakhet. Ikke et sukk lyder, ikke en smerte blir følt, ikke en sorg piner sjelen uten at det finner gjenklang i Faderens hjerte.

Gud har omsorg

Bibelen viser oss Gud i det høye og hellige, ikke i en tilstand av uvirksomhet, ikke i taushet og ensomhet, men omgitt av titusen ganger titusen og tusen ganger tusen hellige vesener som er klare

til å gjøre hans vilje. Ved midler som vi ikke har noen forestilling om, er han i aktiv forbindelse med hver enkelt del av sitt rike. Men det som er midtpunktet for hans og hele himmelens interesse, er denne lille prikk av en verden med de mennesker som han gav sin enbårne Sønn for å frelse. Gud bøyer seg ned fra sin trone og hører de undertryktes rop. På enhver oppriktig bønn svarer han: Her er jeg! Han løfter opp dem som lider nød og blir tråkket på. Han lider med oss i alle våre trengsler. Hans engel er nær for å fri oss ut fra hver eneste fristelse og prøve.

Ikke engang en spurv faller til jorden uten at Gud legger merke til det. Satans hat til Gud får ham til å hate alt og alle som Jesus har omsorg for. Han prøver å skjemme det som Skaperen har frembrakt, og det er en lyst for ham å ødelegge selv umælende skapninger. Det er bare ved Guds beskyttende omsorg at fuglene blir bevart, så de kan glede oss med sin frydefulle sang. Han glemmer ikke engang spurvene. «Frykt derfor ikke! Dere er mer verd enn mange spurver.»

[266]

Jesus sier videre: Slik som dere kjennes ved meg for menneskene, vil jeg kjennes ved dere overfor Gud og de hellige engler. Dere skal være mine vitner på jorden, kanaler som min nåde kan flyte gjennom til frelse for verden. Slik vil jeg være deres stedfortreder i himmelen. Faderen ser ikke på deres mangelfulle karakter. Han ser dere kledd i min fullkommenhet. Gjennom meg skal dere få himmelens velsignelser. Enhver som bekjenner meg ved å ta del med meg i min oppofrelse for de fortapte, skal jeg kjennes ved og gjøre delaktig i de gjnløstes herlighet og glede.

Den som vil bekjenne Kristus, må ha Kristus boende i seg. Han kan ikke gi andre det han selv ikke har fått. Disiplene kunne kanskje tale flytende om læresetninger. De kunne gjenta Kristi egne ord. Men hvis de ikke eide hans saktmodighet og kjærlighet, bekjente de ham ikke. Et sinnelag som er motsatt av Kristi sinnelag, vil fornekte ham, uansett bekjennelse. Mennesker kan fornekte Kristus ved å snakke ondt om andre, ved tåpelig tale og ved usanne og uvennlige ord. De kan fornekte ham ved å unndra seg livets byrder og ved å hengi seg til syndige fornøyelser. De kan fornekte ham ved å følge verdens skikker, ved uhøflig opptreden, ved å dyrke sine egne meninger, ved å rettferdiggjøre seg selv, ved å kjæle for tvil, ved å nære unødige bekymringer og ved å bli værende i mørket. På alle disse forskjellige måter erklærer de at Kristus ikke er i dem. «Men

den som forneker meg for menneskene, ham skal også jeg fornekte for min Far i himmelen.»

Jesus sa til sine disipler at de ikke måtte håpe på at verdens fiendskap mot evangeliet ville bli overvunnet, og at motstanden ville ta slutt etter en tid. Han sa: «Jeg er ikke kommet for å bringe fred, men sverd.» Det er ikke evangeliets skyld at det oppstår strid på denne måten, men er en følge av den motstand det vekker. Av all forfølgelse er ingen så tung å bære som uoverensstemmelser i hjemmet, og når inderlige vennskapsbånd blir brutt. Men Jesus sier: «Den som elsker far eller mor mer enn meg, er meg ikke verd. Den som elsker sønn eller datter mer enn meg, er meg ikke verd. Og den som ikke tar sitt kors opp og følger etter meg, er meg ikke verd.»

Tjenesten for Kristus er en stor ære og et hellig tillitsverv. Jesus sier: «Den som tar imot dere, tar imot meg; og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg.» Ingen vennlig handling som blir gjort mot dem i hans navn, vil bli upåaktet eller uten lønn. På samme vennlige måte tar han imot de svakeste og ringeste i Guds familie, de som er lik små barn i troen og kunnskapen om Jesus. «Den som gir en av disse små om så bare et beger kaldt vann fordi han er disippel - sannelig, jeg sier dere: Han skal ikke miste sin lønn.»

[267] Slik avsluttet Jesus sin undervisning. I hans navn drog de tolv utvalgte ut slik som han hadde gjort, for «å forkynne et gledesbudskap for fattige, ... for å kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri og rope ut et nådens år fra Herren». Matt 10; Mark 6, 7-11; Luk 9, 1-6

Hvile for kropp og sjel

Da disiplene kom tilbake fra sin misjonsreise, samlet de seg igjen omkring Jesus og fortalte ham alt det de hadde gjort og hva de hadde lært folket. Og han sa til dem: «Kom med til et ensomt sted, hvor vi kan være alene, og hvil litt!» For det var så mange som kom og gikk, at de ikke engang fikk tid til å spise.

Disiplene kom til Jesus og fortalte ham alt sammen. Deres fortrolige forhold til ham gav dem mot til å legge frem både deres gode og mindre gode erfaringer, deres glede over resultatene av sitt arbeid, og sorgen over sine mangler, feil og svakheter. De hadde begått feil i begynnelsen av sitt arbeid som evangelister, og da de åpenhjertig fortalte Jesus det de hadde opplevd, så han at de trengte mye undervisning. Han så også at de var blitt slitne av arbeidet, og at de trengte hvile.

Der hvor de nå var, kunne de ikke få den ro de trengte. Folk flokket seg omkring Jesus, ivrige etter å bli helbredet og etter å lytte til ham. Mange følte seg dratt til ham, for han syntes å være selve kilden til alle velsignelser. En hel del av dem som den gang flokket seg omkring Jesus for å få heisens kostelige gave, tok imot ham som sin frelser. Mange andre som var redde for å bekjenne ham på grunn av fariseerne, vendte om da Den Hellige Ånd ble gitt, og de erkjente overfor de arge prestene og rådsherrere at han var Guds Sønn.

Kristus lengtet nå etter å kunne trekke seg litt tilbake for å være sammen med disiplene, for han hadde mye han gjerne ville snakke med dem om. I sitt arbeid hadde de fått prøve hva det ville si å komme i konflikt med andre og møte motstand på forskjellige måter. Hittil hadde de rådført seg med Kristus om alt. Men nå hadde de vært alene en stund, og somme tider hadde det vært svært vanskelig for dem å vite hva de skulle gjøre. Men de hadde også funnet stor oppmuntring i sitt arbeid, for Kristus hadde ikke sendt dem av sted uten sin Ånd, og ved tro på ham hadde de utført mange mirakler. Men nå trengte de å nære seg av livets brød. De trengte å komme til

[268]

et ensomt sted der de kunne rådføre seg med Jesus og få veiledning om sin fremtidige gjerning.

Og han sa til dem: «Kom med til et ensomt sted hvor vi kan være alene, og hvil litt!» Kristus er full av omsorg og medfølelse med alle som er i hans tjeneste. Nå ville han vise disiplene at Gud ikke krever offer, men barmhjertighet. De hadde lagt hele sin sjel i arbeidet for menneskene, og dette holdt på å tappe dem for krefter både fysisk og mentalt. Nå var det deres plikt å hvile.

Fordi disiplene hadde opplevd fremgang i arbeidet, var det fare for at de skulle stole på seg selv, at de kunne nære åndelig hovmod og på den måten falle for Satans fristelser. En stor gjerning lå foran dem, og fremfor alt måtte de lære at deres styrke ikke var i dem selv, men i Gud. Likesom Moses i Sinai-ørkenen, som David blant fjellene i Judea eller Elia ved bekken Krit, trengte disiplene å komme bort fra sin travle virksomhet, og ha samfunn med Jesus, med naturen og med hverandre.

Mens disiplene var borte på sin misjonsreise, besøkte Jesus andre byer og landsbyer hvor han hadde forkynt evangeliet om riket. Det var omtrent på denne tiden han fikk vite at Johannes var død. Denne begivenheten var en levende påminnelse om hvordan hans egen vei måtte ende. Skyggene var i ferd med å samle seg tett omkring hans sti. Prester og rabbinere var hele tiden på vakt for å planlegge hans død. Spioner fulgte ham i hælene, og overalt rottet de seg sammen mot ham.

Nyheten om at apostlene forkynte overalt i Galilea, nådde Herodes og gjorde ham oppmerksom på Jesus og hans gjerning. «Dette er døperen Johannes,» sa han. «Han er stått opp fra de døde.» Herodes gav uttrykk for at han gjerne ville møte Jesus. Han var i stadig frykt for at det i hemmelighet ble forberedt en oppstand med tanke på å avsette ham og rive jødefolket løs fra romernes åk. En utilfreds og opprørsk stemning gjorde seg mer og mer gjeldende i befolkningen. Det var åpenbart at Kristi offentlige virksomhet i Galilea ikke kunne fortsette stort lenger. Begivenhetene i forbindelse med hans lidelse nærmet seg, og han lengtet etter å være for seg selv en stund.

Dypt bedrøvet hadde Johannes' disipler båret hans maltrakterte legeme bort for å gravlegge det. Så gikk de bort og «fortalte alt til Jesus». Disse disiplene hadde vært misunnelige på Jesus da det så ut som om han drog folket bort fra Johannes. De hadde gjort felles sak

med fariseerne og anklaget ham da han spiste sammen med tollerne i gjestebudet hos Matteus. De hadde tvilt på hans guddommelige misjon fordi han ikke fikk satt Johannes fri. Men nå da læreren deres var død, lengtet de etter trøst i sin store sorg, og etter veiledning om deres fremtidige gjerning. Derfor kom de til Jesus og knyttet sine interesser til hans. Også de trengte en stille tid sammen med Jesus.

I nærheten av Betsaida ved den nordre enden av sjøen, var det et øde område det der på denne tiden var vårgrønt og vakkert. Dette var et kjærkomment tilfluktssted for Jesus og disiplene. De gikk i båten og satte over sjøen til dette stedet. Her ville de kunne være borte fra ferdselsveiene og byens mas og uro. Naturomgivelsene var i seg selv en hvile, en behagelig avveksling for sinnet. Her kunne de lytte til Kristi undervisning uten å måtte høre på de skriftlærdes og fariseernes anklager. Her kunne de ha noen deilige dager sammen med Jesus.

[269]

Den hvile Jesus og disiplene søkte, var ikke til selvisk nytelse. Den tiden de tilbrakte borte fra andre, ble ikke brukt til å ha det hyggelig og behagelig. De samtalte om Guds verk og muligheten for å kunne arbeide mer effektivt. Disiplene hadde vært sammen med Jesus, og de forstod ham. Han behøvde derfor ikke tale i lignelser til dem. Han rettet på deres feil og forklarte hvordan de best kunne få folk i tale, og han åpenbarte sannhetens guddommelige skatter på en mer fullstendig måte. De ble opplivet av Guds kraft og inspirert med håp og nytt mot.

Selv om Jesus kunne gjøre mirakler og hadde gitt disiplene makt til å gjøre det samme, påla han sine slitne hjelpere å gå avsides ute på landet for å hvile. Da han sa at høsten var stor og arbeiderne få, var det ikke for å fortelle disiplene at de måtte arbeide uten stans. Han sa: «Be derfor høstens herre sende ut arbeidere for å høste inn grøden hans.» I Gud har gitt hvert menneske en gjerning i samsvar med den enkeltes dugelighet. Han vil ikke at bare noen få skal overleses med ansvar, mens andre ikke har noen byrde og sjelekamp.

Kristi medfølende ord til disiplene gjelder like meget hans tjenere i dag. «Kom med til et ensomt sted, ... og hvil litt!» sier han til dem som er trette. Det er ikke klokt stadig å være tynget av arbeid og stress, selv når det gjelder omsorgen for andre menneskers åndelige behov. På den måten blir ens eget åndelige liv forsømt, og sinnets og kroppens krefter blir overbelastet. Det kreves selvfornektelse

og offer av Kristi disipler. Men de må passe på at de ikke blir så overivrige at Satan benytter seg av den menneskelige svakhet til skade for Guds verk.

De skriftlærde mente at religionsutøvelse krevde hvileløs aktivitet. De var avhengige av en eller annen ytre handling for å vise sin overlegne fromhet. Men dermed skilte de seg fra Gud og bygde sin fromhet på selvgodhet. Den samme fare eksisterer fremdeles. Når aktiviteten øker, og menneskene har fremgang i sin gjerning for Gud, kan de lett komme til å sette sin lit til menneskelige planer og metoder, og til å be mindre og ha mindre tro.

Lik disiplene står vi i fare for å glemme vår avhengighet av Gud, og søke frelse i vår egen virketrang. Vi trenger stadig å feste blikket på Jesus og erkjenne at det er hans kraft som utretter alt sammen. Mens vi skal arbeide alvorlig for å frelse de fortapte, må vi også ta tid til stille ettertanke, bønn og studium av Guds ord. Bare det arbeid som blir utført under mye bønn og som blir helliget ved Kristi fortjeneste, vil til sist vise seg å ha virket til det gode.

[270] Ingen annen har noen gang i sitt liv vært så neddyngnet av arbeid og ansvar som Jesus var. Likevel brukte han mye tid i bønn og var i uavlatelig samfunn med Gud. I omtalen av hans liv på jorden finner vi gang på gang ord som disse: Tidlig om morgenen, «mens det ennå var helt mørkt, stod han opp og gikk ut til et ensomt sted og bad der». «Store flokker strømmet til for å høre ham og bli helbredet for sine sykdommer. Men selv trakk han seg ofte tilbake til ensomme steder og bad der.» «En gang på denne tiden gikk han opp i fjellet for å be, og hele natten var han der i bønn til Gud.»

I et liv som helt var viet til gagn for andre, var det nødvendig for Jesus å trekke seg tilbake fra ferdselsårene og fra mengden av mennesker som fulgte ham dag etter dag. Han måtte trekke seg bort fra den stadige aktivitet og nærkontakt med mennesker i nød for å søke ensomhet og uforstyrret samfunn med sin Far. Fordi han var ett med menneskene og hadde deres behov og svakheter, var han helt avhengig av Gud. På det hemmelige bønnestedet søkte han guddommelig kraft, så han kunne gå styrket ut til sine plikter og prøver. I denne syndens verden hadde Jesus sjelelige kamper og kvaler. I samfunnet med Gud kunne han kaste av seg sorgens byrder som holdt på å knuse ham. Her fant han trøst og glede.

I Kristus nådde menneskehetens rop frem til den uendelige miskunns Far. Som menneske bønnfalt han Gud inntil hans menneskelighet var fylt med en himmelsk kraft som skulle forene det menneskelige med det guddommelige. Gjennom et stadig samfunn med Gud mottok han liv fra ham, så han kunne gi liv til verden. Hans erfaring må også bli vår.

«Kom med til et ensomt sted,» sier han til oss. Hvis vi etterkom hans oppfordring, ville vi bli sterkere og gjøre mer nytte. Disiplene boldt seg nær til Jesus. De fortalte ham alt, og han oppmuntret og underviste dem. Hvis vi i dag ville ta oss tid til å gå til Jesus og fortelle ham om våre behov, ville vi ikke bli skuffet. Han vil være ved vår side og hjelpe oss. Vi må være mer likefremme og ha større tiltro og tillit til vår frelser. Han som kalles «Underfull Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far og Fredsfyrste», og som det er skrevet om at «herreveldet er lagt på hans skulder», er den underfulle rådgiveren. Vi blir oppfordret til å be ham om visdom. Han «gir til alle, villig og uten bebreidelser». 3

De som blir opplært av Gud, bør ikke leve på verdslig vis og følge verdens skikker eller praksis. Enhver trenger en personlig erfaring når det gjelder å oppnå kunnskap om Guds vilje. Hver enkelt må høre ham tale til hjertet. Når alle andre stemmer tier, og vi venter i stillhet, vil sjelens taushet gjøre at Guds stemme høres desto klarere. Han sier til oss: «Stans og innse at jeg er Gud!»⁴ Bare hos ham kan vi finne sann hvile. Dette er den virkningsfulle forberedelse til all gjerning for Gud. Midt i den travle mengden og det stress som livets intense aktiviteter fører med seg, vil det menneske som er blitt fornyet på denne måten, være omgitt av en atmosfære av lys og fred. Livet vil bli som en deilig duft og åpenbare en guddommelig kraft som vil påvirke andre mennesker. Matt 14, 1.2.12.13; Mark 6,30-32; Luk 9,7-10

[271]

Mat til mange

Kristus hadde trukket seg tilbake til et ensomt sted sammen med disiplene. Men denne sjeldne stunden i fred og ro skulle snart bli avbrutt. Disiplene mente at de hadde funnet et sted hvor de ikke ville bli forstyrret, men så snart folkemengden ble klar over at Jesus ikke lenger var der, spurte de: «Hvor er han?» Noen blant dem hadde lagt merke til i hvilken retning Jesus og disiplene hadde dratt. Mange gikk til fots for å nå dem igjen, mens andre brukte båt og fulgte etter over sjøen.

Det var kort før påske, og grupper av pilegrimer fra fjern og nær var på vei til Jerusalem for å se Jesus. Flere og flere strømmet til, inntil det var samlet omkring fem tusen menn foruten kvinner og barn. Før Jesus kom inn til land på den andre siden, var det en mengde mennesker som ventet på ham. Han kom imidlertid i land uten at noen la merke til det, og var en liten stund alene sammen med disiplene.

Fra åskanten betraktet han mengden som beveget seg, og han fikk inderlig medlidenhet med dem. Selv om han var blitt forstyrret og ikke fikk hvile, ble han ikke utålmodig. Han så et større behov som krevde hans oppmerksomhet, mens han betraktet folk som stadig fortsatte å komme. «Han syntes inderlig synd på dem, for de var som sauer uten hyrde.» Han forlot sitt tilfluktssted og fant en høvelig plass hvor han kunne ta seg av dem. De fikk ingen hjelp hos prestene og rådsherrene, men fra Kristus strømmet livets vann ut til legedom mens han underviste folkemengden om frelsens vei.

Folk lyttet til nådens og barmhjertighetens ord som Guds Sønn talte. De enkle og lettfattelige ordene var som balsam for deres sinn. Hans legende hånd brakte glede og liv til de døende, og gav lindring og helse til dem som led av forskjellige sykdommer. Denne dagen var som en himmel på jord for dem, og de tenkte slett ikke på hvor lenge det var siden de sist hadde fått mat.

Etter hvert ble det langt ut på dagen. Solen holdt på å dale i vest, men folk ble hvor de var. Jesus hadde arbeidet hele dagen uten mat

eller hvile. Han var blek av tretthet og sult, og disiplene tryglet ham om å holde opp. Men han kunne ikke løsrive seg fra mengden som trengte seg inn på ham.

[272]

Til sist kom disiplene til ham og bad innstendig om at folket for sin egen skyld måtte få dra hjem. Mange var kommet langveisfra og hadde ikke spist siden om morgenen. I landsbyene og småstedene omkring ville de kanskje kunne kjøpe seg mat. Men Jesus sa: «Dere skal gi dem mat.» Så snudde han seg mot Filip og spurte: «Hvor skal vi kjøpe brød, så alle disse kan få noe å spise?» Dette sa han for å prøve hans tro.

Miraklet med brødene og fiskene

Filip så ut over dette hav av mennesker og tenkte på hvor umulig det ville være å skaffe mat nok til en slik mengde. Han svarte at brød for to hundre denarer på langt nær ville være nok til at hver av dem kunne få et lite stykke. Jesus spurte hvor mye mat de kunne få tak i blant dem som var til stede. Det er en liten gutt her, sa Andreas, han har fem byggbrød og to fisker, men hva er det til så mange? Jesus bød at de skulle bringe det til ham. Så sa han til disiplene at de skulle la folket sette seg ned i gresset i flokker på femti eller hundre, så de kunne holde orden, og alle kunne være vitne til det han var i ferd med å gjøre. Da dette var gjort, tok han brødene og fiskene, løftet blikket mot himmelen og velsignet dem. Deretter brøt han dem i stykker og gav til disiplene, for at de skulle dele dem ut til mengden. Og alle spiste og ble mette. Etterpå samlet de opp stykkene som var til overs etter dem, hele tolv kurver.

Han som viste menneskene hvordan de skulle finne fred og lykke, var like opptatt av deres fysiske som av deres åndelige behov. Folk var trette og utmattet. Der var mødre med spedbarn i armene, og små barn som klynget seg til dem. Mange hadde stått der i timevis. De hadde lyttet så intenst til Kristi ord at de ikke en eneste gang hadde tenkt på å sette seg ned. Mengden var dessuten så stor at det var fare for at de kunne trække hverandre ned. Jesus ville gi dem anledning til å hvile, og han bad dem sette seg. Det var mye gress der, så alle kunne få en behagelig hvil.

Kristus gjorde aldri et mirakel uten i den hensikt å avhjelpe en virkelig nød. Hvert mirakel var av en slik art at det ville vise folk

vei til livets tre, der «bladene på treet er til legedom for folkene». Den enkle maten som disiplene delte ut, inneholdt en hel skatt av lærdommer. Fiskene og byggbrødene var dagligkost for fiskerbefolkningen omkring Gennesaretsjøen. Kristus kunne hil dekket et rikt bord, men mat som ble tilberedt bare for å tilfredsstillte appetitten, ville ikke ha lært dem hva som kunne være til gagn. Kristus viste dem at det naturlige kostholdet som Gud hadde sørget for, var blitt forvansket. Aldri er overdådige festmåltider som er tilberedt for å tilfredsstillte en forventet smak, blitt nytt med større glede enn den hvile og den enkle kost som Kristus skaffet til veie så langt borte fra de steder hvor folk bodde.

[273] Hvis menneskene i dag var mer enkle i sine vaner og levde i samsvar med naturens lover slik som Adam og Eva gjorde i begynnelsen, ville det være matforsyninger nok til menneskehetens behov. Det ville være færre innbilte behov og flere anledninger til å arbeide etter Guds plan.

Men selvishet og ettergivenhet overfor en unaturlig smak har brakt synd og elendighet inn i verden. Det er en følge av mangel på måtehold på den ene siden og direkte nød på den andre.

Jesus forsøkte ikke å dra menneskene til seg ved å tilfredsstillte ønsket om luksus. Disse mange menneskene var trette og sultne etter en lang og innholdsrik dag. For dem var det enkle måltidet ikke bare en forsikring om hans makt, men om hans kjærlige omsorg for dem når det gjaldt livets vanlige behov. Jesus har ikke lovt sine etterfølgere den overdådighet verden kan tilby. Maten de spiser, kan være enkel, kanskje til og med knapp, og deres lodd i livet kan være vanskeliggjort på grunn av fattigdom. Men han har gitt sitt ord til pant på at han vil avhjelpe deres nød, og han har gitt løfte om det som er langt bedre enn verdslige goder: en stadig forsikring om at han selv er hos dem.

Ved å mette de fem tusen fjerner Jesus sløret fra naturens verden og åpenbarer den kraft som stadig er i virksomhet til gagn for oss. Hver eneste dag utfører Gud et mirakel ved å frembringe jordens grøde. Ved naturens hjelpemidler foregår den samme gjerning som Jesus utførte da han mettet folkemengden. Menneskene bearbeider jorden og sår sæden, men det er livet fra Gud som får den til å spire. Det er regnet, luften og solskinnet fra Gud som gjør at jorden gir grøde: «først strå; så aks og til sist modent korn i akset». 1

Bespisningsunderet - og hva vi kan lære av det

Det er Gud som hver dag metter millioner fra verdens høstmarker. Menneskene blir oppfordret til å samarbeide med Gud ved å ta vare på kornet og lage brødet. Derfor glemmer de hvordan Gud hele tiden er med i det som skjer. De gir ikke Gud den ære han har krav på. Det som hans makt utretter, tilskrives naturlige årsaker eller menneskers egen innsats. Mennesker blir forherliget i stedet for Gud. Hans gode gaver blir misbrukt til egennyttige formål, og blir dermed en forbannelse i stedet for en velsignelse.

Gud vil gjerne forandre alt dette. Han ønsker at våre sløve sanser skal skjerpes til å kunne fatte hans barmhjertighet og godhet, så vi kan ære ham for hans veldige gjerninger. Han ønsker at vi skal anerkjenne ham i de gaver han gir oss, så de kan bli til velsignelse for oss, slik som hans hensikt er. Det var derfor Jesus utførte sine undergjerninger.

Etter at de mange menneskene hadde spist seg mette, var det mye mat til overs. Men han som rår over Allmaktens hjulpekilder, sa: «Sank sammen de stykkene som er blitt til overs, slik at ingen ting går til spille.» Disse ordene betydde mer enn bare å legge brødet i kurvene. De inneholdt en dobbelt lærdom. Ikke noe måtte sløses bort. Vi må ikke la noen materiell fordel være ubenyttet. Vi bør ikke forsømme noe som kan gagne et annet menneske, og vi bør ta vare på alt, som vil kunne avhjelpe nøden hos dem som sulter.

[274]

Den samme påpasselighet bør vises også når det gjelder åndelige verdier. Da restene ble samlet i kurvene, tenkte folk på sine venner hjemme. De ville gjerne at de også skulle få av det brødet som Kristus hadde velsignet. Innholdet i kurvene ble derfor delt ut til den ivrige folkemengden som tok det med til stedene omkring. Slik skulle de som hadde vært med til måltidet, gi andre av det brødet som kommer fra himmelen for å stille sjelens hunger. De skulle fortelle andre det de hadde lært om Guds underfulle gaver. Ikke noe måtte sløses bort. Ikke et ord som angikk deres evige frelse, skulle falle unyttig til jorden.

Miraklet med brødene lærer oss noe om vår avhengighet av Gud. Da Kristus mettet de fem tusen, var det ikke annen mat å få der på stedet. Tilsynelatende hadde han ingen hjelpemidler til rådighet. Her var han på et øde sted med fem tusen menn foruten kvinner

og barn. Han hadde ikke innbudt den store mengden. De kom uten innbydelse eller oppfordring. Men han visste at når de hadde lyttet til hans undervisning så lenge, ville de føle seg sultne og trette, for han var likestilt med dem i deres trang etter noe å spise. De var langt hjemmefra, og det led mot kveld. Mange av dem var uten midler til å kjøpe mat for. Han som for deres skyld hadde fastet førti dager i ødemarken, ville ikke la dem gå fastende tilbake til sine hjem. Guds forsyn hadde ført Jesus dit hvor han var, og han stolte på at hans himmelske Far ville gjøre det som var nødvendig for å avhjelpe trangen.

Vi bør også sette vår lit til Gud når vi kommer i vanskelige situasjoner. Vi bør utvise klokskap og sunn dømmekraft i hver eneste handling i livet, så vi ikke ved uvørne og lettsindige handlinger kommer opp i vanskeligheter. Vi skal ikke kaste oss ut i problemer og forsømme de muligheter Gud har skaffet til veie, eller misbruke de evner han har gitt oss. Kristi medarbeidere må lyde hans pålegg ubetinget. Verket er Guds, og hvis vi ønsker å være til velsignelse for andre, må vi følge hans planer. Selvet må ikke gjøres til midtpunkt. Vårt ego skal ikke ha noen ære.

Hvis vi legger planer i samsvar med våre egne ideer, vil Herren la oss gjøre våre egne feilgrep. Men om vi kommer i vanskeligheter når vi har fulgt hans plan, vil han utfri oss. Vi må ikke gi opp i motløshet, men i enhver kritisk situasjon må vi søke hjelp hos ham som har ubegrensede hjelpemidler til sin rådighet. Ofte vil vi være omgitt av prøvende forhold. Da skal vi bare stole ubetinget på Gud. Han vil bevare hvert eneste menneske som kommer i vanskeligheter når han eller hun forsøker å holde seg på Herrens vei.

[276] Ved profeten har Kristus forkynt: «Slik er fasten som jeg vil ha: ... at du deler ditt brød med dem som sulter, og lar hjemløse stakkarer komme i hus, at du sørger for klær når du ser en naken.» Han har gitt oss dette pålegg: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alle mennesker!»² Men hvor ofte hender det ikke at motet synker og troen svikter når vi ser hvor stor trangen er og hvor små midler vi rår over. Vi sier likesom Andreas da han så på de fem byggbrødene og de to små fiskene: «Hva er det til så mange?» Ofte nøler vi, uvillige til å gi alt vi har.

Og vi er redde for å ofre og til å la oss bruke til fordel for andre. Men Jesus har påbudt oss: «Dere skal gi dem mat!» Hans

befaling er også et løfte, og bak det står den samme makt som mettet folkemengden ved sjøen.

I den handling Kristus utførte da han sørget for den sultne menneskemengdens materielle behov, ligger en dyp åndelig lærdom for alle Kristi medarbeidere. Han tok imot fra Faderen og delte ut til disiplene. De gav det videre til folkemengden, og folket delte med hverandre. Slik vil alle som er forent med Kristus, ta imot livets brød fra ham og dele det med andre.

I full tillit til Gud tok Jesus det lille forråd av brød, og selv om det bare var en liten forsyning for disippelflokken, innbød han dem ikke til å spise, men begynte å dele ut mat til dem og bød dem gi den til folket. Maten ble mangfoldiggjort i hendene hans, og disiplenes hender var aldri tomme. De var rakt ut mot Kristus som selv er livets brød. Det lille de hadde, var nok til alle. Da alle var blitt mette, ble det som var til overs, samlet opp, og Jesus og disiplene spiste sammen av den maten som himmelen hadde skaffet til veie.

Disiplene var bindeleddet mellom Kristus og folket. Dette bør være en stor oppmuntring for hans disipler i dag. Kristus er det store midtpunktet, kilden til all kraft. Hans disipler skal få sine forsyninger fra ham. Selv de som er mest begavet og mest åndeligsinnet, kan bare gi det de har mottatt. Av seg selv kan de ikke yte noe av det som sjelen trenger. Vi kan bare dele ut det vi får fra Kristus, og vi kan bare ta imot når vi gir videre til andre. Når vi fortsetter å gi, vil vi fortsatt ta imot, og jo mer vi deler ut, desto mer vil vi få. Slik kan vi fortsette å tro, være tillitsfulle, ta imot og dele med andre.

Arbeidet med å bygge opp Kristi rike vil gå fremover, selv om det tilsynelatende går langsomt, og uoverstigelige hindringer synes å tale mot ethvert fremskritt. Verket er av Gud, og han vil skaffe midler og sende hjelpere, sanne, ivrige disipler som også vil ha hendene fulle av mat til de mange som sulter. Gud glemmer ikke dem som i kjærlighet arbeider for å gi livets ord til sultne mennesker. I sin tur vil de rekke hendene ut for å få mat til andre som sulter.

I vår gjerning for Gud er det en fare for at vi kan stole for mye på hva mennesker med evner og dyktighet kan utrette. På den måten taper vi vår store mester av syne. Altfor ofte unnlater en Kristi medarbeider å erkjenne sitt personlige ansvar. Han står i fare for å legge sin byrde over på organisasjoner i stedet for å sette sin lit til ham som er kilden til all styrke.

Det er en stor feil å sette sin lit til menneskers visdom eller antall når det gjelder Guds verk. Fremgangsrikt arbeid for Kristus avhenger ikke så mye av antall eller evner som av rene motiver og den sanne enkelhet som har sin rot i en alvorlig, tillitsfull tro. Vi må være villige til å bære ansvar og påta oss plikter, og vi må gjøre personlige anstrengelser for slike som ikke kjenner Kristus. I stedet for å legge ansvaret på en annen som du mener er bedre utrustet enn du selv er, bør du arbeide med de evner du har.

Når spørsmålet oppstår i ditt sinn: Hvor skal vi kjøpe brød, så alle disse kan få noe å spise? må ikke ditt svar bære preg av vantro. Da disiplene hørte Jesu pålegg: «Dere skal gi dem mat!» dukket alle vanskelighetene opp i deres sinn. De spurte: Skal vi gå bort til landsbyene og kjøpe mat? Slik er det også nå. Når folk mangler livets brød, spør Herrens tjenere: Skal vi sende bud etter en langveisfra om å komme og gi dem åndelig næring? Men hva sa Kristus? «La folket sette seg ned.» Og der gav han dem mat. Når du er omgitt av mennesker i nød, så vit at Kristus er der! Ha samfunn med ham! Gå til ham med dine byggbrød!

De midler vi har til rådighet, synes kanskje ikke å være tilstrekkelige til oppgaven. Men når vi går frem i tro og stoler på Guds altomfattende kraft, vil det åpne seg rike muligheter for oss. Dersom verket er av Gud, vil han selv sørge for de midler som trenges for å fullføre det. Han vil lønne en oppriktig, enkel tillit til ham. Det lille som på en klok og økonomisk måte blir brukt i tjenesten for himmels Herre, vil forøkes mens du deler det ut. I Kristi hender ble det lille forråd av mat uforminsket inntil den sultne menneskemengden var blitt mett. Hvis vi med troens utstrakte hender går til ham som er kilden til all styrke, vil vi bli hjulpet i vårt arbeid selv under de mest nedslående forhold, og vi skal bli i stand til å gi livets brød til andre.

Herren sier: «Gi, så skal dere få.» «Den som sår sparsomt, skal høste sparsomt, og den som sår rikelig, skal høste med rik velsignelse.... Og Gud er mektig til å gi dere all sin gave i rikt mål, så dere alltid og under alle forhold har det dere trenger, ja, har overflod til all god gjerning. For det står skrevet: Han strødde ut og gav til de fattige, hans rettferd skal alltid vare. Han som gir «såkorn til den som skal så, og brød til å spise», han skal også gi dere såkorn og la det bære rikt, og, grøden av deres rettferdighet skal han gjøre stor.

Dere skal ha rikelig av alt, så dere gjerne vil gi. Og så skal takken stige opp til Gud, når vi overbringer gaven.» Matt 14,13-21; Mark 6,32-44; Luk 9,10-17; Joh 6,1-13

[278]

Stormnatt på Gennesaret-sjøen

I vårkveldens skumring satt folket på gressletten og spiste av den maten Kristus hadde skaffet til veie. Det de hadde hørt den dagen, hadde lydt som Guds røst. De helbredelsesundere de hadde vært vitne til, var av en slik art som bare kunne skje ved guddommelig kraft. Men miraklet med brødene var noe som appellerte til enhver i den veldige folkemengden. Alle hadde fått del i denne velgjerningen. På Moses' tid hadde Gud mettet Israel med manna i ørkenen. Og hvem var det som hadde mettet dem denne dagen, uten ham som Moses hadde profetert om? Ingen menneskelig makt kunne skape nok mat av fem byggbrød og to små fisker til tusener av sultne mennesker. Og de sa til hverandre: «Dette er profeten som skal komme til verden!»

De ville gjøre Jesus til konge

I løpet av dagen ble denne overbevisningen stadig sterkere. Denne handlingen, som satte kronen på verket, gav dem sikkerhet for at den befrieren de så lenge hadde ventet på, var iblant dem. Folkets forhåpninger stiger stadig. Her står han som skal gjøre Judea til et jordisk paradys, et land som flyter med melk og honning. Han kan tilfredsstille alles lengsler. Han kan knekke de forhatte romernes makt. Han kan befri Juda og Jerusalem. Han kan helbrede de soldatene som blir såret i kamp. Han kan forsyne hele hærer med mat. Han kan seire over nasjonene og gi Israel det herredømme de så lenge har traktet etter.

[279] I sin begeistring er folket beredt til å krone ham til konge med det samme. De ser at han ikke gjør noe for å tiltrekke seg oppmerksomhet eller sikre seg selv ære. Her er det en vesentlig forskjell på ham og prestene og rådsherrene, og de frykter for at han aldri vil gjøre krav på Davids trone. Etter felles rådslagning blir de enige om å ta ham med makt og utrope ham til Israels konge. Disiplene gjør felles sak med mengden ved å erklære at han er den rettmessige arving

til Davids trone. De sier at det er av beskjedenhets han avslår en slik ære. La bare folket få hylle sin befrier! La de arrogante prestene og rådsherrene bli tvunget til å ære ham som kommer med myndighet fra Gud!

Med iver forbereder de seg på å gjennomføre sitt forsett. Men Jesus ser hva som er i gjære, og han forstår det de ikke skjønner: hva en slik utvikling ville føre til. Alt nå er prestene og rådsherrene ute etter ham. De anklager ham for å dra folket bort fra dem. Vold og opprør ville bli følgen av et forsøk på å sette ham på tronen, og arbeidet for det åndelige riket ville bli hindret. Denne utvikling må stanses øyeblikkelig. Jesus kaller disiplene til seg og ber dem ta båten og dra tilbake til Kapernaum med det samme, og overlate til ham å sende folket bort.

Aldri før hadde disiplene følt at et pålegg fra Jesus var så umulig å utføre. De hadde lenge håpet at en folkebevegelse skulle sette Jesus på tronen. De kunne ikke holde ut tanken på at all denne begeistring skulle bli uten resultater. Folkemengden som var kommet sammen for å feire påsken, var ivrig etter å få se den nye profeten. For tilhengerne hans syntes dette å være den gylne anledning til å sette deres kjære mester på Israels trone. Oppglødd som de var av denne nye ambisjon, var det tungt for dem å dra av sted alene og la Jesus bli tilbake på denne øde stranden. De protesterte mot dette, men nå talte Jesus med en myndighet som han aldri før hadde benyttet seg av overfor dem. De visste at ytterligere motstand fra deres side ville være nytteløs, og i taushet begav de seg ned mot sjøen.

Jesus gir nå folkemengden beskjed om å spre seg, og hans opp-treden er så bydende at ingen våger å sette seg imot. Hyllingsropene forstummer på leppene deres. Nettopp som de er i ferd med å gå frem og gripe fatt i ham, blir de stanset, og det glade, ivrige blikket i ansiktene deres forsvinner. I denne folkemengden finnes det sterke personligheter, menn med fast besluttsomhet. Men Jesu kongelige holdning og hans rolige, men bydende ord demper forvirringen og gjør at det ikke blir noe av planene deres. De medgir at han har en makt som overgår all jordisk myndighet, og uten innvendinger finner de seg i det han sier.

Jesus går avsides for å be

[280] Da Jesus var blitt alene, «gikk han opp i fjellet så han kunne være for seg selv og be». I timevis bad han inderlig til Gud. Han bad ikke for seg selv, men for menneskene. Han bad om kraft til å åpenbare sin guddommelige misjon for dem, så Satan ikke fikk forblinde dem og ødelegge deres dømmekraft. Han visste at hans tjeneste på jorden snart var slutt, og at få ville ta imot ham som sin frelser.

I sin sjelenød og kamp bad han for disiplene. De ville bli hardt prøvet. De forhåpninger de så lenge hadde næret, grunnet seg på et populært bedrag og ville på en ytterst smertefull og ydmykende måte bringe dem skuffelse. I stedet for å se ham opphøyet på Davids trone skulle de bli vitne til hans korsfestelse. Dette skulle bli hans virkelige kroning. Men de fattet ikke dette, og derfor ville de møte harde fristelser som de ville ha vanskelig for å oppfatte som fristelser. Uten at Den Hellige Ånd opplyste sinnet og utvidet fatteevnen, ville deres tro svikte. Det smertet Jesus at disiplenes forestillinger om hans rike i så stor grad var begrenset til verdslig storhet og ære. Hans byrde for dem hvilte tungt på ham. Derfor var det med tårer og i bitter angst han bad sine inntrengende bønner.

Disiplene drar ut på sjøen

Disiplene la ikke straks ut fra land, slik som Jesus hadde pålagt dem. De drøyde en stund i håp om at han ville komme ned til dem. Men da de så at mørket hurtig falt på, gikk de om bord i båten for å dra over til Kapernaum. Da de la ut, var de svært mistrøstige og mer utålmodige overfor ham enn de noen gang hadde vært siden de først anerkjente ham som sin Herre. De murret fordi de ikke hadde fått lov til å utrope ham til konge, og de gav seg selv skylden for at de hadde vært så villige til å etterkomme hans pålegg. De tenkte at hvis de hadde vært noe mer påståelige, kunne de kanskje ha oppnådd det de håpet på.

Vantro holdt på å få makt over dem. Trangen til å oppnå ære hadde gjort dem blinde. De visste at fariseerne hatet Jesus, og de var ivrige etter å se at han ble opphøyet slik som de mente han burde bli. Å følge en lærer som kunne gjøre mektige undergjerninger,

og likevel bli hånet og betraktet som bedragere, var en prøvelse de vanskelig kunne holde ut. Skulle de alltid bli ansett som tilhengere av en falsk profet? Ville Kristus aldri hevde sin autoritet som konge? Hvorfor kunne ikke han som hadde en slik makt, åpenbare seg som den han virkelig var, og gjøre tilværelsen mindre smertefull for dem? Hvorfor hadde han ikke reddet døperen Johannes fra en voldsom død? Slik resonnererte disiplene inntil de var kommet ut i et dypt åndelig mørke. Spørsmålet meldte seg om Jesus tross alt kunne være en bedrager slik som fariseerne påstod.

Den dagen hadde disiplene vært vitne til Kristi underfulle gjerninger. Det hadde vært som om himmelen var kommet ned til jorden. Minnet om denne vidunderlige dagen burde ha fylt dem med tro og håp. Hvis alt dette hadde kommet til uttrykk i deres samtale, ville de ikke blitt utsatt for fristelse. Men tankene dreide seg nå om den skuffelsen de hadde hatt. De tenkte ikke på det Jesus hadde sagt: «Sank sammen de stykkene som er blitt til overs, slik at ingen ting går til spille.» For disiplene hadde dette vært timer med rik velsignelse, men nå var alt sammen glemt. De befant seg midt ute i urolig sjø. Sinnet deres var i opprør og tankene var ufornuftige. I denne situasjonen gav Herren dem noe helt annet å tenke på. Det gjør Gud ofte når menneskene lager byrder og vanskeligheter for seg selv. Disiplene skulle få nok å stri med. Faren var allerede underveis og nærmet seg hurtig.

I havsnød

En voldsom storm brøt med ett løs over dem, og de var ikke forberedt. Dette var en plutselig forandring, for det hadde vært en ytterst deilig dag. Stormen gjorde dem skrekkslagne, og de glemte sin misnøye, vantro og utålmodighet. Hver enkelt strevde for å holde båten flytende.

[281]

Sjøveien var kort fra Betsaida til det stedet hvor de ventet å møte Jesus. I vanlig vær ville turen ha tatt en forholdsvis kort tid. Men nå ble de drevet lenger og lenger vekk fra bestemmelsesstedet. Helt til fjerde nattevakt slet de med årene. Da gav de opp og mente at de var fortapt. I stormen og mørket var de blitt klar over hvor hjelpeløse de i grunnen var, og de ønsket inderlig at Jesus hadde vært hos dem.

Jesus kommer mot dem på sjøen

Men Jesus hadde ikke glemt dem. Han holdt øye med dem inne fra stranden, og han så hvordan disse skrekkslagne mennene kjempet mot stormen. Ikke et øyeblikk mistet han disiplene av syne. Med dypeste omsorg fulgte han båten med øynene idet den ble kastet hit og dit med dem som betydde så mye for ham, for disse mennene skulle en gang bli verdens lys. Som en mor med øm kjærlighet våker over sitt barn, våket den medlidende mester over sine disipler. Da deres sinn var blitt ydmyket og deres vanhellige ærgjerrighet stagget, og de ydmykt bad om hjelp, fikk de den.

I det øyeblikk de tror at det er ute med dem, ser de i et lynglimt en forunderlig skikkelse som kommer mot dem på sjøen. Men de vet ikke at det er Jesus. De tror at han som kommer mot dem, er en fiende, og de blir fra seg av skrekk. De hendene som har holdt årene med jerngrep, slipper nå taket, og båten er priggitt bølgene. Alles øyne er som fastnaglet til skikkelsen som kommer gående på de skumhvite bølgene.

De tror det er et gjenferd som varsler deres undergang, og roper av redsel. Jesus later som om han vil gå forbi dem. Men de kjenner ham igjen og roper til ham om hjelp. Deres kjære mester snur seg mot dem, og stemmen hans fjerner deres frykt: «Vær ved godt mot, det er meg. Vær ikke redde!»

Hva Peter opplevde

Så snart dette vidunderlige faktum gikk opp for dem, ble Peter nesten fra seg av glede. Som om han ennå knapt kunne tro, det, ropte han: «Herre, er det deg, så si at jeg skal komme til deg på vannet.»

«Kom!» sa Jesus.

Så lenge Peter ser på Jesus, går han trygt. Men når han selvtilfreds skotter tilbake mot kameratene i båten, vender han blikket bort fra Jesus. Vinden hyler. Bølgene går høyt og kommer mellom ham og Jesus, og han blir redd. Et øyeblikk er Kristus skjult for ham, og troen svikter. Han begynner å synke. Mens bølgene truer med døden, løfter Peter blikket fra de frådende bølgene og ser på Jesus idet han

roper: «Herre, frels meg!» Straks griper Jesus den utstrakte hånden. «Så lite tro du har!» sier han. «Hvorfor tvilte du?»

Så gikk de side om side om bord i båten, Peter med sin hånd i Jesu hånd. Men nå var Peter ydmyk og taus. Han hadde ingen grunn til å rose seg overfor sine kamerater, for det var nære på at han hadde mistet livet på grunn av sin vantro og selvopphøyelse. Da han vendte blikket bort fra Jesus, mistet han fotfestet og sank mellom bølgene.

Ofte ligner vi Peter når vi møter vanskeligheter. Vi ser på bølgene i stedet for å holde blikket festet på Jesus. Vi mister fotfestet, og de frådende bølger skyller over vår sjel. Jesus bad ikke Peter komme bort til seg for at han skulle omkomme. Han kaller oss ikke til å følge seg, for så å forlate oss. «Frykt ikke,» sier han, «jeg har løst deg ut; jeg har kalt deg ved navn, du er min. Går du gjennom vann, er jeg med deg, gjennom elver, skal de ikke rive deg bort. Går du gjennom ild, skal den ikke svi deg, og flammen skal ikke brenne deg. For jeg er Herren din Gud, Israels Hellige, din frelser.» 1,

Jesus kjente disiplenes karakter. Han visste hvor hardt deres tro ville bli prøvd. Ved denne hendelsen på sjøen ønsket han at Peter skulle bli klar over sin egen svakhet, og vise ham at hans sikkerhet berodde på en uavbrutt tillit til Guds kraft. Bare når han i fullstendig mistillit til seg selv satte sin lit til Kristus, kunne han ferdes trygt midt i fristelsens stormvær. Det var på det punktet hvor Peter mente han var sterk, at hans svakhet kom til syne. Først da han ble klar over sin svakhet, kunne han fatte hvor avhengig han var av Kristus. Hadde han forstått hva Jesus prøvde å lære ham ved denne erfaringen på sjøen, ville han ikke ha sviktet i den store prøven.

Gud underviser sine barn dag for dag. Ved hjelp av dagliglivets hendelser forbereder han dem til deres rolle på en større skueplass som han har bestemt for dem. Det er utfallet av de daglige prøver som avgjør seier eller nederlag i livets store kriser.

De som ikke blir klar over at de stadig er avhengige av Gud, vil bli overvunnet av fristelse. Vi kan mene at vi står trygt, og at vi aldri skal miste fotfeste. Vi sier kanskje tillitsfullt: Jeg vet hvem jeg tror på. Ikke noe kan rokke min tro på Gud og hans ord! Men Satan ønsker å benytte seg av våre nedarvede og utviklede karaktertrekk, og gjør oss blinde for våre egne behov og mangler. Det er bare når vi innser vår egen svakhet og ufravendt ser på Jesus, at vi kan ferdes trygt.

Ikke før hadde Jesus tatt plass i båten, så la vinden seg. Og straks var båten «ved land der de skulle legge til». Redselsnatten ble etterfulgt av det gryende dagslyset. Disiplene og andre som var om bord, bøyde seg for Jesus i dyp takknemlighet, og sa: «Du er i sannhet Guds Sønn.» Matt 14, 22-33; Mark 6,45-52; Joh 6,14-21

Krisestemming i Galilea

Da Jesus forbød folket å utrope ham til konge, visste han at det var kommet til et vendepunkt i hans liv. Folkemassen som den ene dagen ønsket å sette ham på tronen, ville vende seg fra ham den neste. Den skuffelsen som deres selviske ærgjerrighet hadde lidd, ville vende deres kjærlighet til hat og deres lovprisning til forbannelser. Selv om han visste dette, tok han ingen forholdsregler for å avverge krisen.

Helt fra første stund hadde Jesus latt være å gi sine etterfølgere noe håp om jordisk belønning. Til en som kom og ønsket å bli hans disippel, sa han: «Revene har hi, og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke noe han kan hvile sitt hode på.»¹ Hvis menneskene hadde kunnet få både verden og Kristus, ville mange ha fulgt ham. Men en slik tjeneste kunne han ikke ta imot. Av dem som nå hadde sluttet seg til ham, var det mange som hadde latt seg lokke av håpet om et verdslig rike. Disse måtte rives ut av villfarelsen. Den dype åndelige lærdom i miraklet med brødene var ikke blitt forstått. Dette måtte gjøres klart, og denne nye åpenbaring ville medføre en hardere prøve.

Underet med brødene ble omtalt vidt og bredt, og svært tidlig neste morgen strømmet folk til Betsaida for å treffe Jesus. De kom i store flokker både til lands og til vanns. De som hadde forlatt ham kvelden før, vendte nå tilbake og ventet å finne ham på samme sted, for det hadde ikke vært noen båt som kunne ta ham over til den andre siden. Men de lette forgjeves, og mange drog tilbake til Kapernaum hvor de fremdeles lette etter ham.

I mellomtiden var Jesus kommet til Gennesaret etter bare en dags fravær. Så snart det ble kjent at han var gått i land, skyndte folk seg «rundt i hele nabolaget og begynte å bære de syke på bårer dit de hørte at han var».²

En stund etter gikk han til synagogen der han møtte dem som var kommet fra Betsaida. Av disiplene fikk de vite hvordan han var kommet over sjøen. De fikk høre om den fryktelige stormen og de

[285]

mange timene de hadde rodd i motvind, men til ingen nytte; hvordan Jesus til deres store skrekk kom gående på sjøen, og hvordan hans ord hadde beroliget dem; hva Peter opplevde, og hvordan stormen plutselig stilnet, og hvordan båten endelig nådde land. Alt dette ble nøyaktig fortalt til folket som hørte på med undring. Men mange som ikke nøyde seg med dette, samlet seg omkring Jesus og spurte: «Rabbi, når kom du hit?» De håpet at han selv skulle fortelle mer om miraklet.

De evige verdier

Jesus tilfredsstilte ikke deres nysgjerrighet. Bedrøvet sa han: «Dere søker meg fordi dere spiste av brødene og ble mette, ikke fordi dere har sett tegn.» De søkte ham ikke av noe verdig motiv, men da de hadde spist av brødene og blitt mette, håpet de fremdeles å oppnå materiell fordel ved å slutte seg til ham. Jesus sa til dem: «Arbeid ikke for den mat som forgår, men for den mat som består og gir evig liv.» Søk ikke bare materielle fordeler. Vær ikke bare opptatt med å skaffe til veie det som trenges for dette livet. Søk heller åndelig føde, den visdom som varer og gir evig liv. Bare Guds Sønn kan gi oss den, «for på ham har Gud, Faderen, satt sitt segl».

En kortstund var tilhørernes interesse vakt, og de utbrøt: «Hva er da de gjerninger Gud vil vi skal gjøre?» De hadde utført mange byrdefulle gjerninger for å kunne oppnå gunst hos Gud, og de var beredt til å høre om hvilken som helst ny vedtekt som måtte overholdes, og som kunne gjøre dem fortjent til enda større gunst. Meningen med spørsmålet var: Hva skal vi gjøre for at vi kan fortjene himmelen? Hvilken pris må vi betale for å oppnå evig liv?

Jesus svarte: «Dette er den gjerning Gud vil dere skal gjøre: å tro på ham som Gud har sendt.» Prisen for himmelen er Jesus. Veien til himmelen går gjennom troen på «Guds lam som bærer verdens synd».

Vantroen griper om seg

Men folket ville ikke godta denne uttalelsen om guddommelig sannhet. Jesus hadde utført nettopp det som profetene hadde forutsagt at Messias ville gjøre. Men de hadde ikke sett det som deres

egoistiske forhåpninger hadde forespeilet dem. Riktignok hadde Jesus en gang mettet folkemengden med fem byggbrød. Men på Moses' tid var Israel blitt mettet med manna i førti år, og de ventet langt større velgjerninger av Messias. I sin utilfredshet spurte de seg selv hvorfor ikke Jesus kunne gi helse, styrke og rikdom til hele folket, all den stund han hadde utført så mange underfulle gjerninger som de selv hadde vært vitne til. Hvorfor kunne han ikke fri dem fra deres undertrykkere og gi dem makt og ære? [286]

Den kjensgjerning at han påstod at han var den som Gud hadde sendt, og likevel avsto å bli Israels konge, var et mysterium de ikke kunne fatte. Hans avslag ble mistydet. Mange drog den slutning at han ikke våget å hevde sine krav, fordi han selv var i tvil om hans misjon virkelig var guddommelig. Slik åpnet de opp for vantro, og den sæd Satan hadde sådd, bar frukt etter sitt slag, i misforståelse og frafall.

Halvt spottende spurte nå en rabbiner: «Hvilket tegn gjør du, så vi kan se det og tro på deg? Hva kan du gjøre? Våre fedre spiste manna i ørkenen, slik det står skrevet: Brød fra himmelen gav han dem å spise.»

Jødene mente at det var Moses som hadde gitt folket manna. De hedret redskapet og så bort fra ham som utførte selve gjerningen. Deres forfedre hadde murret mot Moses, og betvilt og benektet hans guddommelige misjon. Slik forkastet nå hans etterkommere ham som kom med Guds budskap til dem. Da sa Jesus til dem: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Moses gav dere ikke brødet fra himmelen.» Han som hadde gitt dem manna, stod midt iblant dem. Det var Kristus selv som førte israelittene gjennom ørkenen, og som daglig mettet dem med brød fra himmelen. Den maten var et forbilde på det virkelige brødet fra himmelen. Den livgivende Ånd som flyter ut fra Guds ubegrensede forråd, er den virkelige manna. Jesus sa: «Guds brød er det brød som kommer ned fra himmelen og gir verden liv.»

«Livets brød»

Noen av tilhørerne mente fremdeles at det var vanlig brød Jesus hentydet til. Derfor sa de: «Herre, gi oss alltid dette brød.» Jesus sa da rett ut: «Jeg er livets brød.»

Det bildet Jesus brukte, var jødene vel kjent med. Inspirert av Den Hellige Ånd hadde Moses sagt at «mennesket ikke lever bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Herrens munn». Og profeten Jeremia hadde skrevet: «Jeg fant dine ord og åt dem, de var til glede for meg.»³ Rabbinerne hadde selv et ordtak som sa at å spise brød i åndelig mening var å granske loven og gjøre gode gjerninger. Det ble ofte sagt at når Messias kom, ville hele Israel bli mett.

Det profetene lærte, klargjorde den dype åndelige lærdom i miraklet med brødene. Denne lærdommen prøvde Kristus å klargjøre for sine tilhørere i synagogen. Hadde de forstått Den hellige skrift, ville de ha forstått hva han mente da han sa: «Jeg er livets brød.» Det var bare gått en dag siden den store folkemengden som var utmattet og trett, var blitt mett av det brødet han hadde gitt dem. Likesom de hadde fått legemlig styrke av dette brødet og var blitt oppkvikket, ville Kristus gi dem åndelig styrke til evig liv. «Den som kommer til meg,» sa han, «skal ikke hungre, og den som tror på meg, skal aldri tørste.» Og han føyde til: «Men jeg har sagt dere at dere har sett meg og likevel ikke tror.»

[287] Den Hellige Ånd hadde åpenbart Kristus for dem. Dag etter dag hadde de vært vitne til de levende beviser på hans makt. Likevel bad de om enda et tegn. Hadde de fått et slikt tegn, ville de fortsatt ha vært like vantro som før. Hvis de ikke var blitt overbevist av det de hadde sett og hørt, var det nytteløst å vise dem flere undergjerninger. Vantroen vil alltid finne påskudd for tvil, og den vil bortforklare de mest overbevisende fakta.

Igjen appellerte Jesus til deres motvillige sinn: «Den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort.» Han sa at alle som tok imot ham i tro, skulle få evig liv. Ikke en skulle gå fortapt. Det var ikke nødvendig for fariseerne og saddukeerne å strides om det fremtidige liv. Menneskene behøver ikke lenger sørge i håpløs fortvilelse over sine døde. «For dette er min Fars vilje, at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.»

Folkets ledere ble harme

Men folkets ledere ble fortørnet. De sa: «Er ikke dette Jesus, Josefs sønn? Vi kjenner da både hans far og hans mor. Hvordan kan

han si at han er kommet ned fra himmelen?» De prøvde å vekke fordom ved hånlige å henvise til Jesu lave byrd. De ymtet foraktelig om hans liv som en vanlig galileer, og hentydet til hans familie som fattig og uanselig. De sa at påstandene denne ulærde tømmermannen kom med, ikke fortjente deres oppmerksomhet. På grunn av hans uforklarlige fødsel kom de med fordekte antydninger om at han var av tvilsom avstamning. Slik ble de menneskelige omstendigheter i forbindelse med hans fødsel fremstilt som en skamlett på hans liv.

Jesus forsøkte ikke å forklare hemmeligheten ved sin fødsel. Han svarte ikke på spørsmålene om sitt himmelske opphav, like lite som han hadde svart på spørsmål om hvordan han var kommet over sjøen. Han prøvde ikke å gjøre oppmerksom på miraklene som kjennetegnet hans liv. Av fri vilje hadde han fraskrevet seg enhver menneskelig anseelse og tatt på seg en tjeners skikkelse. Men hans ord og gjerninger åpenbarte hans karakter. Alle som åpnet sitt sinn for guddommelig lys, ville anerkjenne ham som Faderens enbårne Sønn, «full av nåde og sannhet».4

Fariseernes fordom lå dypere enn deres spørsmål kunne tyde på. Den hadde sin rot i hjerter som var fordervet. Hvert ord og hver handling fra Jesus vakte motstand hos dem, for det sinnelaget som preget dem, fant ingen gjenklang hos ham.

«Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham; og jeg skal reise ham opp på den siste dag. Det står skrevet hos profetene: Alle skal være opplært av Gud. Den som hører på Faderen og lærer av ham, kommer til meg.» Ingen vil noensinne komme til Jesus uten at de blir dratt av Faderens kjærlighet. Gud drar alle til seg. Bare de som står imot, vil nekte å komme til Kristus.

[288]

Med ordene: «Alle skal være opplært av Gud,» hentydet Jesus til profetien hos Jesaja: «Alle dine barn skal bli opplært av Herren, og stor blir freden for dine sønner.»5 Dette skriftstedet anvendte jødene på seg selv. De roste seg av at Gud var deres lærer. Men Jesus viste hvor innholdsløs denne påstanden var, for han sa: «Den som hører på Faderen og lærer av ham, kommer til meg.» Bare gjennom Kristus kunne de få kunnskap om Faderen. Mennesker kunne ikke tåle synet av hans herlighet. De som hadde lært av Gud, hadde lyttet til hans Sønns røst. I Jesus fra Nasaret ville de anerkjenne ham som gjennom naturen og åpenbaringen hadde forkynt Faderen.

«Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som tror, har evig liv.» Gjennom apostelen Johannes, som lyttet til disse ordene, forkynte Den Hellige Ånd til menighetene: «Dette er vitnesbyrdet: Gud har gitt oss evig liv, og dette liv er i hans Sønn. Den som har Sønnen, eier livet.»⁶ Og Jesus sa: «Jeg skal reise ham opp på den siste dag.» Kristus ble ett med oss, for at vi skulle bli en ånd med ham. Det er i kraft av denne forening vi skal komme frem fra graven, ikke bare som en manifestasjon av Kristi makt, men fordi hans liv ved troen er blitt vårt liv. De som ser Kristus i hans sanne natur og tar imot ham, har evig liv. Det er ved Ånden at Kristus bor i oss. Guds Ånd, som vi tar imot i tro, er begynnelsen til det evige liv.

Jesu «legeme» og «blod»

Folket hadde minnet Jesus om mannaen som deres forfedre spiste i ørkenen, som om det var et større mirakel enn det Jesus hadde utført. Men han viste hvor fattigslig dette var sammenlignet med de velsignelser han var kommet for å gi. Mannaen kunne bare opprettholde den jordiske tilværelse. Den kunne ikke avverge døden eller sikre dem udødelighet. Men brødet fra himmelen ville gi sjelen næring til evig liv. Jesus sa: «Jeg er livets brød. Fedrene deres spiste manna i ørkenen, men de døde. Det brødet som kommer ned fra himmelen, er slik at den som spiser av det, ikke dør. Jeg er det levende brød som er kommet ned fra himmelen. Den som spiser av dette brød, skal leve til evig tid.» Til dette bildet føyer han nå et annet. Bare ved å dø kunne han gi menneskene liv. I de ordene som nå følger, henviser han til sin død som midlet til frelse: «Det brød jeg vil gi, er mitt legeme som jeg gir til liv for verden.»

Jødene skulle nettopp feire påsken i Jerusalem til minne om den natten da Israel ble utfridd og de egyptiske hjem ble hjemsokt av dødsengelen. Gud ville at de i påskelammet skulle se Guds lam, og gjennom dette symbolet ta imot ham som gav seg selv for verden. Men de hadde gjort symbolet til det som alt dreide seg om, uten å akte på den betydning det hadde. De så ikke Herrens legeme i det. Den samme sannhet som var symbolisert i påsketjenesten, ble fremholdt i Kristi ord. Likevel forstod de den ikke.

Nå utbrøt rabbinerne i harme: «Hvordan kan han gi oss sitt legeme å spise?» De lot til å forstå hans uttalelse på samme bokstavelige

måte som Nikodemus da han spurte: «Hvordan kan en som er gammel, bli født?»⁷ På en viss måte fattet de hva Jesus mente, men de var ikke villige til å innrømme det. Ved å mistyde hans ord håpet de å kunne vekke fordom mot ham hos folket.

Jesus avdempet ikke sin symbolske fremstilling, men gjentok sannheten i enda sterkere ordelag: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere. Men den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, har evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag. For mitt legeme er den sanne mat, og mitt blod er den sanne drikk. Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, blir i meg og jeg i ham.»

Å spise Kristi legeme og drikke hans blod er å ta imot ham som en personlig frelser, i troen på at han tilgir våre synder, og at vi er fullkomne i ham. Det er ved å betrakte hans kjærlighet, ved å dvele ved den, ved å ta den til oss, at vi får del i hans natur. Hva maten er for legemet, må Kristus være for sjelen. Mat kan ikke gagne oss med mindre vi spiser den og den blir en del av oss. Slik har Kristus ingen verdi for oss hvis vi ikke kjenner ham som vår personlige frelser. En teoretisk kunnskap om ham vil ikke hjelpe oss. Vi må bli næret av ham, ta imot ham så hans liv blir vårt liv. Vi må oppta i oss hans kjærlighet og nåde.

Men selv ikke dette billedspråk kan helt og fullt fremstille den troendes forhold til Kristus. Jesus sa: «Likesom Faderen, den levende, har sendt meg, og jeg har liv ved ham, slik skal også den som spiser meg, ha liv ved meg.» Slik som Guds Sønn levde ved tro på Faderen, skal vi leve ved tro på Kristus. Så fullstendig var Jesus overgitt til Guds vilje at Faderen alene kom til syne i hans liv. Selv om han ble prøvd i alt på samme måte som vi, stod han overfor verden upåvirket av det onde han var omgitt av. Slik skal vi seire likesom Kristus seiret.

Er du en Kristi etterfølger? I så fall er alt som er skrevet om det åndelige liv, skrevet for deg, og du kan oppnå det ved å bli ett med Jesus. Har du sluppet av i din iver? Er din første kjærlighet blitt kald? Så motta igjen den kjærlighet som Kristus tilbyr! Spis hans legeme og drikk hans blod, så vil du bli ett med Faderen og Sønnen.

De vantro jødene nektet å legge noen annen mening i Jesu ord enn den rent bokstavelige. Ifølge seremoniloven var det forbudt å

smake blod, og nå tolket de Jesu ord som gudsbespottelse, og de kom i innbyrdes ordstrid. Til og med mange av disiplene sa: «Dette er harde ord! Hvem kan høre på slikt?»

Jesu svarte dem: «Synes dere dette er anstøtelig? Hva så når dere ser Menneskesønnen stige opp dit hvor han var før? Det er Ånden som gjør levende; her kan mennesket intet utrette. De ord jeg har talt til dere, er ånd og liv.»

[290] Kristi liv som gir verden liv, er i hans ord. Det var ved sitt ord Jesus helbredet sykdom og drev ut onde ånder. Ved sitt ord bød han sjøen bli stille og oppreiste døde. Og folket kunne bevitne at det var kraft i hans ord. Han talte Guds ord slik som han hadde talt gjennom alle profetene og lærerne i Det gamle testamente. Det er Kristus som fremstilles i hele Bibelen; og han ønsket å rette sine etterfølgeres tro mot Ordet. Når han ikke lenger var synlig til stede blant dem, måtte Ordet være kilden til deres kraft. På samme måte som sin mester skulle de leve «av hvert ord som kommer fra Guds munn».8

Liksom vårt fysiske liv oppholdes ved mat, blir vårt åndelige liv oppholdt ved Guds ord. Hvert menneske må ta imot liv fra Guds ord for sin egen del. Likesom vi selv må spise for å få næring, må vi selv ta imot Ordet. Vi må ikke bare få det slik det kommer fra et annet menneske, men vi bør granske Bibelen omhyggelig, og be Gud om Den Hellige Ånds hjelp til å forstå hans ord. Vi bør ta en tekst og forvise oss om at vi har funnet frem til det Gud ønsker å formidle til oss gjennom denne teksten. Så bør vi grunne over denne tanken inntil den blir vår egen, og vi vet hva Herren sier.

Jesu løfter og advarsler gjelder meg. For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at jeg ved å tro på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. De erfaringer som det fortelles om i Guds ord, må være mine erfaringer. Bønner og løfter, råd og advarsler er for meg. «Jeg er korsfestet med Kristus, jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg. Det liv jeg nå lever her på jorden, det lever jeg i troen på Guds Sønn som elsket meg og gav seg selv for meg.»9 Når troen på den måten tar imot sannheten og opptar den i seg, blir den en del av vårt vesen og drivkranen i livet. Når Guds ord får innpass i sjelen, former det tankelivet og griper inn i karakterutviklingen.

Når vi stadig fester troens blick på Jesus, blir vi styrket. Gud vil gi de mest dyrebare åpenbaringer til sitt folk som hungrer og

tørster. De vil oppdage at Kristus er en personlig frelser. Når de tilegner seg hans ord, vil de oppdage at det er ånd og liv. Ordet tilintetgjør den naturlige, jordiske natur og gir oss et nytt liv i Jesus Kristus. Den Hellige Ånd kommer til sjelen med sin trøst. Ved hans forvandlende kraft blir Guds bilde fremkalt i hans etterfølgere. De blir nye skapninger. Kjærlighet kommer i stedet for hat, og sinnet får likhet med det guddommelige. Dette er å leve «av hvert ord som kommer fra Guds munn». Det er å spise det brødet som kommer fra himmelen.

Kristus hadde gitt uttrykk for en hellig og evig sannhet om forholdet mellom ham selv og hans, etterfølgere. Han kjente naturen hos dem som sa at de var hans disipler, og hans ord var en tros prøve for dem. Han sa at de måtte tro og handle etter det han hadde lært dem. Alle som tok imot ham, ville få del i hans natur og bli omdannet i samsvar med hans karakter. Dette innbefattet at de måtte gi avkall på sine ærgjerrige yndlingsplaner. Det krevde at de helt og fullt overgav seg til Jesus. De var kalt til å bli selvoppofrende, saktmodige og ydmyke. De måtte vandre på den trange stien der han gikk, hvis de skulle få del i livets gave og himmelens herlighet.

[291]

Folket vender ham ryggen

Prøven var imidlertid for stor. Begeistringen kjølnet hos dem som med makt hadde prøvd å gjøre ham til konge. De gav uttrykk for at talen i synagogen hadde åpnet deres øyne. Nå var de blitt klar over bedraget. Etter deres mening var hans tale en direkte innrømmelse av at han ikke var Messias, og at det ikke ble noen jordisk belønning for dem som holdt seg til ham. De hadde verdsatt hans makt til å utføre undergjerninger, og de var ivrige etter å bli befridd for sykdom og lidelse. Men de hadde ingen sympati for hans selvoppofrende liv, og de brydde seg ikke om det åndelige riket han snakket om. De som hadde oppsøkt ham av selviske grunner uten å være oppriktige, hadde ikke lenger behov for ham. Hvis han ikke ville bruke sin kraft og innflytelse for å befri dem fra romerne, ville de ikke ha noe med ham å gjøre.

Jesus sa rett ut til dem: «Det er noen av dere som ikke tror.» Og han føyde til: «Derfor sa jeg til dere at ingen kan komme til meg uten at det er gitt ham av Faderen.» Han ville ha dem til å forstå at

hvis de ikke ble dratt til ham, var det fordi deres sinn ikke var åpent for Den Hellige Ånd. «Slik et menneske er i seg selv, tar det ikke imot det som hører Guds Ånd til. For ham er det uforstand, og han kan ikke fatte det; det kan bare bedømmes på åndelig vis.»¹⁰ Det er ved tro at sjelen ser Jesu herlighet. Denne herligheten er skjult inntil troen blir tent i hjertet ved Den Hellige Ånd.

Denne offentlige irettesettelsen for disse disiplenes vantro støtte dem enda lenger bort fra Jesus. De var i høy grad misfornøyd, og for å såre ham og tilfredsstillte fariseernes ondskap, snudde de ryggen til ham og forlot ham med forakt. De hadde gjort sitt valg. De hadde tatt imot den ytre form uten ånd, skallet uten kjerne. De endret aldri senere denne holdning, for de var ikke lenger sammen med Jesus.

«Han har kasteskuffen i hånden og skal rense kornet på treskeplassen. Hveten sin skal han samle i låven.»¹¹ Dette var en av de ganger han foretok en utrensing. Ved sannhetens ord ble agnene skilt fra hveten. Mange vendte seg bort fra Jesus fordi de var altfor forfengelige og selvrettferdige til å ta imot irettesettelse, og for verdenskjære til å leve i ydmykhet. Mange gjør fremdeles det samme.

I dag blir mennesker prøvd slik som disse disiplene ble prøvd i synagogen i Kapernaum. Når sannheten trenger inn i hjertet, innser de at deres liv ikke er i samsvar med Guds vilje. De ser nødvendigheten av at det skjer en fullstendig forandring i dem selv, men de er ikke villige til å vise selvfornektelse. Derfor blir de harme når deres synd blir oppdaget. De går fornærmet bort, slik som disiplene forlot Jesus mens de murret: «Dette er harde ord! Hvem kan høre på slikt?»

De ville gjerne ha lyttet til ros og smiger. Men sannheten er uvelkommen, de tåler ikke å høre den. Når folkemengden følger med, når de blir mett med brød, når seiersropene lyder, da lovpriser de. Men når Guds ransakende Ånd åpenbarer deres synd og byr dem avstå fra den, vender de ryggen til sannheten og ferdes ikke lenger sammen med Jesus.

[292] Da disse utilfredse disiplene vendte seg bort fra Jesus, fikk en annen ånd makten over dem. De kunne ikke se noe attraktivt ved ham som de engang var så opptatt av. I stedet oppsøkte de hans fiender, for de var i samsvar med deres holdning og gjerning. De mistydet hans ord, forfalsket hans uttalelser og fremstilte hans motiver som tvilsomme. For å forsvare sin fremgangsmåte samlet de hver detalj

som kunne brukes mot ham, og disse falske ryktene vakte slik harme at hans liv var i fare.

Hurtig spredte det seg et rykte om at Jesus fra Nasaret selv hadde innrømmet at han ikke var Messias. Dette gjorde at folkestemningen i Galilea vendte seg mot ham, slik som det året i forveien hadde skjedd i Judea. Hva nå med Israel? De forkastet sin frelser fordi de lengtet etter en erobrer som ville gi dem verdslig makt. De ønsket den maten som forgår, ikke den som gir evig liv.

Med sorg i sinn så Jesus etter dem som hadde vært hans disipler, og som nå forlot ham som var menneskenes liv og lys. Hans medfølelse ble ikke verdsatt og hans kjærlighet ikke gjengjeldt. Hans barmhjertighet ble ringeaktet og hans frelse forkastet. Dette fylte ham med en sorg som ikke kan uttrykkes i ord. Det var slike forhold som gjorde ham til en smertenes mann, vel kjent med sorg.

«Hvem skal vi gå til?»

Jesus forsøkte ikke å hindre dem som stod i ferd med å forlate ham. Han vendte seg bare til de tolv og sa: «Vil også dere gå bort?»

Peter svarte med å spørre: «Herre, hvem skal vi gå til?» Og han føyde til: «Du har det evige livs ord. Og vi tror og vet at du er Guds hellige.»

«Hvem skal vi gå til?» Lærerne i Israel var slaver under formalisme. Fariseerne og saddukeerne lå i stadig strid med hverandre. Å forlate Jesus ville si det samme som å falle i hendene på dem som var opptatt med ritualer og seremonier, ærgjerrige personer som bare tenkte på sin egen ære. Disiplene hadde opplevd mer fred og glede siden de tok imot Jesus enn i hele sitt tidligere liv. Hvordan kunne de da vende tilbake til dem som hadde hånet og forfulgt ham som er synderes venn? De hadde lenge ventet på Messias. Nå var han kommet, og de kunne ikke gå bort fra ham og vende seg til dem som jaktet på hans liv, og som forfulgte dem fordi de var med Jesus.

«Hvem skal vi gå til?» Ikke bort fra Jesu undervisning om kjærlighet og barmhjertighet, til vantroens mørke og verdens ondskap. Mens Jesus ble sviktet av mange som hadde vært vitne til hans underfulle gjerninger, gav Peter uttrykk for disiplenes tro: Du er «Guds Hellige». Selve tanken på å miste dette sjelens anker fylte dem med

frykt og sorg. Å være uten en frelser var å drive omkring på et mørkt og stormfullt hav.

[293] Mange av Jesu ord og handlinger virker uforståelige for mennesker med en begrenset innsikt. Men hvert ord og hver handling hadde sin bestemte hensikt i arbeidet for vår frelse. Hver detalj var beregnet på å bringe frem sitt eget resultat. Hvis vi var i stand til å forstå Kristi hensikter, ville alt vise seg å være betydningsfullt, fullkomment og i samsvar med hans misjon.

Selv om vi ikke nå kan fatte Guds gjerninger og hensikter, kan vi likevel fornemme hans store kjærlighet som ligger til grunn for hele hans handlemåte med menneskene. Den som lever nær Jesus, vil forstå mye av gudsfryktens hemmelighet. Han vil oppdage den barmhjertighet som kommer med irttesettelser, som prøver karakteren og bringer hjertets forsett frem i lyset.

Da Jesus fremholdt den prøvende sannhet som gjorde at så mange av hans etterfølgere trakk seg tilbake, visste han hva følgen av hans ord ville bli. Men han hadde et barmhjertighetens forsett å fullbyrde. Han forutså at i fristelsens stund ville hver enkelt av hans kjære disipler bli hardt prøvet. Sjeleangsten i Getsemane og når han skulle bli forrådt og korsfestet, ville bli en ytterst tung ildprøve for dem. Hvis det ikke hadde kommet noen prøve på et tidligere tidspunkt, ville mange som bare handlet ut fra selviske motiver, ha vært sammen med dem.

Når deres Herre ble dømt i domshallen, når folkemengden som hadde hyllet ham som sin konge, pep ham ut og spottet ham, når hopen hånet og ropte: «Korsfest ham!» og når disse egoistiske menneskene ble skuffet i sine verdslige ambisjoner, ville de oppgi sin troskap mot Jesus. Dermed ville de påføre disiplene en bitter, hjerteknugende sorg. Den ville komme i tillegg til den sorg og skuffelse de ville føle når deres egne kjæreste forhåpninger ble tilintetgjort. I denne mørke time ville eksemplet av dem som vendte seg bort fra Jesus, ha revet andre med. Jesus lot denne krisen inntreffe mens han enda var sammen med sine lojale etterfølgere og kunne styrke deres tro.

[294] Hvilken medlidende frelser som i full forvissning om det som ventet ham, på en omsorgsfull måte jevnet veien for disiplene og forberedte dem for den største påkjenning og styrket dem til den avgjørende prøven! Joh 6,22-71

Menneskebud og Guds bud

De skriftlærde og fariseerne som ventet å se Jesus ved påskehøytiden, hadde lagt en felle for ham. Men Jesus visste om deres planer og holdt seg derfor borte. «Fariseerne og noen skriftlærde som var kommet fra Jerusalem, samlet seg om Jesus.»

Da han ikke gikk dit de var, kom de til ham. En stund hadde det sett ut til at innbyggerne i Galilea ville ta imot Jesus som Messias, og at presteskapets makt i denne landsdelen ville bli brutt. Utsendelsen av de tolv apostlene, som betydde en utvidelse av Kristi gjerning og førte disiplene inn i en mer direkte konfrontasjon med rabbinerne, skapte ny misunnelse hos lederne i Jerusalem. Spionene som de på et tidligere tidspunkt hadde sendt til Kapernaum, var kommet i forlegenhet da de prøvde å anklage ham for sabbatsbrudd. Men rabbinerne var oppsatt på å gjennomføre sin plan. En ny deputasjon ble sendt for å overvåke hans bevegelser og finne noe de kunne anklage ham for.

Grunnlaget for deres anklage mot ham var nå som før at han satte til side de tradisjonelle forskrifter som hadde gjort Guds lov til en byrde. Det ble påstått at hensikten med disse forskriftene var å sikre at loven ble overholdt, men de ble ansett for å være mer hellige enn selve loven. Når disse kom i konflikt med de bud som ble gitt på Sinai, ble rabbinernes forskrifter prioritert.

En av de skikker som de var mest nøye med, var den seremonielle renselse. Å forsømme de formaliteter som skulle overholdes før et måltid, ble regnet som en avskyelig synd som måtte straffes både i denne verden og i den kommende. Det ble regnet som en fortjenstfull handling å ta livet av overtrederen.

Det fantes utallige regler for renselse. Ens levetid var knapt tilstrekkelig til å lære dem alle. For dem som forsøkte å overholde rabbinernes krav, ble hele livet en eneste langvarig kamp mot seremoniell urenhet og en endeløs rundgang av vasking og renselser. Mens folket var opptatt med bagatellmessige nyanser når det gjaldt

[295]

å overholde forskrifter som Gud aldri hadde krevd, ble deres oppmerksomhet ledet bort fra de store prinsippene i hans lov.

Kristus og disiplene overholdt ikke disse seremonielle regler for renselse, og spionene gjorde dette til grunnlag for sin fordømmelse. De angrep ikke Kristus direkte, men kom til ham med kritikk mot disiplene, og sa i folkemengdens påhør: «Hvorfor bryter dine disipler de forskriftene vi har overtatt fra de gamle? De vasker ikke hendene før de spiser.»

Alltid når sannhetens budskap påvirker mennesker med en særlig kraft, egger Satan til strid om et eller annet underordnet spørsmål. Slik prøver han å lede oppmerksomheten bort fra det som er selve saken. Når som helst en god gjerning blir begynt, er det alltid noen som med sine spissfindigheter er klar til å sette i gang en diskusjon om skikk og bruk og formaliteter for å lede tanken bort fra de levende realiteter. Når det viser seg at Gud er i ferd med å virke på en spesiell måte for sitt folk, må de ikke la seg lokke inn i en strid som bare virker sjelsødeleggende. Det er viktig at vi spør oss selv: Eier jeg en frelsende tro på Guds Sønn? Er mitt liv i harmoni med Guds lov? «Den som tror på Sønnen, har evig liv. Den som er ulydig mot Sønnen, skal ikke se livet.» «Det som viser oss om vi har lært Gud å kjenne, er om vi holder hans bud.» 1

Til felts mot ubibelske tradisjoner

Jesus forsøkte ikke å forsvare seg selv eller disiplene. Han kom ikke med noen hentydning til anklagene mot ham. I stedet påviste han hvilken åndsmakt som drev dem som så ivrig forfektet menneskelige ordninger. Han gav dem et eksempel på hva de stadig gjorde, og hva de hadde gjort like før de oppsøkte ham. «Dere opphever Guds bud, så dere kan følge egne forskrifter. For Moses sa: Du skal hedre din far og din mor, og: Den som bruker onde ord mot far eller mor, skal dø. Men dere lærer: Om en mann sier til sin far eller mor: Det du skulle hatt av meg til hjelp, skal være en korban - det betyr en gave til templet - da forbyr dere ham å hjelpe far eller mor.»

De satte til side det femte bud som om det ikke hadde noen betydning. Men de var svært nøye når det gjaldt å etterkomme de gamles vedtekter. De lærte folket at å gi det de eide til templet, var en mer hellig plikt enn å sørge for sine foreldre, og at det var helligbrøde

å gi far eller mor noe som helst av det som på den måten var blitt helliget, om nøden var aldri så stor. En sønn som ikke hadde noen plikttroskap overfor foreldrene, kunne bare uttale ordet «korban» over sin eiendom og på den måten hellige den til Gud. Deretter kunne han disponere den til eget bruk så lenge han levde. Men etter hans død skulle den tilfalle tempeltjenesten. På den måten stod det ham fritt, både mens han levde og etter sin død, å vanære og svikte sine foreldre under påskudd av hengivenhet overfor Gud.

Hverken i ord eller handling slo Jesus av på menneskers plikt til å gi Gud gaver og offer. Det var Kristus som hadde gitt alle instruksene i loven om tiende og offergaver. Da han var på jorden, roste han den fattige enken som la alt hun eide i tempelkisten. Men prestenes og rabbinernes tilsynelatende nidkjærhet for Gud var bare et påskudd for å dekke over

[296]

deres trang til selvopphøyelse. Folket ble bedradd. De strevde med tunge byrder som Gud ikke hadde lagt på dem. Selv Jesu disipler var ikke helt fri for det åk som var blitt lagt på dem ved nedarvet fordom og rabbinernes autoritet. Ved å avsløre rabbinernes virkelige sinnelag prøvde Jesus nå å frigjøre alle som virkelig ønsket å tjene Gud, fra trelldommen under tradisjonene.

«Dere hyklere!» sa han til de listige spionene. «Jesaja profeterte rett om dere da han sa: Dette folk ærer meg med leppene, men hjertet er langt borte fra meg. De dyrker meg forgjeves, for det de lærer, er menneskebud.» Kristi ord var en anklage mot hele det fariseiske system. Han erklærte at når rabbinerne satte sine krav over de guddommelige forskrifter, stilte de seg selv over Gud.

Utsendingene fra Jerusalem ble rasende. De kunne ikke beskyldte Kristus for å overtre loven som ble gitt på Sinai, for han forsvarte den mot deres vedtekter. De store bud i loven som han fremholdt, var en slående kontrast til de betydningsløse regler som menneskene hadde funnet på.

Jesus forklarte for folkemengden, og senere mer inngående for disiplene, at urenheten ikke kommer utefra, men innefra. Renhet og urenhet er noe som har med sinnet å gjøre. Det som gjør et menneske urent, er den onde handling, det onde ord, den onde tanke - overtredelse av Guds lov, ikke forsømmelse av ytre seremonier som mennesker har oppfunnet.

Disiplene la merke til hvor rasende spionene ble da deres falske lære ble avslørt. De så de sinte blikkene og hørte de halvt mumlende ordene som vitnet om utilfredshet og hevnlust. Uten å tenke på hvor ofte Kristus hadde vist at han leste sinn og tanker som en åpen bok, fortalte de ham hvordan hans ord hadde virket. De håpet at han kanskje ville forsone seg med de rasende embetsmennene, og sa til ham: «Vet du at fariseerne ble forarget da de hørte dette?»

[297] Jesus svarte: «Enhver plante som ikke er plantet av min himmelske Far, skal bli revet opp med rot.» De skikker og vedtekter som rabbinerne verdsatte så høyt, var av denne verden. Hvor stor autoritet de enn hadde over folket, ville de ikke kunne bestå prøven innfor Gud. Ethvert menneskelig påfunn som er satt i stedet for Guds bud, vil vise seg verdiløst når «Gud skal dømme hver gjerning, holde dom over alt som er skjult, enten det er godt eller ondt».2

Også i vår tid

Å innføre menneskelige forskrifter i stedet for Guds bud er ikke noe som bare hører fortiden til. Selv blant kristne finnes det ordninger og skikker som ikke har noen bedre grunnvoll enn menneskelige tradisjoner. Slike ordninger, som bare hviler på menneskelig myndighet, har fortrenget dem som Gud har innstiftet. Menneskene klynger seg til sine overleveringer, høyakter sine skikker og nærer hat mot dem som prøver å påvise deres villfarelse. Vi som i dag har fått pålegg om å gjøre menneskene oppmerksomme på Guds bud og Jesu tro, møter det samme fiendskap som viste seg på Kristi tid. Om levningen av Guds folk står det skrevet: «Fylt av raseri mot kvinnen gikk draken av sted for å føre krig mot de andre av hennes ætt, mot dem som følger Guds bud og holder fast ved vitnesbyrdet om Jesus.»3

«Enhver plante som ikke er plantet av min himmelske Far, skal bli revet opp med rot.» I stedet for de såkalte kirkefedres autoritet pålegger Gud oss å rette oss etter det han har sagt, han som er himmelens og jordens Herre. Bare i hans ord finnes sannhet ublandet med villfarelse. David sa: «Jeg har større innsikt enn alle mine lærere, for jeg grunner på dine lovbud. Jeg skjønner mer enn de gamle, for jeg følger dine påbud.»4 Alle som godtar menneskelig myndighet, kirkens skikker eller kirkefedrenes tradisjoner, bør gi

akt på advarselen i Kristi ord: «De dyrker meg forgjeves, for det de lærer, er menneskebud.» Matt 15,1-20; Mark 7,1,23

[298]

Evangeliet fjerner grenser

Etter dette sammenstøtet med fariseerne drog Jesus bort fra Kapernaum, gjennom Galilea til fjellområdene nær grensen til Fønikia. Mot vest kunne han på slettelandet nedenfor se de gamle byene Tyrus og Sidon med sine hedenske templer, praktfulle palasser og markeds plasser, og havnene som vrimlet av skip. Bakenfor strakte det blå Middelhavet seg, 'som evangeliets budbærere skulle krysse med det glade budskap til de store byene i det mektige verdensriket. Men tiden var enda ikke kommet. Den gjerning som i øyeblikket lå foran Jesus, var å forberede disiplene til tjenesten. Her håpet han å finne den ro og hvile han ikke hadde kunnet få i Betsaida. Likevel var dette ikke den eneste hensikt med denne reisen.

En kvinne fra Fønikia ber om hjelp

En kanaaneisk kvinne fra disse traktene kom og ropte: «Herre, du Davids sønn, miskunn deg over meg! Min datter blir hardt plaget av en ond ånd.» Folk på disse kanter tilhørte den gamle kanaaneiske folkestammen. De var avgudsdyrkere, og derfor var de foraktet og hatet av jødene. Den kvinnen som nå kom til Jesus, tilhørte dette folket. Hun var hedning, og derfor var hun utelukket fra de privilegier som jødene daglig hadde adgang til. Mange jøder var bosatt blant fønikerne, og tidender om de gjerninger Jesus utførte, var også nådd hit. Noen blant folket hadde hørt ham tale og vært vitne til hans undergjerninger.

[299] Denne kvinnen hadde hørt om profeten som man sa kunne helbrede alle slags sykdommer. Da hun hørte om hans kraft, fikk hun nytt håp. Fylt av morskjærlighet bestemte hun seg for å be om hjelp for datteren. Hun var fast bestemt på å gå til Jesus med sin sorg. Han måtte helbrede barnet hennes. Hun hadde søkt hjelp hos de hedenske guder, men til ingen nytte. Til tider var hun fristet til å tenke: Hva kan denne jødiske læreren gjøre for meg? Men det ble sagt om ham at han helbredet alle slags sykdommer, uansett om de som kom til

ham, var rike eller fattige. Hun bestemte seg for ikke å gå glipp av det som var hennes eneste håp.

Kristus kjente denne kvinnens situasjon. Han visste at hun lengtet etter å komme i kontakt med ham. Derfor sørget han for å være der hvor hun kom forbi. Ved å hjelpe henne i hennes nød kunne han gi en levende fremstilling av det han ønsket å formidle. Derfor hadde han tatt disiplene med til disse traktene. Han ville at de skulle se den uvitenhet som hersket i byer og landsbyer like i nærheten av Israels grenser. Det folket som hadde fått enhver anledning til å kjenne sannheten, var uvitende om nøden omkring dem. Ingenting ble gjort for å hjelpe mennesker som var i mørke. Den skillemuren som jødisk stolthet hadde oppført, stengte til og med for disiplenes medfølelse med den hedenske verden. Men disse skrankene skulle brytes ned.

Jesus provoserer henne

Kristus svarte ikke straks på kvinnens bønn. Han møtte denne representanten for en foraktet folkegruppe slik som jødene ville ha gjort. Hensikten var at disiplene skulle få et inntrykk av den kalde og hjerteløse måten jødene ville ha opptrådt på i et slikt tilfelle. Men da han etterpå oppfylte hennes bønn, gjorde han det klart for dem at det var en slik medlidenhet han ville de skulle vise mot mennesker som var rammet av ulykke.

Selv om Jesus ikke straks svarte på kvinnens bønn, mistet hun ikke troen. Da han gikk videre som om han ikke hørte henne, fulgte hun etter og fortsatte å trygle ham. Disiplene ble irritert fordi hun var så påtrengende, og bad Jesus om å avvise henne. De så at han behandlet henne på en likegyldig måte, og derfor gikk de ut fra at han bifalt den fordom jødene hadde mot kanaaneerne. Men det var en medlidende frelser kvinnen henvendte seg til. Som svar på disiplenes oppfordring sa han: «Jeg er ikke sendt til andre enn de bortkomne sauene i Israels folk.» Selv om dette svaret syntes å stemme med jødernes fordom, rommet det en irettesettelse til disiplene. Senere oppfattet de dette som en påminnelse om det han ofte hadde fortalt dem: at han kom til verden for å frelse alle som ville ta imot ham.

Med økt alvor trengte kvinnen på med sin sak. Hun kastet seg ned for Jesus og ropte: «Herre, hjelp meg!» Fremdeles lot Jesus som om han avviste hennes bøtter i samsvar med jødernes ufølsomme

[300] fordom. «Det er ikke rett å ta brødet fra barna og gi det til hundene.» Dette var i virkeligheten det samme som å hevde at det ikke var riktig å ødsle de velsignelser som var gitt til Guds utvalgte folk, på fremmede og dem som ikke hørte til Israel.

Dette svaret ville tatt motet fra hvem som helst. Men kvinnen forstod at hennes anledning var kommet. Bak Jesu tilsynelatende avslag øynet hun en medlidenhet som han ikke kunne skjule. «Det er sant, Herre,» svarte hun, «men hundene får jo spise smulene som faller fra bordet hos herrene deres.» Selv om barna i huset spiser sammen med familien, lar man ikke hundene være uten mat. De har rett til de smulene som faller fra det veldekte bordet. Israel hadde fått rike velsignelser, men var det ikke også en velsignelse til henne? Hun ble betraktet som en hund. Hadde da ikke også hun krav på en smule av hans overflod?

Jesus hadde nettopp forlatt sitt virkefelt fordi fariseerne og de skriftlærde prøvde å ta ham av dage. De murret og klaget og viste vantro og bitterhet, og de forkastet den frelse som ble tilbudt dem i så rikt monn. Her møter Jesus en som tilhører en ulykkelig og foraktet folkegruppe som ikke har fått del i lyset fra Guds ord. Likevel blir hun straks påvirket av hans guddommelige innflytelse, og hun har en ubetinget tro på at han er i stand til å gi henne det hun ber om. Hun ber om de smuler som faller fra Mesterens bord. Hvis hun kan oppnå de samme rettigheter som en hund har, er hun villig til å bli betraktet som en hund. Hun har ingen nasjonal eller religiøs fordom som påvirker hennes handlemåte. Hun anerkjenner øyeblikkelig Jesus som den frelser som kan gjøre alt hun ber ham om.

Jesus er tilfreds. Han har prøvd hennes tro. Ved sin handlemåte overfor henne har han vist at denne personen som Israels folk betraktet som utstøtt, ikke lenger er en fremmed. Hun er medlem av Guds familie. Som barn har hun rett til å få del i sin Fars gaver. Jesus etterkommer nå hennes bønn og avslutter sin undervisning til disiplene. Idet han ser på henne med et medlidende og kjærlig blick, sier han: «Kvinne, din tro er stor. Det skal bli som du vil.» Fra det øyeblikket var hennes datter frisk. Den onde ånden plaget henne ikke mer. Kvinnen gikk bort. Hun hadde tatt imot Jesus og var lykkelig over at hennes bønn var blitt oppfylt.

Dette var det eneste mirakel Jesus gjorde på denne reisen. Det var for å utføre denne gjerning at han drog til grenselandet ved Tyrus og

Sidon. Han ville hjelpe denne hjemløste kvinnen, samtidig som han ved å vise barmhjertighet mot en som tilhørte et foraktet folk, gav et eksempel som ville bli til nytte for disiplene når han ikke lenger var hos dem. Han ønsket å få dem bort fra den jødiske tankegang at de hadde nok med seg selv, og få dem interessert i å arbeide for andre, ikke bare for sitt eget folk.

Også hedningene har del i Guds gave

Jesus lengtet etter å forklare de dype hemmeligheter i den sannhet som så lenge hadde vært skjult: at hedningene skulle bli arvinger sammen med jødene, at de «har del i løftet - i Kristus Jesus og i kraft av evangeliet».1 Det tok lang tid før disiplene lærte dette, til tross for at Jesus underviste dem om det gang på gang.

[301]

Ved å lønne offiserens tro i Kapernaum, og ved å forkynne evangeliet for innbyggerne i Sykar, hadde han alt gjort det klart at han ikke aksepterte jødernes intoleranse. Men samaritanerne visste noe om Gud, og offiseren hadde vist vennlighet mot Israel. Nå sørget Jesus for at disiplene kom i forbindelse med en hedensk kvinne som etter deres mening ikke hadde noen grunn fremfor andre av hennes folk til å vente noen gunst fra ham. Han ville gi et eksempel på hvordan man burde være overfor et slikt menneske. Disiplene hadde ment at han var altfor raus når han delte ut sine nådegaver. Han ville vise at hans kjærlighet ikke måtte begrenses til noen enkelt rase eller folkegruppe.

Da Jesus uttalte: «Jeg er ikke sendt til andre enn de bortkomne sauene i Israels folk,» sa han bare det som var sant. Ved å hjelpe den kanaaneiske kvinnen, handlet han i samsvar med sitt oppdrag. Denne kvinnen var en av de bortkomne sauene som Israel skulle ha reddet. Kristus gjorde det de var kalt til å gjøre, men som de hadde forsømt.

Denne handlingen gjorde at disiplene klarere forstod oppgaven som ventet dem blant hedningene. De så et vidt arbeidsfelt utenfor Judea. De så mennesker som bar på sorger av helt ukjent art for dem som hadde fått del i langt større gunst. Blant dem som de var lært opp til å forakte, fantes det personer som lengtet etter hjelp fra den store legen. De hungret etter sannhetens lys, som i så rikt monn var gitt til jødene.

Senere da disiplene forkynte at Jesus var verdens frelser, og skillemuren mellom jøder og hedninger ble brutt ned ved Jesu død, ble jødene enda mer innbitt i sin motstand mot dem. Da ble denne og lignende undervisning fra Jesus om deres evangeliske gjerning som ikke skulle begrenses av skikker og nasjonalitet, til stor hjelp for dem i deres arbeid.

Jesu besøk i Fønikia og det under han utførte der, hadde en enda videre hensikt. Denne undergjerningen ble ikke utført bare av hensyn til den hjemsoekte kvinnen, og heller ikke bare for disiplenes skyld og dem de skulle arbeide for, men «for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn».2 De samme krefter som holdt menneskene borte fra Kristus på den tiden, er virksomme også i dag. Den ånd som satte opp skilleveggen mellom jøder og hedninger, er fremdeles aktiv. Stolthet og fordom har bygd opp sterke skillemurer mellom forskjellige folkegrupper. Jesus og hans gjerning er blitt uriktig fremstilt, og mange kjenner seg faktisk utelukket fra evangeliets tjenestegjerning. Men de må ikke føle at de er stengt ute fra Kristus. Hverken mennesker eller Satan kan føre opp barrierer som troen ikke kan trenge gjennom.

[302] I tro kastet kvinnen fra Fønikia seg mot de skranker som var satt opp mellom jøder og hedninger. Tross skuffelser og tilsynelatende motvilje som kunne fått henne til å tvile, stolte hun på Jesu kjærlighet. Slik ønsker Kristus at vi skal stole på ham. Frelsens velsignelser er for hvert eneste menneske. Bare vårt eget valg kan hindre oss i å få del i Kristi løfter ved evangeliet.

Gud avskyr standsforskjell. For ham har alle mennesker samme verdi. «Han lot alle folkeslag, som stammer fra ett menneske, bo over hele jorden, og han satte faste tider for dem og bestemte grensene for deres områder. Dette gjorde han for at de skulle søke Gud, om de kanskje kunne føle og finne ham. Han er jo ikke langt borte fra en eneste av oss.» Alle er innbudt til å komme til ham og leve, uten at det gjøres forskjell på alder, status, nasjonalitet eller religiøse fortrinn. Ingen som tror på ham, skal bli til skamme. «Her er det ikke jøde eller greker, slave eller fri.» «Rike og fattige møtes, Herren har skapt dem alle.» «Alle har den samme Herre, og han er rik nok for alle som påkaller ham. Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst.» Matt 15,21-28; Mark 7,24-36

Krav om tegn

Siden drog han igjen bort fra landet omkring Tyrus, og tok veien gjennom Sidon og Dekapolis-landet og kom til Galilea-sjøen.

De to besatte fra Gerasener-landet var blitt helbredet i traktene omkring Dekapolis. Folk her var blitt skrekkslagne over ødeleggelsen av svinejorden, og hadde tvunget Jesus til å dra bort fra dem. Men de hadde lyttet til de budbærerne han lot bli igjen, og derfor var det mange som gjerne ville se ham. Da han så kom tilbake, samlet det seg en mengde mennesker omkring ham.

Noen kom til ham med en mann som stammet og var døv. Jesus helbredet ikke mannen bare ved å si et ord slik som han pleide. Han tok ham med seg bort fra folkemengden, stakk fingrene i ørene hans og rørte ved tungen. Mens han så opp mot himmelen, sukket han ved tanken på de ører som ikke ville åpne seg for sannheten, og de tungene som nektet å anerkjenne ham. Da Jesus sa: «Lukk deg opp!» fikk mannen taleevnen tilbake. Uten hensyn til pålegget om ikke å si det til noen, fortalte han vidt og bredt om helbredelsen.

Jesus gikk opp i et fjellområde, og en mengde mennesker kom til ham. De brakte med seg sine syke og vanføre og la dem foran ham. Han helbredet dem alle, og selv om folket var hedninger, priste de Israels Gud. I tre dager fortsatte de å flokke seg omkring Jesus. Om natten sov de under åpen himmel, og hele dagen samlet de seg ivrig omkring ham for å høre ham tale og se de gjerninger han gjorde. Da tre dager var gått, hadde de ikke mer mat. Jesus ville ikke sende dem bort sultne. Derfor oppfordret han disiplene til å gi dem mat. Igjen viste disiplene sin vantro.

Ved Betsaida hadde de sett hvordan det lille forråd de hadde, ble nok til å mette folkemengden når Jesus velsignet det. Likevel kom de med alt de hadde, idet de stolte på at han hadde makt til å mangfoldiggjøre det for den sultne forsamlingen. Dessuten var det jøder han hadde mettet ved Betsaida, mens disse var hedninger og fremmede. Jødisk fordom var enda sterk hos disiplene, og de svarte: «Hvordan kan noen skaffe mat her i ødemarken til å mette

[304]

alle disse?» Men de gjorde som han sa, og kom til ham med det de hadde - sju brød og to fisker. Folkemengden ble mett, og sju fulle kurver ble til overs. Slik ble fire tusen menn foruten kvinner og barn mett, og Jesus sendte dem bort, glade og takknemlige.

Deretter drog han og disiplene over sjøen til Magadan i den sørlige enden av sletten ved Gennesaret. I grenseområdet ved Tyrus og Sidon var han blitt glad og oppmuntret på grunn av den tillit den syrisk-fønikiske kvinnen hadde vist. Den hedenske befolkningen i Dekapolis hadde tatt imot ham med glede. Nå gikk han igjen i land i Galilea, hvor hans makt var blitt åpenbart på den mest slående måten. Her var de fleste av hans barmhjertighetsgjerninger blitt utført, og her hadde han forkynt og undervist. Men på dette stedet ble han møtt med hånlig vantro.

Fariseerne og saddukeerne krever tegn

Utsendinger fra fariseerne hadde slått seg sammen med representanter for de rike og fornemme saddukeerne, prestenes parti og nasjonens skeptikere og aristokrater. Det hadde hersket bittert fiendskap mellom de to partiene. Saddukeerne prøvde å vinne gunst hos makthaverne for å kunne opprettholde sin egen stilling og autoritet. Fariseerne derimot nørte opp under det folkelige hatet mot romerne, og lengtet etter å kunne frigjøre seg fra erobrerens åk. Nå sluttet fariseerne og saddukeerne seg sammen mot Jesus. Like søker like. Overalt hvor det finnes onde krefter, vil de slutte seg sammen for å ødelegge det gode.

Nå kom fariseerne og saddukeerne til Kristus og bad om et tegn fra himmelen. Da Israel på Josvas tid drog ut i krig mot kanaaneerne ved Bet-Horon, stod solen stille på lederens befaling inntil seieren var vunnet. Mange lignende undere hadde skjedd i Israels-folkets historie. Nå krevde de at Jesus skulle utføre et slikt tegn. Men det var ikke slike tegn jødene trengte. Ikke noe ytre bevis kunne gagne dem. Det de behøvde, var åndelig fornyelse, ikke forstandsmessig opplysning.

Jona-tegnet

Å, dere hyklere! sa Jesus. «Det dere ser på himmelen, vet dere å tyde.» Ved å studere himmelen kunne de forutsi været - «men tidenes tegn kan dere ikke tyde». Jesu ord, som ble talt med Den Hellige Ånds kraft, og som overbeviste dem om synd, var det tegnet Gud hadde gitt til deres frelse. Og tegn direkte fra himmelen var gitt for å stadfeste hans misjon. Englenes sang for gjeterne, stjernen som veiledet vismennene, duen og røsten fra himmelen ved hans dåp, vitnet om ham. [305]

Da sukket han dypt og sa: «Hvorfor krever denne slekt et tegn?» «Den skal ikke få noe annet tegn enn Jona-tegnet. For som profeten Jona var tre dager og tre netter i den store fiskens buk, slik skal Menneskesønnen være tre dager og tre netter i jordens dyp.» Likesom Jonas forkynnelse var et tegn for folket i Ninive, var Kristi forkynnelse et tegn for hans generasjon. Men hvilken forskjell det var på måten de tok imot budskapet på! Folket i den store hedenske byen skalv da de hørte advarselen fra Gud. Konge og stormenn ydmyket seg. Høy og lav ropte i fellesskap til Gud i himmelen, og han viste dem barmhjertighet. «Folk fra Ninive,» sa Jesus, «skal stå fram i dommen sammen med denne slekt og anklage den. For de vendte om da Jona forkynte sitt budskap - og her er mer enn Jona.»¹

Hvert mirakel Jesus gjorde, var et tegn på hans guddommelighet. Han gjorde nettopp de gjerninger som det var forutsagt at Messias skulle utføre. Men for fariseerne var disse barmhjertighetsgjerninger direkte anstøtelige. De jødiske ledere så med hjerteløs likegyldighet på menneskelig lidelse. I mange tilfeller var deres egoisme og tyranni årsak til den lidelse som Jesus lindret. Slik ble hans mirakler en bebreidelse mot dem.

Det som fikk jødene til å forkaste Jesu gjerning, var det største bevis på hans guddommelige natur. Det mest betydningsfulle ved hans mirakler var at de ble til velsignelse for menneskene. Det viktigste bevis på at han kom fra Gud, var at hans liv åpenbarte Guds natur. Han gjorde Guds gjerninger og talte Guds ord. Et slikt liv er det største av alle mirakler.

Når sannhetens budskap blir forkynt i våre dager, er det mange som i likhet med jødene roper: Vis oss et tegn! Gjør et mirakel! Jesus utførte ikke noe mirakel fordi fariseerne forlangte det. Han

gjorde ikke noe mirakel i ødemarken som svar på Satans fristelser. Han gir oss ikke kraft til å hevde oss selv eller til å tilfredsstille vantroens og stolthetens krav. Men evangeliet er ikke uten tegn på dets guddommelige opprinnelse. Er det ikke et mirakel at vi kan bli fri fra Satans trelldom?

Fiendskap mot Satan er ikke naturlig for mennesker. Det er plantet i oss ved Guds nåde. Når en person som har vært behersket av en sta, egensindig vilje, blir satt fri og helhjertet lar seg lede av himmelske krefter, skjer det et mirakel. Det samme er tilfelle når en person som har levd i store villfarelser, kommer til forståelse av hva som virkelig er sannhet. Hver gang et menneske vender om og lærer å elske Gud og holde hans bud, blir dette løftet oppfylt: «Jeg vil gi dere et nytt hjerte og la dere få en ny ånd inne i dere.»²

[306]

Forandringen i menneskers sinn og forvandlingen av karakteren er et mirakel som forutsetter en frelser som alltid lever og virker for å redde mennesker. Et konsekvent kristenliv er et stort mirakel. Når Guds ord blir forkynt, er Den Hellige Ånds nærvær det tegnet som nå og alltid skulle åpenbare seg for å gjøre Ordet til en fornyende kraft hos dem som hører det. Dette er Guds vitnesbyrd overfor verden om hans Sønns guddommelige misjon.

De som ønsket et tegn av Jesus, hadde forherdet seg i vantrø, og det i en slik grad at de ikke oppdaget at hans karakter var lik Guds karakter. De ville ikke innse at hans gjerning var en oppfyllelse av Den hellige skrift. I lignelsen om den rike mann og Lasarus sa Jesus til fariseerne: «Hører de ikke på Moses og profetene, så lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.»³ Ikke noe tegn hverken i himmelen eller på jorden ville være til nytte for dem.

Den farlige surdeigen

Jesus «sukket dypt» og vendte seg fra denne gruppen av smålige kritikere og gikk i båten igjen sammen med disiplene. I sørgmodig taushet drog de på ny over sjøen. Men de vendte ikke tilbake til den plassen de hadde forlatt. I stedet satte de kursen mot Betsaida, i nærheten av det hvor de fem tusen var blitt mett. Da de kom over til den andre siden, sa Jesus: «Pass dere og ta dere i vare for surdeigen til fariseerne og saddukeerne.» Helt fra Moses' tid hadde jødene vært vant til å fjerne all surdeig i sine hus under påskehøytiden. De

var opplært til å betrakte surdeigen som et bilde på synd. Likevel hadde disiplene vanskelig for å forstå Jesus.

Da de plutselig brøt opp fra Magadan, glemte de å ta mat med. Et eneste brød var alt de hadde. De mente det var dette Jesus hentydet til som en advarsel mot å kjøpe brød av en fariseer eller en saddukeer. Deres mangel på tro og åndelig innsikt hadde ofte forledet dem til å misforstå hans ord på lignende måte. Nå irettesatte Jesus dem fordi de tenkte at han som hadde mettet tusener med et par fisker og noen byggbrød, hadde gitt denne alvorlige advarsel bare for å hentyde til timelig føde. Det var fare for at saddukeernes listige resonnement ville smitte disiplene med vantro, så de kom til å nedvurdere Kristi gjerning.

Disiplene syntes å mene at Mesteren burde ha etterkommet kravet om et tegn fra himmelen. De trodde at han fullt ut var i stand til å gjøre det, og at et slikt tegn ville bringe hans fiender til taushet. De oppdaget ikke hykleriet hos disse spissfindige kritikerne.

Flere måneder senere, mens det strømmet folk til i tusenvis, og de stimlet slik sammen at de holdt på å trå hverandre ned, gjentok Jesus dette. Da begynte Jesus å tale, først og fremst til disiplene: «Ta dere i vare for fariseernes surdeig, hykleriet!»⁴

Når surdeigen kommer i berøring med melet, virker den umerkelig, og forvandler det slik at alt blir gjennomsyret. Slik vil hykleriet gjennomtrengte karakteren og livet hvis det får lov til å være i hjertet. Jesus hadde alt påpekt et slående eksempel på fariseernes hykleri da han fordømte skikken med «korban», da en sønns pliktforsømmelse mot foreldrene ble unnskyldt under påskudd av gavmildhet overfor templet.

På en listig måte innførte de skriftlærde og fariseerne villedende prinsipper. De skjulte den virkelige hensikten med de læresetningene de fremholdt, og benyttet enhver anledning til å lure dem inn i tilhørernes sinn. Når disse falske prinsippene først fikk innpass, virket de som surdeigen i melet og gjennomsyret og forvandet karakteren. Denne falske læren gjorde det vanskelig for folk å ta imot Kristi ord.

Den samme innflytelse er virksom i dag gjennom dem som prøver å forklare Guds lov ved å tilpasse den til deres skikker. Slike mennesker angriper ikke loven åpenlyst, men fremholder spekulative

teorier som undergraver dens grunntanker. De utlegger den på en måte som svekker dens kraft.

Fariseernes hykleri var et resultat av deres selviske holdning. Deres mål i livet var å forherlige seg selv. Det var dette som fikk dem til å forvanske og mistolke Den hellige skrift, og som gjorde dem blinde for hensikten med Kristi misjon. Til og med disiplene var utsatt for denne snikende faren. De som regnet seg som Jesu etterfølgere, men som ikke hadde forlatt alt for virkelig å bli det, var i høy grad påvirket av fariseernes måte å resonnerer på. De vaklet ofte mellom tro og vantro, og de oppfattet ikke visdommens skatter som var skjult i Kristus.

Selv disiplene hadde ikke holdt opp med å trakte etter noe stort for seg selv, om de enn i det ytre hadde forlatt alt for Jesu skyld. Det var denne holdning som var skyld i striden mellom dem om hvem som skulle være den største. Det var dette som kom inn mellom dem og Kristus, og som gjorde at de hadde så liten forståelse for hans selvoppofrende gjerning og var så sene til å fatte frelsens mysterium. Hvis surdeigen får virke uhindret, vil den bli årsak til fordervelse og ødeleggelse. Når man kjæler for selviskheten, vil den på samme måte forurense sjelslivet og ødelegge det fullstendig.

Hvor utbredt er ikke denne lumske, bedragerske synd blant Herrens etterfølgere også i dag! Hvor ofte skjer det ikke at vår tjeneste for Kristus og vårt samfunn med hverandre skjemmes av et hemmelig ønske om å opphøye oss selv! Hvor lett er det ikke å være tilfreds med seg selv og føle trang til bifall fra mennesker! Det er kjærligheten til selvet, ønsket om en lettere vei enn den Gud har pekt ut, som gjør at vi setter menneskers teorier og vedtekter i stedet for Guds bud. Disse formaningsord ble sagt til Jesu egne disipler: «Ta dere i vare for fariseernes surdeig!»

Kristi religion er oppriktighet tvers igjennom. Nidkjerhet for Guds ære er det motiv som innpodes av Den Hellige Ånd, og bare Åndens virksomme gjerning kan gjøre dette mulig. Bare Guds kraft kan fjerne egenkjærighet og hykleri. Denne forandringen er tegnet på at Gud virker. Når den tro vi tar imot, tilintetgjør egoisme og hykleri, når den får oss til å søke Guds ære og ikke vår egen, da kan vi vite at den er ekte. «Far, la ditt navn bli forherliget!» Det var grunntonen i Kristi liv. Hvis vi følger ham, vil dette også være grunntonen i vårt liv. Han pålegger oss å «leve slik Jesus levde».

«Det som viser oss om vi har lært Gud å kjenne, er om vi holder hans bud.» Matt 15,29-39; 16,1-12; Mark 7,31-37; 8,1-21

[308]

I korsets skygge

Kristi gjerning på jorden var snart slutt. Foran seg så han klart de begivenheter han måtte gjennomleve. Allerede før han påtok seg å bli menneske, så han hele den stien han måtte gå for å frelse det som var fortaapt.

Før han forlot himmelen og la sin krone og sin kongelige drakt til side for å kle sin guddommelighet i menneskelighet, så han klart alt det han skulle gjennomgå. Han så hver smerte som pinte hans hjerte, hver forhånelse som de dynget over ham, hvert savn som han måtte tåle. Veien fra krybben til Golgata lå åpen for hans blikk, og han visste om den kval som ville komme over ham. Alt dette kjente han til. Likevel sa han: «Se, her kommer jeg. I bokrullen er det skrevet om meg. Å gjøre din vilje, Gud, er min lyst, jeg har din lov i mitt hjerte.»¹

Hele tiden så han klart hva som skulle bli resultatet av hans misjon. Hans liv på jorden var fullt av slit og selvoppofrelse. Men han frydet seg ved tanken på at all denne lidelsen ikke ville være forgjeves. Ved å gi sitt liv for menneskenes liv ville han vinne verden tilbake til troskap mot Gud. For å få den glede han hadde i vente, valgte han å holde ut korset og ikke bry seg om vanæren. Men først måtte han gjennomgå bloddåpen. Verdens synder skulle hvile tungt på hans uskyldige sjel, og det ville komme over ham skygger av en smerte som ikke kan rommes i ord.

De begivenheter som lå foran ham, var enda skjult for hans utvalgte ledsagere. Men tiden nærmet seg da de måtte være vitner til hans sjeleangst. De måtte se at han som de hadde elsket og stolt på, ble overgitt til sine fiender og hengt på Golgatas kors. Snart måtte han la dem møte verden uten den trøst som hans synlige nærvær kunne gi dem. Han visste hvor bittert de ville bli forfulgt på grunn av hat og vantro, og han ville gjerne forberede dem på det de skulle gjennomgå.

Jesus og disiplene var nå kommet til en av byene i nærheten av Cæsarea Filippi. De var utenfor Galileas grenser, på et sted hvor

avgudsdyrkelse var vanlig. Her var disiplene borte fra jødedommens innflytelse, og kom i nærmere kontakt med avgudsdyrkelse. De var omgitt av former for overtro som forekom i alle deler av verden. Jesus ønsket at synet av dette måtte få dem til å føle sitt ansvar for hedningene. Mens han var her, lot han være å undervise folket, og tok seg i stedet av disiplene.

[309]

Jesus ville nå fortelle dem om de lidelser som ventet ham. Men først gikk han til et avsides sted og bad om at de måtte bli beredt til å ta imot det han ville si dem. Da han kom tilbake til dem, fortalte han ikke straks det han ønsket å si. Før han gjorde det, gav han dem anledning til å bekjenne sin tro på ham, så de kunne bli styrket til prøven som ville komme. Han spurte: «Hvem sier folk at Menneskesønnen er?»

Med sorg måtte disiplene medgi at Israel hadde sviktet når det gjaldt å anerkjenne Messias. Når folk så miraklene han utførte, hadde riktignok noen sagt at han måtte være Davids sønn. Folkemengden som han hadde mettet ved Betsaida, hadde ønsket å utrope ham til Israels konge. Mange var beredt til å ta imot ham som en profet, men de trodde ikke han var Messias.

Peters bekjennelse

Deretter talte Jesus direkte til disiplene. «Og dere,» spurte han, «hvem sier dere at jeg er?» Peter svarte: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.»

Fra første stund hadde Peter trodd at Jesus var Messias. Mange andre var blitt overbevist av det døperen Johannes hadde forkynt. De hadde tatt imot Kristus, men hadde begynt å tvile på Johannes' misjon da han ble fengslet og henrettet. Og nå tvilte de på at Jesus var den Messias de hadde ventet så lenge på. Mange av dem som med brennende iver hadde ventet på at Jesus skulle innta sin plass på Davids trone, forlot ham da de forstod at han ikke hadde noen slik hensikt. Men Peter og hans vennekrets sviktet ikke sin tro. Usikkerheten hos dem som lovpriste ham den ene dagen og fordømte ham den neste, tilintetgjorde ikke troen hos Jesu trofaste etterfølgere. Peter erklærte: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.» Han ventet ikke på at Jesus skulle bli kronet med kongelige æresbevisninger, men tok imot ham i hans ydmykelse og fornedrelse.

Peter hadde gitt uttrykk for de tolv disiplenes tro. Likevel var det mye som manglet på at de forstod Kristi misjon. Selv om pres-tenes og rådsherrenes motstand og uriktige fremstilling ikke kunne skille dem fra Kristus, ble de temmelig rådville. De så ikke veien klart foran seg. Innflytelsen fra det de tidligere var opplært i - rabbi-ernes undervisning og tradisjonens makt - begrenset deres syn på sannheten.

Fra tid til annen skinte stråler av Jesu dyrebare lys på dem. Like-vel var det ofte som om de famlet seg frem mellom mørke skygger. Men denne dagen, før de ble stilt overfor den store trosprøven, hvilte Den Hellige Ånd over dem med kraft. For en kort stund ble deres blikk vendt bort fra «det synlige» så de kunne se «det usynlige».2 Under menneskeskikkelsen skimtet de Guds Sønns herlighet.

[310] Jesus svarte Peter: «Salig er du, Simon, sønn av Jona. For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himmelen.»

Det som Peter her vitnet om, er grunnlaget for den troendes tro. Det er den som er det evige liv, ifølge Kristi eget utsagn. Å eie denne kunnskap var ingen grunn til selvopphøyelse, Det var ikke på grunn av Peters egen visdom eller godhet at den var blitt åpenbart for ham. Et menneske kan aldri av seg selv oppnå kunnskap om det guddommelige. «Den er høyere enn himmelen - hva kan du gjøre? og dypere enn dødsriket - hva vet du?» Bare barnekårets ånd kan åpenbare dybdene i Gud. «Det intet øye så, og intet øre hørte, det som ikke kom opp i noe menneskes tanke, ... dette har Gud åpenbart for oss ved sin Ånd. for Ånden utforsker alle ting, også dybdene i Gud.» «Herren har fortrolig samfunn med dem som frykter ham.» At Peter oppfattet Kristi herlighet, var et vitnesbyrd om at han var «opplært av Gud».3 «Salig er du, Simon, sønn av Jona. For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg.»

Menighetens grunnvoll

Jesus fortsatte: «Det sier jeg deg: Du er Peter; på denne klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den.» Ordet Peter betyr en stein - en rullestein. Peter var ikke den klippen som menigheten ble grunnlagt på. Dødsrikets porter fikk makt over ham da han med eder og forbannelser fornektet sin Herre.

Menigheten ble bygd på ham som dødsrikets porter ikke kunne få makt over.

Århundrer før Jesu komme hadde Moses vist hen til Israels frelsesklippe. David hadde sunget om ham som er «mitt faste fjell». Jesaja hadde skrevet: «Se, jeg legger en grunnstein på Sion, en velprøvd stein, en dyrebar, grunnfast hjørnestein.» Under Den Hellige Ånds inspirasjon anvender Peter selv denne profeti på Jesus. Han sier: «Dere har jo smakt at Herren er god. Kom til ham, den levende stein, som vel ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud. Vær selv levende steiner som bygges opp til et åndelig tempel!»⁴

«Ingen kan legge noen annen grunnvoll enn den som er lagt, Jesus Kristus.»⁵ «På denne klippe vil jeg bygge min kirke,» sa Jesus. Han grunnla sin menighet på den levende klippe, mens Gud og alle de himmelske fornuftsvesener var til stede, og også helvetes usynlige hær. Denne klippen er ham selv - hans eget legeme som ble såret og knust for vår skyld. Dødsrikets porter skal ikke få makt over den menighet som er bygd på denne grunnvoll.

Så svak menigheten syntes å være da Kristus uttalte dette! Det fantes bare en håndfull troende som alle demoners og onde menneskers makt ville vende seg mot. Likevel skulle ikke Kristi etterfølgere frykte. Bygd som de var på den faste klippen, kunne de ikke overvinnes.

I seks tusen år har troen bygd på Kristus. I seks tusen år har Satans raseri slått mot vår frelses klippe som en stormflod. Men den står urokkelig.

Himmelrikets nøkler

Peter hadde gitt uttrykk for den sannhet som er grunnvollen for menighetens tro. Nå hedret Jesus ham som representanten for alle som tror. [311]

Han sa: «Jeg vil gi deg himmelrikets nøkler; det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen.»

«Himmelrikets nøkler» er Kristi ord. Hvert ord i Den hellige skrift er hans og er innbefattet i dette. Disse ordene har makt til å åpne himmelen og lukke den. De fremholder de betingelser som

ligger til grunn for om mennesker blir mottatt eller forkastet. Slik blir den gjerning Ordets forkynnere har, «en duft av død til død». eller «en duft av liv til liv».6 Den gjerning de utfører, har evige følger.

Kristus overlot ikke evangeliets verk til Peter personlig. Da han senere gjentok det han hadde sagt til Peter, anvendte han det direkte på menigheten. Det samme ble også uttalt til de tolv som representanter for samfunnet av de troende. Hvis Jesus hadde gitt spesiell myndighet til en av disiplene fremfor de andre, ville de ikke så ofte ha vært uenige om hvem som skulle• være den største. De ville ha rettet seg etter Jesu ønske og hedret den han hadde utvalgt.

I stedet for å peke ut en til å være disiplenes overhode, sa Jesus til dem: «Men dere skal ikke la dere kalle rabbi.» «La heller ikke noen kalle dere veiledere; for dere har bare en veileder: Kristus.» 7

«Kristus er enhver manns hode.» Gud la alle ting under Jesus, «og ham, hodet over alle ting, har han gitt til kirken, som er Kristi legeme, fylt av ham som fyller alt i alle».8 Menigheten er bygd på Kristus som er dens grunnvoll. Den skal være lydige mot Kristus som er dens hode. Den skal ikke være avhengig av mennesker eller la seg beherske av dem.

Mange mener at et betrodd verv i menigheten gir dem myndighet til å diktere hva andre mennesker skal tro og gjøre. Gud bifaller ikke dette. Jesus sa: «Dere er alle brødre.» Alle er utsatt for fristelser og har lett for å gjøre feil. Vi kan ikke stole på at noe menneske kan veilede oss. Troens klippe er Kristi levende nærvær i menigheten. Dette kan den svakeste sette sin lit til. De som mener om seg selv at de er de sterkeste, vil vise seg å være de svakeste, om de ikke lar Kristus virke i dem. «Forbannet er den mann som setter sin lit til mennesker, som støtter seg til svake skapninger.» Herren er «Klippen, fullkomment er hans verk». «Salige er alle som tar sin tilflukt til ham.»9

Hva Jesus måtte lide

Etter at Peter hadde avlagt sin bekjennelse, påla Jesus disiplene ikke å fortelle noen at han var Kristus. Dette gjorde han på grunn av de skriftlærdes og fariseernes avgjorte motstand. Dessuten hadde folket, og tilmed disiplene, en så forkjært oppfatning av Messias

forståelse av hans natur og gjerning. Dag for dag åpenbarte han seg for dem som Jesus. På den måten ønsket han å gi dem den rette forståelse av ham selv som Messias.

Disiplene ventet fremdeles at Kristus skulle herske som en jordisk fyrste. Til tross for at han så lenge hadde skjult Guds plan med ham, trodde de ikke at han alltid ville leve ubemerket og i fattigdom. De trodde at tiden var nær da han ville opprette sitt rike. Den mulighet at prestenes og rabbinernes hat aldri ville ta slutt, at Kristus ville bli forkastet av sitt eget folk, og at han ville bli fordømt som en bedrager og korsfestet som en forbryter, hadde aldri fått rom i deres sinn. Men timen for mørkets makter nærmet seg, og Jesus måtte fortelle disiplene om kampen som ventet dem. Tanken på dette gjorde ham nedtrykt.

Hittil hadde han latt være å fortelle dem noe om sin lidelse og død. I sin samtale med Nikodemus hadde han sagt: «Og likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv.» Disiplene hørte ikke dette, og om de hadde hørt det, ville de ikke ha forstått det. Men nå hadde de vært sammen med Jesus, lyttet til hans ord og sett hans undergjerninger. På tross av hans beskjedne atferd og motstanden fra prestene og folket, kunne de slutte seg til Peters vitnesbyrd: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.» Nå var tiden kommet til å fjerne sløret som skjulte fremtiden. «Fra den tid begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye. Han skulle bli slått i hjel, og den tredje dagen skulle han oppstå.»

Målløse av sorg og undring hørte disiplene på ham. Han hadde godtatt Peters anerkjennelse av ham som Guds Sønn, og nå virket hans utsagn om sin lidelse og død ubegripelig. Peter kunne ikke tie stille. Han grep fatt i Jesus som om han ville holde ham tilbake fra en truende ulykke, og utbrøt: «Gud fri deg, Herre! Dette må ikke hende deg.»

Peter elsket sin Herre. Men Jesus roste ham ikke for at han på denne måten viste at han ønsket å beskytte ham mot lidelse. Peters uttalelse var ikke egnet til å være til hjelp og lindring for Jesus i den store prøven som ventet ham. Den var ikke i samsvar med Guds plan for en fortapt verden. Den stemte heller ikke med den undervisning

om selvoppofrelse Jesus var kommet for å gi ved sitt eget eksempel. Peter hadde ikke noe ønske om at korset skulle være en del av Kristi misjon. Det inntrykk hans ord ville gjøre, var stikk motsatt av det Jesus ønsket å formidle til sine etterfølgere, og Jesus uttalte en av de alvorligste irettesettelser som han noen gang kom med: «Vik bak meg, Satan! Du vil føre meg til fall. Du har ingen sans for det som Gud vil, bare for det som mennesker vil.»

[313] Satan prøvde å gjøre Jesus motløs og få ham til å oppgi sin misjon. I blind hengivenhet til ham lot Peter fristelsen komme til uttrykk i ord. Ondskapens fyrste var opphavsmannen til denne tanken, og det var dette som lå bak den impulsive uttalelsen.

I ødemarken hadde Satan tilbudt Kristus herredømmet over verden på betingelse av at han forlot ydmykelsens og oppofrelsens sti. Nå stilte han Kristi disippel overfor den samme fristelsen. Han prøvde å få Peter til å feste blikket på den jordiske herlighet, for at han ikke skulle se korset som Jesus ønsket å rette hans blick mot. Og gjennom Peter trengte Satan igjen inn på Jesus med fristelsen. Men Jesus brydde seg ikke om det. Han tenkte bare på Peter. Satan hadde stilt seg mellom ham og hans Herre for at Peter ikke skulle bli påvirket ved tanken på Kristi ydmykelse for hans skyld.

Det Jesus uttalte, ble ikke sagt til Peter, men til ham som prøvde å skille ham fra hans frelser. «Vik bak meg, Satan!» Stå ikke lenger mellom meg og min villfarne tjener! La meg stå ansikt til ansikt med Peter, så jeg kan åpenbare min kjærlighets mysterium for ham!

At Kristi sti på jorden førte gjennom sjelekval og ydmykelse, var en bitter lekse for Peter, noe som han bare langsomt lærte. Han vek tilbake for fellesskap med sin Herre i lidelsen. Men i ildovns hete skulle han lære å kjenne velsignelsen ved den. Lenge etterpå, da han var trett og nedbøyd etter mange års slit, skrev han: «Mine kjære! Vær ikke forundret over den ildprøve dere må gjennom, som om det hendte dere noe merkelig. Gled dere jo mer dere får del i Kristi lidelser, så dere kan juble av glede også når han åpenbarer seg i sin herlighet.» 11

Korset vi må bære

Jesus forklarte nå disiplene at hans eget liv i selvfornektelse var et bilde på hvordan deres liv ville bli. Han kalte til seg disiplene og

dem som var i nærheten, og sa: «Den som vil følge etter meg, må fornekte seg selv og ta sitt kors opp, og følge meg.» Korset var en påminnelse om romermakten. Det var et redskap for den grusomste og mest ydmykende døds måte. Av de usleste forbrytere ble det forlangt at de selv skulle bære korset til retterstedet. Når det ble lagt på skuldrene deres, hendte det ofte at de gjorde desperat motstand inntil de ble overmannet, og torturredskapet ble bundet fast til dem. Men Jesus bød disiplene å ta korset opp og bære det etter ham.

Selv om disiplene bare hadde en vag forståelse av det han sa, tydet det på at de selv skulle oppleve den bitreste ydmykelse, en lydighet inntil døden for Jesu skyld. Hans ord kunne ikke ha uttrykt en mer fullstendig selvovertgivelse. Men alt dette hadde Jesus påtatt seg for deres skyld. Himmelen var ikke attraktiv for ham så lenge vi var forlatt. Han forlot himmelen for å leve i hån og skam og få en vanærende død. Han som eide himmelens uvurderlige skatter, ble fattig for at vi ved hans fattigdom skulle bli rike. Vi må følge ham på den stien han gikk.

Kjærlighet til de mennesker som Jesus døde for, betyr at selvet må korsfestes. Den som er et Guds barn, er et ledd i den kjeden som er senket ned for å frelse verden. Han er ett med Kristus i hans frelsesplan når han går ut med ham for å søke og frelse de forlatte. Den kristne må alltid være klar over at han har helliget seg til Gud, og at han skal åpenbare Gud for verden. Selvoppofrelsen, medfølelsen og kjærligheten som viste seg i Kristi liv, må komme til syne hos den som arbeider for Gud.

[314]

«Den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, han skal finne det.» Selviskhet betyr død. Ikke noe organ i kroppen kunne leve hvis det bare tjente seg selv. Hvis hjertet unnlot å sende sitt livgivende blod til hånden og hodet, ville de hurtig miste sin kraft. I likhet med blodet i kroppen er Kristi kjærlighet spredt til hver enkelt del av hans åndelige legeme. Vi er hverandres lemmer, og den som ikke ønsker å samarbeide, vil gå til grunne. «Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel?»

Jesus ledet disiplenes oppmerksomhet bort fra fattigdom og ydmykelse i denne verden, til sitt komme i herlighet, ikke til glansen av en jordisk trone, men til herligheten som omgir Gud og de him-

melske herskarer. Da skal han «gi enhver igjen etter det han har gjort». Han oppmuntret dem også med dette løfte: «Sannelig, jeg sier dere: Noen av dem som her står, skal ikke smake døden før de ser Menneskesønnen komme i sitt rike.» Men disiplene fattet ikke det han sa. Herligheten syntes å være langt borte. De holdt blikket festet på de nære ting: det jordiske liv i fattigdom, ydmykelse og lidelse. Måtte de virkelig gi slipp på sine storslåtte forventninger om Messias' rike? Skulle de ikke få se sin Herre opphøyet på Davids trone? Var det mulig at Kristus skulle leve som en ydmyk, hjemløs vandringsmann som skulle bli foraktet, forkastet og overgitt til å dø?

De var nedtrykt av sorg, for de elsket sin Herre. De var også plaget av tvil, for det syntes så ufattelig at Guds Sønn skulle bli utsatt for en så grusom ydmykelse. De tvilte på om han frivillig burde dra til Jerusalem for å møte den skjebne som han hadde fortalt dem om. Hvordan kunne han gi seg en slik skjebne i vold? Hvordan kunne han etterlate dem i et mørke som var større enn det de famlet omkring i før han åpenbarte seg for dem?

I området ved Cæsarea Filippi var Jesus utenfor rekkevidden av Herodes og Kaifas, tenkte disiplene. Her hadde han ikke noe å frykte fra jødernes hat eller romernes makt. Hvorfor ikke arbeide her, langt borte fra fariseerne? Hvorfor behøvde han selv å overgi seg til å dø? Hvis han skulle dø, hvordan kunne det da være at hans rike skulle grunnlegges så fast at dødsrikets porter ikke skulle få makt over det? For disiplene var dette virkelig et mysterium.

[315] Alt nå var de på vei langs bredden av Gennesaret-sjøen, mot den byen der alle deres forhåpninger skulle bli knust. De våget ikke å komme med innvendinger mot Kristus, men i sorg og dypt alvor snakket de sammen om hva fremtiden ville bringe. Selv midt i deres spørsmål og tvil klynget de seg til tanken om at et eller annet uforutsett kanskje kunne avverge den ulykken som ventet deres Herre. Slik sørget de og tvilte, håpet og fryktet i seks lange, triste dager. Matt 16,13-28; Mark 8,27-38; Luk 9,18-27

På Forklarelsens berg

Det lir mot kveld. Jesus kaller tre av disiplene, Peter, Jakob og Johannes, bort til seg og fører dem tvers over markene og oppover en ujevn sti til et øde høydedrag. Hele dagen har han og disiplene undervist mens de var på vandring. Turen oppover gjør dem enda trette. Kristus har løftet byrden fra sinn og kropp hos mange som led ondt, og har sendt ny livskraft gjennom deres skrøpelige lemmer. Men han er selv underlagt menneskelige kår, og i likhet med disiplene blir han trett mens de beveger seg oppover.

Solen er i ferd med å gå ned, men skinner ennå på toppen og forgyller stien de går på. Men snart forsvinner lyset både fra fjell og dal, og solen blir borte under horisonten i vest. Ikke lenge etter er de enslige vandrere hyllet inn i nattemørket. De dystre omgivelsene stemmer overens med deres triste tilværelse, der skyene samler seg tettere og tettere rundt dem.

Disiplene våger ikke å spørre Jesus hvor han skal hen, eller hva hensikten er. Ofte har han vært hele netter i bønn oppe i fjellene. Han som selv dannet fjell og dal, kjenner seg hjemme i naturen og gleder seg i dens stillhet. Jesus går foran og disiplene følger etter. Likevel undrer de seg over hvorfor han skulle ta dem med på denne slitsomme turen oppover dalsiden når de er så trette, og han selv også trenger hvile.

Bønnekamp på fjellet

Nå sier Jesus til dem at de skal stanse. Han som var «en smertenes mann», 1 går et lite stykke bort fra dem, og der ber han til sin himmelske Far med sterke rop og tårer. Han ber om styrke til å holde ut prøven på menneskenes vegne: Selv må han ta imot ny kraft fra Allmakten, for bare på den måten kan han møte fremtiden. Han øser ut sitt hjertes lengsler når det gjelder disiplene - at deres tro ikke må svikte når timen for mørkets makter er inne. Duggen brer seg over den bøyde skikkelsen, men han enser det ikke. Skyggene samler seg

[316]

tett omkring ham, men han legger ikke merke til hvor mørkt det er. Slik svinner timene langsomt.

Til å begynne med tar disiplene i oppriktig hengivenhet del med ham i bønner. Men etter en stund blir de overveldet av tretthet, og selv mens de forsøker å leve med i det som skjer, sovner de. Jesus har fortalt dem om det han skal lide. Han har tatt dem med seg for at de skulle være i bønn sammen med ham. Selv i dette øyeblikket ber han for dem. Han kjenner til disiplenes tunge tanker og lengter etter å lette deres sorg og forsikre dem om at deres tro ikke har vært forgjeves.

Ikke alle, ikke engang alle de tolv, kan ta imot den åpenbaring han ønsker å gi. Bare de tre som skal være vitner til hans sjelekval i Getsemane, er blitt valgt ut til å være sammen med ham på fjellet. Nå ber han spesielt om at de må få se noe av den herlighet han hadde hos sin Far før verden var til. Han ber om at hans rike må bli åpenbart for menneskene, og at disiplene må få kraft til å se det. Han trygler om at hans guddommelighet må bli manifestert på en måte som kan trøste dem under hans største sjelekval og gi dem full visshet om at han virkelig er Guds Sønn, og at hans vanærende død er en del av frelsesplanen.

I himmelsk lys

Han blir bønn hørt. Mens han i ydmykhet ligger bøyd mot den steinete jorden, blir himmelen plutselig åpnet, og en hellig stråleglans senker seg over fjellet og omhyller Jesus. Guddommeligheten innefra bryter frem gjennom det menneskelige og møter den herligheten som kommer ovenfra. Han reiser seg fra sin bøyd stilling og står der i guddommelig majestet. Sjelekvalen er borte. Ansiktet skinner nå «som solen», og klærne er «hvite som lyset».

[317] Disiplene våkner. De ser den flom av herlighet som lyser opp fjellet. Med frykt og undring stirrer de på Jesu strålende skikkelse. Etter hvert som de blir i stand til å tåle det forunderlige lyset, ser de at Jesus ikke er alene. Ved siden av ham er to himmelske vesener som samtaler fortrolig med ham. Den ene er Moses, som samtalte med Gud på Sinai. Den andre er Elia, som fikk det store privilegium som bare en annen av Adams etterkommere har oppnådd: aldri å komme inn under dødens makt.

På Pisga-fjellet hadde Moses femten hundre år tidligere stått og skuet inn i løftets land. Men på grunn av sin synd ved Meriba fikk han ikke komme inn. Han fikk ikke gleden av å føre Israels folk inn til deres fedres arv. Han bad denne kval fylte bønn: «La meg nå få komme over og se det gode landet på den andre siden av Jordan, dette vakre fjell-landet og Libanon.» Men bønningen ble avslått. Det håpet som i førti år hadde lyst opp i ørkenvandringens mørke, ble ikke virkeliggjort for ham. En grav i ødemarken var endemålet for disse slitsomme og bekymringsfulle årene. Men han som «kan gjøre uendelig mye mer enn alt det vi ber om og forstår», hadde bønnhørt sin tjener nettopp på denne måten. Moses kom riktignok under dødens herredømme, men han skulle ikke bli i graven. Kristus selv kalte ham frem til livet. Satan, fristeren, gjorde krav på legemet til Moses på grunn av hans synd. Men Kristus førte ham ut av graven.²

På Forklarelsens berg var Moses et vitne om Kristi seier over synd og død. Han var et symbol på dem som skal komme frem fra graven ved de rettferdiges oppstandelse. Elia, som var blitt forvandlet og tatt til himmelen uten å dø, var et symbol på dem som lever på jorden når Kristus kommer igjen. Da skal de «forvandles, i ett nu, på et øyeblikk, når det lyder støt i den siste basun», når «dette forgjengelige» blir «kledd i uforgjengelighet» og «dette dødelige» blir «kledd i udødelighet». ³

Jesus var kledd i himmelens lys, slik han vil vise seg når «han for annen gang skal komme til syne, ikke for syndens skyld, men for å frelse dem som venter på ham». For han vil komme «i sin Fars herlighet, sammen med de hellige engler».⁴ Hans løfte til disiplene var nå oppfylt. På fjellet ble det fremtidige herlighetsrike fremstilt i miniatyr - Kristus som konge, Moses som representant for de hellige som oppstår, og Elia som representant for dem som blir forvandlet.

Disiplene fatter ennå ikke det som skjer, men de fryder seg over at deres tålsomme og ydmyke lærer, som har vandret omkring som en hjelpeløs fremmed, nå blir æret av dem som himmelen har vist slik gunst. De tror at Elia er kommet for å kunngjøre Messias' herredømme, og at Kristi rike er i ferd med å bli opprettet på jorden. Erindringen om deres frykt og skuffelse vil de fjerne for alltid. De vil gjerne være her hvor Guds herlighet har åpenbart seg. Peter utbryter: «Herre, det er godt at vi er her. Om du vil, skal jeg bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia.» Disiplene er overbevist

om at Moses og Elia er sendt for å beskytte Jesus og for å stadfeste hans myndighet som konge.

Kors og krone

[318] Men først må korset komme, så kronen. Det de samtaler med Jesus om, er ikke hans innsettelse som konge, men døden som venter ham i Jerusalem. Jesus vandret alene blant menneskene mens han bar menneskehetens skrøpeligheter og var tynget av dens sorg og synd. Idet mørket fra de kommende prøvelser trengte seg inn på ham, følte han seg ensom i en verden som ikke kjente ham. Selv disiplene som han elsket, hadde ikke fattet hemmeligheten med hans misjon. De var så opptatt av sin egen tvil, sin sorg og sine ærgjerrige forhåpninger. I himmelen hadde han vært omgitt av kjærlighet og fellesskap, men i den verden han hadde skapt, var han ensom. Nå hadde himmelen sendt sine budbærere til Jesus. Det var ikke engler, men mennesker som hadde holdt ut i lidelse og sorg, og som hadde medfølelse med ham i de prøver han ble utsatt for.

Moses og Elia hadde vært Kristi medarbeidere. I likhet med ham hadde de lengtet etter å frelse menneskene. Moses hadde tryglet på vegne av Israel: «Å, om du ville tilgi dem deres synd! Kan du ikke, så stryk meg ut av boken som du skriver i!»⁵ Elia hadde kjent til ensomhet da han under hungersnøden som varte i tre og et halvt år, hadde følt presset av nasjonens hat og ulykke. Alene hadde han stått for Gud på Karmel-fjellet. Alene hadde han flyktet ut i ødemarken i angst og fortvilelse.

Disse personene, som var utvalgt fremfor noen av englene omkring tronen, hadde kommet for å samtale med Jesus om de lidelser han måtte tåle, og for å trøste ham med forsikringen om himmelens sympati. Det var verdens håp og hvert menneskes frelse de samtalte om.

Fordi disiplene var overveldet av søvn, hørte de lite av det som foregikk mellom Kristus og de himmelske sendebud. Etersom de ikke hadde våket og bedt, hadde de ikke tatt imot det som Gud hadde ønsket å gi dem: kjennskap til Kristi lidelser og den herlighet som skulle komme etterpå. De gikk glipp av den velsignelsen de kunne ha fått ved å ta del i hans selvoppofrelse. Disiplene var trege til å tro,

og de forstod ikke å verdsette den rikdom som himmelen ønsket å gi dem.

Likevel fikk de stort lys. De fikk forvissning om at hele himmelen kjente til jødefolkets synd ved at de forkastet Kristus, og de fikk en klarere innsikt i Kristi gjerning. De så og hørte slike ting som ligger utenfor menneskers fatteevne, og de var «øyenvitner og så hans guddommelige storhet».6 De forstod at Jesus virkelig var Messias, som patriarkene og profetene hadde vitnet om, og at den himmelske verden anerkjente ham.

Mens de stirret på det som fant sted, kom en lysende sky og skygget over dem, og en røst lød fra skyen: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i: Hør ham!» Denne skyen var mer strålende enn den som gikk foran Israel-stammene i ørkenen, da folket hørte Guds røst i en fryktinngytende majestet så fjellet skalv. Ved synet av denne lysende skyen falt disiplene til jorden. Der ble de liggende med ansiktet skjult inntil Jesus kom bort og rørte ved dem og fjernet deres frykt med sin velkjente stemme: «Reis dere, og frykt ikke!» Da de våget å se opp, var den himmelske herlighet forsvunnet, og Moses og Elia var borte. De var alene på fjellet sammen med Jesus. Matt 17,1-8; Mark 9,2-8; Luk 9,28-36

[319]

Herren og hans tjenere

Hele natten hadde de tilbrakt på fjellet, og da solen rann, gikk Jesus og disiplene nedover mot slettelandet. Disiplene var fordypet i sine egne tanker, tause og grepet av ærefrykt. Selv Peter sa ikke et ord. Med glede ville de ha blitt på dette hellige stedet der lyset fra himmelen hadde skint, og Guds Sønn hadde åpenbart sin herlighet. Men de hadde en gjerning å utføre blant folket som allerede lette etter Jesus overalt.

Ved foten av Forklarelsens berg

Ved foten av fjellet hadde en stor mengde mennesker samlet seg. De var ført dit av de disiplene som var blitt tilbake, men som visste hvor Jesus hadde tatt veien. Da han nærmet seg, påla han de tre disiplene som var sammen med ham, å tie om det de hadde vært vitne til. De skulle ikke fortelle noen om dette synet før Menneskesønnen var stått opp fra de døde. Den åpenbaring disiplene hadde fått, skulle de selv grunne på, men ikke gjøre kjent vidt og bredt. Å fortelle dette til folkemengden ville bare vekke latter eller ørkesløs forundring. Selv de ni apostlene ville ikke kunne forstå det som hendte, før etter at Jesus var stått opp fra de døde. Endog de tre utvalgte disiplene var sene til å fatte det de hadde sett, for på tross av alt det Jesus hadde sagt om det som ventet ham, spurte de hverandre hva det ville si å oppstå fra de døde. Men de bad ikke Jesus om noen forklaring. Det han hadde sagt om fremtiden, hadde fylt dem med sorg, og de søkte ikke ytterligere opplysning om det de helst ville tro aldri skulle skje.

[321] Da folket nede på sletten fikk øye på Jesus, løp de i møte med ham og hilste ham med ærbødighet og glede. Men med sitt skarpe blikk oppdaget han at de var i stor forlegenhet. Disiplene bar preg av at noe plaget dem. Det var nettopp skjedd noe som hadde skuffet og ydmyket dem.

Mens de ventet ved foten av fjellet, hadde en far kommet med sønnen sin til dem for at de skulle befri ham for en ånd som plaget

ham og gjorde ham stum. Da Jesus sendte de tolv ut for å forkynne i Galilea, gav han dem myndighet til å drive ut urene ånder. Da de drog ut, sterke i troen, hadde de onde ånder adlydt dem. I Kristi navn befalte de nå den onde ånden å forlate sitt offer, men ånden bare hånte dem ved å vise sin makt på ny. Disiplene var ute av stand til å forklare sitt nederlag, og de følte at de brakte skam både over seg selv og sin Herre.

I mengden var det skriftlærde som utnyttet denne anledningen til å ydmyke dem. De trengte seg sammen omkring disiplene og overdyngtet dem med spørsmål for å påvise at både de og deres mester var bedragere. Triumferende hevdet rabbinerne at her var det en ond ånd som hverken disiplene eller Jesus selv kunne overvinne. De som stod omkring, syntes å gjøre felles sak med de skriftlærde, og en stemning av forakt og hån gjennomtrengte folkemengden.

Et nytt mirakel

Plutselig var det slutt på anklagene. Da Jesus og de tre disiplene nærmet seg, slo stemningen raskt om idet folket snudde seg for å møte dem. Denne natten i nær kontakt med den himmelske herlighet hadde satt sitt preg på Jesus og dem som var med ham. Lyset fra ansiktene deres fremkalte ærefrykt hos tilskuerne. De skriftlærde trakk seg fryktsomt tilbake, mens folket hilste Jesus velkommen.

Som om Jesus hadde vært vitne til alt som hadde foregått, gikk han bort dit hvor ordstriden foregikk. Med blikket festet på de skriftlærde, spurte han: «Hva er det dere er uenige om?»

De stemmene som før var så freidige og utfordrende, var nå tause. En stillhet var kommet over hele forsamlingen. Den ulykkelige faren banet seg nå vei gjennom mengden. Han kastet seg ned foran Jesus og fortalte alt om sine vanskeligheter og skuffelser.

«Mester,» sa han, «jeg er kommet til deg med sønnen min fordi han er besatt av en ånd som gjør ham stum. Når den tar fatt i ham, kaster den ham over ende ... Jeg bad disiplene dine drive den ut, men de maktet det ikke.»

Jesus så seg omkring i folkemengden som var slått av ærefrykt. Han så på de spissfindige skriftlærde og på de forlegne disiplene. I hvert eneste hjerte kunne han lese vantroen. Med en stemme full av sorg utbrøt han: «Du vantro slekt! Hvor lenge skal jeg være hos

dere? Hvor lenge skal jeg holde ut med dere?» Så sa han til den fortvilte faren: «Før gutten til meg!»

Gutten ble ført frem. Da Jesus så på ham, kastet den onde ånden ham til jorden i kvalfulle krampetrekninger. Han lå og vred seg og frådnet mens grufulle skrik skar gjennom luften.

[322] Enda en gang hadde livets fyrste og fyrsten over mørkets makter møtt hverandre på slagmarken - Kristus for å fullbyrde sin misjon ved å «kunngjøre at fanger skal få frihet» og «sette undertrykte fri», I og Satan for å prøve å holde sitt offer under kontroll. Lysets engler og en hær av onde engler var usynlig til stede for å følge kampen. Et øyeblikk tillot Jesus den onde ånden å demonstrere sin makt så tilskuerne skulle fatte den befrielse som var i ferd med å skje.

Folkemengden holdt pusten mens de betraktet denne scenen, og faren vaklet engstelig mellom håp og frykt. Jesus spurte: «Hvor lenge har han hatt det slik?» Faren fortalte om lange år i lidelse, og som om han ikke kunne holde det ut lenger, utbrøt han: «Men om du kan gjøre noe, så ha medlidenhet og hjelp oss!» Selv nå tviler faren på Kristi makt.

«Om jeg kan?» svarte Jesus. «Alt er mulig for den som tror.» Hos Jesus er det ingen mangel på kraft. Sønnens helbredelse avhenger av farens tro. Gråtkvalt og i erkjennelsen av sin egen svakhet overgir han seg til Kristi barmhjertighet og roper: «Jeg tror, hjelp meg i min vantro!»

Jesus snur seg mot den syke gutten og sier: «leg befaler deg, du stumme og døve ånd: Far ut av ham, og gå aldri mer inn i ham!» Det høres et skrik og det foregår en hjerteskjærende kamp. Idet demonen farer ut, er det som om den skal ta livet av sitt offer. Gutten blir liggende urørlig, tilsynelatende livløs. Folkemengden hvisker seg imellom at han er død. Men Jesus tar ham i hånden, reiser ham opp og gir ham tilbake til faren, fullstendig frisk på sinn og kropp. Far og sønn lovpriser befrieren. Folkemengden «var overveldet av Guds storhet», mens de skriftlærde, ergerlige som de er, lister seg bort, overvunnet og slukøret.

Hva troen kan utrette

«Om du kan gjøre noe, så ha medlidenhet og hjelp oss!» Hvor mange mennesker, nedtrykt av synd, har ikke gjentatt denne bønnen!

Til dem alle lyder svaret fra den medlidende frelser: «Om jeg kan? Alt er mulig for den som tror!» Det er troen som forener oss med himmelen og gir oss styrke til å hamle opp med mørkets makter. I Jesus har Gud gjort det mulig for oss å underkue hvert syndig trekk og stå imot hver fristelse, hvor sterk den enn måtte være. Men mange føler at de mangler tro, og derfor holder de seg borte fra Jesus. Slike mennesker må i sin hjelpeløse uverdighet overlate seg til den medlidende frelsers barmhjertighet.

Se ikke på deg selv, men på Jesus. Han som helbredet de syke og drev ut demoner da han levde blant menneskene, er den samme mektige befrier i dag. Troen kommer ved Guds ord. Grip derfor hans løfte: «Den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort.»² Kast deg ned for hans føtter og si: «leg tror, hjelp meg i min vantro!» Når du gjør det, kan du aldri gå fortapt.

[323]

I løpet av kort tid har de disiplene som ble vist så stor gunst, vært vitne til den største herlighet og den dypeste ydmykelse. De har sett det menneskelige bli forvandlet etter Guds bilde, men også nedverdiget til å ligne Satan. På fjellet har Jesus samtalt med sendebudene fra himmelen, og røsten fra den strålende herlighet har kunngjort at han er Guds Sønn. De har sett ham gå ned for å møte det frykteligste og mest opprørende syn: den avsyndige gutten som med fordreide ansiktstrekk skar tenner i pinefulle krampetrekninger som ingen menneskelig makt kunne lindre. Bare noen få timer tidligere hadde den mektige befrieren stått herliggjort foran sine undrende disipler. Nå bøyer han seg ned for å løfte opp gutten som ligger og velter seg på jorden som offer for Satans makt. Han gjør ham frisk både til sinn og kropp og gir ham tilbake til hans far og hans familie.

Dette var en billedlig fremstilling av frelsen: Guds Sønn forlater Faderens herlighet og bøyer seg ned for å frelse de fortapte. Det var også en fremstilling av disiplenes misjon. Kristi tjenere skal ikke bare være på fjelltoppen sammen med Jesus i stunder med åndelig forklarelse. Det er et arbeid som venter dem nede på sletten. Mennesker som Satan har gjort til sine slaver, venter på at de ved troens og bønnens ord skal bli fri.

De ni disiplene grublet fremdeles over det bitre faktum at de hadde mislykkes. Da Jesus igjen var alene med dem, spurte de: «Hvorfor kunne ikke vi drive den ut?» «Fordi dere har så lite tro,» svarte han. «Sannelig, jeg sier dere: Om dere har tro som et sennepsfrø, kan

dere si til dette fjellet: Flytt deg herfra og dit! Og det skal flytte seg, og ingenting skal være umulig for dere.» Men «dette slag kan bare drives ut ved bønn». Deres vantro hadde lukket dem ute fra et dypere fellesskap med Kristus, og deres likegyldige holdning til den hellige gjerning som var betrodd dem, var årsak til at de hadde mislykkes i konflikten med mørkets makter.

Kristi utsagn om sin død hadde skapt sorg og tvil. Og valget av de tre disiplene til å dra sammen med ham opp på fjellet hadde vakt misunnelse hos de ni. I stedet for å styrke sin tro ved bønn og ved å grunne over Jesu ord, hadde de vært opptatt av sin egen motløshet og sine personlige klagemål. I denne mørke tilstand hadde de innlatt seg i strid med Satan.

For å kunne lykkes i en slik kamp måtte de ta fatt på gjerningen med en helt annen holdning. Deres tro måtte styrkes ved inderlig bønn, faste og ydmykhet. De måtte tømmes for selvet og bli fylt med Guds Ånd og kraft. Alvorlig, vedholdende bønn til Gud i tro, en tro som leder til fullstendig avhengighet av ham og en uforbeholden helligelse til hans verk, er det eneste som betyr noe for å få Åndens hjelp i kampen «mot makter og myndigheter, mot verdens herskere i dette mørke, mot ondskapens åndehær i himmelrommet».

[324] «Om dere har tro som et sennepsfrø, kan dere si til dette fjellet: Flytt deg herfra og dit! Og det skal flytte seg.» Selv om sennepsplantens frøkorn er så lite, inneholder det den samme hemmelighetsfulle livskraft som gir vekst til det største treet. Når sennepsfrøet kommer i jorden, drar den ørlille spiren nytte av alle de stoffer som Gud har sørget for til næring for den, og den utvikler seg og vokser raskt. Hvis du har en slik tro, vil du holde fast på Guds ord og utnytte alle de hjelpemidler han har sørget for. Slik vil din tro bli styrket og bringe himmelens kraft til hjelp. De hindringer som Satan legger i veien for deg, kan synes like uoverstigelige som de evige fjell. Men de skal forsvinne når troen befaler. «Ingenting skal være umulig for dere.» Matt 17,9-21; Mark 9,9-29; Luk 9,37-45

Hvem er den største?

Da Jesus kom tilbake til Kapernaum, gikk han ikke til de velkjente steder der han hadde undervist folket, men sammen med disiplene oppsøkte han det huset som skulle bli hans midlertidige hjem. Under resten av sitt opphold i Galilea ønsket han å undervise disiplene heller enn å arbeide for de store folkeskarene.

På reisen gjennom Galilea forsøkte Jesus igjen å forberede disiplene på de begivenheter som ventet ham. Han fortalte at han måtte dra opp til Jerusalem hvor han skulle lide og dø, og deretter stå opp fra de døde. Han kom også med den alvorlige opplysning at han skulle bli forrådt i sine fienders hender. Ikke engang nå kunne disiplene fatte det han sa. Selv om skyggen av en tung sorg lå over dem, gav de rom for en rivaliserende holdning. De kranglet innbyrdes om hvem som skulle regnes som den største i riket. Denne striden prøvde de å skjule for Jesus. De trengte seg ikke så nær inn på ham som de pleide, men holdt seg et stykke bak, slik at han var foran dem da de gikk inn i Kapernaum. Jesus leste tankene deres, og han lengtet etter å gi dem råd og veiledning. Men han ventet på en stille stund for å gjøre det når de ville være åpne til å ta imot det han ville si.

Tempelskatten

Like etter at de hadde, nådd frem til byen, kom oppkreveren av tempelskatten til Peter og spurte: «Betaler ikke deres mester skatt til templet?» Denne avgiften var ikke en vanlig utlignet skatt. Det var et årlig bidrag som hver jøde skulle betale til driften av templet. Å nekte å betale denne skatten ville bli betraktet som illojalt overfor templet, noe som rabbinerne anså som en høyst graverende synd. Jesu holdning til rabbinernes lover og hans tydelige irettesettelse til dem som forsvarte tradisjonen, gav påskudd for beskyldningen om at han prøvde å bryte ned tempeltjenesten. Nå fikk hans fiender

[325]

anledning til å bringe ham i vanry. I skatteoppkreveren fant de en samarbeidsvillig forbundsfelle.

Peter oppfattet skatteoppkreverens spørsmål som en ærekrenkende antydning om Jesu holdning overfor templet. Brennende ivrig som han var for Jesu ære, svarte han raskt uten å rådføre seg med ham, at han ville betale skatten.

Peter forstod bare delvis hva som var hensikten med spørsmålet. Noen folkegrupper var fritatt for å betale avgiften. På Moses' tid da levittene ble valgt ut til å gjøre tjeneste ved helligdommen, fikk de ingen arv blant folket. Herren hadde sagt: «Derfor fikk Levi ingen arv og del sammen med sine brødre. Herren er hans arv.»¹

På Kristi tid ble prestene og levittene fremdeles betraktet som særskilt innviet til templet, og det ble ikke krevd at de skulle yte det årlige bidrag til dets underhold. Profetene var også fritatt for denne avgiften. Når rabbinerne krevde tempel skatt av Jesus, tilsidesatte de hans rettighet som profet eller lærer og behandlet ham som ethvert annet menneske. Hvis han nektet å betale avgiften, ville det bli fremstilt som illojalitet overfor templet. På den andre siden ville betaling av avgiften bli betraktet som en innrømmelse av at når de forkastet ham som profet, var det berettiget.

Bare en kort tid i forveien hadde Peter anerkjent Jesus som Guds Sønn. Men nå forsømte han en anledning til å fremholde hvem hans mester virkelig var. Da han svarte oppkreveren at Jesus ville betale skatten, godtok han i virkeligheten den falske oppfatning av Jesus som prestene og rådsherrene prøvde å sette i omløp.

Da Peter kom inn i huset, nevnte ikke Jesus det som hadde inntruffet, men spurte: «Simon, hva mener du om dette: Hvem er det kongene på jorden krever toll eller skatt av? Er det av sine egne, eller er det av de fremmede?» Peter svarte: «Av de fremmede.» Og Jesus sa: «Så er jo barna fri.»

Innbyggerne i et land ble ilagt skatt som også gikk til underhold av kongehuset, men kongens barn var fritatt. Israel, som bekjente seg til å være Guds folk, var pliktige til å holde tjenesten for Gud ved like. Men Jesus, Guds Sønn, var ikke under noen slik forpliktelse. Hvis prester og levitter var unntatt på grunn av sin forbindelse med templet, hvor mye mer da han? Templet var jo hans Fars hus!

Dersom Jesus hadde betalt skatten uten å komme med innvendinger, ville han faktisk ha godkjent rabbinernes krav og ville dermed ha

fornektet sin guddommelighet. Men selv om han imøtekom kravet, avviste han påstanden som lå til grunn. Måten han skaffet til veie skattepengene på, beviste hans guddommelige natur. Det gikk klart frem at han var ett med Gud, og var derfor ikke skattepliktig som en vanlig borger.

«Gå ned til sjøen,» sa han til Peter. «Kast ut et snøre. Ta den første fisken du trekker opp, og når du åpner gapet på den, vil du finne en stater. Den skal du gi som skatt for meg og deg.» [326]

Selv om Jesus hadde kledd sin guddommelighet i menneskeskikkelse, åpenbarte han sin herlighet ved dette mirakel. Det var klart at dette var ham som David hadde skrevet om på denne måten: «For mine er alle dyr i skogen og villdyrene på de tusen fjell. Jeg kjenner alle himmelens fugler, og krypet på marken tilhører meg. Var jeg sulten, bad jeg ikke deg om noe, for min er jorden og det som fyller den.»²

Samtidig som Jesus gjorde det klart at han ikke var forpliktet til å betale tempel skatten, innlot han seg ikke i strid med jødene om saken, for de ville ha mistydet hans ord og brukt dem mot ham. For ikke å støte dem ved å avslå å betale skatten, gjorde han noe som ikke med rette kunne kreves av ham. Dette ville gi disiplene verdifull undervisning. Tydelige forandringer ville snart finne sted i deres forhold til tempeltjenesten. Kristus lærte dem at de ikke unødig skulle motsette seg fastsatte regler. Så langt som mulig skulle de unngå å gi anledning til at deres tro ble tolket på en feilaktig måte. Selv om kristne mennesker ikke skal gi avkall på et eneste av sannhetens prinsipper, bør de alltid unngå strid, så sant det er mulig.

Den største i himmelriket

Da Jesus og disiplene var alene i huset, etter at Peter var gått ned til sjøen, kalte han de andre til seg og spurte: «Hva var det dere snakket om på veien?» Jesu nærvær og det han spurte om, stilte saken i et helt annet lys enn da de trettet på veien. Skam og selvførdømmelse gjorde at de tidde stille. Jesus hadde fortalt dem at han skulle dø for deres skyld, og deres selviske ærgjerrighet stod i pinlig kontrast til hans uselviske kjærlighet.

Da Jesus fortalte dem at han skulle dø og så stå opp igjen, prøvde han å lede dem inn i en samtale om den store trosprøven de måtte

igjennom. Hadde de vært beredt til å ta imot det han ønsket at de skulle vite, ville de blitt spart for bitter angst og fortvilelse. Hans ord ville trøstet dem i sorgens og skuffelsens time. Han hadde snakket helt tydelig om det som ventet ham. Men da han fortalte at han snart skulle dra til Jerusalem, var det likevel nok til igjen å vekke deres forventninger om at riket var i ferd med å bli opprettet. Dette hadde fått dem til å strides om hvem som skulle ha de høyeste posisjoner. Da Peter kom tilbake fra sjøen, fortalte de ham om Jesu spørsmål. Til sist var det en som våget å spørre ham: «Hvem er den største i himmelriket?»

[327] Jesus samlet disiplene omkring seg og sa: «Den som vil være den første, må være den siste av alle og tjener for alle.» Disse ordene rommet noe høytidelig og inntrykksfullt som disiplene slett ikke forstod. Det Jesus så, kunne de ikke få øye på. De skjønnte ikke Kristi rikes natur, og denne uvitenheten var den tilsynelatende årsak til deres trette. Men den virkelige årsaken lå dypere. Ved å forklare rikets natur kunne Jesus i første omgang ha dempet uenigheten mellom dem. Men dette ville ikke ha rørt ved den dypere liggende årsak. Selv etter at de hadde fått vite alt, kunne hvilket som helst spørsmål om forrang ha skapt nye vanskeligheter. På den måten ville menigheten komme ille ut etter Kristi bortgang.

Striden om den fremste plass var et utslag av den samme ånd som var årsak til den store strid i himmelen, og som hadde brakt Kristus fra himmelen for å dø. I et syn så han Lucifer, «morgenrødens sønn», som i herlighet overgikk alle englene som omgav tronen, og som med de inderligste bånd var knyttet til Guds Sønn. Lucifer hadde sagt: Jeg vil «gjøre meg lik Den Høyeste».3

Ønsket om selvopphøyelse hadde ført til strid i himmelen, så en stor del av himmelens engler ble fjernet. Hadde Lucifer virkelig ønsket å bli lik Den Høyeste, ville han aldri ha forlatt sin plass i himmelen, for Den Høyestes ånd åpenbarer seg i uselvisk tjeneste. Lucifer ønsket Guds makt, men ikke hans natur. Han søkte den høyeste posisjon for seg selv, og enhver skapning som drives av hans ånd, vil gjøre det samme. Derfor vil fiendskap, uenighet og strid være uunngåelig. Herredømmet tilfaller den sterkeste. Satans rike er bygd på tvang. Folk betrakter gjerne andre som en hindring på veien til deres egen fremgang, eller som et springbrett til en høyere posisjon.

Lucifer traktet etter å være Gud lik, mens Kristus, den opphøyde, «gav avkall på sitt eget, tok på seg en tjeners skikkelse og ble mennesker lik. I sin ferd var han som et menneske; han fornedret seg selv og ble lydig til døden, ja, korsets død».4 Nå var korset like foran ham. Hans egne disipler var så opptatt av å søke sitt eget, nettopp det som er selve grunnprinsippet i Satans rike, at de ikke kunne føle med sin Herre. De kunne ikke engang forstå ham når han talte om sin fornedrelse for deres skyld.

Med stor omsorg, men likevel med ettertrykk prøvde Jesus å rette på dette onde. Han viste dem hvilket prinsipp som råer i himmelriket, og hva sann storhet består i når den vurderes etter himmelsk standard. De som var drevet av stolthet og ærgjerrighet, tenkte mer på seg selv og den lønnen de skulle få, enn hvordan de kunne gi tilbake til Gud de gaver de hadde fått. De ville ikke få noen plass i himmelriket, for de identifiserte seg med dem som er i Satans rekke.

Ydmykhet går forut for ære. Til å fylle en betrodd plass blant mennesker velger himmelen den som i likhet med døperen Johannes inntar en beskjeden plass overfor Gud. Den disippelen som har mest av det barnlige sinn, kan utføre den største gjerning for Gud. De himmelske vesener kan samarbeide med den som ikke opphøyer seg selv, men prøver å frelse andre. Den som dypest føler sin trang til guddommelig hjelp, vil be om den. Den Hellige Ånd vil gi ham slike glimt av Jesus som vil styrke og oppløfte sjelen. Fra samfunnet med Kristus vil han gå ut for å virke for dem som er i ferd med å gå til grunne i sine synder. Han er salvet til sin gjerning, og den vil lykkes der hvor mange av de lærde og kloke mislykkes.

Når mennesker opphøyer seg selv og føler seg uunnværlige for at Guds store plan skal ha fremgang, sørger Herren for at de blir holdt utenfor. Det vil vise seg at Herren ikke er avhengig av dem. Virksomheten vil ikke stoppe opp fordi de blir fjernet, men går frem med enda større kraft. [328]

Det var ikke nok for Jesu disipler at de ble undervist om hans rikes natur. Det de behøvde, var et forandret hjerte som ville bringe dem i harmoni med Guds rikes prinsipper. Jesus kalte et lite barn til seg og stilte det midt iblant dem. Mens han tok den lille ømt i armene sine, sa han «Uten at dere vender om og blir som barn, kommer dere ikke inn i himmelriket.» Et lite barns likefremhet, selvforglemmelse

og tillitsfulle kjærlighet er de egenskaper som verdsettes i himmelen. De er kjennetegn på virkelig storhet.

Jesus forklarte disiplene enda en gang at hans rike ikke kjenntegnes ved jordisk verdighet og praktutfoldelse. Ved Jesu føtter blir alle utmerkelser glemt. De rike og de fattige, de lærde og de ulærde møtes uten tanke på status eller verdslig forrang. Alle møtes som mennesker som er kjøpt med Jesu blod. De er alle like avhengige av ham som har gjenløst dem og ført dem til Gud.

Det oppriktige, angerfulle mennesket er dyrebart i Guds øyne. Han setter sitt eget segl på mennesker, ikke etter deres rang eller rikdom eller på grunn av deres klokskap, men fordi de er ett med Kristus. Herlighetens Herre er tilfreds med dem som er saktmodige og ydmyke av hjertet. «Du gir meg din frelse til skjold,» sier David. «Du bøyer deg ned og gjør meg stor.»⁵

«Den som tar imot et slikt lite barn i mitt navn, tar imot meg,» sa Jesus. «Og den som tar imot meg, tar ikke imot meg, men ham som har sendt meg.» «Så sier Herren: Himmelen er min trone og jorden en skammel for mine føtter Det er disse jeg ser nådig til: de hjelpeløse som kjenner seg knust og som skjelver for mitt ord.»⁶

Omsorg for den minste

Hos disiplene vakte Jesu ord en følelse av mistillit til dem selv. I sitt svar hadde han ikke pekt ut noen spesielt. Men Johannes begynte å undres over om han i et bestemt tilfelle hadde handlet riktig. I barnlig enfold la han saken frem for Jesus. «Mester,» sa han, «vi så en mann som ikke er i følge med oss, drive ut onde ånder i ditt navn. Vi forsøkte å hindre ham, siden han ikke er i følge med oss.»

Jakob og Johannes mente at når de hadde hindret denne mannen, tenkte de på sin Herres ære. Nå begynte de å skjønne at de hadde tenkt mer på sin egen ære. De innrømmet sine feil og tok imot Jesu irettesettelse: «Dere skal ikke hindre ham! For den som gjør en mektig gjerning i mitt navn, vil ikke så snart tale ondt om meg.» Ingen som på noen måte viste seg vennlig mot Kristus, skulle avvises. Mange var blitt dypt grepet av hans karakter og det han utrettet, og de var i ferd med å åpne seg for ham i tro. Disiplene som ikke kunne lese de virkelige motivene, måtte være forsiktige så de ikke gjorde disse menneskene motløse. Når Jesus ikke lenger selv var iblant

dem, og arbeidet ble overlatt til dem, måtte de ikke vise en trangsynt, avvissende holdning, men legge for dagen den samme vidtfavnende sympati som de hadde sett hos sin mester.

At en person ikke alltid svarer til våre personlige forestillinger eller meninger, gir oss ikke rett til å forby ham å arbeide for Gud. Kristus er den store lærer. Vi skal ikke dømme eller befale, men i ydmykhet skal enhver av oss sitte ved Jesu føtter og lære av ham. Hvert menneske som Gud har gjort villig til det, er en kanal som Kristus vil åpenbare sin tilgivende kjærlighet gjennom. Vi må utvise stor forsiktighet så vi ikke tar motet fra en eneste av Guds lysbærere, og på den måten hindrer de stråler som han vil la skinne i verden!

Ingen disippel bør vise hardhet og kulde mot en som er under Kristi dragende makt, som da Johannes forbød en annen å utføre undergjerninger i Jesu navn. Det kan føre til at han blir ledet inn på fiendens sti og går fortapt. «For ham var det bedre om han var kastet i havet med en kvernstein om halsen.» Og han føyde til: «Om hånden lokker deg til synd, så hogg den av! Det er bedre for deg å gå vanfør inn til livet enn å ha begge hender og komme til helvete, til ilden som aldri slokner. Og om foten lokker deg til synd, så hogg den av! Det er bedre å gå halt inn til livet enn å ha begge føtter og bli kastet i helvete.»

Hvorfor denne alvorlige uttalelsen, og i så sterke ordelag? Fordi «Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var fortapt, og frelse det».⁷ Skal hans disipler vise mindre omsorg for sine medmenneskers frelse enn himmelens fyrste har gjort? Hvert menneske er kjøpt for en uendelig høy pris. Derfor er det en forferdelig synd å lede et eneste menneske bort fra Kristus, slik at hans kjærlighet, ydmykelse og sjeleangst for dette menneske skal ha vært forgjeves.

«Ulykkelige verden hvor det er forførelser! Forførelsene må komme.» Verden er inspirert av Satan. Den vil stå imot Kristi etterfølgere og prøve å ødelegge deres tro. Men ve det menneske som bekjenner seg til Kristi navn, men likevel handler på denne måten! Vår Herre blir gjort til skamme av dem som gir seg ut for å tjene ham, men som misrepresenterer hans karakter. Mange mennesker blir bedratt og ledet inn på falske stier.

Hvilken som helst vane eller handling som kan lede til synd og føre vanære over Kristus, må legges av, koste hva det vil. Det som vanærer Gud, kan ikke gagne et menneske. Ingen kan eie himmelens

[330] velsignelse hvis de overtrer de evige prinsipper for det som er rett. En synd som det blir kjælt for, er tilstrekkelig til å svekke karakteren og føre andre vill. Hvis foten eller hånden må hogges av, eller et øye må fjernes for å redde legemet fra å dø, hvor mye viktigere er det da ikke at vi legger bort synd som fører død over sjelen!

I den rituelle gudstjenesten ble det brukt salt ved hvert offer. Som med ofringen av røkelse, viste dette at bare på grunn av Kristi rettferdighet kunne Gud godta tjenesten. Jesus hentydet til dette da han sa: «Ethvert offer skal saltes med salt.» «Ha salt i dere selv og hold fred med• hverandre.» Alle som vil fremstille seg selv «som et levende og hellig offer som er til Guds behag», må ta imot det frelsende salt, vår frelsers rettferdighet. Da blir de «jordens salt» og motvirker det onde blant menneskene, slik som saltet bevarer fra forråtnelse.⁸ Men hvis saltet har mistet sin kraft, hvis det bare er en bekjennelse av gudsfrykt uten Kristi kjærlighet, er det ingen kraft til det gode. Et slikt liv kan ikke øve noen frelsende innflytelse på verden. Din energi og dyktighet i oppbyggingen av Kristi rike er avhengig av at du tar imot hans And. Du må få del i hans nåde for å kunne være en duft av liv til liv. Da vil det ikke bli noen rivalisering, ingen egenkjærlighet og ikke noe ønske om å ha den fremste plassen. Du vil ha den kjærlighet som ikke søker sitt eget, men andres beste.

Den angrende synder må feste blikket på «Guds lam, som bærer verdens synd».⁹ Ved å betrakte Jesus blir han forvandlet. Hans frykt blir til glede, hans tvil til håp. Takknemlighet spirer frem. Steinhjertet blir knust, og en bølge av kjærlighet strømmer inn i sjelen. Kristus blir i ham en kilde med vann som veller frem til evig liv.

Når vi ser Jesus, en smertenens mann, vel kjent med sorg, i arbeid for å frelse de fortapte; når vi ser ham ringeaktet, hånet og jaget fra by til by inntil hans misjon er fullført; når vi ser ham i Getsemane der han svetter store bloddråper, og på korset der han dør i angst og smerte, da vil selvet ikke lenger rope etter anerkjennelse. Når vi ser på Jesus, vil vi skamme oss over vår kulde, vår sløvhet og vår selviskhet. Vi vil være hva som helst eller ingenting så vi av hjertet kan tjene Jesus. Vi vil fryde oss over å få bære korset etter ham, og tåle prøvelser, skam eller forfølgelse for hans skyld.

«Vi som er sterke, må bære svakhetene hos dem som er svake, og ikke bare tenke på oss selv.»¹⁰ Ingen som tror på Kristus, må ringeaktes, selv om deres tro kan være svak og skrittene usikre som

hos et lite barn. Ved alt det som gir oss fortrinn fremfor andre, enten det er kunnskap og dannelse, en edel karakter, kristelig oppdragelse eller erfaring, står vi i gjeld til dem som er dårligere stilt. Så langt vi makter, bør vi prøve å hjelpe dem.

Hvis vi er sterke, skal vi holde de svakes hender oppe. Herlighetens engler, som alltid ser den himmelske Fars ansikt, gleder seg over å kunne tjene hans små. De tar seg særskilt av dem som er svake og redde og som har mange dårlige karaktertrekk. Engler er alltid til stede der de behøves mest. De er hos dem som har de hardeste kamper å kjempe mot selvet, og som har de mest nedslående omgivelser. Kristi sanne etterfølgere vil ta del i denne tjenesten.

Hvis en av disse små blir fristet til å gjøre urett mot deg, er det din plikt å prøve å hjelpe ham eller henne til rette igjen. Vent ikke på at den andre skal ta det første skritt til forlik. «Hva mener dere?» sa Jesus. «Når en mann eier hundre sauer, og en av dem går seg bort, lar han ikke da de nittini være igjen i fjellet og går på leting etter den som er kommet bort? Og skulle han finne den, sannelig, da ville han glede seg mer over denne ene enn over de nittini som ikke var kommet bort. Slik vil heller ikke den himmelske Far at en eneste av disse små skal gå tapt.»

[331]

Mens du i ydmykhet passer «deg selv, så ikke du også blir fristet», skal du gå til den som har gjort galt, og tale «ham til rette på tomannshånd». Før ikke skam over ham ved å blottstille hans feil for andre. Bring heller ikke vanære over Kristus ved å fortelle andre om synd eller feiltrinn hos en som bærer hans navn. Ofte må sannheten fremholdes tydelig for den som gjør feil. Han må bli hjulpet til å innse sine feil så han kan endre kurs. Men du skal ikke dømme eller fordømme. Forsøk ikke å rettferdiggjøre deg selv. Gjør alt du kan for å hjelpe ham til rette igjen. Når man skal behandle sjelens sår, er det behov for den letteste hånd og den største følsomhet. Bare den kjærlighet som kommer fra ham som led på Golgata, vil kunne hjelpe her. Bror må behandle bror med sympati og ømhet. Når det lykkes, skal du vite at du «reddet en sjel fra døden og dekket over en mengde synder».12

Men endog slike anstrengelser kan bli uten resultat. I så fall, sa Jesus, skal du «ta med deg en eller to andre». Det kan være at den innflytelsen dere øver i fellesskap, vil gi resultater der hvor den ene mislyktes. Fordi de ikke har noen del i vanskelighetene, vil de

sannsynligvis være mer upartiske. Dette vil gi deres råd større vekt hos den som har gjort feil.

Bare hvis han ikke vil høre på dem, skal saken legges frem for hele menigheten. Som Kristi representanter må menighetens medlemmer legge saken frem i inderlig bønn om at overtrederen må bli hjulpet til rette igjen. Den Hellige Ånd vil tale gjennom hans tjenere når de inntrengende ber den villfarne om å vende tilbake til Gud. Inspirert av Ånden sier apostelen Paulus at det er som om Gud selv formaner gjennom ham: «Vi ber dere på Kristi vegne, la dere forsone med Gud!»¹³

Den som forkaster denne samstemmige henstillingen, har brutt det bånd som knytter ham til Kristus, og har også revet seg løs fra fellesskapet med menigheten. Fra nå av, sa Jesus, «skal han være for deg som en hedning eller en toller». Men han må ikke betraktes som utelukket fra Guds barmhjertighet. Han må ikke bli foraktet eller forsømt av sine tidligere trosfeller, men behandles med ømhet og medfølelse, lik et av de fortapte får som Kristus fremdeles søker å bringe inn i sin fold.

Kristi undervisning om hvordan man skal gå frem overfor dem som begår feil, er en mer spesifikk gjentakelse av den undervisning som ble gitt til Israel gjennom Moses: «Du skal ikke hate din bror i ditt hjerte. Men du skal tale din landsmann til rette, så du ikke for hans skyld fører synd over deg.»¹⁴ Det vil si at dersom noen forsømmer den plikten Kristus har pålagt dem: å prøve å rettlede dem som feiler og synder, så blir de delaktige i synden. Vi er like ansvarlige for det onde vi kunne ha hindret; som om vi selv var skyldige i de samme handlinger.

[332] Det er overfor den som har gjort uretten, at vi skal fremholde det som er gjort galt. Vi skal ikke oss imellom komme med bemerkninger og kritikk. Selv ikke etter at saken er blitt forelagt menigheten, har vi rett til å snakke om den til andre. Kjennskap til de kristnes feilgrep vil bare være en snublestein for den vantro verden. Ved å snakke om disse ting vil vi bare skade oss selv, for vi blir forvandlet ved det vårt sinn dveler ved.

Mens vi prøver å rette på feilene hos en trosfelle, vil Kristi Ånd lede oss til i størst mulig grad å beskytte ham mot kritikk fra andre trosfeller. Hvor mye mer da mot klander fra den vantro verden! Vi begår selv feil og behøver Kristi medfølelse og tilgivelse. Og

nettopp slik som vi ønsker at han skal behandle oss, pålegger han oss å behandle hverandre.

«Alt det dere binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt dere løser på jorden, skal være løst i himmelen.» Dere handler som himmelens utsendinger, og resultatene av deres gjerning har betydning for evigheten.

Men dette store ansvar skal vi ikke bære alene. Overalt hvor Kristi ord blir etterlevd av et oppriktig hjerte, der bor han. Han er ikke bare til stede i menighetens sammenkomster. Hvor som helst hans disipler møtes i hans navn, uansett hvor få de er, der vil også han være. Han sier: «Alt det to av dere her på jorden blir enige om å be om, skal de få av min Far i himmelen.»

Jesus sier: «Min Far i himmelen». Det er som han vil minne disiplene om at han ved sin menneskelighet er knyttet til dem. Han har del med dem i deres prøvelser og kan føle med dem i deres lidelser. Men på samme tid er han ved sin guddommelighet forent med Den Eviges trone. Underfulle forsikring! Himmelske fornuftsvesener forener seg med mennesker i medfølende arbeid for å frelse det som er fortapt. Og all himmelens makt allierer seg med mennesker i felles innsats for å dra andre til Kristus. Matt 17,22-27; 18,1-20; Mark 9,30-50; Luk 9,46-48

Løvhyttefesten

Det ble forventet at jødene tre ganger om året skulle være til stede i Jerusalem ved de religiøse høytider. Innhylllet i skystøtten hadde Israels usynlige leder gitt rettleiding om disse sammenkomstene. Under jødernes fangenskap kunne de religiøse festene ikke feires. Men da folket fikk sitt eget land igjen, begynte de på ny å overholde disse minnehøytidene. Det var Guds hensikt at de årlige sammenkomster skulle minne folket om ham. Men med få unntak hadde prestene og nasjonens ledere mistet dette formål av syne. Han som hadde innstiftet disse nasjonale høytider og visste hva de betydde, var vitne til den forvanskning som hadde funnet sted.

En fest for alle

Løvhyttefesten var den siste av årets sammenkomster. Gud ville at folket ved denne anledning skulle tenke på hans godhet og barmhjertighet. Hele nasjonen hadde vært under hans ledelse og tatt imot hans velsignelser. Dag og natt hadde han våket over dem. Sol og regn hadde fått jorden til å gi en god avling. Grøden var samlet inn fra daler og sletter. Olivenhøsten var brakt i hus og den dyrebare oljen oppbevart i krukker. Palmene hadde også gitt frukt. De gyllenblå klasene fra vinrankene var blitt trådt i vinpressen.

Festen varte i sju dager. Innbyggerne i Israel, sammen med mange fra andre land, drog til Jerusalem for å feire den. Folk kom fra fjern og nær og hadde med seg noe som et tegn på den gleden de følte. Gammel og ung, rik og fattig brakte med seg en eller annen gave som en hyllest og takk til ham som hadde gjort årets avling god og latt det dryppe av fruktbarhet.¹ Fra skogene hentet de alt som kunne tiltale øyet og være et uttrykk for den alminnelige glede. Hele byen så ut som en vakker skog.

Denne høytiden var ikke bare en høsttakkefest, men et minne om Guds beskyttende omsorg for Israel i ørkenen. Til minne om sitt teltliv bodde israelittene under denne høytiden i hytter oppført av

grønne grener. De var satt opp i gatene, i tempelforgården eller på de flate hustakene.

På høydedragene og i dalene rundt Jerusalem stod løvhyttene tett i tett, og overalt myldret det av mennesker.

De som var med til høytiden, feiret begivenheten med lovsang og takk til Gud. Like forut for denne festen inntraff den store sorningsdagen da folket, etter at de hadde bekjent sine synder, mottok erklæring om at de hadde fred med Gud. Slik var alt lagt til rette for en gledens høytid. «Pris Herren, for han er god, hans miskunn varer til evig tid!»² Slik lød den jublende sangen mens all slags musikk blandet med hosianna-rop gav tonefølge til fellessangen. Templet var midtpunktet for den glede som gjennomstrømmet alle. Her foregikk de inntrykksfulle offisereremoniene. På begge sider av marmortrappen opp til den hellige bygningen var levittenes kor oppstilt. Det ledet sangen under gudstjenesten. De mange som tilbad, svingte sine palme- og myrtegrener og tok del i sangen. Den forplantet seg til nær og fjern, inntil høydedragene rundt omkring gjenglød av lovprisning.

Om natten var templet og forgården badet i kunstig lys. Det var musikk og svinging med palmegrener, og det hørtes glade hosianna-rop. Den store folkemengden ble opplyst fra de hengende lamper. Prestene som stod oppstilt i sine embetsdrakter, og de høytidelige seremoniene alt sammen bidrog til å gjøre et dypt inntrykk på tilskuerne. Men den mest inntrykksfulle seremoni, den som fremkalte den største jubel, minnet om en begivenhet under ørkenvandringen.

Ved første daggry hørtes en langtrukken, gjennomtrengende lyd idet prestene blåste i sølvtrumpetene. Andre trompeter svarte, og de glade ropene fra folk i løvhyttene lød som ekko over fjell og dal og bød høytidsdagen velkommen. Så fylte presten en kanne med vann fra Kedron-bekken og løftet den høyt. Mens trompetene lød, gikk han med langsomme, avmålte skritt opp de brede trappetrinnene i templet i takt med musikken, mens han sang: «Nå har vi satt vår fot i dine porter, Jerusalem.»³

Han bar kannen bort til alteret som hadde en sentral plass i prestenes tempelgård. Her fantes det to sølvkar, og en prest stod ved siden av hvert av dem. Vannet ble helt i det ene karet mens en kanne vin ble helt i det andre. Innholdet av begge karene rant gjennom et rør som hadde forbindelse med Kedron-bekken og ble ført videre

[335] til Dødehavet. Det som her skjedde med det vigslede vannet, var et symbol på den kilden som på Guds befaling hadde sprunget frem fra fjellet for å slokke tørsten hos Israels folk. Så hørtes jubelsangen: «Herren er min kraft og min styrke Med glede skal dere øse vann av frelsens kilder.»⁴

Jesus nøler med å komme

Mens Josefs sønner forberedte seg til å overvære løvhyttefesten, så de at Jesus slett ikke foretok seg noe som tydet på at han hadde til hensikt å være med. Med uro fulgte de ham med øynene. Siden helbredelsesunderet ved Betesda hadde han ikke vært til stede ved de nasjonale høytider. For å unngå unødig konflikt med lederne i Jerusalem, begrenset han sin virksomhet til Galilea. Hans tilsynelatende forsømmelse av de store religiøse sammenkomster, og det fiendskap som prestene og rabbinerne la for dagen mot ham, var årsak til rådvillhet blant folket. Det var også tilfelle når det gjaldt hans disipler og slektninger.

I sin undervisning la han vekt på de velsignelser som følger av lydighet mot Guds lov. Likevel syntes det som om han selv var likegyldig med den tjenesten som Gud hadde innstiftet. Han hadde omgang med tollere og andre med dårlig omdømme. Dessuten viste han ringeakt for rabbinernes skikker og tok seg den frihet å tilsidesette de tradisjonelle krav som hadde med sabbaten å gjøre. Alt dette som syntes å sette ham i et motsetningsforhold til de religiøse ledere, vakte stor undring.

Hans brødre mente at det var galt av ham å ta avstand fra de innflytelsesrike og lærde menn i landet. De mente at disse måtte ha rett, og at Jesus gjorde feil når han satte seg opp mot dem. Men de hadde vært vitne til hans ulastelige liv, og selv om de ikke stilte seg i klasse med disiplene hans, hadde de gjerninger han utførte, gjort et dypt inntrykk på dem. Hans popularitet i Galilea tilfredsstilte deres ærgjerrighet. De håpet fremdeles at han ville vise sin makt på en slik måte at det ville få fariseerne til å innse at han var den han utgav seg for å være. Hva om han virkelig var Messias, Israels fyrste! De nøt denne tanken med stolt tilfredshet.

Så ivrig opptatt var brødrene hans av dette, at de tilskyndet ham til å dra opp til Jerusalem. De sa til ham: «Dra bort herfra og reis til

Judea, så også disiplene dine kan få se de gjerninger du gjør! For ingen virker i det skjulte, hvis han vil bli kjent. Når du nå gjør slike gjerninger, så stå fram for all verden!» Denne talemåten var et uttrykk for tvil og vantro. De mente han var feig og svak. Dersom han visste at han var Messias, hvorfor da denne merkelige tilbakeholdenhet og mangel på handling? Hvis han virkelig hadde en slik makt, hvorfor da ikke freidig gå opp til Jerusalem og hevde sine krav? Hvorfor ikke utføre slike underfulle gjerninger i Jerusalem som det forlyder at han har gjort i Galilea? Gjem deg ikke bort i de øde områdene, sa de, hvor du utfører dine mektige gjerninger til gagn for uvitende bønder og fiskere. Stå frem i hovedstaden! Få støtte hos prestene og rådsherrene, og foren nasjonen ved å opprette det nye riket!

Jesu brødre resonnerte ut fra de selviske motiver som så ofte finnes hos dem som gjerne vil vise seg frem. Det er denne holdning som verden er preget av. De var fortørnet over at Jesus ikke hadde søkt en jordisk trone, men hadde erklært om seg selv at han var livets brød. De ble dypt skuffet da så mange av disiplene forlot ham. Selv vendte de seg bort fra ham for å unngå det kors å skulle anerkjenne det som hans gjerninger viste - at han var Gud Sønn.

[336]

Jesus sa til dem: «Min tid er ennå ikke kommet, men for dere er det alltid den rette tid. Verden kan ikke hate dere, men meg hater den, fordi jeg vitner om at dens gjerninger er onde. Dere kan dra opp til høytiden; jeg drar ikke, for min tid er ennå ikke kommet.» Dette sa han til dem og ble selv igjen i Galilea. Hans brødre hadde snakket til ham i en myndig tone og gitt ham den kursen han burde følge. Han lot deres irettesettelse falle tilbake på dem selv ved ikke å stille dem i klasse med sine selvfornektende disipler, men med verden. «Verden kan ikke hate dere,» sa han, «men meg hater den, fordi jeg vitner om at dens gjerninger er onde.» Verden hater ikke dem som har verdens ånd. Den elsker dem som sine egne.

For Kristus var ikke verden et sted til makelighet og selvopphøvelse. Han var ikke ute etter en anledning til å gripe dens makt og dens ære. Den tilbød ham ingen slik belønning. Den var det stedet hans Far hadde sendt ham til. Han var kommet for å gi verden liv, så gjenløsningens store plan kunne bli gjennomført. Han var i ferd med å utføre sin gjerning for den falne menneskehet. Men han skulle ikke være overmodig, ikke kaste seg ut i fare, ikke fremskynde en krise. Hver begivenhet i hans misjon hadde sin fastsatte tid. Han måtte

vente tålmodig. Han visste at han ville bli utsatt for verdens hat, og at den gjerning han gjorde, ville føre til hans død. Men å utsette seg for dette før tiden var ikke i samsvar med hans Fars vilje.

Fra Jerusalem hadde ryktet spredt seg overalt hvor det fantes jøder. Selv om han i mange måneder ikke hadde vært til stede ved høytidene, var interessen for ham ikke blitt mindre. Mange hadde kommet langveisfra til løvhyttefesten i håp om å få se ham. Ved begynnelsen av høytiden var det mange som spurte etter ham. Fariseerne og rådsherrene ventet på at han skulle komme, i håp om å få anledning til å fordømme ham. De spurte ivrig: «Hvor er han?» Men ingen visste noe. Han var den som alle først og fremst tenkte på. Ingen våget å anerkjenne ham som Messias av frykt for prestene og rådsherrene. Likevel foregikk det overalt alvorlige drøftelser som gjaldt ham, men det skjedde i stillhet. Mange mente at han var sendt fra Gud, mens andre beskyldte ham for å villedde folket.

Han deltar i løvhyttefesten

I mellomtiden var Jesus ubemerket kommet til Jerusalem. For å unngå folk som var på reise til byen, hadde han valgt en vei der det var mindre ferdsel. Hadde han sluttet seg til en av karavanene som var på vei opp til høytiden, ville han ha tiltrukket seg offentlig oppmerksomhet når han kom inn i byen. En folkedemonstrasjon i hans favør ville ha satt myndighetene opp mot ham. For å unngå dette valgte han å reise alene.

[337] Midt i høytiden mens interessen for ham var på topp, gikk han inn i tempelforgården rett for øynene på folkemengden. På grunn av hans fravær ved høytiden var det blitt hevdet at han ikke våget å utsette seg for prestenes og rådsherrenes makt. Alle ble overrasket da han kom. All tale var forstummet. Alle undret seg over hans verdige og modige opptreden midt blant mektige fiender som ønsket ham av dage.

Mens Jesus stod der som midtpunktet for hele den veldige forsamlingens oppmerksomhet, talte han til dem på en måte som ikke noe menneske før hadde gjort. Det han sa, viste at hans kjennskap til Israels lover og skikker, til offertjenesten og til profetenes undervisning langt overgikk prestenes og rabbinernes. Han brøt igjennom formalismens og tradisjonens barrierer. Livet etter dette med alt hva

det innebærer syntes å ligge utbredt foran ham. Han som så Den Usynlige, talte med myndighet om det jordiske og det himmelske, det menneskelige og det guddommelige.

Hans tale var ytterst klar og overbevisende. Slik som i Kaper-naum var folk også her slått av forundring over hans lære, «for han talte med myndighet».5 Gjentatte ganger advarte han tilhørerne mot den ulykke som ville ramme alle som forkastet de velsignelser han kom for å bringe. Han hadde gitt dem ethvert tenkelig bevis på at han var utgått fra Gud, og hadde gjort enhver mulig anstrengelse for å lede dem til omvendelse. Hans eget folk ville ikke forkaste ham og ta livet hans hvis han kunne redde dem fra å gjøre seg skyldig i en slik handling.

Alle undret seg over hans kjennskap til loven og profetene, og spørsmålet gikk fra den ene til den andre: «Hvor har han sin lærdom fra, han som selv ikke har fått noen opplæring?» Ingen ble betraktet som kvalifisert til å undervise i religion hvis han ikke hadde studert i rabbinernes skoler. Både Jesus og døperen Johannes var blitt fremstilt som uvitende fordi de ikke hadde fått denne opplæring. De som hørte dem, var forbauset over deres kjennskap til Den hellige skrift, da de aldri var blitt «opplært». Sant nok var de ikke undervist av mennesker, men himmelens Gud var deres lærer. Og fra ham hadde de fått den mest opphøyde visdom.

Mens Jesus talte i tempelforgården, var folket som trollbundet. Nettopp de som var mest voldsomme mot ham, kjente seg maktesløse når det gjaldt å skade ham. I øyeblikket var alle andre interesser glemt.

Jesus tilbyr levende vann

Dag etter dag underviste han folk, inntil «den siste dag i høytiden, den store festdagen». Om morgenen var folk blitt trette av de langvarige festligheter. Da hørtes plutselig Jesu røst som gav ekko gjennom tempelhallene: «Den som tørster, la ham komme til meg å drikke! Den som tror på meg, fra hans indre skal det, som Skriften har sagt, renne strømmer av levende vann.» Den tilstand folket var i, gjorde denne appellen meget virkningsfull. Hele tiden hadde de vært vitne til prakt og festligheter. Øynene deres hadde vært blendet av lys og farger, og den herligste musikk hadde frydet ørene deres. Men

[338] i hele denne rad av seremonier hadde det ikke vært noe som kunne stille sjelens behov. Det hadde ikke vært noe som kunne tilfredsstille sjelens tørst etter det som ikke forgår. Jesus innbød dem til å komme og drikke av livets kilde, av det som i dem ville bli en kilde med vann som veller ut til evig liv.

Samme morgen hadde presten utført seremonien som skulle minne om den gangen det ble slått på klippen i ørkenen. Denne klippen var et symbol på ham som ved sin død ville få frelsens levende strømmer til å flyte ut til alle som tørster. Kristi ord var livets vann. I nærvær av denne store menneskemengden utleverte han seg selv til å bli slått for at livets vann skulle kunne flyte ut til verden. Ved å slå Kristus tenkte Satan at han kunne ødelegge livets fyrste. Men fra klippen som ble slått, strømmet det ut levende vann. Idet Jesus talte slik til folket, ble hjertene grepet av en merkelig ærefrykt, og mange var klar til å utbryte likesom kvinnen fra Samaria: «Herre, gi meg av dette vannet, så jeg ikke blir tørst igjen.»

Jesus visste om sjelens trang. Prakt, rikdom og ære kan ikke tilfredsstille hjertet. «Den som tørster, la ham komme til meg å drikke!» Rik og fattig, høy og lav, alle er like velkomne. Han lover å gi lindring til de nedtrykte, trøste dem som sørger, og gi håp til de motløse. Mange av dem som hørte Jesus, sørget over skuffede forhåpninger. Mange bar på en hemmelig sorg. Andre prøvde å tilfredsstille sin hvileløse lengsel med verdslige goder eller menneskers bifall. Men når de hadde oppnådd alt dette, fant de at de bare hadde strevd for å nå frem til sprukne brønner hvor de ikke kunne slokke sin tørst. Midt i glansen av de frydefulle opplevelser stod de bedrøvet og utilfredse. Det plutselige ropet: «Den som tørster, la ham komme til meg og drikke!» hadde vekket dem opp av deres sørgmodige grublerier. Idet de lyttet til det han videre sa, ble nytt håp tent i deres sinn. Den Hellige Ånd klargjorde symbolet for dem, så de kunne gripe tilbudet om frelsens uvurderlige gave.

Kristi rop til dem som tørster, lyder fremdeles, og det taler med enda større kraft til oss enn til dem som hørte det i templet den siste dagen under løvhyttfesten. Denne kilden er åpen for alle. De som er trette og utmattet, får tilbud om den forfriskende drikk av evig liv. Ennå roper han: «Den som tørster, la ham komme til meg og drikke!» «Den som tørster, skal komme, og den som vil, skal få livets vann for intet.» «Den som drikker av det vann jeg vil gi ham, skal

aldri mer tørste. Det vann jeg vil gi ham, skal bli en kilde i ham med vann som veller fram og gir evig liv.» Joh 7,1-15.37-39

[339]

Skygget av spioner

Mens Jesus oppholdt seg i Jerusalem under løvhyttefesten, ble han hele tiden skygget av spioner. Dag etter dag ble det gjort nye forsøk på å bringe ham til taushet. Prestene og rådsherrene var stadig etter ham for å lokke ham i en felle. De la planer om å bruke vold for å stanse ham. Men dette var ikke alt. De ønsket å ydmyke denne galileiske læreren overfor folket.

Første dag han viste seg under høytiden, kom rådsherrene til ham og forlangte å få vite hva slags myndighet han hadde til å lære folket. De ønsket å vende oppmerksomheten bort fra ham selv til spørsmålet om hans rett til å undervise, og dermed til deres egen betydning og myndighet.

Ordduell med de skriftlærde

[340] «Min lære er ikke min egen,» sa Jesus, «den er fra ham som har sendt meg. Den som vil gjøre hans vilje, skal kjenne om læren er av Gud, eller om jeg har den fra meg selv.» Jesus imøtegikk ikke disse spissfindige kritikernes spørsmål med å svare på kritikken, men han åpnet for sannheter som var av avgjørende betydning for deres frelse. Han sa at det å oppfatte og anerkjenne sannheten avhenger mindre av forstanden enn av sinnet. Sannheten må mottas i hjertet. Den krever å bli respektert av viljen. Hvis forstandsevner var nok for å kunne ta stilling til sannheten, ville ikke stolthet være noen hindring for å kunne ta imot den. Men den kan bare mottas gjennom nådens verk i hjertet og er avhengig av at vi er villige til å gi avkall på enhver synd som Guds Ånd avslører.

Uansett hvilke fortrinn mennesker har til å tilegne seg kunnskap om sannheten, vil det vise seg ikke å være til noen nytte uten at den enkelte åpner sitt hjerte for å ta imot den. Hver for seg må de samvittighetsfullt oppgi enhver vane og praksis som er i strid med dens grunnprinsipper. For dem som slik overgir seg til Gud, og som har et ærlig ønske om å kjenne hans vilje og etterleve den, vil

sannheten åpenbare seg som en Guds kraft til frelse. De vil være i stand til å skjelne mellom dem som taler på Guds vegne, og dem som bare taler for seg selv. Fariseerne hadde ikke stilt seg på Guds side for å lyde ham. De var ikke opptatt av å kjenne sannheten, men etter å finne en eller annen unnskyldning for å unngå den. Kristus påviste at det var grunnen til at de ikke forstod hans undervisning.

Han gav dem nå en prøve på hvordan den sanne lærer kunne skjelnes fra den falske: «Den som taler ut fra seg selv, søker sin egen ære. Men den som søker ære for ham som har sendt ham, taler sant, og det er ikke urett i ham.» Den som søker sin egen ære, taler bare for seg selv. Egenkjærlighetens ånd røper hvor den stammer fra. Men Kristus søkte Guds ære. Han talte Guds ord. Dette var bevist på den myndighet han hadde som sannhetens forkynner.

Jesus gav rabbinerne et bevis på sin guddom ved å vise at han så hva som bodde i dem. Helt siden helbredelsen ved Betesda hadde de lagt planer om å drepe ham. Dermed brøt de selv den loven de utgav seg for å holde. «Har ikke Moses gitt dere loven?» sa han. «Men ingen av dere holder loven. Hvorfor ønsker dere da å drepe meg?»

Som ved et lynglimt åpenbarte dette den fordervelsens avgrunn som rabbinerne holdt på å falle i. Et øyeblikk ble de rasende. De innså at de var i konflikt med Den Allmektige. Men de ville ikke la seg advare. For å kunne opprettholde sin innflytelse blant folk, måtte deres morderiske planer holdes skjult. Derfor unnvek de spørsmålet. «Du er besatt,» svarte de, «hvem er det som vil drepe deg? De insinuerte at Jesu underfulle gjerninger skyldtes en ond ånd.

Jesus tok ikke hensyn til en slik antydning. Han påviste at helbredelsen ved Betesda var i samsvar med loven om sabbaten, og at den var berettiget ifølge jødernes egen fortolkning av den. Han sa: «Moses har gitt dere omskjærelsen, ... og dere omskjærer, selv om det er sabbat.» Etter loven skulle hvert barn omskjæres på den åttende dagen. Hvis dette tidspunktet falt på en sabbat, måtte handlingen utføres på den dagen. Hvor meget mer måtte det ikke være i samsvar med lovens ånd å gjøre «hele mannen frisk på en sabbat»! Og han kom med denne oppfordring: «Døm ikke etter det dere ser, men døm rettferdig!»

Rådsherrene ble tause, og mange av folket utbrøt: «Er ikke dette han som de vil drepe? Og nå står han og taler åpenlyst, og de sier

ikke noe til ham. Kanskje rådsherrene virkelig er kommet til at han er Messias?»

Hat og intriger

Mange av Kristi tilhørere som bodde i Jerusalem, og som ikke var uvitende om rådsherrenes intriger mot ham, følte seg dratt til ham med en uimotståelig makt. De ble overbevist om at han var Guds Sønn. Men Satan stod ferdig til å så tvil, og veien var beredt ved deres egne feilaktige forestillinger om Messias og hans komme. Det var en alminnelig oppfatning at Kristus skulle bli født i Betlehem, men at han etter en tid ville forsvinne. Når han så kom til syne annen gang, ville ingen vite hvor han kom fra. Mange mente at Messias ikke ville ha noe naturlig slektskapsforhold til menneskeheten. Og fordi Jesus fra Nasaret ikke svarte til den populære oppfatning om den herlighet Messias skulle ha, var det mange som tenkte: «Vi vet jo hvor denne mannen kommer fra. Når Messias kommer, skal ingen vite hvor han er fra.»

Mens de på denne måten vaklet mellom tvil og tro, tok Jesus opp den tanken de var kommet med, og svarte: «Dere kjenner meg og vet hvor jeg kommer fra. Men jeg er ikke kommet av meg selv, og han som har sendt meg, er troverdig. Ham kjenner dere ikke.» De gjorde krav på å ha et visst kjennskap til hvordan Kristi opprinnelse skulle være, men de var fullstendig uvitende om den. Hvis de hadde levd i samsvar med Guds vilje, ville de ha kjent hans Sønn når han åpenbarte seg for dem.

Tilhørerne kunne ikke unngå å forstå hva Jesus mente. Det var en tydelig gjentakelse av det han hadde hevdet i nærvær av Det høye råd mange måneder tidligere, da han erklærte at han var Guds Sønn. Slik som rådsherrene den gangen prøvde å rydde ham av veien, prøvde de nå å gripe ham. Men de ble hindret av en usynlig makt som satte en grense for deres raseri ved å si: Så langt kan dere komme, men ikke lenger!

Blant folket var det mange som trodde på ham, og de sa: «Når Messias kommer, skal han da gjøre flere tegn enn denne mannen har gjort?» Fariseerne som med uro holdt øye med begivenhetenes gang, fanget opp de uttrykk av sympati som hørtes i folkemengden. De skyndte seg av sted til øversteprestene og la planer om å gripe ham.

Men de bestemte seg for å ta ham når han var alene, for de våget ikke å gripe ham i folkets påsyn. Igjen gjorde Jesus det klart at han kunne lese deres hensikter. «Ennå en liten stund er jeg hos dere,» sa han, «så går jeg til ham som har sendt meg. Dere skal søke meg, men ikke finne meg, for der jeg er, dit kan dere ikke komme.» Snart ville han finne et tilfluktssted utenfor rekkevidden av deres forakt og hat. Han ville dra til Faderen for igjen å bli den som englene tilbad. Og dit kunne hans mordere aldri komme.

Hånlige sa rabbinerne: «Hvor vil han dra hen, siden vi ikke skal finne ham? Vil han kanskje reise ut til våre landsmenn blant grekerne og preke for grekere?» Lite drømte de spissfindige rabbinerne om at de med disse spottende ord gav en skildring av Kristi misjon. Hele dagen hadde han rakt ut sine hender til et ulydig og gjenstridig folk. Men han ville bli funnet av dem som ikke søkte ham, og åpenbare seg for dem som ikke spurte etter ham. 1

Mange som var overbevist om at Jesus var Guds Sønn, ble ført vill av prestenes og rabbinernes falske tankegang. Disse lærerne hadde på en virkningsfull måte gjengitt profetiene om Messias, slik han ville regjere som konge «på Sion-fjellet og i Jerusalem» og vise «sin herlighet for sine eldste». «Han skal herske fra hav til hav, fra Storelven og til jordens ender.»²

[342]

På en foraktelig måte sammenlignet de den herlighet som skildres her, med Jesu ydmyke holdning. Ordene i profetenes budskaper ble fordreid på en slik måte at de syntes å støtte villfarelsen. Hvis folk i oppriktighet selv hadde gransket Ordet, ville de ikke ha blitt villedet. Jesaja kap. 61 vitner om at Kristus skulle gjøre nettopp den gjerning han utførte. Kap. 53 viser til hans forkastelse og lidelse i verden. Og kap. 59 beskriver prestenes og rabbinernes holdning.

Gud tvinger ikke mennesker til å gi slipp på sin vantro. Foran seg har de lys og mørke, sannhet og villfarelse. De må selv avgjøre hva de vil ta imot. Menneskesinnet er utrustet med evne til å skjelne mellom rett og galt. Gud vil at menneskene ikke skal foreta impulsavgjørelser, men bestemme seg på grunnlag av bevisenes vekt, idet de omhyggelig sammenligner skriftsted med skriftsted. Hadde jødene lagt sin fordom til side og sammenlignet de skrevne profetier med de faktiske forhold som karakteriserte Jesu liv, ville de ha oppfattet harmonien mellom profetiene og den oppfyllelse de fikk i den beskjedne galileerens liv og tjeneste.

Mange i dag blir bedratt på samme måte som jødene ble. Lærere i religion leser Bibelen i lyset av sin egen forståelse og sine tradisjoner. Folk gransker ikke selv så de kan bedømme hva som er sannhet. De gir avkall på sin dømmekraft og overlater sin sjel til sine ledere. Forkynnelse og undervisning i det som hører Guds ord til, er de midler han har bestemt for å spre lyset. Men vi må prøve all lære med Den hellige skrift. Hver den som under bønn vil granske, med ønsket om å kjenne sannheten for å være lydige mot den, vil få guddommelig lys, og vil også forstå. «Den som vil gjøre hans vilje, skal kjenne om læren er av Gud.»

«Aldri har noe menneske talt slik»

Dem som prestene og rådsherrene hadde sendt for å gripe Jesus, drog tilbake på den siste dag i høytiden uten ham. Harmfullt ble de spurt: «Hvorfor har dere ikke ført ham hit?» Høytidelig alvor preget dem da de svarte: «Aldri har noe menneske talt slik som denne mannen.»

Så forherdet som de var, ble de likevel bløtgjort ved det han sa. Mens han talte i tempelforgården, var de i nærheten for å fange opp et eller annet som kunne brukes mot ham. Men mens de lyttet, glemte de helt hvorfor de var sendt ut. De stod der som tryllebundet. Kristus åpenbarte seg for deres indre blikk, og de så det som prestene og rådsherrene ikke ville se: det menneskelige overstrømmet av guddommelig herlighet. Da de vendte tilbake, ble de møtt med spørsmålet: «Hvorfor har dere ikke ført ham hit?» Men de var fylt av det de hadde sett, og var så sterkt påvirket av hans ord at de bare kunne svare: «Aldri har noe menneske talt slik som denne mannen.»

Da prestene og rådsherrene første gang stod overfor Kristus, følte de den samme overbevisning. De ble dypt grepet, og den samme tanken tvang seg inn på dem: «Aldri har noe menneske talt slik som denne mannen.» Men de undertrykte Den Hellige Ånds overbevisning. Rasende over at tilmed de som skulle håndheve loven, kom inn under den forhatte galileers innflytelse, ropte de: «Er dere også ført vill? Har kanskje noen av rådsherrene trodd på ham? Eller noen av fariseerne? Men denne hopen som ikke kjenner loven - forbannet er den!»

De som sannhetens budskap blir talt til, spør sjelden: Er det sant? men: hvem er det som sier det? Mange mennesker bedømmer budskapet etter hvor mange som tar imot det. Og fremdeles lyder spørsmålet:

Har noen av de lærde eller de religiøse ledere trodd det? Mennesker er ikke mer velvillig stemt overfor virkelig gudsfrykt nå enn de var på Kristi tid. De er like oppsatt på å søke de jordiske goder som den gang, men på bekostning av de evige verdier. Det er ikke noe argument mot sannheten at ikke mengden står klar til å ta imot den, eller at ikke verdens store eller endog de religiøse ledere anerkjenner den.

Nikodemus forsvarer Jesus

Igjen begynte prestene og rådsherrene å legge planer om å gripe Jesus. Det ble hevdet at dersom han fikk beholde friheten lenger, ville han trekke folket bort fra deres rettmessige ledere. Den eneste sikre fremgangsmåten var straks å bringe ham til taushet. Nikodemus uttalte: «Vår lov dømmer vel ikke en mann før han er blitt forhørt, og en vet hva han har gjort?» Det ble helt stille i forsamlingen. Det Nikodemus sa, rammet deres samvittighet. De kunne ikke dømme en mann uten å ha forhørt ham.

Men det var ikke bare av den grunn de stolte rådsherrer forholdt seg tause mens de stirret på ham som hadde våget å tale for det som var rett. De var overrasket og ergerlige over at et av deres egne medlemmer var blitt så påvirket av Jesus at han forsvarte ham. Da de kom seg igjen etter forskrekkelsen, sa de til Nikodemus med bitende ironi: «Er kanskje du også fra Galilea? ... Gransk etter, og du vil finne at ingen profet kommer fra Galilea!»

Protesten resulterte likevel i at rådsforhandlingene ble stanset. Rådsherrene var ikke i stand til å gjennomføre sin hensikt og fordømme Jesus uten å forhøre ham. De hadde tapt i denne omgang. Så gikk de hjem hver til sitt, og Jesus gikk ut til Oljeberget.

Jesus og den foraktede kvinnen

Jesus vendte seg bort fra uroen og forvirringen i byen, fra den ivrige folkemassen og de forræderske rådsherrene og gikk ut til de

fredfulle olivenlundene der han kunne være alene med Gud. Men tidlig om morgenen vendte han tilbake til templet. Da folk samlet seg omkring ham, satte han seg ned og underviste dem.

[344] Snart ble han avbrutt. En flokk fariseere og skriftlærde nærmet seg. De slepte med seg en skrekkslagen kvinne som de med skarpe, hissige stemmer anklaget for å ha overtrådt det sjuende bud. De skjøv henne frem foran Jesus og sa med hyklersk aktelse: «I loven har Moses påbudt at slike kvinner skal steines. Hva sier så du?»

Den aktelse som de gav inntrykk av overfor Jesus, dekket over en utspekulert plan om å ødelegge ham. De hadde grepet denne anledningen til å sikre seg ilt han ble dømt, fordi de mente at hvilken avgjørelse han enn traff, ville de finne grunn til å anklage ham. Om han frikjente kvinnen, kunne han bli anklaget for å vise forakt for Moseloven. Hvis han erklærte henne skyldig til å dø, kunne han anklages for romerne som en som tiltok seg en myndighet som bare tilkom dem.

Et øyeblikk betraktet Jesus dette opptrinnet - den skjelvende kvinnen i all hennes skam, de høye geistlige med ansikter som vitnet om hardhet og at de var blottet endog for menneskelig medfølelse. Hans rene, flekkfrie vesen vek tilbake for det som utspant seg foran ham. Han visste godt hva hensikten var med å sette dette i scene. Han leste deres indre og kjente karakteren og livshistorien hos hver enkelt av dem. Disse mennene som betraktet seg som rettferdighetens voktere, hadde forført sitt offer til synd for å kunne legge en snare for Jesus. Uten å vise at han hadde hørt spørsmålet, bøyd han seg ned og skrev i sanden.

Anklagerne ble utålmodige over den måten han trakk det hele ut på, og hans tilsynelatende likegyldighet. De kom nærmere og prøvde å provosere ham til å ta stilling til saken. Med øynene fulgte de Jesu øyne, og da deres blikk falt på jorden ved føttene hans, forandret ansiktsuttrykkene seg. Der så de skrevet de skjulte syndene i deres eget liv. De som så på, la merke til den plutselige forandring av ansiktsuttrykkene, og de trengte seg frem for å se hva som hadde vakt en slik bestyrtelse og skam.

Tross alle sine påstander om ærbødighet for loven satte disse rabbinere seg ut over dens krav ved sin anklage mot kvinnen. Det var ektemannens plikt å ta affære, og de skyldige parter skulle straffes likt. Anklagerne handlet helt ulovlig. Men Jesus møtte dem på deres

egen grunn. Loven foreskrev at når noen skulle straffes med døden, skulle vitnene i saken være de første til å kaste en stein. Jesus reiste seg, festet blikket på de renkefulle eldste og sa: «Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne.» Så bøyd han seg ned og fortsatte å skrive i sanden.

Han hadde ikke tilsidesatt loven som ble gitt ved Moses. Heller ikke hadde han krenket Roms autoritet. Anklagerne hadde lidd nederlag. Nå da kappen av påtatt hellighet var revet av dem, stod de der skyldige og dømt overfor den guddommelige renhet. De skalv ved tanken på at de skjulte forbrytelsene i deres eget liv skulle bli lagt åpent frem for folkemengden. En etter en listet de seg vekk med bøyd hode og med blikket mot jorden. Så lot de kvinnen være tilbake hos den barmhjertige frelser.

[346]

Jesus reiste seg opp, så på kvinnen og sa: «Kvinne, hvor er de? Har ingen fordømt deg?» Hun svarte: «Nei, Herre, ingen.» Da sa Jesus: «Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort, og synd ikke mer fra nå av!» Kvinnen hadde stått foran Jesus sammenkrøpet av frykt. Da han sa: «Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne,» lød det for henne som en dødsdom. Hun våget ikke å se opp på Jesus, men ventet i taushet på sin dom. Med forbauselse så hun at hennes anklagere gikk bort målløse og forvirret. Så lød disse håpefulle ord i hennes ører: «Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort og synd ikke mer fra nå av!» Hennes hjerte smeltet, og hun kastet seg ned foran Jesus og gav hulkende uttrykk for sin takknemlige kjærlighet, og med bitre tårer bekjente hun sin synd.

For henne ble dette begynnelsen til et nytt liv, et liv i renhet og fred som var helliget til tjeneste for Gud. Ved å løfte opp denne falne kvinnen utførte Jesus et større mirakel enn å helbrede den verste fysiske sykdom. Han helbredet den åndelige sykdommen som fører til evig død. Denne angerfulle kvinnen ble en av hans mest trofaste etterfølgere. Med selvoppofrende kjærlighet og hengivenhet gjengjeldte hun hans tilgivende barmhjertighet.

I denne handling, da han tilgav denne kvinnen og oppmuntret henne til å leve et bedre liv, stråler Jesu karakter frem i skjønnheten av den fullkomne rettferdighet. Samtidig som han ikke pynter på synden eller gjør skyldfølelsen mindre, prøver han ikke å fordømme, men å frelse. Verden hadde bare forakt og hån til overs for denne feilende kvinnen, men Jesus talte trøst og håp. Han, den syndfrie,

føler medynk med henne som hadde syndet, og han rekker henne en hjelpende hånd. Mens de hyklerske fariseerne fordømmer, sier Jesus til henne: «Gå bort, og synd ikke mer fra nå av.»

Den som vender seg bort fra dem som feiler, og overlater dem til uhindret å fortsette på veien som fører nedover, er ikke en Kristi etterfølger. De som er fremst når det gjelder å fordømme andre, og er ivrige for at de skal stå til rette, er ofte mer skyldige enn dem. Mennesker avskyr synderen, men elsker synden. Jesus avskyr synden, men elsker synderen. Dette vil prege alle som følger ham. Kristelig kjærlighet er sen til å dømme, men snar til å oppdage anger. Den er parat til å tilgi og oppmuntre og til å lede medmennesker inn på hellighetens sti og hjelpe dem til å holde stø kurs. Joh 7,16-36.40-

[347] 53; 8,1-11

«Verdens lys»

Jesus talte igjen til dem og sa: «Jeg er verdens lys: Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.»

Da Jesus sa dette, var han i den tempelforgården som særlig hadde tilknytning til tjenesten i forbindelse med løvhyttefesten. Midt i denne forgården stod to høye master med store lampeholdere. Etter kveldsofferet ble alle lampene tent, og de kastet sitt lys ut over Jerusalem. Denne seremonien var til minne om lysstøtten som veiledet Israel i ørkenen, og den ble også betraktet som et symbol som pekte frem til Messias' komme. Om kvelden når lampene ble tent, var denne forgården skueplass for fryd og glede. Prestene i templet og folkets rådsherrer, menn i gråhåret alder, tok del i festdansen til lyden av instrumentalmusikk og levittenes sang.

Ved å opplyse Jerusalem på denne måten gav folk uttrykk for sitt håp om at Messias skulle komme og la sitt lys skinne over Israel. Men for Jesus hadde dette en videre betydning. Likesom de strålende tempellampene lyste opp alt omkring dem, opplyser Kristus verdens mørke. Han er kilden til åndelig lys. Likevel var dette symbolet ufullkomment. Det store lyset som han selv hadde satt på himmelen, var en sannere fremstilling av herligheten av hans egen misjon.

Lyskilden

Det var blitt morgen. Solen var nettopp gått opp over Oljeberget, og strålene falt med blendende glans på marmorpalassene og fikk de forgylte tempel murene til å funkke, da Jesus pekte på det og sa: «Jeg er verdens lys.»

En av dem som lyttet til dette, lot det lenge etter gjenlyde i dette opphøyde skriftordet: «I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det.» «Det sanne lys, som lyser for hvert menneske, kom nå til verden.»¹

[348]

Lenge etter at Jesus var faret opp til himmelen, skrev også Peter under Guds Ånds ledelse og husket det symbolet Jesus hadde brukt:

«Derfor står også profetordet desto fastere for oss. Dette ord bør dere ha for øye, for det er lik en lampe som lyser på et mørkt sted, inntil dagen gryr og morgenstjernen går opp i deres hjerter.»²

Når Gud åpenbarte seg for sitt folk, hadde lyset alltid vært et symbol på hans nærvær. Ved det skapende ord i begynnelsen hadde lyset skint ut av mørket. Lyset hadde vært innhyllt i skystøtten om dagen og i ildstøtten om natten og hadde ledet Israels veldige folkeskarer. Lyset flammet i fryktinngytende velde og glans omkring Herren på Sinai-fjellet. Det var lys over soningsstedet i møteteltet. Salomos tempel var fylt med lys da det ble innviet. Lys strålte over Betlehems høyder da englene forkynte frelsens budskap til gjeterne som holdt vakt om natten.

Gud er lys, og i ordene: «Jeg er verdens lys», erklærte Jesus at han var ett med Gud og i slekt med hele menneskeheten. Det var han som i begynnelsen sa: «Det bli lys i mørket.»³ Han er solens, månens og stjernenes lys. Han var det åndelige lys som i symboler, forbilder og profetier hadde skint over Israel. Men lyset var ikke gitt til jødefolket alene. Slik som solstrålene trenger igjennom til jordens fjerneste avkroker, skinner lyset fra «rettferds sol» på hvert eneste menneske.

Han var «det sanne lys, som lyser for hvert menneske», og det «kom nå til verden». Verden har hatt sine store lærere, mennesker med betydelige evner og som var store forskere. Det de har sagt, har stimulert tenkningen og åpnet opp umåtelige felter av kunnskap. Disse menneskene er blitt hedret som sin slekts veiledere og velgjørere. Men det finnes en som står høyere enn de gjør. «Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn.» «Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Faderens favn, han har vist oss hvem han er.»⁴

Vi kan etterspore rekken av verdens store lærere så langt tilbake som beretningen om menneskeheten går, men lyset var før dem. Slik som månen og stjernene i solsystemet skinner ved at de reflekterer lyset fra solen, gjenspeiler verdens store tenkere - så langt som deres lære er sann - strålene fra «rettferds sol». Hvert tenkningens gullkorn og hvert glimt av intelligens kommer fra ham som er verdens lys.

I våre dager hører vi mye om høyere utdanning. Den virkelige høyere utdanning er den som blir meddelt av ham, og «i ham er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede». «I ham var liv,

og livet var menneskenes lys.»⁵ «Den som følger meg,» sa Jesus, «skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.»

I ordene: «Jeg er verdens lys» kunngjorde Jesus at han var Messias. I templet som Jesus nå underviste i, hadde den aldrende Simeon talt om ham som «et lys som blir til åpenbaring for hedningene og til ære for ditt folk Israel».⁶ Her anvendte han en profeti på Kristus som hele Israel kjente godt til. [349]

Ved profeten Jesaja hadde Den Hellige Ånd forkynt: «Det er ikke nok at du er min tjener som skal reise opp igjen Jakobs stammer og føre de bevarte av Israel tilbake. Jeg gjør deg til et lys for folkeslag, så min frelse kan nå til jordens ende.»⁷ Det var en alminnelig oppfatning at denne profetien talte om Messias. Og da Jesus sa: «Jeg er verdens lys,» kunne folk ikke unngå å forstå at han gjorde krav på å være ham som løftet gjaldt.

Sannheten som frigjør

Fariseerne og rådsherrene betraktet dette kravet som hovmodig og frekt. De kunne ikke finne seg i at et menneske lik dem selv skulle komme med slike påstander. De lot som om de helt overhørte det han sa, og spurte utfordrende: «Hvem er du?» De var oppsatt på å tvinge ham til å si at han var Kristus. Hans utseende og gjerning avvek sterkt fra det folk ventet seg. Hvis han sa like ut at han var Messias, ville det etter deres mening føre til at han ble forkastet som en bedrager.

Men på spørsmålet: «Hvem er du?» svarte Jesus: «Nettopp det jeg sier dere.» Det som var blitt åpenbart i hans ord, ble også åpenbart i hans natur. Han var legemliggjørelsen av de sannheter han lærte. Videre sa han: «Jeg gjør ikke noe av meg selv, men taler slik Faderen har lært meg. Og han som har sendt meg, er med meg. Han har ikke latt meg være alene, for jeg gjør alltid det som er etter hans gode vilje.» Han gjorde ikke noe forsøk på å bevise sitt krav på å være Messias, men påviste at han var ett med Gud. Hadde deres sinn vært åpent for Guds kjærlighet, ville de ha tatt imot Jesus.

Blant hans tilhørere var det mange som i tro ble dratt til ham. Til dem sa han: «Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri.»

Dette tok fariseerne som en fornærmelse. De så bort fra at nasjonen lenge hadde vært under fremmed åk, og utbrøt i harme: «Vi er Abrahams ætt og har aldri vært noens treller. Hvordan kan du da si at vi skal bli fri?» Jesus så på disse personene som var slaver under sitt hat, og som pønsket på hevn, og svarte bedrøvet: «Sannelig, sannelig, det sier jeg dere: Den som gjør synd, er syndens trell.» De levde i den verste form for trelldom, for de var behersket av ondskapens makt.

[350] Hver den som nekter å overgi seg til Gud, er under kontroll av en annen makt. Han er ikke sin egen. Han kan snakke om frihet, men han er i det usleste slaveri. Han får ikke se skjønneten i det som er sannhet; for sinnet kontrolleres av Satan. Mens han smigrer seg med at han bare retter seg etter sin egen dømmekraft, er det mørkets fyrste han lyder. Kristus kom for å frigjøre menneskene fra de lenker som bandt dem til trelldom under synden. «Får Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri.» «For Åndens lov som gir liv, har i Kristus Jesus gjort meg fri fra syndens og dødens lov.»⁸

I gjenløsningens verk finnes det ingen tvang. Ingen ytre makt blir brukt. Under Guds Ånds innflytelse overlates det til mennesket selv fritt å velge hvem det vil tjene. I den forandring som foregår når et menneske overgir seg til Jesus, finnes den høyeste grad av frihet. Det er menneskets egen handling å avvise synd. Det er sant at vi ikke selv har noen kraft til å frigjøre oss fra Satans herredømme. Men når vi ønsker å bli frigjort fra synden, og i vår store nød roper etter en kraft som er utenfor og over oss selv, blir sjelskreftene gjennomtrengt av Den Hellige Ånds kraft, og vi vil rette oss etter Guds vilje.

Det eneste vilkår som muliggjør menneskenes frihet, er at de blir ett med Kristus. «Sannheten skal gjøre dere fri,» og Jesus er sannheten. Synden kan bare herske når den får svekket sinnet og ødelagt sjelens frihet. Å gi seg inn under Guds vilje betyr gjenopprettelse av en selv - til menneskets sanne ære og verdighet. Guds lov som vi forplikter oss på, er «frihetens lov».⁹

Abrahams ætt

Fariseerne hadde erklært at de var Abrahams ætt. Jesus sa til dem at denne påstand bare kunne bekreftes ved at de gjorde Abrahams gjerninger. Abrahams sanne ætt ville leve slik som han levde, i

lydighet mot Gud. De ville ikke forsøke å drepe ham som talte sannheten slik som den var gitt ham av Gud. Ved sin intrigevirksomhet mot Kristus gjorde rabbinerne ikke Abrahams gjerninger. Bare det å nedstamme i rett linje fra Abraham hadde ingen verdi. Uten en åndelig forbindelse med ham var de ikke hans ætt. Slektskapet med Abraham ville vise seg ved at de hadde den samme ånd som han hadde, og gjorde de samme gjerninger.

Dette prinsippet gjelder like meget et spørsmål som lenge har voldt uro i kristenheten - spørsmålet om apostolisk suksesjon. Å nedstamme fra Abraham ble ikke bevist ut fra navn eller ættetavle, men ved karakterlikhet. På samme måte hviler den apostoliske suksesjon ikke på overføring av kirkelig autoritet, men på et åndelig slektskap. Det sanne bevis på apostolisk suksesjon er et liv påvirket av apostlenes ånd. Det er troen på og forkynnelsen av det de trodde og lærte. Det er dette som gjør mennesker til etterkommere av dem som først var evangeliets lærere.

Jesus benektet at jødene var Abrahams ætt. Han sa: «Dere gjør som deres egen far.» Med spott svarte de: «Vi er ikke født i hor. Vi har en far, det er Gud.» Dette var en hentydning til omstendighetene ved Jesu fødsel, og var tenkt som et angrep på Kristus i nærvær av dem som hadde begynt å tro på ham. Han tok ikke noe hensyn til denne usle insinuasjon, men sa: «Var Gud deres far, da hadde dere elsket meg. For jeg er utgått fra Gud.»

Deres gjerninger vitnet om det slektskap de hadde med ham som var en løgner og morder. «Dere har djevelen til far, og dere vil gjøre det deres far ønsker. Han har vært en morder fra begynnelsen og står ikke i sannheten; det finnes ikke sannhet i ham Men jeg sier sannheten, og derfor tror dere meg ikke.»

[351]

Den kjensgjerning at Jesus forkynte sannheten, og det med overbevisning, var grunnen til at jødenes ledere ikke tok imot ham. Det var sannheten som var til anstøt for disse selvrettferdige mennene. Sannheten fordømte deres lære og liv og var derfor uvelkommen. De ville heller lukke øynene for sannheten enn å ydmyke seg og innrømme at de hadde tatt feil. De elsket ikke sannheten, og ønsket ikke å ha noe med den å gjøre.

Kristus vitner om sin guddommelighet

«Hvem av dere kan vise at jeg har gjort synd? Men når det er sannheten jeg sier, hvorfor tror dere meg da ikke?» Dag etter dag

i tre år hadde Kristi fiender fulgt etter ham og forsøkt å finne en eller annen flekk på hans karakter. Satan og alle ondskapens makter hadde prøvd å overvinne ham, men de hadde ikke funnet noe hos ham som de kunne utnytte til egen fordel. Selv demonene hadde vært nødt til å bekjenne: «du Guds hellige.»¹⁰ Jesus levde ut loven i himmelens påsyn, i syndfrie verdeners og i syndige menneskers påsyn. Overfor engler, mennesker og demoner hadde han talt ord som i enhver annens munn ville ha vært gudsbespottelse, og ingen kunne motsi ham. «For jeg gjør alltid det som er etter hans gode vilje.»

At jødene ikke ville ta imot Kristus, selv om de ikke kunne finne noen synd hos ham, viste at de selv ikke hadde noen forbindelse med Gud. De anerkjente ikke hans røst i budskapet hans Sønn brakte. De ville avsi dom over Kristus, men ved å forkaste ham uttalte de dommen over seg selv. «Den som er av Gud, hører Guds ord,» sa Jesus. «Dere hører ikke, for dere er ikke av Gud.»

Dette gjelder til alle tider. En person som driver med spissfindigheter og kritikk, og som søker etter noe å tvile på i Guds ord, mener på den måten å legge for dagen selvstendighet i tenkning og åndelig skarpsindighet. Han mener at han kan sitte til doms over Bibelen, mens han i virkeligheten dømmer seg selv. Han viser klart at han er ute av stand til å verdsette sannheten som har sin rot i himmelen og som omspinner evigheten. Når han står overfor Guds rettferdighets mektige fjell, kjenner han ingen ærefrykt. Han har det travelt med å jakte etter ubetydeligheter. På den måten røper han en snever jordisk innstilling og et sinn som hurtig mister evnen til å vise aktelse for Gud.

Den som har følt den guddommelige berøring, vil søke etter det som vil øke kunnskapen om Gud, det som vil foredle og høyne karakteren. Likesom blomsten vender seg mot solen, så dens klare stråler får fremkalle de vakre fargeskjær, vil sinnet vende seg mot «rettferds sol» for at himmelens lys må foredle karakteren med den pryð som finnes i Kristi natur.

[352] Jesus fortsatte med å tegne en skarp motsetning mellom jødernes holdning og den som Abraham inntok: «Deres far Abraham jublet over å skulle oppleve min dag. Han fikk oppleve den og frydet seg.»

Abraham hadde hatt et sterkt ønske om å få se den frelser som var lovt. Han bad inderlig om at han før sin død måtte få se Messias.

Og han så ham. Han fikk et overnaturlig lys, og han anerkjente Kristi guddommelige natur. Han så hans dag og gledet seg. Han fikk se Guds offer for synd. Et bilde på dette offer opplevde han i sin egen erfaring. Han fikk dette pålegg: «Ta Isak, din eneste sønn, som du er så glad i, ... og ofre ham som brennoffer.» På offeralteret la han løftets sønn, den som alle hans forhåpninger var rettet mot. Idet han ventet der ved siden av alteret med kniven løftet for å lyde Gud, hørte han en røst fra himmelen som sa: «Legg ikke hånd på gutten, og gjør ham ikke noe! For nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke engang sparte din eneste sønn for meg.»¹¹

Abraham ble utsatt for denne fryktelige ildprøven for at han skulle få oppleve Kristi dag og danne seg en forestilling om Guds store kjærlighet til verden, en kjærlighet så stor at han gav sin enbårne Sønn til å lide den skjendigste død for å kunne løfte verden opp fra dens nedverdige.

Gud gav Abraham den mest opphøyde undervisning som et dødelig menneske noen gang har fått. Han fikk svar på sin bønn om å få se Kristus før han døde. Han så Kristus; han så alt det som et dødelig menneske kan tåle å se, og leve. Ved å gi seg fullt og helt til Gud, var han i stand til å fatte det synet han fikk om Kristus. Han fikk se at ved å gi sin enbårne Sønn for å frelse syndere fra evig fortapelse, gav Gud et større offer enn mennesker noensinne kunne gjøre.

Abrahams erfaring gav svar på spørsmålet: «Hva skal jeg ha med når jeg trer fram for Herren og bøyer meg for Gud i det høye? Skal jeg komme til ham med brennoffer, bære fram års gamle kalver? Bryr Herren seg om tusener av værer, titusener av oljebekker? Skal jeg ofre min førstefødte for min synd, min livsfrukt for min overtreddelse?» Abrahams uttalelse: «Gud vil nok selv se seg ut et offerlam, gutten min»,¹² og at Gud sørget for et offer i stedet for Isak, var uttrykk for at ikke noe menneske kunne gjøre soning for seg selv. Det hedenske offersystemet var helt uakseptabelt for Gud. Ingen far skulle ofre sin sønn eller datter som syndoffer. Guds Sønn alene kan bære verdens skyld.

Gjennom sin egen lidelse ble Abraham satt i stand til å se Kristi misjon og offertjeneste. Men Israel ville ikke forstå det som var så uvelkomment for deres stolthet. De som hørte på Jesus, kunne ikke se noen dypere betydning i hans omtale av Abraham. Fariseerne så

bare en ny anledning til å kritisere. De reagerte med et hånlig smil som om de anså det for opplagt at han helt var gått fra vettet: «Du er ennå ikke femti år og har sett Abraham?» .

Med høytidelig verdighet svarte Jesus: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Før Abraham var, er jeg.»

[353] Det ble stille i den veldige forsamlingen. Denne rabbi fra Galilea hadde gjort krav på eierrett til det navnet på Gud som var meddelt Moses som uttrykk for Guds evige nærvær. Han hadde sagt om seg selv at han var den selveksisterende, han som Israel hadde fått løfte om. «Han har sitt opphav i gammel tid, han er fra eldgamle dager.»¹³

Igjen ropte prestene og rabbinerne opp om at Jesus var en gudsbespotter. Hans påstand om å være ett med Gud hadde tidligere hisset dem opp til å ville drepe ham, og noen få måneder senere sa de rett ut: «For noen god gjerning steiner vi deg ikke, men for gudsbespottelse: Du som er et menneske, gjør deg til Gud.» Fordi han var Guds Sønn og åpent erklærte det, var de oppsatt på å rydde ham av veien. Mange av folket som holdt med prestene og rabbinerne, tok nå opp steiner for å kaste på ham. «Men Jesus skjulte seg for dem og forlot templet.» Lyset skinte i mørket, «men mørket tok ikke imot det».¹⁴

Synd og lidelse

Da Jesus kom gående, så han en mann som var født blind. Disiplene spurte da: «Rabbi, hvem er det som har syndet, han selv eller hans foreldre, siden han ble født blind?» Jesus svarte: «Verken han eller hans foreldre har syndet. Det skjedde for at Guds gjerninger skulle åpenbares på ham.» Så spyttet han på jorden og laget en deig og smurte den på mannens øyne. Så sa han til ham: «Gå og vask deg i Siloa-dammen.» Siloa betyr utsendt. Mannen gjorde det, og han kom tilbake seende.

Blant jødene var det en alminnelig oppfatning at synd blir straffet i dette livet. Enhver lidelse ble betraktet som straff for en eller annen forseelse enten av personen selv eller av foreldrene. Det er sant at all lidelse skyldes overtredelse av Guds lov, men denne sannhet var blitt forvansket. Satan, som er opphavet til synden og alle dens følger, hadde fått menneskene til å betrakte sykdom og død som noe Gud sendte som en vilkårlig straff på grunn av synd. Den som ble rammet

av en eller annen lidelse eller ulykke, måtte i tillegg bære den byrde å bli sett på som en stor synder.

Slik var veien beredt for jødene til å forkaste Jesus. Han som tok på seg «våre sykdommer» og bar «våre smerter», ble av jødene betraktet som «slått av Gud og plaget». Og de ville ikke se på ham.
15

Gud hadde gitt en undervisning i den hensikt å forhindre dette. Jobs historie viste at det er Satan som påfører lidelse, men Guds hensikt er at også dette skal tjene til det gode. Men Israel forstod ikke undervisningen. Den samme feil som Gud irectesatte Jobs venner for, ble nå gjentatt av jødene da de forkastet Kristus.

Disiplene delte jødenes tro på forholdet mellom synd og lidelse. Idet Jesus rettet på deres feiloppfatning, forklarte han ikke årsaken til mannens lidelse. Men han fortalte dem hva utfallet ville bli - at Guds gjerninger ville bli åpenbart. «Så lenge jeg er i verden, er jeg verdens lys.»

Etter å ha salvet øynene til den blinde mannen, sendte han ham til Siloa-dammen for å vaske seg. Og mannen kunne se. Slik besvarte Jesus disiplenes spørsmål på en praktisk måte, slik han pleide gjøre med spørsmål som ble stilt av nysgjerrighet. Det var ikke disiplenes sak å drøfte hvem som hadde syndet eller ikke syndet. Det var nok for dem å forstå Guds kraft og miskunnhet når han gav den blinde syn. Selvsagt fantes det ikke noen helbredende kraft i deigen av leire eller i dammen som den blinde mannen ble sendt til for å vaske seg. Kraften var i Kristus.

Fariseerne kunne ikke annet enn bli forundret over helbredelsen. Likevel ble de mer fylt med hat enn noen gang før. For miraklet var blitt utført på sabbatsdagen.

[354]

Den blindfødte blir kryssforhørt

Naboene til den unge mannen, og de som kjente ham fra før mens han var blind, sa: «Er ikke dette han som satt og tigget?» De så tvilrådig på ham, for da øynene hans ble åpnet, var også ansiktet forandret. Det lyste av glede, og han så ut som et annet menneske. Spørsmålet gikk fra den ene til den andre. Noen sa at det var han, andre sa: «Nei, han bare ligner.» Men han som hadde mottatt den store velsignelsen, avgjorde spørsmålet ved å si: «Det er meg.» Så

fortalte han om Jesus og på hvilken måte han var blitt helbredet. De spurte: «Hvor er denne mannen?» «Jeg vet ikke,» svarte han.

Så førte de ham frem for fariseernes råd. Igjen ble mannen spurt hvordan han hadde fått synet. Og svaret lød: «Han la en deig på øynene mine, jeg vasket meg, og nå ser jeg.» Noen av fariseerne sa da: «Denne mannen er ikke fra Gud, siden han ikke holder sabbaten.» Fariseerne håpet å få det til at Jesus var en synder og derfor ikke var Messias. De visste ikke at han som hadde helbredet den blinde mannen, var sabbatens opphavsmann og kjente alle dens forpliktelser. De lot til å ha stor nidkjærhet for helligholdelsen av sabbaten. Likevel planla de mord nettopp på denne dagen. Mange ble sterkt grepet da de hørte om dette miraklet. De var overbevist om at han som hadde åpnet øynene til den blinde mannen, var mer enn et allminnelig menneske. Som svar på beskyldningen om at Jesus var en synder fordi han ikke holdt sabbaten, sa de: «Hvordan kan en syndig mann gjøre slike tegn som han?»

På ny henvendte rabbinerne seg til mannen som var født blind: «Hva mener du om ham, siden han har åpnet øynene dine?» Han svarte: «Han er en profet.» Fariseerne påstod nå at han ikke var født blind, og derfor ikke hadde fått synet. De tilkalte foreldrene hans og spurte dem: «Er dette deres sønn, han dere sier er født blind?» Der var mannen selv som erklærte at han hadde vært blind, og at han nå kunne se. Men fariseerne ville heller benekte det de selv kunne bekrefte med sine sanser, enn innrømme at de tok feil. Slik makt er det i fordom, og slik kan fariseisk rettferdighet forvrengte faktiske forhold.

[355] Fariseerne hadde bare en utvei tilbake, det var å skremme mannens foreldre. Tilsynelatende oppriktig spurte de: «Hvordan er det så gått til at han kan se?» Foreldrene var redde for å kompromittere seg selv, for det var blitt hevdet at hver den som bekjente at Jesus var Messias, skulle «utstøtes av synagogen», Det vil si: være utelukket fra synagogen i tretti dager. I løpet av den tiden kunne ikke noe barn i familien bli omskåret, og det måtte ikke holdes sørgeklage om noen av dem døde. En slik dom ble betraktet som en stor ulykke, og hvis den ikke førte til anger, ville det følge en langt strengere straff.

Det store under som var blitt utført for sønnen til disse foreldrene, hadde overbevist dem. Likevel svarte de: «Vi vet at dette er vår sønn, og at han er født blind. Men hvordan det er gått til at han nå kan se,

vet vi ikke, og heller ikke hvem som har åpnet øynene hans. Spør ham selv, han er gammel nok til å svare for seg.» Slik førte de hele ansvaret over på sønnen, for de våget ikke å bekjenne Kristus.

Det dilemma fariseerne var i, spørsmålene de stilte, deres fordom og at de nektet å tro på de faktiske forhold i denne saken, åpnet øynene hos folkemengden, særlig blant vanlige mennesker. Jesus hadde ofte utført mirakler på åpen gate, og hans gjerninger var alltid av en slik art at de lindret lidelser. Spørsmålet oppstod derfor hos mange: Ville Gud gjøre slike mektige gjerninger gjennom en bedrager som fariseerne påstod at Jesus var? Striden holdt på å bli svært alvorlig på begge sider.

Fariseerne innså at de var i ferd med å gi publisitet til de gjerninger Jesus utførte. De kunne ikke benekte miraklet. Mannen som hadde vært blind, var fylt av glede og takknemlighet. Han så alt det forunderlige i naturen og frydet seg over jordens og himmelens prakt, og han snakket fritt om det han hadde opplevd. Men igjen prøvde de å få ham til å tie. De sa til ham: «Gi Gud ære og tilstå! Vi vet at denne mannen er en synder.» Med andre ord: Si ikke en gang til at denne mannen gav deg synet. Det er Gud som har gjort det!

Den blindfødte mannen svarte: «Om han er en synder, det vet jeg ikke. Men en ting vet jeg: Jeg var blind, og nå ser jeg.»

Så spurte de igjen: «Hva gjorde han med deg, hvordan åpnet han øynene dine?» De forsøkte å forvirre ham med mange ord for å få ham til å tro at han var blitt narret. Satan og de onde englene var på fariseernes side. De forente sine krefter og sin list med menneskers fornuftsgrunner for å motvirke Kristi innflytelse. De sløvete den overbevisning som holdt på å feste seg i manges sinn. Guds engler var også til stede for å styrke mannen som hadde fått syn.

Fariseerne var ikke klar over at de hadde å gjøre med noen annen enn den ulærde mannen som var født blind. De kjente ikke ham som de var i strid med. Guddommelig lys strålte inn i sinnet hos denne mannen. Mens disse hyklerne prøvde å få ham til å tvile, hjalp Gud ham med kraftfulle og direkte svar for å vise at han ikke lot seg fange. Han svarte: «Jeg har jo allerede sagt det, og dere ville ikke høre på meg Hvorfor vil dere høre det nå igjen? Vil kanskje dere også bli hans disipler?» De skjelte ham ut og sa: «Du er hans disippel, vi er disipler av Moses. Vi vet at Gud har talt til Moses, men vi vet ikke hvor denne mannen er fra.»

Jesus visste hvilken ildprøve mannen gikk igjennom, og han gav ham en nåde og evne til å tale slik at han kunne bli et vitne for Kristus. Han svarte fariseerne med ord som var en skarp irettesettelse av dem som spurte. De gav seg ut for å være fortolkere av Den hellige skrift og folkets religiøse veiledere. Men her var det en som utførte mirakler, og de innrømmet at de ikke visste hvor han hadde sin makt fra. Heller ikke kjente de hans karakter og det han hevdet å være. Mannen sa: «Det er da merkelig at dere ikke vet hvor han er fra, enda han har åpnet øynene mine. Vi vet at Gud ikke hører på syndere, men bare på den som er gudfryktig og gjør hans vilje. Så lenge verden har bestått, er det uhørt at noen har åpnet øynene på en blindfødt. Var ikke denne mannen fra Gud, kunne han ingen ting gjøre.»

Mannen hadde møtt sine utfordrere på deres eget felt. Hans resonnement var ugjendrivelig. Fariseerne var forbauset og tidde, trollbundet av hans skarpe, avgjorte uttalelser. Et øyeblikk stod de tause. Med truende miner samlet prestene og rabbinerne kappene om seg som om de var redde for å bli smittet ved å komme i berøring med ham. De ristet støvet av føttene og slynget fordømmelser og trusler mot ham: «Du er født som en synder tvers igjennom, og du vil belære oss?» Så bannlyste de ham og kastet ham ut av synagogen.

«Til dom er jeg kommet»

Jesus hørte hva som hadde skjedd, og da han like etter traff den blindfødte mannen, sa han: «Tror du på Menneskesønnen?»

For første gang så han sin redningsmann inn i ansiktet. Da de stod for rådsforsamlingen, hadde han sett hvor bekymret og forvirret foreldrene var blitt, og han hadde sett de truende ansiktene til rabbinerne. Nå så han inn i Jesu elskelige og fredfulle ansikt. Det hadde kostet ham mye at han hadde anerkjent ham som en representant for Guds makt. Nå fikk han en høyere åpenbaring.

Da Jesus spurte: «Tror du på Menneskesønnen?» svarte den blindfødte med å spørre: «Hvem er han, Herre, så jeg kan tro på ham?» Jesus svarte: «Du har sett ham, det er han som snakker med deg.» Mannen kastet seg ned for Jesus og tilbad ham. Han hadde ikke bare fått sitt naturlige syn, men forstandens øyne var også blitt åpnet. Jesus var blitt åpenbart for ham, og han tok imot ham som sendt av Gud.

En gruppe fariseere hadde samlet seg i nærheten. Synet av dem fikk Jesus til å tenke på den konflikt som alltid følger av hans ord og gjerninger. Han sa: «Til dom er jeg kommet til denne verden, så de som ikke ser, skal bli seende, og de som ser skal bli blinde.» Han var kommet for å åpne de blindes øyne og for å gi lys til dem som sitter i mørke. Han hadde sagt om seg selv at han var verdens lys. Og det mirakel han nettopp hadde utført, var et vitnesbyrd om hans misjon. De som så Jesus da han kom, fikk en mer fullstendig åpenbaring av det guddommelige nærvær enn verden noensinne hadde hatt. Kunnskapen om Gud ble åpenbart mer fullkomment. Men nettopp i denne åpenbaring ble det avsagt dom over mennesker. Deres karakter ble prøvd, deres skjebne avgjort.

[357]

Den åpenbaring av guddoms makt som hadde gitt den blinde mannen både naturlig og åndelig syn, hadde etterlatt fariseerne i et enda dypere mørke. Noen av dem følte at Kristi ord gjaldt dem, og spurte: «Vi er kanskje også blinde?» Jesus svarte: «Var dere blinde, hadde dere ingen skyld.» Hvis Gud hadde gjort det umulig for dem å se sannheten, ville deres uvitenhet ikke medføre noen skyld. «Men nå sier dere at dere er seende.» De mente at de var i stand til å se, men de forkastet det eneste middel som kunne gi dem syn.

Kristus kom med ubegrenset hjelp til alle som erkjente sin trang. Men fariseerne ville ikke innrømme at de hadde noe behov. De nektet å komme til Kristus. Derfor ble de etterlatt i sin blindhet - en blindhet som de selv hadde skylden for. Jesus sa: «Derfor er og blir dere skyldige.» Joh 8, 12-59; 9

[358]

Hyrden

«Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde gir sitt liv for sauene.»
«Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg, likesom Faderen kjenner meg og jeg kjenner Faderen. Jeg gir mitt liv for sauene.»

Igjen fant Jesus vei til sine tilhøreres sinn ved å få dem til å tenke på forhold de var kjent med. Han hadde sammenlignet Åndens virkning med kjølig, forfriskende vann. Han hadde omtalt seg selv som lyset, kilden til liv og glede for naturen og menneskene. Ved hjelp av et vakkert hyrdebilde fremstiller han nå sitt forhold til dem som tror på ham. For tilhørerne var dette det mest talende symbol, og det fikk dem alltid til å tenke på ham.

Hyrdesymbolet i bibelsk profeti

Hver gang disiplene så hyrder som gjette saueflokk, ville de huske Jesu undervisning. De ville se Kristus i enhver trofast hyrde, og i enhver hjelpeløs og avhengig saueflokk ville de se seg selv.

[359] I disse trøsterike ordene hadde profeten Jesaja anvendt dette samme bilde på Messias' misjon: «Stig opp på et høyt fjell, du Sions gledesbud! Rop høyt med kraftig røst, Jerusalems gledesbud! Rop høyt, og vær ikke redd! Si til byene i Juda: «Se, der er deres Gud!» ... Som hyrden skal han gjete sin hjord og samle lammene i sine armer. Han skal bære dem ved barmen.» David hadde sunget: «Herren er min hyrde, jeg mangler ingen ting.» Og gjennom Esekiel hadde Den Hellige Ånd kunngjort: «Jeg vil sette en hyrde over dem, ... som skal gjete dem.» «De bortkomne vil jeg lete etter, og de som er drevet fra hverandre, vil jeg føre tilbake. De som er skadet, vil jeg forbinde, og de syke vil jeg styrke.» «Så slutter jeg en fredspakt med dem.» «De skal ikke lenger bli et bytte for folkene.» «Trygt skal de bo, og ingen skal skremme dem.»¹

Kristus er hyrden

Kristus anvendte disse profetiene på seg selv, og han påviste motsetningen mellom seg selv og Israels ledere. Fariseerne hadde nettopp ekskludert en person fordi han våget å vitne om Kristi makt. De hadde lukket ute et menneske som den sanne hyrden drog til seg. På den måten viste de at de var uvitende om den gjerning de var betrodd, og uverdige til sitt ansvar som hyrder for hjorden. Jesus fremholdt nå motsetningen mellom dem og den gode hyrden, og han henviste til seg selv som den virkelige vokter av Herrens hjord. Men før han gjorde det, omtalte han seg selv ved hjelp av et annet bilde.

Han sa: «Den som ikke går inn til sauene gjennom døren, men klyver over et annet sted, han er en tyv og en røver. Men den som kommer inn gjennom døren, er hyrde for sauene.» Fariseerne oppfattet ikke at dette var talt mot dem. Mens de grunnet på hva meningen kunne være, sa Jesus rett ut: «Jeg er døren. Den som går inn gjennom meg, skal bli frelst, og han skal gå inn og ut og finne beite. Tyven kommer bare for å stjele, drepe og ødelegge. Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.»

Kristus er døren til Guds hjord. Gjennom denne døren har alle hans barn fra de tidligste tider funnet adgang. I Jesus, slik som han ble fremstilt i forbilder, forutsagt i symboler, kunngjort gjennom profetene, åpenbart i den undervisning disiplene fikk og i de mirakler som ble utført, hadde de sett «Guds lam, som bærer verdens synd».2 Gjennom ham er de ført inn i hans nådes fold. Mange er kommet og har fremholdt andre ting som verden har trodd på. Mennesker har tenkt ut seremonier og systemer i håp om å bli rettferdiggjort og få fred med Gud, og dermed komme inn i hans fold. Men Kristus er den eneste døren. Alle som har innført noe som tar Kristi plass, og alle som har forsøkt å komme inn i folden på annen måte, er tyver og røvere.

Skadevirkningen av vranglære

Fariseerne hadde ikke gått inn gjennom døren. De hadde kommet seg inn i folden på en annen måte enn gjennom Kristus, og de utførte ikke den sanne hyrdens gjerning. Prestene og rådsherrene, de skriftlærde og fariseerne ødela de livgivende beitemarkene, og de

forurenset brønnene som hadde levende vann. Det inspirerte ord gir en sann beskrivelse av disse falske hyrdene: «Dere har ikke styrket de svake, ikke leget de syke og ikke forbundet de som er skadet. De som er drevet fra hverandre, har dere ikke ført tilbake, ... de sterke har dere kuert med vold og makt.» 3

[360] Til alle tider har filosofer og lærere fremholdt teorier for å tilfredsstille sjelens trang. Alle hedenske nasjoner har hatt sine store lærere og religionssystemer som har tilbudt en annen mulighet for frelse enn Kristus. De har vendt menneskenes blikk bort fra Faderens ansikt og fylt deres sinn med frykt for ham som har gitt dem bare velsignelser. Deres gjerning går ut på å ta fra Gud det som er hans eget i kraft av både skapelsen og gjenløsningen.

Disse falske lærerne røver også fra menneskene. Millioner holdes nede under falske religioner. De er bundet av slavisk frykt og sløv likegyldighet. De må slite som trekkdyr og bli fratatt håp, glede og noe å strebe etter her i verden, bare med en uklar frykt for det som skal komme. Det eneste som kan løfte sinnet, er evangeliet om Guds nåde. Å betrakte Guds kjærlighet slik den ble åpenbart i hans Sønn, vil røre hjertet og vekke sjelens krefter på en måte som ikke noe annet kan. Kristus kom for å gjenskape Guds bilde i mennesket. De som vender menneskene bort fra Kristus, fjerner dem fra kilden til sann utvikling. De blir frarøvet livets håp, dets hensikt og glede. De er tyver og røvere.

Hyrden og sauene

«Den som kommer inn gjennom døren, er hyrde for sauene.» Kristus er både døren og hyrden. Han går inn gjennom seg selv. Det er ved sitt eget offer han blir hyrde for sauene. «Vaktmannen åpner for ham, og sauene hører stemmen hans. Han kaller sine egne sauer ved navn og fører dem ut. Og når han har fått ut alle sine, går han foran dem, og sauene følger ham, for de kjenner hans stemme.»

Sauene er noen av de mest fryktsomme og hjelpeløse av alle skapninger. I Østen må hyrden vise en utrettelig og uopphørlig omsorg for saueflokket. I gammel tid likesom nå var det liten trygghet utenfor bymurene. Røverbander fra omflakkende stammer, eller rovdyr som hadde gjemt seg i fjellterrenget, lå på lur for å overfalle saueflokket. Hyrden holdt vakt over dyrene han hadde ansvar for,

fullt klar over at han risikerte sitt eget liv. Jakob, som gjette Labans kveg på beitemarkene ved Karan, beskriver sitt eget utrettelige arbeid på denne måten: «Om dagen ble jeg plaget av hete og om natten av kulde; jeg fikk ikke søvn på mine øyne.»⁴ Det var mens David gjette farens sauer at han helt alene gikk til kamp mot en løve og en bjørn og reddet lammet ut av gapet på dem.

Hyrden leder flokken over fjell og høyder, gjennom skog og ville kløfter og bort til gressmarker langs elven. I ensomme nattetimer på fjellet våker han over den. Han verner den mot røvere og tar seg varsomt av de dyrene som er syke og svake. Slik blir hans liv knyttet til hjordens. En sterk og øm hengivenhet binder ham til dem han har omsorg for. Uansett hvor tallrik flokken er, kjenner hyrden hver enkelt sau. Hver av dem har sitt navn og svarer når hyrden roper.

Jesu omsorg for den enkelte

Som en jordisk hyrde kjenner sine sauer, kjenner den guddommelige hyrden sin hjord som er spredt ut over verden. «Dere, sauene mine, hjorden som jeg gjeter, dere er bare mennesker, men jeg er deres Gud, lyder ordet fra Herren Gud.» Jesus sier: «Jeg har kalt deg ved navn, du er min.» «Jeg har tegnet deg i mine hender.»⁵

[362]

Jesus kjenner hver enkelt av oss personlig, og han føler med oss i våre svakheter. Han kjenner oss alle ved navn. Han vet om nettopp det huset vi bor i, og navnet på hver enkelt som bor der. Til tider har han pålagt sine tjenere å gå til en bestemt gate i en bestemt by og til et bestemt hus for å finne et av hans får.

Jesus kjenner hvert menneske like godt som om det var det eneste menneske han døde for. Den enkeltes nød rører hans hjerte. Ropet om hjelp når hans øre. Han kom for å dra alle mennesker til seg. Han sier til dem: «Følg meg!» Hans Ånd virker på dem for å bevege dem til å komme til ham, men mange nekter å la seg påvirke. Jesus vet hvem de er. Han vet også hvem som med glede hører hans kall og er rede til å komme inn under hans hyrdeomsorg. Han sier: «Mine sauer hører min røst, jeg kjenner dem, og de følger meg.» Han tar seg av den enkelte som om det ikke fantes noe annet menneske på jorden.

«Han kaller sine egne sauer ved navn og fører dem ut Og sauene følger ham, for de kjenner hans stemme.» Den østerlandske

hyrden driver ikke sauene foran seg. Han gjør ikke bruk av makt eller frykt, men han går foran og kaller på dem. De kjenner stemmen hans og er lydige når han kaller. Slik gjør frelser-hyrden med sine får. Guds ord sier: «Du førte ditt folk som en hjord ved Mose og Arons hånd.» Ved profeten erklærer Jesus: «Med evig kjærlighet har jeg elsket deg, derfor lar jeg min miskunn mot deg vare.» Han tvinger ingen til å følge seg. «Jeg drog dem med milde bånd, ja, med kjærlighetens tømmer.»⁶

Det er ikke frykten for straff eller håpet om evig lønn som får Kristi disipler til å følge ham. De ser Kristi uforlignelige kjærlighet som ble åpenbart under hans vandring på jorden, fra krybben i Betlehem til korset på Golgata. Den som ser ham, blir tiltrukket av ham. Det bløtgjør hjertet og gjør det ydmykt og rolig. De som ser ham, merker at kjærligheten blir vakt til live. De hører hans røst, og de følger ham.

Likesom hyrden går foran sauene og selv er den første til å møte farene på veien, slik gjør Jesus med sitt folk. «Når han har fått ut alle sine, går han foran dem, og sauene følger ham.» Veien til himmelen er helliget ved Kristi fotspor. Stien kan være bratt og ujevn, men han har gått den veien. Han har trådt ned de grusomme tornene for å gjøre stien lettere for oss. Hver byrde vi må bære, har han selv båret.

[363] Selv om Jesus nå har faret opp til Gud og deler universets trone med ham, har han ikke mistet noe av sin medfølende natur. Det samme kjærlige, følsomme hjerte tar del i alle menneskeslektens sorger. Den hånden som ble gjennomboret, er i dag rakt ut for i enda større grad å velsigne hans folk som er i verden. «De skal aldri i evighet gå tapt, og ingen skal rive dem ut av min hånd.» Den som har overgitt seg til Kristus, er mer dyrebar for ham enn hele verden. Jesus ville ha tålt Golgatas kvaler for at en eneste kunne bli frelst i hans rike. Han vil aldri svikte en av dem han døde for. Hvis ikke hans etterfølgere velger å forlate ham, vil han holde dem fast.

I alle våre prøver har vi en hjelper som aldri svikter. Han lar oss ikke være alene om å kjempe mot fristelseter, stride mot det onde og til sist bli knust under byrder og sorg. Selv om han nå er skjult for dødelige menneskers blick, kan vi med troens øre høre hans stemme som sier: Frykt ikke, jeg er med dere. Jeg er den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet. Jeg har holdt ut dine sorger, opplevd dine kamper og møtt dine fristelseter. Jeg vet om dine tårer, jeg har

også grått. De sorger som er for dype til å kunne hviskes inn i noe menneskes øre, kjenner jeg. Tro ikke at du er ensom og forlatt. Selv om din smerte ikke rører noen streng i noe hjerte på jorden, så se på meg, og lev! «For om fjellene viker og haugene vakler, skal min miskunn aldri vike fra deg, og min fredspakt skal ikke rokkes, sier Herren, som er barmhjertig mot deg.» 7

Hvor mye hyrden enn kan holde av sine sauer, så elsker han sine sønner og døtre høyere. Jesus er ikke bare vår hyrde, han er en «Evig Far» for oss. Han sier: «Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg, likesom Faderen kjenner meg og jeg kjenner Faderen.» For et vitnesbyrd dette er! Den enbårne Sønn, han som er i Faderens favn, han som Gud kaller «mannen som står meg nær»⁸ - viser fellesskapet mellom ham og den evige Gud og blir benyttet som en fremstilling av samfunnet mellom Kristus og hans barn på jorden.

Jesus elsker oss fordi vi er en gave fra hans Far og en lønn for den gjerning han utførte. Han elsker oss som sine barn. Han elsker også deg! Himmelen selv kan ikke gi noe større eller noe bedre. Vær derfor tillitsfull!

Jesus tenkte på de menneskene overalt i verden som var blitt ledet på villspor av falske hyrder. De som han lengtet etter å samle på sine egne grønne enger, var spredt omkring blant ulver. Han sa: «Jeg har også andre sauer, som ikke hører til denne flokken. Også dem skal jeg lede; de skal høre min røst, og det skal bli en hjord og en hyrde.»

«Faderen elsker meg fordi jeg gir mitt liv for siden å ta det tilbake.» Det vil si: Min Far elsket dere så høyt at han elsker meg enda mer, fordi jeg gav mitt liv for å gjenløse dere. Ved å bli deres stedfortreder og borgsmann, ved å gi mitt liv og ved å påta meg deres skyld, deres overtredelser, er jeg blitt enda mer kjær for min Far.

«Jeg gir mitt liv for siden å ta det tilbake. Ingen har tatt mitt liv; jeg gir det frivillig, for jeg har makt til å gi mitt liv og makt til å ta det igjen.» Mens han som medlem av menneskefamilien var dødelig, var han som Gud kilden til liv for verden. Han kunne ha motstått døden som nærmet seg, og nektet å komme inn under dens herredømme. Men frivillig la han ned sitt liv for å bringe liv og udødelighet frem for lyset. Han bar verdens synd, utholdt dens forbannelse og gav sitt liv som et offer for at menneskene skulle kunne unngå evig død. «Sannelig, våre sykdommer tok han på seg,

og våre smerter bar han Men han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom. Vi for alle vill som sauer, vi vendte oss hver sin vei. Men skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham.» Joh 10,1-30

På vei til Jerusalem

Da det nærmet seg slutten på Kristi gjerning, skjedde det en forandring i hans måte å arbeide på. Inntil da hadde han prøvd å unngå uro og offentlig oppmerksomhet. Han hadde avslått folkets hyllest og hadde hurtig dratt fra sted til sted når begeistring for ham syntes å komme ut av kontroll. Om og om igjen hadde han gitt påbud om at ingen måtte fortelle at han var Kristus.

Ved løvhyttefesten hadde reisen til Jerusalem foregått hurtig og hemmelig. Da brødrene hans tilskyndet ham til å stå frem offentlig som Messias, hadde han svart: «Min tid er ennå ikke kommet.»¹ Han drog til Jerusalem uten at noen la merke til det, og kom uanmeldt inn i byen uten å bli hyllet av folkemengden. Men slik var det ikke da han reiste siste gang. Han hadde forlatt Jerusalem for en tid på grunn av prestenes og rabbinernes ondskap. Men nå drog han tilbake på den mest åpenlyse måten. Han tok en vei som førte ham innom mange steder, og hans ankomst ble kunngjort på en måte som aldri før hadde skjedd. Han var på vei til skueplassen for sitt store offer, og folkets oppmerksomhet måtte nå bli rettet mot det som skulle skje.

«Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp.»² På samme måte som hele Israels oppmerksomhet var blitt vendt mot slangen som var løftet opp, og som var symbolet på at de skulle bli helbredet, måtte nå alles øyne bli vendt mot Kristus, det offer som brakte frelse til den fortapte verden.

Det var en falsk forestilling om Messias' gjerning og en manglende tro på Jesu guddommelige natur som fikk brødrene hans til å oppfordre ham til å stå offentlig frem for folket ved løvhyttefesten. Ut fra en lignende holdning ville disiplene nå ha hindret ham i å dra til Jerusalem. De husket det han hadde sagt om hva som skulle skje med ham der. De kjente til de religiøse ledernes fiendskap, og de ville gjerne ha rådet Mesteren fra å reise dit.

[365]

Onde makter prøver å hindre ham

Det var bittert for Jesus å måtte trosse disiplenes frykt, skuffelse og vantro. Det var tungt å lede dem frem mot den smerte og fortvilelse som ventet dem i Jerusalem. Og Satan stod klar til å trenge inn på Menneskesønnen med sine fristelser. Hvorfor skulle han nå dra til Jerusalem, til den visse død? Overalt omkring ham var det noen som hungret etter livets brød. Alle steder var det lidende mennesker som ventet på hans helbredende ord. Den gjerning som skulle utføres ved evangeliet, var bare så vidt begynt. Dessuten stod han i sin tidlige manndoms fulle kraft. Hvorfor ikke dra ut på de store verdensfelter med sitt nådebudskap og med sin helbredende kraft? Hvorfor ikke unne seg selv den lykke å gi lys og glede til millioner av mennesker som lever i mørke og sorg? Hvorfor skulle han overlate innhøstingen til disiplene som var så svake i troen, så sløve til å forstå og så sene til å handle? Hvorfor gå døden i møte nå og etterlate seg et arbeid i dets spede begynnelse?

Den fienden som i ødemarken hadde stått ansikt til ansikt med Kristus, angrep ham nå med heftige og listige fristelser. Hadde Jesus gitt etter et eneste øyeblikk, og hadde han endret sin kurs på det minste punkt for å frelse seg selv, ville Satans redskaper ha seiret, og verden ville ha vært fortapt.

Men Jesus vendte «sitt ansikt mot Jerusalem». Faderens vilje var den eneste lov i hans liv. Da han som gutt var med i templet, sa han til Maria: «Skjønte dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» I Kana, da Maria ville at han skulle åpenbare sin undergjørende kraft, svarte han: «Min time er ennå ikke kommet.»³ Han svarte brødrene sine på samme måte da de oppfordret ham til å dra opp til høytiden.

I Guds store plan var timen fastsatt da han skulle ofre seg selv for menneskenes synd, og den timen var snart inne. Han ville ikke svikte eller vakle. Hans skritt er nå vendt mot Jerusalem hvor fienden lenge har sammensverget seg for å ta hans liv. Nå vil han frivillig gi det. Med fast forsett går han mot forfølgelse, fornektelse, fordømmelse og død.

Samaritanerne avviser ham

«Han sendte bud foran seg, og de drog av sted og gikk inn i en samaritansk landsby for å skaffe ham husly.» Men folket nektet å ta imot ham fordi han var på vei til Jerusalem. De oppfattet det slik at Jesus dermed viste at han foretrakk jødene som de hatet intenst og bittert. Hvis han var kommet for å gjenreise templet og gudstjenesten på Garisim-fjellet, ville de tatt imot ham med glede. Men han var på vei til Jerusalem. Derfor ville de ikke vise ham gjestfrihet. Lite ante de at de avviste himmelens beste gave. Jesus innbød mennesker til å ta imot ham. Han bad om tjenester fra dem, så han kunne komme nær dem og gi dem de rikeste velsignelser. Hver gunst som ble vist ham, gjengjeldte han med stadig mer nåde. Men samaritanerne gikk glipp av alt dette på grunn av sin fordom og fanatisme.

[366]

Jakob og Johannes, som Jesus hadde sendt ut, ble sterkt irritert over den krenkelse som deres Herre ble utsatt for. De var harme fordi han ble behandlet på en så simpel måte av samaritanerne som han hedret ved sitt nærvær. De hadde nylig vært sammen med ham på Forklarelsens berg og hadde sett at han ble herliggjort av Gud og æret av Moses og Elia. De syntes at denne åpenbare vanære fra samaritanerne ikke kunne forbigås uten en ettertrykkelig straff.

Da de kom tilbake til Jesus, fortalte de hva folket hadde sagt, og at de til og med hadde nektet å gi ham husly for natten. De mente at det var gjort en stor urett mot ham. Langt borte så de Karmel-fjellet der Elia hadde slått i hjel de falske profetene. Og så sa de: «Vil du at vi skal by ild fare ned fra himmelen og fortære dem, slik som Elia gjorde? De ble forbauset da de så at deres forslag smertet Jesus. Enda mer overrasket ble de da de hørte hans irettesettelse: «Dere vet ikke hva ånd dere er av. For Menneskesønnen er ikke kommet for å ødelegge menneskeliv, men for å frelse.» Så gikk han til en annen landsby.

Det hører ikke med til Kristi misjon å tvinge mennesker til å ta imot ham. Det er Satan og de som drives av hans ånd, som prøver å tvinge samvittigheten. Under påskudd av nidkjærhet for rettferdighetens sak vil mennesker som står i forbund med onde engler, påføre sine medmennesker lidelse for å omvende dem til sin egen oppfatning av kristentroen. Men Jesus viser alltid barmhjertighet og prøver alltid å vinne ved å vise kjærlighet. Han kan ikke la noen rival

få adgang til vår sjel eller godta noen delt tjeneste. Han ønsker bare frivillig tjeneste, en villig overgivelse av hjertet når kjærligheten er den tvingende kraft. Det finnes ikke noe mer avgjørende bevis for at vi beherskes av Satans ånd, enn tilbøyelighet til å ville skade og ødelegge dem som ikke verdsetter det vi gjør, eller som handler i strid med våre oppfatninger.

Hvert eneste menneske er Guds eiendom både med legeme, sjel og ånd. Kristus døde for å frelse alle. Ikke noe kan være mer anstøtelig for Gud enn at mennesker på grunn av religiøs fanatisme bringer lidelse over dem som er kjøpt med Jesu blod.

«Han brøt opp derfra og kom til Judea og til landet på østsiden av Jordan. Igjen drog folk i flokk og følge til ham, og han lærte dem som han pleide.»⁴

[367] En betydelig del av de siste måneder av Kristi virksomhet ble tilbrakt i Perea. Denne provinsen lå på østsiden av Jordan, tvers overfor Judea. Her fulgte folkemengden ham hvor han gikk, på samme måte som under hans tidligere virksomhet i Galilea. Her gjentok han mye av den undervisning han før hadde gitt.

Sytti utsendinger

Slik han hadde sendt ut de tolv, pekte han nå ut sytti andre og sendte dem ut foran seg, to og to, til hver by og hvert sted som han selv skulle besøke. Disse hadde vært sammen med ham en tid for å bli opplært til gjerningen. Da de tolv ble sendt ut på sin første særskilte misjon, var det andre disipler som fulgte Jesus på hans ferd gjennom Galilea. På den måten hadde de fordel av å kunne være i Jesu umiddelbare nærhet og få del i hans direkte, personlige undervisning. Nå skulle også denne større gruppen dra ut på en særskilt misjon.

De pålegg han gav de sytti, var noe i likhet med dem han hadde gitt de tolv. Men befalingen til de tolv om ikke å gå inn i noen av hedningenes eller samaritanernes byer ble ikke gitt til de sytti. Selv om Kristus nettopp var blitt avvist av samaritanerne, var hans kjærlighet til dem uendret. Da de sytti gikk ut i hans navn, besøkte de aller først byene i Samaria.

Jesu eget besøk til Samaria, og senere hans rosende omtale av den gode samaritan, den takknemlige glede hos den spedalske, også

en samaritan, den eneste av de ti som vendte tilbake for å takke Jesus - alt dette var av stor betydning for disiplene. Lærdommen i dette sank dypt i deres sinn. I sin befaling til dem kort før sin himmelfart nevnte han Samaria sammen med Jerusalem og Judea som de steder hvor de først skulle forkynne evangeliet. Hans undervisning hadde satt dem i stand til å utføre dette oppdraget.

Da de drog til Samaria i Mesterens navn, fant de at folk var beredt til å ta imot dem. Samaritanerne hadde hørt om Kristi anerkjennende omtale og om hans barmhjertighetsgjerninger mot personer av deres nasjonalitet. De innså at på tross av deres uhøflige behandling av ham, hadde han bare kjærlige tanker overfor dem, og det vant deres hengivenhet. Etter Jesu himmelfart tok de med glede imot hans utsendinger, og disiplene fikk en rik høst blant dem som hadde vært deres bitreste fiender. «Han skal ikke bryte et knekket rør og ikke slokke en rykende veke. Med troskap skal han føre retten ut.» «Og til hans navn skal folkeslagene sette sitt håp.» 5

Da Jesus sendte ut de sytti, påla han dem likesom han hadde pålagt de tolv, at de ikke skulle trenge seg inn der hvor de var uvelkomne. «Når dere kommer inn i en by, og de ikke vil ta imot dere, så gå ut på gatene og si: «Selv støvet vi har fått på føttene i byen deres, skal dere ha; vi børster det av oss. Men det skal dere vite: Guds rike er kommet nær.»» De skulle ikke gjøre dette på grunn av uvilje eller såret stolthet, men for å vise hvor alvorlig det er å avvise Herrens budskap eller hans budbærere. Å forkaste Herrens tjenere er å forkaste Kristus selv.

Jesus føyde til: «På dommens dag skal Sodoma slippe lettere enn den byen.» Så gikk hans tanker tilbake til byene i Galilea der han hadde arbeidet så mye. Med dyp sorg utbrøt han: «Ve deg, Korasin! Ve deg, Betsaida! Dersom de mektige gjerninger som er gjort hos dere, hadde skjedd i Tyrus og Sidon, ville de for lenge siden ha vendt om og kledd seg i sekk og aske. Men Tyrus og Sidon skal slippe lettere i dommen enn dere. Og du Kapernaum, du som vil opphøyes like til himmelen, til dødsriket skal du støtes ned!»

Disse travle byene omkring Gennesaretsjøen hadde fått åpent tilbud om himmelens rikeste velsignelser. Dag etter dag hadde livets fyrste gått ut og inn blant dem. Guds herlighet som profeter og konger hadde lengtet etter å se, hadde skint på de folkeskarer som

hadde trengt seg sammen omkring Jesus hvor han stod og gikk. Likevel hadde de forkastet den himmelske gaven.

Under skinn av stor klokskap hadde rabbinerne advart folk mot å godta det som denne nye læreren fremholdt, for hans teorier og handlinger var i strid med fedrenes tro. Folk festet lit til det som prestene og fariseerne lærte, i stedet for selv å prøve å forstå Guds ord. De æret prestene og rådsherrene i stedet for å ære Gud, og de forkastet sannheten for å kunne holde sine egne vedtekter. Mange var blitt påvirket og var nesten overbevist. Men de handlet ikke etter sin overbevisning og gjorde ikke felles sak med Kristus. Satan kom med sine fristelser inntil lyset syntes å være mørke. Slik var det mange som forkastet det som ville ha vært til frelse for dem.

Det sannferdige vitne sier: «Se, jeg står for døren og banker.»⁶ Hver advarsel, irettesettelse og formaning i Guds ord eller ved hans budbærere er en banking på hjertets dør. Det er Jesu stemme, og han ber om å få komme inn. Hver gang han banker på uten at vi akter på det, svekkes lysten til å lukke opp. Hvis Den Hellige Ånds påvirkning ikke blir påaktet i dag, vil den ikke bli så sterk i morgen. Sinnet blir mindre mottagelig, og glir etter hvert over i en farlig ubevissthet om hvor kort livet er, og om storheten av den evighet som er på den andre siden. Om vi blir domfelt på dommens dag, vil det ikke skyldes at vi har tatt feil, men at vi har forsømt de himmelsendte anledninger til å lære hva som er sannhet.

I likhet med apostlene hadde også de sytti fått en overnaturlig utrustning som en besegling av sin misjon. Da de hadde fullført oppdraget, kom de glade tilbake og sa: «Herre, til og med de onde ånder adlyder oss når vi nevner ditt navn!» Jesus svarte: «Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn.»

En slagen fiende

Fortidens og fremtidens begivenheter ble rullet opp for Jesu sinn. Han så Lucifer da han først ble fjernet fra himmelen. Han så fremover til det som skulle inntreffe i forbindelse med hans egen sjelekval når bedragerens natur skulle bli avslørt i alle verdens påsyn. Han hørte ropet: «Det er fullbrakt!» Dette ropet ville kunn- gjøre at gjenløsningen av den tapte menneskehet var sikret for evig,

og at himmelen for all fremtid skulle være gardert mot de anklager, fristelser og krav som Satan stod for.

Jesus så frem til den siste store dagen bakenfor Golgatas kors med dets sjele kval og skam, når høvdingen over luftens makter går sin undergang i møte på den jorden som så lenge har vært skjemt [369] av hans opprør. Jesus så at det ondes verk tok slutt for alltid, og at Guds fred fylte himmelen og jorden.

Fra nå av skulle Kristi etterfølgere betrakte Satan som en overvunnet fiende. På korset skulle Jesus vinne seieren for dem, den seier som han ønsket at de skulle ta imot som sin egen. «Ja, jeg har gitt dere makt til å trå slanger og skorpioner under fot og makt over alt fiendens velde, og ingenting skal skade dere.» .

Den Hellige Ånds allmektige kraft er ethvert angrende menneskes forsvar. Kristus vil ikke tillate at en eneste som med anger og i tro har gjort krav på hans beskyttelse, skal komme under fiendens makt. Jesus står ved siden av sine når de blir fristet og prøvd. Hos ham kan det ikke forekomme at noe slår feil, at noe går tapt eller er umulig og gir nederlag. Alt makter vi i ham som gjør oss sterke. Når fristelser og prøver kommer, så vent ikke på at alle vanskeligheter skal bli fjernet. Vend blikket mot Jesus. Han hjelper deg.

Det finnes kristne som tenker altfor mye på Satans makt og snakker altfor mye om den. De tenker på sin motstander, de ber med tanke på ham, de snakker om ham, og han ser større og større ut i deres innbilning. Det er sant at Satan er et mektig vesen, men Gud være lovet for at vi har en mektig frelser som drev den onde ut fra himmelen. Satan er tilfreds når vi overdriver hans makt. Hvorfor ikke heller snakke om Jesus? Hvorfor ikke opphøye hans makt og hans kjærlighet?

Løftets regnbue som omspinner tronen i det høye, er et evig vitnesbyrd om at «så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv». Den vitner for universet om at Gud aldri vil svikte sitt folk i dets kamp mot det onde. Den er en forsikring om styrke og beskyttelse så lenge Guds egen trone består.

Jesus føyde til: «Gled dere ikke over at åndene lyder dere, men gled dere over at dere har fått navnene skrevet i himmelen.» Gled dere ikke over at dere er i besittelse av makt, for at dere ikke skal tape av syne deres avhengighet av Gud. Vær forsiktige med å la

selvtilfredshet komme inn, så dere arbeider i egen styrke i stedet for i Mesterens ånd og kraft.

Vårt ego er alltid parat til å tilskrive seg æren hvis arbeidet viser fremgang på en eller annen måte. Selvet blir smigret og hovmodig, og andre mennesker får ikke inntrykk av at det er Gud som er alt i alle. Apostelen Paulus sier: «Når jeg er svak, da er jeg sterk.»⁷ Når vi forstår vår egen svakhet, lærer vi å stole på en makt utenfor oss selv.

Ikke noe kan gripe hjertet så sterkt som en stadig erkjennelse av vårt ansvar overfor Gud. Ikke noe når så fullstendig ned til de dypeste motiver for vår oppførsel som erkjennelsen av Kristi tilgivende kjærlighet. Vi må komme i nær berøring med Gud. Da vil vi bli gjennomtrengt av hans Hellige Ånd som setter oss i stand til å komme i kontakt med våre medmennesker. Fryd dere derfor over at dere gjennom Kristus har fått samfunn med Gud og er medlemmer av den himmelske familie.

[370] Når dere løfter blikket høyere enn til dere selv, vil dere til enhver tid forstå den menneskelige svakhet. Jo mindre dere dyrker selvet, desto mer avgjort og helhjertet vil deres oppfatning av Kristi storhet bli. Jo mer inderlig dere forener dere med kilden til lys og kraft, desto mer lys vil skinne på dere, og desto større kraft vil dere få til å virke for Gud.

Gled dere over at dere er ett med Gud, ett med Kristus og med hele den himmelske familie!

Mens de sytti lyttet til Kristi ord, innprentet Den Hellige Ånd levende realiteter i deres sinn og skrev sannheten inn på hjertets tavler. Selv om de var omgitt av store folkeskarer, var det som om de var alene med Gud.

De enfoldige forstår

Da Jesus forstod at de var grepet av stundens alvor, «jublet han i Den Hellige Ånd og sa: Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for kloke og forstandige, men åpenbart det for enfoldige. Ja, Far, for dette var din gode vilje. Alt har min Far overgitt til meg. Ingen vet hvem Sønnen er uten Faderen, og ingen vet hvem Faderen er uten Sønnen og den som Sønnen vil åpenbare det for».

De personer som var æret i verden, de såkalte store og kloke med all deres oppskrytte visdom, kunne ikke fatte Kristi natur. De bedømte ham etter hans ytre og ut fra den ydmykelse han måtte gjennomgå som menneske. Men til fiskere og tollere ble det gitt å kunne se Den Usynlige. Selv disiplene oppnådde ikke å forstå alt det Jesus gjerne ville åpenbare for dem. Men etter som de overgav seg til Den Hellige Ånds kraft, ble deres sinn opplyst. De var klar over at den mektige Gud var iblant dem, kledd i menneskelighet. Jesus jublet over at selv om de vise og forstandige ikke hadde denne kunnskap, var den blitt åpenbart for disse uanselige menn.

Når han hadde fremholdt skriftene i Det gamle testamente og påvist at de talte om ham selv og hans soningsverk, var disiplene ofte blitt vakt opp av hans Ånd og løftet inn i en himmelsk atmosfære. De hadde en klarere forståelse av de åndelige sannheter som profetene hadde talt om, enn disse selv hadde hatt. Heretter ville de lese Det gamle testamentes skrifter som en ny åpenbaring fra Gud, ikke som læresetninger fra de skriftlærde og fariseerne, eller uttalelser av vismenn som nå var døde, men som nye åpenbaringer fra Gud. De så ham som verden ikke kan ta imot, «for verden ser ham ikke og kjenner ham ikke. Men dere kjenner ham; han blir hos dere og skal være i dere».8

Den eneste måten vi kan oppnå en mer fullstendig forståelse av sannheten på, er ved å bevare hjertet følsomt og behersket av Kristi Ånd. Sinnet må bli rensset for forfengelig og hovmod og befridd for alt som har hatt makten over det, og Kristus må sitte på hjertets trone. Menneskelig kunnskap er for begrenset til å kunne fatte forsoningen. Frelsesplanen er så vidtrekkende at filosofien ikke kan forklare den. Den vil for alltid være et mysterium som selv den mest dypsindige fornuft ikke kan utforske. Frelsen kan ikke forklares, men den kan erkjennes ved erfaring. Bare den som innser sin egen syndighet, kan oppfatte Kristi herlighet.

Det som Kristus fremholdt mens han langsomt, vandret videre på sin vei fra Galilea til Jerusalem, var spekket med verdifull undervisning. Folk lyttet begjærlig til ham. I Perea som i Galilea var innbyggerne mindre behersket av jødernes religiøse fanatisme enn i Judea, og Jesu undervisning fant gjenklang hos dem.

[371]

Jesus benytter billedspråk

I løpet av disse siste måneder av Kristi virksomhet fremholdt han mange av sine lignelser. Prestene og rabbinerne forfulgte ham med stadig økende bitterhet, og sine advarsler til dem kledde han i symboler. De kunne ikke misforstå meningen. Likevel fant de ikke noe i hans uttalelser som kunne gi rett til å anklage ham. Den selvtilfredse bønner i lignelsen om fariseeren og tolleren: «Gud, jeg takker deg for at jeg ikke er som andre mennesker,» stod i skarp kontrast til den angerfulle tollerens bønn: «Gud, vær meg synde nådig!» Slik irettesatte Jesus jødernes hykleri. I lignelsene om det ufruktbare fikentreet og den store nattverden forutsa han den ulykke som snart skulle ramme den ubotferdige nasjonen. De som hånlig hadde avslått innbydelsen til evangeliets gjestebud, hørte hans advarende ord: «Det sier jeg dere: Ingen av dem som var innbudt, skal få være med i mitt gjestebud.»⁹

Den undervisning disiplene fikk, var ytterst verdifull. Lignelsene om den påtrengende enken og om vennen som bad om brød midt på natten, gav ny kraft til hans undervisning: «Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere.» Ofte ble deres vaklende tro styrket ved minnet om hva Kristus hadde sagt: «Skulle så ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt? Er han sen til å hjelpe dem? Jeg sier dere: Han skal sørge for at de får sin rett, og det snart.»¹⁰

Kristus gjentok den vakre lignelsen om sauene som hadde gått seg bort. Og han utvidet innholdet i den ved å fortelle om den tapte sølvmynten og den bortkomne sønnen. Den gangen kunne ikke disiplene fullt ut fatte den fulle betydning av dette. Men etter at Den Hellige Ånd var utgytt, da de så hvordan hedningene ble samlet inn og at jødene ble misunnelige og harme, forstod de bedre lignelsen om den bortkomne sønnen, og de kunne fatte den glede som Kristus gav uttrykk for: «Nå skal vi holde fest og være glade.» «For denne sønnen min var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.»¹¹

Da de drog ut i Mesterens navn og møtte skam, fattigdom og forfølgelse, styrket de seg ofte ved å gjenta det pålegg han gav på denne siste reisen: «Vær ikke redd, du lille hjord! For det er deres Fars gode vilje å gi dere riket. Selg det dere eier, og gi pengene til

de fattige. Skaff dere punger som ikke slites ut, og en uforgjengelig skatt i himmelen, hvor tyver ikke kommer til, og møll ikke ødelegger. For hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være.» Luk 9,51-56; 10,1-24 [372]

Hvem er min neste?

I fortellingen om den barmhjertige samaritan fremstiller Kristus innholdet i sann gudsfrykt. Han viser at den ikke består av systemer, trosbekjennelser eller ritualer, men av kjærlighetsgjerninger, det å gjøre mest mulig godt for andre, og i ekte barmhjertighet.

«Hva skal jeg gjøre?»

Mens Jesus holdt på å undervise folket, stod en lovkyndig fram og ville sette Jesus på prøve. «Mester,» sa han, «hva skal jeg gjøre for å få evig liv?» I åndeløs spenning ventet den store forsamlingen på svaret. Prestene og rabbinerne hadde tenkt å legge en felle for Jesus ved å la den lovkyndige stille dette spørsmålet. Men Jesus innlot seg ikke i noen ordstrid. Han bad den lovkyndige selv om svar. «Hva står det skrevet i loven?» spurte han. «Hva leser du der?» Jødene anklaget fremdeles Jesus for å ha liten aktelse for loven som var gitt på Sinai, men han gjorde spørsmålet om frelse avhengig av å holde Guds bud.

Den lovkyndige sa: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din kraft og av all din forstand, og din neste som deg selv.» Jesus sa: «Du svarte rett. Gjør det, så skal du leve.»

Den lovkyndige var ikke tilfreds med fariseernes oppfatning og deres gjerninger. Han hadde gransket Den hellige skrift fordi han ønsket å finne ut hva den virkelig inneholdt. Han var levende interessert i denne saken, og hadde i oppriktighet spurt: «Hva skal jeg gjøre?» I svaret han gav om lovens krav, gikk han utenom hele mengden av seremonielle forskrifter og ritualer som han mente ikke hadde noen verdi i denne sammenheng. I stedet fremholdt han de to store prinsipper som hele loven og profetene hviler på. Når Jesus bifalt svaret, kom han i en fordelaktig stilling overfor rabbinerne. De kunne ikke fordømme ham fordi han godkjente det som en av lovens fortolkere hadde fremholdt.

«Gjør det, så skal du leve,» sa Jesus. Han fremholdt loven som en guddommelig enhet, og påviste at det ikke går an å holde ett bud og bryte et annet, fordi det samme prinsipp går igjennom dem alle. Menneskers skjebne vil bli avgjort på bakgrunn av deres lydighet mot hele loven. [373]

Kjærlighet til Gud over alle ting og en upartisk kjærlighet til mennesker er den grunnregel som må gjelde i livet.

Den lovkyndige oppdaget at han selv var en lovbrøyer. Han følte seg dømt under Kristi ransakende blikk. Han hadde ikke handlet etter lovens rettferdighet som han mente at han forstod. Han hadde ikke vist kjærlighet til sine medmennesker. Det krevdes omvendelse og anger, men i stedet for å angre forsøkte han å rettferdiggjøre seg selv. Heller enn å erkjenne sannheten prøvde han å vise hvor vanskelig det er å oppfylle budet. På den måten håpet han å slippe utenom dommen og rettferdiggjøre seg selv i folkets øyne. Jesu ord hadde vist at hans spørsmål var unødvendig, fordi han selv hadde vært i stand til å svare på det. Likevel kom han med enda et spørsmål: «Hvem er så min neste?»

Dette var årsak til endeløse diskusjoner blant jødene. De hadde ingen tvil når det gjaldt hedninger og samaritanere som var fremmede og fiender. Men hvor skulle skillelinjen trekkes blant folk fra deres egen nasjon og blant forskjellige grupper i samfunnet? Hvem skulle prestene, rabbinerne og de eldste betrakte som sin neste? Hele sitt liv var de opptatt med en lang rekke seremonier for å bevare sin renhet. De mente at nærkontakt med den uvitende og likegyldige hopen ville påføre dem en urenhet som det ville kreve stort besvær å fjerne. Måtte de betrakte de «urene» som sin neste?

Igjen nektet Jesus å bli involvert i strid. Han fordømte ikke fanatismen hos dem som var på vakt for å få ham dømt. Men ved en enkel forklaring illustrerte han på en gripende måte hvordan den himmelfødte kjærlighet flyter ut til andre, og den lovkyndige måtte erkjenne sannheten av dette.

Man sprer mørket ved å slippe lyset inn. Den beste måten å møte villfarelser på, er å fremholde sannheten. Når Guds kjærlighet åpenbares, blir det klart hvor fordervet og syndig det selvsentrerte hjerte er.

Den barmhjertige samaritan

Jesus sa: «En mann gikk fra Jerusalem ned til Jeriko. Da falt han i hendene på røvere. De rev klærne av ham, skamslo ham og lot ham ligge der halvdød. Nå traff det seg slik at en prest kom samme vei; han så ham, men gikk rett forbi. Det samme gjorde en levitt; han kom, så mannen og gikk forbi.» Det var ingen oppdiktet fortelling, men en virkelig hendelse som var kjent nøyaktig slik den ble fortalt. Presten og levitten som hadde gått forbi på den andre siden av veien, var i folkemengden som lyttet til Kristi undervisning.

På veien fra Jerusalem til Jeriko måtte folk ferdes gjennom en del av Judeas ødemark. Veien førte gjennom en vill, berglendt kløft hvor landeveisrøvere holdt til, og der det ofte fant sted brutale overfall. [374] Det var her denne mannen var blitt overfalt og fratatt alle verdisaker. Slått og i halvdød tilstand ble han etterlatt ved veikanten. Mens han lå der, kom presten samme vei, men han bare kikket bort på den forslåtte mannen.

Så dukket levitten opp. Nysgjerrig etter å se hva som hadde hendt, stanset han og så på den skamslåtte mannen. Han var fullstendig klar over hva han burde gjøre, men det var ingen behagelig plikt. Han ønsket at han ikke var kommet den veien, så hadde han ikke behøvd å se ham som var så ille tilredt. Han overtalte seg selv til å mene at dette tilfelle ikke vedkom ham.

Begge disse hadde hellige embeter og gav seg ut for å utlegge Den hellige skrift. De tilhørte den gruppen som var særskilt utvalgt til å være Guds talsmenn for folket. De skulle «vise mildhet mot dem som feiler og farer vill», for å få folk til å forstå Guds store kjærlighet til menneskeheten. Den gjerning de var kalt til, var den samme som Jesus hadde omtalt som sin egen, da han sa: «Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et gledesbudskap for fattige. Han har sendt meg for å kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri.» 1

Himmelens engler er vitne til nøden blant Guds familie på jorden, og de er beredt til å samarbeide med mennesker for å avhjelpe undertrykkelse og lidelse. I sitt forsyn hadde Gud ført presten og levitten inn på den veien hvor den skamslåtte og lidende mannen lå, så de kunne se behovet han hadde for barmhjertighet og hjelp. Hele

himmelen fulgte med for å se om de ville ha medlidenhet overfor menneskelig ulykke.

Det var Kristus som hadde undervist hebreerne i ørkenen. Fra skystøtten og ildstøtten hadde han gitt dem en undervisning som var vidt forskjellig fra den som folket nå fikk fra sine prester og lærere. Lovens barmhjertige forordninger strakte seg endog til dyr som ikke med ord kan gi uttrykk for sin trang og sin lidelse.

Ved Moses hadde Israels folk fått påbud som gikk ut på dette: «Når du finner en okse eller et esel som tilhører din fiende, og som har gått seg vill, skal du føre dem tilbake til ham. Når du ser at din uvenns esel segner under kløven, må du ikke tenke på å gå fra ham; du skal hjelpe ham med å løse kløven.» Men når det gjaldt mannen som var skamslått av røvere, fremstilte Jesus en bror som var i nød. Hvor mye mer burde de ikke blitt rørt av medlidenhet med ham enn med et lastedyr! Gjennom Moses hadde de fått budskapet om at deres Gud, «den store, mektige og fryktinngytende Gud, ... hjelper farløse og enker til deres rett og elsker innflytterne ... Derfor skal også dere elske innflytterne.» «Du skal elske ham som deg selv.»²

Job hadde sagt: «Aldri måtte en fremmed ligge utenfor huset mitt om natten; jeg åpnet dørene for vandringsmenn.» Da de to englene i menneskeskikkelse kom til Sodoma, bøyde Lot seg med ansiktet mot jorden og sa: «Gode herrer, ta inn i huset til deres tjener, bli der i natt og vask føttene!»³ Alt dette hadde presten og levitten kjennskap til, men de hadde ikke omsatt det i handling. Opplært som de var i nasjonal og religiøs fanatisme, var de blitt egoistiske, transsynte og selvgode. Når de så på den forslåtte mannen, kunne de ikke si om han tilhørte deres eget folk eller ikke. De tenkte at han kunne være en samaritan, og gikk sin vei.

Slik som Jesus hadde beskrevet deres handlemåte, så den lovkyndige ikke noe som var i strid med det han var blitt opplært i når det gjaldt de krav loven stilte. Men nå kom det nye ting inn i bildet.

En samaritan som var på reise, kom dit hvor den overfalte mannen lå, og da han så ham, fikk han medlidenhet med ham. Han spurte ikke om den fremmede var jøde eller hedning. Hvis han var jøde, visste samaritanen godt at om det hadde vært omvendt, ville mannen ha spyttet ham i ansiktet og gått forbi med forakt. Men han nølte ikke av den grunn.

[375]

Han tok heller ikke hensyn til at han selv kunne utsette seg for fare og vold hvis han oppholdt seg for lenge på stedet. Det var nok for ham at han stod overfor et lidende medmenneske som behøvde hjelp.

Han tok av seg sin egen kappe og dekket ham med den. Oljen og vinen som han hadde skaffet seg til eget bruk under reisen, benyttet han som legemidler og til forfriskning for mannen som var blitt mishandlet. Han løftet ham opp på sitt eget dyr og gikk sakte og forsiktig skrittvis fremover, så ikke brå bevegelser skulle påføre den forkomne mannen ytterligere smerte. Han tok ham med til et herberge, sørget for ham natten igjennom og våket over ham med omhu.

Om morgenen da den syke mannen var blitt bedre, anså samaritanen det for forsvarlig å dra videre. Men før han gjorde det, overlot han ham til vertens omsorg. Han betalte det han skyldte, og deponerte et beløp for videre pleie. Og så traff han tiltak for å dekke andre mulige behov som kunne melde seg, og sa til verten: «Sørg godt for ham; og må du legge ut mer, skal jeg betale deg når jeg kommer tilbake.»

Etter at Jesus hadde fortalt dette, festet han blikket på den lovkyndige på en måte som viste at han kunne lese hans innerste tanker, og sa: «Hvem av disse tre synes du nå viste seg som en neste for ham som ble overfalt av røvere?»

Selv nå ville den lovkyndige ikke ta navnet samaritan på sine lepper, men svarte: «Den som viste barmhjertighet mot ham.» Jesus sa: «Gå du bort og gjør likeså.»

Like aktuelt i dag

[376] Spørsmålet: «Hvem er min neste?» er dermed besvart en gang for alle. Kristus har vist at vår neste ikke bare betyr en av vår egen menighet eller tro. Det har ikke noe med folkerase, farge eller klasseforskjell å gjøre. Vår neste er ethvert menneske som trenger vår hjelp. Hvert menneske som er såret og knust av vår motstander, er vår neste. Hvert menneske som tilhører Gud, er vår neste.

I fortellingen om den barmhjertige samaritan gav Jesus et bilde av seg selv og sin misjon. Mennesket var blitt villedet, knust, røvet og ødelagt av Satan og overlatt til å gå til grunne. Men Jesus hadde

medlidenhet med oss i vår hjelpeløse tilstand. Han forlot sin herlighet for å komme oss til hjelp og redde oss. Han fant oss da vi var i ferd med å dø, og tok seg av vår sak. Han leget våre sår. Han dekket oss med sin rettferdighets drakt. Han skaffet et sikkert tilfluktssted og sørget for alle våre behov, og han betalte alt selv. Han døde for å frelse oss. Idet han peker på sitt eget eksempel, sier han til sine etterfølgere: «Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre!» «Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.»⁴

Den lovkyndige hadde spurt Jesus: «Hva skal jeg gjøre?» Og Jesus, som erklærte at kjærlighet til Gud og mennesker var summen av all rettferd, hadde svart: «Gjør det, så skal du leve.» Samaritanen hadde fulgt de gode og kjærlige tilskyndelser, og dermed vist seg som en lovens gjører. Kristus bød den lovkyndige: «Gå du bort og gjør likeså.» Det forventes av Guds barn at de skal gjøre noe, ikke bare snakke om det. «Den som sier at han er i ham, må leve slik Jesus levde.»⁵

Dette er ikke mindre nødvendig i dag enn da Jesus uttalte det. Selviskhet og kald formalisme har nesten slokt kjærlighetens ild og fordervet de dyder som skulle høyne karakteren. Mange som bekjenner Kristi navn, har glemt at kristne skal representere ham. Uten at vi viser praktisk selvoppgivelse overfor andre - det kan være i familiekretsen, i nabolaget, i menigheten eller hvor som helst - er vi ikke kristne, uansett hva vår bekjennelse måtte være.

Kristus har knyttet sine interesser til menneskenes, og han ber oss å bli ett med ham i arbeidet for å frelse dem. «For intet har dere fått det,» sier han, og «for intet skal dere gi det».⁶ Synd er det største av alle onder, og det påhviler oss å ha medlidenhet med synderen og hjelpe ham. Det er mange som feiler, og som føler sin skam og sin tåpelighet. De hungrer etter et oppmuntrende ord. De ser på sine feiltrinn og det de har gjort galt, inntil de nesten blir drevet til fortvilelse. Disse menneskene må vi ikke forsømme. Hvis vi virkelig er kristne, vil vi ikke gå forbi dem på den andre siden av veien. Vi vil ikke holde oss lengst mulig borte fra dem som mest trenger vår hjelp. Når vi ser mennesker i nød, enten det skyldes sorg, lidelse eller synd, må vi aldri si: Dette angår ikke meg.

«Dere som lever ved Ånden,» må «vise ham til rette. Men gjør det med varsomhet».⁷ Driv fiendens makt tilbake med tro og bønn. Tal tro og oppmuntring, og det vil være som legende balsam for

dem som er knust og såret. Mange, mange føler seg avmektige og motløse i livets store kamp, mens bare et eneste ord med vennlig oppmuntring kunne ha gitt dem kraft til å vinne seier. Aldri bør vi gå forbi et menneske i nød uten å bringe den trøst som Gud har trøstet oss med.

[378] Alt dette er bare en oppfyllelse av lovens grunnregel, den som er fremstilt i fortellingen om den barmhjertige samaritan, og som kom til syne i Jesu liv. Hans karakter åpenbarer lovens sanne betydning og viser hva som menes med å elske sin neste som seg selv. Når Guds barn viser barmhjertighet, godhet og kjærlighet mot alle mennesker, vitner det om hvordan himmelens lover er. De bærer også vitnesbyrd om at «Herrens lover fullkommen, den gir sjelen nye krefter».8

[379] Hver den som unnlater å vise denne kjærlighet, bryter den loven som han bekjenner seg til å høyakte. Den holdning vi legger for dagen overfor for våre medmennesker, forteller hvordan vår holdning er overfor Gud. Guds kjærlighet i hjertet er den eneste kilde til kjærlighet mot vår neste. «Om noen sier at han elsker Gud, men likevel hater sin bror, da er han en løgner. For den som ikke elsker sin bror som han har sett, han kan ikke elske Gud som han ikke har sett.» «Dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og hans kjærlighet er fullendt i oss.» Luk 10, 25-37

Guds rike - hvor finnes det?

Noen av fariseerne hadde kommet til Jesus og ville vite når Guds rike skulle komme. Det var nå gått mer enn tre år siden døperen Johannes forkynte det budskapet som hadde lydt som basunklang gjennom landet: «Himmelriket er nær.»¹ Likevel så disse fariseerne ikke noe tegn på at riket skulle opprettes. Mange av dem som forkastet Johannes, og som hele tiden hadde gjort motstand mot Jesus, kom nå med hentydninger om at hans misjon hadde slått feil.

Jesus svarte: «Guds rike kommer ikke på en slik måte at en kan se det med øynene. Ingen vil kunne si: Se her er det, eller: Der er det. For Guds rike er iblant dere.» Guds rike begynner i hjertet. Se ikke hit eller dit etter en jordisk makt som skal manifestere seg og markere at det er kommet!

Så vendte han seg til disiplene og sa: «Det kommer en tid da dere skal lengte etter å få se en av Menneskesønnens dager, men ikke få oppleve det.» Dere står i fare for ikke å oppdage storheten i min misjon, fordi den ikke er knyttet til noen form for verdslig prakt og stas. Dere fatter ikke hvilken umåtelig forrett dere har. Iblant dere har dere ham som er menneskenes lys og liv, selv om han nå er innhyllet i et menneskes skikkelse. De dager vil komme da dere med lengsel vil se tilbake på de anledninger dere nå har til å være sammen med Guds Sønn og snakke med ham.

På grunn av selviskhet og en jordisk innstilling kunne ikke en gang Jesu disipler fatte den åndelige herlighet som han prøvde å åpenbare for dem. Det var først etter at Jesus hadde fart opp til sin Far, og etter at Den Hellige Ånd var blitt utgytt over de troende, at disiplene fullt ut kunne sette pris på Kristi karakter og misjon.

Etter at de var blitt døpt med Den Hellige Ånds dåp, begynte de å bli klar over at de hadde vært i nærheten av ham som er selve herlighetens Herre. Som Kristi ord dukket opp i deres minne, ble deres sinn åpnet til å fatte profetiene og forstå de mirakler han hadde utført. De gjennomlevde likesom på ny de underfulle ting ved hans liv. Det var som om de våknet opp av en drøm. De skjønnte nå at

[380]

«Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet».

Kristus hadde virkelig kommet fra Gud til en syndig verden for å frelse Adams falne sønner og døtre. I egne øyne var disiplene nå av langt mindre betydning enn før de ble klar over dette. De ble aldri trette av å minne hverandre om hans ord og gjerninger. Hans lære, som de bare dunkelt hadde forstått, var nå som en ny åpenbaring. Guds ord ble som en ny bok for dem.

Etter som disiplene gransket profetiene som vitnet om Kristus, ble de ført inn i samfunn med Guddommen. De ble undervist av ham som var fart opp til himmelen for å fullbyrde den gjerning han hadde begynt på jorden, og de erkjente at i ham fantes en kunnskap som ikke noe menneske kunne fatte uten guddommelig hjelp.

Disiplene behøvde hjelp fra ham som konger, profeter og rettferdige menn hadde talt om. Med forbauselse leste de igjen og igjen de profetiske skildringer av Kristi natur og gjerning. De hadde hatt en tåket forståelse av de profetiske skrifter, og de hadde vært sene til å tilegne seg de store sannheter som vitnet om Kristus.

Når de tenkte tilbake på hans fornedrelse, slik han levde som et menneske blant mennesker, hadde de ikke forstått hemmeligheten med hans inkarnasjon. De hadde ikke fattet hans dobbeltsidige natur. Øynene deres ble holdt igjen slik at de ikke fullt ut oppdaget det guddommelige i det menneskelige. Men etter at de var blitt opplyst av Den Hellige Ånd, lengtet de etter å møte ham igjen og kunne sette seg ved hans føtter. De ønsket at de kunne gå til ham og få ham til å forklare skriftord som de ikke forstod. Hvor oppmerksomt ville de ikke da lytte til hans ord! Hva hadde Kristus ment da han sa: «Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå.»³ Hvor ivrige de nå var til å vite det alt sammen! De sørget over at deres tro hadde vært svak, at de var kommet så helt til kort i sine forestillinger, og at de hadde sviktet når det gjaldt å fatte virkeligheten.

En budbærer var blitt sendt fra Gud for å forkynne Kristi komme. Han skulle gjøre jødefolket og verden oppmerksom på hans misjon, slik at menneskene kunne forberede seg til å ta imot ham. Ham som Johannes hadde brakt bud om, hadde vært iblant dem i mer enn tretti år uten at de virkelig hadde kjent ham som den Gud hadde sendt.

Disiplene fikk samvittighetsnag fordi de hadde latt den rådende vantro få gjennomsyre deres meninger og omtåke deres forstand.

Lysen hadde skint i den mørke verden, og de hadde ikke oppfattet hvor strålene kom fra. De spurte seg selv hvorfor de hadde opptrådt på en måte som hadde gjort det nødvendig for Jesus å irettesette dem. Ofte gjentok de samtale med dem, og sa: Hvorfor tillot vi jordiske hensyn og prestenes og rabbinernes motstand å forvirre våre sanser, så vi ikke fattet at en som var større enn Moses, var iblant oss, og at en som var visere enn Salomo, underviste oss? Hvor sløve vi var til å høre, og hvor vaklende når det gjaldt å forstå!

[381]

Tomas ville ikke tro før han hadde stukket fingeren sin i det såret som de romerske soldatene hadde påført Jesus. Peter fornektet ham da han ble ydmyket og forkastet. Disse smertefulle minner stod for dem klare og detaljerte. De hadde vært sammen med ham, men de hadde ikke kjent eller anerkjent ham. Hvor rystet de ble i sitt innerste over alt dette når de nå ble klar over sin vantro!

Da prestene og rådsherrene sluttet seg sammen mot Kristi etterfølgere som ble ført frem for Rådet og kastet i fengsel, frydet de seg over «at de var funnet verdige til å bli vanæret for Jesu navns skyld».4 De gledet seg over å kunne bevise overfor mennesker og engler at de vedkjente seg Kristi herlighet og valgte å følge ham, selv om det skulle koste dem alt.

Det er like sant nå som i apostlenes dager at uten Guds Ånds lys kan et menneske slik det er i seg selv, ikke se og oppfatte Kristi herlighet. Sannheten og Guds verk blir ikke verdsatt av en verdsligsinnnet kristenhet som går på akkord. Mesterens etterfølgere vil ikke gå på makelighetens veier der de kan oppnå jordisk ære og blir likedannet med verden. De er mye lenger fremme på slitets, ydmykelsens og skammens stier, fremst i kampen mot «makter og myndigheter, mot verdens herskere i dette mørke, mot ondskapens andehær i himmelrommet».5 I dag likesom på Kristi tid blir de misforstått, klandret og undertrykt av prester og fariseere.

Guds rike kommer ikke med ytre glans og prakt. Evangeliet om Guds nåde som bærer preg av selvfornektelse, kan aldri være i harmoni med verden. De to motvirker hverandre. «Slik et menneske er i seg selv, tar det ikke imot det som hører Guds Ånd til. For ham er det uforstand, og han kan ikke fatte det; det kan bare bedømmes på åndelig vis.»6

I den religiøse verden i dag finnes det mange som mener at de arbeider for å opprette Kristi rike som et jordisk og timelig herre-

dømme. De ønsker å gjøre Jesus til hersker over verdens nasjoner, i rettssaler og på slagmarken, i nasjonalforsamlinger, på slott og torg. De forventer at han skal herske gjennom lovverket som iverksettes ved hjelp av menneskelig myndighet. Ettersom Kristus ikke er her i egen person, vil de selv påta seg å handle i hans sted og fullbyrde hans rikes lover.

Jødene på Kristi tid ønsket å opprette et slikt rike. De ville ha tatt imot Jesus hvis han hadde vært villig til å opprette en jordisk stat, innføre det de mente var Guds lover, og gjøre dem selv til fortolkere av hans vilje og redskaper for hans autoritet. Men han sa: «Mitt rike er ikke av denne verden.»? Han ville ikke ta imot en jordisk trone.

[382] Det styresett Jesus levde under, var korrumpert og trykkende. Overalt forekom skrikende misbruk - utpressing, intoleranse, mishandling og grusomhet. Likevel forsøkte han ikke å gjennomføre samfunnsmessige reformer. Ikke angrep han nasjonale misbruk, og han fordømte heller ikke landets fiender eller grep inn overfor makthavernes myndighet. Han som var vårt eksempel, holdt seg på avstand fra jordiske myndigheter, ikke fordi han var likegyldig overfor menneskelig elendighet, men fordi botemidlet ikke bare bestod i menneskelige tiltak. For å ha virkning må helbredelsen nå frem til hvert enkelt menneske og skape fornyelse av hjertet.

Kristi rike blir ikke opprettet ved rettsavgjørelser, i komiteer eller lovgivende forsamlinger. Heller ikke skjer det ved støtte og beskyttelse fra verdens stormenn, men ved at Kristi natur plantes inn i menneskene ved Den Hellige Ånd. «Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn - de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud.»⁸ Her er den eneste kraft som kan løfte menneskeheten. Det menneskelige middel for å kunne gjennomføre dette er å lære å handle etter Guds ord.

Da apostelen Paulus begynte sin virksomhet i Korint, den folkerike, velstående og ugudelige byen som var blitt fordervet av heden skapets mangfoldige laster, sa han: «Jeg hadde bestemt at jeg ikke ville vite av noe annet hos dere enn Jesus Kristus og ham korsfestet.» Da han senere skrev til noen av dem som var blitt fordervet av de motbydeligste synder, kunne han si: «Slik var noen av dere en gang. Men nå er dere blitt vasket rene, dere er blitt helliget, ja, rettferdige

for Gud i Herren Jesu Kristi navn og ved vår Guds And.» «Jeg takker alltid Gud for dere, for den nåde han har gitt dere i Kristus Jesus.»⁹

Som tilfellet var på Kristi tid, blir Guds rikes gjerning heller ikke nå utført av dem som krever støtte og anerkjennelse hos jordiske makthavere og av menneskelige lover, men av dem som i hans navn fremholder de åndelige sannheter som vil utvirke den erfaring som Paulus hadde: «Jeg er korsfestet med Kristus; jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg.» Likesom Paulus vil de da arbeide for menneskenes beste. Han skrev: «Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er som om Gud selv formaner gjennom oss: Vi ber dere på Kristi vegne, la dere forsone med Gud!» Luk 17,20-22

[383]

Jesus og barna

Jesus var alltid barnas venn. Han gledet seg over deres tillitsfulle hengivenhet og deres åpne, naturlige kjærlighet. Deres takknemlige lovprisning lød som musikk i ørene hans. Den virket oppkvikkende på sinnet hans når han var tynget av kontakten med listige og hyklerske personer. Jesu milde ansikt og hans vennlige måte å være på vant barnas hengivenhet og tillit hvor han kom.

Det var en skikk blant jødene å bringe barna til en eller annen rabbi så han kunne legge hendene på dem og velsigne dem. Men Jesu disipler mente at hans gjerning var for viktig til å bli avbrutt på denne måten. Da mødrene kom til Jesus med sine små, så disiplene på dem med uvilje. De mente at disse barna var for små til å ha gagn av å komme til Jesus, og tenkte at han ikke brydde seg om at de kom. Men det var disiplenes holdning han var misfornøyd med. Jesus forstod den byrde og omsorg mødrene følte for barna som de prøvde å oppdra i samsvar med Guds ord. Han hadde hørt deres bønner, og han hadde selv dratt dem til seg.

Han velsignet barna

En mor tok barnet med seg og gikk for å finne Jesus. Underveis fortalte hun en nabokone hvor hun skulle hen. Nabokonen ønsket at Jesus også skulle velsigne hennes barn. Slik var det flere mødre som sammen kom til ham med sine små. Noen av barna var kommet over spedbarnsalderen og var blitt store barn og unge. Da mødrene fortalte hva de ønsket, lyttet Jesus vennlig til deres fryktsomme, gråtkvalte bønn. Men han ventet for å se hvordan disiplene ville ta imot dem. Da han så at de ville sende mødrene bort fordi de mente at de dermed gjorde ham en tjeneste, viste han dem at de tok feil, og sa: «La de små barna være, og hindre dem ikke fra å komme til meg. For himmelriket hører slike til.» Han tok barna i armene sine, la hendene på dem og gav dem den velsignelse som de var kommet for å få.

Mødrene ble trøstet. De drog hjem igjen styrket og velsignet ved det Jesus sa. De fikk nytt mot til å bære sine byrder og til å arbeide med håp for sine barn. Dagens mødre bør ta imot hans ord med den samme tro.

[384]

Kristus er like virkelig en personlig frelser i dag som da han levde som et menneske blant mennesker. Han er like sikkert mødrenes hjelper i dag som da han tok de små i sine armer i Judea. De barn som står oss så nært, er i like høy grad kjøpt med hans blod som barna var på den tiden.

Jesus kjenner til byrden som enhver mor bærer. Han som selv hadde en mor som kjempet med fattigdom og savn, føler med hver eneste mor i hennes strev. Han som reiste langt for å kunne lindre angsten hos en kanaaneisk kvinne, vil gjøre det samme for mødrene i dag. Han som gav enken fra Nain hennes eneste sønn tilbake, og som i sin dødsqual på korset husket på sin egen mor, blir også i dag rørt av en mors sorg. I hver smerte og nød vil han gi trøst og hjelp.

Mødrene kan komme til Jesus med sine vanskeligheter. De vil få den hjelpen de trenger til å veilede sine barn. Døren er åpen for hver eneste mor som vil legge byrden ned ved Jesu føtter. Han som sa: «La de små barna være, og hindre dem ikke fra å komme til meg», innbyr fremdeles mødrene til å komme med de små for at han skal velsigne dem. Selv spedbarnet i mors armer kan bo i Den Allmektiges skygge ved en bedende mors tro. Døperen Johannes ble fylt av Den Hellige Ånd fra fødselen av. Hvis vi lever i samfunn med Gud, kan vi også vente at hans Ånd vil prege våre små helt fra første stund.

I de barn som ble ført til Jesus, så han de menn og kvinner som skulle bli arvinger til hans nåde og borgere i hans rike. Noen av dem ville bli martyrer for hans skyld. Han visste at disse barna langt lettere ville lytte til ham og ta imot ham som sin frelser enn voksne mennesker som i mange tilfeller ville være verdenskloke og hardhjertet. Når han underviste barna, stilte han seg på deres nivå. Han som var himmelens majestet, holdt seg ikke for god til å svare på deres spørsmål. Hans undervisning var så enkel at barn kunne forstå den. I deres sinn plantet han sannhetens frø, så de senere i livet ville vokse opp og bære frukt til evig liv.

Barn er påvirkelige til godt og ondt

Fremdeles er det sant at barna er de som er mest mottagelige for evangeliet. Deres sinn er åpent for guddommelig innflytelse, og de tar også godt vare på det de lærer. Små barn kan være kristne og eie en erfaring som er i samsvar med deres alder. De må opplæres til å få et fortrolig forhold til åndelige verdier. Foreldrene bør la dem dra nytte av alt som er positivt, så de kan danne en karakter lik Kristi karakter.

[386] Fedre og mødre bør betrakte sine barn som yngre medlemmer av Herrens familie som er blitt betrodd dem for at de skal oppdra dem for himmelen. Det vi selv lærer av Kristus, bør vi gi videre til våre barn etter hvert som de kan ta imot det, og litt etter litt gi dem innblikk i storheten i de himmelske grunnsetninger. Slik blir det kristne hjem en skole hvor foreldrene gjør tjeneste som lærere, mens Kristus selv er den store lærer.

Når vi arbeider for å få våre barn til å vende om, skal vi ikke vente på voldsomme sinnsrørelser som det avgjørende bevis på at de ser seg som syndere. Det er heller ikke nødvendig å vite det nøyaktige tidspunkt for omvendelsen. Vi bør lære dem å gå til Jesus med sine synder. De kan be om hans tilgivelse, og så tro at han tilgir og tar imot dem likesom han tok imot barna da han selv var på jorden.

Når moren lærer barna til å lyde henne fordi de er glade i henne, lærer hun dem de første prinsipper i kristenlivet. For barna er morens kjærlighet en fremstilling av Kristi kjærlighet. De små som har tillit til sin mor og lyder henne, lærer å ha tillit til Jesus og være lydige mot ham.

Jesus var et eksempel for barna, og han var også et eksempel for fedrene. Han talte med myndighet, og det var kraft i hans ord. Likevel brukte han ikke et eneste uvennlig eller uhøflig uttrykk i sin omgang med uforskammede og brutale personer. Kristi nåde i hjertet vil utvikle en himmelfødt verdighet og en sans for det som sømmer seg. Den vil mildne alt som er grovt, og dempe alt som er simpelt og uvennlig. Den vil få foreldre til å behandle sine barn som fornuftige skapninger slik som de selv ville ønske å bli behandlet.

Foreldre! Når dere skal oppdra barna deres, så lær av det Gud har gitt i naturen. Hvordan ville du gå frem hvis du skulle drive frem

nelliker, roser eller liljer? Spør gartneren hvordan han går frem for å få hver gren og hvert blad til å trives og vokse så vakkert og utvikle seg så harmonisk og skjønt. Han vil fortelle at det ikke skjer ved noen hardhendt behandling eller ved tvangsmidler. Det ville bare ha knekket de skjøre stilkene. Det foregår ved tilsyn og påpasselig stell som ofte må gjentas. Han fukter jordbunnen, beskytter plantene i veksttiden mot harde vindkast og mot den stekende solen. Så får Gud dem til å vokse, trives og blomstre på skjønneste måte. Når du har med barn å gjøre, så ta lærdom av gartneren. Prøv ved mild behandling og kjærlig omhu å danne deres karakter etter mønster av Kristi karakter.

Dere må oppmuntre dem til å gi uttrykk for kjærlighet til Gud og til hverandre. Grunnen til at det er så mange hardhjertede mennesker i verden, er at sann hengivenhet er blitt betraktet som svakhet. Derfor er den blitt hemmet og holdt nede. Det gode i disse menneskenes natur ble undertrykt i barndommen. Hvis ikke lyset fra Guds kjærlighet får smelte den kalde selvisheten, vil deres lykke være ødelagt for alltid. Hvis vi ønsker at barna våre skal eie Jesu ømme sinnelag, og den sympati som englene har for oss, må vi stimulere de edle og elskelige impulser i barnesinnet.

Lær barna opp til å se Kristus i naturen. Ta dem med ut under den åpne himmelen og de høyreiste trærne eller ut i hagen. Lær dem å se et uttrykk for hans kjærlighet i alle de underfulle ting i skaperverket. Undervis dem om at han gav de lover som styrer alt som lever, at han også har gitt lover for oss, og at disse lovene tjener til vår lykke og glede. Trett ikke barna ut med lange bønner og kjedsommelige formaninger. Bruk heller bilder og illustrasjoner fra naturen for å lære dem å være lydige mot Guds lov.

Når de får tillit til deg som en Kristi etterfølger, vil det være lett å undervise dem om den store kjærlighet som han har elsket oss med. Når du prøver å klarlegge frelsens sannheter og leder barnas oppmerksomhet til Jesus som deres personlige frelser, vil engler være ved din side. Herren vil hjelpe foreldre til å skape interesse hos barna for den dyrebare beretningen om barnet i Betlehem som i sannhet er verdens håp.

[387]

«La de små barn komme til meg ...»

Da Jesus sa til disiplene at de ikke måtte hindre barna i å komme til ham, talte han til sine etterfølgere gjennom alle tidsaldrer - til ledere i menigheten, predikanter, medhjelpere og til alle kristne. Jesus drar barna til seg, og han pålegger oss: La dem komme! som om han ville si: De vil komme hvis dere ikke hindrer dem.

La ikke ditt ukristelige sinn gi et uriktig bilde av Jesus. Hold ikke de små borte fra ham ved din kulde og strenghet. La dem aldri ha grunn til å føle at himmelen ikke vil være noe godt sted for dem hvis du er der. Snakk ikke om åndelige ting som barn ikke kan forstå. La dem heller ikke få det inntrykk av dine handlinger at ingen venter at de skal ta imot Jesus mens de ennå er barn. Gi dem ikke det falske inntrykk at Kristi religion er mørk og trist, og at når de kommer til ham, må de gi avkall på alt som gjør det frydefullt å leve.

Samarbeid med Den Hellige Ånd når den virker på barnas hjerte. Lær dem at Jesus kaller på dem, og at ingenting kan gi dem større glede enn å overgi seg til ham i de unge, friske år mens de står i full blomst.

Kristus ser med uendelig ømhet på dem han har kjøpt med sitt eget blod. Hans kjærlighet gjør krav på dem som sine. Han ser på dem med en lengsel som ikke kan uttrykkes i ord. Han strekker seg ikke bare ut mot de barn som viser den beste oppførsel, men også til dem som har arvet utiltalende karaktertrekk. Mange foreldre forstår ikke i hvor høy grad de er ansvarlige for disse trekk hos sine barn. De har ikke den ømhet og visdom som trengs for å behandle barn som gjør det gale, og som de selv har gjort til det de er. Men Jesus ser med medfølelse på disse barna. Han ser sammenhengen mellom årsak og virkning.

En Kristi tjener kan være hans redskap til å lede disse barna til ham. Ved visdom og taktfullhet kan han knytte dem til seg. Han kan gi dem frimodighet og håp. Ved Kristi nåde vil han kunne se at de blir forvandlet i sinn og karakter, slik at det kan sies om dem: «Himmelriket hører slike til.» .. Matt 19,13-15; Mark 10,13-16; Luk

Det viktigste

Da Jesus skulle dra videre, kom en mann løpende, falt på kne for ham og spurte: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å få det evige liv?»

Den unge mannen som stilte dette spørsmålet, var rådsherre. Han hadde mye av eiendom og gods og hadde en betrodd stilling. Han la merke til den kjærlighet Jesus la for dagen overfor de barna som ble brakt til ham, og han så den ømhet han viste da han tok imot dem og holdt dem i armene sine. I hans hjerte ble det tent en kjærlighet til Kristus, og han lengtet etter å bli hans disippel. Han var så dypt grepet at da Jesus drog videre, løp han etter ham. Han falt på kne foran ham, og i oppriktighet og alvor stilte han det spørsmålet som var så betydningsfullt, ikke bare for ham selv, men for hvert eneste menneske: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å få det evige liv?»

«Hvorfor kaller du meg god?» spurte Jesus. «Bare en er god - det er Gud.» Jesus ville gjerne prøve rådsherrens oppriktighet og få ham til å si på hvilken måte han betraktet ham som god. Var han klar over at den han snakket til, var Guds Sønn? Hva mente han egentlig?

Denne rådsherren hadde høye tanker om sin egen rettferdighet. I virkeligheten trodde han ikke at han manglet noe i det hele tatt. Likevel var han ikke helt tilfreds. Han kjente trang til noe han ikke hadde. Kunne ikke Jesus velsigne ham slik som han velsignet de små barna, og tilfredsstille hans dypeste trang?

Som svar på rådsherrens spørsmål sa Jesus at lydighet mot Guds bud var nødvendig hvis han ville oppnå evig liv. Og han siterte flere av budene som taler om menneskets plikter overfor sine medmennesker. «Alt dette har jeg holdt,» svarte den unge mannen. «Hva står så igjen?»

Jesus så den unge mannen inn i ansiktet som om han leste hans liv og gransket hans sinn. Han fikk ham kjær, og han kjente en inderlig trang til å kunne gi ham den fred, nåde og glede som ville forandre hans natur. Derfor sa han: «Det er en ting som mangler deg:

[389]

Selg alt det du eier, og del pengene ut til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!»

Jesus kjente seg tiltrukket av denne unge mannen. Han visste at han var oppriktig når han sa: «Alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.» Jesus lengtet etter å få ham til å innse nødvendigheten av full overgivelse til Gud og til å vise kristelig godhet. Han lengtet etter at den unge mannen skulle få et ydmykt og angerfullt hjerte som elsket Gud over alt, og som skjulte sine mangler i Kristi fullkommenhet.

I denne rådsherren så Jesus nettopp den medarbeider han hadde bruk for, hvis den unge mannen ville samarbeide med ham om å frelse mennesker. Hvis han ville la seg lede av Kristus, ville han bli en kraft til det gode. Rådsherren kunne representere Kristus på en spesiell måte, for han hadde kvalifikasjoner som ville satt ham i stand til å gjøre mye godt blant mennesker, om han sluttet seg til ham. Kristus så inn i hans sjeledyp, og han fikk ham kjær. Kjærlighet til Kristus var i ferd med å våkne i ham, for kjærlighet avler kjærlighet.

Jesus ønsket å ha ham som medarbeider. Han lengtet etter å gjøre ham til en som lignet ham selv, til et speil som reflekterte likhet med Gud. Han ville gjerne utvikle de fremragende kvaliteter som fantes i hans karakter, og hellige dem til sin tjeneste. Hvis rådsherren da hadde overgitt seg til Jesus, ville han ha utviklet seg i den atmosfære som han utstrålte. Hvor helt annerledes ville ikke hans fremtid ha blitt om han hadde valgt dette!

«En ting mangler ...»

«Det er en ting som mangler deg,» sa Jesus. «Vil du være helhjertet, gå da bort og seig det du eier, og gi alt til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!» Kristus leste rådsherrens hjerte. Det var bare en ting han manglet, men dette var av livsviktig betydning. Han trengte Guds kjærlighet i sjelen. Hvis denne mangel ikke ble avhjulpet, ville den bli skjebnesvanger for ham. Hele hans natur ville bli fordervet. Ved å gi etter for egenkjærlighet, ville den tilta. For å kunne ta imot Guds kjærlighet, måtte han oppgi å la kjærligheten til seg selv komme først.

Kristus satte denne mannen på prøve. Han stilte ham på valg mellom himmelske skatter og verdslig storhet. Jesus forsikret ham om at han skulle få en skatt i himmelen hvis han ville følge ham.

Men han måtte oppgi selvet. Han måtte overlate sin vilje til Kristi kontroll. Den unge rådsherren ble tilbudt Guds egen hellighet. Han hadde den forrett å bli en sønn av Gud og en medarving med Kristus til den himmelske skatten. Men han måtte ta opp korset og følge Jesus på selvfornektelsens sti.

Kristi ord inneholdt egentlig denne oppfordringen: «Velg i dag hvem dere vil tjene.»¹ Valget ble overlatt til ham selv. Jesus lengtet inderlig etter at han skulle vende om. Han hadde pekt på det ømme punkt i hans karakter. Med dyp interesse ventet han på utfallet mens den unge mannen overveide spørsmålet. Hvis han bestemte seg til å følge Jesus, måtte han lyde ham i ett og alt. Han måtte vende ryggen til sine ærgjerrige planer. Med inderlig lengsel så Jesus på den unge mannen og håpet at han ville gi etter for Den Hellige Ånds innbydelse. [390]

Kristus fremholdt den eneste betingelsen som ville gjøre det mulig for rådsherren å kunne utvikle en kristelig karakter. Det var kloke ord, selv om de tilsynelatende var strenge og krevende. Rådsherrens eneste håp om frelse berodde på om han ville gjøre det Jesus bad ham om. Hans fremtredende posisjon og alt det han eide, øvde en farlig innflytelse til det onde. Hvis han fortsatte å kjæle for disse ting, ville de fortrenge Gud i hans sinn. Å holde tilbake lite eller mye fra Gud var ensbetydende med å holde fast ved det som ville redusere hans moralske styrke og dyktighet. For hvis man holder fast på tingene i verden, selv om de er usikre og uten større verdi, vil de etter hvert oppsluke alt annet.

Rådsherren skjønte straks hva Kristi ord innebar, og han ble sorgfull. Hvis han hadde fattet verdien av den gaven han ble tilbudt, ville han straks ha blitt en av Kristi etterfølgere. Han var medlem av Det høye råd som var høyt aktet blant jødene, og Satan fristet ham med smigrende utsikter for fremtiden. Han ønsket nok den himmelske skatten, men han ville også ha de materielle fordeler hans rikdom kunne skaffe ham. Han var lei for at det eksisterte slike betingelser, for han ville gjerne ha evig liv, men han var ikke villig til å bringe offeret. Prisen for det evige liv syntes å være for stor, og han gikk «bedrøvet bort, for han var svært rik».

Hans påstand om at han hadde holdt Guds lov var et selvbedrag. Han viste at rikdommen var hans avgud. Så lenge verden betydde mest for ham, kunne han ikke holde Guds lov. Han elsket Guds gaver

mer enn han elsket giveren. Kristus innbød den unge mannen til å ha fellesskap med ham selv. «Følg meg!» sa han. Men Kristus betydde ikke så mye for ham som det å ha et navn blant menneskene eller være rik. Det følte som en altfor stor risiko å gi avkall på de jordiske skatter som han kunne se, til fordel for den himmelske skatten som han ikke kunne se. Han avslo tilbudet om evig liv - og gikk bedrøvet bort. Fra da av var det bare verden han dyrket.

Tusener går igjennom denne ildprøven og må velge mellom Kristus og verden, og mange er de som velger verden. I likhet med den unge rådsherren vender de seg bort fra Jesus og sier til seg selv: Jeg vil ikke la meg lede av ham.

Enten - eller

[391] Kristi handlemåte med den unge mannen blir fremholdt som en praktisk illustrasjon. Gud har gitt oss en leveregel som hver enkelt av hans tjenere må følge. Det betyr lydighet mot hans lov, ikke bare en lovmessig lydighet, men en lydighet som blir en del av selve livet og viser seg i karakteren. Gud har fastsatt sin egen norm for alle som ønsker å bli borgere i hans rike. Bare de som vil være Kristi medarbeidere, og som vil si: Herre, alt det jeg har og er, tilhører deg, vil bli anerkjent som Guds sønner og døtre.

Alle bør overveie hva det betyr å ønske seg himmelen, men likevel vende seg bort på grunn av betingelsene som stilles. Tenk over hva det betyr å si nei til Kristus. Rådsherren sa: Jeg kan ikke gi deg alt. Sier vi det samme? Kristus tilbyr å ta del med oss i den gjerning Gud har gitt oss å gjøre. Han ønsker å bruke de midler Gud har gitt oss for å fremme hans verk i verden. Bare på den måten kan han frelse oss.

Rådsherrens eiendom var betrodd ham for at han skulle kunne være en trofast husholder. Han skulle dele ut disse goder til dem som var i nød. På samme måte blir mennesker nå betrodd midler, talenter og anledninger så de kan være hans redskaper til hjelp for de fattige og dem som lider. Den som bruker sine betrodde gaver slik Gud vil, blir Kristi medarbeider. Han vinner mennesker for Kristus fordi han gjenspeiler hans natur.

For dem som i likhet med den unge rådsherren er i høyt betrodde posisjoner og har mye gods, kan det synes å være for stort et offer å

gi avkall på alt for å følge Jesus. Men dette er leveregelen for alle som ønsker å bli hans disipler. Ikke noe mindre enn lydighet kan godtas. Å overgi seg til Gud er hovedsummen i Kristi undervisning. Ofte blir dette fremholdt og påbudt på en måte som kan virke streng. Det er fordi det ikke finnes noen annen måte å frelse menneskene på enn at de kvitter seg med ting som vil demoralisere hele deres vesen hvis de holder fast på dem.

Når de som følger Kristus, gir tilbake til Herren det som er hans eget, samler de seg skatter som de vil motta når de får høre ordene: «Det er bra, du gode og tro tjener. ... Kom inn til gleden hos din Herre!» «For å få den glede han hadde i vente, tålte han korset uten å bry seg om vanæren, og nå har han satt seg på høyre side av Guds trone.»² Gleden over å se mennesker som er blitt gjenløst og frelst for evig, er lønnen alle får som går i fotsporene til ham som sa: «Følg meg!» Matt 19,16-22; Mark 10,17-22; Luk 18,18-23

[392]

Makt over død og grav

En av de mest trofaste blant Jesu disipler var Lasarus fra Betania. Fra første gang de traff hverandre, hadde hans tro på Jesus vært sterk. Hans kjærlighet til ham var dyp, og Jesus elsket ham høyt. Det var for Lasarus at Jesus utførte sitt største mirakel. Jesus velsignet alle som kom til ham for å få hjelp. Han elsker hele menneskeheten, men til noen er han knyttet med særlig sterke bånd i et fint vennskapsforhold. Han var knyttet til familien i Betania med sterk hengivenhet, og for den ene av dem utførte han sin mest underfulle gjerning.

Hos venner i Betania

I hjemmet hos Lasarus hadde Jesus ofte funnet hvile. Han hadde ikke noe hjem som var hans eget, men var avhengig av gjestfrihet hos sine venner og disipler. Ofte når han var trett og sliten og lengtet etter fellesskap med andre, var han glad for å kunne komme unna de ublide fariseernes mistenksomhet og avindsyke og ty til dette fredfulle hjemmet. Her var han oppriktig velkommen, og her fant han et rent og hellig vennskap. Her kunne han uttrykke seg enkelt og likefrem og snakke fullstendig fritt, fordi han visste at det han sa, ville bli forstått og verdsatt.

[393] Jesus satte pris på et fredfullt hjem og interesserte samtalepartnere. Han lengtet etter menneskelig vennlighet, oppmerksomhet og hengivenhet. De som tok imot den himmelske undervisning som han alltid var rede til å gi, ble rikt velsignet. Når folkemengden fulgte ham ute på de åpne markene, levendegjorde han det skjønne som fantes i naturens verden. Han prøvde å få folk til å fatte hvordan Gud oppholder verden. Han gjorde sine tilhørere oppmerksom på duggen som daler så mildt, på regnskurene som sakte faller, og på det strålende solskinn som gode og onde får like mye del i.

Dette gjorde han for at de skulle sette pris på Guds godhet og gavmildhet. Men folkeskarene var sene til å forstå. I hjemmet i Betania fant Jesus hvile fra de besværlige konflikter han stod overfor

i sin daglige gjerning. Her kunne han formidle Guds tale for en takknemlig krets. I disse private samtalene utfoldet han det som han ikke fant å ville fortelle en blandet folkemengde. Han behøvde ikke å tale i lignelser til sine venner.

Når Jesus underviste, var Maria en ærbødig og hengiven tilhører. Ved en viss anledning mens Marta var ivrig opptatt av å gjøre i stand et måltid, gikk hun bort til Jesus og sa: «Herre, bryr du deg ikke om at min søster lar meg gjøre alt arbeidet alene? Si til henne at hun skal hjelpe meg.» Dette skjedde under Jesu første besøk i Betania. Sammen med disiplene hadde han nettopp foretatt den slitsomme turen til fots fra Jeriko. Marta var opptatt med å gjøre alt så godt som mulig for dem, og ivrig som hun var, glemte hun å vise høflighet mot sin gjest. Jesus svarte henne vennlig og tålmodig: «Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne.» I sitt sinn glemte Maria disse dyrebare ordene. De betydde mer for henne enn de kosteligste juveler.

Det ene nødvendige som Marta behøvde, var et mildt, gudhengitt sinn og en dypere lengsel etter kunnskap om det fremtidige, udødelige liv, og det som er nødvendig for åndelig vekst. Hun trengte å være mindre opptatt av de ting som forgår, og mer av det som skal vare evig. Jesus ville lære sine etterfølgere å gripe enhver anledning til å oppnå den kunnskap som ville gjøre dem vise til frelse: Kristi sak trenger samvittighetsfulle, energiske arbeidere. Det er et stort virkefelt for slike som Marta med deres iver for aktivt misjonsarbeid. Men sammen med Maria bør de først finne sin plass ved Jesu føtter. Flid, punktlighet og energi må bli helliget ved Kristi nåde. Da vil livet bli en uovervinnelig kraft til det gode.

Lasarus blir syk, og dør

Det fredfulle hjemmet der Jesus hadde funnet hvile, ble rammet av sorg. Lasarus ble plutselig syk, og søstrene hans sendte bud til Jesus og meldte: «Herre, han du er så glad i, er syk.» De så hvor syk broren var, men de visste at Jesus hadde vist at han var i stand til å helbrede alle slags sykdommer. De trodde at han helt sikkert ville ha medfølelse med dem i deres nød. Derfor kom de ikke med noen inntrengende bønn om at han øyeblikkelig måtte komme. De sendte

bare denne tillitsfulle melding: «Han som du er så glad i, er syk.» De trodde at han ville reagere med det samme og komme til dem så snart han kunne nå frem til Betania.

[394] Med engstelse ventet de på å høre fra Jesus. Så lenge det enda fantes livsgnist hos deres bror, bad de og ventet på at Jesus skulle komme. Budbæreren kom tilbake uten ham, men han hadde en beskjed med til dem: «Denne sykdommen betyr ikke døden.» De klynget seg til håpet om at Lasarus ville leve. ømt og kjærlig prøvde de å gi håp og oppmuntring til ham som led og var nesten livløs. Da Lasarus døde, ble de bittert skuffet. Likevel fikk de erfare at Kristi nåde holdt dem oppe. Dette holdt dem fra å gi uttrykk for noen bebreidelse overfor ham.

Da Jesus fikk melding om dette, syntes disiplene at han reagerte på en kjølig måte. Han viste ikke en slik sorg som de hadde ventet av ham. Han så på dem og sa: «Denne sykdommen betyr ikke døden. Den er til Guds ære; den skal vise Guds Sønns herlighet.» Enda i to dager ble han der på stedet. Disiplene skjønnte ikke dette. De tenkte på den trøst han kunne ha gitt den hardt prøvede familien. De var klar over hvor mye denne familien i Betania betydde for Jesus, og det overrasket dem at han ikke reagerte på det sørgelige budskapet: «Han som du er så glad i, er syk.»

I de to dagene som gikk, så det ut som om Jesus ikke tenkte mer på meldingen han hadde fått, for han snakket ikke om Lasarus. Disiplene tenkte på døperen Johannes, Jesu forløper. De hadde undret seg over at Jesus, som hadde makt til å utføre store mirakler, hadde tillatt at Johannes skulle vansmekte i et fengsel og lide en voldsom død. Hvorfor reddet han ikke Johannes når han hadde en slik makt? Dette var noe fariseerne ofte spurte om, og som de fremholdt som et ugjendrivelig bevis mot Jesu krav om å være Guds Sønn. Jesus hadde varslet disiplene om prøver, savn og forfølgelse. Ville han svikte dem når prøven kom? Noen begynte å lure på om de hadde tatt feil av hans misjon. Alle var dypt urolige.

Etter å ha ventet i to dager sa Jesus til disiplene: «La oss dra tilbake til Judea.» De undret seg over hvorfor Jesus hadde ventet i to dager hvis han ville dra til Judea. Men engstelsen for ham og for seg selv var det som nå først og fremst opptok dem. De kunne ikke se noe annet enn fare i det han nå stod i begrep med å gjøre. «Rabbi,» sa de, «nylig prøvde jødene å steine deg, og nå drar du dit igjen?»

Jesus svarte: «Har ikke dagen tolv timer?» Han ville de skulle vite at han var under sin Fars ledelse. Så lenge jeg gjør hans vilje, er jeg trygg for mitt liv. De tolv timene i min dag er ennå ikke slutt. Jeg har kommet til den siste rest av min dag, men så lenge den ennå varer, er jeg trygg.

Han fortsatte med å si: «Den som vandrer om dagen, snubler ikke, for han ser lyset i denne verden.» Den som gjør Guds vilje og går på den stien som Gud har merket opp, kan ikke snuble og falle. Lyset fra Guds veiledende Ånd gir ham en klar forståelse av det som er hans plikt, og leder ham på den rette veien inntil hans gjerning er slutt. «Men den som vandrer om natten, han snubler, fordi han ikke har lys i seg.» Den som går på en vei han selv har valgt, der Gud ikke har kalt ham til å gå, vil snuble. For ham er dagen blitt til natt. Hvor han enn er, er han ikke trygg.

[395]

Da han hadde sagt dette, sa han til dem: «Vår venn Lasarus er sovnet inn, men jeg skal gå og vekke ham.» «Vår venn Lasarus er sovnet inn.» Hvor rørende er ikke disse ordene, hvor fulle av medfølelse! Ved tanken på den fare Mesteren utsatte seg for ved å dra til Jerusalem, hadde disiplene nesten glemt den sørgende familien i Betania. Men Jesus hadde ikke glemt dem. Disiplene følte seg irettesatt. De var skuffet fordi Jesus ikke straks reagerte på meldingen. De var fristet til å tenke at han ikke hadde den ømme kjærlighet til Lasarus og søstrene hans som de hadde tenkt seg. Ellers ville han ha skyndt seg tilbake sammen med budbæreren. Men ordene: «Vår venn Lasarus er sovnet inn», vekket de riktige følelser i deres sinn. De ble overbevist om at Jesus ikke hadde glemt sine sørgende venner.

Da sa disiplene: «Herre, hvis han er sovnet, blir han nok frisk.» Jesus mente at han var død, men de trodde han snakket om vanlig søvn. Jesus fremstiller døden som en søvn for sine troende barn. Deres liv er skjult med Kristus i Gud. De som dør, vil sove i ham inntil den siste basunen lyder.

Jesus kommer til Betania

Da sa Jesus rett ut: «Lasarus er død. Og for deres skyld er jeg glad for at jeg ikke var der, så dere kan tro. Men la oss gå til ham.» Tomas kunne ikke se noe annet enn at døden ventet Mesteren hvis

han drog til Judea. Men han satte mot i seg selv og sa til de andre disiplene: «Også vi går med, så vi kan dø sammen med ham.» Han visste om jødernes hat til Kristus. De hadde til hensikt å sørge for at han ble tatt av dage. Men denne hensikten hadde de ikke oppnådd, fordi det enda var litt tilbake av den tiden som var tildelt ham. I denne tiden ble Jesus beskyttet av himmelske engler. Ikke noe vondt kunne ramme ham, selv ikke i områdene i Judea der rabbinerne la planer om hvordan de kunne gripe ham og slå ham i hjel.

Disiplene undret seg da Jesus sa: «Lasarus er død. Og for deres skyld er jeg glad for at jeg ikke var der.» Hadde han med vilje holdt seg borte fra hjemmet til sine lidende venner? Tilsynelatende ble Maria, Marta og den døende Lasarus overlatt til seg selv. Men de var ikke alene. Jesus så alt som foregikk, og etter at Lasarus var død, ble de sorgfulle søstre holdt oppe ved hans nåde. Jesus var vitne til sorgen og fortvilelsen mens deres bror kjempet mot sin sterke fiende, døden. Han følte hver kval og smerte da han sa til disiplene: «Lasarus er død.» Men han hadde ikke bare vennene i Betania å tenke på. Han måtte også undervise disiplene. De skulle være hans stedfortredere i verden slik at Faderens velsignelse kunne nå ut til alle. For deres skyld tillot han Lasarus å dø. Hvis han hadde helbredet ham og gitt ham helsen tilbake, ville det mirakel som er det mest avgjørende vitnesbyrd om hans guddommelige natur, ikke blitt utført.

[396]

Hadde Kristus vært i sykerommet, ville Lasarus ikke ha dødd, for da ville ikke Satan hatt noen makt over ham. Døden kunne ikke ha rettet sin pil mot Lasarus når livgiveren var til stede. Derfor holdt Kristus seg borte. Han tillot fienden å utøve sin makt så han kunne drive ham tilbake som en beseiret fiende. Han tillot at Lasarus kom inn under dødens herredømme, og de sørgende søstre så at deres bror ble lagt i graven. Kristus visste at når de så på brorens døde ansikt, ville deres tro på Jesus bli satt på en hard prøve. Men han visste også at på grunn av den kampen de nå gjennomlevde, ville deres tro stråle frem med langt større kraft. Han led med dem i hver sorgens kval de måtte holde ut. Han elsket dem ikke noe mindre fordi han lot dem vente. Men han visste at en seier skulle sikres både for dem, for Lasarus, for ham selv og for disiplene.

«For deres skyld, ... så dere kan tro.» Alle som strekker seg mot Gud for å være under hans ledelse, vil oppleve at i det øyeblikket

motløsheten er størst, er hjelpen nærmest. Med takknemlighet vil de se tilbake på den del av veien som var aller mørkest. «Herren vet altså å utfri de gudfryktige.»¹ Fra enhver fristelse og enhver prøve vil han føre dem ut med en fastere tro og en rikere erfaring.

Når Jesus drøyde med å komme til Lasarus, var det også med tanke på dem som ikke hadde tatt imot ham. Han drøyde for å kunne gi sitt trassige og vantro folk enda et bevis på at han virkelig var «oppstandelsen og livet», ved å reise Lasarus opp fra dødens søvn. Han ville nødig gi opp alt håp for folket, de stakkars villfarne får av Israels hus. Hans hjerte var i ferd med å bli knust når han tenkte på hvor forherdet de var. I sin miskunn ville han gi dem enda et vitnesbyrd om at han var gjenopprettaren, den eneste som kunne bringe liv og udødelighet frem i lyset. Dette skulle være et bevis som prestene ikke kunne mistolke. Derfor drøyde han med å dra til Betania. Da han reiste Lasarus opp fra de døde, utførte han det største av alle sine mirakler. Dette var Guds segl på hans gjerning og hans krav på guddommelighet.

På veien til Betania hjalp Jesus de syke og trengende slik som han pleide. Da han nådde frem til byen, sendte han bud til de to søstrene med beskjed om at han var kommet. Han gikk ikke straks inn i huset, men ventet på et stille sted ved veikanten. Alt det ytre oppstuss som jødene satte i verk når venner eller slektninger døde, var ikke etter Jesu ønske. Han hørte jammeren fra betalte sørgekoner, og han ønsket ikke å møte søstrene midt i denne forvirringen. Blant de sørgende var det også noen slektninger. En del av dem hadde ansvarsfulle posisjoner i Jerusalem. Noen av dem var blant Jesu bitreste fiender, og han visste om deres hensikter. Derfor gav han seg ikke straks til kjenne.

Meldingen ble gitt til Marta på en så diskret måte at ingen andre i rommet hørte det. Maria var så fordypet i sin sorg at hun ikke hørte det som ble sagt. Marta reiste seg straks, og gikk ut for å møte Herren. Maria tenkte at hun var gått ut til det stedet hvor Lasarus var gravlagt. Derfor ble hun sittende stille med sin sorg uten noen høylytt klage.

«Jeg er oppstandelsen og livet»

Opprørt av motstridende følelser skyndte Marta seg av sted for å møte Jesus. I det uttrykksfulle ansiktet hans kunne hun lese den samme ømhet og kjærlighet som alltid hadde vært der. Hennes tillit til ham var usvekket. Men hun tenkte på sin bror som også Jesus hadde kjær. Hun var overveldet av sorg fordi Jesus ikke var kommet før. Likevel håpet hun at han endog nå ville gjøre noe for å trøste dem. Derfor sa hun: «Herre, hadde du vært her, var min bror ikke død.» Midt i all støyen fra sørgekonene hadde søstrene gang på gang gjentatt disse ordene.

Med menneskelig og guddommelig medynk så Jesus inn i hennes sorgfulle og forgremmede ansikt. Marta hadde ikke lyst til å fortelle om det som var skjedd. Alt kom til uttrykk i disse gripende ord: «Herre, hadde du vært her, var min bror ikke død.» Men da hun så inn i det medfølende ansiktet hans, føyde hun til: «Men også nå vet jeg at alt det du ber Gud om, vil han gi deg.»

Jesus oppmuntret hennes tro ved å si: «Din bror skal stå opp.» Dette svaret var ikke ment å gi håp om en øyeblikkelig forandring. Han fikk Marta til å tenke lenger enn til at hennes bror skulle få tilbake livet her i tiden, og rettet hennes oppmerksomhet frem mot de rettferdiges oppstandelse. Dette gjorde han for at hun i Lasarus' oppstandelse skulle få et pant på at alle rettferdige skulle oppstå, og en forsikring om at det ville skje ved Kristi makt.

Marta svarte: «Jeg vet at han skal stå opp i oppstandelsen på den siste dag.»

Jesus prøver fremdeles å lede hennes tro i den riktige retning, og sier: «Jeg er oppstandelsen og livet.» I Kristus er selve kilden til liv. Han har ikke lånt det, ikke fått det. «Den som har Sønnen, eier livet.»² Kristi guddom er den troendes sikkerhet for selv å oppnå evig liv. Jesus sa: «Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?»

Kristus ser her frem til sitt annet komme. Da skal de rettferdige døde stå opp uforgjengelige, og de rettferdige som lever, skal bli forvandlet og tatt til himmelen uten å se døden. Det mirakel Kristus var i ferd med å utføre ved å reise Lasarus opp fra de døde, ville være et symbol på de rettferdige dødes oppstandelse. Ved sitt ord og sine

gjerninger erklærte han at han selv var oppstandelsens herre. Han som selv snart skulle dø på korset, stod der som gravens seierherre med dødens nøkler og hevdet sin rett og makt til å gi evig liv.

Da Jesus spurte: «Tror du dette?» svarte Marta: «Ja, Herre, jeg tror at du er Messias, Guds Sønn, han som skal komme til verden.» Hun fattet ikke hele betydningen av Jesu ord. Men hun bekjente sin tro på hans guddom og sin tillit til at han var i stand til å utføre hva han enn måtte ønske å gjøre.

Da hun hadde sagt dette, gikk hun og kalte i all stillhet på sin søster Maria og sa til henne: «Mesteren er her og spør etter deg.» Hun sa det så stille som mulig, for prestene og rådsherrene var parat til å gripe Jesus så snart en anledning bød seg. Ropene fra sørgekonene gjorde at hennes ord ikke ble hørt. [398]

Ved Lasarus' grav

Da Maria fikk meldingen, reiste hun seg øyeblikkelig, og med et spent uttrykk i ansiktet forlot hun rommet. De andre regnet med at hun var gått til graven for å gråte der. Derfor fulgte de etter henne. Da hun kom til det stedet der Jesus ventet, knelte hun foran ham og sa med skjelvende stemme: «Herre, hadde du vært her, var min bror ikke død.» Klageropene fra dem som sørget, føltes smertelig for henne, for hun lengtet etter å veksle noen ord med Jesus alene. Men hun kjente til den misunnelse og bitterhet noen av dem som var der, følte overfor ham. Derfor avholdt hun seg fra å gi uttrykk for sin sorg.

Da Jesus så at både hun og alle jødene som fulgte henne, gråt, ble han opprørt og rystet. Han leste tankene hos alle som var til stede, og visste at det som så ut til å være et uttrykk for sorg, hos mange av dem bare var hykleri. Han så at noen som lot som om de sørget, om kort tid ville legge planer for å drepe ikke bare ham som gjorde de store miraklene, men også ham som skulle bli reist opp fra de døde. Kristus kunne ha blottstilt deres påtatte sorg, men han la bånd på sin rettferdige harme. Det han med full rett kunne ha sagt, tidde han med av hensyn til henne som sørget og som knelte ved føttene hans, hun som virkelig trodde på ham.

«Hvor har dere lagt ham?» spurte Jesus. «Herre, kom og se,» svarte de. Sammen gikk de bort til graven. Det var sorg å se overalt.

Lasarus hadde vært svært avholdt, og søstrene hans gråt sårt over ham. De som hadde vært hans venner, kunne heller ikke holde tårene tilbake. De gråt sammen med de sørgende søstre. Det var tanken på denne menneskelige ulykke og at disse nedtrykte vennene kunne sørge over den døde mens verdens frelser stod ved siden av dem, som gjorde at «Jesus gråt». Selv om han var Guds Sønn, hadde han tatt på seg menneskelig natur, og han ble rørt av menneskers sorg. Lidelse vekker alltid medlidenhet i hans ømme, medynksfulle hjerte. Han gråter med dem som gråter, og gleder seg med de glade.

Det var ikke bare på grunn av medlidenhet med Maria og Marta at Jesus gråt. Hans tårer var uttrykk for en sorg som var så mye større enn menneskers sorg som himmelen er høyere enn jorden. Kristus gråt ikke over Lasarus, for snart skulle han kalle ham frem fra graven. Han gråt fordi mange av dem som nå sørget over Lasarus, snart ville legge planer om å drepe ham som var oppstandelsen og livet. Men de vantro jødene var slett ikke i stand til å forstå hvorfor han gråt.

[399] Noen av dem som ikke kunne se en dypere årsak til hans sorg enn de ytre forhold ved det som fant sted, sa stille: «Se, hvor han holdt av ham.» Andre, som prøvde å så vantroens frø i hjertene hos dem som var til stede, sa spottende: «Kunne ikke han som har åpnet øynene på den blinde, også gjort at denne mannen ikke var død?» Hvis Kristus hadde makt til å redde Lasarus, hvorfor hadde han så tillatt at han døde?

Med profetisk blick så Jesus fariseernes og saddukeernes fiendskap. Han visste at de la planer om å drepe ham. Han visste at noen av dem som tilsynelatende var så vennlige, snart ville stenge håpets dør og himmelens port for seg selv. Ved hans ydmykelse og korsfestelse ville teppet ganske snart gå opp for en scene som ville resultere i at Jerusalem ble ødelagt, og da ville ingen klage over de døde. Den gjengjeldelsen som ville ramme Jerusalem, så han levende for seg. Han så Jerusalem kringsatt av romerske krigshærer, og at mange som nå gråt over Lasarus; ville dø under beleiringen av byen. De ville dø uten håp.

Det var ikke bare på grunn av det syn Jesus så fremfor seg at han gråt. Vekten av tidsaldrenes sorg hvilte på ham. Han så de forferdelige virkninger av å overtre Guds lov. Han så at kampen mellom godt og ondt hadde pågått uten stans gjennom verdens

historie helt fra den tid da Abel døde. Når han skuet inn i fremtiden, så han lidelse og sorg, tårer og død som ville bli menneskenes lodd. Menneskehetens smerte til alle tider og i alle land skar ham i hjertet. Ulykkene som ville ramme den syndige menneskeslekten, lå tungt på ham. Tårene brøt frem fordi han lengtet etter å lindre all deres nød.

«Jesus ble igjen opprørt og gikk bort til graven.» Lasarus var blitt lagt i en hule i fjellet, og en stor stein var plassert foran inngangen. «Ta steinen bort!» sa Jesus. Marta, som tenkte at han bare ville se den døde gjorde innvendinger. Hun sa at han hadde ligget i graven i fire dager, og at forråtnelsen alt var begynt. Dette, som ble sagt før Lasarus ble vekket opp, gjorde det umulig for Kristi fiender å si at det hadde skjedd et bedrag.

Tidligere hadde fariseerne spredt falske utsagn om de mest vidunderlige åpenbaringer av Guds-makt. Da Kristus reiste opp Jairus' datter. sa han: «Barnet er ikke død; hun sover.»³ Da hun bare hadde vært syk en kort tid og ble reist opp igjen like etter at hun døde hadde fariseerne erklært at hun ikke hadde vært død, og at Jesus selv hadde sagt at hun bare sov. De hadde forsøkt å få det til å se ut som om han ikke kunne helbrede sykdom, at hans mirakler var falskt spill. Men i dette tilfellet kunne ingen benekte at Lasarus var død.

Jesus oppvekker Lasarus

Når Herren er i ferd med å utføre en handling, får Satan en eller annen til å komme med innvendinger. «Ta steinen bort!» sa Jesus. Så langt det er mulig, skal dere berede veien for det jeg vil gjøre. Men Martas praktiske og ærgjerrige natur fornektet seg ikke. Hun var uvillig til at noen skulle se legemet som var i ferd med å gå i oppløsning. Menneskesinnet er tregt når det gjelder å forstå Kristi ord. Martas tro hadde ikke grepet den sanne mening med hans løfte.

Jesus irettesatte Marta. Men det han sa, ble uttalt med den største mildhet: «Sa jeg deg ikke at hvis du tror, skal du se Guds herlighet?» Hvorfor skulle du tvile på min makt? Hvorfor komme med innvendinger mot mine påbud? Du har mitt ord. Hvis du vil tro, skal du få se Guds herlighet. Det som etter sin natur er umulig, kan ikke hindre Den Allmektige i å gjøre sin gjerning. Skepsis og vantro er

ikke ydmykhet. Ubetinget tro på Kristi ord, det er sann ydmykhet, sann selvovergivelse.

«Ta steinen bort!» Jesus kunne ha befalt den å flytte seg, og den ville ha lystret ordre. Han kunne ha pålagt englene som stod like ved siden av ham, å gjøre det. På hans befaling ville usynlige hender ha fjernet steinen. Men det var mennesker som skulle fjerne den. Slik ville Jesus vise at det menneskelige element må samarbeide med Guddommen. Guddommakten skal ikke påta seg det som mennesker selv kan gjøre. Gud fritar ikke menneskene for å gjøre deres del. Han styrker dem og samarbeider med dem når de bruker de evner og krefter de har fått.

Befalingen blir etterkommet. Steinen blir rullet bort. Alt foregår åpent og med hensikt. Alle får anledning til å se at det ikke er noe fusk med i spillet. Der ligger Lasarus' legeme i fjellhulen, kaldt og stille i døden. Sørgekaren blir taus. Forbauset og med spent forventning står forsamlingen omkring graven mens den venter på hva som nå vil skje.

Rolig står Jesus foran graven. Alle som er til stede, er preget av et hellig alvor. Jesus går nærmere bort til gravåpningen. Idet han løfter blikket mot himmelen, sier han: «Far, jeg takker deg fordi du har hørt meg.» Kort tid i forveien hadde hans fiender anklaget ham for gudsbespottelse. De hadde også tatt opp steiner for å kaste på ham, fordi han gjorde krav på å være Guds Sønn. De beskyldte ham for å utføre mirakler ved Satans kraft. Men her hevder Kristus at Gud er hans Far, og med fullkommen tillit erklærer han at han er Guds Sønn.

I alt det Jesus gjorde, samarbeidet han med sin Far. Han hadde alltid vært påpasselig med å gjøre det klart at han ikke arbeidet av seg selv. Det var ved tro og bønn han utførte sine mirakler. Han ville at alle skulle vite om hans forhold til sin Far. «Far,» sa han, «jeg takker deg fordi du har hørt meg. Jeg visste at du alltid hører meg. Men jeg sier dette for folkets skyld som står omkring, så de skal tro at du har sendt meg.» Her skulle disiplene og folket få det mest overbevisende vitnesbyrd om det forhold som eksisterte mellom ham og Gud. De skulle få se at det Kristus hevdet, ikke var et bedrag.

Så ropte han høyt: «Lasarus, kom ut!» Hans røst, klar og inntrengende, når inn til den døde. Idet han taler, stråler det guddommelige gjennom det menneskelige. I ansiktet hans, som er opplyst av Guds

herlighet, ser folket forsikringen om hans makt. Hvert blikk er som fastnaglet til gravåpningen. Hvert øre er innstilt på å oppfange den svakeste lyd. Med dyp og angstfull oppmerksomhet venter alle på denne prøven på Kristi guddom. Dette vil enten være et håndgripelig bevis på hans krav om å være Guds Sønn, eller tilintetgjøre håpet for alltid.

Noe rører seg i den tause graven, og han som var død, står i gravåpningen. Hans bevegelser blir hindret av likklærne som han ble lagt til hvile i, og Jesus sier til de målløse tilskuerne: «Løs ham, og la ham gå.» Igjen får de se at mennesket skal samarbeide med Gud. Mennesker skal arbeide for mennesker. Lasarus blir frigjort for likklærne og står foran forsamlingen, ikke uttært av sykdom og med vaklende lemmer, men som en mann i sin beste alder og i sin fulle manndoms kraft. øynene stråler av klokskap og av kjærlighet til Jesus. I tilbedelse kaster han seg ned for ham.

[402]

Tilskuerne er først målløse av forbauselse. Så følger en ubeskrivelig scene av fryd og takksigelse. Søstrene får broren tilbake i live som en gave fra Gud. Med gledestårer uttrykker de sin takk til Jesus. Men mens bror, søstre og venner fryder seg over denne gjenforening, trekker Jesus seg tilbake. Når de ser etter livgiveren, er han borte. Luk 10,38-42; Joh 11,1-44

[403]

Geistlig komplott

Betania lå så nær Jerusalem at nyheten om at Lasarus var vekket opp fra de døde, snart nådde byen. De jødiske rådsherrer fikk hurtig greie på de faktiske forhold ved hjelp av spioner som hadde vært til stede da miraklet ble utført. Det høye råd ble straks kalt sammen for å bestemme hva som skulle gjøres.

Nå hadde Kristus fullt ut vist at han hadde makt over både døden og graven. Dette mektige mirakel var Guds største bevis på at han hadde sendt sin Sønn til verden for å frelse menneskene. Det var en utfoldelse av guddommelig makt som var tilstrekkelig til å overbevise ethvert menneske som var behersket av fornuften og en opplyst samvittighet. Mange som var vitne til Lasarus' oppstandelse, kom til tro på Jesus. Men prestenes hat til ham ble bare mer innbitt. De hadde forkastet alle mindre tegn på hans guddom, og dette nye mirakel gjorde dem bare mer rasende. Den døde var kalt til liv i fullt dagslys for øynene på mange vitner. Ikke noe kunstgrep kunne bortforklare et slikt vitnesbyrd. Nettopp derfor ble prestenes fiendskap stadig mer drepene. Mer enn noen gang før var de bestemt på å få satt en stopper for Kristi virksomhet.

Forvirring i Rådet

[404] Saddukeerne, som ikke nettopp hadde vært gunstig innstilt overfor Kristus, hadde ikke vært så fulle av ondskap mot ham som fariseerne. Deres hat hadde ikke vært så bittert. Men nå ble de virkelig forskrekket. De trodde ikke på en oppstandelse av de døde. Ifølge deres tankegang ville det være umulig at et dødt legeme kunne bringes tilbake til livet. Men nå hadde deres teori falt i grus bare på grunn av noen få ord fra Kristus, for de kjente hverken de hellige skrifter eller Guds kraft. De kunne ikke se noen mulighet til å få fjernet det inntrykk som miraklet hadde gjort på folket.

Hvordan kunne man få mennesker til å vende seg bort fra ham som hadde vært i stand til å rive den døde ut av gravens grep?

Løgnrapporter ble satt i omløp, men miraklet kunne ikke avvises. De visste heller ikke hvordan de kunne motvirke følgene av det. Hittil hadde saddukeerne ikke støttet planen om å rydde Jesus av veien. Men etter at Lasarus var stått opp, ble det klart for dem at Jesu fryktløse trusler mot dem bare kunne stanses ved at han ble ryddet av veien.

Fariseerne trodde på oppstandelsen, og de var nødt til å innse at dette miraklet var et bevis på at Messias var iblant dem. Men de hadde alltid motarbeidet Kristi gjerning. Fra først av hadde de hatet ham fordi han hadde avslørt deres hykleri og falske påskudd. Han hadde fjernet den kappen av strenge ritualer som hadde skjult deres moralske forfall. Hans gudstro hadde vært en fordømmelse av deres tomme påstand om fromhet. De tørstet etter å kunne hevne seg på ham for hans skarpe kritikk. De hadde forsøkt å provosere ham til å si eller gjøre noe som ville gi dem anledning til å fordømme ham. Flere ganger hadde de prøvd å steine ham, men han hadde trukket seg stille tilbake, og de hadde mistet ham av syne.

De undergjerninger han utførte på sabbaten, gjorde han for å hjelpe folk og lindre deres plager. Men fariseerne hadde prøvd å fordømme ham som sabbatsovertreder. De hadde forsøkt å sette herodianerne opp mot ham, og fremstilte det slik at han prøvde å opprette et rivaliserende rike. De rådslo da sammen med dem om hvordan de skulle få ryddet Jesus av veien. For å hisse romerne opp mot ham hadde de fremstilt saken slik at han prøvde å bryte ned deres autoritet. De hadde forsøkt ethvert påskudd for å forhindre ham i å øve innflytelse over folket. Men så langt hadde deres forsøk ikke ført til noe.

Folkeskarene som hadde vært vitne til hans barmhjertighetsgjerninger og hadde lyttet til hans rene og hellige undervisning, visste at dette ikke var gjerninger og ord fra en sabbatsovertreder eller en gudsbespotter. Selv de øvrighetspersonene som fariseerne hadde sendt ut, var blitt så påvirket av det han sa at de ikke kunne legge hånd på ham. Til slutt bestemte jødene i sin fortvilelse at enhver som bekjente seg til å tro på Jesus, skulle støtes ut av synagogen.

Når så prestene, rådsherrene og de eldste møttes for å drøfte saken, var de fast bestemt på å lukke munnen på ham som utførte slike mektige gjerninger at alle mennesker undret seg. Fariseere og saddukeere stod nærmere hverandre nå enn noen gang før. Hittil

[405] hadde de vært splittet, men i sin motstand mot Jesus ble de alliert. I tidligere rådsmøter hadde Nikodemus og Josef avverget at Jesus ble domfelt. Derfor ble de ikke innkalt denne gangen. Andre innflytelsesrike menn som trodde på Jesus, var til stede i Rådet, men overfor de ondskapsfulle fariseerne kunne de ikke utrette noe.

Likevel var ikke alle rådsmedlemmene enige. Det høye råd var på den tiden ikke en rettsgyldig forsamling. Det eksisterte bare i kraft av romernes toleranse. Noen av medlemmene gav uttrykk for tvil om det var klokt å overgi Jesus til å dø. De fryktet for at dette ville egge folket til opprør, og føre til at romerne holdt tilbake enda flere privilegier fra presteskaper og tok fra dem den makten de fremdeles hadde. Saddukeerne stod sammen med fariseerne i deres hat til Kristus. Likevel gikk de varsomt frem av frykt for at romerne ville skade deres høye anseelse.

I Rådet som var samlet for å planlegge Kristi død, var det et usynlig vitne til stede som hadde hørt Nebukadnesars skrytende ord, som hadde vært vitne til Belsasars avguderiske fest, og som var til stede i Nasaret da Jesus kunngjorde at han var den som Gud hadde salvet. Dette vitnet gav rådsmedlemmene en sterk kjensle av det de nå var i ferd med å gjøre.

Begivenheter i Jesu liv dukket opp i deres sinn med en klarhet som forskrekket dem. De husket det som hendte i templet da Jesus som tolvåring stod foran de lærde og lovkyndige og spurte om ting som forundret dem. Det mirakel som nettopp var utført, vitnet om at han ikke var noen annen enn Guds Sønn. Det gamle testamentes utsagn om Kristus gikk plutselig opp for dem i sin sanne betydning. Forvirret og engstelige spurte rådsherrene: «Hva skal vi gjøre?» Rådet var delt. Under Den Hellige Ånds påvirkning kunne prestene og rådsherrene ikke fri seg fra den tanken at de kjempet mot Gud.

Kaifas avgjør saken

Mens forvirringen i Rådet var som verst, reiste øverstepresten Kaifas seg. Han var en stolt og grusom mann, hovmodig og intolerant. Han hadde familieforbindelse med saddukeere som var stolte, uforskammede, hensynsløse og fulle av ærgjerrighet og grusomhet som de prøvde å skjule under en kappe av falsk rettferdighet. Kaifas hadde studert profetiene, og selv om han ikke kjente deres

virkelige betydning, talte han med stor autoritet og sikkerhet: «Dere skjønner ingen ting. Dere tenker ikke på at det er bedre for dere at ett menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne.» Han fremholdt sterkt at selv om Jesus skulle være uskyldig, måtte han ryddes av veien. Han var brysom, trakk folket til seg og svekket rådsherrenes autoritet. Han var bare en enkelt person. Det var bedre at han døde enn at rådsherrenes myndighet skulle bli redusert. Hvis folket derimot skulle miste tilliten til sine ledere, ville det være forbi med deres makt og myndighet.

Kaifas fremholdt meget sterkt at etter dette miraklet ville Jesu etterfølgere sannsynligvis gjøre opprør. Så vil romerne komme, sa han. De vil stenge templet, avskaffe våre lover og tilintetgjøre oss som nasjon. Hva er denne galileerens liv verd mot nasjonens eksistens? Hvis han står i veien for det som er det beste for Israel, gjør vi da ikke Gud en tjeneste ved å rydde ham av veien? Det er bedre at ett menneske dør enn at hele nasjonen går til grunne. [406]

Når Kaifas erklærte at en mann skulle dø for folket, tydet det på at han hadde et visst kjennskap til profetiene, selv om det var temmelig begrenset. I sin omtale av denne begivenheten trekker Johannes frem det som profetien sier, og påviser dens omfattende og dype betydning. Han skriver: «Han skulle ikke bare dø for folket; han skulle også samle til ett de Guds barn som er spredt omkring.» I all sin blindhet erkjente likevel den hovmodige Kaifas Jesu misjon!

I Kaifas' munn ble denne mest dyrebare sannhet gjort om til en løgn. Den fremgangsmåten han forfektet, var basert på et prinsipp som var lånt fra hedenskapet. Blant hedningene hadde den dunkle overbevisningen om at en måtte dø for menneskeslekten, ført til menneskeofringer. Kaifas foreslo derfor at Jesus skulle ofres for å frelse folket, ikke fra overtredelse, men i deres overtredelse, slik at de kunne fortsette i synd. Ved å resonnerer slik mente han å kunne møte motstanden fra dem som kanskje ville våge å si at det enda ikke var funnet noe hos Jesus som fortjente døden.

Rådet har talt: Jesus må dø!

Ved dette rådsmøtet var Jesu fiender blitt overbevist. Den Hellige Ånd hadde talt til deres sinn. Men Satan satte alt inn på å få makt

over dem. Han minnet dem om alt det besvær de hadde vært utsatt for på grunn av Jesus, og hvor lite han hadde verdsatt deres rettferdighet.

Jesus forkynte en rettferdighet som var langt større, og som alle som ønsket å være Guds barn, måtte ha del i. Uten å ta hensyn til deres formvesen og seremonier hadde han oppmuntret syndere til å gå direkte til Gud som en barmhjertig Far og fortelle om sin trang. Etter deres oppfatning hadde han på den måten tilsidesatt presteskapet. Han hadde nektet å anerkjenne rabbinerskolenes teologi. Han hadde avslørt prestenes onde handlinger og påført deres innflytelse uopprettelig skade. Han hadde svekket virkningen av deres regler og tradisjoner ved å si at selv om de strengt håndhevet ritualloven, gjorde de Guds lov til intet. Alt dette fikk Satan dem til å tenke på.

Satan lot dem forstå at for å opprettholde sin autoritet måtte de overgi Jesus til døden. Dette rådet fulgte de. At de risikerte å miste sin makt, mente de var tilstrekkelig grunn til å ta en avgjørelse. Med unntak av noen få som ikke våget å si sin mening, aksepterte Rådet det Kaifas hadde sagt, som Guds egen tale. Rådsforsamlingen følte seg lettet. Det var slutt på uenigheten.

Rådet besluttet at Jesus skulle overgis til å dø ved første og beste anledning. Ved å forkaste beviset på hans guddom, hadde prestene og rådsherrene stengt seg inne i et ugjennomtrengelig mørke. De var kommet helt i Satans makt så han hurtig kunne drive dem ut over stupet til evig undergang. Bedraget virket slik på dem at de var godt tilfreds med seg selv. De så på seg selv som patrioter som forsøkte å redde nasjonen.

[407] Det høye råd var imidlertid redd for å ta overilte forholdsregler overfor Jesus, slik at det skulle egge opp folket. Dermed kunne den maktanvendelse de hadde planlagt overfor ham, ramme dem selv. Derfor ventet Rådet med å iverksette den dommen det hadde avsagt.

Jesus visste alt om prestenes komplott. Han var klar over at de lengtet etter å få ham fjernet, og at de snart ville få det som de ønsket. Men det var ikke hans sak å fremskynde krisen. Derfor tok han disiplene med seg og drog derfra. Ved sitt eget eksempel innskjerpet han igjen det han hadde undervist disiplene om: «Når de forfølger dere i den ene byen, så flykt til den neste!»¹ Det var et vidstrakt felt der de kunne arbeide for menneskers frelse, og hvis ikke troskapen mot Herren krevde det, skulle hans tjenere ikke sette sitt liv i fare.

Jesus hadde nå tilbrakt tre år i offentlig virksomhet. Verden hadde sett hans eksempel på selvfornektelse og uegennyttig godgjørenhet. Alle kjente til hans rene liv i lidelse og gudsfrykt. Likevel var dette korte tidsrom på tre år all den tid verden kunne tåle å ha Kristus hos seg.

Hans liv hadde vært preget av hån og forfølgelse. Han ble drevet bort fra Betlehem av en avindsyk konge. Av sitt eget folk i Nasaret ble han forkastet, og uten grunn dømt til døden i Jerusalem. Sammen med sine få trofaste etterfølgere fant han et midlertidig oppholdssted i en fremmed by. Han som alltid ble rørt over menneskers ulykke, som helbredet de syke, gav blinde syn, døde hørsel og de stumme evnen til å snakke, som mettet de sultne og trøstet dem som sørget, ble drevet bort fra det folket han hadde arbeidet for å frelse. Han gikk på skumhvite bølger, og med et ord fikk han den opprørte sjøen til å være stille. Han drev ut demoner som erkjente at han var Guds Sønn før de forlot sitt bytte. Han vekket døde opp, og han trollbandt tusener ved den visdom han la for dagen. Men han var ute av stand til å nå hjertene hos dem som var forblindet av fordom og hat, de som hårdnakket forkastet lyset. Joh 11, 47-54

Gudsrikets grunnlov

Påsketiden nærmet seg, og Jesus begav seg igjen på vei mot Jerusalem. Han var fylt av den fred som kommer av å være i fullkommen harmoni med Faderens vilje, og med hastige skritt skyndte han seg mot stedet der han skulle ofres. Men over disiplene kom det en fornemmelse av noe hemmelighetsfullt, av tvil og frykt. Jesus gikk foran dem. Disiplene var oppskaket, og de som fulgte med, var redde.

Igjen kalte Jesus de tolv til seg, og mer bestemt enn noen gang tidligere fortalte han dem at han skulle bli forrådt og om det han måtte lide. «Se, vi drar opp til Jerusalem, og alt det som profetene har skrevet om Menneskesønnen, skal gå i oppfyllelse. Han skal overgis til hedningene og bli hånet og mishandlet og spyttet på, og de skal piske ham og slå ham i hjel. Og den tredje dagen skal han oppstå.» Men de skjønnte ikke noe av dette. Det var skjult for dem, og de forstod ikke hva han mente.

[409] Hadde de ikke nylig forkynt at «himmelriket er nær»? Hadde ikke Jesus selv lovt at mange skulle sitte til bords med Abraham, Isak og Jakob i Guds rike? Hadde han ikke lovt at alle som hadde forlatt noe for hans skyld, skulle få hundre foll igjen i dette livet og få del i hans rike? Og hadde han ikke gitt de tolv det spesielle løfte om ærefulle posisjoner i sitt rike: å sitte på troner og dømme Israels tolv stammer? Og han hadde gjentatt at alt som var skrevet om ham i profetiene, skulle bli oppfylt. Og hadde ikke profetene forutsagt herligheten i Messias-riket? I lyset av dette syntes hans uttalelser om å bli forrådt, forfulgt og lide døden å være svevende og uvirkelige. Hvilke vanskeligheter som enn kunne komme, så trodde de at riket snart skulle opprettes.

Strebing og status

Johannes, sønn av Sebedeus, var en av de første to disiplene som fulgte Jesus. Han og hans bror Jakob var med i den første gruppen

som hadde forlatt alt for å være i hans tjeneste. Med glede hadde de forlatt hjem og venner for å kunne være sammen med ham. De hadde vært med ham og snakket med ham. De hadde vært sammen med ham privat og i forsamlinger. Han hadde beroliget dem når de var redde, utfridd dem fra fare, lindret deres lidelser og trøstet dem når de sørget. Tålmodig og mildt hadde han undervist dem inntil deres hjerter var knyttet til hans. I kjærlighetens iver lengtet de etter å være nærmest ham i hans rike. Ved hver mulig anledning fant Johannes sin plass nærmest Jesus, og Jakob lengtet etter å bli æret med en like så nær forbindelse med ham.

Deres mor var en Jesu etterfølger som villig hadde tjent ham med det hun hadde. Med en mors kjærlighet og ærgjerrighet overfor sine sønner ønsket hun at de skulle få hedersplassen i det nye riket. Dette oppmuntret hun dem til å be om. Sammen med sønnene sine gikk hun til Jesus og bad ham om å oppfylle det de hadde på hjerte.

«Hva er det jeg skal gjøre for dere?» spurte han. Moren svarte: «Si at disse mine to sønner skal få sitte ved din side i ditt rike, den ene på høyre og den andre på venstre side.»

Jesus er mild og overbærende mot dem. Han kritiserer dem ikke for deres egenkjærlighet ved å søke fortrinn fremfor de andre. Han leser deres tanker og kjenner deres dype hengivenhet for ham. Det er ikke bare en menneskelig hengivenhet. Selv om den er smittet av jordiskhet fordi den flyter gjennom menneskelige kanaler, strømmer den ut fra hans egen kjærlighets frelsende kilde. Han vil ikke irettesette, men forklare og rense. Han sier til dem: «Kan dere drikke det beger jeg drikker, eller bli døpt med den dåp jeg døpes med?» De husker hans hemmelighetsfulle ord om prøvelse og lidelse. Likevel svarer de tillitsfullt: «Det kan vi.» De ville regne det som den største ære å kunne vise sin troskap ved å ta del i alt det som skulle hende med deres Herre.

Jesus sier til dem: «Det beger jeg drikker, skal dere få drikke, og den dåp jeg døpes med, skal også dere bli døpt med.» Foran seg hadde han et kors i stedet for en trone, og to forbrytere som han ble sidestilt med. Jakob og Johannes skulle få del med Mesteren i hans lidelser. Den ene ble den første i disippelflokken som led martyrdøden. Den andre skulle lengst av alle holde ut slit, skam og forfølgelse.

[410] Så fortsetter han: «Men hvem som skal sitte ved min høyre eller venstre side, er det ikke min sak å avgjøre. Der må de sitte som min Far har bestemt til det.» I Guds rike blir ikke posisjoner oppnådd ved favorisering. Det er ikke noe man gjør seg fortjent til. Det skjer heller ikke vilkårlig, men er resultatet av en karakter. Kronen og tronen er tegn på en tilstand som er oppnådd, tegn på overvinnelse av selvet gjennom vår Herre Jesus Kristus.

Virkelige verdier

Lenge etterpå, da Johannes var blitt ført inn i samfunnet med Kristus ved å ha del med ham i hans lidelser, lot Herren ham få vite betingelsen for å være nær ham i hans rike: «Den som seirer, ham vil jeg la sitte sammen med meg på min trone, likesom jeg selv har seiret og satt meg med min Far på hans trone.» «Den som seirer, ham vil jeg gjøre til en søyle i min Guds tempel, og aldri mer skal han forlate det. Jeg vil skrive min Guds navn på ham ... og også mitt eget nye navn.» Apostelen Paulus skrev: «Jeg skal nå ofres, tiden er inne da jeg skal bryte opp. Jeg har stridd den gode strid, fullført løpet og bevart troen. Så ligger rettferdighetens krans ferdig for meg. Den skal Herren, den rettferdige dommer, gi meg på den store dagen.»¹

Den som står Kristus nærmest, vil være den som på jorden har fått rikost del i hans selvoppofrende kjærlighet. Det er en kjærlighet som ikke «skryter» og ikke er «hovmodig», som ikke søker «sitt eget», ikke blir «oppbrakt» og ikke glemmer på «det onde».² En slik kjærlighet vil drive oss slik som den drev Kristus, til å gi alt, til å leve, virke og ofre oss for menneskenes frelse.

Paulus viste denne holdning i sitt liv. Han sa: «For meg er livet Kristus.» Hans liv åpenbarte Kristus for menneskene. Og døden er «en vinning», - en vinning for Kristus. Selve døden ville gjøre hans nådes kraft åpenbar og vinne mennesker for ham. «Kristi storhet,» sa Paulus, «skal bli synlig for alle og enhver ved det som skjer med meg, enten jeg skal leve eller dø.»³

Kristi rike er annerledes

Da de ti fikk høre hva Jakob og Johannes hadde bedt om, vakte det stor misnøye hos dem. Den øverste plassen i riket var nettopp

det hver enkelt av dem prøvde å oppnå for seg selv. Derfor var de irriterte over at de to disiplene hadde oppnådd en tilsynelatende fordel fremfor dem.

Striden om hvem som skulle være den største, syntes å bryte ut på ny da Jesus kalte de opprørte disiplene til seg og sa: «Dere vet at folkenes fyrster er herrer over dem, og de mektige menn hersker over dem med makt. Slik er det ikke blant dere.»

I verden var posisjon ensbetydende med selvopphøyelse. Man regnet med at folket var til for de herskende klasser. Innflytelse, rikdom og utdanning var midler til å vinne kontroll over massene så de kunne utnyttes. Overklassen skulle tenke, bestemme, nyte og herske. De underprivilegerte skulle lyde og tjene. Religion var, i likhet med alle andre ting, et spørsmål om autoritet. Man ventet at folk skulle tro og handle slik som deres overordnede bestemte. Et menneskes rett til å tenke og handle på egen hånd ble ikke på noen måte anerkjent.

Kristus var i ferd med å opprette et rike etter helt andre prinsipper. Han kalte ikke mennesker til å herske, men til å tjene. Den sterke skulle hjelpe den svake. Den som hadde makt, posisjon, talent og utdanning, hadde derfor større forpliktelse til å tjene sine medmennesker. Selv til de ringeste av Kristi disipler er det sagt: «Alt skjer for deres skyld.»⁴

«Slik er heller ikke Menneskesønnen kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange.» På alle måter hadde Kristus omsorg for disiplene. Han bar deres byrder, tok del med dem i deres fattigdom, og viste selvfornektelse til beste for dem. Han gikk foran dem for å jevne ut der vanskelighetene var størst, og snart ville han fullføre sin gjerning på jorden ved å gi sitt liv. Det prinsippet han handlet etter, skal være drivkraften hos medlemmene av menigheten som er hans legeme. Frelsens plan og grunnlag er kjærlighet. De største i Kristi rike er de som følger hans eksempel og er hyrder for hans hjord.

Disse ordene fra Paulus åpenbarer kristenlivets sanne verdighet og ære: «Jeg er fri og ingen underlagt, men jeg har gjort meg til alles tjener.» «Jeg søker ikke mitt eget beste, men alle de andres, så de kan bli frelst.»⁵

Når det gjelder samvittighetsspørsmål, må et menneske ikke hindres på noen måte. Ingen må kontrollere en annens sinn, ta avgjø-

relser for en annen eller foreskrive andre deres plikt. Gud gir hvert menneske frihet til å tenke og til å følge sin egen overbevisning. «Så skal altså hver enkelt av oss avlegge regnskap for seg selv.» Ingen har rett til å la en annens personlighet bli oppslukt av ens egen. I alle saker hvor det står om prinsipper, skal enhver «være fullt overbevist om sitt syn».6 I Kristi rike er det ingen herrer som undertrykker, ingen tvang i spørsmål om atferd. Himmelen engler kommer ikke til jorden for å herske og for å kreve hyllest. De kommer som barmhjertighetens sendebud for å samarbeide med mennesker i å høyne menneskeheten.

Prinsippene og selve ordene i Kristi undervisning ble bevart i erindringen hos Johannes. Det han var opptatt av og som han vitnet om så lenge han levde, uttrykker han slik: «Dette er det budskap dere hørte fra begynnelsen av: Vi skal elske hverandre.» «Hva kjærlighet er, har vi lært av at Jesus gav sitt liv for oss. Så skylder også vi å gi vårt liv for brødrene.»7

Det var denne ånd som gjennomtrengte menigheten i den første tid. Etter at Den Hellige Ånd var utgytt, var hele flokken av troende «ett i hjerte og sinn, og ingen kalte det han eide for sitt eget». «Ingen av dem led nød.» «Med stor kraft bar apostlene fram vitnesbyrdet om Herren Jesu oppstandelse, og stor nåde var over dem alle.» Matt

[412] 20,17-28; Mark 10,32-45; Luk 18,31-34

Overtolleren Sakkeus

På veien til Jerusalem kom Jesus til Jeriko og drog gjennom byen. Noen kilometer fra Jordan, på vestsiden av dalen som her utvider seg til en slette, lå denne byen midt i den vakreste frodighet og omgitt av tropisk vegetasjon. Palmene og de frodige hagene fikk vann fra rennende kilder. Jeriko glimtet som en smaragd mot en bakgrunn av høydedrag av kalkstein og øde kløfter som lå mellom Jerusalem og denne byen på sletten.

Mange karavaner underveis til høytidene reiste gjennom Jeriko. Det var alltid festlig i byen når karavanene kom. Men det som nå opptok folk, var av dypere art. Det var blitt kjent at i den store mengden av mennesker var også læreren fra Galilea som nylig hadde brakt Lasarus tilbake til livet. Selv om man hvisket fritt om prestenes renkespill, var folkemengden ivrig etter å få hylle ham.

Jeriko var blant de byene som fra gammel tid var skilt ut og gitt til prestene, og på denne tiden bodde det mange prester der. Men byen hadde også en mangeartet befolkning. Den var et viktig trafikknutepunkt der romerske embetsmenn og soldater blandet seg med fremmede fra ulike steder. Innkrevingen av toll gjorde at det fantes mange tollere der.

Han ønsker å leve hederlig

Overtolleren Sakkeus var jøde, og han ble avskydd av sine landsmenn. Hans rang og rikdom skyldtes et yrke som de følte den største forakt for, og som ble sett på som et uttrykk for urettferdighet og utpressing. Men den rike tollembetsmannen var likevel ikke helt igjennom det forherdede verdensmenneske som han så ut til å være. Under den tilsynelatende verdslighet og stolthet var det et hjerte som var mottagelig for guddommelig innflytelse.

Sakkeus hadde hørt om Jesus. Ryktet om ham som var vennlig og høflig mot de utstøtte, var blitt kjent vidt og bredt. Hos denne overtolleren var det vakt en lengsel etter et bedre liv.

[413]

Bare et kort stykke fra Jeriko hadde døperen Johannes forkynt ved Jordan-elven, og Sakkeus hadde hørt kallet til omvendelse. Formaningen til tollerne: «Krev ikke inn mer enn det dere har rett til», I hadde gjort inntrykk på ham, selv om han i det ytre ikke hadde rettet seg etter det. Han kjente Den hellige skrift og var overbevist om at hans handlemåte var uriktig. Når han nå hørte om hva denne store læreren hadde sagt, følte han seg som en synder i Guds øyne. Men det han hadde hørt om Jesus, tente likevel håp hos ham. Selv for ham var det altså mulig å vende om og endre livsførsel. Hadde ikke denne nye læreren en toller blant sine mest betrodde disipler? Sakkeus begynte straks å følge den overbevisningen som hadde grepet ham, og yte erstatning til dem han hadde bedratt.

På denne måten hadde han alt begynt å gjøre opp for urett han tidligere hadde begått, da nyheten hørtes overalt i Jeriko at Jesus var på vei inn i byen. Sakkeus bestemte seg for at han ville se ham. Han var begynt å bli klar over hvor bitre syndens frukter er, og hvor vanskelig det er for den som forsøker å vende om fra urette stier. Når han prøvde å rette på de feil han hadde gjort, var det tungt å bli møtt med misforståelse, mistenksomhet og mangel på tillit. Overtolleren lengtet etter å se inn i ansiktet til ham som med sine ord hadde gitt ham håp.

Gatene var fulle av folk, og Sakkeus var liten av vekst. Han kunne ikke se noe over hodene på andre mennesker, og ingen ville la ham slippe forbi. Derfor løp han et stykke foran folkemengden til et sted hvor et fikentre strakte de store grenene ut over veien. Den rike tolleren klatret opp i treet og fant seg en plass mellom grenene. Herfra kunne han ha overblikk over prosesjonen når den kom forbi nedenfor. Folkemengden nærmer seg og passerer, og Sakkeus speider med ivrige øyne etter ham som han lengter etter å se.

Møtet med Jesus

Overtollerens lengsel ble aldri uttalt med ord. Men den talte til Jesu hjerte og overdøvet prestenes og rabbinernes høylytte protester og folkemengdens velkomstrop. Plutselig er det en gruppe som stanser like under fikentreet. De som går foran og bak, blir stående stille. Det er en som ser opp med et blikk som synes å kunne lese sjelens tanker. Nesten uten å kunne tro sine egne sanser hører mannen

i treet disse ordene: «Sakkeus, skynd deg ned! For i dag vil jeg ta inn hos deg.»

Folkemengden viker til side. Sakkeus, som beveger seg som i drømme, går foran bortover mot huset der han bor. Rabbinerne ser på dette med truende blick. De mumler forarget og sier hånlige: «Han tar inn hos en syndig mann!»

Sakkeus var blitt overveldet, forundret og målløs på grunn av den kjærlighet og medfølelse Jesus viste, at han ville ha noe å gjøre med ham som var så uverdige. Kjærlighet og troskap mot den Herre som han har funnet, får ham igjen til å snakke. Han vil gi offentlig uttrykk for sin omvendelse.

[414]

Mens hele folkemengden hørte på, stod Sakkeus frem og sa: «Herre, halvdelen av alt jeg eier, vil jeg gi til de fattige, og har jeg presset penger av noen, skal han få firedobbelt igjen.» Da sa Jesus: «I dag er frelse kommet til dette hus. For også han er en Abrahams sønn.»

Sakkeus gjør opp

Da den rike, unge rådsherren snudde seg bort fra Jesus, hadde disiplene undret seg over Jesu ord: «Hvor vanskelig det vil være for dem som eier mye, å komme inn i Guds rike!» Forskrekket hadde de sagt til hverandre: «Hvem kan da bli frelst?» Men her hadde de et levende eksempel på sannheten i Kristi ord: «Det som er umulig for mennesker, er mulig for Gud.»² De så hvordan en rik mann ved Guds nåde kunne komme inn i Guds rike.

Før Sakkeus så Jesu ansikt, hadde han begynt å gjøre det som viste at han virkelig angret. Før han ble anklaget av mennesker, hadde han bekjent sin synd. Han hadde gitt etter for Den Hellige Ånds overbevisning og hadde begynt å etterleve undervisningen i de ord som var skrevet både for det gamle Israel og for oss. Herren hadde sagt lang tid i forveien: «Når din bror kommer i vanskeligheter, så han ikke kan greie seg lenger, skal du ta deg av ham som du gjør med en innflytter og en fremmed, så han kan livberge seg hos deg. Du må ikke ta rente av ham eller kreve en større sum tilbake; du skal frykte din Gud, så din bror kan leve hos deg.» «Dere skal ikke gjøre urett mot hverandre; men du skal frykte din Gud.»³ Dette hadde Kristus selv uttalt da han var innhyllet i skystøtten. Den aller første

reaksjon Sakkeus viste på Kristi kjærlighet, var medfølelse med de fattige og dem som hadde det vondt.

Tollerne hadde sluttet seg sammen slik at de kunne undertrykke folket og støtte hverandre i sin svikefulle praksis. Når de presset penger av folk, gjorde de bare det som nesten var blitt vanlig skikk overalt. Til og med prestene og rabbinerne, som foraktet tollerne, beriket seg ved uhederlige handlinger under dekke av sitt hellige kall. Men så snart Sakkeus hadde gitt etter for Den Hellige Ånds innflytelse, tok han avstand fra enhver handlemåte som var uforenlig med det som var rett.

Ingen omvendelse er ekte hvis den ikke fører til reformasjon. Kristi rettferdighet er ikke en kappe som kan dekke over synd som ikke er bekjent og avstått fra. Den er et livsprinsipp som forvandler karakteren og behersker oppførselen. Hellighet er å være helt for Gud. Det er en full overgivelse av hjerte og liv så himmelske prinsipper kan bo der.

[415] I sitt yrkesliv skal en kristen opptre slik vår Herre ville gjøre det. I enhver transaksjon må den kristne vise klart at Gud er hans veileder. «Helliget Herren» skal være skrevet på regnskapsbøker, dokumenter, kvitteringer og vekslers. De som bekjenner seg til å følge Kristus, og som er uhederlige, bærer falskt vitnesbyrd om en hellig, rettferdig og barmhjertig Gud.

Hver omvendt person vil i likhet med Sakkeus vise at Kristus er kommet inn i hans hjerte. Han vil frasi seg de uriktige handlinger som før kjennetegnet hans liv. Likesom overtolleren vil han gi bevis på sin oppriktighet ved å yte erstatning. Herren sier om den ugudelige som har vendt om: «Han gir tilbake et pant han har tatt, erstatter det han har røvet, og følger de forskrifter som gjelder for livet, så han ikke gjør noen urett Ingen av de syndene han gjorde, skal legges ham til last. Når han gjør det som er rett og rettferdig, skal han leve.»⁴

Hvis vi har skadet andre ved en eller annen uhederlig handling, narret noen i handel eller bedratt et annet menneske, selv om det skulle være innenfor lovens rammer, bør vi bekjenne vår feil og gi erstatning så langt det står i vår makt. Det er riktig å gi tilbake ikke bare det vi har tilegnet oss, men også den avkastning det ville gitt hvis det var blitt brukt på en riktig og klok måte mens det var i vår besittelse.

Jesus sa til Sakkeus: «I dag er frelse kommet til dette hus.» Det var ikke bare Sakkeus selv som ble velsignet, men hele hans husstand. Jesus gikk hjem til ham for å undervise ham om sannheten og også for å la hans husstand få del i det som hører hans rike til. De hadde vært utelukket fra synagogen på grunn av den forakt de møtte hos rabbinerne og dem som kom for å tilbe. Men nå var de den mest privilegerte familien i hele Jeriko. Der i hjemmet var de samlet omkring den guddommelige læreren og fikk selv høre livets ord.

Det er når Kristus blir mottatt som en personlig frelser, at et menneske blir frelst. Sakkeus hadde tatt imot Jesus, ikke som en tilfeldig gjest i hjemmet, men for at han skulle bo i sjelens tempel. De skriftlærde og fariseerne beskyldte ham for å være en synder. De murret mot Jesus fordi han hadde tatt inn hos ham. Men Herren anerkjente Sakkeus som en Abrahams sønn. «Det er de som tror, som er Abrahams barn.» Luk 19,1-10

[416]

I gjestebud hos fariseeren Simon

Simon fra Betania ble regnet som en av Jesu disipler. Han var en av de få fariseerne som åpent var blant hans etterfølgere. Han anerkjente Jesus som en lærer og håpet at han var Messias, men han hadde ikke tatt imot ham som frelser. Hans karakter var ikke blitt forvandlet, og hans grunnholdning var uendret.

Simon var blitt helbredet for spedalskhet, og det var dette som drog ham til Jesus. Han ville gjerne vise sin takknemlighet, og da Jesus siste gang var i Betania, gjorde Simon derfor et gjestebud for ham og disiplene hans. Mange av jødene var til stede ved gjestebudet. På denne tiden var det mye uro og spenning i Jerusalem. Jesus og hans virksomhet vakte større oppmerksomhet enn noen gang tidligere. De som var kommet til gjestebudet, la nøye merke til hva han foretok seg, noen av dem med uvennlige øyne.

Jesus hadde kommet til Betania seks dager før påske, og slik som han pleide, hadde han gått hjem til Lasarus for å få litt ro og hvile. Folk som drog forbi på vei til Jerusalem, kunngjorde der de kom at Jesus var på vei til byen, og at han ville være sabbaten over i Betania. Det var stor begeistring blant folk. Mange strømmet til Betania. Noen kom av sympati for Jesus, andre av nysgjerrighet etter å se ham som var blitt vekket opp fra de døde.

[417] Mange ventet å høre at Lasarus skulle fortelle om det han hadde opplevd mens han var død, og de var overrasket over at han ikke fortalte noe. Men han hadde ikke noe å fortelle. Det inspirerte ord sier: «De døde vet slett ingen ting Deres kjærlighet, hat og misunnelse er det slutt med for lenge siden.»¹ Men Lasarus hadde et vidunderlig vitnesbyrd å bære frem når det gjaldt Kristi gjerning. Det var derfor han var blitt vekket opp fra de døde. Med forvissning og kraft forkynte han at Jesus var Guds Sønn.

Prestenes sammensvergelse

Det som ble fortalt i Jerusalem av dem som hadde reist gjennom Betania, økte spenningen. Folk var ivrige etter å se og høre Jesus. Overalt spurte folk om Lasarus ville komme sammen med ham til Jerusalem, og om profeten ville bli kronet til konge under påskehøytiden. Prestene og rådsherrene var klar over at deres makt over folket stadig avtok. Og deres hat mot Jesus ble stadig mer bittert. De kunne knapt vente på anledningen til å få ryddet ham av veien for bestandig. Etter som tiden gikk, begynte de å føle seg usikre på om han i det hele tatt kom til Jerusalem. De husket hvor ofte han hadde forpurret deres mordplaner, og de fryktet for at han nå hadde gjennomskuet deres hensikter, og at han ville holde seg borte. De hadde vanskelig for å skjule sin engstelse, og spurte hverandre: «Hva tror dere? Kommer han ikke til festen?»

En del prester og fariseere ble kalt sammen for å drøfte saken. Etter at Lasarus hadde oppstått, var folkets sympati så helt på Jesu side at det ville være farlig å gripe ham åpenlyst. Derfor bestemte jødernes ledere seg for å ta ham hemmelig og la rettergangen foregå så stille som mulig. De håpet at når domfellelsen ble kjent, ville den lunefulle folkeopinionen vende seg til deres fordel.

Slik hadde de tenkt å rydde Jesus av veien. Men prestene og rabbinerne visste at de ikke kunne være sikre så lenge Lasarus levde. At det fantes et menneske som hadde ligget fire dager i graven, og som var blitt reist opp igjen ved et ord fra Jesus, ville før eller senere føre til en reaksjon. Folket ville hevne seg på sine ledere, om de tok livet av en som kunne gjøre et slikt mirakel. Det høye råd besluttet derfor at også Lasarus måtte dø. Så langt kan misunnelse og fordom føre sine slaver. Hatet og vantroen hos de jødiske ledere hadde tiltatt slik at de til og med ville ta livet av en mann som Allmakten hadde reddet fra graven.

Maria salver Jesu føtter

Mens denne sammensvergelsen fant sted i Jerusalem, ble Jesus og hans venner innbudt til gjestebud hos Simon. Under måltidet satt Jesus ved siden av Simon som han hadde helbredet for en motbydelig sykdom. Ved den andre siden hadde han Lasarus som han hadde

vakt opp fra de døde. Marta vartet opp ved bordet, mens Maria lyttet ivrig til hvert ord han sa.

[418] I sin barmhjertighet hadde Jesus tilgitt Marias synder, han hadde kalt hennes kjære bror frem fra graven, og hennes hjerte strømmet over av takknemlighet. Hun hadde hørt at Jesus hadde talt om sin forestående død, og i sin dype kjærlighet og sorg lengtet hun etter å vise hvor høyt hun æret ham. Med stor personlig oppofrelse hadde hun kjøpt en alabastkrukke med «ekte, kostbar nardussalve» til å salve hans legeme med. Men nå var det mange som sa at han snart skulle bli kronet til konge. Hennes sorg ble forvandlet til glede, og hun var ivrig etter å være den første til å ære sin Herre. Hun slo i stykker krukken med salve og helte innholdet ut over Jesu hode og føtter. Gråtende la hun seg på kne foran Jesus, mens tåtene hennes vartet føttene hans, og hun tørket dem med det lange, fyldige håret.

Judas viser ansikt

Maria hadde prøvd å unngå oppmerksomhet. Det hun gjorde, kunne kanskje ha skjedd uten at noen la merke til det. Men salvedriften fylte rommet så alle ble oppmerksomme på hva som hadde skjedd. Judas så på denne handlingen med stort mishag. I stedet for å vente og høre hva Jesus ville si om saken, begynte han å hviske sin beklagelse til alle i nærheten, og bebreidet Jesus fordi han tillot en slik ødselhet. På en underfundig måte kom han med antydninger som var egnet til å vekke misnøye.

Judas tok seg av disiplenes penge saker. I hemmelighet hadde han tatt av pengene til eget bruk, slik at beholdningen ble redusert til et minimum. Han var ivrig etter å få tak i alt han kunne komme over. Ofte ble noen av pengene brukt til hjelp for de fattige. Når noe ble kjøpt som Judas mente ikke var nødvendig, kunne han si: Hvorfor denne ødselhet? Hvorfor ble ikke prisen for dette lagt i posen og brukt til de fattige?

Det Maria nå gjorde, var en så åpenbar motsetning til hans selviskheter at det var til skam for ham. Han prøvde derfor som vanlig å komme med et verdig motiv for sine innvendinger mot hennes gave. Henvendt til disiplene spurte han: «Hvorfor ble ikke denne salven solgt for tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige?» Dette sa han ikke fordi han hadde omsorg for de fattige, men fordi han var

en tyv. Judas hadde ikke noen omtanke for de fattige. Hvis Marias salve var blitt solgt, og beløpet overlatt til ham å forvalte, ville de fattige ikke fått noe godt av det.

Judas hadde høye tanker om sine lederevner. Han mente at han hadde langt bedre forstand på pengesaker enn de andre disiplene. Og han hadde fått dem til å mene det samme. Han hadde vunnet deres tillit og hadde en sterk innflytelse over dem. De hadde latt seg narre av hans angivelige omsorg for de fattige. Hans listige antydninger fikk dem derfor til å se med mistillit

[420]

«Hun gjorde det hun kunne»

Maria hørte disse kritiske bemerkninger. Hjertet skalv i henne. Hun var redd for at søsteren ville klandre henne for ødselhet. Kanskje også Mesteren ville synes hun hadde vært ubetenksom! Hun var nettopp i ferd med å liste seg bort uten å si et ord til unnskyldning, da hun hørte at Jesus sa: «La henne være! Hvorfor plager dere henne?» Han så at hun var forlegen og ulykkelig, og han visste at i denne tjenerhandling hadde hun vist sin takknemlighet for at hennes synder var tilgitt, og det han sa, gjorde henne godt. Han hevet stemmen så den overdøvet mumlingen fra kritikerne, og sa: «Hun har gjort en god gjerning mot meg. De fattige har dere alltid hos dere, og dere kan gjøre vel mot dem så ofte dere vil; men meg har dere ikke alltid. Hun gjorde det hun kunne, og salvet på forhånd mitt legeme til gravferden.» på Marias hengivenhet. En hviskende mumling spredte seg rundt bordet: «Hva skal denne sløsing være godt for?» sa de. «Salven kunne jo vært solgt for mange penger til hjelp for de fattige.»

Denne velluktende gaven som Maria hadde tenkt å salve Jesu døde legeme med, øste hun ut over ham mens han enda var i live. Ved gravferden kunne duften bare ha fylt gravhulen. Nå gledet den ham med sin forsikring om hennes troskap og kjærlighet. Josef fra Arimatea og Nikodemus tilbød ikke sin kjærlighetsgave mens Jesus var i live. Sorgfulle kom de med kostbare oljer til hans døde legeme. Og kvinnene som hadde med seg salve til graven, oppdaget at deres ærend var forgjeves, for han var oppstått. Men Maria, som øste sin kjærlighet ut over Jesus mens han var klar over hennes hengivenhet, salvet ham til hans gravferd. Da han var omgitt av mørke under sin

store prøve, hadde han med seg minnet om denne handling, et pant på den kjærlighet som hans gjenløste vil vise ham i all evighet.

Mange bringer kostbare gaver til de døde. Når de står ved det døde legemet, er det lett å si mange kjærlige ord. Ømhet, påskjønnelse og hengivenhet blir ødslet på en som hverken ser eller hører. Hvis alle disse ordene var blitt uttalt mens den som var trett og nedtrykt, virkelig trengte dem, mens øret kunne høre og hjertet kunne føle, ville deres vellukt ha vært til stor gagn og glede.

Den knuste alabastkrukken - et Kristus-symbol

Maria forstod ikke den virkelige betydningen av sin kjærlighets-handling. Hun kunne ikke forsvare seg mot dem som anklaget henne. Hun kunne ikke forklare hvorfor hun hadde valgt denne anledningen til å salve Jesus. Den Hellige Ånd hadde tilskyndet henne, og hun var lydig. Med sitt usynlige nærvær taler Ånden til sinn og sjel og påvirker hjertet til å handle. Den handler på egne vegne.

Jesus fortalte Maria hvor mye hennes handling betydde, og på den måten gav han henne mer enn han selv hadde fått. «Da hun helte denne salven ut over mitt legeme,» sa han, «salvet hun meg til min gravferd.» Likesom alabastkrukken ble knust og fylte hele huset med sin duft, skulle Kristus dø, og hans legeme knuses. Men han skulle oppstå fra graven, og duften av hans liv ville fylle jorden. «Kristus elsket oss og gav seg selv for oss som en offergave, et velluktende offer for Gud.»²

[421] Jesus sa videre: «Sannelig, jeg sier dere: Overalt i verden hvor evangeliet blir forkynt, skal også det hun gjorde, fortelles til minne om henne.» Fremtiden lå åpen for Jesu blikk, og han talte med overbevisning om sitt evangelium. Det skulle forkynnes overalt i verden. Så langt evangeliet nådde, ville Marias gave spre sin duft, og mennesker ville bli velsignet gjennom hennes spontane handling. Riker ville oppstå og gå til grunne, og herskeres og erobrerens navn ville bli glemt. Men det denne kvinnen gjorde, ville bli udødeliggjort i bibelhistorien. Så lenge tiden varer, vil den knuste alabastkrukken fortelle om Guds overstrømmende kjærlighet til en fallen slekt.

Marias handling stod i skarp kontrast til det som Judas var i ferd med å gjøre. Jesus kunne ha gitt ham en alvorlig lærepenge som ville sådd kritikkens frø og spredt onde tanker i disiplenes sinn. Det

ville vært rettferdig om anklageren selv ble anklaget. Han som leser hvert eneste menneskes motiver og forstår enhver handling, kunne ha åpenbart de mørke kapitler i Judas' liv for alle som var til stede ved gjestebudet. Hulheten i forræderens påskudd, som han hadde brukt som utgangspunkt for det han sa, kunne blitt avslørt. I stedet for å ha omsorg for de fattige, tok han fra dem de pengene som var bestemt til hjelp for dem. Hans undertrykkelse av enker, foreldreløse og trengende kunne ha utløst sterk motvilje mot ham. Men hvis Jesus hadde avslørt Judas, ville det ha blitt angitt som årsak til hans forræderi. Selv om Judas ble beskyldt for å være tyv, ville han ha vunnet sympati endog blant disiplene. Jesus kritiserte ham ikke, og unngikk dermed å gjøre noe som kunne unnskyldte hans forræderi.

Det blikket Jesus rettet mot Judas, overbeviste Judas om at Jesus hadde gjennomskuet hans hykleri og kjente hans ynkelige, usle karakter. Da Jesus roste Marias handling som var blitt så sterkt fordømt, irettesatte han Judas. Før dette hadde Jesus aldri irettesatt ham direkte. Nå gnagde kritikken i Judas, og han bestemte seg for å ta hevn. Fra kveldsmåltidet gikk han direkte til øversteprestens embetsbolig. Der fant han Rådet samlet, og han tilbød å forråde Jesus.

Judas tar hevn

Prestene ble overbegeistret. Disse lederne i Israel hadde anledning til å ta imot Kristus som sin frelser uten penger og uten betaling. Men de avviste den kostelige gaven som ble tilbudt med den mest inntrengende kjærlighet og mildhet. De nektet å ta imot frelsen som er mer verd enn gull, og kjøpte sin Herre for tretti sølvmynter.

Judas hadde gitt seg griskheten i vold inntil den fikk makten over hvert eneste godt trekk i hans natur. Han var arg på grunn av den gaven Jesus hadde fått. Misunnelsen brant i hans indre over at Jesus skulle ta imot en gave som hadde passet for en jordisk konge. Han forrådte sin Herre for en sum som var langt mindre enn det krukken med salve kostet.

Disiplene var ikke slik som Judas. De elsket Jesus. Men de verdsatte ikke hans opphøyde natur på den riktige måten. Hadde de fattet hva Jesus hadde gjort for dem, ville de ha følt at ikke noe av det han hadde mottatt, var bortkastet. Vismennene fra Østen, som

visste så lite om Jesus, hadde vist en klarere forståelse av den ære som tilkom ham. De hadde med seg dyrebare gaver til ham, og de bøyde seg og hyllet ham da han bare var et lite barn, svøpt og lagt i en krybbe.

Verdien av ekte vennlighet

[422] Kristus verdsetter velmente høflighetshandlinger. Når noen gjorde ham en tjeneste, velsignet han vedkommende med himmelsk elskverdighet.

Han sa ikke nei til den enkleste blomst som et barn hadde plukket og ville gi ham. Han tok imot gaver fra barn og velsignet givene, og deres navn skrev han i livets bok. Marias salving av Jesus blir nevnt i Bibelen som noe som utmerker henne. Kjærlighetsgjerninger og ærefrykt for Jesus vitner om at vi tror på ham som Guds Sønn. Som et vitnesbyrd om en kvinnes troskap mot Kristus, nevner Paulus, inspirert av Den Hellige Ånd, at hun ville ha «vasket de kristnes føtter, ha gitt hjelp til dem som er i nød, og i det hele ha lagt vinn på å gjøre godt».3

Jesus gledet seg over Marias oppriktige ønske om å gjøre sin Herres vilje. Han godtok den rene hengivenhet som hans disipler hverken kunne eller ville forstå. Det ønsket Maria hadde om å tjene sin Herre på denne måten, var av større verdi for ham enn all verdens kostelige salver, fordi det gav uttrykk for hvordan hun verdsatte verdens frelser. Det var Kristi kjærlighet som drev henne. Storheten i Kristi karakter fylte hennes sjel. Salven var et symbol på giverens hjertelag. Det var et synlig uttrykk for en kjærlighet som strømmet fra himmelske kilder inntil den fløt over.

Marias handlemåte var nettopp det disiplene trengte for å forstå at Jesus gjerne ville de skulle gi uttrykk for sin kjærlighet til ham. Han hadde vært alt for dem, og de kunne ikke skjønne at han snart skulle bli tatt fra dem, og at de ikke ville kunne vise ham noe tegn på takknemlighet for hans store kjærlighet. At Kristus levde som menneske, borte fra himmelen, medførte en ensomhet som disiplene aldri skjønnte eller verdsatte slik de burde ha gjort. Det gjorde ham ofte sorgfull at disiplene ikke viste den oppofrelse de burde. Han visste at dersom de var under innflytelse av de himmelske engler

som var hos ham, ville de også skjønne at ingen oppofrelse var for stor når det gjaldt å gi uttrykk for hjertets åndelige hengivenhet.

Senere ble de klar over hvor mye de kunne ha gjort for Jesus som uttrykk for sin inderlige takknemlighet og kjærlighet mens de var sammen med ham. Da Jesus ikke lenger var hos dem, følte de seg virkelig som sauer uten hyrde. Da begynte de å innse hvordan de kunne ha vist ham en hengivenhet som ville ha gledet ham. De klandret ikke lenger Maria, men seg selv. Om de bare kunne tatt tilbake uttalelsen om at de fattige var mer verdige til Marias gave enn Jesus! Irettesettelsen følte bitter da de tok Herrens brutte legeme ned fra korset.

Alt i en gave

Den samme mangel ser vi tydelig i verden i dag. Bare få verdsetter alt det Kristus er for dem. Hvis de gjorde det, ville de vise den samme store kjærlighet som Maria viste, og salven ville bli gitt i rikt mål. Den kostelige salven ville ikke bli betraktet som bortkastet. Ikke noe ville synes for kostbart å gi til Kristus. Ingen selvfornektelse eller selvoppofrelse ville være for stor for hans skyld. [423]

Det harmfulle utbrudd: «Hva skal denne sløsing være godt for?» var en levende påminnelse for Kristus om det største offer som noen gang er gitt - ham selv som gave til soning for en forlatt verden. Herren ville være så offervillig mot menneskene at det ikke kunne sies at han kunne ofret mer. Ved å gi Jesus, gav Gud hele himmelen. Fra et menneskelig synspunkt var et slikt offer en meningsløs ødselhet. For mennesketanken er hele frelsesplanen en sløsing med nådens ressurser. Overalt blir vi møtt med selvfornektelse og helhjertet oppofrelse. Med god grunn kan englene i himmelen se med forbauselse på menneskene som nekter å bli høynet og beriket av den grenseløse kjærlighet som kommer til uttrykk i Kristus. De har virkelig grunn til å utbryte: Hva skal denne store ødselhet være til?

Men soningen for en forlatt verden måtte være ubegrenset, mer enn rikelig og fullstendig. Kristi offer var så over all måte raust at det skulle nå ut til hvert eneste menneske som Gud har skapt. Det kunne ikke begrenses til bare å nå ut til dem som ville ta imot den store gaven. Ikke alle mennesker blir frelst. Likevel er frelsesplanen

ingen ødselhet, selv om den ikke utretter alt det den omfatter. Den er fullt tilstrekkelig og mer enn det.

Simon gir rom for tvil

Simon, som var vert, var blitt påvirket av kritikken fra Judas i forbindelse med Marias' gave, og han ble forbauset over den måten Jesus tok dette på. Det virket støtende på hans stolthet som fariseer, for han visste at mange av gjestene betraktet Jesus med mistillit og mishag. Simon tenkte med seg selv: «Var denne mannen en profet, ville han vite hva slags kvinne det er som rører ved ham, at hun fører et syndefullt liv.»

Ved å helbrede Simon for spedalskhet hadde Jesus reddet ham fra å være levende død. Men nå stilte Simon seg spørrende til om Jesus var profet eller ikke. Fordi Jesus tillot denne kvinnen å nærme seg ham, og ikke avviste henne for de store synder som ble betraktet som utilgivelige, og fordi han ikke gjorde oppmerksom på at han visste at hun hadde syndet, var Simon fristet til å tro at Jesus ikke var profet. Han tenkte at han ikke visste noe om denne kvinnen som var så fri i sin opptreden, for ellers ville han ikke tillate henne å røre ved ham.

[424] Det var Simons uvitenhet om Gud og om Kristus som fikk ham til å tenke som han gjorde. Han skjønnte ikke at Guds Sønn måtte handle slik som Gud, med medfølelse, ømhet og barmhjertighet. Simon unnlot å ta hensyn til Marias angerfulle handling. At hun kysset Jesu føtter og salvet dem, gjorde ham forbitret. Han mente at hvis Jesus var profet, ville han vite hvem som var syndere, og irrettesette dem.

En rystende erkjennelse

Jesus svarte på hans hemmelige tanker: «Simon, ' jeg har noe å si deg To menn hadde gjeld hos en pengeutlåner. Den ene skyldte fem hundre denarer, den andre femti. Men da de ikke hadde noe å betale med, ettergav han dem begge gjelden. Hvem av dem vil da holde mest av ham?» Simon svarte: «Den han ettergav mest, tenker jeg.» «Du har rett,» sa Jesus.

På samme måte som Natan gjorde overfor David, gav Jesus denne mannen en lærepenge i form av en lignelse. Han lot sin vert felle dommen over seg selv. Den kvinnen som Simon nå foraktet, hadde han selv forledet til synd. Han hadde gjort en stor urett mot henne. De to skyldnere i lignelsen var en fremstilling av Simon og kvinnen. Jesus hadde ikke til hensikt å fremheve hvem av de to som var mest skyldig, for begge hadde en takknemlighetsgjeld som ingen av dem kunne betale. Simon betraktet seg som mer rettferdig enn Maria, men Jesus ville at han skulle forstå hvor stor hans skyld i virkeligheten var. Han ville vise ham at hans synd var større enn hennes. Den var så mye større som en gjeld på fem hundre denarer er større enn en på femti.

Nå begynte Simon å se annerledes på seg selv. Han så hvordan han som var mer enn en profet, så på Maria. Han så at Kristus med sitt profetiske blikk leste hennes hjerte som var fylt av kjærlighet og gudsfrykt, og han ble skamfull da han innså at han stod overfor en som var høyt hevet over ham selv.

Jesus fortsatte med å si: «Da jeg kom inn i ditt hus, gav du meg ikke vann til føttene, men hun vätte dem med sine tårer og tørket dem med sitt hår. Du gav meg ikke noe velkomstkys, men helt fra jeg kom, har hun ikke holdt opp med å kysse mine føtter.» Jesus regnet opp de anledninger Simon hadde hatt til å vise kjærlighet til sin Herre, og hvor mye han verdsatte det som var blitt gjort for ham. Tydelig, men likevel med finfølelse, forsikret Jesus sine disipler at det gjør ham vondt når hans barn forsømmer å vise takknemlighet i ord og kjærlige handlinger.

Han som gransker hjertene, kunne lese motivene som lå til grunn for Marias handling. Han så også den holdning som tilskyndet Simon til å uttale seg slik som han gjorde. «Ser du denne kvinnen?» sa han til ham. Hun er en synder. «Hun har fått sine mange synder tilgitt, derfor viser hun så stor kjærlighet. Men den som får lite tilgitt, elsker lite.»

Simons kulde og forsømmelse overfor Jesus viste hvor lite han verdsatte den barmhjertighet han hadde mottatt. Han hadde ment at han viste Jesus ære ved å innby ham til sitt hjem. Men nå så han seg slik som han virkelig var. Mens han tenkte at han gjennomskuet sin gjest, var det gjesten som gjennomskuet ham. Han så hvor riktig Kristi bedømmelse av ham var. Hans gudsfrykt hadde hatt preg av

[425] fariseisme. Han hadde foraktet Jesu medlidenhet, og hadde ikke anerkjent ham som Guds representant. Mens Maria var en tilgitt synder, var han en synder som ikke hadde fått tilgivelse. Den strenge rettferdighetsregel som han ønsket å måle henne med, hadde felt dom over ham selv.

Simon var rørt over Jesu vennlighet ved at han ikke åpent hadde irettesatt ham overfor gjestene. Han var ikke blitt behandlet slik som han gjerne så at Maria skulle bli behandlet. Han skjønnte at Jesus ikke ville avsløre hans skyld overfor andre, men ved å fremstille saken i dens tette lys prøvde Jesus å overbevise ham, og ved sin medfølede vennlighet ville han mildne hans sinn. Streng fordømmelse ville ha forherdet Simon så han ikke angret, men en tålmodig formaning overbeviste ham om hans feil. Han så hvilken stor gjeld han hadde til sin Herre. Han ble ydmyket, og han vendte om. Den stolte fariseer ble en beskjeden, selvoppofrende disippel.

Den som meget tilgis, elsker meget

Maria hadde vært betraktet som en stor synder, men Jesus kjente til de forhold som hadde formet hennes liv. Han kunne ha slokt hver gnist av håp i hennes sinn, men han gjorde ikke det. Det var han som hadde løftet henne opp fra fortvilelse og fra å gå helt til grunne. Sju ganger hadde hun hørt ham true de onde ånder som behersket hennes hjerte og sinn. Hun hadde hørt ham bønnfalle sin Far for hennes skyld. Hun visste hvor anstøtelig synden var for hans uplettede renhet, og i hans kraft hadde hun seiret.

Hennes tilfelle så håpløst ut i menneskers øyne, men Jesus så at Maria hadde muligheter til det gode. Han så de bedre trekk i hennes karakter. Gjennom frelsesplanen har menneskene fått store muligheter, og i Maria skulle disse muligheter bli virkeliggjort. Ved hans nåde fikk hun del i guddommelig natur. Hun hadde falt i synd, og hennes sinn hadde vært et bosted for demoner. Likevel kom hun meget nær Jesus i samfunn og tjeneste. Det var Maria som satt ved hans føtter og lærte av ham. Det var Maria som helte den kostelige salvingsoljen over hodet hans og vøtøet føttene hans med sine tårer. Maria stod ved siden av korset, og hun fulgte ham til graven. Maria var den første ved graven etter oppstandelsen. Hun var den første som forkynte at Jesus var stått opp.

Jesus kjenner hvert enkelt menneskes forhold. Du kan si: Jeg er syndig, svært syndig. Det er du kanskje også. Men jo verre du er, desto mer behøver du Jesus. Han viser ingen gråtende og angrende synder bort. Han forteller ikke til noen alt det han kunne åpenbare, men han sier til hver engstelig sjel at de skal fatte mot. Uten å kreve noe til gjengjeld vil han tilgi alle som kommer til ham for å få forlatelse og begynne et nytt liv.

Kristus kunne pålegge himmelens engler å øse hans vredesskåler ut over verden og utrydde dem som forkaster Gud. Han kunne utslette denne mørke flekken av sitt univers. Men han gjør ikke det. Han står i dag ved røkelsesalteret og bærer frem for Gud de bønner som kommer fra dem som ber om hans hjelp.

Dem som vender seg til Jesus for å få beskyttelse, vil han verne mot anklage fra onde tunger. Hverken mennesker eller onde engler kan føre klagemål mot dem. Kristus forener dem med sin egen guddommeligmenneskelige natur. De står ved siden av ham som bar våre synder, i det lyset som strømmer ut fra Guds trone. «Hvem kan anklage dem som Gud har utvalgt? Gud er den som frikjenner, hvem kan da fordømme? Kristus Jesus døde, ja, mer enn det, han stod opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han går i forbønn for oss.» Matt 26,6-13; Mark 14,3-11; Luk 7,36-50; Joh 11,55-57; 12,1-11

[426]

[427]

Jesu inntog i Jerusalem

«Rop høyt av glede, Sions datter, bryt ut i jubel, Jerusalem! Se, din konge kommer til deg. Rettferdig er han, og seier er gitt ham; ydmyk er han og rir på et esel, på den unge eselfolen.»¹

Fem hundre år før Kristi fødsel forutsa profeten Sakarja at Israels konge skulle komme. Denne profetien er nå i ferd med å bli oppfylt. Han som så lenge har avvist kongelige æresbevisninger, kommer nå til Jerusalem som løftets arving til Davids trone.

Det var på den første dag i uken at Kristus holdt sitt triumferende inntog i Jerusalem. Folkeskarer som hadde strømmet til for å se ham i Betania, fulgte nå med, ivrige etter å være vitne til den mottagelsen han skulle få. Mange mennesker var på vei til byen for å feire påsken, og de sluttet seg til mengden som fulgte Jesus. Hele naturen syntes å fryde seg. Trærne var kledd i grønt, og blomstene fylte luften med sin fine duft. Nytt liv og ny glede oppildnet folket. Håpet om det nye riket spirte frem på ny.

Jesus hadde til hensikt å ri inn i Jerusalem og hadde sendt to av disiplene for å skaffe ham et esel med føll. Da Jesus ble født, var han avhengig av gjestfrihet fra fremmede. Krybben han lå i, var et lånt sted hvor han kunne hvile. Selv om dyrene på de tusen fjell tilhører ham, er han også nå avhengig av vennlighet fra en fremmed for å få et dyr han kan bruke under sitt kongelige inntog i byen. Igjen blir hans guddommelighet åpenbart, og det tilmed i de minste detaljer i den instruks han gav disiplene i forbindelse med det ærend de skulle utføre. Oppfordringen «Herren har bruk for dem», ble straks imøtekommet slik som Jesus hadde sagt på forhånd. Han valgte å gjøre bruk av folen som aldri noe menneske hadde sittet på. I glad begeistring la disiplene klærne sine på dyret og lot Mesteren sette seg på det.

Hittil hadde Jesus alltid reist til fots, og til å begynne med hadde disiplene undret seg over at han nå valgte å ri. Men håpet lyste opp i dem ved den frydefulle tanken at han nå var i ferd med å holde

[428]

sitt inntog i hovedstaden, bli utropt til konge og hevde sin kongelige makt.

Mens de var på vei for å utføre sitt ærend, fortalte de Jesu venner om sine strålende forventninger. Spenningen spredte seg overalt, og folkets forventninger nådde sitt høydepunkt.

Ridende på eselryggen

Jesus fulgte det som var skikk og bruk hos jødene ved kongelige inntog. Dyret han red på, var det som Israels konger benyttet. Profetien hadde forutsagt at slik skulle Messias' komme til sitt rike. Ikke før hadde han satt seg på folen, så gjenlød luften av høye jubelrop. Folkemengden hyllet ham som Messias, deres konge. Nå mottok Jesus den hyllest som han aldri før hadde tillatt. Disiplene tok dette som et bevis på at deres glade forhåpninger skulle bli til virkelighet når de så ham ta plass på tronen.

Folkemengden var overbevist om at frigjørelsens time var kommet. I fantasien så de at de romerske hærer ble drevet bort fra Jerusalem, og at Israel enda en gang skulle bli en uavhengig nasjon. Alle var lykkelige og begeistret. Folk ivret om kapp for å hylle ham. De kunne ikke vise frem noen ytre pomp og prakt, men tilbad ham med glede i sinnet. De var ikke i stand til å gi ham kostbare gaver, men de bredte klærne sine ut som et teppe på veien foran ham, og de strødde løvrige kvister fra oliventrær og palmer på veien. De kunne ikke gå med kongelige faner i spissen for triumftoget, men de skar ned brede palmegrener, naturens seiers symbol, og svingte dem med kraftige jubel- og hosianna-rop.

Etter hvert som de drog frem, ble folkemengden stadig mer tallrik på grunn av dem som hadde hørt om Jesus, og som skyndte seg av sted for å slutte seg til prosesjonen. Tilskuere blandet seg hele tiden med mengden, og spurte: Hvem er dette? Hva skal alt dette oppstyret bety? Alle hadde hørt om Jesus og ventet at han skulle dra til Jerusalem. Men de visste at han hittil hadde satt seg imot alle anstrengelser for å sette ham på tronen, og ble derfor svært forbauset over å høre at det var ham. De undret seg over hva som kunne være årsak til denne forandringen hos ham som hadde erklært at hans rike ikke var av denne verden.

[429]

Deres undrende spørsmål blir overdøvet av et seiersrop. Igjen og igjen blir det gjentatt av den begeistrede folkemengden. Folk langt borte tar del i hyllesten, og ekkoet lyder fra fjellene og dalene omkring. Og nå slutter også grupper fra Jerusalem seg til opptoget. Fra de mange som er samlet for å overvære påsken, går tusener frem for å by Jesus velkommen. De hilser ham med palmegrener og et brus av hellig sang. Prestene i templet blåser i basunene til kveldens gudstjeneste. Men det er få som reagerer. Rådsherrene blir skremt og sier til hverandre: «All verden renner etter ham.»

Aldri før hadde Jesus tillatt en slik demonstrasjon. Han forutså klart hva følgen ville bli. Dette ville føre ham til korset. Men det var på denne måten han ønsket å fremstille seg offentlig som gjenløseren. Han ville gjøre folk oppmerksom på det offer som skulle være kronen på hans misjon til en fallen verden. Mens folk var samlet i Jerusalem for å feire påsken, skulle han som var det egentlige påskelam, frivillig utlevere seg selv som et sonoffer.

Gjennom alle følgende tidsaldrer ville det være nødvendig for hans menighet å gjøre hans død for verdens synd til gjenstand for ettertanke og studium. Hver kjensgjerning i denne forbindelse skulle bli så klart bekreftet at det ikke var rom for tvil. Derfor var det nødvendig at hele folket nå fikk øynene sine rettet mot ham. De begivenheter som inntraff forut for hans store offer, måtte være av en slik art at de ledet folks oppmerksomhet til ham selv som offerlammet. Etter en slik hendelse som den som fant sted i forbindelse med hans inntog i Jerusalem, ville alles øyne følge ham når han hurtig nærmet seg de avsluttende begivenheter.

Det som hendte i forbindelse med Jesu triumf tog, ville være noe alle snakket om, og alles tanker ville dreie seg om ham. Etter korsfestelsen ville mange huske disse begivenheter i forbindelse med hans domfellelse og død. Dette ville få dem til å granske profetiene, og de ville bli overbevist om at Jesus virkelig var Messias. I alle land ville tallet på dem som kom til troen, bli mangedoblet.

I denne eneste triumfscene i sitt liv kunne Kristi inntog ha blitt eskortert av himmelske engler og kunngjort med Guds basun. Men en slik demonstrasjon ville ha vært i strid med hensikten med hans misjon og med den lov som preget hans liv. Han fortsatte det samme ydmyke liv som var blitt hans lodd. Han måtte bære menneskeslektenes byrde inntil han gav sitt liv for at verden skulle få leve.

Disiplene syntes at denne dagen var den største i deres liv. Men den ville vært overskygget av mørke skyer hvis de hadde visst at dette jubelopptog bare var et forspill til Jesu lidelse og død. Selv om han igjen og igjen hadde forsikret dem om at han skulle ofres, hadde de i øyeblikkets glede og seiers fryd glemt hans sorgfulle ord. De så frem til hans fremgangsrike herskerrolle på Davids trone.

Nye grupper sluttet seg stadig til opptoget. Med få unntak ble alle revet med av den glade stemning, og bidrog til å forsterke de hosiannarop som lød og gjenlød fra høydedrag til høydedrag og fra dal til dal. Ustanselig lød ropene: «Hosianna, Davids sønn! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn! Hosianna i det høyeste!» [430]

Aldri før hadde verden sett et slikt seiersopptog. Det lignet ikke et opptog av verdens berømte erobrere. I denne prosesjonen var det ikke noe følge av sorgfulle fanger som var trofeer og tegn på kongelig tapperhet. Men Kristus var omgitt av de herlige trofeer som var uttrykk for hans kjærlighetsgjerninger blant syndige mennesker. De fangene han hadde reddet fra Satans makt, var der og priste Gud for sin utfrielse. De blinde som hadde fått sitt syn, gikk forrest i toget. De stumme som nå hadde løste tunger, var de som ropte høyest. De vanføre som han hadde helbredet, hoppet av glede. De var også de mest ivrige til å bryte av palmegrener og svinge dem foran ham. Enker og foreldreløse barn priste Jesu navn for hans barmhjertighetsgjerninger mot dem. De spedalske som han hadde helbredet, spredte ut sine smittefrie klær på veien og hyllet ham som ærens konge. De som han hadde kalt ut fra dødens søvn, var også med i folkemengden. Lasarus, som kort tid i forveien hadde ligget død i graven, frydet seg nå i sin manndoms fulle kraft. Det var han som ledet det dyret Kristus red på.

Fariseerne føler sin maktstilling truet

Mange fariseere var vitne til det som foregikk, og med glødende nag og ondskap forsøkte de å snu folkestemningen. De brukte all sin myndighet i forsøket på å få folket til å tie, men deres oppfordringer og trusler tjente bare til å øke begeistringen. De fryktet for at denne veldige menneskemengden ville gjøre Jesus til konge. Som en siste utvei trengte de seg gjennom mengden og sa til Jesus på en klandrende og truende måte: «Mester, tal dine disipler til rette!» De

erklærte at slike støyende demonstrasjoner var ulovlige og ville ikke bli tillatt av myndighetene. Men Jesu svar brakte dem til taushet: «Jeg sier dere: Dersom de tier, skal steinene rope!»

Dette triumf toget var etter Guds egen plan. Det var forutsagt av profeten, og mennesker hadde ingen makt til å sette Guds forsett til side. Hvis menneskene hadde forsømt å virkeliggjøre hans plan, ville han gitt røst til de livløse steinene, og de ville ha hyllet hans Sønn og prist ham. Da fariseerne tause trakk seg tilbake, ble Sakarjas ord gjentatt av hundrevis av stemmer: «Rop høyt av glede, Sions datter, bryt ut i jubel, Jerusalem! Se, din konge kommer til deg. Rettferdig er han, og seier er gitt ham; ydmyk er han og rir på et esel, på den unge eselfolen.»

Da prosesjonen var kommet frem til bergskråningen på vei ned mot byen, stanset Jesus, og hele følget gjorde det samme. Foran dem lå Jerusalem i sin glans, i øyeblikket badet i lyset av solen som var i ferd med å gå ned. Alles blick festet seg ved templet. I imponerende prakt hevet det seg over alt annet. Det var som om det pekte mot himmelen for å vise folket til den eneste sanne og levende Gud. Templet hadde lenge vært nasjonens stolthet og ære. Også romerne var stolte av dets prakt. En konge som romerne hadde innsatt, hadde gått sammen med jødene i å ombygge og utsmykke det, og den romerske keiseren hadde gitt rike gaver til det. Dets styrke, prakt og storslagenhet hadde gjort det til et av verdens underverker.

[432] Mens solnedgangen spredte sitt gylne fargeskjær over himmelen, ble tempelveggenes rene, hvite marmor opplyst av strålene, og søylene med de gullbelagte overdelene funklet i lysglansen. Fra høydedraget der Jesus og følget hans stod, så templet ut som et massivt byggverk av snø, med innfatninger av gylne spir.

Ved inngangen til templet var det en vinranke i gull og sølv med grønne blad og veldige drueklaser utført av de mest fremragende kunstnere. Motivet fremstilte Israel som et fruktbart vintre. Gullet, sølvet og det grønne var satt sammen med sjelden smak og utsøkt faglig dyktighet. Grasiøst slyngnet det seg omkring de hvite, glinsende søylene, mens skinnende slyngtråder snodde seg rundt de gylne utsmykninger. I prakten fra solnedgangen lyste det hele med en herlighet som var som om den skulle vært lånt fra himmelen.

Jesus gråter over Jerusalem

Jesus betrakter denne scenen, og ropene fra menneskemengden stilner av, trollbundet som de er av denne plutselige skjønnhetsåpenbaring. Alles øyne er vendt mot Jesus. I ansiktet hans venter de å se den samme beundring som de selv føler. Men i stedet ser de en skygge av sorg. De blir forbauset og skuffet over at øynene hans blir fylt med tårer, og at kroppen svaier frem og tilbake som et tre i storm. Fra de skjelvende leppene høres en angstfull klagelyd som om den kom fra dypet av et knust hjerte.

For et syn dette er for engler! Deres kjære høvding i fortvilt sorg! For et syn for den glade folkemengden som med jubelrop og svaiende palmegrener fulgte ham til den herlige byen hvor de i sin glade uforstand håpet at han nå skulle herske.

Jesus gråt også ved graven til Lazarus. Det var i guddommelig sorg og medlidenhet med menneskelig smerte. Men denne plutselige sorg var som en klagetone i et seierskor. Midt under en jubelscene der alle hyllet Israels konge, gråt han. Det var ikke gledestårer, men tårer og sukk som skyldtes en angst som han ikke kunne holde tilbake. Folkemengden ble plutselig grepet av tungsinn. Deres hyllest døde bort. Mange gråt av deltagelse med ham i en sorg de ikke kunne fatte.

Jesus gråt ikke på grunn av det han selv skulle lide. Getsemane var like foran ham, der redselen av et stort mørke snart ville overvelde ham. Innenfor synsfeltet var også Fåreporten som offerdyrene i århundrer var blitt ført gjennom. Denne porten skulle snart åpnes for ham som ofringen av alle disse dyrene hadde pekt frem til, han som skulle gi sitt liv for verdens synd. Like i nærheten var også Golgata, skueplassen for den sjelekval som snart ville komme. Likevel var det ikke på grunn av disse påminnelser om hans grufulle død at han gråt og stønnet av sjeleangst.

Sorgen gjaldt ikke ham selv. Tanken på hans egen angst skremte ikke denne edle, selvoppofrende personen. Det var synet av Jerusalem som skar Jesus i hjertet, byen som hadde forkastet Guds Sønn og ringeaktet hans kjærlighet, som nektet å la seg overbevise av hans mektige undergjerninger, og som stod i begrep med å ta hans liv. Han så den situasjon byen var i, og den skyld som tynget den når den forkastet sin gjenløser. Og han så hva den kunne ha vært hvis

den hadde tatt imot ham som var den eneste som kunne lege dens sår. Han var kommet for å frelse den. Hvordan kunne han så gi den opp?

Israel hadde vært et privilegert folk. Gud hadde gjort deres tempel til sin bolig. «Det reiser seg fagert, en fryd for hele jorden.»² Der fantes beretningen om Kristi beskyttende omsorg og ømme kjærlighet i mer enn tusen år - en slik kjærlighet som en far har til sitt eneste barn. I dette tempel hadde profetene forkynt sine alvorfulle advarsler. Der var røkelseskarene blitt svingt mens røkelsen, blandet med de tilbedendes bønner, hadde steget opp til Gud. Der var blodet av dyr blitt utgytt, et forbilde på Kristi blod. Der hadde Gud åpenbart sin herlighet over soningsstedet. Der hadde prestene gjort tjeneste, og praktutfoldelsen i symbolene og seremoniene hadde pågått gjennom tidene. Men nå skulle alt dette ta slutt.

Jerusalems skjebnetime

Jesus løftet hånden - den hånden som så ofte hadde gagnet de syke og lidende. Han rakte den ut mot den ulykkelige byen, og med en stemme som brast av sorg, utbrøt han: «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred!» Her stanset han og unnlot å si det Jerusalem kunne ha vært hvis folket der hadde tatt imot den hjelp som Gud ønsket å gi - den gaven som var hans kjære Sønn.

Hvis Jerusalems innbyggere hadde visst det som var deres forrett å kunne vite, og hadde aktet på det lyset som himmelen hadde sendt, kunne byen stått frem i sin prakt og velstand som rikenes dronning og fri i kraft av sin gudgitte styrke. Ingen soldater ville stått ved dens porter, ingen romerske faner ville ha vaiet på dens murer. Den lykkelige skjebne som Jerusalem ville vært velsignet med, om byen hadde tatt imot sin frelser, steg opp for Guds Sønn. Han så at den kunne ha blitt helbredet for sin sykdom, utfridd fra treldom og grunnfestet som verdens mektige hovedstad. Fra dens murer ville fredens duer ha fart ut til alle nasjoner. Den ville ha blitt verdens strålende diadem.

Men det strålende bildet av hva Jerusalem kunne ha blitt, svinner bort for Kristi blikk. Han er klar over byens situasjon under det romerske åk, under Guds mishag - dømt til å lide gjengjeldsens

dom. Jesus fortsetter sin avbrutte veklage: «Men nå er det skjult for dine øyne. Det skal komme dager da dine fiender kaster en voll opp omkring deg, omringer deg og trenger inn på deg fra alle kanter og slår deg og dine innbyggere til jorden. Det skal ikke bli stein tilbake på stein i deg, fordi du ikke forstod at tiden var kommet da Herren gjestet deg.»

Kristus kom for å frelse Jerusalem og alle som bodde der. Men fariseernes stolthet, hykleri, avindsyke og ondskap hadde hindret ham fra å fullføre sitt forsett. Han visste om den fryktelige gjengjeldelse som ville ramme den dødsdømte byen. Han så Jerusalem kringsatt av krigshærer. De beleirede innbyggerne ble drevet til sult og død. Mødre spiste sine egne barn, mens både foreldre og barn snappet den siste matbit fra hverandre. Sultens kvaler berøvet dem all naturlig hengivenhet overfor hverandre.

[434]

Han så at jødernes stahet, slik den kom til syne ved at de forkastet hans frelse, også ville få dem til å nekte å overgi seg til invasjonshæren. Han så at Golgata, der han skulle bli korsfestet, var dekket med kors så tett som trærne i en skog. Han så de ulykkelige innbyggerne som ble torturert på pinebenken og da de ble korsfestet. De skjønne palassene var ødelagt. Templet lå i ruiner, og av de massive murene skulle det ikke bli stein tilbake på stein. Byen selv ble pløyd til en åker. Det var derfor ikke underlig at Jesus gråt i angst og kval over det fryktelige synet.

Jerusalem hadde vært hans hjertebarn. Som en ømhjertet far sørger over sin villfarne sønn, gråt Jesus over den kjære byen. Hvordan skal jeg kunne oppgi deg? Hvordan skal jeg kunne se deg gå til grunne? Må jeg la deg fare så du kan fylle ditt ugudelighets beger? Et menneske er så verdifullt at verdener blir uten betydning sammenlignet med det. Men her skulle et helt folk gå til grunne! Når den dalende solen ikke lenger var synlig på himmelen, ville Jerusalems nådedag være slutt.

Mens prosesjonen stod der på toppen av Oljeberget, var det enda ikke for sent for Jerusalem å vende om. Barmhjertighetens engel var da i ferd med å stige ned fra den gylne tronen og gi plass for rettferdighet og dommen som ventet. Men i barmhjertighet og kjærlighet gikk Jesus enda i forbønn for Jerusalem som hadde hånet hans nåde, foraktet hans advarsler, og som nå holdt på å flekke sine

hender med hans blod. Hvis Jerusalem bare ville vende om, var det enda ikke for sent.

Mens de siste stråler fra den dalende solen fremdeles opplyste både tempel, tårn og spir, ville kanskje en eller annen god engel lede byen inn i Kristi kjærlighet og avverge dens dom? Vakre, vanhellige by som hadde steinet profetene, forkastet Guds Sønn og ved sin ubotferdighet låst seg fast i trelldommens lenker - din nådedag er nesten slutt!

Likevel taler Guds Ånd fremdeles til Jerusalem. Før dagen er slutt, lyder enda et vitnesbyrd om Kristus. Det høres en røst av vitner som svar på kallet fra fortidens profeter. Hvis Jerusalem vil høre kallet, hvis byen vil ta imot ham som nå går inn gjennom dens porter, kan den ennå bli reddet.

Til Jerusalem i kongelig prosesjon

Rådsherrene i Jerusalem har fått melding om at Jesus nærmer seg byen med et stort følge. Men de har ingen velkomstord til Guds Sønn. Med frykt og angst går de ut for å møte ham og håper å kunne få mengden til å spre seg. Idet prosesjonen beveger seg nedover Oljeberget, blir den stanset av rådsherrene. De spør hva grunnen er til den høyrøstede gleden. Når de spør: «Hvem er dette?» svarer disiplene inspirert av Den Hellige Ånd, og i veltalende ordelag gjentar de profetiene om Kristus:

[435] Adam vil fortelle dere: Det er kvinnens ætt som skal knuse slangens hode. Spør Abraham, og han vil si dere: Det er Melkisedek, Salems konge, Fredsfyrsten. Jakob vil fortelle: Han er Sjilo av Juda stamme. Jesaja vil utbryte: «Immanuel», «Underfull Råd giver, Veldig Gud, Evig Far og Fredsfyrste». Jeremia vil fortelle dere: Davids Spire, «Herren, vår rettferdighet».

Daniel vil si: Han er Messias.

Hosea vil forkynne: Han er «Herren, Allhærs Gud, Herren er hans navn».

Døperen Johannes vil fortelle dere: Han er «Guds lam, som bærer verdens synd».

Den store Gud har forkynt fra sin trone: «Dette er min Sønn, den elskede, som jeg har behag i.»

Vi, hans disipler, erklærer: Dette er Jesus, Messias, livets fyrste,

verdens gjenløser.

Og fyrsten over mørkets makter anerkjenner ham og sier: «Jeg vet hvem du er, du Guds Hellige!» Matt 21,1-11; Mark 11,1 -10; Luk 19,29-44; Joh 12,12-19

[436]

Jødefolket besegler sin skjebne

Kristi triumf tog inn i Jerusalem var et dunkelt forbilde på hans komme i himmelens skyer med kraft og herlighet under englenes seierssang og de helliges jubel. Da skal Kristi ord til prestene og fariseerne bli oppfylt: «Heretter skal dere ikke se meg før dere sier: Velsignet være han som kommer, i Herrens navn!»¹

I et profetisk syn fikk Sakarja se den endelige seiersdagen. Han så også dommen over dem som hadde forkastet Kristus da han kom første gang: «Da skal de se på meg, på ham som de har gjennomboret, og sørge over ham likesom en sørger over sin eneste sønn, og klage bittert over ham likesom en holder klage over den førstefødte.»² Alt dette forutså Jesus da han så ut over byen og gråt over den. I Jerusalems undergang så han den endelige tilintetgjørelse av det folket som var skyldig i Guds Sønn's blod.

Disiplene så hvordan jødene hatet Kristus, men ikke hva det ville føre til. De oppfattet enda ikke den virkelige tilstand som Israel var i, og heller ikke den gjengjeldelse som ville komme over Jerusalem. Dette åpenbarte Jesus for dem ved en betydningsfull, praktisk undervisning.

Det siste kall til Jerusalem hadde vært forgjeves. Prestene og rådsherrene hadde hørt fortidens profetiske røst bli gjentatt av folkemengden som svar på spørsmålet: «Hvem er dette?» Men de tok ikke imot det som inspirert tale. I sinne, men like fullt med forbauselse prøvde de å få folket til å tie. Romerske tjenestemenn var til stede i mengden, og overfor dem anklaget de ham som opprørsleder. De fremstilte det som om han var i ferd med å innta templet og regjere som konge i Jerusalem.

[437] Jesu rolige stemme dempet ståket av den støyende mengden. Han erklærte igjen at han ikke var kommet for å opprette et jordisk rike. Han skulle snart fare opp til sin Far, og hans anklagere ville ikke få se ham mer før han kom tilbake i herlighet. Da ville de anerkjenne ham, men det ville være for sent til at de kunne bli frelst. Jesus uttalte dette med sorg i stemmen og med en sjelden kraft.

De romerske tjenestemennene ble tause og stille. Selv om de var fremmede for guddommelig påvirkning, følte de seg nå så grepet som aldri før. I Jesu rolige ansikt, som var preget av høytidelig alvor, så de kjærlighet, velvilje og stille verdighet. De følte seg dratt til ham på en måte som de ikke selv forstod. I stedet for å arrestere Jesus var de mer innstilt på å hylle ham. Henvendt til prestene og rådsherrene la de ansvaret på dem for å ha skapt oppstyret. Ergerlige over nederlaget vendte disse lederne seg til folket med sine klagemål, mens de i sinne begynte å krangle seg imellom.

Imens hadde Jesus ubemerket innfunnet seg i templet. Alt var rolig, for det som hadde hendt på Oljeberget, hadde samlet folket der. En kort stund ble Jesus stående ved templet og betrakte det med sorgfullt blikk. Så gikk han bort sammen med disiplene og drog tilbake til Betania. Da folk lette etter ham for å utrope ham til konge, kunne de ikke finne ham.

Det fruktløse fikentreet

Hele natten var Jesus i bønn, og om morgenen gikk han igjen til templet. På veien dit gikk han forbi en frukthage med fikentrær, og han var sulten. «Langt borte så han et fikentre med løv, og han gikk for å se om han kunne finne frukt på det. Men da han kom bort til det, fant han ikke annet enn blad, for det var ikke tiden for fikener.»

Det var ikke tiden for modne fikener unntatt på visse steder. I fjellbygden omkring Jerusalem kunne det med rette sies: «Det var ikke tiden for fikener.» Men i den hagen Jesus kom til, var det ett tre som syntes å være forut for alle de andre. Det var alt dekket med løv. På fikentreet viser frukten seg før bladene springer ut. Dette treet som var fullt av blad, så derfor lovende ut. Det var som et tre med moden frukt. Men det så bare slik ut. Da Jesus undersøkte treet, fra den nederste grenen til den øverste kvisten, fant han «ikke annet enn blad». Det var en hel del prangende løvverk, men ikke noe mer.

Jesus uttalte en forbannelse over treet. «Aldri mer skal noen spise frukt av deg,» sa han. Da han og disiplene neste morgen igjen var på vei mot byen, la de merke til de ødelagte grenene og bladene som hang ned. «Rabbi, se!» sa Peter, «fikentreet som du forbannet, er visnet.»

Kristi handling da han forbannet fikentreet, forbauset disiplene. Den virket så ulik hans vanlige handlemåte. De hadde ofte hørt ham si at han ikke var kommet for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham. De husket at han hadde sagt: «Menneskesønnen er ikke kommet for å ødelegge menneskeliv, men for å frelse.»³ Hans undergjerninger var gjort for å gjenopprette, aldri for å ødelegge. Disiplene hadde kjent ham bare som gjenoppretteren og helbrederen. Denne handlingen var noe helt for seg selv. Hva var hensikten med den? spurte de.

[438] Gud «vil gjerne vise miskunn». «Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg vil ikke at den ugudelige skal dø.» Å ødelegge og fordømme er for ham en «underlig» gjerning.⁴ Men det er av kjærlighet og miskunn han løfter fremtidens slør og viser menneskene hvor syndens vei vil føre dem.

Et talende symbol

Forbannelsen av fikentreet var en lignelse utført i handling. Dette ufruktbare treet, som pranget med sitt bedragerske løvverk, var et symbol på jødefolket. Jesus ønsket å gjøre klart for disiplene hva som var årsaken til Israels uavvendelige dom. Derfor tilla han treet moralske egenskaper og gjorde det til en tolk for guddommelig sannhet.

Jødene skilte seg tydelig ut fra alle andre folkeslag ved å hevde sin troskap mot Gud. Han hadde favorisert dem på en spesiell måte, og de mente at de var mer rettferdige enn alle andre folk. Men de var blitt fordervet på grunn av kjærlighet til verden, og grådige etter vinning. De skrøt av sin kunnskap, men de var uvitende om Guds krav og var fulle av hykleri. Lik det ufruktbare treet løftet de sine prangende grener høyt. De var frodige å se til og vakre for øyet, men de gav «ikke annet enn blad». Den jødiske religion med sitt praktfulle tempel, sine hellige altere, sine mitra-kledde prester og inntrykksfulle seremonier, var nok et vakkert syn. Men den manglet ydmykhet, kjærlighet og velvilje mot andre.

Alle trærne i frukthagen var uten frukt. Men de bladløse trærne skapte ingen forventning og var ikke årsak til noen skuffelse. Disse trærne var en fremstilling av hedningefolkene. De var like blottet for guds frykt som jødene var. Men de gav seg heller ikke ut for å

tjene Gud. De kom ikke med skrytende påstander om at de var så gode. De var blinde overfor Guds gjerninger og veier. For dem var fikentiden enda ikke kommet. De ventet fremdeles på en dag som ville gi dem lys og håp. Jødene, som hadde fått større velsignelser frå Gud, ble holdt ansvarlige for sitt misbruk av disse gavene. De fortrinn de roste seg av, økte bare deres skyld.

Jesus var sulten da han gikk bort til fikentreet for å finne noe å spise. Slik hadde han også kommet til Israel. Han hungret etter å finne rettferdighetens frukt hos dem. Han hadde øst ut sine gaver over dem, så de skulle bære frukt til velsignelse for verden. De hadde fått alle tenkelige muligheter og privilegier. Til gjengjeld ønsket han deres sympati og samarbeid i nådens verk. Han lengtet etter å se selvoppofrelse, medfølelse og iver for Gud, og en dyp, inderlig lengsel etter medmenneskers frelse. Hadde de holdt Guds lov, ville de ha gjort det samme uselviske arbeid som Kristus utførte. Men kjærligheten til Gud og mennesker ble formørket av stolthet og selvgodhet. De ruinerte seg selv ved å nekte å tjene andre. De sannhetens skatter som Gud hadde betrodd dem, gav de ikke videre til verden. I det ufruktbare fikentreet kunne de ha lest både sin synd og straffen for den.

Fikentreet visnet som følge av Kristi forbannelse. Det stod der i sin fordømte tilstand, atskilt fra de andre trær, opptørket fra roten av. Det var et bilde på hvordan jøde folket ville bli når Guds nåde ble tatt fra dem. Fordi jødene nektet å bringe velsignelsen til andre, kunne de ikke lenger få den selv. «Når ulykken kommer, Israel, hvem skal hjelpe deg da?»⁵

[439]

Denne advarselen gjelder til alle tider. At Kristus forbannet det treet som han selv hadde skapt, er en advarsel til alle menigheter og til alle kristne. Ingen kan leve ut Guds lov uten å tjene andre. Men det er mange som ikke lever i samsvar med Kristi barmhjertige, uselviske liv.

Mange som mener om seg selv at de er utmerkede kristne, forstår ikke hva tjenesten for Gud består i. De planlegger og studerer for å behage seg selv. De handler bare ut fra selviske interesser. Tiden har bare verdi for dem i den utstrekning de kan bruke den til å berike seg selv. Dette er deres hensikt med alt i livet. De tjener ikke andre, men bare seg selv. Gud skapte dem til å leve i en verden der det må utføres uselvsk tjeneste. Han ville at de skulle hjelpe sine medmennesker

på enhver mulig måte. Men selv et antar slike dimensjoner at de ikke ser noe annet. De har ikke nærkontakt med sine medmennesker.

De som på denne måten lever for seg selv, ligner fikentreet som så ut til å ha så mye å by på, men var uten frukt. De følger gudsdyrkelsens former; men uten anger eller tro. De gir seg ut for å ha aktelse for Guds lov, men lydigheten mangler. De taler, men handler ikke. I dommen over fikentreet viser Jesus klart hvor avskyelig han synes denne tomme bekjennelsen er. Han sier at den som synder åpenlyst, er mindre skyldig enn den som bekjenner seg til å tjene Gud, men som ikke bærer frukt til hans ære.

Lignelsen om fikentreet

Lignelsen om fikentreet, som Kristus fortalte før sitt besøk i Jerusalem, hadde en direkte tilknytning til den undervisning han gav da han forbannet det ufruktbare treet. Gartneren gikk i forbønn for det ufruktbare treet i lignelsen: «Herre, la det stå dette året også, så skal jeg grave omkring det og gjødsle det. Kanskje det da vil bære neste gang. Hvis ikke, får du hogge det ned.»⁶ Det ufruktbare treet skulle få ekstra omsorg. Det skulle få alle mulige fordeler. Men hvis det fremdeles ble uten frukt, kunne ikke noe redde det fra undergangen.

I lignelsen ble det ikke fortalt noe om resultatet av gartnerens arbeid. Det avhang av folket som Jesus talte til. Jødene var et symbol på det fruktløse treet, og det var deres sak å avgjøre sin egen skjebne. De hadde fått hvert fortrinn som himmelen kunne gi dem. Men de særlige velsignelser de fikk, ble til ingen nytte for dem. Kristi handling da han forbannet det ufruktbare fikentreet, viste resultatet. De hadde bestemt sin egen ødeleggelse.

[440] I mer enn tusen år hadde jødene misbrukt Guds barmhjertighet og nedkalt hans straffedommer over seg. De hadde forkastet hans advarsler og drept hans profeter. Folket på Kristi tid gjorde seg medansvarlig for disse synder ved å gå i samme spor. Deres skyld var at de vraket den nåde og de advarsler de mottok. De lenker som nasjonen hadde smidd gjennom århundrer, var folk på Kristi tid i ferd med å legge på seg selv.

I hver tidsalder får menneskene sin dag med lys og privilegier, en prøvetid da de kan forsone seg med Gud. Men denne nådetiden

har en grense. Barmhjertigheten kan tale den skyldiges sak i årevis og bli ringeaktet og forkastet. Men det kommer en tid da det skjer for siste gang. Hjertet blir så forherdet at det ikke lenger lar seg påvirke av Guds Ånd. Da vil den milde, overtalende stemmen ikke lenger lyde for synderen. Da kommer det ikke flere formaninger og advarsler.

Den dagen var kommet for Jerusalem. Jesus gråt i angst over byen som var dømt, men han kunne ikke redde den. Han hadde brukt alt som var av hjelpemidler. Ved å forkaste Guds Ånds advarsler hadde Israel vraket det eneste middel som kunne hjulpet dem. Ingen annen makt kunne utfri dem.

Den jødiske nasjon - til lærdom og advarsel

Den jødiske nasjon var et symbol på mennesker i alle tidsaldrer som avviser den evige kjærlighets inntrengende kall. Kristi tårer da han gråt over Jerusalem, gjaldt synden gjennom alle tider. I de straffedommer som ble uttalt over Israel, kan de som forkaster Guds Hellige Ånds formaninger og advarsler, lese sin egen dom.

I vår generasjon er det mange som går i de samme spor som de vantro jøder. De har vært vitne til åpenbaringen av Guds kraft. Den Hellige Ånd har talt til dem, men de klamrer seg til sin motstand og vantro. Gud sender dem advarsler og formaninger, men de er ikke villige til å innrømme sin villfarelse, og de forkaster hans budskap og hans sendebud. Nettopp de midler han benytter for å redde dem, blir en anstøtsstein for dem.

Det frafalne Israel hatet Guds profeter fordi de brakte dets skjulte synder for dagen. Kong Akab betraktet Elia som sin fiende fordi Elia med troskap irettesatte ham for hans hemmelige synder. Slik vil Kristi tjenere som påtaler synd, også i dag bli møtt med hån og avvisning. Bibelens sannhet, som er Kristi religion, kjemper mot en sterk strøm av moralsk urenhet. Fordommen er enda sterkere hos menneskene nå enn på Kristi tid. Kristus oppfylte ikke menneskenes forventninger. Hans liv var en irettesettelse av deres synder, og derfor forkastet de ham. Slik harmonerer heller ikke sannheten i Guds ord med menneskenes skikker i dag og deres naturlige tilbøyeligheter, og tusener forkaster lyset.

Mennesker som blir tilskyndet av Satan, fremmer tvil om Guds ord og velger å følge sin egen uavhengige dømmekraft. De velger mørket fremfor lyset, men de gjør det med fare for seg selv. De som kritiserte Kristi ord, fant stadig større grunn til kritikk, inntil de vendte seg bort fra sannheten og livet. Slik er det også nå, Gud har ikke til hensikt å fjerne enhver innvending som det naturlige menneske kan fremføre mot hans sannhet. For dem som avviser de

[441] dyrebare lysstrålene som ville opplyse mørket, vil hemmelighetene i Guds ord alltid fortsette å være hemmeligheter. Sannheten er skjult for dem. De går i blinde og vet ikke om ødeleggelsen som venter dem.

Fra toppen av Oljeberget så Kristus ut over verden og ned gjennom alle tidsaldrer. Hans ord passer på hvert eneste menneske som ringeakter Guds inntrengende kall. Han taler til deg i dag, du som forakter hans kjærlighet. «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred!»⁷ Kristus feller bitre tårer for deg som ingen tårer har å felle for deg selv. Den skjebnesvangre hardhjertethet som førte fariseerne i fordervelse, kommer til syne i dag. Hvert vitnesbyrd om Guds nåde, hver stråle av guddommelig lys, vil enten smelte og bløtgjøre sjelen eller befeste den i håpløs ubotferdighet.

Kristus forutså at Jerusalem fortsatt ville være forherdet og ubotferdig. Likevel var folket der selv skyld i sin synd og i følgene av nåden som de forkastet. Slik vil det være for hvert eneste menneske som går i samme spor. Herren sier: «Når ulykken kommer, Israel, hvem skal hjelpe deg da?» «Lytt du jord! Nå fører jeg ulykke over dette folket, en frukt av deres onde tanker. For de lyttet ikke til mine

[442] ord og ringeaktet min lov.» Mark 11,11-14.20.21; Matt 21,17-19

I sitt tempel

Ved begynnelsen av sin virksomhet hadde Jesus drevet ut dem som gjorde templet urent med sin vanhellige trafikk. Hans strenge, guddommelige opptreden hadde slått de renkefulle handelsmennene med skrekk. Ved slutten av sin misjon kom han igjen til templet og fant at det fremdeles ble vanhelliget. Tilstanden var til og med verre enn tidligere. Den ytre tempelforgården lignet en veldig oppsamlingsplass for kveg. Rauting og breking og klirring av penger ble blandet med lyden av hissig krangel blant dem som handlet. Midt i alt dette hørtes stemmer fra menn i hellige embeter. Templets høye geistlige var selvopptatt med å kjøpe og selge og med å veksle penger. Så fullstendig var de behersket av pengebegjær at de i Guds øyne ikke var bedre enn tyver.

Meningsløse ofringer

Prestene og rådsherrene forstod lite av hvor viktig den gjerningen var som de hadde ansvar for å utføre. Hver påske og ved løvhyttefesten ble tusenvis av dyr slaktet, og prestene tok dyrenes blod og helte det ut over alteret. Jødene var blitt så vant med ofringene at de nesten hadde tapt av syne at det var synden som nødvendiggjorde all denne utgytelse av blod. De skjønnte ikke at det var et forbilde på Guds Sønnns blod som skulle gis for at verden skulle kunne leve, eller at hensikten med ofringene var å lede menneskene til en korsfestet gjenløser.

Jesus så på de uskyldige offerdyrene og la merke til hvordan jødene hadde gjort disse store sammenkomster til en skueplass for blodsutgytelse og grusomhet. I stedet for ydmykt å angre sin synd hadde de mangedoblet tallet på offerdyr, som om Gud kunne æres ved en slik hjerteløs tjeneste. Ved egenkjærlighet og griskhet hadde prestene og rådsherrene forherdet seg. De samme symboler som pekte til Guds lam, hadde de gjort til midler for å skaffe seg vinning. I folkets øyne var derfor det hellige ved offertjenesten i stor grad

[443]

blitt ødelagt. Jesus ble grepet av harme. Han visste at hans blod snart skulle bli utgytt for verdens synd. Han visste også at prestene og de eldste ville verdsette det like lite som tilfellet var med dyrenes blod som de lot flyte ustanselig.

Gjennom profetene hadde Kristus talt mot disse skikkene. Samuel hadde sagt: «Bryr Herren seg om brennoffer og slaktoffer som han bryr seg om lydighet mot Herrens ord? Nei, lydighet er bedre enn slaktoffer, og villighet bedre enn fett av værer.» Jesaja som i profetisk syn hadde sett jødernes frafall, tiltalte dem som høvdinger av Sodoma og Gomorra: «Lytt til Herrens ord, dere Sodoma-høvdinger! Hør på vår Guds lov, du Gomorra-folk! Hva skal jeg med alle slaktofrene som dere bærer fram? sier Herren. Jeg er mett av brennofferværer og av fett fra gjøkalver. Blodet av okser og lam og bukker bryr jeg meg ikke om. Når dere kommer fram for mitt åsyn, hvem krever da av dere at dere trækker ned mine tempelgårder?» «Vask dere, gjør dere rene! Få de onde gjerningene bort fra mine øyne! Hold opp med å gjøre ondt, lær å gjøre det gode! Legg vinn på det som rett er, før voldsmannen på den rette vei, hjelp den farløse til hans rett og ta dere av enkers sak!» 1

Jesu fullmakt

Han som selv hadde gitt disse profetiene, gjentok nå advarselen for siste gang. Som en oppfyllelse av profetien hadde folk utropt Jesus til Israels konge. Han hadde godtatt deres hyllest og tatt imot kongeverdigheten. I denne egenskap måtte han handle. Han visste at hans anstrengelser for å reformere et fordervet presteskap ville være forgjeves. Ikke desto mindre måtte han utføre sin gjerning. Vitnesbyrdet om hans guddommelige misjon måtte lyde for et vantro folk.

Igjen så Jesu gjennomtrengende blikk ut over tempel forgården som var blitt vanhelliget. Alles øyne var vendt mot ham. Prester og rådsherrer, fariseere og hedninger så med forbauselse og ærefrykt på ham som stod foran dem i himmelsk majestet. Det guddommelige strålte frem gjennom det menneskelige og gav ham en verdighet og herlighet som han aldri før hadde vist. De som stod nærmest, trakk seg så langt tilbake som det var mulig på grunn av folkemengden.

Med unntak av noen få av hans disipler stod Kristus alene. Det var helt stille.

Den dype stillheten var nesten ikke til å holde ut. Jesus talte med en kraft som fikk forsamlingen til å svaie som i en mektig storm: «Det står skrevet: Mitt hus skal være et bønnens hus. Men dere gjør det til en røverhule.» Røsten lød som en basun gjennom templet. Det harmfulle uttrykket i ansiktet hans var som en fortærende ild. Med myndighet befalte han: «Bort med dette!»²

Tre år tidligere hadde templets ledere skammet seg over sin flukt på grunn av Jesu befaling. Siden hadde de undret seg over sin frykt og sin absolutte lydighet overfor en enkel og beskjedne mann. De hadde ansett det for umulig at deres uverdige nederlag kunne gjenta seg. Likevel var de nå mer skrekkslagne enn tidligere og hadde større hastverk med å etterkomme Jesu befaling. Ingen våget å tvile på hans myndighet. Prester og handelsmenn flyktet bort fra ham mens de jaget kveget foran seg.

[444]

På veien fra templet møtte de en flokk som kom med sine syke og spurte etter den store helbrederen. Det som de flyktende menneskene fortalte, gjorde at noen av dem drog tilbake. De var redde for å møte en som var så mektig at han bare med sitt blick jaget prestene og rådsherrene bort. Men mange banet seg vei gjennom flokken av dem som skyndte seg av sted. De var ivrige etter å nå frem til ham som var deres eneste håp. Da folkemengden flyktet bort fra templet, var det mange som ble igjen. De nye som kom, sluttet seg til dem. Igjen var tempelforgården full av syke og døende, og enda en gang gav Jesus dem hjelp.

Barnas hyllingsrop

Etter en stund våget prestene og rådsherrene seg tilbake til templet. Da panikken hadde lagt seg, ble de grepet av angst ved tanken på hva Jesus nå ville foreta seg. De ventet at han ville kreve Davids trone. Mens de i stillhet vendte tilbake til templet, hørte de stemmer av menn, kvinner og barn som priste Gud. Da de var kommet inn, ble de stående som fastnaglet av det uventede synet. De så at syke ble helbredet, at blinde fikk sitt syn, at døve kunne høre og at vanføre hoppet av glede. Barna jublet høyest. Jesus hadde helbredet dem for deres lidelser. Han hadde lagt armene omkring dem og hadde tatt

imot deres hengivenhet og takknemlighet, og noen av dem som lente seg til ham, sovnet mens han underviste folk. Med glade stemmer forkynte nå barna hans pris. De gjentok hosianna-ropene fra dagen før og svingte triumferende med palmegrener foran Jesus. Templet lød og gjenlød av deres pris: «Velsignet være han som kommer, i Herrens navn!» «Se, din konge kommer til deg. Rettferdig er han, og seier er gitt ham!»³ «Hosianna, Davids sønn!»

Lyden av disse glade stemmene, som ingen prøvde å holde tilbake, forarget templets ledere. De gjorde tiltak for å stoppe slike demonstrasjoner. De fremholdt at Guds hus ble vanhelliget av barna som løp barbent omkring og ropte av fryd. Da det gikk opp for dem at deres ord ikke gjorde noe inntrykk på folk, sa de til Jesus: «Hører du hva de sier?» Jesus svarte: «Ja, men har dere aldri lest: Du har latt småbarn og spedbarn synge din pris.» Profetien hadde forutsagt at Jesus skulle utropes til konge, og dette måtte oppfylles. Prestene og rådsherrene i Israel nektet å forkynne hans ære. Gud påvirket da barna til å være hans vitner. Hadde barnas stemmer vært tause, ville selve søylene i templet ha forkynt Kristi pris.

[446] Fariseerne ble fullstendig forvirret og ute av seg. En som de ikke kunne skremme, hadde kontrollen. Jesus hadde inntatt sin posisjon som templets vokter. Aldri før hadde han påtatt seg en slik kongelig myndighet. Aldri før hadde hans ord og gjerninger hatt så stor makt. Han hadde utført underfulle gjerninger i hele Jerusalem, men aldri tidligere på en så høytidelig og inntrykksfull måte. Prestene og rådsherrene våget ikke å vise ham åpent fiendskap i nærvær av folket som hadde vært vitne til hans undergjerninger. Selv om hans svar hadde gjort dem både rasende og skamfulle, var de ute av stand til å utrette mer den dagen.

Neste morgen overveide Det høye råd igjen hvilken fremgangsmåte de skulle følge overfor Jesus. Tre år tidligere hadde de forlangt å få et tegn på at han var Messias. Siden den gang hadde han gjort mektige gjerninger overalt i landet. Han hadde helbredet de syke, mett tusener av mennesker på en mirakuløs måte, gått på vannet og stillet den opprørte sjøen med sitt ord. Gang på gang hadde han lest menneskenes tanker som en åpen bok. Han hadde drevet ut onde ånder og oppreist døde. Rådsherrene hadde fått bevis for at han var Messias. De besluttet nå at de ikke ville kreve noe tegn på hans

myndighet, men ville lokke ut av ham en eller annen innrømmelse eller uttalelse som de kunne dømme ham for.

De prøvde å fange ham i ord

De gikk nå til templet hvor han holdt på å undervise, og begynte å spørre ham: «Med hvilken myndighet gjør du dette? Hvem har gitt deg en slik fullmakt?» De ventet at han skulle hevde at hans myndighet var fra Gud. En slik påstand ville de avvise. Men Jesus møtte dem med et spørsmål som tilsynelatende gjaldt noe annet, og han gjorde sitt svar avhengig av at de svarte på det han spurte dem om. «Var Johannes-dåpen fra himmelen eller fra mennesker?»

Prestene skjønnte at de var i en knipe som ingen spissfindigheter kunne få dem ut av. Hvis de sa at Johannes-dåpen var fra himmelen, ville deres inkonsekvens være åpenbar, og Jesus ville si: «Hvorfor trodde dere ham da ikke?» Johannes hadde vitnet om Jesus: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd!»⁴ Hvis prestene trodde Johannes' vitnesbyrd, hvordan kunne de da nekte at Jesus var Messias? Hvis de gav uttrykk for det de virkelig trodde, at Johannes' virksomhet var menneskeverk, ville de pådra seg en storm av harme, for folk trodde at Johannes var profet.

Med spent oppmerksomhet ventet folkemengden på avgjørelsen. De visste at prestene hadde sagt at de godtok Johannes' virksomhet, og de ventet at de uten tvil ville innrømme at Gud hadde sendt ham. Men etter å ha konferert i hemmelighet, bestemte de seg for at de ikke ville blottstille seg selv. Mens de på hyklersk måte påberopte seg at de ikke kjente til dette, svarte de: «Vi vet ikke.» Da sa han til dem: «Så sier heller ikke jeg dere med hvilken myndighet jeg gjør dette.»

Skriftlærde, prester og rådsherrer ble alle sammen tause. Forvirret og skuffet ble de stående med senket blick og torde ikke trenge inn på Jesus med flere spørsmål. Ved sin feighet og rådvillhet hadde de i stor grad forspilt sin respekt hos folket. De mange som var til stede, moret seg over å se hvordan disse stolte, selvrettferdige mennene ble beseiret.

Alt det Jesus sa og gjorde, var betydningsfullt, og etter hans korsfestelse og himmelfart ville innflytelsen av dette merkes i stadig stigende grad. Mange av dem som med spenning hadde ventet på

utfallet av Jesu spørsmål, og som til sist skulle bli hans disipler, følte sin første dragning til ham ved det han uttalte denne begivenhetsrike dagen. Det som foregikk i tempel forgården, skulle aldri viskes ut av deres sinn.

Kontrasten mellom Jesus og øversteprestene mens de snakket sammen, var påfallende. Den stolte og fremtredende geistlige embetsmannen i templet var kledd i en praktfull og kostbar drakt. På hodet hadde han en funklende tiara. Hans holdning var majestetisk. Håret og det lange, bølgende skjegget var sølvhvitt av alder. Hans opptreden skapte ærefrykt hos dem som så ham. Foran denne ærverdige personen stod himmelens konge, uten pryd eller ytre prakt. Klærne hadde merker etter reisen, og ansiktet var blekt og bar preg av langvarig sorg. Likevel uttrykte det en verdighet og godhet som stod i merkverdig motsetning til øversteprestens hovmod og selvtilfredshet og den atmosfære av harme som omgav ham. Mange av dem som var vitne til Jesu ord og gjerninger i templet, bevarte minnet om ham som en Guds profet. Men etter hvert som folkestemningen snudde til fordel for Jesus, tiltok prestenes hat mot ham. På en klok måte hadde Jesus unngått de snarer som ble lagt for ham. Det var et ytterligere bevis på hans guddommelighet, men det gav bare deres harme ny næring.

Lignelsen om de to brødre

Når Jesus kom i konflikt med rabbinerne, var det ikke for å ydmyke sine motstandere. Han var ikke glad for å se dem i en vanskelig stilling. Han hadde noe viktig å undervise om, og han ergret sine fiender ved å la dem vikle seg inn i det garnet som de hadde lagt ut for ham. At de innrømmet sin mangel på kjennskap til arten av Johannes' dåp, gav ham anledning til å tale. Han benyttet anledningen til å påvise deres virkelige tilstand. Med det føyde han til en ny advarsel til de mange han alt hadde gitt.

«Hva mener dere om dette: En mann hadde to sønner. Han gikk til den ene og sa: Min sønn, i dag skal du gå og arbeide i vingården. Nei, jeg vil ikke, svarte han. Men senere angret han og gikk. Faren gikk så til den andre og bad ham om det samme. Han svarte: Ja, herre. Men han gikk ikke. Hvem av disse to gjorde det faren ville?»

Dette plutselige spørsmålet gjorde at hans tilhørere ikke var på vakt. De hadde fulgt nøye med i lignelsen og svarte øyeblikkelig: «Den første.» Jesus så rolig på dem og sa strengt og alvorlig: «Sannelig, jeg sier dere:

Tollere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere. For da Johannes kom til dere på rettferds vei, trodde dere ham ikke. Men tollere og skjøger, de trodde ham. Dere så det, men likevel angret dere ikke, slik at dere trodde på ham.»

[448]

Prestene og rådsherrene kunne ikke unngå å gi et korrekt svar på spørsmålet fra Jesus. Slik fikk han vite at de foretrakk den første sønnen. Denne sønnen var en fremstilling av tollerne, dem som fariseerne foraktet og hatet. Tollerne hadde vært grovt umoralske. De hadde virkelig overtrådt Guds lov, og i sitt liv hadde de lagt for dagen en absolutt motstand mot hans krav. De hadde vært utakknemlige og vanhellige. Da de fikk beskjed om å gå og arbeide i vingården, avslo de med forakt. Men da Johannes kom og forkynte omvendelse og dåp, tok tollerne imot hans budskap og ble døpt.

Den andre sønnen var en fremstilling av de jødiske lederne. Noen av fariseerne hadde vendt om og tatt imot Johannes' dåp, men makthaverne ville ikke innrømme at han var sendt av Gud. Hans advarsler og irettesettelser førte ikke til noen reformasjon hos dem. De «lot seg ikke døpe av ham og viste Guds plan fra seg».5 De ringeaktet hans budskap. Prestene og rådsherrene gav seg ut for å være lydige, men var i virkeligheten ulydige. I likhet med den andre sønnen sa de ja da de ble kalt. Men de gikk ikke. De hadde en høy bekjennelse når det gjaldt fromhet, og påstod at de holdt Guds lov, men viste bare en falsk lydighet. Fariseerne anklaget og fordømte tollerne som vantro. Men ved sin tro og sine gjerninger viste de at de kom før inn i himmelriket enn de selvrettferdige som hadde fått stort lys, men som ikke handlet i samsvar med sin bekjennelse.

Forpakterne og arvingen

Prestene og rådsherrene var uvillige til å tåle disse bitende sannheter. De forholdt seg imidlertid tause mens de håpet at Jesus ville si noe som de kunne bruke mot ham. Men enda var det mer de måtte tåle.

«Hør en annen lignelse,» sa Jesus. «En husbond plantet en vingård og satte opp et gjerde rundt den, gravde ut en vinpresse i den og bygde et vakttårn. Så forpaktet han vingården bort til noen vindyrkere og reiste ut av landet. Da det led mot frukttiden, sendte han sine tjenere til forpakterne for å få avlingen sin. Men de grep tjenerne og slo en av dem, drepte en annen og steinet en tredje. Han sendte da ut andre tjenere, flere enn første gangen, men de gjorde det samme med dem. Til slutt sendte han sin sønn til dem, for han tenkte: Min sønn vil de ha respekt for. Men da vindyrkerne fikk se sønnen, sa de til hverandre: Der har vi arvingen. Kom, la oss slå ham i hjel, så blir arven vår. Dermed grep de ham, kastet ham ut av vingården og slo ham i hjel. Når så vingårdens herre kommer, hva skal han da gjøre med disse vindyrkerne?»

Jesus talte til alt folket som var til stede, men prestene og rådsherrene svarte: «Disse onde menn skal han gi en ond død og forpakte vingården bort til andre som gir ham frukten i rett tid.»

[449] De som talte, hadde fra først av ikke oppfattet hvem lignelsen siktet til. Nå innså de at de hadde uttalt dommen over seg selv. Husbonden i lignelsen var et bilde på Gud. Vingården var den jødiske nasjon, og gjerdet var Guds lov som var deres vern. Tårnet var et symbol på templet. Vingårdens herre hadde gjort alt som var nødvendig for at vingården skulle ha de beste forutsetninger.

«Hva var det mer å gjøre med hagen som jeg ikke alt hadde gjort?» sa han. Dette var en fremstilling av Guds utrettelige omsorg for Israel. Slik som vindyrkerne skulle yte en viss del av vinhøsten til husbonden, skulle Guds folk ære ham ved et liv som svarte til deres hellige privilegier. Men likesom vindyrkerne drepte tjenerne som husbonden sendte for å hente frukten, hadde jødene slått i hjel profetene som Gud sendte for å kalle dem til omvendelse. Den ene budbærer etter den andre var blitt drept.

Så langt kunne det ikke være noen tvil om hvem lignelsen siktet til. Og i det som fulgte, var dette ikke mindre tydelig. I den sønnen som vingårdens herre til sist sendte til sine ulydige tjenere, og som de grep og slo i hjel, så prestene og rådsherrene et tydelig bilde på Jesus og den truende skjebne som ventet ham. De var alt i ferd med å legge planer om å slå i hjel ham som Faderen hadde sendt til dem som et siste kall. Gjengjeldelsen som kom over de utakknemlige

vindyrkerne, var et bilde på dommen over dem som ville overgi Kristus til døden.

Hjørnesteinen som ble vraket

Jesus så med medlidenhet på dem og fortsatte: «Har dere aldri lest i skriftene: Den steinen bygningsmennene vraket, er blitt hjørnestein. Dette er Herrens eget verk, underfullt er det i våre øyne. Derfor sier jeg dere: Guds rike skal bli tatt fra dere og gitt til et folk som bærer dets frukter. Og den som faller mot denne steinen, skal skade seg, men den som steinen faller på, skal bli knust.»

Denne profetien hadde jødene ofte gjentatt i synagogen med tanke på Messias' komme. Kristus var hjørnesteinen i den jødiske samfunnsordning og i hele frelsesplanen. Denne hovedhjørnesteinen var det at de jødiske byggmestere, Israels prester og rådsherrer, nå var i ferd med å forkaste. Jesus rettet deres oppmerksomhet til de profetier som ville vise dem den fare de var i. Med alle midler han hadde til rådighet, prøvde han å gjøre klart for dem hva de egentlig var i ferd med å gjøre.

Det han sa, hadde også en annen hensikt. Da Jesus spurte: «Når så vingårdens herre kommer, hva skal han da gjøre med disse vindyrkerne?» gikk han ut fra at fariseerne ville svare slik de gjorde. Han ville at de skulle felle dommen over seg selv. Hans advarsler, som ikke kunne vekke dem til omvendelse, ville besegle deres dom, og han ville de skulle innse at de selv var skyld i den skjebnen som rammet dem. Han ville vise dem Guds rettferdighet når han tok fra dem deres nasjonale privilegier. Dette var alt begynt, og før det hele var over, ville ikke bare templet og byen bli ødelagt, men hele jødefolket ville bli spredt.

Tilhørerne oppfattet advarselen. Men på tross av den dom prestene og rådsherrene selv hadde avsagt, var de ferdige til å fylle ut resten av bildet ved å si: «Der har vi arvingen. Kom, la oss slå ham i hjel.» «De ville gjerne ha grepet ham, men de var redde for folkemengden,» for den offentlige stemning var på Kristi side.

Da Jesus siterte profetien om steinen som ble forkastet, hentydet han til en faktisk hendelse i Israels historie. Det var i forbindelse med byggingen av det første templet. Den hadde en særskilt anvendelse i

tiden for Kristi første komme og burde ha talt med særlig styrke til jødene. Men den har også noe å lære oss.

Da Salomos tempel ble oppført, ble de veldige steinene til murene og grunnvollen gjort helt ferdige ute i steinbruddet. Da de ble brakt til byggeplassen, skulle det ikke brukes noe redskap. Arbeidsfolkene skulle bare få dem riktig plassert. En stein av uvanlig størrelse og form var brakt frem for å brukes i grunnmuren. Men de som arbeidet på bygget, kunne ikke finne plass til den og ville ikke ta imot den. Den var til bry for dem slik den lå ubrukt og var i veien.

Lenge var den bare en vraket stein. Men da byggelaget kom så langt at de skulle fullføre hjørnet, lette de lenge for å finne en stein som var stor og sterk nok og hadde den riktige form så den passet på det bestemte stedet. Den måtte også kunne bære den veldige tyngden som skulle hvile på den. Hvis de gjorde et uheldig valg, ville hele bygningens sikkerhet være i fare. De måtte finne en stein som kunne tåle påvirkningen av sol, frost og uvær.

Flere steiner ble fra tid til annen valgt ut, men under presset av den umåtelige tyngden var de gått i stykker. Andre bestod ikke prøven fordi de ikke tålte de plutselige klimatiske forandringer. Men til slutt ble de oppmerksomme på den steinen som så lenge hadde vært vraket. Den hadde vært utsatt for sol og uvær, uten at det viste seg den minste sprekk.

Bygningsmennene undersøkte steinen. Den hadde bestått hver eneste prøve unntatt en. Hvis den tålte den krevende vektprøven, bestemte de seg for å godta den som hjørnestein. Prøven ble gjort, og steinen ble godkjent. Da den ble brakt bort til stedet der den skulle ligge, viste det seg at den passet helt nøyaktig. I et profetisk syn hadde Jesaja fått se at denne steinen var et symbol på Kristus.

Han sier: «Herren, Allhærs Gud, ham skal dere holde hellig. Ham skal dere frykte, og ham skal dere skjelve for. Han skal være en helligdom, en snublestein og en klippe til fall for begge Israels riker, en snare og en felle for dem som bor i Jerusalem. Mange blant dem skal snuble, de skal falle og slå seg fordervet, gå i snaren og bli fanget.» I det profetiske synet blir Jesaja ført ned til tiden for Kristi første komme. Han får se at Kristus må utholde de prøver som

[451]

behandlingen av hovedhjørnesteinen i Salomos tempel var et symbol på. «Derfor, så sier Herren vår Gud: Se, jeg legger en grunnstein på

Sion, en velprøvd stein, en dyrebar, grunnfast hjørnestein. Den som tror, har ingen hast.»⁷

I sin grenseløse visdom valgte Gud ut hjørnesteinen og la den selv til rette. Han kalte den en «grunnfast hjørnestein». På den kan hele verden legge sine byrder og sorger. Den kan bære dem alle. I fullkommen trygghet kan menneskene bygge på den. Kristus er en «velprøvd stein». Han skuffer aldri dem som stoler på ham. Han har gjennomgått enhver prøve. Han har båret vekten av Adams og alle hans etterkommeres skyld, og han har mer enn seiret over det ondes makter. Han har båret de byrder som enhver angrende synder har lagt på ham. I Kristus har den skyldige funnet lindring. Han er en grunnfast hjørnestein. Alle som støtter seg til ham, hviler trygt og sikkert.

I Jesajas profeti sies det at Kristus er både «en velprøvd stein» og «en snublestein». Inspirert av Den Hellige Ånd viser apostelen Peter klart hvem Kristus er en hjørnestein for og hvem han er en snublestein for.

«Kom til ham, den levende stein, som vel ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud. Vær selv levende steiner som bygges opp til et åndelig tempel! Bli et hellig presteskap, og bær fram åndelige offer som Gud gjerne tar imot, ved Jesus Kristus. For det heter i Skriften: Se, jeg legger på Sion en hjørnestein, utvalgt og dyrebar; den som tror på ham, skal ikke bli til skamme. Altså blir den til ære for dere som tror. Men for dem som ikke tror, er den stein bygningsmennene vraket, blitt til hjørnestein, ja, en snublestein og en klippe til fall. Fordi de ikke tror på Ordet, snubler de - det var de bestemt til.»⁸

For dem som tror, er Kristus den sikre grunnvoll. Det er disse som faller på klippen og slår seg. Her tales det om lydighet mot Kristus og tro på ham. Å falle på klippen og bli knust vil si at vi gir avkall på vår selvrettferdighet og går til Kristus med et barns ydmykhet. Vi angret våre overtredelser og tror på hans tilgivende kjærlighet. Slik er det også at vi i tro og lydighet bygger på Kristus som vår grunnvoll.

På denne levende steinen kan både jøder og hedninger bygge. Det er den eneste grunnvoll vi trygt kan bygge på. Den er stor nok til alle, og sterk nok til å bære hele verdens vekt og byrde. Ved å forene

seg med Kristus som er den levende steinen, vil alle som bygger på denne grunnvollen, bli «levende steiner».

Mange blir hogd til, prydet og smykket ved egne anstrengelser. Men de kan ikke bli «levende steiner» fordi de ikke er forbundet med Kristus. Uten denne forbindelsen kan ikke noe menneske bli frelst. Uten at Kristi liv er i oss, kan vi ikke stå imot fristelsens stormer. Vår evige sikkerhet beror på om vi bygger på den sikre grunnvoll. Mange bygger i dag på en grunnvoll som ikke er blitt prøvd. Når regnet faller, stormen raser og flommen kommer, vil huset falle fordi det ikke er grunnlagt på den evige klippen, hovedhjørnesteinen Jesus Kristus.

[452] For dem som er ulydige og derfor snubler mot Ordet, er Kristus en snublestein. Men «den steinen bygningsmennene vraket», er blitt «hjørnestein». I likhet med den steinen som ble vraket, hadde Kristus under sin misjon på jorden måttet tåle å bli tilsidesatt og utskjelt. «Han var ringeaktet, forlatt av mennesker, en smertenes mann, vel kjent med sykdom, en foraktet mann ... , vi regnet ham ikke for noe.» Men tiden var nær da han skulle bli herliggjort. Ved oppstandelsen fra de døde ble han «innsatt som Guds mektige Sønn».9 Ved sitt annet komme vil han bli åpenbart som himmelens og jordens Herre. De som nå var i ferd med å korsfeste ham, vil anerkjenne hans storhet. I universets påsyn vil den steinen som ble vraket, bli hovedhjørnestein.

«Men den som steinen faller på, skal bli knust.» Det folket som forkastet Kristus, skulle snart se at byen og nasjonen ble ødelagt. Deres herlighet skulle bli knust og spredt som støvet for vinden. Hva var det som tilintetgjorde jødene? Det var den klippen som ville ha vært deres sikkerhet, om de hadde bygd på den. Den var Guds godhet som de foraktet, rettferdigheten som de vraket, og barmhjertigheten som de ringeaktet. Mennesker satte seg opp mot Gud, og alt som ville vært til frelse for dem, ble til ødeleggelse. Alt det Gud hadde bestemt til liv, viste seg å være til død.

Jerusalems ødeleggelse var et resultat av at jødene korsfestet Kristus. Blodet som rant på Golgata, var det lodd på vektskålen som voldte deres undergang som Guds utvalgte folk. Slik vil det bli på den siste store dagen, da de som har forkastet Guds nåde, vil få sin dom. Kristus, deres snublestein, vil da vise seg for dem som et hevners fjell. Hans herlighet, som er liv for de rettferdige, vil være

en fortærende ild for de ugudelige. Synderen vil gå til grunne fordi han forkastet kjærligheten og foraktet nåden.

Ved mange illustrasjoner og gjentatte advarsler viste Jesus hva resultatet ville bli av at jødene forkastet Guds Sønn. Ved dette talte han til alle mennesker gjennom alle tider som nekter å ta imot ham som sin frelser. Hver eneste advarsel er til dem. Templet som ble vanhelliget, den ulydige sønnen, de troløse vindyrkerne og de uverdige bygningsmennene har alle sin motpart i enhver synders erfaring. Hvis han ikke vender om, vil den dommen som de bærer bud om, også ramme ham. Matt 21,12-16.23-46; Mark 11,15-19.27-33; 12,1-12; Luk 19,45-48; 20,1-19

[453]

Ny konfrontasjon

I taushet hadde prestene og rådsherrene hørt på Kristi skarpe irettesettelser. De kunne ikke gjendrive hans anklager, men ble bare enda mer bestemt på å fange ham i ord. Med dette som hensikt sendte de ut spioner. «De skulle gi seg ut for å være fromme menn og prøve å gripe ham i å si noe galt, så de kunne få overgitt ham til myndighetene og landshøvdingen.» De sendte ikke de gamle fariseerne som Jesus ofte hadde møtt, men unge menn som var ivrige for saken, og som de tenkte at Jesus ikke kjente. Sammen med dem var noen herodianere som skulle høre det Jesus sa, så de kunne vitne mot ham under forhøret. Fariseerne og herodianerne hadde vært bitre fiender, men nå stod de sammen i fiendskapet mot Jesus.

Skatt til keiseren

Fariseerne hadde alltid vært forbitret over skatten som romerne inndrev. Å betale skatt anså de for å være i strid med Guds lov. Nå så de en anledning til å legge en felle for Jesus. Spionene kom til ham tilsynelatende i oppriktighet som om de ville vite hva som var deres plikt. De sa: «Mester, vi vet at du taler og lærer rett. Du tar ikke hensyn til person eller rang, men lærer virkelig hva som er Guds vei. Si oss: Er det tillatt å betale skatt til keiseren eller ikke?»

Når de sa at «vi vet at du taler og lærer rett», ville det vært en viktig innrømmelse hvis det hadde vært oppriktig ment. Men det ble sagt for å bedra. Likevel var uttalelsen sann. Fariseerne visste at Jesus talte og lærte rett, og etter sitt eget vitnesbyrd ville de bli dømt.

[454] De som spurte Jesus om dette, tenkte at de hadde kamouflert sin hensikt tilstrekkelig. Men han leste dem som en åpen bok, og han gjennomskuet deres hykleri. «Hvorfor setter dere meg på prøve?» sa han. Dermed gav han dem et tegn de ikke hadde bedt om, ved å vise at han leste deres skjulte hensikter. Enda mer forvirret ble de da han føyde til: «Vis meg en denar!» Det gjorde de. Så spurte han: «Hvem

har sitt bilde og sitt navn her?» «Keiseren», svarte de. Jesus pekte på innskriften på denaren og sa: «Så gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er.»

Spionene hadde ventet at Jesus ville besvare spørsmålet direkte, enten i den ene eller den andre retning. Hadde han sagt at det var ulovlig å gi keiseren skatt, ville han blitt anmeldt til de romerske myndigheter og arrestert for å ha tilskyndet til opprør. Og hadde han sagt at det var lovlig å betale skatt, ville de ha anklaget ham overfor folket for motstand mot Guds lov. Nå følte de seg overvunnet, og deres hensikt var forpurret. Deres planer gikk over styr. Den fyndige måten spørsmålet var blitt avgjort på, gjorde dem målløse.

Kristi svar var ingen omgåelse, men et ærlig svar på spørsmålet. I hånden holdt han den romerske mynten som keiserens navn og bilde var preget på. Han uttalte at siden de levde under romermaktens beskyttelse, skulle de yte denne makten den støtte den gjorde krav på, så lenge det ikke var i strid med en overordnet plikt. Mens de på fredelig vis underkastet seg landets lover, skulle de til enhver tid først og fremst vise troskap mot Gud.

Da Jesus sa: Gi Gud hva Guds er, var det en skarp irttesettelse til de listige jødene. Hadde de trofast oppfylt sine forpliktelser overfor Gud, ville de ikke ha vært en splittet nasjon og underlagt en fremmed makt. Ikke noen romersk fane ville ha vaiet over Jerusalem, ingen romersk vaktpost ville ha stått ved byens porter, og ingen romersk landsfyrste ville ha hersket innenfor dens murer. Den gangen betalte jødefolket straffen for sitt frafall fra Gud.

Da fariseerne hørte hva Jesus hadde svart, ble de forundret og gikk sin vei. Han hadde irttesatt deres hykleri og maktmisbruk. Da han gjorde det, fremholdt han et viktig prinsipp som klart setter grensene for menneskenes plikt overfor de borgerlige myndigheter og samtidig viser deres plikt mot Gud. For mange var et plagsomt spørsmål nå blitt avgjort. Siden fulgte de alltid det riktige prinsippet. Selv om mange gikk utilfredse bort, innså de at det prinsippet som lå bak spørsmålet, var blitt klart fremholdt, og de undret seg over Kristi klare dømmekraft.

De dødes oppstandelse

[455] Ikke før var fariseerne brakt til taushet, så kom saddukeerne frem med sine listige spørsmål. De to partiene var i bitter strid med hverandre. Fariseerne holdt strengt på tradisjonen. De var nøye med de ytre seremonier, og var flittige når det gjaldt vaskeskikker, faste og lange bønner, og gav almisser så alle skulle legge merke til det. Men Jesus sa at de tilsidesatte Guds lov ved å lære lærdommer som var menneskebud. I det store og hele var de hyklerske og fanatiske. Likevel fantes det mennesker blant dem som eide ekte fromhet, og som tok imot Kristi undervisning og ble hans disipler. Saddukeerne forkastet fariseernes tradisjoner. De bekjente seg til å tro størstparten av Den hellige skrift og betraktet den som rettesnor for sine handlinger. Men i virkeligheten var de skeptikere og materialister.

Saddukeerne avviste englenes eksistens, de dødes oppstandelse og læren om et fremtidig liv med lønn eller straff. På alle disse punktene var de forskjellige fra fariseerne. Oppstandelsen var i særlig grad et stridspunkt mellom de to parter. Fariseerne hadde hatt en fast tro på oppstandelsen, men under disse diskusjonene var deres oppfatning om den fremtidige tilstand blitt forvirret. Døden ble en uforklarlig gåte for dem. Deres manglende evne til å imøtegå saddukeerne gav anledning til stadig irritasjon. Diskusjonen mellom de to parter førte vanligvis til harmfult ordskifte som gjorde skillet mellom dem større enn tidligere.

Saddukeerne var langt færre enn sine motstandere, og de hadde ikke så sterkt grep på vanlig folk. Men mange av dem var rike, og de hadde den innflytelse som rikdom gir. Blant dem fantes de fleste av prestene, og øverstepresten var gjerne en av dem. Men dette var under den uttrykkelige forutsetning at deres skeptiske oppfatninger ikke skulle gjøres til en hovedsak. På grunn av fariseernes antall og popularitet var det nødvendig for saddukeerne å gjøre tilsynelatende innrømmelser i spørsmål om læresetninger når de innehadde et presteembete. Men den kjensgjerning at de var valgbare til et slikt embete, gav deres villfarelser vekt.

Saddukeerne forkastet Jesu lære. De godtok ikke hans holdning og fremtreden. Hans undervisning om Gud og det fremtidige liv var i strid med deres teorier. De trodde på Gud som den eneste som stod høyere enn mennesket. Men de hevdet at et allmektig og

allvitende forsyn ville berøve menneskene muligheten til å leve på et fritt moralsk grunnlag, og i stedet degradere dem til en slavetilstand. De trodde at Gud etter skapelsen overlot menneskene til seg selv, uavhengig av en høyere innflytelse. De mente at mennesket stod fritt til å styre sitt eget riv og til å forme verdens begivenheter, at de var herre over sin egen skjebne. De benektet at Guds Ånd virker gjennom menneskelige anstrengelser eller naturlige midler. Likevel var de fast bestemt på at ved riktig anvendelse av de naturlige evner kunne mennesket bli høynet og opplyst, og dets liv kunne bli rensert ved harde og strenge krav.

Saddukeernes forestillinger om Gud preget deres egen innstilling. Likesom han etter deres syn hadde liten interesse for menneskene, hadde de liten respekt for hverandre. Det var lite samhold blant dem. Fordi de nektet å anerkjenne Den Hellige Ånds innflytelse på menneskers handlinger, manglet de Åndens kraft i sitt liv. I likhet med jødene ellers skrøt de av sin medfødte rett som Abrahams barn, og at de holdt seg nøye til lovens krav. Men de var blottet for lovens sanne ånd, Abrahams tro og hans menneskekjærlighet. Deres naturlige medfølelse med andre var sterkt begrenset. De trodde det var mulig for alle å sikre seg livets bekvemmeligheter og velsignelser. Andres savn og lidelser rørte dem ikke. De levde for seg selv.

[456]

Ved sine ord og gjerninger vitnet Jesus om en guddommelig kraft som har overnaturlige resultater, og om et fremtidig liv hinsides dette. Han talte om Gud som en Far som alltid har et våkent øye for det som virkelig er til beste for menneskene. Han åpenbarte virkningen av en guddommelig kraft i menneskekjærlighet og medfølelse. Dette var en irettesettelse til saddukeerne for deres egoisme og selvopptatthet. Han lærte at Gud virker på hjertet ved Den Hellige Ånd, både til menneskenes timelige og evige vel. Han påviste det feilaktige i å stole på menneskelig kraft når det gjaldt den forvandling av karakteren som bare Guds Ånd kan utvirke.

Dette ville saddukeerne absolutt ikke tro på. Når de prøvde å innlate seg i ordstrid med Jesus, følte de seg sikre på at de kunne bringe ham i vanry, selv om de ikke kunne være sikre på å få ham dømt. Oppstandelsen var det tema de valgte å utfordre ham med. Hvis han var enig med dem, ville han forarge fariseerne enda mer. Hvis han var uenig med dem, ville de latterliggjøre det han lærte.

Saddukeerne lærte at hvis legemet i sin udødelige tilstand bestod av de samme elementer av stoff som i sin dødelige tilstand, måtte det ha kjøtt og blod i oppstandelsen, og i den evige verden gjenoppta det livet som ble avbrutt på jorden. I så fall måtte jordiske forbindelser knyttes igjen. Mann og hustru ville bli gjenforent og ekteskaper inngått. Alle ting ville fortsette slik som før døden. Skrøpeligheter og lidenskaper i dette livet ville da bli eviggjort i livet som kommer.

Som svar på spørsmålet løftet Jesus sløret fra det fremtidige livet. «Etter oppstandelsen tar de ikke til ekte og tas ikke til ekte, men de er som englene i himmelen.» Han påviste at saddukeerne tok feil. Deres forutsetninger var falske. «Dere farer vill,» sa han, «fordi dere ikke kjenner skriftene og heller ikke Guds makt.» Han anklaget dem ikke for hykleri, som han hadde gjort med fariseerne, men for villfarelse.

Saddukeerne hadde rost seg av at de fremfor alle andre holdt seg strengt etter Den hellige skrift. Men Jesus viste at de ikke kjente til dens sanne mening, at denne kunnskapen må komme inn i hjertet ved Den Hellige Ånds opplysning. Han sa at grunnen til forvirringen i deres tro og mørket i deres sinn var deres manglende kjennskap til Guds ord og til hans kraft. De prøvde å bringe Guds hemmeligheter innenfor rammen av deres begrensede tenkeevne. Jesus ville åpne deres sinn for de hellige sannheter som kunne utvide og styrke deres forstand.

Tusener er vantro fordi deres begrensede forstand ikke kan fatte Guds hemmeligheter. De kan ikke forklare den underfulle utstråling av guddommelig makt i hans forsyn. Derfor forkaster de bevisene på en slik makt, og tilskriver dem naturlige årsaker som de enda mindre kan fatte. Den eneste nøkkel til de hemmeligheter som omgir oss, er at vi erkjenner Guds nærvær og makt i dem. Menneskene trenger å anerkjenne Gud som universets skaper, og den som leder og utretter alt. De behøver et videre syn på hans natur og måten han virker på.

[457] Kristus sa til sine tilhørere at hvis det ikke var noen oppstandelse av de døde, ville Den hellige skrift, som de bekjente seg til å tro på, ikke være til noen nytte. Videre sa han: «Har dere ikke lest hva Gud har sagt dere om de dødes oppstandelse: Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud. Han er ikke en Gud for døde, men for levende.»

Gud regner de ting som ikke er, som om de var. Han ser enden fra begynnelsen og betrakter resultatet av sin gjerning som om den alt var fullført. De som er døde, fra Adam og ned til den siste frelste som dør, vil høre Guds Sønns røst og vil komme frem fra graven til et liv hvor ingen død skal være mer. Gud skal være deres Gud, og de skal være hans folk. Det vil være et inderlig og ømt forhold mellom Gud og de hellige som er oppstått. Denne tilstand, som er forutsatt i hans evige hensikt, ser han på som om den alt var en virkelighet. For ham lever de døde.

Kristi ord brakte saddukeerne til taushet. De kunne ikke svare ham. Det var ikke blitt sagt et ord som de kunne bruke for å få ham domfelt. Hans motstandere hadde ikke oppnådd noe annet enn folkets forakt.

De to store bud

Fariseerne hadde enda ikke gitt opp håpet om å øve press på Jesus, så han kom til å si noe som de kunne bruke mot ham. De fikk overtalt en skriftlærd til å stille Jesus et spørsmål om hvilket av de ti bud som hadde den største betydning.

Fariseerne fremhevet de første fire bud som peker på menneskenes plikter overfor sin skaper. De anså dem for å være av langt større betydning enn de andre seks som definerer menneskenes plikter mot sine medmennesker. Følgen var at de i høy grad sviktet når det gjaldt praktisk gudsfrykt. Jesus hadde vist folket deres store mangel. Han hadde undervist om nødvendigheten av gode gjerninger og sagt at treet kjennes på dets frukter. Derfor ble han beskyldt for å sette de siste seks bud høyere enn de første fire.

Den lovkyndige kom til Jesus med et direkte spørsmål: «Mester, hvilket bud er det største i loven?» Svaret Jesus gav, var kraftfullt og rett på sak: «Det første bud er dette: Hør, Israel! Herren vår Gud, Herren er en; og du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand og av all din kraft.» Det andre er lik det første, sa Jesus, for det er en følge av det: «Du skal elske din neste som deg selv. Ikke noe bud er større enn disse to.» «På disse to bud hviler hele loven og profetene.»

De første fire av de ti bud summeres opp i det ene store bud: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte.» De siste seks

[458] er innbefattet i det andre: «Du skal elske din neste som deg selv.» Begge disse pålegg er et uttrykk for kjærlighetens prinsipp. Man kan ikke holde det første og bryte det andre. Heller ikke kan man holde det andre og bryte det første. Når Gud har sin rettmessige plass på hjertets trone, vil også vår neste få den riktige plassen. Vi vil elske vår neste som oss selv. Bare når vi elsker Gud over alle ting, er det mulig å ha en upartisk kjærlighet til vår neste.

Fordi summen av alle budene er kjærlighet til Gud og mennesker, kan man ikke bryte et eneste bud uten å overtre dette prinsippet. Slik lærte Kristus sine tilhørere at Guds lov ikke består av så og så mange atskilte bud, hvorav noen er viktige, mens andre er av liten betydning og ustraffet kan ignoreres. Vår Herre fremstiller de første fire og de siste seks bud som en guddommelig helhet. Han lærer at kjærlighet til Gud vil vise seg i lydighet mot alle hans bud.

Den lovkyndige som hadde stilt spørsmålet, og som hadde godt kjennskap til loven, var forbauset over Jesu svar. Han hadde ikke ventet at han skulle legge for dagen en så dyp og grundig kunnskap om Den hellige skrift. Selv hadde han fått et videre syn på de prinsipper som lå til grunn for de hellige bud. I nærvær av prester og rådsherrer erkjente han ærlig at Jesus hadde tolket loven på riktig måte. «Du har rett, mester! Det er sant som du sier, at Herren er en og at det ikke er noen annen enn han. Å elske ham av hele sitt hjerte og av all sin forstand og av all sin kraft, og å elske sin neste som seg selv, det er mer verd enn alle brennoffer og andre offer.»

Visdommen i Kristi svar overbeviste den skriftlærde. Han visste at jødernes religion snarere bestod i ytre seremonier enn i indre fromhet. Til en viss grad skjønnte han hvor verdiløst det var med bare seremonielle ofringer og utgytelse av blod til soning for synd, når troen manglet. Kjærlighet til Gud og lydighet mot ham, sammen med en uselvisk aktelse for mennesker, hadde større verdi for ham enn alle ritualene. Denne mannens villighet til å erkjenne riktigheten av Kristi resonnement, og hans avgjorte og raske svar mens folket hørte på, åpenbarte en innstilling som var helt forskjellig fra den som prestene og rådsherrene la for dagen. Jesus fikk dyp medfølelse med den redelige skriftlærde som våget å stå ansikt til ansikt med prestenes mørke miner og rådsherrenes trusler, for å gi uttrykk for sin overbevisning. Da Jesus hørte hvor klokt han svarte, sa han til ham: «Du er ikke langt borte fra Guds rike.»

Den skriftlærde var nær Guds rike på den måten at han erkjente at rettferdige handlinger var mer akseptable for Gud enn brennoffer og slaktoffer. Men han trengte å anerkjenne Kristi guddommelige karakter og ved tro på ham få kraft til å gjøre rettferdighets gjerninger. Den rituelle gudstjenesten var verdiløs med mindre den var forent med Kristus ved en levende tro. Selv moralloven oppfyller ikke sin hensikt hvis den ikke blir forstått i sitt forhold til Kristus. Igjen og igjen hadde Jesus vist at Guds lov inneholdt noe som var dypere enn bare myndige pålegg. Loven inneholder det samme prinsipp som det som blir åpenbart i evangeliet. Loven påpeker menneskenes plikt og viser dem deres skyld. De må gå til Jesus for å få tilgivelse og kraft til å gjøre det som loven påbyr. [459]

Hvem Messias er

Fariseerne hadde samlet seg tett omkring Jesus mens han svarte på den skriftlærdes spørsmål. Nå snudde han seg mot dem og spurte: «Hva mener dere om Messias? Hvem er han sønn av?» Dette spørsmålet var beregnet på å prøve deres tro på Messias. Ved sitt svar kunne de vise om de betraktet ham bare som et menneske eller som Guds Sønn. Et kor av stemmer svarte: «David.» Det var dette navnet profetien hadde gitt Messias.

Da Jesus åpenbarte sin guddommelighet ved sine mektige mirakler, idet han helbredet de syke og reiste opp de døde, hadde folk spurt seg imellom: «Kanskje dette er Davids-sønnen?» Den kanaaneiske kvinnen, den blinde Bartimeus og mange andre hadde ropt til ham om hjelp: «Herre, du Davids sønn, miskunn deg over meg!»

Da han red inn i Jerusalem, var han blitt hilst med det frydefulle ropet: «Hosianna, Davids sønn! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn!»² Fra de små barna i templet den dagen hadde denne glade betegnelsen lydt som et ekko. Men mange som kalte Jesus for Davids sønn, var ikke klar over hans guddom. De forstod ikke at Davids sønn også var Guds Sønn.

Som svar på uttalelsen om at Jesus var Davids sønn, sa han: «Hvordan kan da David, drevet av Ånden, kalle ham herre? ... Han sier jo: Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd til jeg får lagt dine fiender under dine føtter. Om nå David kaller Messias for herre, hvordan kan han da være Davids sønn?» Men ingen kunne

[460] svare ham et ord. Og fra den dagen våget ikke noen å spørre ham mer. Matt 22,15-46; Mark 12,13-40; Luk 20,20-47

Til advarsel og formaning

Det var den siste dagen Jesus underviste i templet. Store folkeskarer hadde vært samlet i Jerusalem, og alles oppmerksomhet hadde vært rettet mot ham. Menneskemengden hadde fylt tempelforgårdene og fulgt med i den striden som hadde vært i gang, og de lyttet spent til hvert ord han sa.

Aldri før hadde man vært vitne til noe slikt. Der stod den unge galileeren uten noe ytre tegn på jordisk verdighet eller kongemakt. Rundt ham var prestene i sine kostbare klær, rådsherrer i embetsdrakt som kjennetegn på deres høye stilling, og lovkyndige med skriftrullene de bar med seg, og som de ofte henviste til.

Jesus stod rolig foran dem med verdighet som en konge. Utrustet med myndighet fra himmelen betraktet han uforferdet sine motstandere som hadde forkastet og foraktet hans lære, og som nå stod ham etter livet. Mange av dem hadde angrepet ham, men deres planer om å fange ham i ord og få ham dømt hadde vært forgjeves. Gang på gang var han blitt utfordret og hadde fremholdt den rene, klare sannhet i motsetning til prestenes og fariseernes mørke og villfarelse. Han hadde vist disse lederne deres virkelige stilling og den gjengjeldelse som ville bli den sikre følgen hvis de fortsatte sine onde gjerninger. De var blitt advart på alle måter. Men enda var det en gjerning Kristus måtte gjøre, en oppgave han måtte fullføre.

Folkets interesse for Jesus og hans gjerning hadde stadig tiltatt. De var blitt fascinert av hans undervisning, men de var også temmelig rådville. De hadde respektert prestene og rabbinerne for deres klokskap og tilsynelatende fromhet. I alle religiøse spørsmål hadde de alltid bøyd seg i ubetinget lydighet for deres autoritet. Men nå så de at disse personene forsøkte å svekke tilliten til Jesus! Hans edelmodige karakter og hans kunnskap strålte klarere frem for hver gang han ble angrepet. De så på prestene og de eldste som stod der med senket blikk. I ansiktene deres leste de nederlag og forvirring. De undret seg over at rådsherrene ikke ville tro på Jesus, når hans lære var så klar og enkel. Selv visste de ikke hva de skulle gjøre. De

[461]

hadde jo alltid rettet seg etter deres råd. Derfor fulgte de nå deres reaksjoner med spent oppmerksomhet.

Ved hjelp av de lignelser Jesus hadde fortalt, var det hans hensikt både å advare rådsherrene og undervise folk som var villige til å la seg undervise. Men det var behov for enda tydeligere tale. Folket var slavebundet på grunn av sin respekt for tradisjonen og fordi de blindt trodde på et fordervet presteskap. Disse lenkene måtte Kristus bryte. Det måtte gjøres enda mer klart hvordan prestene, rådsherrene og fariseerne egentlig var.

Ve-rop over fariseerne og de skriftlærde

«På Mose stol sitter de skriftlærde og fariseerne, Alt det de sier, skal dere derfor gjøre og holde. Men det de gjør, skal dere ikke rette dere etter. For de sier ett og gjør noe annet.» De skriftlærde og fariseerne gjorde krav på å være utrustet med guddommelig myndighet lik den som Moses hadde. De var ubeskjedne nok til å ta hans plass som fortolkere av loven og som folkets dommere. På grunnlag av det krevde de den største aktelse og lydighet. Jesus påla sine tilhørere å gjøre det som rabbinerne lærte i samsvar med loven, men ikke følge deres eksempel. De etterlevde ikke sin egen lære.

De lærte mye som var i strid med Den Hellige skrift. Jesus sa: «De binder tunge bærer og lesser på folks skuldre, men selv vil de ikke løfte en finger for å flytte dem.» Fariseerne påla folket en mengde forskrifter som grunnet seg på tradisjonen, og som på en urimelig måte satte grenser for den personlige frihet. Visse deler av loven forklarte de på en slik måte at de påla folket å følge skikker som de selv i hemmelighet ignorerte. Når det tjente deres hensikt, påstod de til og med at de selv var fritatt fra dem.

Hele tiden la de an på å vise hvor fromme de var. Ikke noe ble ansett for å være for hellig, om det kunne tjene denne hensikt. Om sine bud hadde Gud sagt til Moses: «Bind dem på hånden som et merke og ha dem på pannen som en minneseddel.», Disse ordene har en dyp mening. Når man grunner på Guds ord og lever etter det, vil hele mennesket bli foredlet.

Når en persons liv og vandel er preget av rettferd og medfølelse med andre, vil hans handlinger lik et segl åpenbare prinsippene i Guds lov. Han vil ikke skitne hendene til med bestikkelse eller

noen form for korrupsjon og bedrag. Han vil gjøre gjerninger som er motivert av kjærlighet og medlidenhet, og blikket er klart og tillitvekkende fordi det er rettet mot et edelt mål. Det uttrykksfulle ansiktet og det talende blikket vitner om en uklanderlig karakter hos den som elsker og ærer Guds ord.

[462]

Men jødene på Kristi tid hadde ikke øye for noe av dette. Befalingen som ble gitt til Moses, ble forvansket til et påbud om at forskriftene i Guds ord skulle bæres utenpå. De ble derfor skrevet på pergamentstrimler og festet til hode og håndledd på en iøynefallende måte. Men dette førte ikke til at Guds lov fikk et sterkere feste i hjerte og sinn. Disse pergamentstrimlene var bare for å vekke oppmerksomhet. De som bar dem, mente å omgi seg med en atmosfære av gudsfrykt som ville vekke ærbødig aktelse hos folket. Jesus angrep dette nytteløse hykleriet.

«Alle sine gjerninger gjør de for at folk skal se det. De gjør sine bønneremmer brede og sine minnedusker store; de elsker å ha hedersplassene i selskaper og sitte fremst i synagogene og vil gjerne at folk skal hilse dem på torget og kalle dem rabbi. Men dere skal ikke la dere kalle rabbi, for det er en som er lærer for dere, og dere er alle søsken. Og kall ikke noen her på jorden far; for dere har bare en Far, han som er i himmelen. La heller ikke noen kalle dere veiledere; for dere har bare en veileder: Kristus.»

På denne tydelige måten avslørte Jesus den selviske ærgjerrighet som alltid prøvde å vinne plass og makt. Den la an på å vise frem en falsk ydmykhet mens hjertet var fylt av griskhet og misunnelse. Når noen ble innbudt til et gjestebud, ble gjestene plassert etter rang. De som fikk hedersplassene, fikk den største oppmerksomhet og spesielle privilegier. Fariseerne la alltid an på å sikre seg disse ærefulle plassene. Jesus irettesatte dem som fulgte en slik fremgangsmåte.

Han klandret også den forfengeligheit som kom til syne ved at de traktet etter å bli kalt rabbi eller mester. Han erklærte at en slik tittel ikke tilkom noe menneske, bare Kristus. Prestene, de skriftlærde og rådsherrene som tolket og håndhevet loven, var alle brødre, barn av en Far. Jesus innprentet i folket at de ikke skulle gi noe menneske en ærestittel som antydte at vedkommende kontrollerte deres samvittighet eller tro.

Hvis Kristus hadde vært på jorden i dag og hadde vært omgitt av slike som blir omtalt med geistlige ærestitler, ville han da ikke

ha sagt det samme: «La heller ikke noen kalle dere veiledere, for dere har bare en veileder: Kristus.» Bibelen sier om Gud: «Hellig og fryktingytende er hans navn.»² Hvilket menneske passer en slik tittel på? Hvor lite åpenbarer ikke et menneske av den visdom og rettferd den antyder! Hvor mange av dem som har en slik tittel, fremstiller ikke Guds navn og karakter i et uriktig lys! Hvor ofte er ikke ærgjerrighet, tyranni og de mest foraktelige synder blitt skjult under et høyt og hellig embetes utsmykte drakter! Jesus fortsatte:

«Den som er størst blant dere, skal være de andres tjener. Den som setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt.» Igjen og igjen hadde Kristus fremholdt at det er den moralske verdi som er målestokken for sann storhet. Etter himmelens vurdering består storsinn i at vi lever for våre medmenneskers velferd ved å gjøre gjerninger som springer ut av kjærlighet og barmhjertighet. Kristus, ærens konge, var tjener for falne mennesker.

[463] «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! Dere stenger himmelriket for menneskene. Selv går dere ikke inn, og dere tillater ikke dem å gå inn som gjerne vil.» Ved at prestene og de lovkyndige forvrengte Den Hellige skrift, mørkla de sinnet til dem som ellers ville ha tatt imot kunnskapen om Kristi rike, og det indre gudsliv som er avgjørende for sann hellighet.

«Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere!» «De slår til seg enkers hus og holder lange bønner for syns skyld. Men de skal få så meget hardere dom!» Fariseerne hadde stor innflytelse hos folket. Dette benyttet de seg av til egen fordel og det som tjente deres egne interesser. De vant tillit hos fromme enker, og fremholdt så at det var deres plikt å gi sin eiendom til religiøse formål. Etter å ha sikret seg kontroll over pengene deres, brukte disse utspekulerte renkesmedene dem på seg selv. For å dekke over sin uærlighet holdt de lange offentlige bønner og gjorde stort vesen av sin fromhet. Kristus erklærte at dette hykleriet ville påføre dem en så mye hardere dom. Den samme irettesettelsen rammer mange i dag som gir seg ut for å være fromme og har en høy bekjennelse. Deres liv er flekket av egoisme og begjærighet. Men alt dette dekker de med en kappe av tilsynelatende renhet. Slik kan de for en stund føre sine medmennesker bak lyset. Men de kan ikke bedra Gud. Han leser hvert motiv og vil dømme enhver etter hans gjerninger.

Kristus var skånselløs i sin fordømmelse av misbruk, men han var nøye med ikke å svekke forpliktelsene. Han klandret den selviskhet som tok gaver fra enker og deretter misbrukte gavene. Samtidig roste han enken som kom med sitt offer til Guds skattkammer. Om mennesker misbrukte gaven, kunne det ikke hindre Gud i å velsigne giveren.

Enkens offer

Jesus var i hallen der tempelkisten stod, og han la merke til dem som kom for å gi sine gaver. Mange av de rike kom med svære summer som de gjorde stort vesen av. Jesus så bedrøvet på dem, men uttalte seg ikke om deres rause offer. Snart etter lyste ansiktet hans opp da han så en fattig enke som nølende nærmet seg. Det var som om hun var redd for å bli sett. Mens de rike og hovmodige feiet forbi for å legge sine offer i kisten, vek hun tilbake som om hun nesten ikke våget å gå nærmere. Likevel hadde hun trang til å gjøre noe for den saken hun elsket, selv om det var aldri så lite. Hun så på gaven hun hadde i hånden. Den var svært liten sammenlignet med gavene fra de andre omkring henne. Men dette var alt hun hadde. Hun passet på til hun fikk en anledning. Så kastet hun raskt sine to småmynter i kisten og snudde seg for å skynde seg bort. Men idet hun gjorde dette, ble hun oppmerksom på Jesu alvorsfulle blick som var festet på henne.

[464]

Jesus kalte disiplene til seg og bad dem legge merke til den fattige enken. Da hørte hun hans anerkjennende ord: «Sannelig, jeg sier dere: Denne fattige enken har gitt mer enn noen av de andre som la penger i tempelkisten.» Gledestårer fylte øynene hennes da hun følte at det hun gjorde, ble forstått og verdsatt. Mange ville ha rådet henne til å beholde den lille almissen til eget bruk. Når den falt i hendene til de velnærte prestene, ville den forsvinne blant de mange kostbare gaver som ble lagt i kisten. Men Jesus forstod hennes motiv. Hun trodde at tempeltjenesten var innstiftet av Gud, og hun var ivrig etter å gjøre sitt ytterste for å støtte den. Hun gjorde det hun kunne, og hennes handling skulle stå som et minnesmerke om henne gjennom alle tider, og til glede for henne i evigheten. Hun gav av hele sitt hjerte. Verdien av den ble ikke beregnet etter

myntenens verdi, men etter den kjærlighet til Gud og den interesse for hans verk som hadde tilskyndet henne til å handle som hun gjorde.

Jesus sa om henne: «Denne fattige enken har gitt mer enn noen av de andre.» De rike hadde gitt av sin overflod, og mange av dem hadde gjort det for å bli sett og æret av mennesker. Deres store gaver hadde ikke kostet dem noen komfort eller endog luksus. De hadde ikke betydd noen oppofrelse og kunne ikke i verdi sammenlignes med enkens småmynter.

Det er motivet som har betydning for våre handlinger og preger dem med vanære eller med høy moralsk verdi. Det som Gud regner for å være mest dyrebart, er ikke de store ting som alle ser og priser i høye toner. De små plikter som blir utført med glede; de små gaver som det ikke blir gjort noe vesen av, og som i menneskers øyne kan synes verdiløse, er ofte de som står høyest i Guds øyne. Et trofast og kjærlig sinn er mer dyrebart for Gud enn den kosteligste gave. Den fattige enken gav det hun hadde til livsopphold, for å kunne gjøre det lille hun gjorde. Hun nektet seg selv maten for å kunne gi disse to småmyntene til den saken hun elsket. Og hun gjorde det i tro og tillit til at hennes himmelske Far ikke ville se bort fra hennes store nød. Det var denne uselviske holdning og barnlige tro som vant Jesu anerkjennelse.

Blant de fattige er det mange som lengter etter å vise sin takknemlighet til Gud for hans nåde og sannhet. Sammen med sine mer velstående trosfeller ønsker de inderlig å være med å støtte hans sak. Disse menneskene må ikke bli avvist. De må få lov å legge de små gavene sine i himmelens bank. Hvis disse tilsynelatende ubetydelige gaver blir gitt av et hjerte som er fylt av kjærlighet til Gud, blir de til hellige, uvurderlige offergaver som vinner Guds velvilje og velsignelse.

Da Jesus sa: «Denne fattige enken har gitt mer enn noen av de andre,» talte han sant, ikke bare om motivet, men om følgene av hennes gave. De «to småmynter, verd noen få øre», har tilført Guds skattkammer en pengesum som er langt større enn pengebeløpene som de rike jødene kom med. Innflytelsen av denne lille gaven har vært lik en vannstrøm, til å begynne med ganske liten, men etter som den har flytt ned gjennom tidsaldrene, er den blitt bredere og dypere. På tusen måter har den vært til hjelp for de fattige og til utbredelse av evangeliet. Enkens eksempel på selvoppofrelse har virket igjen

og igjen på tusener av mennesker i alle land og gjennom alle tider. Det har talt både til rike og fattige, og deres offer har gjort verdien av hennes gave så mye større. Guds velsignelse over enkens småmynter har gjort dem til en kilde som har gitt store resultater. Slik er det med hver gave som blir gitt, og hver handling som blir utført med et oppriktig ønske om at Gud må bli æret. Den blir en del av Guds store plan. Ikke noe menneske kan beregne de gode følger den har.

Jesus fortsatte sine ve-rop over de skriftlærde og fariseerne: «Ve dere, blinde veiledere, som sier: Å sverge ved templet betyr ingen ting, men å sverge ved gullet i templet, det forplikter. Dere blinde dårer! Hva er størst: gullet, eller templet som gjør gullet hellig? Og videre sier dere: Å sverge ved alteret betyr ingen ting, men å sverge ved offergaven som ligger på alteret, det forplikter. Hvor blinde dere er! Hva er størst: offergaven, eller alteret som gjør gaven hellig?»

De fordreide loven

Prestene tolket Guds krav etter sine egne falske og trange normer. De dristet seg til å trekke nøyaktige skillelinjer når det gjaldt den forholdsmessige skyldeffekt av forskjellige synder. Noen gikk de lett over, mens andre som kanskje hadde mindre betydning, ble behandlet som utilgivelige. For vederlag i penger fritok de folk fra å holde sine høytidelige løfter, og for store pengesummer kunne de somme tider tolerere skjendige forbrytelser. Samtidig kunne disse prestene og rådsherrene i andre tilfeller avsi harde dommer for ubetydelige forseelser.

«Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! Dere gir tiende av mynte og anis og karve, men bryr dere ikke om det som veier mer i loven; rettferdighet, barmhjertighet og troskap. Dette skulle gjøres, og det andre ikke forsømmes.» På denne måten fordømmer Kristus igjen misbruk av hellige plikter. Selve forpliktelsen setter han ikke til side. Tiendesystemet var bestemt av Gud, og det hadde vært praktisert fra de tidligste tider. Abraham, de troendes far, betalte tiende av alt det han hadde. De jødiske rådsherrer anerkjente plikten til å betale tiende, og dette var riktig. Men de overlot det ikke til folket selv å oppfylle sin forpliktelse. Vilkårige regler ble gitt for hvert enkelt tilfelle. Kravene var blitt så kompliserte at det var umulig å oppfylle dem. Ingen visste om han hadde oppfylt sine forpliktelser.

Slik som Gud hadde innstiftet ordningen, var den rettferdig og rimelig, men prestene og rabbinerne hadde gjort den til en besværlig byrde.

[467] Alt det Gud påbyr, er viktig. Kristus anerkjente betaling av tiende som en plikt. Men han viste at dette ikke kunne unnskyldte forsømmelse av andre plikter. Fariseerne var svært nøye med å gi tiende av hageprodukter, slik som mynte, anis og karve. Dette kostet dem lite og gav dem ry for å være pliktoppfyllende og fromme. Samtidig ble folket undertrykt av deres unyttige restriksjoner som brøt ned respekten for den hellige ordning som Gud selv hadde bestemt. De fikk menneskene til å være opptatt med ubetydelige forskjeller og vendte deres oppmerksomhet bort fra vesentlige sannheter. Det som veier mer i loven - rettferdighet, barmhjertighet og sannhet - ble forsømt. «Dette skulle gjøres, og det andre ikke forsømmes,» sa Jesus.

Rabbinerne hadde på lignende måte også forvrengt andre lover. I den veiledning som ble gitt gjennom Moses, var det forbudt å spise noe urent. Bruk av svinekjøtt og kjøttet av visse andre dyr var forbudt fordi det var sannsynlig at urenheter kunne infisere blodet og forkorte livet. Men fariseerne nøyde seg ikke med de begrensninger som Gud hadde gitt. De gikk til ytterligheter som var helt uberettiget. Blant annet ble det forlangt at folk skulle sile alt vann som ble brukt, for at det ikke skulle inneholde det minste insekt som kunne klassifiseres sammen med urene dyr. Når Jesus sammenlignet disse krav om bagatellmessige ting med størrelsen av fariseernes faktiske synder, sa han til dem: «Blinde veiledere, som avsiler myggen, men sluker kamelen!»

Hvitkalkede graver

«Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! Dere ligner hvitkalkede graver, de som utvendig er vakre å se til, men innvendig er fulle av dødningeben og all slags urenheter.» Likesom de hvitkalkede gravene som var vakkert utsmykket, men skjulte levninger som var gått i forråtnelse, ble prestenes og rådsherrenes synd og urettferdighet skjult av deres ytre hellighet.

Jesus fortsatte: «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! Dere bygger gravsteder for profetene og utsmykker gravmælene for

hellige menn, og sier: Hadde vi levd i våre fedres dager, ville vi ikke ha vært med på å drepe profetene. Altså er dere selv vitner om at dere er barn av dem som myrdet profetene.» For å vise sin aktelse for de døde profetene var jødene svært ivrige etter å utsmykke gravene deres. Men de fikk ikke noe gagn av det profetene lærte, og de aktet heller ikke på deres irettesettelser.

På Jesu tid hadde man en overtroisk aktelse for de døde hvilesteder, og enorme pengesummer ble ødslet for å utsmykke dem. I Guds øyne var dette avguderi. I sin overdrevne aktelse for de døde viste menneskene at de ikke elsket Gud over alle ting og heller ikke sin neste som seg selv. Det samme avguderi blir også i dag drevet ganske langt. Mange gjør seg skyldige i å forsømme enker og farløse, syke og fattige for å kunne føre opp kostbare minnesmerker over de døde. Det brukes rikelig med tid, penger og arbeid til dette, mens plikter forblir ugjort overfor dem som lever - plikter som Kristus tydelig har påbudt.

Fariseerne bygde gravmæler over profetene og prydet deres gravsteder, og sa til hverandre: Hadde vi levd på våre fedres tid, ville vi ikke gått sammen med dem i å utgyte Guds tjeneres blod. Samtidig la de planer om å ta hans Sønns liv. Dette bør være en påminnelse for oss. Det bør åpne våre øyne for Satans makt til å bedra dem som vender seg bort fra sannhetens lys. Mange følger i fariseernes spor. De hedrer dem som døde for sin tro, og de undrer seg over jødernes blindhet da de forkastet Kristus. Hadde vi levd på hans tid, sier de, ville vi med glede tatt imot hans lære. Vi ville aldri tatt del i den skyld som kom over dem som forkastet Kristus. Men når lydighet mot Gud krever selvfornektelse og ydmykhet, undertrykker de sin overbevisning og nekter å vise lydighet.

[468]

Slik viser de den samme holdning som de fariseerne Kristus gikk så hardt ut mot.

Fordi de forkastet Kristus

Lite forestilte jødene seg det fryktelige ansvaret ved å forkaste Kristus. Fra den stund da det første uskyldige blod ble utøst, da den rettfærdige Abel falt for Kains hånd, har det samme gjentatt seg, og skylden er blitt større. Gjennom alle tider hadde profetene talt mot kongenes, herskernes og folkets synder. De forkynte det Gud

påla dem, og de var lydige mot hans vilje, selv om det kunne koste dem livet. Fra slekt til slekt hadde det hopet seg opp en fryktelig straffedom over dem som forkastet lys og sannhet. Kristi fiender var nå i ferd med å kalle det samme ned over seg selv. Prestenes og rådsherrenes synd var større enn hos noe tidligere slektsledd. Ved å forkaste Jesus ble de ansvarlige for alle de rettferdige som var blitt slått i hjel, fra Abel til Kristus. Deres ugudelighets beger var i ferd med å flyte over. Snart skulle det øses ut over dem selv i rettferdig gjengjeldelse. Jesus advarte dem mot dette:

«Slik skal straffen komme over dere for alt det uskyldige blod som er utøst på jorden, helt fra drapet på den rettferdige Abel og like til drapet på Sakarja, sønn av Barakia, som dere slo i hjel mellom templet og alteret. Sannelig, jeg sier dere: Alt dette skal ramme denne slekt.»

De skriftlærde og fariseerne som lyttet til Jesus, visste at dette var sant. De kjente til hvordan profeten Sakarja var blitt drept. Mens de advarende ordene fra Gud var på hans lepper, ble den frafalne kongen grepet av et djevelsk raseri, og han gav ordre om å slå profeten i hjel. Hans blod hadde satt merker på selve steinene i templet og lot seg ikke fjerne, men fortsatte å være et vitnesbyrd mot det frafalne Israel. Så lenge templet stod, ville merkene etter dette rettferdige menneskes blod være der og rope til Gud om hevn. Da Jesus henviste til disse fryktelige synder, for det et redselsgys gjennom folkemengden.

Med blikket rettet mot fremtiden erklærte Jesus at jødernes ubotferdighet og mangel på toleranse overfor Guds tjenere ville bli den samme i fremtiden som den hadde vært i fortiden:

[469] «Derfor sender jeg til dere profeter og vismenn og skriftlærde. Noen av dem skal dere drepe og korsfeste, andre skal dere piske i synagogene og forfølge fra by til by.» Profeter og vismenn som var fulle av tro og Den Hellige Ånd, ville bli dømt og drept slik som Stefanus, Jakob og mange andre. Med hånden løftet mot himmelen og omgitt av et guddommelig lys, talte Kristus som en dommer til dem som stod foran ham. Stemmen som så ofte hadde lydt mildt og tryglende, var nå streng med irettesettelse og dom. Tilhørerne gyste. Inntrykket av hans ord og hans blick skulle aldri slettes ut.

Kristi harme var rettet mot hykleriet og de grove syndene. Med det ville de ødelegge sin egen sjel, bedra folket og vanære Gud. I prestenes og rådsherrenes skinnhellige og villedende måte å reson-

ner på, så han Satans redskaper i virksomhet. Hans fordømmelse av synd hadde vært hard og skarp. Men han nevnte ikke noe om gjengjeldelse. Han nærte en hellig vrede mot mørkets fyrste, men lot seg ikke irritere. Slik vil en kristen som lever i harmoni med Gud og er i besittelse av kjærlighetens og barmhjertighetens milde sinn, føle en rettferdig harme overfor synd. Men han vil ikke hisse seg opp og skjelle ut dem som fornærmer ham. Selv når han møter slike som blir drevet av onde krefter, og som går aktivt inn for å holde fast ved usannhet, vil han ved Kristi hjelp likevel bevare ro og selvbeherskelse.

Jesu ansikt var preget av guddommelig medlidenhet da han kastet et siste blick på templet og deretter på sine tilhørere. Med bitre tårer og en røst som var gråtkvalt av sjeleangst, utbrøt han: «Jerusalem, Jerusalem, du som slår profetene i hjel og steiner dem som blir sendt til deg! Hvor ofte ville jeg ikke samle dine barn, som en høne samler kyllingene under sine vinger. Men dere ville ikke.» Dette er avskjedskampen. I Kristi klage er det selve Guds hjerte som utøser seg. Det er det hemmelighetsfulle farvel fra Guddommens langmodige kjærlighet.

Både fariseerne og saddukeerne var brakt til taushet. Jesus kalte disiplene til seg og gjorde seg i stand til å forlate templet. Han opptrådte ikke som om han hadde lidd nederlag eller var tvunget bort fra sine motstandere, men som den som hadde fullbyrdet sin gjerning. Nå trakk han seg tilbake som stridens seierherre.

De sannhetens perler som kom fra Jesu munn denne begivenhetsrike dagen, ble bevart i manges hjerter. Hos dem ble nye tanker vekt til live, nye forhåpninger ble vekt, og et nytt avsnitt begynte. Etter Kristi korsfestelse og oppstandelse kom disse personene frem i første rekke og fullførte sitt guddommelige oppdrag med en visdom og iver som stod i forhold til gjerningens storhet. De forkynte et budskap som talte til menneskenes hjerter og svekket gammel overtro som lenge hadde forkrøplet livet for tusener. Mot deres vitnesbyrd ble menneskelige teorier og filosofier til tomme fabler. Jesu ord førte til mektige resultater hos den undrende skaren av mennesker som var grepet av hellig ærefrykt der i templet i Jerusalem.

Men Israel som nasjon hadde skilt seg fra Gud. De naturlige grenene på oliventreet var brutt av. Da Jesus for siste gang betraktet templet innvendig, sa han med sorgfull, men opphøyd verdighet:

- [470] «Huset deres blir forlatt! For jeg sier dere: Heretter skal dere ikke se meg før dere sier: Velsignet være han som kommer, i Herrens navn!» Hittil hadde han kalt templet sin Fars hus. Men når Guds Sønn nå forlot disse murene, ville Guds nærvær for alltid bli trukket tilbake fra det tempel som var bygd til hans ære. Fra nå av ville seremoniene her være meningsløse og tjenesten der en parodi. Matt 23; Mark 12,41-44; Luk 20,45-47; 21, 1-4

I den ytre forgård

Blant dem som var kommet til Jerusalem for å tilbe under høytiden, var det noen grekere. De gikk til Filip, som var fra Betsaida i Galilea, og sa: «Herre, vi vil gjerne møte Jesus.» Filip kom og fortalte det til Andreas, og Andreas og Filip gikk så og sa det til Jesus.

Grekere oppsøker Jesus

På denne tiden så Kristi gjerning ut til å ende i et voldsomt nederlag. Han var den seirende part i striden med prestene og fariseerne, men det var tydelig at de aldri ville anerkjenne ham som Messias. Den endelige atskillelsen var kommet. For disiplene virket alt håpløst. Men Kristus nærmet seg fullendelsen av sitt verk. Den store begivenheten som angikk ikke bare den jødiske nasjon, men hele verden, var i ferd med å inntreffe. Da han hørte den ivrige bønne: «Vi vil gjerne møte Jesus,» som var et ekko av ropet fra en hungrende verden, lyste ansiktet hans opp, og han sa: «Timen er kommet da Menneskesønnen skal bli forherliget.» I grekernes bønn så han et pant på resultatene av sitt store offer.

Disse mennene kom vestfra for å treffe Jesus ved slutten av hans liv. På samme måten hadde vismennene kommet østfra ved begynnelsen av hans jordeliv. I tiden omkring Jesu fødsel var jødefolket så opptatt av sine egne ærgjerrige planer at de ikke visste om hans komme. Vismennene fra et fremmed land kom til krybben med sine gaver for å tilbe Jesus. Nå kom disse grekerne som representerte verdens nasjoner, stammer og folk, for å møte ham. Slik ville folk fra alle land og tidsaldrer bli dratt mot Kristi kors. Slik skal mange komme fra «øst og fra vest og sitte til bords med Abraham og Isak og Jakob i himmelriket». 1

[471]

Grekerne hadde hørt om Kristi triumftog inn i Jerusalem. Noen mente, og hadde også spredt det rykte, at han hadde drevet prestene og rådsherrene bort fra templet, og at han skulle opprette Davids

trone og regjere som Israels konge. Grekerne lengtet etter å få vite hva som var sannheten om hans misjon. «Vi vil gjerne møte Jesus,» sa de. De fikk sitt ønske oppfylt. Da Jesus fikk denne meldingen, oppholdt han seg i den delen av templet hvor alle andre enn jøder var nektet adgang. Men han gikk ut til grekerne i den ytre forgården og hadde en personlig samtale med dem.

Timen var kommet da Kristus skulle herliggjøres. Han stod i korsets skygge, og grekernes ønske viste ham at det offer han stod i ferd med å bringe, ville føre mange sønner og døtre til Gud. Han visste at grekerne snart ville få se ham i en situasjon som de da ikke drømte om. De ville få se ham ved siden av Barabbas, en røver og morder, som ville bli frigitt i stedet for Guds Sønn. De ville få høre hvordan folket, som var inspirert av prestene og rådsherrene, traff sitt valg. Til spørsmålet: «Hva skal jeg da gjøre med Jesus, som kalles Messias?» ville svaret lyde: «Han skal korsfestes!»²

Ved at Jesus på denne måten gjorde soning for menneskenes synd, visste han at hans rike ville bli fullkommengjort og bre seg til hele verden. Han skulle være gjenoppretteren, og hans Ånd ville få overhånd. Et øyeblikk skuet han inn i fremtiden og hørte de stemmene som overalt i verden forkynte: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd.»³

I disse fremmede så han pantet på en rik høst når skillemuren mellom jøder og hedninger ble fjernet. Da skulle alle nasjoner, tungemål og folk få høre budskapet om frelse. Forventningen om dette og fullbyrdelsen av hans håp kom til uttrykk i disse ordene: «Timen er kommet da Menneskesønnen skal bli forherliget.» Men måten som denne herliggjørelsen måtte foregå på, var aldri ute av Kristi sinn. Innsamlingen av hedningene skulle følge etter hans død som nå nærmet seg. Bare ved hans død kunne verden bli frelst. Likesom et hvetekorn måtte Guds Sønn legges i jorden og dø, bli gravlagt og gjemt for menneskers blikk. Men han skulle leve igjen.

Lignelsen om hvetekornet

Kristus talte om sin fremtid. Dette gjorde han ved hjelp av ting i naturen for at disiplene skulle kunne forstå det. Det virkelige resultat av hans misjon skulle oppnås ved hans død. «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare

det ene korn. Men hvis det dør, bærer det rik frukt.» Når hvetekornet faller i jorden og dør, spirer det og bærer frukt. Slik ville Kristi død resultere i frukt for Guds rike. I samsvar med loven i planteriket skulle liv bli resultatet av hans død.

De som dyrker jorden, har stadig dette bildet foran seg. År etter år tar menneskene vare på det de har av korn, ved tilsynelatende å kaste bort den beste delen av det. En stund må det ligge skjult i jorden mens Herren våker over det. Så kommer spirene frem, deretter akset og så korn i akset. Men denne utviklingen kan ikke finne sted uten at kornet graves ned og blir dekket av jord. Det er skjult og tilsynelatende tapt.

[472]

Sæden som er begravd i jorden, gir sin frukt, og i sin tid blir den selv sådd. På den måten blir avlingen mangfoldiggjort. Slik ville også Kristi død på Golgata bære frukt til evig liv. Å betrakte og grunne på dette offer vil bli den største herlighet for dem som er en frukt av det, og som derfor skal leve gjennom evige tider.

Det hvetekornet som bevarer sitt eget liv, kan ikke frembringe noen frukt. Det blir bare det ene kornet. Hvis Kristus hadde villet, kunne han ha spart seg selv for døden. Men hadde han gjort det, ville han blitt alene, og han kunne ikke ha ført noen sønner og døtre til Gud. Bare ved å oppgi sitt liv kunne han gi liv til menneskeheten. Bare ved å legges i jorden for å dø kunne han bli såkornet som skulle gi den veldige avlingen - den tallrike skaren fra alle nasjoner, stammer, tungemål og folk som blir gjenløst til Gud.

Jesus setter dette i sammenheng med læren om selvoppofrelse som alle bør tilegne seg: «Den som elsker sitt liv, skal miste det, og den som hater sitt liv i denne verden, skal berge det og få evig liv.» Alle som vil være Kristi medarbeidere, og som ønsker å bære frukt, må først falle i jorden og dø. Livet må legges ned i den plogfuren som er verdens nød. Egenkjærligheten og egeninteressen må dø. Selvoppofrelsens lover selvoppholdelsens lov. Husbonden tar vare på kornet ved å kaste det bort. Slik er det også i menneskelivet. Å gi er å leve. Det livet som blir bevart, er det livet som blir gitt til tjeneste for Gud og mennesker. De som ofrer sitt liv i denne verden for Kristi skyld, skal berge det og få evig liv.

Det livet vi bruker på oss selv, ligner det kornet som blir spist. Det blir borte, men blir ikke forøket. En person kan samle alt han makter til seg selv. Han kan leve, tenke og legge planer for seg selv.

Men hans liv svinner bort, og han har ingenting. Å tjene seg selv er å ødelegge seg selv.

«Om noen vil tjene meg,» sa Jesus, «må han følge meg, og der jeg er, skal også min tjener være. Den som tjener meg, skal få ære av Faderen.» Alle som sammen med Jesus har båret selvoppofrelsens kors, vil få del med ham i hans herlighet. Det var en glede for Jesus i hans ydmykelse og smerte at disiplene skulle bli herliggjort med ham. De er frukten av hans selvoppofrelse. Hans lønn er at hans karakter og sinnelag kommer til uttrykk i dem. Det vil bli hans glede gjennom evigheten. Denne gleden deler de med ham når frukten av deres arbeid og offer viser seg i andres liv. De er Kristi medarbeidere, og Faderen vil ære dem slik som han ærer sin Sønn.

[473] Budskapet fra grekerne, som var et symbol på innsamlingen av hedningene, gjorde at hele Jesu misjon trådte frem i hans sinn. Gjenløsningens verk passerte revy for hans blikk, helt fra den tiden da planen ble lagt i himmelen, til den død som han nå skulle lide. En hemmelighetsfull sky syntes å omgi Guds Sønn. De som var i nærheten av ham, følte dens mørke uhygge. Han satt i dype tanker. Endelig ble stillheten brutt av hans sorgfulle stemme: «Nå er min sjel fylt av angst. Men skal jeg så si: Far, frels meg fra denne stunden?»

I sin forutfølelse var Jesus alt i ferd med å drikke den bitre skål. Hans menneskelighet krympet seg for det øyeblikket da han skulle føle seg oppgitt og sviktet, da han etter alt å dømme endog ville bli forlatt av Gud, da alle ville se at han var rammet, slått av Gud og plaget.⁴ Han krympet seg med tanke på å bli utsatt for offentlig skam og bli behandlet som den verste forbryter, og så lide en skammelig og vanærende død. Han hadde en forutelse om kampen mot mørkets makter, en følelse av den fryktelige byrde av menneskenes overtredelser og Faderens vrede på grunn av synden. Alt dette gjorde at han ble helt kraftløs, og dødsblekheten bredte seg over ansiktet.

Omgitt av guddommelig lysglans

Så gav han uttrykk for sin guddommelige underkastelse under Faderens vilje, og sa: «Til denne stund skulle jeg komme Far, la ditt navn bli forherliget!» Bare ved Kristi død kunne Satans rike overvinnes. Bare på den måten kunne menneskene bli gjenløst og Gud bli

herliggjort. Jesus gikk med på å lide sjeleangst, han påtok seg offeret. Himmelens konge samtykket i å lide som syndebæreren. «Far, la ditt navn bli forherliget,» sa han. Da han uttalte dette, kom det et svar fra skyen som holdt seg svevende over hodet hans: «Jeg har forherliget det, og skal igjen forherlige det.» Hele Kristi liv, fra krybben og til den stund da disse ordene ble uttalt, hadde herliggjort Gud. I den kommende prøven ville hans guddommelig-menneskelige lidelser i sannhet herliggjøre Faderens navn.

Da røsten lød, brøt et lys ut fra skyen og omgav Kristus. Det var som om Allmaktens armer ble slått omkring ham likesom en ildmur. Folket betraktet dette med skrekk og undring. Ingen våget å si noe. Uten et ord og mens de holdt pusten, stod alle der med øynene festet på Jesus. Da Faderen hadde gitt sitt vitnesbyrd, løftet skyen seg og ble spredt. For en stund var den synlige forbindelsen mellom Faderen og Sønnen brutt.

Mengden som stod omkring og hørte dette, sa at det hadde tordnet. Andre sa: «Det var en engel som talte til ham.» Men grekerne som hadde oppsøkt ham, så skyen og hørte røsten, og de forstod at dette virkelig var Kristus. For dem ble han åpenbart som Guds utsending.

Guds røst hadde lydt ved Jesu dåp i begynnelsen av hans virksomhet, og igjen ved forklarelsen på fjellet. Nå ved slutten av hans virksomhet lød den for tredje gang og ble hørt av mange mennesker under særegne omstendigheter. Jesus hadde nettopp uttalt den mest alvorlige sannhet om jødernes situasjon. Han hadde gitt sin siste appell og hadde uttalt dommen over dem. Nå satte Gud igjen sitt segl på sin Sønnis misjon. Han anerkjente ham som Israel hadde forkastet. «Denne røsten lød ikke for min skyld,» sa Jesus, «men for deres.» Dette var det største beviset på at han var Messias, Faderens bekreftelse på at Jesus hadde sagt sannheten, at han var Guds Sønn.

[474]

Jesus taler om sin død

«Nå felles dommen over denne verden,» sa Jesus videre, «nå skal denne verdens fyrste kastes ut. Og når jeg blir løftet opp fra jorden, skal jeg dra alle til meg.» Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle få. Dette er det avgjørende øyeblikk for verden. Hvis jeg blir sonofferet for menneskenes synd, vil verden bli opplyst.

Satans grep på menneskesjelen vil bli brutt. Guds ødelagte bilde vil bli gjenopprettet i menneskeheten, og en familie av troende vil til sist arve det himmelske hjem. Dette er resultatet av Kristi død. Jesus fortaper seg i synet av de seierens vyer som rulles opp for hans blikk. Han ser korset, det grufulle, vanærende kors med alle de redsler som følger med. Han ser det stråle i herlighet.

Men menneskets gjenløsning er ikke det eneste som blir fullbyrdet ved korset. Guds kjærlighet blir åpenbart for hele universet. Denne verdens fyrste blir kastet ut. De anklager som Satan har rettet mot Gud, blir gjendrevet. Den vanære som han har påført himmelen, blir fjernet for all evighet. Kristus drar både engler og mennesker til seg. «Når jeg blir løftet opp fra jorden, skal jeg dra alle til meg.»

Mange mennesker var samlet rundt Kristus da han uttalte dette, og en av dem sa: «Vi har hørt at det står i loven at Messias skal leve for alltid. Hvordan kan du da si at Menneskesønnen skal bli løftet opp? Hvem er denne Menneskesønnen?» Jesus svarte: «Ennå en liten stund er lyset hos dere. Dere må vandre mens dere ennå har lyset, så ikke mørket faller over dere. Den som vandrer i mørket, vet ikke hvor han går hen. Tro på lyset mens dere ennå har lyset, så dere kan bli lysets barn.»

«Enda han hadde gjort så mange tegn for øynene på dem, trodde de ikke på ham.» De hadde en gang spurt ham: «Hvilket tegn gjør du, så vi kan se det og tro på deg?»⁵ Utallige tegn var gitt, men de hadde lukket øynene og forherdet seg. Nå da Faderen selv hadde talt, og de ikke kunne be om flere tegn, nektet de fremdeles å tro.

Likevel var det mange som trodde på ham, også av rådsherrene. Men på grunn av fariseerne bekjente de det ikke, for at de ikke skulle bli utstøtt av synagogen. De brydde seg mer om menneskers ros enn om Guds bifall. For å unngå vanære og skam fornektet de Kristus og forkastet tilbudet om evig liv. Hvor mange er det ikke som gjennom alle århundrer siden den gang har gjort det samme! For dem gjelder Jesu advarende ord: «Den som vil berge sitt liv, skal miste det.» «Den som avviser meg og ikke tar imot mine ord, har likevel en dommer: Det ord jeg har talt, skal dømme ham på den siste dag.»⁶

Ve dem som ikke kjente sin besøkelsestid! Langsamt og sorgfull forlot Kristus tempelområdet for alltid.

Jesu store endetidsprofeti

Jesu store endetidsprofeti

Jesu ord til prestene og rådsherrene: «Huset deres blir forlatt!» I hadde skremt dem. De lot som om de var likegyldige, men spørsmålet om betydningen av denne uttalelsen fortsatte å uroe dem. En usynlig fare syntes å true. Var det mulig at dette praktfulle templet som var nasjonens stolthet, snart skulle bli en ruinhaug? Også disiplene følte denne forutanselsen av noe ondt, og de ventet spent og engstelig på en mer bestemt uttalelse av Jesus. Da de gikk ut av templet sammen med ham, gjorde de ham oppmerksom på hvor vakkert og solid det var. Steinene var av det reneste marmor, blende hvite, og noen var av en nesten fabelaktig størrelse. En del av muren hadde holdt stand under beleiringen av Nebukadnesars hær. Det fullkomne murverket så ut som en eneste massiv steinblokk som var hogd hel ut fra steinbruddet. Disiplene var ikke i stand til å fatte hvordan slike mektige murer kunne legges i grus.

Hvilke usagte tanker kan i dette øyeblikket ha rørt seg i sinnet hos ham som folket forkastet? Det var virkelig et imponerende syn han hadde foran seg. Men med sorg sa han: Jeg ser det alt sammen. Bygningene er praktfulle. Dere peker på disse murene som synes å være uforgjengelige. Men hør hva jeg sier: Det vil komme en dag da det ikke skal bli «stein tilbake på stein; alt skal rives ned».

Jerusalems ødeleggelse og Kristi gjenkomst

Dette sa Jesus i påhør av mange mennesker. Men da han var blitt alene, kom Peter, Johannes, Jakob og Andreas til ham mens han satt på Oljeberget. «Si oss,» sa de, «når skal dette skje, og hva er tegnet på ditt komme og verdens ende?» [476]

I sitt svar skilte ikke Jesus mellom Jerusalems ødeleggelse og den store dagen når han kommer igjen. Han lot omtalen av disse to begivenhetene flyte sammen. Hadde han åpenbart de fremtidige begivenheter slik han så dem, ville disiplene ha vært ute av stand til å

tåle det. I barmhjertighet mot dem blandet han sammen beskrivelsen av de to store krisesituasjoner og overlot til dem selv å utforske meningen. Når han henviste til Jerusalems ødeleggelse, strakte hans profetiske tale seg lenger enn til denne begivenheten. Den nådde helt ned til den siste verdensbrann på den dagen da Herren skal reise seg fra sitt sted for å straffe verden for dens misgjerninger, og jorden skal åpenbare sin blodskyld og ikke lenger dekke sine drepte. Hele denne fremstilling ble ikke bare gitt for disiplene, men for dem som skulle komme til å oppleve de avsluttende scener av denne verdens historie.

Jesus sa til disiplene: «Pass på at ikke noen fører dere vill! For mange skal komme i mitt navn og si: «Jeg er Messias.» «Og de skal villedde mange.» Falske messiaser vil stå frem og påstå at de utfører mirakler. De erklærer at tiden for jødefolkets utfrielse er kommet, og de skal villedde mange. Kristi ord ble oppfylt. I tiden mellom hans død og beleiringen av Jerusalem fremstod det mange falske messiaser. Men denne advarselen gjelder også dem som lever i vår tid. De samme bedrag som fant sted forut for Jerusalems ødeleggelse, har gjentatt seg ned gjennom tidene, og vil gjøre det på ny.

«Dere skal høre om kriger, og det skal gå rykter om krig. Se da til at dere ikke lar dere skremme! For dette må skje, men ennå er ikke enden kommet.» Før Jerusalems ødeleggelse var det kamp om herredømmet. Keisere ble myrdet. De som man mente stod tronen nærmest, ble drept. Det var krig og rykter om krig. «Dette må skje,» sa Jesus, «men ennå er ikke enden kommet. Folk skal reise seg mot folk, og rike mot rike, og det skal være hungersnød og jordskjelv mange steder. Men alt dette er bare begynnelsen på fødselsveene.»

Med andre ord: Når rabbinerne ser disse tegnene, vil de erklære dem for å være Guds straffedommer over nasjonene fordi de holder hans utvalgte folk i trelldom. De vil si at disse varsler er tegn på at Messias er i ferd med å komme. Men la dere ikke villedde! Dette er begynnelsen til Guds straffedommer. Folk har vært opptatt med seg selv. De har ikke angret og vendt om så jeg kunne lege dem. De varsler de påpeker som tegn på utfrielse fra trelldommen, er varsler om deres undergang.

Kristi etterfølgere forfulgt

«Da skal dere bli utlevert, lide trengsel og bli drept; ja, dere skal hates av alle folkeslag for mitt navns skyld. På denne tiden skal mange falle fra, og de skal angi hverandre og hate hverandre.» De kristne måtte lide alt dette. Fedre og mødre forrådte sine barn. Barn forrådte sine foreldre. Venner overgav venner til Det høye råd. Forfølgerne gjennomførte sin hensikt ved å drepe Stefanus, Jakob og andre kristne. [477]

Gjennom sine tjenere gav Gud det jødiske folk en siste anledning til å vende om. Han åpenbarte seg gjennom sine vitner når de ble pågrepet, under forhør og når de ble fengslet. Likevel ble det avsagt dødsdom over dem. De var slike som verden ikke var verd. Ved å drepe dem korsfestet jødene Guds Sønn på ny. Slik vil det bli igjen. Myndighetene vil gi lover for å begrense religionsfriheten. De vil tilvende seg en rett som ingen andre enn Gud har. De vil mene at de kan tvinge samvittigheten, som Gud alene bør herske over. Alt nå er de i ferd med å gjøre en begynnelse. Dette vil de fortsette med til de når en grense som de ikke kan overskride. Gud vil gripe inn på vegne av sitt trofaste folk som retter seg etter hans lov.

Hver gang forfølgelse finner sted, vil de som er vitne til den, ta standpunkt enten for Kristus eller mot ham. De som viser medfølelse med dem som blir urettferdig dømt, viser sin hengivenhet for Kristus. Andre tar anstøt fordi sannhetens prinsipper går på tvers av det de selv praktiserer. Mange snubler og faller og forlater den tro som de engang forfektet. De som svikter i prøvens stund, vil for sin egen sikkerhets skyld vitne falskt og forråde sine trosfeller. Kristus har advart oss mot dette for at vi ikke skal bli overrasket over den unaturlige og grusomme handlemåten hos dem som forkaster lyset.

Jerusalem kringsatt

Kristus gav disiplene et tegn på den ødeleggelse som skulle ramme Jerusalem, og fortalte hvordan de skulle komme unna: «Når dere ser Jerusalem kringsatt av hærer, da skal dere vite at byen snart skal bli ødelagt. Da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene, de som er i byen, må komme seg ut, og de som er ute på landet, må ikke dra inn i byen. For straffens tid er kommet, da alt som står skrevet,

skal bli oppfylt.» Denne advarselen skulle de gi akt på førti år senere da Jerusalem ble ødelagt. De kristne rettet seg etter advarselen, og ikke en eneste av dem omkom da byen falt.

«Men be om at dere slipper å flykte om vinteren eller på sabbaten,» sa Jesus. Han som innstiftet sabbaten, avskaffet den ikke ved å nagle den til korset. Sabbaten ble ikke gjort ugyldig og satt ut av kraft ved hans død. Førti år etter korsfestelsen skulle den fremdeles holdes hellig. I førti år skulle disiplene be om at deres flukt ikke måtte skje på en sabbat.

Middelalderens lange forfølgelsesperiode

[478] Fra Jerusalems ødeleggelse gikk Jesus raskt over til en enda større begivenhet, det siste ledd i den historiske kjeden - Guds Sønn komme i kraft og herlighet. Mellom disse to begivenhetene lå lange, mørke århundrer åpent for hans blikk. Det var århundrer som for hans menighet var merket av blod, tårer og sjelekval. Disse fremtidsbilder kunne disiplene den gangen ikke tåle å se på, og Jesus gikk fort forbi dem bare med en kort omtale. «For da skal det bli trengsler så store som det aldri har vært fra verdens begynnelse til i dag, og som det heller aldri mer vil bli. Om den tiden ikke ble forkortet, ville ikke noe menneske bli frelst. Men for de utvalgtes skyld skal den tiden forkortes.»

I mer enn tusen år skulle en forfølgelse som verden aldri hadde sett maken til, komme over Kristi etterfølgere. Millioner på millioner av hans trofaste vitner skulle bli drept. Hvis Gud ikke hadde bevart sitt folk, ville alle ha omkommet. «Men for de utvalgtes skyld skal den tiden forkortes.»

Tegn på Jesu gjenkomst

Med ord som ikke er til å ta feil av, taler Jesus så om sitt annet komme, og han gir varsel om de farer som vil gå forut for hans gjenkomst til verden. «Om noen da sier til dere: «Se her er Messias», eller: «Der er han», så tro det ikke! For falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre store tegn og under, for om mulig å føre vill selv de utvalgte. Hør, jeg har sagt dere det på forhånd! Om de altså sier til dere: «Han er ute i ødemarken», så gå ikke dit ut,

eller: «Han er inne i huset», så tro det ikke. For som lynet begynner i øst og lyser like til vest, slik skal det være når Menneskesønnen kommer.»

Som et av tegnene på Jerusalems ødeleggelse hadde Kristus sagt: «Mange falske profeter skal stå fram og føre mange vill.» Falske profeter oppstod da også. De førte folket vill og ledet mange ut i ødemarken. Trollmenn og besvergere som påstod at de var i besittelse av mirakuløs kraft, trakk folk etter seg ut i fjellenes ensomhet.

Men denne profetien gjaldt også de siste dager og er gitt som et tegn på Kristi annet komme. Allerede nå gjør falske kristus-skikkelser og falske profeter tegn og under for å villedde hans disipler. Hører vi ikke ropet: Han er ute i ødemarken? Har ikke tusener gått dit ut i håp om å finne Kristus? Og fra de mange som hevder at de har kontakt med avdødes ånder, lyder dette ropet: Han er inne i de hemmelige kamrene! Det er nettopp dette spiritismen hevder og forkynner. Men hva sier Kristus? «Tro det ikke. For som lynet begynner i øst og lyser like til vest, slik skal det være når Menneskesønnen kommer.»

Kristus har gitt oss tegn på sin gjenkomst, og mer enn det: han angir tiden når det første av disse tegnene skal vise seg. «Så snart denne trengselstiden er over, skal solen bli formørket og månen miste sitt lys. Stjernene skal falle ned fra himmelen, og himmelrommets krefter skal rokkes. Da skal Menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, og alle folk på jorden skal bryte ut i klagerop, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med stor makt og herlighet. Når basunen lyder, skal han sende ut sine engler, og de skal samle hans utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra himmelens ene ende til den andre.»

Ved slutten av pavemaktens store forfølgelse skulle solen bli formørket og månen ikke skinne. Deretter skulle stjernene falle ned fra himmelen. Og han sier: «Lær en lignelse av fikentreet: Når det får sevje i grenene og skyter blad, da vet dere at sommeren er nær. Slik skal dere også, når dere ser alt dette skje, vite at han er nær og står for døren.»

Kristus har gitt oss tegn på sitt komme. Han sier at vi kan vite når han er nær, ja, til og med at han står for døren. Han sier om dem som ser disse tegnene: «Denne slekt skal ikke forgå før alt dette

skjer.» Disse tegnene har vist seg. Nå vet vi med sikkerhet at Herrens komme er nær. «Himmel og jord skal forgå,» sier han, «men mine ord skal aldri forgå.»

Kristus kommer med stor herlighet. En hærs-kare av skinnende engler vil være med ham. Han kommer for å vekke opp de døde og for å forvandle de hellige som lever, fra herlighet til herlighet. Han kommer for å ære dem som har elsket ham og holdt hans bud, og for å ta dem til seg. Han har ikke glemt dem og heller ikke sitt løfte. Familiebåndene vil igjen bli knyttet. Når vi er vitne til døden, kan vi tenke på den morgenen da Guds basun skal lyde, når «de døde skal stå opp i uforgjengelighet, og vi skal bli forvandlet». Bare en liten stund, så skal vi se kongen i hans storhet. Bare en liten stund, så skal han tørke bort alle tårer fra våre øyne. Bare en liten stund, så vil han føre oss «fram for sin herlighet, feilfrie og jublende». 2 Da han gav tegnene på sitt komme, sa han derfor: «Når dette begynner å skje, da rett dere opp og løft hodet, for da er deres forløsning nær.»

Men dagen og timen for sitt komme har Kristus ikke åpenbart. Han sa rett ut til disiplene at det ikke var hans sak å kunngjøre dagen og timen for sin gjenkomst. Hadde det stått ham fritt å gjøre dette, hvorfor hadde han da behøvd å formane dem til å leve i stadig forventning? Noen påstår at de vet selve dagen og timen for Kristi gjenkomst. Med stort alvor kartlegger de fremtiden. Men Herren har advart mot slike holdninger. Det nøyaktige tidspunktet for Menneskesønnens annet komme er Guds egen hemmelighet.

Når Menneskesønnen kommer

Kristus sier videre idet han peker på tilstanden i verden når han kommer: «Som det var i Noahs dager, slik skal det være når Menneskesønnen kommer. For i tiden før storflommen spiste og drakk de, giftet seg og giftet bort, like til den dag da Noah gikk inn i arken, og de skjønnte ingenting før flommen kom og tok dem alle. Slik skal det også være når Menneskesønnen kommer.» Jesus stiller ikke her i utsikt at det blir et jordisk «tusenårsrike», en periode på tusen år da alle kan forberede seg for evigheten. Han sier at som det var i Noahs dager, slik skal det være når Menneskesønnen kommer igjen.

Hvordan var det i Noahs dager? «Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden. Alle tanker som rørte seg i deres hjerter, var onde dagen lang.»³ De som levde før syndfloden, vendte seg bort fra Herren og nektet å gjøre hans vilje. De fulgte sine egne gudløse forestillinger og fordervede begreper. De ble utryddet på grunn av sin ondskap. I dag følger verden den samme kurs. Den viser ikke noen smigrende tegn på en tusenårig herlighet. De som overtrer Guds lov, fyller verden med ondskap. Deres spillegalskap, løsslupne livsførsel og utemmede lidenskaper er i ferd med å fylle verden med vold.

[480]

I forutsigelsen om Jerusalems ødeleggelse sa Jesus: «Fordi løsheten tar overhånd, skal kjærligheten bli kald hos de fleste. Men den som holder ut helt til slutt, han skal bli frelst. Og evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.» Denne profetien vil bli oppfylt på ny. Ugudeligheten som florerte på den tiden, finner sitt motstykke i vår generasjon. Slik er det også med forutsigelsen om forkynnelsen av evangeliet. Før Jerusalems fall erklærte Paulus, som skrev under innflytelse av Den Hellige Ånd, at evangeliet var blitt forkynt «for alle skapninger under himmelen». Slik skal det evige evangelium også nå, før Menneskesønnen kommer, bli forkynt «for alle nasjoner og stammer, tungemål og folk».⁴

Gud har «fastsatt en dag da han skal dømme verden». Kristus forteller oss når den dagen vil bli innvarslet. Han sier ikke at hele verden vil vende om, men at «evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme». Ved å gi verden evangeliet står det i vår makt å fremskynde vår Herres gjenkomst. Vi skal ikke bare vente på, men også fremskynde Guds dags komme.⁵ Hadde Kristi menighet gjort den gjerning som Herren hadde planlagt for den, ville hele verden allerede vært advart, og Jesus ville ha kommet til vår jord med kraft og stor herlighet.

«Vær på vakt og våk!»

Etter at Kristus hadde omtalt tegnene på sitt komme, sa han: «Slik skal dere også, når dere ser alt dette skje, vite at han er nær og står for døren.» «Vær på vakt og våk!» Gud har alltid varslet menneskene om forestående straffedommer. De trodde hans budskap for deres

tid, og de som handlet etter det i lydighet mot hans påbud, unngikk de straffedommer som rammet de ulydige og vantro. Til Noah ble det sagt: «Gå inn i arken, du og hele din husstand! For jeg har funnet at bare du er rettferdig for meg i denne slekt.» Noah var lydige og ble reddet. Lot fikk dette budskapet: «Stå opp og kom dere bort fra dette stedet, ... for nå vil Herren ødelegge byen!»⁶ Lot stilte seg under de himmelske sendebudenes beskyttelse og ble reddet.

På samme vis fikk også Kristi disipler varsel om Jerusalems ødeleggelse. De som gav akt på tegnet på den kommende ulykke og flyktet fra byen, unngikk ødeleggelsen. Slik er vi nå blitt varslet om Kristi annet komme og den ødeleggelsen som skal ramme verden. De som gir akt på advarselen, vil bli frelst.

[481] Fordi vi ikke kjenner det nøyaktige tidspunktet for Kristi gjenkomst, har vi fått pålegg om å våke. «Lykkelige er de tjenere som Herren finner våkne når han kommer!»? De som våker og venter på Herrens komme, hengir seg ikke til ørkesløs forventning.

Å vente på Kristi komme vil si å få mennesker til å vise ærefrykt for Herren og frykte hans straffedom for synd. Det er å vekke dem til forståelse av den store synd det er å forkaste hans tilbud om nåde. De som venter på Herren, renser seg ved lydighet mot sannheten. De forener alvorlig innsats med årvåken vaktksomhet. Fordi de vet at Herren er nær for døren, anspores de til å virke sammen med de guddommelige redskaper i arbeidet for å frelse mennesker. Dette er de tro og kloke forvalterne «som Herren betror oppsynet med de andre tjenerne», så de «skal gi dem mat i rette tid».⁸ De fremholder den sannhet som i særlig grad er aktuell nå. Enok, Noah, Abraham og Moses forkynte sannheten for sin tid. Kristi tjenere vil nå komme med en spesiell advarsel for vår generasjon.

«Dag og time kjenner ingen»

Men Kristus omtaler også en annen gruppe: «Sett at denne tjeneren sier til seg selv: Det varer lenge før min herre kommer, og så gir seg til å slå tjenesteguttene og pikene og ete og drikke og fylle seg. Da skal tjenerens herre komme en dag han ikke venter.»

Den onde tjeneren sier til seg selv: «Det varer lenge før min herre kommer.» Han sier ikke at Kristus ikke vil komme. Han latterliggjør ikke tanken om hans gjenkomst. Men i sitt hjerte og ved sine

handlinger og ord erklærer han at det tar tid før Herren kommer. Han får andre til å oppgi sin overbevisning om at Herren kommer snart. Hans innflytelse leder dem til en formastelig og likegyldig utsettelse, og de blir befestet i sin verdslighet og sløvhet. Verdslige lidenskaper og fordervede tanker får makt over sinnet. Den onde tjeneren eter og drikker og forener seg med verden når det gjelder å søke fornøyelser. Han slår sine medtjenere og anklager og fordømmer dem som er tro mot sin Herre. Han gjør felles sak med verden. Like søker like, og de vokser sammen i overtredelser. En slik allianse får fryktelige følger. Sammen med verden blir han fanget i fellen. «Da skal tjenerens herre komme ... en time han ikke kjenner, og hogge ham ned. Han skal dele skjebne med hyklerne.»

«Men hvis du ikke våker, skal jeg komme som en tyv, og du skal ikke vite timen når jeg kommer over deg.» Kristi gjenkomst vil overraske de falske lærerne. De sier: «Fred og ingen fare.» På samme måte som prestene og lærerne før Jerusalems fall, ser de frem til at menigheten skal glede seg over jordisk velstand og storhet. De tolker tidenes tegn som et varsel om dette. Men hva sier Guds ord? «Da kommer plutselig undergangen over dem.»⁹ Over alle som bor på jorden og over alle som gjør denne verden til sitt hjem, vil Guds dag komme som en snare. Den kommer over dem som en snikende tyv.

Verden som lever i sus og dus, og som er oppslukt av gudløse forlystelser, sover i falsk trygghet. Menneskene skyver Herrens komme ut i en fjern fremtid. De ler av advarslene. Med stolt hovmod sier de: [482] «Alt er som det har vært fra skapelsen av.» «Og morgendagen skal bli som denne, en stor og herlig dag.» Vi vil ha enda mer forlystelse. Men Kristus sier: «Se, jeg kommer som en tyv.»¹⁰

Nettopp på den tiden da verden hånlig spør: «Hva med løftet om hans gjenkomst?» går tegnene i oppfyllelse. Når de roper: «Fred og ingen fare!» kommer det en brå undergang. Når spotteren og de som forkaster sannheten, er blitt overmodige, når rutinene på de forskjellige områder utelukkende går ut på å tjene penger uten hensyn til prinsippene for hederlighet, og mens de som studerer, ivrig søker kunnskap om alt annet enn Bibelen - da kommer Kristus som en tyv.

Alt i verden er i opprør. Tidenes tegn er illevarslende. Kommende begivenheter kaster skygger foran seg. Guds Ånd trekker seg tilbake

fra jorden, og den ene ulykken følger den andre på sjø og land. Storm og jordskjelv, brann og oversvømmelse, vold og drap følger slag i slag. Hvem kan lese fremtiden? Hvor finnes det trygghet? Det er ikke sikkerhet i noe som er menneskelig og jordisk. Hurtig stiller menneskene seg under den fanen de har valgt. Urolig følger de med i det deres ledere foretar seg. Det er også noen som venter, våker og virker for at Herren skal komme. En annen gruppe stiller seg under lederskap av ham som var den første som falt fra. Bare få tror med sinn og sjel at vi har en fortapelse å unnfly og en himmel å vinne.

Krisen stjeler seg gradvis inn på oss. Solen skinner på himmelhvelvingen, den går sin vanlige gang, og himlene forteller fremdeles Guds ære. Menneskene er opptatt med å spise og drikke, plante og bygge, gifte seg og bli bortgiftet. Forretningsfolk kjøper og selger fremdeles. Folk skyver hverandre til side i kampen om den fremste plassen. Forlystelsessyke mennesker fyller fremdeles teatre, veddeløpsbaner og spillebuler, og de er ivrig opptatt med seg selv og sitt eget, selv om prøvetiden hurtig nærmer seg sin avslutning, og hvert menneskes sak er i ferd med å bli avgjort for evig.

Som en advarsel fra Kristus på Oljeberget kommer disse alvorlige ordene til oss gjennom århundrene: «Vær på vakt, og la dere ikke sløve av svir og drikk eller av livets bekymringer, så den dagen plutselig kommer over dere som en snare. For den skal komme over alle dem som bor over hele jorden. Våk hver tid og stund, og be om å få kraft til å komme velberget fra alt dette som skal hende, og bli stående for Menneskesønnen.» Matt 24; Mark 13; Luk 21,5-38

Kristendom i hverdagen

«Når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle englene med ham, da skal han sitte på sin trone i herlighet, og alle folkeslag skal samles foran ham. Han skal skille dem fra hverandre.» Mens Jesus og disiplene satt på Oljeberget, skildret han på denne måten det som skulle skje på den store dommens dag. Han fremholdt at avgjørelsen da kommer til å avhenge av ett punkt. Når folkeslagene samles for ham, vil det bare være to grupper. Det som avgjør deres evige skjebne, vil være hva de har gjort eller forsømt å gjøre for ham, personifisert i de fattige og dem som lider.

«Kom hit!»

Det som Kristus på den dagen fremholder for menneskene, er ikke det han har utført for dem ved å gi sitt liv for deres frelse. Han fremholder den trofaste gjerning de har gjort for ham. Til dem som står ved hans høyre side, vil han si: «Kom hit, dere som er velsignet av min Far, og ta det riket i eie som er gjort i stand til dere fra verdens grunnvoll ble lagt. For jeg var sulten; og dere gav meg mat; jeg var tørst, og dere gav meg drikke; jeg var fremmed, og dere tok imot meg; jeg var uten klær, og dere kledde meg; jeg var syk, og dere så til meg; jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.» Men dem som Kristus roser, vet ikke at de har ytt ham noen tjeneste. På deres undrende spørsmål svarer han: «Det dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, gjorde dere mot meg.»

Jesus hadde fortalt disiplene at de skulle bli hatet av alle mennesker, at de ville bli forfulgt og plaget. Mange ville bli jaget bort fra sine hjem og oppleve fattigdom. De ville komme i nød på grunn av sykdom og savn. Mange ville bli kastet i fengsel. Til alle som forlot venner og hjem for hans skyld, hadde han lovt hundre fyll igjen i dette livet. Nå lofte han en spesiell velsignelse til dem som hjalp sine medmennesker. I alle som lider for mitt navns skyld, sa

Jesus, skal dere gjenkjenne meg. Slik som dere vil tjene meg, skal dere tjene dem. Dette viser at dere er mine disipler.

[484] Alle som er blitt født inn i den himmelske familie, er på en særlig måte Jesu brødre og søstre. Kristi kjærlighet knytter hans familie sammen, og hvor som helst denne kjærlighet er virksom, åpenbares det guddommelige slektskap. «Den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud.»

De som Kristus taler rosende om i dommen, har kanskje hatt lite kjennskap til teologi, men de har levd etter hans prinsipper. Under påvirkning av Den Hellige Ånd har de vært til velsignelse for sine omgivelser. Også blant hedningene finnes det mennesker med dette vennlige sinnelag. Før de fikk høre livets ord, har de vist vennlighet mot misjonærene, og har endog hjulpet dem med fare for sitt eget liv. Blant hedningene er det noen som tilber Gud uten å vite det. De har aldri fått lyset gjennom noe menneskelig redskap. Likevel vil de ikke gå fortaapt. Selv om de ikke kjenner Guds skrevne lov, har de hørt hans røst tale til dem i naturen, og de har gjort det som loven krever. Deres gjerninger vitner om at Den Hellige Ånd har rørt ved dem, og Gud anerkjenner dem som sine.

Hvor overrasket og glade vil ikke de upåaktede blant folkene og blant hedningene bli når de får høre Kristus si: «Det dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, gjorde dere mot meg!» Hvilken glede vil ikke han føle som er den evige kjærlighet, når hans etterfølgere ser opp med forbauselse og fryd over hans anerkjennende ord!

Kristi kjærlighet er ikke begrenset til noen bestemt gruppe. Han identifiserer seg med hvert enkelt menneske. Han ble et medlem av den menneskelige familie for at vi skulle bli medlemmer av den himmelske. Han er Menneskesønnen, og slik er han blitt en bror til enhver av Adams sønner og døtre. Hans etterfølgere må ikke isolere seg fra de mange menneskene omkring dem som holder på å gå fortaapt. De er en del av menneskehetens store vev, og himmelen ser på dem som brødre og søstre til så vel syndere som troende. Kristi kjærlighet omfatter både de falne, de feilende og de syndige. Hver vennlig handling som blir utført for å løfte opp et menneske som har falt, og enhver barmhjertighetsgjerning som blir gjort, blir godtatt som gjort mot ham.

Himmelens engler blir sendt ut for å være til hjelp for dem som skal arve frelsen. Vi vet ikke nå hvem de er. Det er ennå ikke åpenbart

hvem som skal seire og få del i de helliges arvelodd i lyset. Men himmelens engler ferdes på kryss og tvers over hele jorden mens de prøver å trøste dem som sørger, beskytte dem som er i fare, og vinne menneskene for Kristus. Ingen blir forsømt eller forbigått. Gud gjør ikke forskjell på folk. Han har samme omsorg for alle de menneskene han har skapt.

Når du åpner døren for dem som lider og har nød, byr du usynlige engler velkommen. Du innbyr himmelske vesener til å være dine gjester. De fører med seg en hellig atmosfære av glede og fred. De kommer med lovprisning på sine lepper, og i himmelen lyder en tilsvarende tone. Enhver barmhjertighetshandling får musikken til å klinge der. Faderen regner de uselviske tjenere blant sine mest dyrebare skatter.

«Gå fra meg!»

De som står på Kristi venstre side, var ikke klar over sin skyld. De hadde forsømt ham ved å forsømme de fattige og dem som led. Satan hadde forblindet dem, og de hadde ikke innsett hva de skyldte sine med mennesker.

[485]

De hadde vært opptatt av seg selv og brydde seg ikke om andres behov.

Gud har gitt de rike deres midler for at de skal kunne hjelpe og lindre nøden hos dem som lider savn. Men altfor ofte er de likegyldige overfor andres trang. De føler seg overlegne overfor de fattige og setter seg ikke inn i deres situasjon. De forstår ikke den fattiges fristelser og kamper, og barmhjertigheten dør i deres hjerte. I kostbare boliger og storslagne kirker lukker de rike seg inne, borte fra de fattige. De midler Gud har gitt dem til velsignelse for dem som lider nød, blir brukt til å tilfredsstille hovmod og selviskhet.

De fattige blir daglig berøvet den undervisning de skulle ha om Guds velgjerninger. Gud har lagt forholdene til rette for at de skulle bli tilgodesett med det som er nødvendig for livets opphold. De blir tvunget til å føle den fattigdom som gjør livet tungt, og ofte blir de fristet til misunnelse og ond mistanke. De som ikke selv har følt trykket av savn og nød, behandler altfor ofte de fattige på en nedlatende måte, og lar dem føle at de blir betraktet som mindreverdige.

Men Kristus ser alt sammen, og han sier: «Det var jeg som var sulten og tørst. Det var jeg som var en fremmed. Det var jeg som var syk. Det var jeg som var i fengsel. Mens dere gjorde dere til gode ved deres rikt dekkede bord, holdt jeg på å sulte i hjel i en elendig rønne eller i en folketom gate. Mens dere hadde det godt i deres overdådige hjem, hadde jeg ikke noe sted hvor jeg kunne hvile. Mens dere fylte deres garderobe med flotte klær, var jeg uten. Mens dere moret dere, vansmektet jeg i fengsel.

Det var sparsomt det dere delte ut av brødsmuler til de stakkars menneskene som sultet. Det var tynne og usle plagg dere gav bort til vern mot den bitende kulden. Tenkte dere da på at dere gav det til herlighetens Herre? Hver eneste dag i deres liv var jeg hos dere i skikkelse av disse ulykkelige menneskene. Men dere oppsøkte meg ikke. Dere ville ikke ha noe med meg å gjøre. Jeg kjenner dere ikke.

I Jesu fotspor

[486] For mange ville det være et stort privilegium å besøke de steder hvor Jesus var mens han levde på jorden, å kunne gå der han gikk, betrakte den sjøen og områdene omkring hvor han underviste folket, og se de høyder og daler som hans blikk så ofte hadde stanset ved. Men vi behøver ikke dra til Nasaret, Kapernaum eller Betania for å gå i Jesu fotspor. Vi finner hans fotspor ved sykesengen, i de fattiges hytter, i slumstrøkene i de store byene og alle steder hvor det finnes mennesker som trenger hjelp. Vi går i Jesu fotspor ved å gjøre det Jesus gjorde da han var på jorden.

Alle kan finne noe å gjøre. «De fattige har dere alltid hos dere,» sa Jesus. Ingen behøver føle at det ikke er noe sted hvor de kan virke for ham. Millioner på millioner av mennesker holder på å omkomme, og de er bundet i lenker av uvitenhet og synd. De har ikke engang hørt at Jesus elsker dem. Hvis vi var i deres sted, hva ville vi da ønske at de skulle gjøre for oss? Alt dette er vi alvorlig forpliktet til å gjøre mot dem, så langt det står i vår makt. Hver av oss vil stå eller falle i dommen i samsvar med Kristi leveregel: «Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, skal også dere gjøre mot dem.»²

Jesus har gitt sitt liv for å opprette en menighet som er i stand til å ha omsorg for mennesker som er nedtrykt av sorg og fristelser. Mange troende kan være fattige, ulærde og ukjente. Men i Kristus

kan de gjøre en gerning i hjemmet, i nabolaget, i menigheten og endog på fjernere felter. Resultatene av dette vil bli like vidtrekkende som evigheten.

Det er fordi dette arbeidet blir forsømt, at så mange unge kristne aldri kommer lenger enn til barnestadiet i sin åndelige erfaring. Lyset som var begynt å skinne i deres egne hjerter da Jesus talte til dem og sa: «Dine synder er deg forlatt,» kunne de fortsatt ha holdt levende ved å hjelpe dem som var i nød. Den rastløse energi som ofte er en fare for de unge, kunne ledes inn i kanaler hvor den ville bli til strømmer av velsignelse. Selvet ville bli glemt i arbeidet til beste for andre.

De som hjelper andre, vil selv bli hjulpet av overhyrden. De vil selv drikke av det levende vann og få slokket tørsten. De vil ikke trakte etter spennende fornøyer eller å oppleve stadig nye ting. Deres hovedinteresse vil være å frelse mennesker som holder på å gå fortapt. Sosialt fellesskap kan være gagnlig. Kristi kjærlighet vil knytte hjerter sammen i enhet.

Når det går opp for oss at vi samarbeider med Gud, vil hans løfter ikke bli fremholdt på en likegyldig måte. De vil brenne i vårt hjerte og gløde på våre lepper. Da Moses ble kalt til å tjene et uvitende, udisiplinert og opprørsk folk, gav Gud ham dette løfte: «Jeg selv skal gå med, og jeg vil føre deg til ro.» Og han sa: «Jeg vil være med deg!»³ Dette løfte er til alle som arbeider i Kristi sted for dem som er hjemløst og som lider.

Guds kjærlighet gir seg til kjenne her på jorden ved kjærlighet til mennesker. Det var for å innpode denne kjærlighet i oss og gjøre oss til barn av en familie at herlighetens konge ble ett med oss. Når hans avskjedsord blir oppfylt: «Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere,»⁴ da har han oppnådd sin hensikt med oss. Da er vi skikket for himmelen, for vi har himmelen i vårt hjerte .

«Berg dem som blir hentet for å drepes, redd dem som vakler til retterstedet. Om du sier: «Vi visste det ikke», skjønner han det likevel, han som prøver hjertene.»⁵ På dommens store dag skal de som ikke har arbeidet for Kristus, de som har latt seg drive med strømmen, som bare har tenkt på seg selv og sørget for egne behov, av hele jordens dommer bli plassert sammen med dem som gjorde urett. De får den samme dom.

Ethvert menneske har fått en oppgave. Overhyrden vil spørre hver enkelt: «Hvor er nå den flokken du fikk, de fine sauene dine?»

[487] Matt 25,31-46

Alles herre - alles tjener

I en sal ovenpå i en bolig i Jerusalem satt Jesus til bords sammen med disiplene. De var kommet sammen for å feire påsken. Jesus ønsket å holde denne høytiden alene med de tolv. Han visste at hans time var kommet. Han var selv det sanne påskelam. På den dagen da påskemåltidet ble holdt og lammet spist, skulle han selv ofres. Det var like før han skulle tømme vredens beger. Snart måtte han ta imot den siste, lidelsesfylte dåp. Han hadde bare noen få timer igjen, og dem ville han benytte til gagn for sine kjære disipler.

Jesus hadde levd hele sitt liv i uselvisk tjeneste, «ikke ... for å la seg tjene, men for selv å tjene».1 Det var dette han ville undervise om. Men enda hadde ikke disiplene lært dette. Ved dette siste påskemåltidet gjentok han det han hadde lært dem, og han gjorde det ved en symbolsk handling som for alltid preget det i deres sinn og hjerte.

Samtalene mellom Jesus og disiplene var vanligvis preget av stille glede, og var høyt skattet av dem alle. Påskemåltidene hadde vært noe helt spesielt. Men denne gangen var det noe som trykket Jesus. Noe tungt hvilte på ham, og det var en skygge over ansiktet hans. Da han møtte disiplene på salen, merket de at det var noe som lå veldig tungt på ham. Selv om de ikke kjente årsaken til dette, følte de med ham i hans smerte.

Sammen for siste gang

Mens de var samlet rundt bordet, sa han med sorgfull stemme: «Jeg har lengtet inderlig etter å holde dette påskemåltidet med dere før jeg lider. For jeg sier dere: Aldri skal jeg spise det mer før det har fått sin fullendelse i Guds rike.» Så tok han en kalk, bad takkebønnen og sa: «Ta dette og del det mellom dere. For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike er kommet.»

[488]

Kristus visste at tiden var kommet da han skulle forlate verden og gå til sin Far. Likesom han hadde elsket sine egne som var i verden, elsket han dem inntil enden. Han var nå i korsets skygge, og

smerten pinte ham. Han visste at alle ville forlate ham i den stund da han ble forrådt, og at han ville dø på den mest ydmykende måte som forbrytere kunne bli utsatt for. Han kjente til utakknemligheten og grusomheten hos dem han var kommet for å frelse. Han visste hvor stort det offer var som han måtte gi, og at det for mange ville være forgjeves.

Når han nå visste om alt det han gikk i møte, ville det være naturlig om han var blitt overveldet av tanken på sin egen ydmykelse og lidelse. Men han så på de tolv som hadde vært med ham, som sine egne, disse som ville bli etterlatt for å kjempe i verden etter at hans skam, sorg og smerte var over. Hans tanker om hva han selv måtte lide var alltid knyttet til disiplene. Han tenkte ikke på seg selv. Hans omsorg for dem var det som først og fremst opptok ham.

Denne siste kvelden sammen med disiplene hadde Jesus mye å si til dem. Hvis de hadde vært forberedt på å ta imot det han lengtet etter å si dem, ville de blitt spart for den hjerteknusende sjelekval, for skuffelse og vantro. Men Jesus så at de ikke kunne tåle det han hadde å si. Når han så inn i ansiktene deres, døde advarselens og trøstens ord på leppene hans. Det var helt stille en stund. Det var som om Jesus ventet på noe. Disiplene var ille til mote. Det var som om den medfølelse og ømhet som Kristi smerte hadde fremkalt, var i ferd med å forsvinne. Hans sorgfulle ord om hans egen lidelse hadde gjort lite inntrykk. De blikk de sendte hverandre, fortalte om misunnelse og strid.

Strid om status

Nå ble det en strid mellom dem om hvem som skulle gjelde for å være den største. Denne striden som pågikk mens Jesus var til stede, såret ham og gjorde ham sorgfull. Disiplene klynget seg til sin kongstanke: at Kristus ville hevde sin makt og ta plass på Davids trone. Og hver av dem lengtet etter den høyeste posisjon i riket. De hadde foretatt sin egen vurdering av seg selv og av hverandre. I stedet for å betrakte sine brødre som mer verdige, satte de seg selv fremst.

Den bønnen Jakob og Johannes kom med, om å få sitte på høyre og venstre side av Kristi trone, hadde vakt forbitrelse hos de andre. At de to brødrene kunne driste seg til å be om de høyeste posisjoner,

ergret de ti disiplene i den grad at det truet med innbyrdes splittelse. De følte at de ble uriktig bedømt, og at deres troskap og evner ikke ble påskjønnnet. Judas var den som gikk hardest ut mot Jakob og Johannes.

Da disiplene kom inn i salen der de skulle holde måltid, hadde de harmfulle følelser overfor hverandre. Judas trengte seg frem nærmest Jesus på hans venstre side. Johannes var på den høyre. Hvis det fantes noen plass som var den fornemste, var Judas bestemt på at den skulle han ha, og den plassen, mente de, måtte være nærmest Kristus. Men Judas var en forræder.

[489]

Det hadde også oppstått et annet stridsspørsmål. Ved et festmåltid var det skikk og bruk at en tjener vasket gjestenes føtter, og ved denne anledningen var de vanlige forberedelser gjort. Vannkrukke, fat og håndkle var på plass, klart til fotvaskingen. Men det var ingen tjener til stede. Derfor var det disiplenes plikt å utføre denne handlingen. Men hver av disiplene gav etter for sin sårede stolthet og bestemte seg for at han ikke ville påta seg tjenerens rolle. Alle syntes å være uberørte og likegyldige som om det ikke angikk dem. De lot som om de var helt uvitende om at det var noe de burde gjøre. Ved sin taushet nektet de å ydmyke seg.

Jesus vasker disiplenes føtter

Hvordan skulle Jesus få disse stakkars menneskene dit hvor Satan ikke skulle vinne en avgjort seier over dem? Hvordan kunne han vise dem at bare å bekjenne seg til å være i disippelflokken ikke gjorde dem til disipler eller sikret dem en plass i hans rike? Hvordan skulle han kunne vise dem at virkelig storhet består i kjærlighetens tjeneste og i sann ydmykhet? Hvordan kunne han tenne kjærlighetens glød i deres hjerter og sette dem i stand til å fatte det som han lengtet etter å fortelle dem?

Det var ikke noe som tydet på at disiplene ville tjene hverandre. Jesus ventet en stund for å se hva de ville gjøre. Så reiste han seg fra bordet. Han tok av seg kappen, for den ville ha hindret ham i å bevege seg fritt. Så tok han et linklede og bandt det om seg. Med forbauselse og interesse så disiplene på dette og ventet i taushet på hva som videre ville skje. «Så heller han vann i et fat og begynner å vaske disiplenes føtter og tørker dem med linkledet som han hadde

rundt livet.» Denne handlingen åpnet øynene deres. Bitter skam og ydmykelse fylte dem. De forstod den usagte irettesettelsen, og de så seg selv i et helt nytt lys.

Slik gav Kristus uttrykk for sin kjærlighet til disiplene. Deres egenkjærlige innstilling fylte ham med sorg. Men han innlot seg ikke i noen diskusjon med dem om deres vanskeligheter. I stedet gav han dem et eksempel som de aldri ville glemme. Hans kjærlighet til dem lot seg ikke forstyrre eller sløkke. Han visste at Faderen hadde gitt alt i hans hender, og at han kom fra Gud og vendte tilbake til Gud. Han var fullstendig klar over sin guddommelighet. Men han hadde lagt til side sin kongekrone og sin kongelige drakt og tatt på seg en tjeners rolle. En av de siste handlinger i hans liv på jorden var å gjøre tjenerens gjerning.

[490] Før påsken hadde Judas for andre gang hatt en sammenkomst med prestene og de skriftlærde og hadde inngått en avtale om å overgi Jesus til dem. Likevel var han etterpå igjen sammen med disiplene som om han var helt uskyldig og var interessert i å være med og gjøre i stand til festmåltidet. Disiplene visste ikke noe om de hensikter Judas hadde. Bare Jesus kunne lese hans hemmelighet. Likevel avslørte han ham ikke. Jesus lengtet etter å vinne ham. Han følte en like stor byrde for ham som han følte for Jerusalem da han gråt over den dødsdømte byen. I sitt hjerte ropte han: «Hvordan kan jeg oppgi deg?»

Judas merket denne kjærlighetens tvingende makt. Da han kjente Jesu hender som vasket føttene hans og tørket dem med linkledet, følte han igjen og igjen hvordan hjertet skalv under trangen til der på stedet å bekjenne sin synd. Men han ville ikke ydmyke seg. Han forherdet seg og ville ikke angre. De gamle impulser, som for et kort øyeblikk var trengt tilbake, fikk igjen makt over ham.

Judas følte seg støtt over at Jesus vasket disiplenes føtter. Hvis Jesus kunne ydmyke seg på en slik måte, kunne han ikke være Israels konge. Alt håp om verdslig ære i et jordisk rike var tilintetgjort. Judas slo seg til ro med tanken på at det ikke var noe å vinne ved å følge Jesus. Etter å ha sett hvordan han nedverdiget seg selv, slik han oppfattet det, ble han styrket i sitt forsett om å fornekte ham og innrømme at han var blitt lurt. Han var besatt av en ond ånd og bestemte seg til å fullføre det han hadde gått med på - å forråde sin Herre.

Da Judas valgte sin plass ved bordet, hadde han prøvd å skaffe seg førsteplassen, og som tjener tok Jesus seg først av ham. Johannes, som Judas hadde følt så mye bitterhet mot, måtte vente helt til slutt. Men Johannes tok ikke dette som et uttrykk for kritikk eller nedvurdering.

Mens disiplene nøye fulgte med det Jesus gjorde, ble de dypt grepet. Da turen kom til Peter, utbrøt han med forbauselse: «Herre, vasker du mine føtter?» Den fornedrelse Jesus viste, knuste hans hjerte. Han var skamfull ved tanken på at det ikke var en av disiplene som utførte denne tjenesten. Jesus svarte: «Det jeg gjør, forstår du ikke nå, men du skal forstå det siden.» Peter kunne ikke holde ut å se at hans Herre, som han trodde var Guds Sønn, utførte en tjeners gjerning. Hele hans sjel protesterte mot denne ydmykelsen. Han fattet ikke at det var derfor Kristus kom til verden. Kraftig og bestemt utbrøt han: «Aldri skal du vaske mine føtter!»

Med høytidelig alvor sa Jesus til Peter: «Hvis jeg ikke vasker deg, har vi ikke lenger noe sammen.» Den tjenesten Peter avslo, var et forbilde på en høyere form for renselse. Jesus var kommet for å vaske hjertet hans rent for synd. Når Peter nektet Jesus å vaske føttene hans, avviste han den indre renselsen som var innbefattet i den ytre. I virkeligheten forsmådde han sin Herre. Det er ikke ydmykende for Mesteren at vi lar ham arbeide for å rense oss. Den sanneste form for ydmykhet består i at vi i takknemlighet tar imot alt han gjør til vårt beste, og at vi oppriktig tjener Kristus.

Da Peter hørte ordene: «Hvis jeg ikke vasker deg, har vi ikke lenger noe sammen,» oppgav han sin stolthet og egenvilje. Han kunne ikke holde ut tanken på å bli skilt fra Jesus. Det ville ha betydd døden for ham. Da utbrøt Peter: «Herre, vask ikke bare føttene, men også hendene og hodet!» Jesus svarte: «Den som er badet, er helt ren og trenger bare å vaske føttene.»

Disse ordene innbefatter mer enn kroppslig renhet. Kristus taler fremdeles om den indre renselse som den ytre er et eksempel på. Den som hadde badet, var ren. Men føtter i sandaler ble fort støvet og behøvde å bli vasket igjen. Slik var Peter og hans medbrødre blitt vasket i den store kilden som var åpnet mot synd og urenhet. Jesus anerkjente dem som sine. Men fristelse hadde ført dem ut i det onde, og de behøvde stadig hans rensende nåde.

Da Jesus bandt linkledet om seg for å vaske støvet av føttene deres, ønsket han nettopp ved denne handling å vaske bort uenigheten, misunnelsen og stoltheten hos dem. Dette var langt viktigere enn å vaske de støvete føttene. Med den innstilling de da hadde, var ingen av dem skikket til samfunn med Kristus. Før de selv var blitt ydmyke og kjærlige, var de ikke beredt til å ta del i påskemåltidet eller i den minnetjeneste Kristus var i ferd med å innstifte. Hjertene måtte bli rensset.

Stolthet og selviskhet skaper uenighet og bitterhet, men alt dette fjernet Jesus da han vasket føttene deres. Deres følelser ble forandret. Når Jesus så på dem, kunne han si: «Dere er rene.» Nå var de forent i kjærlighet til hverandre, og de var blitt ydmyke og lærvillige. Med unntak av Judas var hver av dem villig til å la en annen få den høyeste plassen. Nå kunne de med et ydmykt sinn ta imot Kristi ord.

I likhet med Peter og hans frender er også vi blitt rensset i Kristi blod. Men ved kontakt med det onde blir hjertet ofte urent. Vi må komme til Kristus og få del i hans rensende nåde. Peter prøvde å hindre at de skitne føttene hans skulle komme i berøring med hendene til hans Herre og mester. Men hvor ofte bringer vi ikke vårt syndige, urene hjerte i forbindelse med Kristi hjerte! Hvilken sorg og smerte påfører vi ham ikke med vår onde natur, forfengelighet og stolthet! Likevel må vi gå til ham med all vår svakhet og urenhet. Bare han kan vaske oss rene. Vi er ikke beredt til samfunn med ham uten at vi er blitt rensset ved hans fortjeneste.

Jesus sa til disiplene: «Dere er rene - men ikke alle.» Han hadde vasket føttene til Judas, men hjertet var ikke blitt overgitt til ham. Det var ikke rensset. Judas hadde ikke overgitt seg til Kristus.

Eksempel på ydmykhet

Etter at Jesus hadde vasket disiplenes føtter og hadde tatt på seg kappen igjen og satt seg til bords, sa han til dem: «Forstår dere hva jeg har gjort for dere? Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det. Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, så må også dere vaske hverandres føtter. Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort med dere, skal også dere gjøre. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Tjeneren er ikke større enn sin herre, og utsendingen er ikke større enn han som har sendt ham.»

Jesus ville at disiplene skulle forstå at selv om han hadde vasket føttene deres, reduserte dette på ingen måte hans verdighet. «Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det.» Fordi han stod så uendelig mye høyere enn dem, ble denne handlingen så storslagen og betydningsfull. Ingen var så opphøyd som Kristus. Likevel utførte han den mest uanselige tjeneste. Han gav oss et eksempel på ydmykhet for at ikke hans folk skulle bli villedet av den egoisme som finnes i det naturlige hjerte, og som blir styrket ved å tjene selvet.

[492]

Jesus ville ikke overlate denne viktige saken til mennesker. Han anså den for å være så betydningsfull at han selv, som var lik Gud, opptrådte som tjener for sine disipler. Mens de trettet seg imellom om den fornemste plassen, bøyde han som de kalte herre, seg ned for å vaske føttene deres. Han som hvert kne skal bøye seg for, og som englene anser det for en ære å tjene, han vasket forræderens føtter.

I liv og lære har Kristus gitt et fullkomment eksempel på den uselviske tjeneste som har sitt opphav i Gud. Gud lever ikke for seg selv. Ved å skape verden, og ved å oppholde alle ting, er han hele tiden i tjeneste for andre. «Han lar sin sol gå opp over onde og gode og lar det regne over dem som gjør rett og dem som gjør urett.»² Dette ideal for tjeneste har Gud overgitt til sin Sønn. Jesus skulle være den fremste blant mennesker, for at han ved sitt eksempel skulle vise hva det betyr å tjene. Hele hans liv var under tjenestens lov. Han tjente alle og hjalp alle. Slik etterlevde han Guds lov, og ved sitt eksempel viste han hvordan vi skal etterleve den.

Igjen og igjen hadde Jesus forsøkt å stadfeste dette prinsippet blant disiplene. Da Jakob og Johannes kom og bad om å bli de fremste, sa han: «Den som vil være stor blant dere, skal være de andres tjener.»³ I mitt rike er det ikke plass for noen forrang og overhøyhet. Den eneste storhet er ydmykhetens storhet. Den eneste utmerkelse består i å være til tjeneste for andre.

Da Jesus hadde vasket disiplenes føtter, sa han: «Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre.» Med disse ordene innskjerpet han ikke bare nødvendigheten av å vise gjestfrihet. Det betydde mer enn bare å vaske gjestenes føtter for å fjerne støvet etter reisen. Han innstiftet her en hellig tjeneste. Ved vår Herres handling ble denne ydmykhetens seremoni gjort til

en hellig anordning. Disiplene skulle overholde den for at de alltid skulle bevare minnet om hans lære om ydmykhet og tjeneste.

Denne handlingen innstiftet Kristus som en forberedelse for den hellige nattverd. Når stolthet, uenighet og en kamp om å være den største får næring, kan hjertet ikke komme i samfunn med Kristus. Da er vi ikke beredt til å få del i samfunnet med hans legeme og blod. Derfor var det at Jesus sørget for at minnet om hans ydmykelse skulle feires først.

[493] Når menigheten skal feire denne anordning, bør de huske disse ord av livets og herlighetens herre: «Forstår dere hva jeg har gjort for dere? Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det. Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, så må også dere vaske hverandres føtter. Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Tjeneren er ikke større enn sin herre, og utsendingen er ikke større enn han som har sendt ham. Nå vet dere dette. Om dere også gjør det, priser jeg dere lykkelige.»

Mennesket er tilbøyelig til å akte seg selv høyere enn sin neste, arbeide til egen fordel og søke den høyeste plassen. Dette fører ofte til ond mistanke og en bitter innstilling. Hensikten med denne anordning forut for Herrens nattverd, er å fjerne disse misforståelser, frigjøre menneskene fra selvishet, få dem ned fra selvopphøyelsens stylder til en hjertets ydmykhet som får dem til å tjene sin neste.

Den hellige vokteren fra himmelen er til stede ved denne handling for å gjøre den til en stund med selvransakelse, overbevisning om synd og en velsignet forvissning om syndenes forlatelse. Kristus er til stede med hele sin nåde for å endre tankestrømmen som har beveget seg i egenkjærlighetens baner. Den Hellige Ånd vekker følsomheten hos dem som følger sin Herres eksempel.

Når vi minnes Kristi ydmykelse for oss, blir tanke knyttet til tanke. Minner dukker opp, minner om Guds store godhet og om jordiske venners gunst og vennlighet. Glemt velsignelser, misbrukt barmhjertighet og ringeaktet godhet gjenkalles i erindringen. Bitterhetens røtter som har fortrent kjærlighetens dyrebare plante, kommer for dagen. Karaktermangler, pliktforsømmelser, utakknemlighet mot Gud og kulde mot våre medmennesker kommer frem i erindringen. Vi ser synden i det lys som Gud ser den. Det er ikke selvtilfredshetens tanker som opptar oss, men en skånselløs selvransakelse og

ydmykelse. Sinnet blir styrket til å bryte ned enhver skranke som har forårsaket uvennskap. Det blir slutt på onde tanker og ondt snakk. Synder blir bekjent og tilgitt. Kristi betvingende nåde trenger inn i sjelen, og Kristi kjærlighet knytter hjertene sammen i en velsignet enhet.

Når vi slik får del i den undervisning som den forberedende tjenesten gir, vekkes ønsket om en høyere grad av åndelig liv. Dette ønsket vil det guddommelige vitnet oppfylle. Sinnet løftes opp. Vi kan ta del i nattverden med visshet om syndenes forlatelse. Kristi rettferdighets solskinn vil fylle sinnets haller og sjelens tempel. Vi ser «Guds lam, som bærer verdens synd».4

For dem som tar imot innholdet i denne handling, kan den aldri bare bli en seremoni. Dens stadige undervisning vil være: «Tjen hverandre i kjærlighet.»5 Da Jesus vasket disiplenes føtter, var det et vitnesbyrd om at han ville utføre hvilken som helst tjeneste, hvor uanselig den enn måtte være, som ville gjøre dem til hans medarbeidere av de evige skatter i Guds rike. Når hans disipler utfører den samme handling, forplikter de seg på lignende måte til å tjene sine medmennesker.

Når som helst denne anordning blir feiret på den riktige måten, kommer Guds barn inn i et hellig slektskapsforhold for å hjelpe og være til velsignelse for hverandre. De forplikter seg til at livet skal være helliget til uselvvisk tjeneste, ikke bare for hverandre. Deres virkefelt er like omfattende som Mesterens var. Verden er full av mennesker som behøver vår tjeneste. Overalt finnes det mennesker som er fattige, hjelpeløse og uvitende. De som har hatt samfunn med Kristus i «salen ovenpå», vil gå ut for å tjene slik som han gjorde.

Jesus, som alle tjente, kom for å bli alles tjener. Fordi han tjente alle, vil han igjen bli tjent og æret av alle. De som ønsker å få del i hans guddommelige egenskaper, og dele gleden med ham ved å se mennesker frelst, må følge hans eksempel på uselvvisk tjeneste.

Alt dette var innbefattet i Jesu ord: «Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre.» Dette var hensikten med den tjenesten han innstiftet. Han sier: «Nå vet dere dette» - det som var hensikten med denne undervisningen. «Om dere også gjør det, priser jeg dere lykkelige.» Luk 22,7-18.24; Joh 13,1-17

[494]

[495]

Nattverden - et minnemåltid

«I den natt Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det og sa: «Dette er mitt legeme, som er for dere. Gjør dette til minne om meg!» Likeså tok han kalken etter måltidet og sa: «Denne kalk er den nye pakt i mitt blod. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg!» For så ofte som dere spiser dette brødet og drikker av kalken, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer.¹

Kristus levde i overgangen mellom to systemer og de to store høytider som var knyttet til dem. Han - det plettfrie Guds lam - var i ferd med å fremstille seg selv som et syndoffer. Dermed ville han gjøre slutt på det system med forbilder og seremonier som i fire tusen år hadde pekt frem til hans død. Da han spiste påskelammet sammen med disiplene, innstiftet han i stedet den tjenesten som skulle være et minne om hans store offer. Jødernes nasjonale høytid skulle forsvinne for alltid. Den tjenesten Kristus innstiftet, skulle overholdes av hans etterfølgere i alle land og gjennom alle tider.

[496] Påsken ble innført som en høytid til minne om Israels utfrielse fra trelldommen i Egypt. Gud hadde bestemt at beretningen om den skulle gjentas år etter år når barna spurte hva meningen var med denne anordningen. Slik skulle den mirakuløse utfrielsen bevares i friskt minne hos alle. Herrens nattverd ble gitt til minne om den store utfrielsen som var et resultat av Kristi død. Denne anordningen skal feires til han kommer igjen i kraft og herlighet. Den er det middel som skal holde hans store gjerning for oss levende i vår bevissthet.

Påskefesten på Jesu tid

På den tiden da utfrielsen fra Egypt fant sted, spiste Israels folk påskelammet stående, reisekledde og med staven i hånden, klar til å dra ut. Den måten de feiret dette på, var i samsvar med situasjonen de var i. De var i ferd med å bli jaget ut av Egypt og skulle ta fatt på en besværlig og vanskelig reise gjennom ørkenen. Men på Kristi tid var forholdene annerledes. Da var de ikke i ferd med å bli drevet

ut av et fremmed land, men bodde i sitt eget. I samsvar med den fred og hvile de nå hadde oppnådd, nøt de påskemåltidet i en mer avslappet stilling. Hvilebenker var plassert rundt bordet, og gjestene lå på dem mens de hvilte på den venstre armen og hadde høyre hånd fri til å spise med. Slik kunne en gjest legge hodet mot brystet til den som lå nærmest. Og føttene som vendte mot ytterkanten av benken, kunne bli vasket av en som gikk langsmed.

Nattverden blir innstiftet

Kristus er fremdeles ved bordet som er dekket til påskemåltid. De små usyrede brødene som hører påsken til, er der foran ham. Den ugjærede påske vinen står på bordet. Disse symbolene gjør Kristus bruk av som en fremstilling av sitt eget lytefrie offer. Ikke noe som var blitt skjemt ved gjæring, symbolet på synd og død, kunne fremstille «Kristi dyrebare blod, blodet av et lam uten feil og lyte».2

Mens de holdt måltid, tok Jesus et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: «Ta dette og et det! Dette er mitt legeme.» Og han tok en kalk, takket, gav dem og sa: «Drikk alle av den! For dette er mitt blod, paktens blod, som utøses for mange til syndenes forlatelse. Og det sier jeg dere: Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne vintreets frukt før den dag jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.»

Forræderen Judas var til stede ved nattverden. Han tok imot symbolene på Jesu brutte legeme og hans utøste blod, og han hørte ordene: «Gjør dette til minne om meg!» Mens forræderen satt der like ved siden av Guds lam, ruget han over sine egne skumle hensikter og kjælte for sine dystre, hevngjerrige tanker.

«En av dere skal forråde meg»

Under fotvaskingen hadde Kristus gjort det klart at han forstod hva som bodde i Judas. «Dere er ikke alle rene,» hadde han sagt. Denne uttalelsen overbeviste den falske disippelen om at Jesus kjente til hans hemmelige planer. Nå snakket Jesus rett ut. Mens de satt ved bordet, sa han mens han så på disiplene: «Jeg snakker ikke om dere

alle, for jeg vet hvem jeg har utvalgt. Men dette ord i Den Hellige skrift må oppfylles: Den som spiser mitt brød, viste meg hælen.»

Selv ikke nå mistenkte disiplene Judas. Men de så at Jesus bar preg av å være dypt bekymret. Det var som om en sky senket seg over dem alle, en forutanelse om at noe forferdelig var i ferd med å skje. Men de skjønnte ikke hva. Mens de spiste i taushet, sa Jesus: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg.» Dette gjorde at de ble grepet av forbauselse og bestyrtelse. De fattet ikke hvordan noen av dem kunne handle forrædersk mot deres guddommelige lærer. Hvorfor skulle de forråde ham - og til hvem? Hvem kunne tenke slik? Det kunne sikkert ikke være en av de utvalgte tolv, de som fremfor alle andre hadde fått lytte til Jesu undervisning, som hadde hatt del i hans underfulle kjærlighet, og som han hadde brydd seg så mye om at han hadde ført dem inn i nært samfunn med ham selv.

Da de ble klar over betydningen av det han sa, og husket på at hvert eneste ord var sant, ble de redde og mistet all selvtillit. De begynte å granske sine egne hjerter for å finne ut om de huset en eneste tanke mot Mesteren. Den ene etter den andre spurte med den mest smertefulle sinnsbevegelse: «Det er vel ikke meg, Herre?» Men Judas satt taus. Til slutt spurte Johannes i dyp fortvilelse: «Herre, hvem er det?» Jesus svarte: «En som har dypet i fatet sammen med meg, han skal forråde meg. Menneskesønnen går bort, som det er skrevet om ham; men ve det menneske som forråder ham. Det hadde vært bedre for det mennesket om han aldri var født.»

Disiplene hadde nøye gransket ansiktsuttrykkene til hverandre da de spurte: «Det er vel ikke meg, Herre?» Judas' taushet gjorde at alles blick ble vendt mot ham. I forvirringen som oppstod, hadde Judas ikke hørt hva Jesus svarte Johannes. Men for å unngå disiplenes forskende blick, spurte han nå slik som de hadde gjort: «Det er vel ikke meg, rabbi?» Med dypt alvor svarte Jesus: «Du har selv sagt det.»

Judas, som er overrasket og forvirret over at han er avslørt, reiser seg raskt for å forlate salen. Jesus sier til ham: «Gjør det snart, det du vil gjøre.» Da Judas hadde fått stykket, gikk han straks ut. Det var natt. Det var natt for forræderen da han vendte seg bort fra Jesus og gikk ut i mørket.

Før Judas tok dette steget, hadde det ikke vært umulig for ham å vende om. Men da han forlot sin Herre og sine meddisipler, var den endelige beslutning tatt. Han hadde gått over grensen.

Forræderen avslørt

Forunderlig langmodig hadde Jesus vært i sin handlemåte overfor denne personen som var fristet. Ikke noe som kunne gjøres for å frelse Judas, var blitt ugjort. Etter at Judas to ganger hadde inngått avtale om å forråde sin Herre, gav Jesus ham fremdeles anledning til å angre. Ved å lese det hemmelige forsett i forræderens sinn, gav Jesus ham det siste overbevisende vitnesbyrd om sin guddom. For den falske disippelen var dette det siste kall til omvendelse. Ingen innbydelse som Kristi guddommelig-menneskelige hjerte kunne gi, var blitt forsømt. Barmhjertighetens bølger, som ble slått tilbake av en ubøyelig stolthet, kom nå igjen i en enda sterkere tidevannsbølge av betvingende kjærlighet. Selv om Judas ble overrasket og skremt over avsløringen, ble han bare desto fastere i sitt forsett. Fra nattverdmåltidet gikk han ut for å fullbyrde sin forræderske gjerning.

[498]

Jesus hadde også en barmhjertig hensikt med å uttale sitt ve over Judas. På den måten gav han disiplene det største beviset på at han var Messias. Han sa: «Nå sier jeg dere dette før det skjer, for at dere, når det er skjedd, skal tro at «jeg er Han». Hvis Jesus hadde forholdt seg taus, tilsynelatende uten å vite hva som skulle møte ham, kunne disiplene ha tenkt at deres mester ikke hadde guddommelig forutviten, og at han var blitt overrumplet og forrådt i hendene på den mordlystne hopen. Et år tidligere hadde Jesus sagt til disiplene at han hadde utvalgt tolv, og at en av dem var en djevel. Hans ord til Judas om hans forræderi ville nå vise at han hadde fullt kjennskap til det. Dette ville styrke troen hos Kristi sanne etterfølgere under hans ydmykelse. Når Judas møtte sin fryktelige skjebne, ville de huske det ve som Jesus hadde uttalt over ham.

Jesus hadde også en annen hensikt. Han hadde ikke utelukket Judas fra sin tjeneste, selv om han visste at han var forræder. Disiplene forstod ikke hva han mente da han sa ved fotvaskingen: «Dere er rene men ikke alle.» Heller ikke skjønnte de hva han mente da han sa ved bordet: «Den som spiser mitt brød, viste meg hælen.»³ Men senere, da hans mening var blitt klarlagt, fikk de noe å tenke på

med hensyn til Guds tålmod og barmhjertighet overfor den som har begått de største feilgrep.

Også Judas

Selv om Jesus helt fra begynnelsen kjente Judas, vasket han føttene hans, og forræderen fikk den forrett å være sammen med Jesus og ta del i nattverden. En langmodig frelser gjorde alt han kunne for å få synderen til å ta imot ham, vende om og bli rensset for syndens urenheter. Dette er et eksempel for oss. Når vi mener at noen farer vill og gjør synd, skal vi ikke holde oss borte fra dem. Vi må ikke tankeløst vende ryggen til dem og dermed overlate dem som et bytte for fristelse eller drive dem over i Satans leir. Dette er ikke Kristi fremgangsmåte. Det var fordi disiplene feilet og for vill at han vasket føttene deres. Slik ble alle tolv, unntatt en, ledet til omvendelse.

Kristi eksempel forbyr at noen utelukkes fra Herrens nattverd. Det er sant at åpenbar synd utelukker den skyldige. Det lærer Den Hellige Ånd klart.⁴ Men ut over dette må ingen felle dom.

[500] Gud har ikke overlatt til mennesker å si hvem som skal være til stede ved disse anledninger. For hvem kan lese hjertet? Hvem kan skille ugresset fra hveten? «Enhver må prøve seg selv og så spise av brødet og drikke av kalken.» «Den som spiser brødet eller drikker av Herrens kalk på urett vis, forgår seg derfor mot Herrens eget legeme og blod.» «For den som spiser og drikker uten å tenke på at det er Herrens legeme, spiser og drikker seg selv til dom.»⁵

Alle er innbudt

Når de troende samles for å feire disse anordninger, er det sendebud til stede som mennesker ikke ser. Det kan være en Judas i forsamlingen. I så fall er sendebud fra mørkets fyrste også der. For de holder seg nær til alle som nekter å bli ledet av Den Hellige Ånd. Himmelske engler er også til stede. Disse usynlige gjestene er med ved enhver slik anledning. I forsamlingen kan det også være personer som ikke i oppriktighet søker sannhet og hellighet, men som gjerne vil ta del i handlingen. Man bør ikke nekte dem å være med. Der er vitner som også var til stede da Jesus vasket føttene til

disiplene og Judas. Det var andre enn bare mennesker som var vitne til det som da skjedde.

Ved Den Hellige Ånd er Kristus til stede for å besegle det han selv har innstiftet. Han er der for å overbevise og mildne oss. Ikke et blikk, ikke en angerfull tanke unngår hans oppmerksomhet. Han venter på dem som angrer og føler seg knust. Alt er klart for å ta imot et slikt menneske. Han som vasket føttene til Judas, lengter etter å vaske bort syndens flekker fra hvert eneste menneske.

Ingen bør holde seg borte fra nattverden fordi noen som er uverdige, kanskje er til stede. Hver Kristi etterfølger blir oppfordret til å ta del, og på den måten bære vitnesbyrd om at han eller hun tar imot Kristus som sin frelser. Ved disse sammenkomstene, som Kristus selv har fastsatt, møter han med sitt folk og styrker dem ved sitt nærvær. Selv om de som forretter ved handlingen, gjør det med uverdige hjerter og hender, er Kristus der for å tjene sine barn. Alle som i tro kommer til ham, vil bli rikt velsignet. Dette er guddommelige privilegier, og alle som forsømmer disse anledninger, vil lide tap. Om dem kan det med rette sies: «Dere er ikke alle rene.»

Hva nattverden betyr

Ved å nyte brødet og vinen sammen med disiplene, forpliktet Jesus seg til å være deres gjeløser. Han gav dem den nye pakt, som innebærer at alle som tar imot ham, blir Guds barn og Kristi medarvinger. Ved denne pakten gav himmelen dem enhver velsignelse både for dette livet og for det som kommer. Denne paktshandlingen skulle stadfestes ved Kristi blod. Forvaltningen av nattverden skulle stadig minne disiplene om det umåtelige offer som var brakt for enhver av dem personlig som en del av den fortapte menneskehet.

Nattverden skulle ikke være en sorgens stund. Det var ikke hensikten med den. Når Guds folk samles omkring hans bord, skal de ikke tenke tilbake på de ganger de kom til kort, og klage over det. De skal ikke være opptatt av sine tidligere erfaringer i kristenlivet, enten de har vært oppløftende eller nedslående. De skal ikke tenke på uoverensstemmelsene mellom dem og deres trosfeller. Den forberedende handlingen har tatt vare på alt dette. Selvransakelse, syndsbekjennelse og forlikelse i tilfeller av uenighet har funnet sted. Nå kommer de for å møte Kristus. De skal ikke stå i korsets skygge,

men i dets frelsende lys. De skal åpne sinnet for de klare stråler fra «rettferds sol». Med hjerter som er rensset i Kristi dyrebare blod, og fullt klar over at han er usynlig til stede, skal de høre hans ord: «Fred etterlater jeg dere, min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir.»⁶

Vår Herre sier: Når du er overbevist om synd, så husk at jeg døde for deg. Når du er tyngt og forfulgt og plaget for min og for evangeliets skyld, så husk på: Min kjærlighet var så stor at jeg gav mitt liv for deg. Når dine plikter kan synes harde og dine byrder for tunge å bære, så husk at for din skyld tålte jeg korset uten å akte på skammen. Når ditt hjerte krymper seg for den store ildprøven, så husk at din gjenløser lever for å gå i forbønn for deg.

Nattverdhandlingen peker frem til Kristi gjenkomst. Hensikten med den var å holde dette håpet levende i disiplenes sinn. Hver gang de kom sammen for å minnes hans død, fortalte de hvordan Jesus tok en kalk, takket, gav dem og sa: «Drikk alle av den! For dette er mitt blod, paktens blod, som utøses for mange til syndenes forlatelse. Og det sier jeg dere:

Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne vintreets frukt før den dag jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.» Når de opplevde trengsler, fant de trøst i håpet om Herrens gjenkomst. Ubeskrivelig dyrebare var denne tanken: «For så ofte som dere spiser dette brødet og drikker av kalken, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer.»⁷

Dette er noe vi aldri må glemme. Jesu kjærlighet med dens tvingende kraft må bevares levende i vår erindring. Kristus har innstiftet denne handlingen for at den skal tale til vårt sinn og våre sanser om Guds kjærlighet som er åpenbart for vår skyld. Det kan ikke være noen enhet mellom oss og Gud uten gjennom Kristus. Foreningen og kjærligheten mellom trosfeller må forsterkes og foreviges ved Jesu kjærlighet. Ikke noe mindre enn Kristi død kunne gjøre hans kjærlighet virkningsfull for oss. Det er bare på grunn av hans død at vi med glede kan se frem til hans annet komme. Hans offer er midtpunktet for vårt håp. På dette må vi bygge vår tro.

De anordninger som minner om vår Herres ydmykelse og lidelse, blir i altfor høy grad betraktet som en formsak. De ble innstiftet i en bestemt hensikt. Våre sanser trenger å bli ansporet til å holde fast på gudsfryktens hemmelighet. Det er alles forrett å kunne fatte Kristi

sonende lidelser i langt større grad enn vi gjør. «Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv.»⁸ Vi må feste blikket på Golgatas kors og på den døende frelser. Vårt evige vel er avhengig av vår tro på Kristus.

Kristus har sagt: «Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere For mitt legeme er den sanne mat, og mitt blod er den sanne drikk.»⁹ Dette er sant om vår fysiske natur. Selv dette jordiske liv skylder vi Kristi død. Brødet som vi spiser, har han kjøpt med sitt brutte legeme. Vannet vi drikker, er kjøpt med hans blod som ble utøst. Ikke en eneste, hverken den fromme eller synderen, spiser sin daglige mat uten at han eller hun får sin næring ved Kristi legeme og blod. Golgatas kors er stemplet på hvert eneste brød. Det gjenspeiles i hver vannkilde. Alt dette underviste Kristus om da han bestemte hva som skulle være symbolene på hans store offer. Lyset som skinner fra nattverdhandlingen i salen i Jerusalem, helliger det vi trenger til livets opphold fra dag til dag. Familiebordet blir som et Herrens bord, og hvert måltid blir helliget.

[502]

Hvor mye mer er ikke dette sant når det gjelder vår åndelige natur! Jesus sier: «Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, har evig liv.» Det er ved å ta imot det liv som ble utøst for oss på Golgatas kors, at vi kan leve i hellighet. Og dette livet får vi ved å ta imot hans ord og ved å gjøre hans vilje. På den måten blir vi ett med ham. Jesus sier: «Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, blir i meg og jeg i ham. Likesom Faderen, den levende, har sendt meg, og jeg har liv ved ham, slik skal også den som spiser meg, ha liv ved meg.»¹⁰ Dette skriftordet er på en spesiell måte anvendelig på den hellige nattverd.

Når troen dveler ved vår Herres store offer, opptar sjelen i seg Kristi åndelige liv. Vi får åndelig styrke ved hver nattverd. Handlingen danner en levende forbindelse med himmelen. Den knytter den troende til Kristus og gjennom ham til Faderen. På en spesiell måte danner den en forbindelse mellom avhengige mennesker og Gud.

Når vi tar imot brødet og vinen, som symboliserer Kristi legeme som ble brutt, og hans blod som ble utøst, kan vi i tanken delta i nattverdhandlingen på salen i Jerusalem. Det er som om vi går gjennom hagen som ble helliget ved sjeleangsten til ham som bar

verdens synd. Vi er vitne til den kampen som var nødvendig for at vi skulle bli forsonet med Gud. Vi ser den korsfestede Kristus iblant oss.

Når vi betrakter den korsfestede gjenløser, fatter vi bedre storheten og meningen med det offer som himmelens konge brakte. Frelsesplanen blir herliggjort for oss, og tanken på Golgata vekker levende og hellige følelser i oss. Pris til Gud og Lammet vil være i vårt sinn og på våre lepper. Stolthet og selvdyrkelse kan ikke trives hos det menneske som i frisk erindring bevarer det som hendte på Golgata.

[503] Den som betrakter Kristi uforlignelige kjærlighet, vil bli oppløftet i tanken, rensset i hjertet og forvandlet i karakteren. Han vil gå ut for å være et lys i verden og i noen grad gjenspeile denne forunderlige kjærlighet. Jo mer vi grunner på Kristi kors, desto mer vil vi gjøre apostelens ord til våre egne, når han sier: «Jeg vil aldri rose meg av noe annet enn av vår Herre Jesu Kristi kors. Ved det er verden blitt korsfestet for meg, og jeg for verden.»¹¹ Matt 26,20-29; Mark 14,17-25; Luk 22,14-23; Joh 13,18-30

Jesu avskjedstale

Jesus så på disiplene med guddommelig kjærlighet og med den ømmeste medfølelse da han sa: «Nå ble Menneskesønnen forherliget, og Gud ble forherliget ved ham.» Judas hadde forlatt salen, og Jesus var alene med de elleve. Han ville gjerne snakke om at han snart måtte forlate dem. Men før han gjorde det, pekte han på den store hensikten med sin misjon. Det var dette han alltid hadde klart for seg. Han frydet seg over at all hans ydmykelse og lidelse ville herliggjøre Faderens navn. Det var til dette han først rettet disiplenes tanker.

Så sier han, idet han tiltaler dem på den ømmeste og mest fortrolige måten: «Mine barn! Ennå en liten stund er jeg hos dere: Dere skal søke meg, men det jeg sa til jødene, sier jeg nå igjen til dere: Dit jeg går, kan dere ikke komme.»

Disiplene kunne ikke glede seg da de hørte dette. Frykt kom over dem, og de trengte seg nær til Jesus. Deres mester og Herre, deres avholdte lærer og venn, han var kjærere for dem enn selve livet. Hos ham hadde de søkt hjelp i alle vanskeligheter, og trøst i sine sorger og skuffelser. Nå skulle han forlate denne ensomme og avhengige lille gruppen. Mørke forutanelser fylte dem.

Men Jesu ord var fulle av håp. Han visste at fienden ville angripe dem, og at Satans list lykkes best overfor dem som er nedtrykt av vanskeligheter. Derfor ledet han dem fra «det synlige» til «det usynlige». I Han vendte tankene deres bort fra den jordiske utlendighet til det himmelske hjem.

Om å kjenne Gud gjennom Kristus

«La ikke hjertet bli grepet av angst. Tro på Gud og tro på meg! I min Fars hus er det mange rom. Var det ikke slik, hadde jeg sagt dere det. For jeg går for å gjøre i stand et sted for dere. Og når jeg er gått bort og har gjort i stand et sted for dere, vil jeg komme tilbake

[504]

og ta dere til meg, så dere skal være der jeg er. Og dit jeg går, vet dere veien.»

Det var for deres skyld jeg kom til verden. Jeg arbeider til beste for dere. Når jeg går bort, vil jeg fortsatt arbeide ivrig for dere. Jeg kom til verden for å åpenbare meg for dere, så dere kunne tro. Nå går jeg til Faderen for å samarbeide med ham på deres vegne. Hensikten med at Kristus drog bort, var den motsatte av det disiplene fryktet. Det betydde ikke en endelig atskillelse. Han ville gjøre i stand et sted for dem, så han kunne komme tilbake og ta dem til seg. Mens han bygget boliger til dem, skulle de bygge en karakter i likhet med den guddommelige.

Disiplene var fremdeles i villrede. Tomas, som stadig var plaget av tvil, uttalte: «Herre, vi vet ikke hvor du går hen. Hvordan kan vi da vite veien?» Jesus sier: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg. Hadde dere kjent meg, da hadde dere også kjent min Far. Fra nå av kjenner dere ham og har sett ham.»

Det er ikke mange veier til himmelen. Den enkelte kan ikke velge sin egen vei. Kristus sier: «Jeg er veien Ingen kommer til Faderen uten ved meg.» Siden evangeliet første gang ble forkynt, da det i Eden ble uttalt at kvinnens ætt skulle knuse slangens hode, var Kristus blitt opphøyd som veien, sannheten og livet. Han var veien da Adam levde, og da Abel kom frem for Gud med blodet av lammet som var slaktet, det som var et bilde på gjenløserens blod. Kristus var veien til frelse for patriarker og profeter. Han er den eneste veien som gir oss adgang til Gud.

«Hadde dere kjent meg, da hadde dere også kjent min Far. Fra nå av kjenner dere ham og har sett ham.» Men enda forstod disiplene det ikke. «Herre, vis oss Faderen,» utbrøt Filip, «og det er nok for oss.»

Jesus var forbauset over hvor sløv Filip var til å fatte dette, og han spurte med smertefull undring: «Kjenner du meg ikke, Filip, enda jeg har vært hos dere så lenge?» Er det mulig at du ikke ser Faderen i de gjerninger han gjør gjennom meg? Tror du ikke at jeg kom for å vitne om Faderen? «Hvordan kan du da si: Vis oss Faderen?» «Den som har sett meg, har sett Faderen.» .

Kristus opphørte ikke å være Gud da han ble menneske. Selv om han fornedret seg selv til å bli menneske, var Guddommen fremdeles

noe som var hans eget. Kristus var den eneste som kunne fremstille Faderen for menneskene, og dette hadde disiplene vært vitne til i mer enn tre år.

«Tro meg når jeg sier at jeg er i Faderen og Faderen i meg. Om ikke annet, så tro det for selve gjerningenes skyld.» Deres tro kunne hvile trygt på det vitnesbyrd som Kristi gjerninger hadde gitt, og som ikke noe menneske av seg selv hadde kunnet gjøre. Kristi gjerninger vitnet om hans guddommelighet. Gjennom ham var Faderen blitt åpenbart.

Hvis disiplene trodde på denne levende forbindelsen mellom Faderen og Sønnen, ville deres tro ikke svikte når de så Kristi lidelse og død for å frelse den fortapte verden. Kristus prøvde å føre dem ut av den svake trostilstand de var i. Han ville lede dem inn i den erfaring de ville få om de virkelig kunne fatte hva han var - Gud i menneskeskikkelse. Han ville at de skulle innse at deres tro måtte lede opp til Gud og være forankret der. Hvor alvorlig og utholdende prøvde ikke vår medfølende frelser å forberede disiplene på den storm av fristelser som snart ville bryte løs over dem! Han ville at de skulle være skjult med ham i Gud.

[505]

Mens Kristus talte, lyste Guds herlighet fra ansiktet hans. Alle som var der, følte en hellig ærefrykt mens de med henført oppmerksomhet lyttet til ham. De ble mer avgjort dratt til ham. Og etter som de kom nærmere Kristus i større kjærlighet, kom de også nærmere hverandre. De følte at himmelen var ganske nær, og at det de lyttet til, var et budskap fra deres himmelske Far.

Grenseløse muligheter

Kristus fortsatte med å si: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som tror på meg, skal også gjøre de gjerninger jeg gjør.» Han ønsket inderlig at disiplene måtte forstå hvorfor hans guddommelighet var forent med menneskelighet. Han kom til verden for å åpenbare Guds herlighet, så menneskene kunne bli løftet opp ved dens kraft. Gud hadde åpenbart seg i ham, så han kunne åpenbare seg i dem. Jesus viste ingen evner og utøvde ingen kraft som mennesker ikke kan ha gjennom tro på ham. Hans fullkommenhet som menneske kan alle hans etterfølgere. eie hvis de vil være underkastet Gud slik som Jesus var.

«Ja, han skal gjøre større gjerninger enn dem, for nå går jeg til Faderen.» Med dette mente han ikke at disiplenes gjerning ville være mer opphøyet enn hans, men den ville nå videre ut. Han hentydet ikke bare til mirakler, men til alt som ville finne sted under Den Hellige Ånds virksomhet.

Etter Jesu himmelfart ble disiplene klar over at hans løfte ble oppfylt. Det som skjedde i forbindelse med Kristi korsfestelse, oppstandelse og himmelfart, var levende realiteter for dem. De så at profetiene var blitt bokstavelig oppfylt. De gransket Den Hellige skrift og tok imot dens undervisning med en tro og forvisning som var ukjent tidligere. De visste at den guddommelige læreren var alt det han hadde gjort krav på å være. Når de fortalte om sine erfaringer og opphøydde Guds kjærlighet, ble menneskene bløtgjort og beseiret, og mange trodde på Jesus.

[506] Kristi løfte til disiplene er et løfte til hans menighet helt til tidens slutt. Det var ikke Guds hensikt at hans underfulle plan for å frelse menneskene bare skulle ha ubetydelige resultater. De som vil ta fatt på arbeidet, må ikke stole på det de selv kan utføre, men på hva Gud kan gjøre for og gjennom dem, og de vil uten tvil få se at hans løfte blir oppfylt. «Han skal gjøre større gjerninger enn dem, for nå går jeg til Faderen.»

Enda hadde disiplene ikke kjennskap til Jesu ubegrensede hjelpemidler og makt. Han sa til dem: «Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn.» Han forklarte at hemmeligheten til fremgang ville være å be om styrke og nåde i hans navn. Han ville være til stede hos Faderen og gå i forbønn for dem. Den bønningen som blir bedt i ydmykhet, legger han frem som sitt eget ønske på vegne av den som ber. Hver oppriktig bønn blir hørt i himmelen. Den er kanskje ikke uttrykt på en flytende måte, men hvis hjertet er med i den, vil den stige opp til helligdommen hvor Jesus gjør tjeneste. Han vil bringe den frem for Faderen uten et eneste klosset, stammende ord, men skjønn og velluktende av hans egen fullkommenhets røkelse.

Bønn i Jesu navn

Oppriktighetens og rettskaffenhetens sti er ikke fri for hindringer, men i hver vanskelighet skal vi se en oppfordring til å be. Ingen har noen kraft som han ikke har fått fra Gud. Kilden den kommer fra,

er åpen for selv den svakeste. «Det dere ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Faderen skal bli forherliget gjennom Sønnen. Dersom dere ber meg om noe i mitt navn, vil jeg gjøre det.»

Kristus påla disiplene å be «i mitt navn». Hans etterfølgere skal stå overfor Gud i Jesu navn. På grunn av verdien av det offer som ble brakt for dem, har de verdi i Herrens øyne. På grunn av Kristi rettferdighet som blir tilregnet, blir de betraktet som dyrebare. For Kristi skyld tilgir Gud dem som frykter ham. Han ser ikke synderens usselhet i dem, men en likhet med sin Sønn, han som de tror på.

Det skuffer Herren når hans folk verdsetter seg selv lavt. Han vil at hans utvalgte arvinger skal verdsette seg selv i samsvar med den pris han har betalt for dem. Gud ville gjerne eie dem, ellers ville han ikke ha sendt sin Sønn i et oppdrag som kostet så mye, for å gjeløse dem. Han har bruk for dem, og han ser gjerne at de stiller de aller største forventninger til ham, slik at de kan herliggjøre hans navn. De kan forvente store ting hvis de stoler på hans løfter.

Men det betyr mye å be i Jesu navn. Det betyr at vi må ta imot hans karakter, vise hans sinnelag og gjøre hans gjerninger. Hans løfte er gitt på betingelse. «Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud.» Han frelser mennesker, ikke i synd, men fra synd. Og de som elsker ham, vil vise sin kjærlighet ved å være lydige.

All sann lydighet kommer fra hjertet. Slik var det for Kristus. Hvis vi samtykker, vil han identifisere seg med våre tanker og mål. Han vil i en slik grad påvirke vårt sinn til samsvar med sin vilje, at når vi lyder ham, følger vi bare våre egne impulser. Viljen, som er rensket og helliget, vil finne sin høyeste glede i å tjene ham. Når vi kjenner Gud slik det er vår forrett å kjenne ham, vil vi leve i uavbrutt lydighet. Ved å verdsette Kristi karakter og ved samfunn med Gud vil synden bli avskyelig for oss.

Likesom Kristus i sin menneskelighet etterlevde Guds lov, vil vi kunne gjøre det hvis vi vil gripe fatt i ham for å få kraft. Men vi skal ikke legge ansvaret for vår plikt over på andre og vente at de skal si oss hva vi skal gjøre. Når det gjelder å søke råd, kan vi ikke være avhengige av mennesker. Herren vil undervise oss om vår plikt like så villig som han vil undervise andre. Hvis vi kommer til ham i tro, vil han tale sine hemmeligheter til oss personlig. Vårt hjerte vil ofte brenne i oss når han kommer nær for å samtale med oss, slik han gjorde med Enok.

De som bestemmer seg for ikke på noen måte å gjøre noe som mishager Gud, kan legge sin sak frem for ham, og de vil få vite nettopp hvilken vei de skal følge. De vil ikke bare få visdom, men også kraft. De vil få kraft til å lyde og tjene slik som Kristus har lovt. Alt som Kristus fikk del i, alt som kunne avhjelpe det falne menneskes behov, ble gitt til ham som er menneskehetens hode og stedfortreder. «Og det vi ber om, får vi av ham, fordi vi holder hans bud og gjør det som er etter hans gode vilje.»²

Kristi stedfortredere

Før Kristus gav seg selv som offerlammet, søkte han etter den mest betydningsfulle og fullkomne gave som han kunne gi sine etterfølgere, en gave som ville bringe nådens ubegrensede hjelpemidler innenfor deres rekkevidde. «Jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal bli hos dere for alltid: sannhetens Ånd. Verden kan ikke ta imot ham, for verden ser ham ikke og kjenner ham ikke. Men dere kjenner ham; han blir hos dere og skal være i dere. Jeg skal ikke la dere bli igjen som foreldreløse barn, jeg kommer til dere.»

Ånden hadde vært i verden forut for dette. Helt fra begynnelsen av gjenløsningsverket hadde den virket på menneskene. Mens Kristus var på jorden, hadde disiplene ikke ønsket noen annen hjelper. De ville ikke føle sitt behov for Ånden før Jesus ikke lenger var personlig blant dem. Da ville den komme.

Den Hellige Ånd er Kristi stedfortreder, men uten menneskelig personlighet og uavhengig av den. Fordi Kristus hadde menneskeskikkelse, kunne han ikke personlig være alle steder. Derfor var det til deres beste at han skulle gå til Faderen og sende Ånden til å være hans etterfølger på jorden. Da ville ingen ha noen fordel av hvor de oppholdt seg eller av deres personlige kontakt med Kristus. Ved Ånden ville han være tilgjengelig for alle. Da ville han være dem nærmere enn om han ikke hadde fart opp til himmelen.

«Den som elsker meg, skal elskes av min Far. Også jeg skal elske ham og åpenbare meg for ham.» Jesus visste alt om disiplenes fremtid. Han så at en av dem ble ført til skafottet og en annen til korset, en i landflyktighet mellom øde fjell ute på havet, og andre til forfølgelse og død. Han oppmuntret dem med løftet om at han ville

være hos dem i enhver prøve. Dette løftet har ikke mistet noe av sin kraft.

Herren vet alt om sine trofaste tjenere som er i fengsel for hans skyld, eller som er forvist til øde øyer. Han trøster dem med sitt eget nærvær. Når den troende for sannhetens skyld blir stilt frem for urettferdige domstoler, står Kristus ved siden av ham. Alle beskyldninger som rammer ham, rammer også Kristus. Igjen og igjen blir Kristus dømt i sine disiplers skikkelse. Når en blir innesperret bak fengselsmurer, opplever han sinnet med sin kjærlighet. Når en lider døden for hans skyld, sier Kristus: «Jeg er ... den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet og har nøklene til døden og dødsriket.»³ Det livet som ofres for meg, blir bevart til evig herlighet.

[508]

Til alle tider og på alle steder, i alle sorger og under alle lidelser, når utsiktene synes mørke og fremtiden problemfylt, og når vi føler oss hjelpeløse og ensomme, vil talsmannen bli sendt som svar på troens bønn. Forholdene kan skille oss fra enhver jordisk venn, men ingen forhold og ingen avstand kan skille oss fra den himmelske talsmann. Hvor vi enn er, og hvor vi går, er han alltid ved vår side for å støtte, hjelpe og oppmuntre oss.

Hva Den Hellige Ånd gjør

Disiplene kunne fremdeles ikke forstå den åndelige betydning av Jesu ord, og igjen forklarte han hva han mente. Han sa at han ville åpenbare seg for dem ved Ånden. «Talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere. alt.» Aldri mer vil dere si: Vi kan ikke fatte dette. Nå vil dere ikke lenger se som i et speil, i en gåte. Dere skal «sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne hele Kristi kjærlighet, som er mer enn noen kan fatte».⁴

Disiplene skulle vitne om Kristi liv og gjerning. Gjennom deres ord skulle han tale til alle folk på jorden. Men hans ydmykelse og død skulle påføre dem stor prøve og skuffelse. For at deres tale etter denne erfaring skulle være nøyaktig, lofte Jesus at talsmannen skulle «minne dere om alt det jeg har sagt dere».

«Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører

og kunngjøre det som skal komme. Han skal forherlige meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere.»

Jesus hadde gitt disiplene innblikk i et sannhetsfelt av umåtelig størrelse. Men det var ytterst vanskelig for dem å holde hans undervisning atskilt fra de skriftlærdes og fariseernes vedtekter og regelverk. De var blitt opplært til å godta rabbinernes lære som Guds røst, og fremdeles hadde disse en viss makt over deres sinn og satte preg på deres oppfatninger. Jordiske forestillinger og timelige ting hadde fortsatt stor plass i deres tenkning. De forstod ikke Kristi rikes åndelige natur, selv om han så ofte hadde forklart det for dem. Deres sinn var blitt forvirret. De oppfattet ikke den store verdi som fantes i de Den Hellige skrifs ord som Jesus fremholdt.

[509] Mye av hans undervisning syntes nesten å være spilt på dem. Han så at de ikke fikk tak i den riktige betydning av hans ord. Av medlidenhet lovte han at Den Hellige Ånd skulle minne dem om det han hadde sagt. Han hadde også unnlatt å si mange ting som disiplene ikke kunne fatte. Ånden skulle gi dem innsyn også i dette. Ånden skulle skjerpe deres forstand slik at de kunne verdsette himmelske ting. «Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet.»

Talsmannen kalles «sannhetens Ånd». Hans gjerning er å forklare og forfekte sannheten. Han tar først bolig i hjertet som sannhetens Ånd. Slik blir han trøsteren. Det er trøst og fred i sannheten, men det finnes ingen virkelig fred og trøst i det som ikke er sant. Gjennom falske teorier og tradisjoner får Satan makt over sinnet. Ved å vise menneskene til falske normer, misdanner han karakteren. Gjennom Guds ord taler Den Hellige Ånd og innprenter sannheten på sinnet. Slik avslører han villfarelse og fordriver den fra sinnet. Det er ved sannhetens Ånd som virker gjennom Guds ord, at Kristus vinner sitt utvalgte folk for seg selv.

Ved å klargjøre Den Hellige Ånds tjenestegjerning for disiplene prøvde Jesus å inspirere dem med den glede og det håp som inspirerte ham selv. Han frydet seg over den rikelige hjelp han hadde skaffet til veie for sin menighet. Den Hellige Ånd var den største av alle gaver han kunne be sin Far om, for å styrke og glede sitt folk.

Ånden skulle gis som en gjenfødende kraft, og uten den ville Kristi offer ha vært forgjeves. Det ondes makt hadde tiltatt i århundrer, og menneskenes underkastelse under dette djevlelske fangenskap

var forbausende. Synden kunne bare bli motstått og overvunnet ved den mektige hjelp fra den tredje person i Guddommen som ikke ville komme i begrenset styrke, men i en fylde av guddommelig kraft. Ånden iverksetter det som verdens gjenløser har utrettet. Hjertet blir rensset ved Ånden. Ved Ånden får den troende del i guddommelig natur. Kristus har gitt sin Ånd som en guddommelig kraft til å overvinne alle nedarvede og utviklede tilbøyeligheter til det onde, og til å prege sin menighet med sin egen karakter.

Jesus sa om Ånden: «Han skal forherlige meg.» Jesus kom for å herliggjøre Faderen ved å åpenbare hans kjærlighet. Slik skulle Ånden herliggjøre Kristus ved å åpenbare hans nåde for verden. Guds eget bilde skal gjenskapes i mennesker. Guds ære og Kristi ære er knyttet til fullkommengjøringen av hans folks karakter.

«Og når han (sannhetens Ånd) kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva som er synd, rett og dom.» Det vil være forgjeves å forkynne Ordet uten Den Hellige Ånds stadige nærvær og hjelp. Dette er den eneste virkningsfulle lærer når det gjelder guddommelig sannhet. Bare når Ånden formidler sannheten til hjertet, vil den vekke samvittigheten og forvandle livet.

Man kan kanskje være i stand til å fremholde Guds ord etter bokstaven og være vel kjent med alle dets pålegg og løfter. Men hvis ikke Den Hellige Ånd sørger for at sannheten når hjertet, vil ingen falle på klippen og bli knust. Ingen form for utdanning, ingen fortrinn, hvor store de enn måtte være, kan gjøre noen til en lysspreder uten at Guds Ånd virker med.

Arbeidet med å så sannhetens sæd vil ikke ha fremgang uten at såkornet vekkes til live av dugg fra himmelen. Før en eneste av bøkene i Det nye testamente var skrevet, før en eneste evangelisk preken var blitt holdt etter Kristi himmelfart, kom Den Hellige And over de bedende apostler. Da uttalte deres fiender: Dere har «spredt læren deres over hele Jerusalem».

Kristus har lovt sin menighet Den Hellige Ånds gave. Dette løftet gjelder oss like mye som det gjaldt de første disiplene. Men i likhet med ethvert annet løfte er det gitt på betingelser: Mange gir seg ut for å tro Herrens løfte. De taler om Kristus og om Den Hellige Ånd, men det er til ingen nytte for dem. De overgir seg ikke fullt ut til å bli veiledet og behersket av Guds kraft.

Vi kan ikke bruke Den Hellige Ånd. Det er Ånden som må bruke oss. Gjennom Ånden virker Gud i sitt folk «både å ville og å gjøre etter hans gode vilje».6 Men mange vil ikke bøye seg for dette. De vil bestemme over seg selv. Dette er grunnen til at de ikke får den himmelske gaven. Ånden gis bare til dem som ydmykt venter på Gud og er våkne for hans ledelse og nåde. Gud venter at de skal be om og ta imot hans kraft. Denne velsignelsen er blitt lovt. Når vi i tro gjør krav på den, bringer den alle andre velsignelser med seg. Den blir tildelt i samsvar med Kristi nådes rikdom. Han er rede til å utruste hvert menneske etter dets evne til å ta imot.

I sin tale til disiplene gjorde Jesus ingen sørgmodig hentydning til sine egne lidelser og sin død. Hans siste gave til dem var et fredens testamente. «Fred etterlater jeg dere, min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir. La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet.»

Før de forlot salen i Jerusalem, ledet Jesus sine disipler i en lovsang. Stemmen lød ikke som en sørgmodig klagesang. Det var påskesalmens frydefulle melodi som hørtes: «Lovsyng Herren, alle folkeslag, pris ham, alle stammer! For hans miskunn mot oss er stor. Herrens trofasthet varer evig.»7

Mot Getsemane

Etter salmesangen gikk de ut. De banet seg vei gjennom gatene som var fulle av folk, og fortsatte ut gjennom byporten i retning mot Oljeberget. De beveget seg langsomt, og hver av dem var opptatt med sine egne tanker. Da de nærmet seg Oljeberget, sa Jesus med den dypeste sorg: «I natt kommer dere alle til å vende dere bort fra meg, for det står skrevet: Jeg vil slå hyrden ned, så hjorden blir spredt.»8

[511] Disiplene lyttet med sorg og undring. De mintes hvordan mange ble forarget og vendte seg bort fra Jesus da han i synagogen i Kapernaum talte om seg selv som livets brød. Men de tolv hadde ikke vist seg troløse. Den gangen hadde Peter, som talte på vegne av de andre, gitt uttrykk for sin troskap mot Kristus. Da hadde Jesus sagt: «Har jeg ikke utvalgt dere tolv? Og en av dere er en djevel.»9 Under nattverden sa Jesus at en av de tolv skulle forråde ham, og at Peter ville fornekte ham. Men nå innbefattet han dem alle.

Nå høres Peters stemme mens han protesterer voldsomt: «Om så alle vender seg fra deg, skal ikke jeg gjøre det.» Oppe på salen hadde han uttalt: «Jeg vil gi livet mitt for deg.» Jesus hadde advart ham om at han samme natt ville fornekte sin frelser. Nå gjentok han advarselen: «Sannelig, jeg sier deg: I denne natt, før hanen galer to ganger, skal du fornekte meg tre ganger.» Men Peter forsikret med enda større iver: «Om jeg så skal dø meg deg, vil jeg ikke fornekte deg!» Det samme sa de alle. 10 I sin selvtillit benektet de den gjentatte uttalelsen fra ham som visste alt. De var uforberedt for prøven. Når fristelsen kom over dem, ville de forstå hvor svake de egentlig var.

Da Peter sa at han ville følge sin Herre i fengsel og død, mente han hvert ord han sa. Men han kjente ikke seg selv. Skjult i hans hjerte fantes det dårlige egenskaper som omstendighetene ville blåse liv i. Hvis han ikke ble klar over den fare han var i, ville dette føre til hans evige undergang. Jesus så hos ham en selvopptatthet og en selvsikkerhet som ville være større enn hans kjærlighet til Kristus. I hans erfaring var det kommet frem mye svakhet, ubeseiret synd, likegyldighet, et vanhellig temperament og tankeløshet når det gjaldt å begi seg inn på fristelsens grunn.

Jesu alvorlige advarsel var et kall til hjerteransakelse. Peter trengte å ha mistillit til seg selv og en sterkere tro på Kristus. Hvis han i ydmykhet hadde tatt imot advarselen, ville han ha bedt hjordens hyrde om å bevare sine får. Da han holdt på å synke ute på Gennesaretsjøen, ropte han: «Herre, frels meg!» 11 Da rakte Jesus ut hånden og grep fatt i Peters hånd. Dersom han nå hadde ropt til Jesus: «Frels meg fra meg selv!» ville han blitt bevart. Men Peter følte at Jesus ikke stolte helt på ham, og det syntes han var ille. Han følte seg fornærmet, og ble bare mer sta i sin selvtillit.

Jesus er full av medynk med disiplene. Han kan ikke redde dem fra prøven, men han lar dem ikke være uten trøst. Han forsikrer dem om at han skal bryte gravens lenker, og at hans kjærlighet ikke vil svikte. Han sier til dem: «Etter at jeg er oppstått, skal jeg gå i forveien for dere til Galilea.» 12 Før de fornektet ham, hadde de forsikring om tilgivelse. Etter hans død og oppstandelse visste de at de var tilgitt og dyrebare for Kristus.

Vintreet og grenene

Jesus og disiplene var på vei til Getsemane ved foten av Oljeberget. Det var et ensomt sted der Jesus ofte hadde vært i stille ettertanke og bønn. Han hadde forklart disiplene om hensikten med sin misjon til verden, og at de måtte opprettholde det åndelige forhold til ham. Nå illustrerer han dette. Månen skinner klart, og han får øye på et frodig vintre. Mens han gjør disiplene oppmerksom på det, benytter han det som et symbol.

[512] «Jeg er det sanne vintre,» sier han. I stedet for å velge den grasiøse palmen, det høyreiste sedertre et eller det sterke eiketreet, bruker han vintreet med dets hengende ranker som en fremstilling av seg selv. Palmetreet, sedertreet og eiken står alene. De trenger ingen støtte. Men vintreet slynger seg omkring sprinkelverket og klatrer på den måten mot himmelen. Slik var også Kristus i sin menneskelighet avhengig av guddommelig kraft. «Jeg kan ikke gjøre noe av meg selv,» sa han. 13

«Jeg er det sanne vintre.» Jødene hadde alltid betraktet vintreet som den edleste av alle planter og som et bilde på alt som var kraftfullt, fremragende og fruktbart. Israel var blitt fremstilt som et vintre som Gud hadde plantet i løftets land. Jødene grunnet sitt håp om frelse på at de var av Israels ætt. Men Jesus sa: Jeg er det virkelige vintre. Tro ikke at dere kan få eie livet i Gud og bli arvinger til hans løfte fordi dere hører til Israel. Åndelig liv kan dere bare få av meg.

«Jeg er det sanne vintre, og min Far er vingårdsmannen.» På høydedragene i Palestina hadde vår himmelske Far plantet dette gode vintreet, og han var selv vingårdsmannen. Mange ble tiltrukket av dette treet fordi det var så vakkert. De sa at det var av himmelsk opprinnelse. Men for Israels ledere så det ut som et rotskudd av tørr jord. De tok planten, knuste den og tråkket den ned med de vanhellige føttene sine. De ville ødelegge den for alltid. Men den himmelske vingårdsmannen mistet aldri sin plante av syne. Da menneskene mente at nå hadde de utryddet den, tok han den og plantet den igjen på den andre siden av muren. Vinstokken skulle ikke lenger være synlig. Den var skjult for menneskenes simple angrep. Men ranke- ne av vintreet hang ut over muren. De skulle representere vintreet. Gjennom dem kunne podekvister fremdeles bli forent med vintreet.

De har båret frukt, og det har vært en vinhøst som er blitt plukket av dem som har gått forbi.

«Jeg er vintreet, dere er grenene,» sa Jesus til disiplene. Selv om han nå skulle bli tatt fra dem, ville deres åndelige forening med ham være uforandret. Grenens tilknytning til vintreet, sa han, viser det forhold dere skal opprettholde med meg. Kvisten blir podet inn i det levende vintreet. Den vokser seg inn i vinstokken fiber for fiber og åre for åre. Vintreets liv blir grenens liv. Slik får de menneskene som var døde på grunn av sine misgjerninger og synder, liv ved forbindelse med Kristus. Foreningen blir til ved tro på ham som en personlig frelser. Synderen forener sin svakhet med Kristi styrke, sin tomhet med Kristi fylde og sin, skrøpeligheit med Kristi makt. Da har han Kristi sinn. Kristi menneskelighet har rørt ved vår menneskelighet, og vår menneskelighet har rørt ved det guddommelige. Slik får mennesket ved Den Hellige Ånd del i guddommelig natur. Mennesket blir akseptert gjennom Jesus.

Når denne forening med Kristus en gang er kommet i stand, må den holdes ved like. Kristus sa: «Bli i meg, så blir jeg i dere. Likesom grenen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare hvis den blir på vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt hvis dere ikke blir i meg.» Dette er ikke noen tilfeldig berøring, ikke en av- og -på forbindelse. Grenen blir en del av det levende vintreet. Det foregår en uhindret og ubrutt formidling av liv, styrke og fruktbarhet fra roten til grenene. Grenen kan ikke leve atskilt fra vintreet, like lite kan dere leve atskilt fra meg, sa Jesus. Det liv dere har mottatt fra meg, kan bare bli bevart ved et stadig samfunn med meg. Uten meg kan dere ikke vinne over en eneste synd eller stå imot en eneste fristelse.

«Bli i meg, så blir jeg i dere.» Å bli i Kristus betyr stadig å ta imot hans Ånd. Det er et liv i uforbeholden overgivelse til hans tjeneste. Det må hele tiden være en åpen forbindelse mellom mennesket og Gud. Grenen på vintreet må stadig hente sevje fra det levende vintreet. Slik må vi klynge oss til Jesus og ved tro ta imot fra ham hans egen karakters styrke og fullkommenhet.

Roten sender næring gjennom grenen til den ytterste kvisten. På lignende måte formidler Kristus en strøm av åndelig styrke til enhver som tror. Så lenge sjelen er forent med Kristus, er det ingen fare for at den skal visne eller svinne bort.

Vintreets liv vil vise seg i den herlige frukten som finnes på grenene. «Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer mye frukt, men uten meg kan dere intet gjøre.» Når vi lever i tro på Guds Sønn, vil Åndens frukt vise seg i vårt liv. Det vil ikke mangle en eneste.

«Min Far er vingårdsmannen. Hver gren på meg som ikke bærer frukt, tar han bort.» Selv om podekvisten tilsynelatende er forent med vintreet, er det kanskje ikke noen levende forbindelse. Da vil det heller ikke være noen vekst eller frukt. Slik kan det også være en tilsynelatende forbindelse med Kristus uten noen virkelig forening med ham ved tro.

En religiøs bekjennelse gir mennesker adgang til menigheten. Men karakter og vandel, viser om de har forbindelse med Kristus. Hvis de ikke bærer frukt, er de falske grener. At de er skilt fra Kristus, medfører ruin like fullstendig som det som fremstilles ved grenen som er død. Jesus sier: «Den som ikke blir i meg, blir kastet utenfor som en gren og visner. Og grenene samles sammen og kastes på ilden, og de brenner.»

[514] «Hver gren som bærer frukt, renser han så den skal bære mer.» Av de utvalgte tolv som hadde fulgt Jesus, var en i ferd med å bli kastet ut som en vissne gren. De øvrige skulle smake gartnerknivens bitre prøver. Ømt og alvorlig forklarte Jesus hva vingårdsmannen hadde i sinne. Beskjæringen vil være smertefull, men det er Gud som fører kniven. Han arbeider ikke skjodesløst eller likegyldig. Noen grener kryper langs jorden. De må kuttet løs fra de ting som slyngtrådene fester seg til. De må strekke seg opp mot himmelen og finne sin støtte hos Gud. Det overflødige løvverket som trekker livskraften bort fra frukten, må skjæres bort. Hvis grenene står for tett, må noen fjernes for å åpne opp for de legende stråler fra «rettferds sol». Vingårdsmannen skjærer bort villskudd og skadelige utvekster så fruktkvaliteten skal bli bedre og mer rikelig.

Et nytt bud

«Når dere bærer mye frukt,» sa Jesus, «blir min Far forherliget.» Gjennom dere ønsker Gud å åpenbare sin egen hellighet, gavmildhet og medfølelse. Men Jesus pålegger ikke disiplene at de skal arbeide for å bære frukt. Han sier at de skal bli i ham. «Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere, da be om hva dere vil, og dere skal få det.»

Det er gjennom Ordet at Kristus blir i sine etterfølgere. Dette er den samme levende forening som fremstilles ved å spise hans kjøtt og drikke hans blod. Kristi ord er ånd og liv. Når du tar imot dem, tar du imot vintreets liv. Du lever «av hvert ord som kommer fra Guds munn».14 Kristi liv i dere bringer frem den samme frukt i dere som i ham. Når dere lever i Kristus, holder fast ved ham, holdes oppe av ham og drar næring fra ham, vil dere bære frukt som han.

Det store ønske som Jesus gav uttrykk for under denne siste sammenkomsten med disiplene, var at de måtte elske hverandre slik han hadde elsket dem. Dette gjentok han gang på gang. Igjen og igjen sa han: «Dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre.» Hans aller første påbud da han var sammen med dem oppe på salen, lød slik: «Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.»

For disiplene var dette budet nytt. De hadde ikke elsket hverandre slik som Kristus elsket dem. Han så at en ny innstilling og nye impulser måtte beherske dem. De måtte følge nye prinsipper. Gjennom hans liv og død skulle de få en helt ny forståelse av hva kjærlighet var. Budet om å elske hverandre fikk ny mening i lyset av at han ofret seg selv.

Hele nådens verk utgjør en eneste uavbrutt kjærlighetens tjeneste i selvfornektende oppofrelse. Hver time av Kristi liv på jorden fløt Guds kjærlighet ut fra ham i strømmer som ikke kunne holdes tilbake. Alle som er gjennomtrengt av hans sinnelag, vil elske som han elsket. Det samme prinsippet som drev Kristus, vil være drivkraften i all deres omgang med hverandre.

Denne kjærligheten er beviset på at de er hans disipler. «Har dere kjærlighet til hverandre,» sa Jesus, «da skal alle kunne se at dere er mine disipler.» Når mennesker knyttes sammen, ikke av tvang eller egeninteresse, men av kjærlighet, viser de at en innflytelse som overgår all menneskelig innflytelse, virker i dem. Der hvor denne enhet finnes, er den et vitnesbyrd om at Guds bilde er i ferd med å bli gjenopprettet i mennesket, at et nytt livsprinsipp er blitt plantet inn. Det viser at det finnes en kraft i den guddommelige natur som kan stå imot det ondes overnaturlige krefter, og at Guds nåde undertvinger den selvskhet som bor i det naturlige hjerte.

Når denne kjærligheten åpenbares i menigheten, vil den egge Satan til vrede. Det var ikke noen lett vei Kristus anviste disiplene.

[515] «Hvis verden hater dere,» sa han, «skal dere vite at den har hatet meg først. Hadde dere vært av verden, hadde verden elsket sitt eget. Men dere er ikke av verden; jeg har jo utvalgt dere fra verden. Derfor hater verden dere. Husk at jeg sa: En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere. Har de holdt fast på mitt ord, vil de også holde fast på deres. Alt dette vil de gjøre mot dere for mitt navns skyld, for de kjenner ikke ham som har sendt meg.» Evangeliet skal fremmes ved offensiv kamp på tross av motstand, fare, lidelse og tap. Men de som utfører denne gjerning, følger bare i Mesterens spor.

Han levde for å frelse

Som verdens gjenløser stod Kristus stadig overfor tilsynelatende nederlag. Han som var nådens sendebud til denne verden, syntes å få utrettet lite av det han lengtet etter å utføre for å høyne og frelse mennesker. Djevleske krefter var hele tiden i virksomhet for å motarbeide ham. Men han tillot ikke seg selv å bli motløs. Ved profeten Jesaja sier han: «Jeg har strevd forgjeves, til ingen nytte har jeg brukt opp min kraft. Min rett er likevel hos Herren, min lønn er hos min Gud.» «Jeg er æret i Herrens øyne, min Gud er blitt min styrke.» Kristus har fått dette løftet: «Så sier Herren, folkets forløser, Israels Hellige, til ham som er foraktet og avskydd av folk: ... Jeg har formet deg og gjort deg til en pakt for folket, for at du skal reise landet på fote og skifte ut eiendommer som ligger øde, og si til fangene: «Gå ut!» til dem som er i mørket: «Kom fram!» ... De skal ikke sulte og ikke tørste, verken sol eller hete skal skade dem. For han som har barmhjertighet med dem, han skal føre dem og lede dem til kildevell.»¹⁵

Jesus satte sin lit til disse ordene, og han lot ikke Satan få noen fordel. Da han skulle ta de siste skritt på ydmykelsens vei, og den dypeste sorg holdt på å omslutte ham, sa han til disiplene: «Denne verdens fyrste kommer. Han har ingen rett over meg.» «Denne verdens fyrste er dømt.» «Nå skal denne verdens fyrste kastes ut.»¹⁶

Med profetisk blikk så Kristus de begivenheter som skulle finne sted i hans siste store kamp. Han visste at når han kom til å rope ut: «Det er fullbrakt!» ville hele himmelen bryte ut i jubel. Hans

øre fanget inn musikken i det fjerne og seiersropene i de himmelske saler. Han visste at da ville dødskløkkene ringe over Satans rike, og Kristi navn ville bli kunngjort i hele universet.

Jesus frydet seg over at han kunne gjøre mer for sine etterfølgere enn de kunne be om eller tenke seg. Han talte med overbevisning fordi han visste at en kunngjøring var utgått fra Den Allmektige før verden ble til. Han visste at sannheten, utrustet med Den Hellige Ånds allmakt, ville seire i kampen mot det onde, og at den blodflek-kede fanen ville vaie seierrikt over hans etterfølgere. Han visste at hans trofaste disiplers liv ville bli likesom hans: en serie uavbrutte seire. Det ville ikke se slik ut mens de var her, men bli anerkjent slik i evigheten.

«Dette har jeg sagt dere for at dere skal ha fred i meg. I verden har dere trengsler. Men vær frimodige, jeg har seiret over verden!» Kristus sviktet ikke. Heller ikke ble han motløs. Hans etterfølgere skal vise en tro som er av det samme utholdende slaget. De skal leve som han levde og arbeide som han arbeidet, for de setter sin lit til ham som den store mester. De må eie mot, energi og utholdenhet.

[516]

Selv om det som kan synes umulig, stenger veien for dem, skal de ved hans nåde gå fremover. Selv om de kan møte tilsynelatende umulige hindringer, blir de oppfordret til å overvinne dem. De skal ikke fortvile over noe, men håpe på alt. Med sin uforlignelige kjærlighets gylne kjede har Kristus knyttet dem til Guds trone. Han vil at den største kraften i universet, den som strømmer ut fra Allmaktens kilde, skal tilhøre dem. De skal ha kraft til å stå imot det onde. Det er kraft som hverken jorden, døden eller dødsriket kan mestre, en kraft som setter dem i stand til å seire slik som Kristus seiret.

Kristus vil at himmelens orden, himmelens styresett og himmelens guddommelige harmoni skal komme til syne i hans menighet på jorden. På den måten blir han herliggjort i sitt folk. Gjennom dem vil «rettferds sol» skinne med ufordunklet glans i verden.

Kristus har gitt sin menighet rike muligheter for at han med renter kan få igjen stor herlighet fra dem som er hans gjenløste, kjøpte eiendom. Han har utrustet sitt folk med evner og velsignelser så de kan åpenbare hans egen makt som er mer enn tilstrekkelig. Utstyrt med Kristi rettferdighet er menigheten hans forrådshus, der hans barmhjertighets, nådes og kjærlighets rikdommer skal bli synlig for alle. Kristus ser på sitt folk i dets renhet og fullkommenhet som

en lønn for sin ydmykelse og som en forøkelse av sin herlighet. Han er det store midtpunkt som all herlighet stråler ut fra.

Med sterke, håpefulle ord avsluttet Jesus sin undervisning. Så øste han ut sin sjels byrde i bønn for disiplene. Han løftet blikket mot himmelen og sa: «Far, timen er kommet. La din Sønn bli forherliget, så Sønnen kan forherlige deg. For du har gitt ham makt over alt som heter menneske, for at han skal gi evig liv til alle som du har gitt ham. Og dette er det evige liv at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus.»

Kristus hadde fullført den gjerningen han hadde fått å utføre. Han hadde herliggjort Gud på jorden og hadde åpenbart Faderen. Han hadde utvalgt dem som skulle fortsette hans gjerning blant menneskene. Og han sa: «Jeg er forherliget gjennom dem. Jeg blir ikke lenger i verden, men de er i verden, og jeg går til deg. Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navn du har gitt meg, så de kan være ett, likesom vi er ett.» «Jeg ber ikke bare for dem, men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg. Jeg ber at de alle må være ett, ... jeg i dem og du i meg, så de helt og fullt kan være ett. Da vil verden skjønne at du har sendt meg, og at du har elsket dem, slik du har elsket meg.»

[517] Med ord av en som har guddommelig myndighet overgir Kristus på denne måten sin utvalgte menighet i Faderens varetekt. Som en innvidd øversteprest går han i forbønn for sitt folk. Som en trofast hyrde samler han sin hjord i Den Allmektiges skygge på det sikre tilfluktsstedet. Han står foran den siste kampen mot Satan, og han er klar til å møte ham. Joh 13,31-38; 14-17

Getsemane

Sammen med disiplene gikk Jesus langsomt på veien til Getsemane-hagen. Stor og full skinte påskemånen fra en skyfri himmel. I byen med de mange pilegrimsteltene var alt stille og rolig.

Bøyd under all verdens synd

Jesus hadde hatt en alvorlig samtale med disiplene og hadde undervist dem om mange ting. Men da han nærmet seg Getsemane, ble han merkverdig taus. Han hadde ofte vært på dette stedet for å kunne være i stille ettertanke og bønn. Men aldri før hadde han vært så sorgtung som denne natten da han skulle kjempe sin siste kamp. Gjennom hele sitt liv på jorden hadde han vært i Guds nærhet. Når han kom i konflikt med mennesker som var inspirert av Satans ånd, kunne han si: «Han som har sendt meg, er med meg. Han har ikke latt meg være alene, for jeg gjør alltid det som er etter hans gode vilje.»¹ Men nå så det ut som han var blitt utestengt fra Guds nærhet som holdt ham oppe. Nå ble han regnet blant overtredere. Han måtte bære skylden for den falne menneskehet. All vår synd måtte legges på ham som selv var uten synd. Så fryktelig er synden for ham, og så tung er byrden av skyld han må bære, at han blir fristet til å frykte for at den for alltid vil lukke ham ute fra Faderens kjærlighet. Under følelsen av hvor forferdelig Guds vrede er overfor overtredelse, utbryter han: «Min sjel er tynget til døden av sorg.»

Som de nærmet seg hagen, la disiplene merke til den forandring som skjedde med Mesteren. Aldri før hadde de sett ham så sorgtung og taus. Etter hvert som han gikk videre, ble han stadig mer sorgfull. Likevel våget de ikke å spørre ham om grunnen. Han vaklet som om han holdt på å falle. Da de nådde frem til hagen, så disiplene seg ivrig om etter stedet der han pleide å være alene for å hvile. Hvert eneste skritt han nå tok, var besværlig. Han stønnet høyt som om han led under presset av en forferdelig byrde. De som var med ham, måtte støtte ham to ganger, ellers ville han ha falt om.

[518]

Ved inngangen til hagen etterlot Jesus alle disiplene unntatt tre, og påla dem å be for seg selv og for ham. Sammen med Peter, Jakob og Johannes gikk han bort til et mer ensomt sted. Disse tre disiplene var Jesu mest fortrolige venner. De hadde sett hans herlighet på Forklarelsens berg. De hadde sett Moses og Elia i samtale med ham, og de hadde hørt røsten fra himmelen.

I sin siste store kamp ønsket Jesus nå å ha dem i nærheten. Ofte hadde de tilbrakt natten sammen med ham på dette stedet. Etter at de hadde våket og bedt en stund, pleide de sove uforstyrret et lite stykke fra ham. De sov til han vekket dem om morgenen for en ny dags virksomhet. Men nå ønsket han at de skulle tilbringe natten sammen med ham i bønn. Likevel kunne han ikke holde ut tanken på at de skulle være vitne til den sjeleangst han måtte gjennomgå. «Bli her og våk med meg,» sa han.

Den første bønnekampen

Jesus gikk et lite stykke bort fra dem, men ikke lenger enn at de både kunne se og høre ham. Der falt han utstrakt til jorden. Han følte at synden ville skille ham fra hans Far. Avgrunnen var så bred, så svart og så dyp at den fikk ham til å gyse. Han måtte ikke gjøre bruk av sin guddomsrett for å unngå denne sjeleangsten. Som menneske måtte han lide følgene av menneskets synd, og han måtte holde ut Guds vrede overfor overtredelse.

Jesus var nå i en situasjon helt forskjellig fra den han tidligere hadde vært i. Hans lidelser kan best beskrives med profetens ord: «Sverd, våkn opp mot min hyrde, mot mannen som står meg nær, lyder ordet fra Herren, Allhærs Gud.»² Som stedfortreder og borgsmann for det syndige menneske led han under Guds rettferdighet. Han så hva rettferdighet betydde. Hittil hadde han vært i forbønn for andre. Nå lengtet han etter selv å ha en forbeder.

Da Jesus følte at hans enhet med Faderen ble brutt, fryktet han for at han i sin menneskelige natur ikke ville være i stand til å holde ut kampen mot mørkets makter. Under fristelsen i ødemarken sto menneskeslektens skjebne på spill. Den gangen var det Kristus som seiret. Nå var fristeren kommet for å kjempe den siste fryktelige kampen. Dette hadde han forberedt seg på i de tre årene Jesus hadde vært i virksomhet. Alt stod på spill for ham. Hvis han led neder-

lag her, var det forbi med hans håp om å skaffe seg herredømmet. Verdens riker ville til sist tilfalle Kristus. Han selv ville bli overvunnet og styrtet. Men hvis Kristus kunne overvinnnes, ville jorden bli Satans rike, og menneskeslekten ville for alltid være i hans makt. Når Kristus tenkte på hva stridens utfall kunne bli, ble han fylt med redsel for å bli skilt fra Gud. Satan sa til ham at hvis han gikk i borgen for en syndig verden, ville atskillelsen bli evig. Han ville bli ett med Satans rike, og ville aldri mer bli ett med Gud. [519]

Hva ville han kunne oppnå ved å ofre seg slik? Hvor håpløs syntes ikke menneskenes skyld og utakknemlighet! Satan malte situasjonen i de aller mørkeste farger: Det folket som gjør krav på å stå over alle andre når det gjelder materielle og åndelige fortrinn, har forkastet deg. De prøver å ødelegge deg som er grunnvollen, midtpunktet og seglet på de løfter som er gitt dem som et utvalgt folk. En av dine egne disipler, som har lyttet til din undervisning og vært en av de fremste i gjerningen, vil forråde deg. En av de ivrigste disiplene vil fornekte deg. Og alle vil forlate deg!

Tanken på dette fylte Kristus med avsky. At dem han hadde påtatt seg å frelse, og som han elsket så høyt, skulle gjøre felles sak med Satan, skar ham i hjertet. Kampen var fryktelig. Den kunne bare ses i forhold til den skyld som hvilte på nasjonen, på anklagerne og forræderen, og skylden hos hele den verden som ligger i det onde. Menneskenes synder lå tungt på Kristus, og følelsen av Guds vrede mot synden holdt på å knuse ham.

Betrakt ham når han tenker på den prisen han må betale for menneskenes frelse. I sin sjelekval klynger han seg til den kalde jorden som for å unngå å bli dratt lenger bort fra Gud. Nattens kjølige dugg faller på ham der han ligger utstrakt på jorden, men han enser det ikke. Fra de bleke leppene lyder det bitre ropet: «Min Far! Er det mulig, så la dette beger gå meg forbi.» Men selv nå føyer han til: «Ikke som jeg vil, bare som du vil.»

Disiplene sov

Menneskehjertet lengter etter medfølelse når det lider. Denne lengsel følte Kristus i sitt innerste. Han kom til disiplene i den ytterste sjeleangst og med en brennende lengsel etter å høre noen trøstens ord fra dem som han så ofte hadde velsignet og trøstet og

hadde skjernet i sorg og nød. Han som alltid hadde hatt medfølende ord å si til dem, led nå under en overmenneskelig angst. Han lengtet etter å vite at de bad for ham og for seg selv. Hvor mørk tok ikke syndens ondskap seg ut! Fryktelig var fristelsen til å la menneskene bære følgene av sin egen skyld, mens han stod uskyldig overfor Gud. Kunne han bare vite at disiplene forstod og satte pris på dette, ville det ha styrket ham.

[520] Med smertefull anstrengelse reiste han seg opp. Så vaklet han bort til det stedet hvor han hadde etterlatt disiplene. Men han fant dem sovende. Hadde han funnet dem i bønn, ville han følt det som en lindring. Hadde de søkt tilflukt i Gud for at ikke Satans krefter skulle få overhånd over dem, ville han ha blitt trøstet ved deres faste tro. Men de hadde ikke gitt akt på den gjentatte advarselen: «Våk og be!» Til å begynne med hadde de vært bekymret over å se at deres Herre, som vanligvis var så rolig og verdig, kjempet med en sorg som for dem var helt ufattelig. De hadde bedt da de hørte de smertefulle ropene. De mente ikke å svikte ham, men de var som lammet av døsighet. Den kunne de ha ristet av seg hvis de hadde fortsatt med å trenge inn på Gud i bønn. De innså ikke hvor nødvendig det var å våke og be inderlig til Gud for å kunne stå imot fristelsen.

Like før Jesus drog av sted til hagen, hadde han sagt til disiplene: «I natt kommer dere alle til å vende dere bort fra meg.» De hadde gitt ham den sterkeste forsikring om at de ville følge ham både i fengsel og død. Og Peter som hadde så stor tiltro til seg selv, føyde til: «Om så alle vender seg fra deg, skal ikke jeg gjøre det.»³ Disiplene stolte på seg selv. De hadde ikke festet blikket på sin mektige hjelper, slik han hadde bedt dem å gjøre. Da Jesus mest behøvde deres medfølelse og bønner, sovnet de. Til og med Peter sov.

Johannes, den disippelen som hadde lent seg mot Jesu bryst, han sov også. Den kjærlighet Johannes hadde for sin mester, burde holdt ham våken. Hans inderlige bønner burde ha blandet seg med Jesu bønner i denne stund av overveldende sorg. Jesus hadde tilbrakt hele netter i bønn for disiplene, om at deres tro ikke måtte svikte. Hvis han nå hadde spurt Jakob og Johannes som han en gang tidligere hadde gjort: «Kan dere drikke det beger jeg skal drikke?»⁴ ville de ikke ha våget å svare: «Det kan vi.» .

Jesu stemme vekket disiplene, men de kunne nesten ikke kjenne ham fordi ansiktet var så forandret av smerte. Til Peter sa han:

«Simon, du sover? Klarte du ikke å våke en eneste time? Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men menneskenaturen er svak.» Disiplenes svakhet vakte Jesu medlidenhet. Han fryktet for at de ikke ville være i stand til å holde ut den prøven som ville komme over dem når han ble forrådt og måtte dø. Han bebreidet dem ikke, men sa: «Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse.» Selv i sin dype angst prøvde han å unnskyldte deres svakhet. «Ånden er villig,» sa han, «men menneskenaturen er svak.»

Den andre bønnekampen

Igjen ble Guds Sønn grepet av en overmenneskelig sjeleangst. Svak og utmattet vaklet han tilbake til det stedet hvor han før hadde kjempet. Lidelsen var enda større enn første gang. Når sjeleangsten kom over ham, falt svetten «som bloddråper til jorden». Sypressene og palmetrærne var de tause vitner til hans angst. Fra de løvrige grenene falt duggen i tunge dråper ned på ham som var slått til jorden. Det var som om naturen gråt fordi dens skaper kjempet alene mot mørkets makter. [522]

Kort tid i forveien hadde Jesus stått som et mektig sedertre som trosset den storm av motstand som raste mot ham. Gjenstridige viljer og hjerter som var fylt med ondskap og list, hadde forgjeves anstrengt seg for å forvirre og få makt over ham. Han hadde stått frem i guddommelig majestet som Guds Sønn. Nå var han lik et siv som ble pisket og bøyd av iltre stormkast. Som seierherre hadde han nærmet seg fullendelsen av sin gjerning, og hadde hele tiden vunnet seier over mørkets makter. Han hadde hevdet at han var ett med Gud, som om han alt var herliggjort. Med fast og sikker stemme hadde han sunget sine lovsanger. Han hadde talt ømt og oppmuntrende til disiplene. Nå var timen for mørkets makter kommet. Nå lød stemmen hans i kveldens stillhet, ikke med seiersklang, men fylt av menneskelig kval og angst. Hans ord nådde frem til de søvnige disiplene: «Min Far! Kan ikke dette beger gå meg forbi, men må jeg drikke det, så la din vilje skje.»

Den første tanke hos disiplene var straks å gå bort til ham. Men han hadde pålagt dem å bli der for å våke og be. Da Jesus kom til dem, fant han dem fremdeles sovende. Igjen følte han en lengsel etter menneskelig fellesskap, etter å høre noen ord fra disiplene som ville

gi lindring og bryte mørkets tryllemakt som holdt på å overmanne ham. Men øynene deres var tunge av søvn, og de visste ikke hva de skulle svare ham. De våknet av at han kom bort til dem. Da så de at ansiktet hans hadde spor av dødsangstens blodsvette. Dette skremte dem, for de forstod ikke hans sjelekval: «Han var verre tilredt enn noen mann og så ikke ut som et menneske.»⁵

Den tredje bønnekampen

Jesus snudde seg og gikk igjen bort dit hvor han kunne være helt alene. Der falt han til jorden, overveldet av redselen fra det store mørket. Det menneskelige i Guds Sønn skalv i denne prøvens stund. Nå bad han ikke for disiplene, at deres tro ikke måtte svikte. Han bad for sin egen fristede og forpinte sjel.

Det fryktelige øyeblikket var kommet - det som skulle avgjøre verdens skjebne. Menneskehetens skjebne lå dirrende i vektskålen. Selv nå kunne Kristus nekte å drikke den kalken som var tilmålt straffskyldige mennesker. Enda var det ikke for sent. Han kunne tørke blodsvetten av pannen og overlate menneskene til å omkomme i sin synd. Han kunne si: La overtrederen få straffen for sin synd, og jeg vil vende tilbake til min Far!

Vil Guds Sønn virkelig drikke ydmykelsens og sjeleangstens bitre kalk? Vil den uskyldige lide følgene av syndens forbannelse for å frelse de skyldige? Med skjelvende stemme utbryter han: «Min far! Kan ikke dette beger gå meg forbi, men må jeg drikke det, så la din vilje skje.»

[523]

Tre ganger har han bedt denne bønnen. Tre ganger har det menneskelige i ham veket tilbake for det siste, avgjørende offer. Men nå dukker menneskeslektens historie opp for verdens gjengløser. Han ser at lovens overtredere må omkomme hvis de blir overlatt til seg selv. Han ser menneskets hjelpeløshet. Han ser syndens makt. En fortapt verdens lidelser og elendighet viser seg for ham. Han ser den skjebne som truer den, og han treffer sin beslutning. Han vil frelse menneskene, hva det enn skal koste ham selv. Han tar imot bloddåpen for at millioner som holder på å gå fortapt, kan få evig liv. Han har forlatt himmelen, der alt er renhet, lykke og herlighet, for å frelse det ene fortapte får, den eneste verden som har falt i synd. Han vil ikke vike unna sin misjon. Han vil bli forsoneren for en slekt

som har valgt å synde. Nå er hans bønn bare preget av underkastelse. «Kan ikke dette beger gå meg forbi, men må jeg drikke det, så la din vilje skje.»

Etter at traff denne avgjørelsen, falt han som døende til jorden. Hvor var nå disiplene, så de kunne holde hendene sine under hodet til sin avmektige mester, og væte pannen til ham som var «verre tilredt enn noen mann»? Jesus trakk vinpressen alene, og av folkene var ingen med ham.⁶

Men Gud led med sin Sønn. Engler var vitne til Kristi sjeleangst. De så sin Herre omsluttet av legioner av demoniske krefter og hvordan han ble trykket ned av en gyselig og hemmelighetsfull redsel. Det var stillhet i himmelen. Ingen harpe ble rørt. Faderen holdt tilbake strålene av lys, kjærlighet og glans fra sin kjære Sønn. Hvis dødelige mennesker kunne ha sett englehærens forbauselse da den i stum smerte betraktet dette, ville de bedre forstått hvor utålelig synden er i hans øyne.

Da alt stod på spill

De verdener som ikke var falt i synd, og englene i himmelen, hadde med spent interesse fulgt med etter som striden nærmet seg slutten. Satan og ondskapens makter, den falne engleskaren, fulgte denne store krisen i frelsesplanen med spent oppmerksomhet. Både de gode og de onde makter ventet for å se hvilket svar som ville komme på den bønnen Kristus hadde bedt tre ganger. Engler lengtet etter å bringe lindring til Guds Sønn som led. Men de kunne ikke. Det fantes ingen vei for Guds Sønn til å slippe unna.

I denne fryktelige krisen da alt stod på spill, og den hemmelighetsfulle kalken skalv i hånden på ham som led, da åpnet himmelen seg, og et lys strålte frem midt i den mørke og stormfulle krisestunden. Den mektige engelen som står for Guds ansikt, og som hadde overtatt den posisjonen som Satan hadde mistet, kom og stod ved siden av Kristus. Han kom ikke for å ta kalken fra ham, men for å styrke ham til å drikke den, med forsikring om Faderens kjærlighet. Han kom for å gi kraft til ham som bad og som var både guddommelig og menneskelig. Han rettet blikket hans mot den åpne himmelen og fortalte om de mennesker som ville bli frelst som et resultat av hans lidelser. Han forsikret ham om at hans Far var større

og mektigere enn Satan, at hans død ville føre til Satans fullstendige nederlag, og at denne verdens riker ville bli gitt til Den Høyestes hellige. Han forsikret ham om at etter all hans plage og sjelenød skulle han se lys og bli tilfreds, for han ville få se mange mennesker frelst for evig.

[524] Kristi sjeleangst opphørte ikke, men hans tungsinn og motløshet var borte. Stormen hadde ikke på noen måte avtatt, men han som den var rettet mot, var blitt styrket til å møte den. Han gikk frem, rolig og fattet. En himmelsk fred preget det blodmerkede ansiktet. Han hadde holdt ut det som ikke noe menneske noen gang kunne tåle, for han hadde smakt dødssmerten for hvert eneste menneske.

Jesus blir tatt til fange

Disiplene som sov, var plutselig blitt vekket av det lyset som omgav Jesus. De så engelen som bøyde seg over deres Herre som lå utstrakt på jorden. De så at han løftet hans hode til sitt bryst og pekte opp mot himmelen. De hørte stemmen hans som lød som den herligste musikk, og som talte trøstende og håpefulle ord. Det fikk disiplene til å minnes det som hendte på Forklarelsens berg. De husket den herlighet som hadde omgitt Jesus i templet, og Guds røst som hadde talt fra skyen. Nå ble denne samme herlighet igjen åpenbart, og de følte ikke lenger noen frykt for sin mester. Han var under Guds omsorg. En mektig engel var blitt sendt for å beskytte ham. Trette som de er, gir disiplene igjen etter for den merkelige døsighet som overvelder dem. Igjen finner Jesus dem sovende.

Sørgmodig ser han på dem og sier: «Dere sover og hviler fremdeles? Stunden er nær da Menneskesønnen skal overgis i synderes hender.» Mens han enda talte, hørte han fottrinnene til pøbelhopen som lette etter ham. Og han sa: «Stå opp, la oss gå! Han som forråder meg, er nær.»

Ikke noe spor av den sjelekval Jesus nettopp hadde opplevd, var synlig da han gikk frem for å møte forræderen. Han stod foran disiplene og sa til flokken som nærmet seg: «Hvem leter dere etter?» De svarte: «Jesus fra Nasaret.» «Det er meg,» sa Jesus. Da han sa dette, kom den engelen som nylig hadde hjulpet ham, og stilte seg mellom ham og pøbelhopen. Et guddommelig lys strålte over ansiktet hans, og noe som lignet en due, overskygget ham. Overfor

denne guddommelige herlighet kunne drapsmennene ikke holde stand et øyeblikk. De ravet vaklende tilbake. Prestene, de eldste, soldatene og til og med Judas falt til jorden som døde.

Engelen trakk seg tilbake, og lyset svant bort. Jesus hadde anledning til å komme seg unna, men han ble hvor han var, rolig og behersket. Lik en som var blitt herliggjort, stod han midt i den forherdede flokken som nå lå hjelpeløs foran ham. Disiplene så på dette, tause av forundring og ærefrykt.

Men situasjonen endret seg raskt. Pøbelhopen begynte å trenge seg innpå. De romerske soldatene, prestene og Judas samlet seg omkring Jesus. De syntes å skamme seg over sin svakhet, og fryktet for at han skulle slippe unna. Igjen spurte Jesus: «Hvem leter dere etter?» De hadde fått bevis for at han som stod foran dem, var Guds Sønn, men de ville ikke la seg overbevise. På spørsmålet: «Hvem leter dere etter?» svarte de igjen: «Jesus fra Nasaret.» Jesus sa da: «Jeg har sagt dere at det er meg. Leter dere etter meg, så la disse andre gå!» Og han pekte på disiplene. Han visste hvor svak deres tro var, og han ville verne dem mot fristelser og prøver. For deres skyld var han beredt til å ofre seg selv.

[525]

Forræderen Judas glemte ikke den rollen han skulle spille. Da pøbelen kom inn i hagen, var det han som viste vei, og øverstepresten fulgte like etter. Judas hadde gitt Jesu forfølgere et tegn og sagt: «Den jeg kysser, han er det. Grip ham!»⁷ Nå later han som om han ikke har noe med dem å gjøre. Han går helt bort til Jesus og tar ham i hånden som en fortrolig venn. Med ordene: «Vær hilset, rabbi!» kysser han ham gjentatte ganger. Det så ut som om han gråt og følte medlidenhet med Jesus.

Jesus sa til ham: «Min venn, gjør det du er kommet for å gjøre.» Stemmen skalv av sorg da han føyde til: «Judas, forråder du Menneskesønnen med et kyss?» Dette burde ha vekket forræderens samvittighet og rørt hans harde hjerte. Men nå var han blottet for æresfølelse, troskap og menneskelig medfølelse. Skamløs og trassig stod han der uten noe som tydet på at han var villig til å gi etter. Han hadde gitt seg i Satans vold, og hadde ingen kraft til å stå ham imot. Jesus avviste ikke forræderens kyss.

Pøbelhopen ble dristigere da de så at Judas rørte ved ham som de like før hadde sett herliggjort. Nå grep de fatt i Jesus og begynte å binde de hendene som alltid hadde vært opptatt med å gjøre godt.

Disiplene hadde tenkt at Jesus ikke ville gå med på å la seg gripe, for den samme kraften som hadde fått pøbelhopen til å falle til jorden som døde, kunne holdt dem hjelpeløse inntil Jesus og de som var med ham, hadde kommet seg bort. Disiplene ble skuffet og harme da det ble tatt frem tau for å binde hendene til Jesus. Sinnet flammet opp i Peter. Brått drog han sverdet og forsøkte å forsvare Mesteren. Men han greide bare å hogge øret av øversteprestens tjener. Da Jesus så hva som skjedde, gjorde han seg fri, selv om de romerske soldatene holdt ham fast, og han sa: «La være med det!» Så rørte han ved øret som var blitt skadet, og øyeblikkelig ble det lagt. «Stikk sverdet på plass igjen,» sa han til Peter. «For den som griper til sverd, skal falle for sverd. Mener du at jeg ikke kan be min Far, og han ville straks sende meg mer enn tolv legioner engler?» En legion i stedet for hver av disiplene! Hvorfor redder han ikke seg selv og oss? tenkte disiplene. Som svar på den tanken de ikke hadde gitt uttrykk for, føyde Jesus til: «Men hvordan skulle da skriftene bli oppfylt, de som sier at dette må skje?» «Skulle jeg ikke drikke det beger Faderen har gitt meg?»

De jødiske lederes offisielle verdighet hindret dem ikke fra å ta del i forfølgelsen av Jesus. Å få arrestert ham var altfor viktig til å bli overlatt til underordnede. De utspekulerte prestene og eldste hadde slått seg sammen med tempelvakten og folkehopen som fulgte med Judas til Getsemane. Hvilket selskap å slutte seg til for disse verdige menn - en pøbelflokk som var på jakt etter spenning, og utrustet med alle slags redskaper som om de drev jakt på et villdyr!

[526] Jesus snudde seg mot prestene og de eldste og festet sitt forskende blick på dem. Det han sa, ville de aldri kunne glemme så lenge de levde. Det var som skarpe piler fra Den Allmektige. Med verdighet sa han: «Dere har rykket ut med sverd og stokker for å gripe meg, som om jeg var en røver. Dag etter dag satt jeg og underviste på tempelplassen, men da grep dere meg ikke.» Dere hadde all mulig anledning til å legge hånd på meg, men dere gjorde ingen ting. Natten passer bedre for den gjerning dere gjør. «Dette er deres time, nå er det mørket som rår.»

Disiplene ble skrekkslagne da de så at Jesus lot seg grip og binde. De følte seg støtt fordi han lot denne ydmykelsen ramme ham selv og dem. De kunne ikke forstå hvorfor han handlet slik, og de klandret ham for at han gav seg pøbelen i vold. I harme og frykt foreslo Peter

at de skulle redde seg selv, og de fulgte hans forslag. «Da forlot alle disiplene ham og flyktet.» Men Jesus hadde på forhånd sagt at de ville forlate ham: «Den tid kommer, ja, den er der nå, da dere skal bli spredt og gå hver til sitt og la meg bli igjen alene. Men jeg er ikke alene, for Faderen er med meg.» Matt 26,36-56; Mark 14,32-50; Luk 22,39-53; Joh 18,1-12

[527]

For jødenes domstol

I hast førte de Jesus av sted over Kedron-bekken, forbi hager og olivenlunder og gjennom gatene i den sovende byen. Det var over midnatt, og støyen fra folkehopen som fulgte ham, lød skjærende i den stille natteluften. Jesus var bundet og ble voktet nøye. Det var smertefullt for ham å bevege seg. Men de som hadde grepet ham, skyndte seg ivrig av sted med ham til den tidligere øverstepresten Annas' residens.

Forhørt av Annas

Annas var overhodet for den prestefamilien som hadde ansvaret for tjenesten. Av aktelse for hans alder anerkjente folket ham som øversteprest. Hos ham søkte man råd, og det han tilrådet, ble fulgt som om det var Guds egen røst. Han måtte være den første til å møte Jesus som nå var fange i prestenes makt. Han måtte også være til stede under forhøret av ham, fordi de fryktet at den mindre erfarne Kaifas ikke skulle være i stand til å oppnå det som var deres hensikt. Ved denne anledningen ville de benytte seg av hans sluhet, list og skarpsindighet, for de måtte i alle fall være sikre på å få Jesus dømt.

Formelt skulle han forhøres av Det høye råd, men Annas foretok et foreløpig forhør av ham. Under det romerske styret kunne Rådet ikke avsi dødsdom. Det kunne bare forhøre en fange og avsi en dom som skulle stadfestes av de romerske myndigheter. Det var derfor nødvendig å komme frem med slike anklager som romerne ville betrakte som kriminelle. De måtte dessuten finne på en anklage som også etter jødenes oppfatning ville føre til domfellelse.

[529] Ikke så få av prestene og rådsherrere var blitt overbevist av Kristi undervisning. Det var bare frykten for å bli utstøtt fra synagogen som hindret dem i å bekjenne ham. Prestene husket godt innvendingen Nikodemus tidligere hadde kommet med: «Vår lov dømmer vel ikke en mann før han er blitt forhørt, og en vet hva han har gjort?» 1 Den

gangen hadde dette ført til at rådsmøtet ble avbrutt, og deres planer ble forpurret.

Nå ble ikke Josef fra Arimatea og Nikodemus innkalt. Men det var andre som kanskje ville våge å uttale seg og hevde rett og rettferdighet. Forhøret måtte bli ledet på en slik måte at Rådets medlemmer ble enige om å ta standpunkt mot Jesus.

Det var to anklager som prestene ønsket å fremme. Hvis man kunne bevise at Jesus var gudsbespotter, ville han bli fordømt av jødene. Hvis han ble erklært skyldig i oppvigleri, ville romerne sikkert dømme ham. Annas prøvde først å få fastslått den andre av disse anklagene. Derfor spurte han Jesus ut om hans disipler og hans lære, i håp om at han skulle si noe som kunne gi ham bevismateriale som han kunne benytte. Han hadde til hensikt å lokke frem en eller annen uttalelse til bevis for at Jesus prøvde å danne en hemmelig organisasjon i den hensikt å opprette et nytt rike. Deretter ville prestene kunne overlevere ham til romerne som en fredsforstyrrer og opprørsleder.

Kristus leste prestens hensikt som en åpen bok. Som om han så inn i dypet av anklagerens sjel, avviste han at det fantes noen hemmelig overenskomst mellom ham og dem som fulgte ham, eller at han samlet dem i hemmelighet for å kunne skjule sine planer. Han hadde ingen hemmeligheter når det gjaldt hans hensikter og hans lære. «Jeg har talt åpent og fritt til alle,» svarte han. «Alltid har jeg undervist i synagoger og i templet, der alle jøder kommer sammen; i det skjulte har jeg ikke talt.»

Jesus viste hvilken motsetning det var mellom hans egen måte å virke på og de metodene hans anklagere brukte. I månedsvis hadde de vært på jakt etter ham og forsøkt å legge en felle for ham og få ham fremstilt for en hemmelig domstol. Ved falsk edsavleggelse kunne de oppnå det som var umulig ved hederlige midler. Nå holdt de på å gjennomføre sine hensikter, Når han ble pågrepet ved midnattstider av en pøbelhop, når han ble hånet og mishandlet før han var dømt, eller endog anklaget, var det deres arbeidsmetode, men ikke hans. Deres handlemåte var i strid med loven. Deres egne regler slo fast at ethvert menneske skulle bli behandlet som uskyldig inntil det motsatte var bevist. Prestene var faktisk domfelt av sine egne regler.

Henvendt til ham som spurte ham ut, sa Jesus: «Hvorfor spør du meg?» Hadde ikke prestene og rådsherrene sendt ut spioner som

skulle overvåke hans bevegelser og rapportere hvert eneste ord han sa? Hadde ikke disse utsendingene, vært til stede hver gang folk kom sammen, og underrettet prestene om alt han hadde sagt og gjort? «Spør heller dem som har hørt meg, hva jeg har talt til dem. De vet hva jeg har sagt.»

Den bestemte måten Jesus svarte på, gjorde at Annas ble taus. Han fryktet for at Kristus skulle si noe om hans handlemåte som han helst ville holde skjult. Derfor sa han ikke mer til ham denne gangen. En av vaktene ble sint da: han så at Annas var brakt til taushet. Han slo Jesus i ansiktet og sa: «Er det slik du svarer øverstepresten?»

[530] Rolig svarte Jesus: «Har jeg sagt noe galt, så før bevis for det! Men var det rett det jeg sa, hvorfor slår du meg da?» Han gjengjeldte ikke med hissige ord. Hans rolige svar kom fra en som var syndfri, tålmodig og mild og som ikke lot seg provosere.

Det var en lidelse for Kristus å bli utskjelt og hånet. Han ble utsatt for enhver form for skammelig behandling fra de menneskene han selv hadde skapt, og som han nå var i ferd med å ofre seg for. Hans lidelse stod i forhold til hans fullkomne hellighet og hans hat til synden. Det var et stadig offer for ham å bli satt under forhør av mennesker som oppførte seg som demoner. Å være omgitt av slike som var under Satans kontroll, var opprørende for ham. Han visste at ved å la sin guddommakt stråle frem, kunne han på et øyeblikk kvitte seg med sine grusomme plageånder. Dette gjorde alt sammen så mye vanskeligere å tåle.

Jødene ventet på en Messias som skulle åpenbare seg med ytre prakt. De ventet at han ved et eneste lynglimt av overveldende viljekraft skulle endre menneskenes tenkesett så de skulle anerkjenne hans overhøyhet. De trodde at han på den måten skulle sikre seg opphøyelse for sin egen del og tilfredsstille deres ærgjerrige håp. Når Jesus derfor ble behandlet med forakt, ble han sterkt fristet til å åpenbare sin guddommelige natur. Med et ord eller et blick kunne han tvinge sine forfølgere til å erkjenne at han var herre over konger og herskere, over prester og tempel. Men den vanskelige oppgaven for ham var å holde seg til den status han hadde valgt: å være ett med menneskeheten.

Himmelens engler var vitne til hver eneste handling som ble begått mot deres kjære leder. De lengtet etter å utfri Kristus. Når englene handler etter Guds vilje, er de allmektige. På Kristi befaling

utryddet de en gang 185 000 mann av assyrerhæren i løpet av en natt. Hvor lett ville det ikke ha vært for englene når de så det skammelige som hendte da Jesus ble forhørt, å vise sin harme ved å tilintetgjøre Guds motstandere! Men de fikk ingen befaling om å gjøre det. Han som kunne ha dømt sine fiender til døden, holdt ut deres grusomhet. Hans kjærlighet til sin Far, og det løfte han hadde gitt fra verdens grunnvoll ble lagt om å ta på seg syndebyrden, gjorde at han tålte den brutale behandling fra dem han var kommet fot å frelse. Det var en del av hans frelseroppgave at han i sin menneskelighet skulle bære all den mishandling og hån som mennesker kunne overøse ham med. Menneskehetens eneste håp var at Kristus underkastet seg all den lidelse som mennesker kunne påføre ham.

Jesus hadde ikke sagt noe som hans anklagere kunne benytte til sin fordel. Likevel ble han holdt bundet som et tegn på at han var dømt. Likevel måtte det foreligge noe som hadde et ytre preg av lov og rett. Derfor var det nødvendig at det formelt ble holdt en lovlig rettergang. Myndighetene var bestemt på å fremskynde dette. De visste hvilken aktelse folket hadde for Jesus, og de fryktet for at hvis ryktet om pågripelsen kom ut, ville det bli gjort forsøk på å befri ham. Og hvis forhøret og avrettingen ikke skjedde straks, ville det bli en ukes utsettelse på grunn av påsken. Dette kunne ødelegge deres planer.

[531]

Når det gjaldt å sikre seg at Jesus ble domfelt, satte de i stor grad sin lit til pøbelhopens medvirkning. Mange i denne folkemengden hørte til bunnsjiktet i Jerusalem. Skulle saken bli utsatt en uke, ville opphisselsen avta, og det ville sannsynligvis komme omslag i stemningen. Den mer respektable del av befolkningen ville ta parti for Jesus, og mange ville stå frem og forsvare ham og bringe for dagen de mektige gjerninger han hadde gjort. Dette ville vekke folkets harme mot Det høye råd. Rådets fremgangsmåte i saken ville bli fordømt, og Jesus ville bli løslatt så han kunne ta imot folkemengdens hyllest. Derfor bestemte prestene og rådsherrene seg for at før deres planer ble kjent, skulle Jesus overleveres til romerne.

For øverstepresten Kaifas

Aller først måtte de finne på noe å anklage ham for. Hittil hadde de ikke funnet noe som helst. Annas gav beskjed om at Jesus skulle

fremstilles for Kaifas. Han hørte til saddukeerne, og noen av dem var Jesu farligste fiender. Selv om Kaifas manglet karakterstyrke, var han like hard, hjerteløs og hensynsløs som Annas. Han ville ikke sky noe middel for å rydde Jesus av veien. Det var tidlig på morgenen og svært mørkt. I lyset fra fakler og lykter drog den væpnede flokken av sted til øversteprestens palass med fangen. Mens rådsrnedleddene holdt på å samles, spurte Annas og Kaifas ham ut igjen, men uten resultat.

Da rådsrnedleddene var samlet, inntok Kaifas sin plass som Rådets leder. På hver side satt dommerne og de som var særlig interessert i forhøret. De romerske soldatene stod vakt på plattformen nedenfor. Ved siden av den opphøyde plassen der øverstepresten satt, stod Jesus. Folkemengden hadde blikket festet på ham. Det rådde en intens spenning. I hele forsamlingen var Jesus den eneste som var rolig og fattet. Selve luften omkring ham syntes å være gjennomtrengt av en hellig innflytelse.

Kaifas betraktet Jesus som sin rival. Den iver folket viste for å høre Jesus, og deres tilsynelatende villighet til å ta imot hans lære, hadde vakt bitter misunnelse hos øverstepresten. Men når Kaifas nå betraktet fangen, ble han slått av beundring for hans edle og verdige holdning. Han følte seg overbevist om at denne mannen hadde spesiell forbindelse med Gud. I neste øyeblikk avviste han hånlig denne tanken. Så hørtes stemmen hans da han med et spottende og hovmodig tonefall forlangte at Jesus skulle gjøre et av sine store mirakler for dem. Men Jesus lot som om han ikke hørte det. Folket sammenlignet den opphissede og hatske opptreden av Annas og Kaifas med Jesu rolige og majestetiske holdning. Selv i denne forherdede folkemassens sinn trengte dette spørsmålet seg frem: Skal denne mannen som er så lik Gud i sitt vesen, dømmes som forbryter?

[532] Kaifas merket stemningen som preget folkemengden, og derfor fremskyndet han forhøret. Det rådde stor forvirring blant Jesu fiender. De var oppsatt på å sikre seg at han ble domfelt, men de visste ikke hvordan de skulle få det til. Rådsmedleddene var delt mellom fariseerne og saddukeerne. Det var bittert fiendskap og strid mellom dem. Visse omstridte punkter torde de ikke berøre av frykt for krangel. Med noen få ord kunne Jesus ha satt deres fordommer opp mot hverandre, og kunne på den måten ha vendt deres forbitelse

bort fra ham selv. Kaifas var klar over dette, og han ville unngå at det oppstod strid.

Det var rikelig med vitner til stede som kunne bevise at Jesus hadde gått hardt ut mot prestene og de skriftlærde, og at han hadde kalt dem hyklere og mordere. Men det var ikke hensiktsmessig å bringe frem slike vitnemål. I sine skarpe sammenstøt med fariseerne hadde saddukeerne brukt et lignende språk overfor dem, og et slikt vitnemål ville ikke ha noen vekt hos romerne, som selv følte avsky for fariseernes hykleri. Det var mange beviser for at Jesus ikke hadde tatt hensyn til jødernes vedtekter og hadde talt respektløst om mange av deres forordninger. Men når det gjaldt vedtekter, var fariseerne og saddukeerne nærmest dødsfiender. Heller ikke dette ville ha noen vekt hos romerne. Kristi fiender våget ikke å anklage ham for sabbatsbrudd, for at ikke en undersøkelse skulle åpenbare hva slags virksomhet han drev. Hvis hans helbredelsesundere ble gjort kjent, ville det ødelegge den planen prestene hadde lagt.

Falske vitner var blitt bestukket for å anklage Jesus for å egge til opprør og prøve å grunnlegge en uavhengig stat. Men deres vitnesbyrd viste seg å være svevende og motstridende. Under forhøret motsa de sine egne uttalelser.

Tidlig i sin virksomhet hadde Jesus sagt: «Riv ned dette templet, og jeg skal reise det opp på tre dager.» I profetisk billedspråk hadde han på den måten forutsagt sin egen død og oppstandelse. «Han talte om sitt legemes tempel.»² Dette hadde jødene oppfattet bokstavelig, som om det henviste til templet i Jerusalem. Av alt det Jesus hadde sagt, fant prestene ikke noe som de kunne benytte mot ham, uten dette. Ved å mistolke denne uttalelsen håpet de å oppnå en fordel.

Romerne hadde tatt del i gjenoppbyggingen og utsmykkingen av templet, og de var meget stolte av det. Enhver forakt for templet ville sikkert vekke deres harme. På dette feltet kunne romere og jøder, fariseere og saddukeere finne hverandre, for alle hadde stor ærbødighet for templet.

Når det gjaldt dette punktet, fant man to vitner som ikke var så motstridende i sine vitnesbyrd som de andre hadde vært. Den ene av dem, som var blitt betalt for å anklage Jesus, uttalte: «Denne mannen har sagt: Jeg kan rive ned Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager.» Slik ble Jesu ord feilsitert. Var de blitt gjengitt nøyaktig, ville de ikke ha ført til domfellelse, selv ikke i Det høye råd. Hadde

[533] Jesus vært et vanlig menneske slik som jødene hevdet, ville hans uttalelse bare ha tydet på en meningsløs og skrytende arroganse. Men å få det til å være gudsbespottelse, ville være uråd. Selv om ordene ble feilaktig gjengitt av de falske vitnene, inneholdt de ikke noe som romerne ville betrakte som en forbrytelse som fortjente dødsstraff.

Tålmodig hørte Jesus på de motstridende vitnemål. Han kom ikke med et ord til selvforsvar. Til sist ble hans anklagere forvirret og rasende. Forhøret førte ikke til noe. Det så ut til at deres intrigespill skulle mislykkes. Kaifas var desperat. Nå fantes det bare en eneste utvei: Jesus måtte tvinges til å dømme seg selv. Øverstepresten reiste seg fra dommersetet. Ansiktet var fordreid av sinnsopprør, og hans stemme og opptreden viste tydelig at hvis det hadde stått til ham, ville han slått ned fangen som stod foran ham. «Har du ikke noe å si til det de anklager deg for?» utbrøt han.

Jesus holdt seg taus. «Han ble mishandlet, men bar det ydmykt; han åpnet ikke sin munn, lik lammet som føres bort for å slaktes, lik sauen som tier når den klippes. Han åpnet ikke sin munn.»

«Er du Messias?»

Til slutt løftet Kaifas høyre hånd mot himmelen og sa til Jesus i form av en høytidelig ed: «Ved den levende Gud byr jeg deg å si oss: Er du Messias, Guds Sønn?»

Overfor denne utfordringen kunne Jesus ikke være taus. Det var en tid til å tie og en tid til å tale. Han hadde ikke sagt noe før han ble spurt direkte. Han visste at å svare ville bety den sikre død. Men spørsmålet var kommet fra nasjonens øverste anerkjente myndighet og i Guds navn. Jesus ville ikke unnlate å vise tilbørlig aktelse for loven. Og mer enn det:

Hans eget forhold til Faderen ble dratt i tvil. Han måtte tydelig si fra om hvem han var og hvorfor han var kommet. Han hadde sagt til disiplene: «Den som bekjenner meg for menneskene, ham skal også jeg kjennes ved for min Far i himmelen.»⁴ Nå gjentok han dette ved sitt eget eksempel.

Alle lyttet spent, og hvert øye var festet på ham da han svarte: «Du har sagt det.» En himmelsk glans syntes å lyse opp det bleke ansiktet da han føyde til: «Men jeg sier dere: Fra nå av skal dere

få se Menneskesønnen sitte ved Kraftens høyre hånd og komme på himmelens skyer.»

Et øyeblikk strålte Kristi guddommelighet gjennom hans menneskelige skikkelse. Øverstepresten vek tilbake for Kristi gjennomtrengende blikk. Dette blikket syntes å lese hans skjulte tanker og brenne seg inn i hans sinn. Aldri så lenge han levde, glemte han dette blikket fra Guds forfulgte Sønn.

«Fra nå av skal dere få se Menneskesønnen sitte ved Kraftens høyre hånd og komme på himmelens skyer,» sa Jesus. Med denne uttalelsen fremstilte Jesus det motsatte av det som nå fant sted. Han som var livets og herlighetens Herre, skulle sitte ved Guds høyre hånd. Han skulle dømme hele verden, og ingen ville kunne anke hans avgjørelser. Da ville alt som var skjult, komme frem i lyset, og det ville bli avsagt dom over enhver etter hans gjerninger.

[534]

Øverstepresten ble skremt av det Jesus sa. Tanken på at de døde skulle oppstå igjen og stilles for Guds domstol for å få igjen etter sine gjerninger, var en redselsfull tanke for Kaifas. Han ønsket ikke at han en gang i fremtiden skulle bli dømt etter sine gjerninger. I raske glimt så han som i et panorama det som skulle skje ved den endelige dom. Et øyeblikk så han det fryktelige synet da gravene gav tilbake de døde, sammen med de hemmeligheter som han håpet ville være skjult for all evighet. Et øyeblikk følte han som han stod foran den evige dommer, og at han som ser alt, leste hans innerste, og åpenbarte hemmeligheter som han trodde var gjemt sammen med de døde.

Scenebildet forsvant for øversteprestens blikk. Kristi ord stakk saddukeeren Kaifas i hjertet. Han hadde forkastet læren om oppstandelsen, dommen og et liv etter dette. Nå ble han fylt med djevlesk raseri. Skulle denne mannen som stod som fange foran ham, ha lov til å angripe de teorier som betydde aller mest for ham? Han flerret embetsdrakten så folket kunne se hans tilsynelatende forferdelse, og forlangte at fangen, uten ytterligere prosedyre, skulle dømmes for gudsbespottelse. «Hva skal vi nå med vitner?» spurte han. «Dere har hørt gudsbespottelsen. Hva mener dere?» Og alle fordømte ham .

Overbevisning blandet med forbitrelse fikk Kaifas til å handle slik han gjorde. Han var rasende på seg selv fordi han trodde Kristi ord. I stedet for å ha et knust hjerte i dyp erkjennelse av sannheten, og bekjenne at Jesus var Messias, rev han i stykker prestedrakten i

hårdnakkert motstand. Denne handlingen hadde en dyp betydning. Lite var Kaifas klar over dens mening. Ved denne handling, som ble utført for å påvirke dommerne og sikre at Kristus ble dømt, fordømte han seg selv. Etter loven var han uskikket for prestedtjenesten. Han hadde avsagt dødsdommen over seg selv.

En øversteprest måtte ikke flerre klærne. Ifølge den levittiske loven var dette forbudt under dødsstraff. Ikke under noen omstendigheter og ikke ved noen anledning måtte han rive embetsdrakten i stykker. Det var skikk blant jødene å rive klærne i stykker når venner døde. Men prestene måtte ikke følge denne skikken. Kristus hadde gitt Moses uttrykkelig pålegg om dette.⁵

Alt det som presten hadde på seg, skulle være helt og uten lyte. Denne vakre embetsdrakten symboliserte egenskapene hos ham som var det store motstykke, Jesus Kristus. Ikke noe annet enn det fullkomne, i klesdrakt og holdning, i ord og ånd, ville være akseptabelt for Gud. Han er hellig, og den jordiske gudstjeneste måtte være et bilde på hans herlighet og fullkommenhet. Ikke noe annet enn fullkommenhet kunne være en passende fremstilling av det hellige ved den himmelske tjeneste.

[535] Et dødelig menneske kunne rive i stykker sitt eget hjerte ved å vise anger og ydmykhet. Dette ville Gud anerkjenne. Men det måtte ikke komme noen rift i prestedrakten, for det ville skjemme fremstillingen av de himmelske ting. Den øverstepresten som våget å utøve det hellige embete og forrette tjeneste i helligdommen med en flerret embetsdrakt, ble sett på som om han hadde vendt seg bort fra Gud. Ved å rive klærne i stykker fraskrev han seg muligheten til å kunne utøve sitt embete. Han var ikke lenger godkjent av Gud som tjenestegjørende prest. Den handlemåten Kaifas her la for dagen, åpenbarte onde tilbøyeligheter og menneskelig ufullkommenhet.

Ved å rive i stykker embetsdrakten satte Kaifas Guds lov ut av kraft for å følge menneskelige tradisjoner. En lov som mennesker hadde laget, tillot at en prest var skyldfri når han viste sin avsky for synd ved å flerre embetsdrakten i tilfelle av gudsbespottelse. Slik ble Guds lov satt ut av kraft på grunn av menneskelige lover.

Folket fulgte med interesse alt det øverstepresten foretok seg. Og Kaifas tenkte det ville gjøre virkning at han la sin fromhet for dagen. Men ved denne handlingen som var ment som en anklage mot Kristus, hånte han ham som Gud hadde sagt dette om: «Mitt

navn er i ham.»⁶ Han gjorde seg skyldig i gudsbespottelse. Mens han selv stod under Guds dom, avsa han dommen over Kristus som gudsbespotter.

Da Kaifas rev klærne i stykker, var hans handling betegnende for den stilling jødefolket som nasjon for ettertiden ville innta overfor Gud. Det folket som en gang var gjenstand for Guds spesielle gunst, var i ferd med å vende ham ryggen. De holdt på å bli et folk som han ikke ville vedkjenne seg. Da Kristus på korset ropte: «Det er fullbrakt!» og forhenget i templet revnet i to, forkynte den hellige vekter at jødefolket hadde forkastet ham som var motstykket til alle deres symboler, virkeligheten bak alle deres skyggebilder. Israel var skilt fra Gud. Med rette kunne Kaifas da spjære sin embetsdrakt som uttrykk for at han gav seg ut for å være et forbilde på den store øversteprest. Den hadde ikke lenger noen mening for ham eller for folket. Da kunne øverstepresten rive i stykker drakten i avsky for seg selv og for sitt folk.

Det høye råd hadde erklært Jesus skyldig til dødsstraff. Men det var i strid med jødisk lov å forhøre en fange om natten. En rettskraftig dom kunne bare avsies i dagslys og i fullt rådsmøte. Til tross for dette ble Jesus nå behandlet som en dømt forbryter og overlatt til å bli trakassert av de sletteste mennesker.

Øversteprestens residens var bygd slik at det var en åpen gårds-plass i midten. Her hadde soldatene og folkemengden samlet seg. Over denne plassen ble Jesus ført til vaktrommet. Fra alle kanter ble han møtt med hånsord fordi han hevdet at han var Guds Sønn. Hans egne ord om å «sitte ved Kraftens høyre hånd» og «komme på himmelens skyer» ble gjentatt med spott og hån.

Mens han var i vaktrommet og ventet på rettergangen, var han uten beskyttelse. Den uvitende folkemengden hadde sett den grusomme behandling han fikk i Rådet, og dette benyttet de til fritt å gi uttrykk for alle sine djevlelske tilbøyeligheter. Jesu edle opptreden og guddommelige holdning gjorde dem rasende. Hans ydmykhet, hans uskyld og hans tålmod fylte disse menneskene med et djevlelsk hat. Barmhjertighet og rett ble tråkket på. Aldri var noen forbryter blitt behandlet på en så umenneskelig måte som tilfellet var med Guds Sønn.

Peter fornekter Jesus

[536] Men det var en smerte som rev i Jesu hjerte. Det slaget som pinte ham mest, kunne ingen fiende ha gitt ham. Mens han ble utsatt for det uverdige forhøret hos Kaifas, var han blitt fornektet av en av sine egne disipler.

Etter at disiplene hadde forlatt Jesus i hagen, våget to av dem å følge etter pøbelhopen som hadde tatt Jesus til fange. Det var Peter og Johannes. Prestene gjenkjente Johannes som en av Jesu velkjente disipler og lot ham komme inn i rådssalen. De håpet at når han ble vitne til den ydmykelse som lederen hans ble utsatt for, ville han avvise tanken om at han skulle være Guds Sønn. Johannes spurte også for Peter, og også han fikk slippe inn.

Ute på gårdsplassen var det tent et bål, for det var den kaldeste tiden på natten, like før daggry. En gruppe samlet seg omkring ilden, og i sitt uvørne overmøt tok Peter plass blant dem. Han ønsket ikke at noen skulle kjenne ham igjen som en av Jesu disipler. Ved at han på en likegyldig måte blandet seg med hopen, håpet han å bli tatt for en av dem som hadde ført Jesus til øversteprestens gård.

Men da skjæret fra ilden opplyste ansiktet til Peter, så den kvinnen som holdt vakt ved døren, granskende på ham. Hun hadde lagt merke til at han kom inn sammen med Johannes. Hun festet seg ved det triste uttrykket i ansiktet hans og tenkte at han kanskje kunne være en av Jesu disipler. Som en av tjenerne i Kaifas' hus var hun nysgjerrig etter å vite det. Hun sa til Peter: «Er du også en av disiplene hans?» Peter ble skremt og forvirret. Alles øyne var plutselig rettet mot ham. Han lot som han ikke forstod henne, men hun stod fast på sitt og sa til dem som var rundt henne, at denne mannen var sammen med Jesus. Peter følte at han var nødt til å svare, og sa sint: «Kvinne, jeg kjenner ham ikke!» Dette var den første fornektelsen. Og straks gol hanen.

Å, Peter! Så snar du var til å skamme deg over din mester! Så snar du var til å fornekte din Herre!

Da Johannes kom inn på gårdsplassen, prøvde han ikke å legge skjul på at han var en av Jesu etterfølgere. Han blandet seg ikke med den barske flokken som hånet hans mester. Ingen spurte ham om noe, for han påtok seg ingen falsk rolle som ville utsette ham for mistanke. I stedet fant han seg en stille krok hvor pøbelen ikke ville

legge merke til ham, men der han likevel kunne være så nær Jesus som det var mulig for ham å komme. Her kunne han se og høre alt som fant sted da hans Herre ble forhørt.

Peter hadde ikke regnet med å bli avslørt. Ved å ta på seg en likegyldig mine stilte han seg på fiendens grunn, og han ble et lett bytte for fristelse. Hvis han var blitt oppfordret til å kjempe for Jesus, ville han ha vært en modig stridsmann. Men da hånens og foraktens pekefinger ble rettet mot ham, viste han seg som en kujon. Mange som ikke viker tilbake for aktiv kamp for sin Herre, blir drevet til å fornekte sin tro på grunn av latterliggjørelse. Ved å søke samvær med dem de burde unngå, utsetter de seg selv for fristelse. De innbyr fienden og kommer til å si og gjøre det som de under andre forhold aldri ville ha gjort. En Kristi disippel som i våre dager skjuler sin tro av frykt for lidelse eller hån, fornektet sin Herre like virkelig som Peter gjorde i øversteprestens gård.

[537]

Peter lot som om han ikke interesserte seg for det som skjedde under forhøret, men han krympet seg av sorg da han hørte de grusomme hånord og så den mishandling Jesus ble utsatt for. Dessuten var han overrasket over at Jesus ville ydmyke seg selv og sine venner ved å finne seg i en slik behandling. For å skjule sine virkelige følelser prøvde han å jatte med Jesu forfølgere i deres upassende spøk og skjemting. Men hans oppførsel virket unaturlig. Hans handlemåte var en løgn. Mens han forsøkte å snakke som om tingene ikke angikk ham, kunne han ikke holde tilbake uttrykk av harme over måten de behandlet hans Herre på.

For andre gang ble oppmerksomheten rettet mot ham, og igjen ble han beskyldt for å være en etterfølger av Jesus. Nå erklærte han med en ed: «Jeg kjenner ikke denne mannen.» Men han fikk enda en anledning. En time etter spurte en av øversteprestens tjenere, en nær slektning av den mannen Peter hadde hogd øret av: «Så ikke jeg deg i hagen sammen med ham?» Andre sa: «Visst er du en av dem. Du er jo galileer.» «Dialekten røper deg.» Nå ble Peter rasende. Jesu disipler var kjent for sin likefremme tale. For å føre dem som spurte ham, fullstendig bak lyset, og forsvare den rollen han prøvde å spille, fornektet han nå sin Herre med å «banne og sverge». Igjen gol hanen. Denne gangen hørte Peter det, og han mintes Jesu ord: «Før hanen galer to ganger, skal du fornekte meg tre ganger.»⁷

Knapt hadde Peter uttalt de nedverdiggende edene - og det skingrende hanegal klang fremdeles i ørene hans - så snudde Jesus seg bort fra dommernes truende blick og så på Peter. Samtidig ble Peters øyne dratt mot Jesus. I dette milde ansiktet så han dyp medlidenhet og sorg, men ingen harme.

Synet av det bleke, lidende ansiktet, de skjelvende leppene og blikket som var fullt av medlidenhet og tilgivelse, traff ham rett i hjertet som en pil. Samvittigheten våknet. Alt kom tilbake i minnet hans. Peter husket det løftet han hadde gitt bare noen få timer tidligere, at med sin Herre var han beredt til å gå både i fengsel og død. Han husket også hvor sorgtung han ble da Jesus sa til ham oppe på salen at han den samme natten ville fornekte sin Herre tre ganger. Peter hadde nettopp bedyret at han ikke kjente Jesus. Nå innså han med bitter sorg hvor godt Jesus kjente ham, og hvor nøyaktig han hadde lest hans innerste vesen. Jesus visste om den falskhets i hjertet som han ikke engang selv kjente til.

[538] En flom av minner veltet inn over Peter. Jesu barmhjertighet, hans godhet og langmodighet, hans mildhet og tålmodighet overfor sine feilende disipler - alt sammen husket han. I sitt sinn gjenkalte han advarselen: «Simon! Simon! Satan har krevd å få sikte dere som hvete. Men jeg bad for deg at din tro ikke måtte svikte.»⁸ Han tenkte med gru tilbake på sin egen utakknemlighet, sin falskhets og mened. Da han på ny vendte blikket mot Jesus, så han en vanhellig hånd som var løftet for å slå ham i ansiktet. Peter holdt ikke ut det han så. Fullstendig knust banet han seg vei ut.

Han hastet av sted i ensomhet og mørke uten å vite og uten å bry seg om hvor det bar hen. Til sist endte han opp i Getsemane. Det som hadde funnet sted der noen få timer tidligere, stod levende for ham. Han så sin Herres lidende ansikt som var merket av den blodige svetten og fordreid av sjelekval. Med bittert samvittighetsnag husket han hvordan Jesus i sorg og angst hadde kjempet alene i bønn, mens de som skulle stått sammen med ham i prøvens stund, lå og sov. Han husket hans alvorfulle formaning: «Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse!»⁹ Igjen så han for seg det som fant sted under forhøret. Det var som tortur for hans blødende hjerte å vite at han hadde lagt den tyngste byrden til Jesu ydmykelse og sorg. På dette stedet, der Jesus i dyp angst hadde utøst sin sjel for Faderen, kastet Peter seg på jorden og ønsket seg døden.

Det var mens Peter sov, da Jesus bød ham å våke og be, at han beredte veien for sin store synd. Alle disiplene led et stort tap ved å sove i denne skjebnesvangre stunden. Jesus visste om den ildprøven de måtte gjennom. Han visste hvordan Satan ville arbeide for å lamme deres sanser så de ikke ble beredt til prøven. Derfor gav han dem denne advarselen, Hvis disse timene i hagen var blitt brukt til å våke og be, ville ikke Peter ha vært overlatt til å stole på sin egen sviktende styrke, og han ville ikke ha fornektet sin Herre. Hadde disiplene våket sammen med Jesus i hans dype smerte, ville de vært forberedt på å se hans lidelser på korset. I noen grad ville de ha forstått hva hans overveldende sjelekval bestod i. De ville ha vært i stand til å minnes hans ord da han forutsa sin lidelse, død og oppstandelse. I den mørkeste og mest prøvende stund ville noen håpets stråler ha opplyst mørket og holdt deres tro oppe.

Anklaget og dømt

Så snart det ble dag, møttes Det høye råd igjen, og på ny ble Jesus ført frem for Rådet. Han hadde sagt om seg selv at han var Guds Sønn, og de tolket hans ord slik at de kunne brukes som en anklage mot ham. Men de kunne ikke dømme ham på grunnlag av dette, for mange av dem hadde ikke vært til stede ved møtet om natten, og de hadde ikke hørt det han hadde uttalt. Og de visste at den romerske domstol ikke ville finne noe i dette som fortjente dødsstraff. Men hvis de fikk ham til å gjenta sine uttalelser i alles påhør, ville de kunne oppnå sin hensikt. Hans påstand om å være Messias kunne de da fremstille som opprørsplaner mot romermakten.

«Er du Messias, så si det,» sa de. Men Jesus holdt seg taus. De fortsatte med å kryssforhøre ham. Til slutt svarte han bedrøvet: «Selv om jeg sier det, vil dere ikke tro meg, og om jeg spør, vil dere ikke svare.» Men for at de ikke skulle ha noen unnskyldning, kom han med denne alvorlige advarsel: «Fra nå av skal Menneskesønnen sitte ved den mektige Guds høyre hånd.»

Da spurte de alle: «Du er altså Guds Sønn?» Han svarte: «Dere sier selv at jeg er det.» Da sa de: «Hva skal vi nå med vitnesbyrd? Vi har jo selv hørt det av hans egen munn.»

Ifølge den tredje domsavsigelsen av de jødiske myndigheter, måtte Jesus dø. Det eneste som nå var nødvendig, mente de, var at romerne stadfestet dommen og overgav ham til dem.

Så fulgte tredje omgang med skjellsord og hån, enda verre enn det han ble utsatt for av den uvitende folkehopen. Og dette fant sted i nærvær av prestene og rådsherrere og med deres samtykke. Enhver følelse av medlidenhet og menneskelighet var forsvunnet fra dem. Om deres argumenter var svake og ikke greide å bringe ham til taushet, så hadde de andre våpen. Det var slike våpen som gjennom alle tider har vært brukt for å lukke kjetteres munn - lidelse, vold og død.

Da dommen ble avsagt, ble folket besatt av djevlesk raseri. Ropene deres var som av ville dyr. Folkemengden løp frem mot Jesus og ropte:

Han er skyldig, han må dø! Hadde det ikke vært for de romerske soldatene, ville Jesus ikke levd lenge nok til å bli naglet til korset. Han ville blitt slitt i stykker for øynene på dommerne hvis ikke de romerske myndigheter hadde grepet inn og med våpenmakt holdt pøbelhopen tilbake.

Hedenske soldater ble opprørt over den brutale behandling av en som det ikke forelå noe bevis mot. Romerske talsmenn erklærte at ved å avsi dom over Jesus, krenket jødene romermakten, og at det endog var i strid med jødernes egen lov å dømme en person til døden på grunnlag av hans eget vitnemål. Disse innvendinger førte til en kort stans i forhandlingene. Men de jødiske lederne var like ufølsomme for medlidenhet som for skam.

Prester og rådsherrer glemte den verdighet som var forbundet med deres embete, og skjelte ut Jesus med stygge tilnavn. De hånte ham på grunn av hans herkomst. De erklærte at når han formastet seg til å gjøre kjent at han var Messias, fortjente han den mest vanærende død. De mest tøylesløse gav seg til å behandle ham på den skammeligste måte. Et gammelt klesplagg ble kastet over hodet hans, og hans forfølgere slo ham i ansiktet og sa: «Nå kan du være profet, Messias. Si oss hvem som slo deg!» Da klesplagget ble fjernet, var det en stakkar som spyttet ham i ansiktet.

Guds engler merket seg hvert sårende blikk, hvert ord og hver handling mot deres kjære Herre. En dag vil disse skamløse personer som hånet Kristus og spyttet ham i ansiktet, se dette ansiktet i dets

herlighet når det stråler klarere enn solen. Matt 26,57-75; 27,1; Mark
14,53-72; 15,1; Luk 22,54-71; . Joh 18,13-27

[541]

Judas

Beretningen om Judas viser den sørgelige slutten på et liv som kunne ha blitt til Guds ære. Hvis Judas hadde mistet livet før sin siste reise til Jerusalem, ville han ha vært betraktet som et verdig medlem blant de tolv, en som ville blitt dypt savnet. Den avsky som har klebet til ham gjennom århundrene, ville ikke eksistert hvis det ikke hadde vært for egenskaper som kom til syne ved slutten av hans liv. Det var med en hensikt at hans karakter ble avslørt for verden. Det skulle være en advarsel til alle som i likhet med ham ville komme til å svikte et hellig tillitsverv.

Under Jesu innflytelse

Kort før påske hadde Judas fornyet sin avtale med prestene om å utlevere Jesus til dem. Deretter ble det ordnet slik at Jesus skulle pågripes på et av de stedene hvor han trakk seg tilbake i stille ettertanke og bønn. Etter gjestebudet i Simons hus hadde Judas anledning til å overveie den handling han hadde forpliktet seg til å utføre, men han endret ikke sine planer. For tretti sølvmynter - prisen for en slave - solgte han herlighetens Herre til vanære og død.

[542] Judas var svært pengekjær. Men han hadde ikke alltid vært fordervet nok til å begå en slik handling. Han hadde kjælt for griskhet inntil den ble en herskende drivkraft i livet. Kjærlighet til penger var sterkere enn hans kjærlighet til Kristus. Ved å bli slave under en last overgav han seg til Satan og lot seg drive til det ytterste i synd.

Judas hadde sluttet seg til disiplene da store folkemengder fulgte Kristus. Jesu undervisning hadde gjort inntrykk på dem, og de ble revet med og lyttet som trollbundet når han talte i synagogen, ved stranden og på fjellet. Judas så de syke, halte og blinde som flokket seg omkring Jesus fra byene og landsbyene. Han så hvordan de døende ble båret til ham, og var vitne til hans mektige gjerninger når han helbredet de syke, drev ut demoner og vekket opp døde. I sitt eget indre følte han Kristi makt. Han erkjente at Kristi lære overgikk

alt annet han noen gang hadde hørt. Han var grepet av den store læreren og ville gjerne være sammen med ham. Han lengtet etter å bli forandret i karakter og liv, og han håpet å oppleve dette ved å slutte seg til ham.

Jesus avviste ikke Judas. Han gav ham en plass blant de tolv, og han betrodde ham en oppgave som evangelist. Han gav ham kraft til å helbrede syke og drive ut demoner. Men Judas nådde aldri helt å overgi seg til Kristus. Han oppgav ikke sin verdslige ærgjerrighet og sin kjærlighet til penger. Selv om han gjerne ville tjene Kristus, var han ikke villig til å bli formet og dannet av Gud. Han mente at han kunne beholde sitt eget skjønn og sine egne meninger, og han hadde lett for å kritisere og anklage.

Offer for tvil

Judas var høyt aktet av disiplene og hadde stor innflytelse over dem. Selv hadde han høye tanker om sine egne kvalifikasjoner, og han anså sine frender for å være langt underlegne i dømmekraft og dyktighet. Han mente at de ikke var klar over sine anledninger og utnyttet ikke den fordel som situasjonen bød på. Guds verk ville aldri ha fremgang med slike kortsynte menn som ledere. Peter var impulsiv og handlet ofte uten å tenke seg om. Johannes tok godt vare på Jesu undervisning, men Judas betraktet ham som en dårlig pengeforvalter. Matteus hadde lært å være nøyaktig i alt, og han var svært nøye når det gjaldt ærlighet. Han grunnet stadig over det Jesus sa, og var så opptatt av dette at Judas mente han ikke kunne betros krevende og vidtrekkende saker.

Slik vurderte Judas alle disiplene og smigret seg med at de ofte ville komme i forlegenhet og vanskeligheter, hvis det ikke var for hans dyktighet som administrator. Han anså seg selv som den eneste kompetente som ingen kunne måle seg med. Etter sin egen vurdering var han en ære for saken, og han gav seg alltid ut for å være det.

Judas var blind for svakhetene i sin egen karakter, men Kristus sørget for å plassere ham slik at han ville få anledning til å innse og rette på dette. Fordi han tok seg av pengesakene, var det hans oppgave å sørge for det disippelflokken behøvde, og å lindre de fattiges nød. Da Jesus under påskemåltidet sa til ham: «Gjør det snart, det du vil gjøre,» 1 tenkte disiplene at han hadde bedt ham om

å kjøpe det de trengte til høytiden, eller at han skulle gi noe til de fattige.

[543] Ved å tjene andre kunne Judas ha utviklet et uselvisk sinnelag. Men selv om han daglig lyttet til Kristi undervisning og var vitne til hans uselviske liv, fortsatte han med å gi etter for griskhet. De små pengebeløpene han disponerte, var en stadig fristelse for ham. Ofte når han gjorde Jesus en liten tjeneste eller brukte tid til religiøse formål, tok han seg betalt av denne beskjedne pengebeholdning. For ham var disse påskudd en unnskyldning for hans handlemåte. Men i Guds øyne var han en tyv.

Judas mislikte Jesu uttalelse om at hans rike ikke var av denne verden. Han hadde bestemt seg for en fremgangsmåte som han ventet at Jesus skulle følge. Blant annet hadde han lagt planer for at døperen Johannes skulle bli løslatt fra fengslet. Men hva skjedde? Johannes ble halshogd. Og Jesus! I stedet for å hevde sin kongelige rett og hevne Johannes' død, trakk han seg tilbake til et ensomt sted sammen med disiplene.

Judas ønsket en mer aggressiv kamp. Han tenkte at hvis Jesus ikke hindret disiplene i å gjennomføre deres egne planer, ville arbeidet ha større fremgang. Han la merke til hvordan fiendskapet fra de jødiske lederne økte, og at deres utfordring ikke ble imøtekommet da de forlangte at Kristus skulle la dem få se et tegn fra himmelen. Hans sinn var åpent for vantro, og fienden sådde tvils- og opprørs-tanker hos ham. Hvorfor oppholdt Jesus seg så mye med det som var nedslående? Hvorfor spådde han prøver og forfølgelse for seg selv og disiplene? Det var utsikten til å få en høy posisjon i det nye riket som hadde fått Judas til å gå inn for Kristi sak. Skulle han nå bli skuffet i sine forhåpninger? Han hadde ikke avgjort med seg selv at Jesus ikke var Guds Sønn, men han stilte seg spørrende og prøvde å finne en eller annen forklaring på hans undergjerninger.

Til tross for det Jesus selv lærte, fremholdt Judas til stadighet den oppfatning at Kristus skulle regjere som konge i Jerusalem. Da de fem tusen ble mett, forsøkte han å få dette gjennomført. Ved denne anledning hjalp Judas til med å dele ut maten til den sultne folkemengden, og han hadde anledning til å se hvilke goder han var i stand til å gi andre del i.

Han følte den tilfredsstillende som alltid kommer i tjenesten for Gud. Han hjalp til med å bringe de syke og lidende til Jesus, og

han så den lindring, den fryd og glede som Jesu legende kraft gav menneskene. Judas kunne ha forstått Kristi fremgangsmåte, men han var forblindet av sine egne egoistiske ønsker. Han var den første til å dra fordel av den begeistring som miraklet med brødene vakte. Det var han som lanserte planen om å ta Jesus med makt og gjøre ham til konge. Han hadde store forhåpninger, og hans skuffelse var bitter.

Judas bryter ut

Kristi tale i synagogen om livets brød ble vendepunktet for Judas. Han hørte ordene: «Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere.»² Han innså at det snarere var åndelige enn verdslige goder Kristus hadde å tilby. Han betraktet seg selv som en mann med vidsyn, og han mente å kunne se at Jesus ikke ønsket å oppnå ære, og at han ikke kunne gi disiplene høye stillinger. Derfor bestemte han seg for ikke å knytte seg fastere til Kristus enn at han kunne trekke seg tilbake. Han ville være på vakt, og han var på vakt.

[544]

Fra den stunden gav han uttrykk for en tvil som forvirret disiplene. Han brakte uenighet og villedende oppfatninger inn blant dem, og gjentok de argumentene som de skriftlærde og fariseerne fremholdt så sterkt mot det Jesus hevdet. Alle små og store plager og kors, vanskeligheter og tilsynelatende hindringer for evangeliets fremgang utla Judas som bevis mot dets troverdighet. Han kom frem med bibeltekster som ikke hadde noen forbindelse med de sannheter Kristus fremholdt. Disse skriftstedene, som var revet ut av sin sammenheng, gjorde disiplene forvirret og økte den motløshet som stadig trykket dem. Alt dette gjorde Judas likevel på en slik måte at det så ut som om han var samvittighetsfull. Mens disiplene prøvde å finnebeviser som kunne bekrefte den store lærerens ord, ledet Judas dem nesten umerkelig inn på et annet spor. På en meget from og tilsynelatende klok måte fremstilte han sakene i et annet lys enn det Jesus hadde gjort, og tilla hans ord en mening som Jesus selv ikke hadde fremholdt. De antydninger Judas kom med, vakte bestandig ærgjerrige ønsker om materielle fordeler. På den måten drog han disiplenes tanker bort fra de viktige ting som de skulle ha samlet seg om. Det var som regel Judas som skapte uenighet om hvem som skulle være den største.

Da Jesus overfor den rike, unge rådsherren la frem betingelsene for å være hans disippel, var Judas misfornøyd. Han mente at det her ble gjort en feil. Hvis slike personer som denne rådsherren kunne slutte seg til de troende, ville det bidra til å styrke Kristi sak. Judas mente at hvis de bare ville ta imot hans råd, kunne han foreslå mange planer til gagn for den lille gruppen. Hans prinsipper og metoder ville kanskje avvike noe fra dem Kristus fulgte, men i slike spørsmål anså han seg for å være klokere enn ham.

I alt det Jesus sa til disiplene, var det noe som Judas innerst inne var uenig i. Under hans innflytelse gjorde misnøyens surdeig hurtig sin gjerning. Disiplene så ikke hvem som var den virkelige drivkraften bak alt dette, men Jesus så at Satan overførte sine egne egenskaper til Judas, og åpnet dermed en kanal så han kunne påvirke de andre disiplene. Et år før Jesus ble forrådt, hadde han sagt: «Har jeg ikke utvalgt dere tolv? Og en av dere er en djevel.»³

[545] Likevel var Judas ikke i åpen opposisjon, og syntes heller ikke å tvile på Jesu undervisning. Han murret ikke åpenlyst før ved gjestebudet i Simons hus. Da Maria salvet Jesu føtter, viste Judas klart sin begjærlige natur. Da Jesus irettesatte ham, var det som hans sinn strømmet over av galle. Såret stolthet og et ønske om hevn brøt ned alle skranker, og begjærligheten som han hadde næret så lenge, fikk makten over ham. Den samme erfaring vil hver enkelt ha som fortsetter å gi seg av med synd. De tilbøyeligheter til det onde som man ikke står imot og seirer over, vil gi etter for Satans fristelse, og menneskesinnet blir fanget under Satans vilje.

Forræderen

Men enda var Judas ikke helt forherdet. Selv etter at han to ganger hadde forpliktet seg til å forråde Jesus, hadde han anledning til å vende om. Ved påskemåltidet åpenbarte Jesus sin guddommelighet ved å avsløre forræderens hensikt. Da han tok på seg en tjeners gjerning overfor disiplene, innbefattet han også Judas. Men Judas aktet ikke på dette siste kjærlighetens kall. Dermed var saken avgjort for ham. De føttene som Jesus hadde vasket, gikk ut for å utføre forræderens gjerning.

Judas resonerte som så at hvis Jesus skulle korsfestes, ville det skje i alle fall. Hans egen handling ved å forråde ham ville derfor

ikke endre utfallet. Hvis Jesus ikke skulle dø, ville det bare tvinge ham til å befri seg. I alle fall ville Judas vinne noe ved sitt forræderi. Han regnet med at han hadde gjort en god handel ved å forråde sin Herre.

Judas trodde imidlertid ikke at Jesus virkelig ville la seg gripe. Hans hensikt med å forråde ham var å gi ham en lærepenge. Han ville spille en rolle som ville gjøre at Jesus for fremtiden betraktet ham med den respekt han mente han fortjente. Men Judas visste ikke at han utleverte Jesus til å dø. Hvor ofte hadde det ikke hendt når Jesus underviste i lignelser, at de skriftlærde og fariseerne ble revet med av hans slående illustrasjoner! Hvor ofte hadde de ikke uttalt dom over seg selv! Ofte når sannheten trengte inn i deres sinn, var de blitt rasende og hadde tatt opp steiner for å kaste på ham. Men gang på gang hadde han kommet unna. Judas tenkte at siden Jesus hadde unngått så mange feller, ville han sikkert heller ikke tillate at de grep ham nå.

Judas bestemte seg for at nå skulle denne saken prøves. Hvis Jesus virkelig var Messias, ville det folket som han hadde gjort så mye for, samle seg om ham og utrope ham til konge. Dette ville for alltid avgjøre saken for mange som nå var i uvisshet. Judas ville få æren av å ha satt kongen på Davids trone. Dette ville sikre ham den øverste plassen ved siden av Kristus i det nye riket.

Den falske disippelen utførte sin del ved å forråde Jesus. Da han i hagen sa til lederne for pøbelhopen: «Den jeg kysser, han er det. Grip ham!»⁴ trodde han fullt og fast at Jesus ville slippe fra dem. Hvis de etterpå skulle klandre ham, kunne han si: Sa jeg ikke til dere at dere skulle gripe ham?

Tragisk slutt

Judas så hvordan de som grep Jesus, gjorde som han hadde sagt. De bandt ham, og med forbauselse så han at Jesus fant seg i å bli ført bort. Engstelig fulgte han etter ham fra hagen til forhøret hos de jødiske rådsherrene. Ved hver bevegelse ventet han at Jesus skulle overraske sine fiender ved å vise seg for dem som Guds Sønn, og at han ville tilintetgjøre all deres list og makt. Men da det gikk time etter time, og Jesus fant seg i all den mishandling han ble utsatt for,

ble Judas overveldet av en forferdelig frykt for at han hadde solgt sin Herre til å dø.

[546] Da rettergangen nærmet seg slutten, kunne Judas ikke lenger holde ut torturen fra sin skyldbevisste samvittighet. Plutselig lød det en hes røst som sendte et gys av redsel gjennom alle: Han er uskyldig! Å, spar ham, Kaifas!

Nå så man Judas' skikkelse som trengte seg frem gjennom den oppskremte folkemengden. Ansiktet hans var blekt og forgremmet, og svetten perlet i store dråper på pannen hans. Han for bort til dommersetet, tok frem sølvmyntene som var prisen han hadde fått for å forråde sin Herre, og kastet dem foran øverstepresten. Ivrig grep han fatt i kappen til Kaifas og bønnfalt ham om å sette Jesus fri, idet han utbrøt at han ikke hadde gjort noe som fortjente døden. Kaifas ristet ham av seg i harme, men ble forvirret og visste ikke hva han skulle si. Prestenes falskheter var blitt avslørt. Det var åpenbart at de hadde bestukket disippelen til å forråde sin Herre.

Judas ropte igjen: «Jeg syndet da jeg forrådte en uskyldig og sendte ham i døden!» Men øverstepresten som vant tilbake sin selvbeherskelse, svarte hånlig: «Hva angår det oss? ... Det blir din sak.»⁵ Prestene hadde vært villige til å benytte Judas som sitt redskap, men de foraktet hans usselhet. Da han nå kom med sin bekjennelse, avviste de ham hånlig.

Judas kastet seg nå ned foran Jesus. Han erkjente at Jesus var Guds Sønn og bønnfalt ham om å gjøre seg fri. Jesus klandret ikke sin forræder. Han visste at Judas ikke virkelig angret. Tilståelsen ble tvunget frem av en fryktelig følelse av skyld og av å være fordømt og hjemfallen til straff.

Han følte ikke noen dyp, hjertegripende sorg fordi han hadde forrådt Guds uskyldige Sønn og fornektet Israels Hellige. Likevel uttalte ikke Jesus noen fordømmelse. Han så medlidende på Judas og sa: «For dette er jeg kommet til verden.»

En mumling av forbauselse lød gjennom forsamlingen. Med undring la de merke til Kristi overbærenhet med den som hadde forrådt ham. Igjen ble de grepet av en overbevisning om at denne mannen var noe mer enn et dødelig menneske. Men så spurte de seg selv: Hvis han virkelig er Guds Sønn, hvorfor frigjør han seg ikke da for sine band og triumferer over sine anklagere?

Judas så at hans bønner var forgjeves. Han for ut av hallen mens han ropte: Det er for sent! Det er for sent! Han følte at han ikke kunne orke å leve og se Jesus bli korsfestet. I fortvilelse gikk han bort og hengte seg.

På veien fra Pilatus til Golgata senere på dagen skjedde det plutselig et avbrekk i ropene og spottordene fra den ondskapsfulle mengden som førte Jesus til stedet hvor han skulle korsfestes. Da de passerte et øde sted, fikk de se Judas' legeme ved foten av et livløst tre. Det var et fryktelig og opprørende syn. Tauet som han hadde hengt seg med i treet, var røket på grunn av vekten. Kroppen var blitt lemlestet i fallet, og den var nå i ferd med å bli fortært av hunder. Han ble øyeblikkelig gravd ned så ingen skulle se ham. Det ble mindre spott fra folkemengden etter dette, og mangt et blekt ansikt røpet de tanker som rørte seg hos dem. Hjem søkelsen syntes alt å ramme dem som var skyldige i Jesu død.

[547]

Fra Herodes til Pilatus

Fra Herodes til Pilatus

Kristus står bundet som fange i borgen til den romerske stattholderen Pilatus. En vakt av soldater er omkring ham, og hallen fylles hurtig av tilskuere. Like utenfor inngangen står dommere, prester, rådsherrer og eldste, og også folkehopen.

Etter at Det høye råd hadde domfelt Jesus, kom de til Pilatus for å få dommen stadfestet og fullbyrdet. Men disse jødiske embetsmenn ville ikke gå inn i den romerske borgen. Ifølge deres seremonilov ville de i så fall bli urene og av den grunn være utelukket fra å ta del i påskefeiringen. Blinde som de var, innså de ikke at deres sinn alt var urent av morderisk hat. De skjønnte ikke at Jesus var det virkelige påskelammet, og at den store høytiden hadde mistet sin betydning fordi de hadde forkastet ham.

Da Jesus ble ført inn i borgen, var det ikke med blide øyne Pilatus så på ham. Den romerske landshøvdingen var i hast blitt kalt ut fra sitt soverom, og han var bestemt på å gjøre jobben unna så raskt som mulig. Han var innstilt på å behandle fangen på en myndig og streng måte. Med en bister mine snudde han seg for å se hva slags mann det var han skulle forhøre, siden han var blitt uroet så tidlig på morgenen. Han visste at det måtte være en som det var om å gjøre for de jødiske myndigheter å få dømt og straffet i en fart.

Prestene krever dom uten rettergang

Pilatus så på dem som hadde Jesus i sin forvaring, og deretter kastet han et forskende blick på Jesus. Han hadde hatt med alle slags forbrytere å gjøre, men aldri hadde han stått overfor en som var preget av en slik godhet og edelmodighet. I ansiktet hans så han ikke noe tegn på skyld, ikke noe uttrykk for frykt, ingen utfordrende tross. Det var en person med en rolig og verdig holdning. I ansiktet hans så han ikke noe som minnet om en forbryter, men det hadde et himmelsk preg.

Den måten Jesus opptrådte på, gjorde et gunstig inntrykk på Pilatus. Det beste i ham ble vakt til live. Han hadde hørt om Jesus og hans gjerninger. [548]

Hans kone hadde fortalt ham en del om de undergjerninger som profeten fra Galilea hadde utført ved å helbrede syke og vekke opp døde. Nå gjenopplevde han dette som en drøm. Han husket rykter han hadde hørt fra forskjellige kilder. Så han bestemte seg til å kreve at jødene la frem sine anklager mot denne fangen.

Hvem er denne mannen, og hvorfor har dere kommet hit med ham? spurte han. Hva er det dere anklager ham for? Jødene stod forlegne. De visste at de ikke kunne bevise sine anklager mot Jesus. Derfor ønsket de ikke noen offentlig undersøkelse. De svarte at det var Jesus fra Nasaret, og at han var en bedrager.

Igjen spurte Pilatus: «Hva er anklagen som dere fremfører mot denne mannen?» Prestene svarte ikke på det han spurte om. Men med ord som viste deres irritasjon, sa de: «Var ikke denne mannen en forbryter, hadde vi ikke overgitt ham til deg.» Når de som utgjør Det høye råd, nasjonens fremste menn, fører frem en person som de anser for å være skyldig til døden, er det da noe behov for å spørre etter en anklage mot ham? De håpet å kunne gi Pilatus inntrykk av deres viktige rolle, og håpet på den måten å få ham til å innvilge deres krav uten altfor mange formaliteter. De var ivrige etter å få dommen stadfestet, for de visste at folket som hadde vært vitne til Kristi undergjerninger, kunne fortelle noe helt annet enn den oppdiktete historien de selv fortalte.

Prestene tenkte at overfor den svake og vinglete Pilatus ville de lett kunne gjennomføre sine planer. Tidligere hadde han raskt undertegnet dødsdom over personer som de visste ikke fortjente å dø. Etter hans vurdering betydde ikke en fanges liv særlig mye. Om han var skyldig eller ikke, var nærmest likegyldig. Prestene håpet at Pilatus nå ville dømme Jesus til døden uten å foreta noe forhør. Dette bad de om som en gunst i anledning deres store nasjonale høytid.

Men det var noe hos denne fangen som holdt Pilatus tilbake fra å gjøre dette. Han torde simpelthen ikke. Han skjønnte godt prestenes hensikt. Blant annet husket han hvordan Jesus kort tid i forveien hadde vekket opp Lasarus, en mann som hadde vært død i fire dager, og han bestemte seg for at før han undertegnet dødsdommen, ville

han vite hva klagemålene mot ham gikk ut på, og om de kunne bevises.

Hvis den dommen dere har felt, er tilstrekkelig, hvorfor bringer dere da fangen til meg? «Ta ham dere, og døm ham etter deres egen lov!» sa han. Da prestene ble utfordret på denne måten, sa de at de alt hadde avsagt sin dom, men at de måtte ha Pilatus' godkjenning for at deres domsavsigelse skulle være rettskraftig. Hva har dere dømt ham til? spurte Pilatus. Døden! svarte de. Men vi har ikke lov til å henrette noen. De bad Pilatus om å godta deres ord for at Jesus var skyldig, og sørge for at dommen ble fullbyrdet. Ansvarer skulle de bære.

[549] Pilatus var ikke noen rettferdig og samvittighetsfull dommer. Men selv om han var svak og manglet moralsk styrke, nektet han å etterkomme denne oppfordringen. Han ville ikke dømme Jesus skyldig før det ble lagt frem anklage mot ham.

Falske anklager

Nå var prestene i et dilemma. De var klar over at de med alle midler måtte skjule sitt hykleri. De måtte ikke la det se ut som om Jesus var blitt arrestert av religiøse grunner. Hvis det ble fremholdt som grunn, ville saken de prøvde å fremme, ikke ha noen vekt hos Pilatus. De måtte få det til å se ut som om Jesus motarbeidet vanlig lov. I så fall kunne han straffes som politisk lovbrøyer. Blant jødene forekom det stadig opprør mot det romerske styre. Romerne hadde opptrådt svært hardhendt i slike opprørsforsøk, og de var hele tiden på vakt for å kvele ethvert tilløp til oppstand.

Bare noen få dager tidligere hadde fariseerne forsøkt å lokke Jesus i en felle da de spurte: «Er det tillatt å betale skatt til keiseren eller ikke?» Men Jesus hadde avslørt deres hykleri. Romerne som var til stede, hadde vært vitne til intrigemakernes fullstendige nederlag og hvor forvirret de ble da han svarte: «Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er.» 1

Nå tenkte prestene at de måtte få det til å se ut som om Jesus ved den anledningen hadde uttalt det de håpet han ville gjøre. I sin nød tilkalte de falske vitner som førte klagemål mot ham, og sa: «Vi har funnet at denne mannen fører vårt folk på avveier: Han sier at vi ikke skal betale skatt til keiseren, og gir seg ut for å være Messias,

altså konge.» Det var tre anklagepunkter som helt savnet grunnlag. Prestene var klar over dette, men de var villige til å avlegge falsk ed, bare de kunne få det som de ville.

I forhør hos Pilatus

Pilatus gjennomskuet dem. Han trodde ikke at fangen hadde lagt planer mot myndighetene. Hans ydmyke og beskjedne opptreden stemte slett ikke med anklagen. Pilatus var overbevist om at det var lagt listige planer for å bli kvitt en uskyldig mann som stod i veien for de høye jødiske geistlige. Han snudde seg mot Jesus og spurte: «Er du jødernes konge?» Jesus svarte: «Det er dine ord.» Mens han talte, lyste ansiktet hans opp som av en solstråle.

Da Kaifas og de som var med ham, hørte svaret, kalte de Pilatus til vitne på at Jesus hadde innrømmet den forbrytelsen han var anklaget for. Prester, skriftlærde og rådsherrer krevde høyrøstet at han skulle dømmes til døden. Pøbelhopen sluttet seg til dem som ropte, og larmen ble øredøvende. Pilatus ble forvirret. Da han så at Jesus ikke gav sine anklagere noe svar, sa han til ham: «Hører du ikke hva de anklager deg for?» Men Jesus svarte ham ikke på noe av dette.

[550]

Jesus stod bak Pilatus, men synlig for alle på gårdsplassen utenfor. Han hørte skjellsordene, men han svarte ikke et ord på noen av de falske anklagene. Hele hans opptreden vitnet om uskyld. Han stod urokket av de bølger av hat som slo mot ham. Det var som om stormen av raseri som tårnet seg høyere og høyere lik bølgene på opprørt hav, gikk i brott omkring ham, men uten å røre ham. Han stod rolig, men det var en talende taushet. Det var som om et lys skinte ut fra hans indre.

Gud taler til Pilatus

Pilatus var forbauset over den måten Jesus opptrådte på. Er denne mannen likeglad med det som skjer, fordi han ikke bryr seg om å redde livet? spurte han seg selv. Når han så hvordan Jesus tålte fornærmelser og spott uten å svare igjen, følte han at han ikke kunne være så ond og urettferdig som de opphissede prestene. I håp om å få Jesus til å si sannheten, og få slutt på bråket fra mengden, tok han Jesus til side og spurte ham igjen: «Er du jødernes konge?»

Jesus svarte ikke direkte på spørsmålet. Han visste at Den Hellige Ånd arbeidet med Pilatus, og han gav ham anledning til å erkjenne sin overbevisning. Så sa han: «Sier du dette av deg selv, eller har andre sagt deg det?» Var det prestenes anklager, eller var det et ønske om at Jesus skulle opplyse ham, som gjorde at han spurte? Pilatus forstod hva Jesus mente, men stoltheten våknet i ham. Han ville ikke erkjenne den overbevisning som trengte inn på ham. «Er vel jeg jøde?» sa han. «Ditt eget folk og overprestene har overgitt deg til meg. Hva er det du har gjort?»

Pilatus hadde hatt sin gyldne anledning. Likevel unnlot ikke Jesus å gi ham mer lys. Selv om han ikke svarte direkte på spørsmålet fra Pilatus, uttalte han seg helt klart om sin egen misjon. Han lot Pilatus forstå at han ikke var ute etter en jordisk trone.

«Mitt rike er ikke av denne verden,» sa han. «Var mitt rike av denne verden, hadde mine menn kjempet for meg, så jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. Men mitt rike er ikke herfra.» Pilatus sa til ham: «Så er du da konge?» Jesus svarte: «Jeg er konge. For å vitne om sannheten er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden. Hver den som er av sannheten, hører min røst.»

Jesus slo fast at hans ord i seg selv var en nøkkel som ville lukke opp, slik at hemmeligheten ble åpenbart for dem som var beredt til å ta imot den. Ordet hadde i seg en kraft som vitnet til fordel for det. Dette var hemmeligheten til utbredelsen av hans sannhetsrike. Han ønsket at Pilatus skulle forstå at bare hvis han tok imot sannheten, kunne hans fordervede natur bli gjenopprettet.

Pilatus ønsket å kjenne sannheten, men tankene forvirret ham. Han tok ivrig imot Jesu ord, og han lengtet etter å vite hva som var sannhet, og hvordan han kunne få del i den. «Hva er sannhet?» spurte han. Men han ventet ikke på svar. Larmen utenfor kalte ham tilbake til den aktuelle situasjon. For prestene ropte etter øyeblikkelig handling. Han gikk ut til jødene og erklærte med ettertrykk: «Jeg finner ingen skyld hos denne mannen.»

[551] Disse ordene fra en hedensk dommer var en bitende kritikk av den troløshet og falskhets som Israels mektigste menn viste ved å anklage Jesus.

Da prestene og de eldste hørte at Pilatus sa dette, var det ingen grense for deres skuffelse og raseri. De hadde lenge drevet intrigespill og ventet på denne anledningen. Da de så at det var utsikt til

at Jesus kunne bli friggitt, var det som om de stod klar til å lynsje ham. De anklaget Pilatus åpenlyst og truet ham med påtale fra den romerske regjering. De beskyldte ham for å nekte å dømme Jesus som de påstod hadde satt seg opp mot keiseren.

Nå hørtes det sinte stemmer som hevdet at folk ut over landet visste at Jesus hadde oppfordret til opprør. Prestene sa: «Han oppvigler folket med sin lære over Judea; han begynte i Galilea og er kommet hit.»

Hittil hadde Pilatus ingen tanke om å dømme Jesus. Han visste at jødene anklaget ham på grunn av hat og fordom, og han kjente sin plikt. Rettferdigheten krevde at Jesus øyeblikkelig skulle slippes fri. Men Pilatus fryktet for folkets uvilje. Hvis han nektet å overgi Jesus til dem, ville det bli uroligheter, og det var noe han var redd for å bli konfrontert med.

Da han hørte at Jesus var fra Galilea, bestemte han seg for å sende ham til Herodes som hersket over den provinsen, og som på den tiden oppholdt seg i Jerusalem. Ved å gjøre dette tenkte Pilatus å legge ansvaret over på Herodes. Han tenkte også at dette var en god anledning til å få ryddet bort en gammel sak som han hadde ligget i klammeri med Herodes om. Og slik ble det. De to ble venner som følge av dommen over Jesus.

Forhørt av Herodes

Pilatus overlot Jesus til soldatene igjen, og under pøbelens spott og fornærmelser ble han i hast ført av sted til Herodes. Kong Herodes ble svært glad da han fikk se Jesus, for han hadde hørt om ham og lenge ønsket å treffe ham. Nå håpet han å få se Jesus gjøre et tegn. Det var denne Herodes som var ansvarlig for at døperen Johannes var blitt henrettet. Da han først hørte om Jesus, ble han skrekkslagen og sa: «Dette er døperen Johannes. Han er stått opp fra de døde; det er derfor disse kreftene virker i ham.»²

Likevel ønsket Herodes å få se Jesus. Nå var det en anledning til å redde denne profetens liv. Han håpet for alltid å kunne befri seg for minnet om det blodige hodet som ble brakt til ham på et fat. Han ønsket også å tilfredsstille sin nysgjerrighet, og tenkte at hvis Jesus fikk stilt i utsikt at han kunne bli satt fri, ville han gjøre hva som helst han ble bedt om.

En stor flokk prester og eldste hadde fulgt med Jesus til Herodes. Da han ble ført inn, slynget disse opphissede geistlige sine beskyldninger mot ham. Men Herodes tok lite hensyn til deres anklager. Han forlangte ro og stillhet fordi han ønsket å spørre Jesus ut. Han befalte at tauet han var bundet med, skulle løses, og klandret samtidig sine fiender for å ha behandlet ham hardhendt. Medfølelse så han inn i det rolige ansiktet til verdens gjenløser. Det han leste der, var bare visdom og renhet. I likhet med Pilatus var han overbevist om at Jesus var blitt anklaget på grunn av ondskap og misunnelse.

Jesus er taus

Herodes kom med mange spørsmål, men hele tiden var Jesus taus. På befaling fra kongen ble vanføre og folk med andre lyter ført inn, og Jesus fikk beskjed om å bevise sine påstander ved å gjøre et mirakel. Folk sier at du kan helbrede syke, sa Herodes. Jeg vil gjerne se at din store berømmelse ikke er oppspinn. Men Jesus svarte ikke. Herodes fortsatte å trenge inn på ham: Hvis du kan gjøre mirakler for andre, så gjør det nå for din egen skyld, og det vil gagne deg. Igjen befalte han: Vis oss et tegn på at du har den makt som ryktene forteller om. Men Jesus lot som om han ikke hørte og ikke så.

Guds Sønn hadde påtatt seg menneskets natur. Han måtte gjøre slik som mennesker må gjøre under lignende forhold. Derfor ville han ikke utføre noe mirakel for å redde seg selv fra smerte og ydmykelse som et menneske må holde ut når det kommer i en lignende situasjon.

Herodes lovte at hvis Jesus ville utføre et eller annet mirakel mens han så på, skulle han bli frigitt. De som anklaget Jesus, hadde med egne øyne sett de mektige gjerninger som ble utført ved hans kraft. De hadde hørt hans befaling, og graven gav fra seg sine døde. De hadde sett døde komme frem i lydighet mot hans røst. De ble grepet av frykt for at han nå virkelig skulle utføre et mirakel. Mest av alt var de redde for at han skulle åpenbare sin makt. En slik manifestasjon ville bety et dødsstøt mot deres planer og kanskje koste dem livet. I stor engstelse gikk prestene og rådsherrene igjen sterkt ut mot Jesus med sine anklager. Enda mer høyrøstet erklærte de at han var en forræder og gudsbespotter, og at han utførte sine mirakler ved den kraft han fikk fra Beelsebul, demonenes fyrste.

Salen ble full av forvirring mens noen ropte det ene og andre noe annet.

Herodes' samvittighet var nå langt mindre følsom enn den gangen han skalv av skrekk da Herodias bad om å få døperen Johannes hode. En tid hadde han følt angeren som skarpe stikk i samvittigheten på grunn av sin fryktelige udåd. Men hans moralske oppfatningsevne var blitt mer og mer fordervet på grunn av hans lastefulle liv. Nå var han blitt så forherdet at han til og med kunne skryte av den straffen han hadde påført Johannes fordi Johannes hadde våget å irettesette ham. Nå truet han Jesus og erklærte flere ganger at han hadde makt til å løslate eller dømme ham. Men Jesus lot som om han ikke hørte et ord.

Herodes ble irritert over denne tausheten. Den syntes å antyde fullstendig likegyldighet overfor hans autoritet. For den innbilske og arrogante kongen ville åpen kritikk ha vært mindre støtende enn å bli oversett på denne måten. Sint som han var, truet han Jesus enda en gang. Men Jesus forholdt seg ubevegelig og taus.

[553]

Kristi gjerning i denne verden bestod ikke i å tilfredsstille tom nysgjerrighet. Han kom for å helbrede dem som har et knust hjerte. Hvis han hadde kunnet si noe for å lege sårene hos en person som var syk av synd, ville han ikke vært taus. Men han hadde ikke noe å si til dem som bare ville trække sannheten ned med sine vanhellige føtter.

Kristus kunne ha sagt noe som ville ha trengt som skarpe piler inn i den forherdede kongens ører. Han kunne slått ham med frykt og beven ved å vise ham all ondskapen i hans liv, og den fryktelige dommen som ventet ham. Men den taushet Kristus viste, var den hardeste irettesettelse han kunne ha gitt.

Herodes hadde forkastet den sannhet som den største blant profetene hadde talt til ham. Noe annet budskap ville han ikke få. Himmelens konge hadde ikke et ord å si ham. Ørene som alltid hadde vært åpne for menneskers smerte, var lukket for Herodes' befalinger. Øynene som alltid hadde møtt den angrende synder i medfølelse og tilgivende kjærlighet, hadde ikke et eneste blick til overs for Herodes. Leppene som hadde gitt uttrykk for de dypeste sannheter, og som i ømme og inderlige tonelag hadde talt inntrengende til dem som hadde sunket dypest i synd og last, var lukket for den hovmodige kongen som ikke kjente noen trang til en frelser.

Utsatt for trusler og vold

Ansiktet til Herodes ble mørkt av raseri. Han snudde seg mot folkemengden og ropte i sinne at Jesus var en bedrager. Deretter sa han til ham: Hvis du ikke vil gi noe bevis på din påstand, vil jeg overgi deg til soldatene og folket. Kanskje vil de få deg til å snakke. Hvis du er en bedrager, fortjener du at de tar deg av dage. Hvis du er Guds Sønn, så frels deg selv ved å gjøre et mirakel.

Ikke før var dette uttalt, så stormet folkehopen frem mot Kristus. Lik ville dyr kastet mengden seg over sitt bytte. Jesus ble slept hit og dit, og Herodes gjorde felles sak med pøbelen i å ydmyke Guds Sønn. Hvis ikke de romerske soldatene hadde lagt seg imellom og tvunget den rasende mengden tilbake, ville Jesus blitt revet i stykker.

[554] «Herodes viste ham sin forakt og gjorde narr av ham sammen med soldatene. Så la han en praktfull kappe om ham.» De romerske soldatene tok del i den grusomme mishandlingen. Jesus ble overøst med alt det disse onde, fordervede soldatene med hjelp av Herodes og de høye jødiske geistlige kunne egge opp til. Likevel sviktet ikke hans guddommelige tålmodighet.

Kristi forfølgere hadde forsøkt å måle hans karakter med sin egen. De hadde fremstilt ham som en person som var like ussel som de selv var. Men bakenfor alt dette trengte et annet syn seg frem - noe som de en dag vil få se i all dets herlighet. Det var noen som skalv i Kristi nærhet. Mens den gemene hopen gikk frem og hånlig bøyd seg for ham, var det noen blant dem som gikk frem for å gjøre det samme, men de drog seg tause tilbake, fulle av frykt. Herodes følte seg skyldtyngt. De siste stråler av barmhjertighetens lys skinte inn i det sinnet som var så forherdet av synd. Han følte at dette ikke var noe vanlig menneske, for det guddommelige brøt frem gjennom det menneskelige. Nettopp i den stund da Kristus var omringet av spottere, ekteskapsbrytere og mordere, følte Herodes at han så en Gud på hans trone.

Tilbake til Pilatus

Hvor forherdet Herodes enn var, våget han ikke å stadfeste dommen over Kristus. Han ønsket å fri seg fra det fryktelige ansvar, og sendte derfor Jesus tilbake til den romerske borgen.

Pilatus var skuffet og svært misfornøyd. Da jødene kom tilbake med fangen, spurte han utålmodig hva de ville han skulle gjøre. Han minnet dem om at han alt hadde forhørt Jesus og ikke funnet noen skyld hos ham. Han sa at de var kommet med anklager mot Jesus, men at de ikke hadde vært i stand til å bevise en eneste beskyldning. Han hadde sendt Jesus til Herodes, lands fyrsten over Galilea, en av deres eget folk. Han hadde heller ikke funnet noe hos ham som fortjente døden. «Jeg vil derfor la ham piske, og så sette ham fri.»

Her viste Pilatus sin svakhet. Han hadde erklært at Jesus var uskyldig. Likevel var han villig til å sørge for at han ble pisket for å tilfredsstille hans anklagere. Han ville ofre rettferdigheten for å gjøre innrømmelser overfor folkehopen. Dette brakte ham i en ufordelaktig stilling, Mengden benyttet seg av hans ubeslutsomhet og ropte desto mer etter fangens liv.

Hvis Pilatus fra først av hadde stått fast og nektet å dømme en mann som han fant uskyldig, ville han ha brutt den skjebnesvangre lenken som skulle holde ham bundet i samvittighetsnag og skyldfølelse så lenge han levde. Hadde han gjennomført det han var overbevist om var rett, ville jødene ikke ha våget å diktere ham. Kristus ville ha blitt overgitt til å dø, men skylden ville ikke kommet til å hvile på Pilatus. Skritt for skritt hadde han gjort vold mot sin samvittighet. Han hadde unnlatt å dømme rettferdig og upartisk, og nå var han nesten hjelpeløs i hendene på prestene og rådsherrene. Hans vakling og ubeslutsomhet viste seg å bli hans bane.

«Ha ikke noe å gjøre med denne uskyldige mannen!»

Selv nå ble Pilatus ikke overlatt til å handle i blinde. Et budskap fra Gud advarte ham mot det han var i ferd med å gjøre. Som svar på Jesu bønn hadde en engel fra himmelen besøkt Pilatus' kone, og i en drøm hadde hun sett Jesus og samtalt med ham.

[555]

Pilatus' kone var ikke jøde. Men da hun i drømmen så Jesus, tvilte hun ikke på hans natur og misjon. Hun visste at han var himmelens fyrste. Hun så ham i forhør i rettssalen, og at hendene hans var bundet som på en forbryter. Hun så Herodes og soldatene som utførte sin fryktelige gjerning, og hun hørte prestene og rådsherrene som i misunnelse og hat overøste ham med de voldsomste anklager. Hun hørte ordene: «Vi har en lov, og etter loven er han skyldig til å dø.» Hun så at Pilatus lot dem piske Jesus etter at han hadde erklært: «Jeg finner ingen skyld hos ham.» Hun hørte Pilatus avsi

dommen og overgi Jesus til hans mordere. Videre så hun at korset ble reist på Golgata. Hun så jorden innhyllet i mørke og hørte et hemmelighetsfullt rop: «Det er fullbrakt!»

Enda et annet syn møtte hennes blikk. Hun så Kristus sitte på den store, hvite skyen, mens jorden ravet ute i verdensrommet, og hans mordere flyktet for hans herlighet. Hun våknet med et redselsskrik og skrev øyeblikkelig en advarsel til Pilatus.

Mens Pilatus nølte og var uviss om hva han skulle gjøre, trengte en budbærer seg frem gjennom mengden og overrakte ham brevet fra hans kone. Der leste han: «Ha ikke noe å gjøre med denne uskyldige mannen! Jeg hadde onde drømmer i natt for hans skyld.»

Pilatus bleknet. Han var forvirret på grunn av sine egne motstridende følelser. Mens han nølte med å handle, hisset prestene og rådsherrene opp folket enda mer. Han ble tvunget til å gjøre noe. Han kom nå til å tenke på en skikk som kanskje kunne tjene til at Jesus ble løslatt. Det var vanlig under denne høytiden å frigi en eller annen fange som folket ville velge. Denne skikken var et hedensk påfunn. Det fantes ikke fnugg av rettferdighet i den. Men jødene satte stor pris på den.

De romerske myndigheter hadde på denne tiden en dødsdømt fange som hette Barabbas. Denne mannen hadde påstått at han var Messias. Han hevdet at han hadde myndighet til å innføre et annet system for å få orden på forholdene i verden. Forblindet av Satan påstod han at alt han kunne tilvende seg ved tyveri og ran, tilhørte ham. Ved djevleske virkemidler hadde han gjort forunderlige ting. Han hadde fått tilhengere og egget til opprør mot det romerske styre. Under et dekke av religiøs iver var han en forherdet og desperat kjeltring, oppsatt på opprør og grusomheter.

Ved å la folket få velge mellom denne mannen og den uskyldige Jesus, tenkte Pilatus at han kunne vekke en viss sans for rettferdighet hos dem. I motsetning til prestene og rådsherrene håpet han å vinne deres sympati for Jesus. Idet han snudde seg mot folkemengden, sa han med stort alvor: «Hvem ønsker dere løslatt, Barabbas eller Jesus, han som kalles Messias?»

Lik brølet fra ville dyr kom svaret fra folkemengden: Gi oss Barabbas fri! Høyere og høyere lød ropet: Barabbas! Barabbas! Pilatus tenkte at folket kanskje ikke hadde forstått det han hadde sagt. Derfor spurte han: «Vil dere at jeg skal frigi jødernes konge?» Men

de ropte igjen: «Ikke ham, men Barabbas!» «Hva skal jeg da gjøre med Jesus, som kalles Messias?» spurte Pilatus. Igjen brølte den sydende mengden som demoner. Og blant dem fantes også virkelige demoner i menneskeskikkelse, og hva annet kunne en vente enn svaret: «Han skal korsfestes!»

Pilatus var bekymret. Han hadde ikke tenkt at det skulle gå så vidt. [556]

Han vek tilbake for å overgi en uskyldig mann til den mest vanærende og grusomme død noen kunne få. Etter at brølet av stemmer holdt opp, vendte han seg til folket og sa: «Hva ondt har han gjort?» Men saken var gått for langt til at det nyttet å argumentere. Det de ville ha, var ikke beviser på at Jesus var uskyldig, men at han ble dømt til døden.

Hånet og ydmyket

Fremdeles prøvde Pilatus å redde ham. For tredje gang sa han til dem: «Hva ondt har han da gjort? Jeg har ikke funnet ham skyldig i noe som kan straffes med døden. Jeg lar ham piske, og så gir jeg ham fri.» Men selve antydningen om å frigi ham opprørte folket til et vanvittig raseri ti ganger verre enn før. «Korsfest! Korsfest ham!» ropte de. Høyere og høyere lød brølet av stormen som Pilatus hadde fremkalt ved sin ubesluttsomhet.

Utmattet av tretthet og full av sår ble Jesus pisket mens folkemengden så på. Soldatene førte nå Jesus inn i borggården og kalte sammen hele vaktstyrken. De kledde ham i en purpurkappe, flettet en tornekrone og satte den på hodet hans. Så begynte de å hylle ham: «Vær hilset, du jødernes konge!» De spyttet på ham og la seg på kne og hyllet ham. Det hendte også at en hånd i ondskapsfullhet grep fatt i den rørstaven de hadde gitt ham i hånden, og slo til kronen som var satt på hodet hans, så tornene ble drevet inn i tinningene, og blodet dryppet ned over ansiktet.

Undre dere, himler, og forferdes, du jord! Betrakt undertrykkeren og den som blir undertrykt! En menneskemengde som i avsendig raseri omringer verdens frelser! Hån og spott, og grove, gudsbespottelige eder! Den ufølsomme pøbelen kommer med ytringer om hans ringe byrd og hans beskjedne liv. Hans krav på å være Guds Sønn

blir latterliggjort. Den vulgære spøken og de fornærmende hånsord går fra munn til munn.

[557] Satan ledet den ubarmhjertige pøbelhopen når det gjaldt deres mishandling av Kristus. Han ville om mulig provosere ham til å gjøre gjengjeld, eller få ham til å utføre et mirakel for å utfri seg selv og dermed ødelegge frelsesplanen. En eneste flekk på Kristi liv som menneske, en eneste svikt i å holde ut den forferdelige prøven - og Guds lam ville ikke ha vært et fullkomment offer, og gjensløsningen av menneskene ville vært mislykket. Men han som kunne kalle himmelens hærskarer til hjelp for seg, som ved et glimt av sin guddommelige majestet kunne ha drevet pøbelen bort i redsel, fant seg med fullkommen ro i den groveste hån og mishandling.

Kristi fiender hadde forlangt et mirakel som bevis på at han var guddommelig. Men de fikk et bevis som var langt større enn noe de hadde bedt om. Likesom grusomheten hos dem som torturerte Kristus, nedverdiget dem til det umenneskelige, til likhet med Satan, slik opphøyde hans ydmykhet og tålsomhet ham over det menneskelige og beviste hans slektskap med Gud. Hans fornedrelse var pantet på hans opphøyelse. De smertens bloddråper som rant fra de forslåtte tinner nedover ansiktet hans, var pantet på den «gledens olje» han skulle salves med som vår øversteprest.³

Satan raste da han så at all den mishandling som ble påført Kristus, ikke hadde tvunget frem den minste klage fra ham. Selv om han hadde tatt på seg menneskets natur, ble han holdt oppe av en guddommelig sjelsstyrke og vek ikke på noe punkt av fra sin Fars vilje.

Da Pilatus overgav Jesus til å bli pisket og spottet, tenkte han å kunne vekke mengdens medlidenhet. Han håpet at de ville synes det var straff nok. Han regnet med at selv prestenes hat nå ville være tilfredsstilt. Men jødene var skarpe nok til å oppfatte svakheten ved å straffe en person som var blitt erklært uskyldig. De visste at Pilatus forsøkte å redde fangens liv. Men de var bestemt på at Jesus ikke skulle settes fri. Pilatus lot ham bli pisket for å behage og tilfredsstille oss, tenkte de. Hvis vi presser saken frem til en avgjørelse, skal vi nok få det som vi vil.

Jesus eller Barabbas

Pilatus sendte nå bud for å hente Barabbas til borgen. Så stilte han frem de to fangene side om side. Idet han pekte på Jesus, sa han alvorlig og inntrengende: «Se det mennesket!» «Jeg fører ham nå ut til dere for at dere skal forstå at jeg ikke finner noen skyld hos ham.»

Der stod Guds Sønn, kledd i en narrekappe og en tornekrone. Han var avkledd til beltestedet, og på ryggen kunne en se de lange, grusomme stripene som stadig blødde. Ansiktet var flekket til av blod og var merket av utmattelse og smerte. Men aldri hadde det sett vakrere ut enn nå. Jesu fiender så ikke noe som skjemte ansiktet hans. Hvert trekk uttrykte mildhet og resignasjon og viste den ømmeste medynk med hans grusomme fiender. I sin opptreden viste han ingen feig svakhet, men langmodighetens styrke og verdighet.

Fangen ved siden av ham var en slående motsetning: Hvert trekk i ansiktet til Barabbas forkynte med all tydelighet hvilken forherdet forbryter han var. Alle som så dem, kunne se forskjellen. Noen av tilskuerne gråt. Når de så på Jesus, ble de fylt av medfølelse. Selv prestene og rådsherrene var overbevist om at han var alt det han gjorde krav på å være.

Ikke alle de romerske soldatene som omringet Kristus, var forherdet. Noen av dem så alvorlig inn i ansiktet hans mens de lette etter noe som kunne tyde på at han var en forbryter eller en farlig person. Nå og da snudde de seg og kastet et foraktelig blick på Barabbas. Det skulle ikke stor menneskekunnskap til å kjenne ham inn og ut. Så snudde de seg igjen til ham som var anklaget. Med dyp medfølelse så de på den guddommelige personen som led. At Jesus rolig fant seg i alt dette, preget denne hendelsen inn i deres sinn på en slik måte at den aldri kunne viskes ut. De måtte enten anerkjenne ham som Kristus, eller besegle sin egen skjebne ved å forkaste ham.

Pilatus undret seg over Jesu tålmodighet og at han ikke klaget. Han var ikke i tvil om at synet av denne mannen i motsetning til Barabbas ville vekke jødernes medfølelse. Men han forstod ikke prestenes fanatiske hat til ham som var verdens lys, og som klart hadde påvist deres mørke og villfarelse. De hadde hisset opp pøbelhoppen til et vanvittig raseri, og igjen lød det fryktelige ropet fra prestene, rådsherrene og folket: Korsfest! Korsfest! Etter at Pilatus til sist

hadde mistet all tålmodighet med deres urimelige grusomhet, ropte han fortvilet: «Korsfest ham dere! Jeg finner ingen skyld hos ham.»

Selv om den romerske landshøvdingen var vel kjent med grufulle opptrinn, ble han beveget av medfølelse med den lidende fangen som var domfelt og pisket. Pannen var blodig og ryggen hudløs. Likevel opptrådte han med kongelig verdighet. Men prestene erklærte: «Vi har en lov, og etter loven er han skyldig til å dø, fordi han har gjort seg selv til Guds Sønn.»

Pilatus ble slått av skrekk. Han hadde ikke noen riktig oppfatning av Kristus og hans misjon, men han hadde en uklar tro på Gud og på vesener som stod over menneskene. En tanke som en gang før hadde dukket opp i hans sinn, fikk nå en mer bestemt form. Spørsmålet trengte seg frem hos ham om det kanskje var et guddommelig vesen som stod foran ham, kledd i en purpurkappe til spott og spe og kronet med torner.

Igjen gikk han inn i borgen og sa til Jesus: «Hvor er du fra?» Men Jesus svarte ikke. Han hadde snakket fritt ut til Pilatus og forklart sin egen misjon som et vitne for sannheten. Pilatus hadde forkastet lyset. Han hadde misbrukt sitt høye embete som dommer ved å ofre sine prinsipper og gi avkall på sin myndighet på grunn av krav fra folkemengden. Jesus hadde ikke mer lys å gi ham. Irritert over hans taushet sa Pilatus hovmodig: «Svarer du meg ikke? .. Vet du ikke at jeg har makt til å gi deg fri og makt til å korsfeste deg?» Jesus svarte: «Du hadde ingen makt over meg dersom den ikke var gitt deg ovenfra. Derfor har han som har utlevert meg til deg, større skyld.»

Midt under sin intense lidelse og sorg unnskyldte den medynksfulle frelser så langt som mulig den romerske landshøvdingen som overgav ham til å bli korsfestet. Hvilken hendelse dette var å bringe videre til verden ned gjennom alle tider! Hvilket lys det kaster over karakteren til ham som er all jordens dommer!

«Han som har utlevert meg til deg,» sa Jesus, har «større skyld». Med dette siktet han til Kaifas som var øversteprest og stod som representant for det jødiske folk. De kjente de retningslinjer som de romerske myndigheter måtte følge. De hadde fått lys om profetiene som vitnet om Kristus og om hans lære og mirakler. De jødiske dommerne hadde fått håndfaste beviser på at han som de nå dømte til døden, var guddommelig. Og de ville bli dømt i samsvar med det lyset de hadde fått.

Den største skylden og det tyngste ansvaret hvilte på dem som hadde de mest ansvarsfulle posisjoner i landet, og som var betrodd de hellige verv som de sviktet på en så skammelig måte. Pilatus, Herodes og de romerske soldatene visste svært lite om Jesus. De mente at prestene og rådsherrene syntes om at de mishandlet ham. De hadde ikke det lyset som jødefolket hadde fått så rikelig av. Hadde soldatene fått dette lyset, ville de ikke ha behandlet Jesus så grusomt som de gjorde.

«Kongen» eller keiseren

Igjen foreslo Pilatus å frigi Jesus. Men jødene ropte: «Gir du denne mannen fri, er du ikke keiserens venn!» Slik lot disse hyklerne som om det var om å gjøre for dem å verne om keiserens autoritet. Av alle motstandere av det romerske styre var jødene de bitreste. Når de var trygge for å kunne gjøre det, var de i høyeste grad tyranniske når det gjaldt å tvinge igjennom sine egne nasjonale og religiøse krav. Men når de ønsket å få gjennomført en eller annen grusom hensikt, lovpriste de keiserens makt. For å kunne oppnå å få ryddet Jesus av veien, erklærte, de troskap mot det fremmede herredømmet som de hatet.

«Den som gjør seg selv til konge, setter seg opp mot keiseren.» Dette var å røre ved et ømt punkt hos Pilatus. Den romerske regjering hadde ham under oppsikt, og han visste at en slik rapport ville ødelegge ham helt. Han var klar over at dersom jødene ikke fikk sin vilje, ville deres raseri vende seg mot ham. De ville ikke la noe være ugjort for å få hevn. Foran seg hadde han et eksempel på den hardhet de viste når det gjaldt å ta livet av en som de hatet uten grunn.

Pilatus satte seg på dommersetet. På ny stilte han Jesus frem for folket og sa: «Se, her står deres konge!» Igjen hørtes det sanseløse ropet: «Bort med ham, bort med ham! Korsfest ham!» Med en stemme som hørtes både fjern og nær, spurte Pilatus: «Skal jeg korsfeste deres konge?» Fra vanhellige, gudsbespottende lepper lød det: «Vi har ingen annen konge enn keiseren.»

Ved slik å velge en hedensk hersker forlot den jødiske nasjon teokratiet. De hadde forkastet Gud som sin konge. Fra nå av hadde de ingen befrier. De hadde ingen annen konge enn keiseren. Så langt hadde prestene og lærerne ført folket. De var ansvarlige for dette og

de fryktelige følgene av det. Nasjonens synd og undergang skyldtes de religiøse lederne.

Da Pilatus så at han ingen vei kom, og at uroen bare økte, tok han vann og vasket hendene mens mengden så på. Han sa: «Jeg er uskyldig i denne manns blod. Dette blir deres sak.» Med frykt og selvførdømmelse så Pilatus på Jesus. I det store hav av ansikter var Jesu ansikt det eneste fredfulle. Et mildt lys syntes å skinne omkring ho det hans. Pilatus sa til seg selv: Han et en Gud. Vendt mot forsamlingen erklærte han:

[561] Jeg er ren for hans blod. Ta dere ham og korsfest ham. Men merk dere, prester og rådsherrer: Jeg erklærer ham for å være en rettferdig mann. Må han som han hevder er hans Far, dømme dere og ikke meg for det som skjer i dag! Så sa han til Jesus: Tilgi meg for denne handling. Jeg kan ikke redde deg! Da han igjen hadde sørget for å piske Jesus, overlot han ham til å bli korsfestet.

Pilatus lengtet etter å sette Jesus fri. Men han innså at han ikke kunne gjøre det og samtidig beholde sin stilling og sin ære. Heller enn å miste sin verdslige makt, valgte han å ofre et uskyldig liv. Hvor mange er det ikke som på lignende måte oppgir sine prinsipper for å unngå tap eller lidelse! Samvittigheten og plikten peker i en retning, mens egeninteressen peker i en annen. Strømmen går sterk i den feilaktige retningen, og den som går på akkord med det onde, blir dratt inn i et tykt mørke av skyld.

Pilatus gav etter for folkemengdens krav. Fremfor å risikere å miste sin stilling, overgav han Jesus til å bli korsfestet. Men på tross av sine forsiktighetsregler ble han senere rammet nettopp av det han fryktet. Hans verdighet ble tatt fra ham, og han ble avsatt fra sitt høye embete. Pint av samvittighetsnag og såret stolthet tok han sitt eget liv ikke lenge etter korsfestelsen. Slik vil alle som går på akkord med synden, bare oppnå sorg og ruin. «Om mannen mener at veien er rett, kan den likevel ende i døden.» «La hans blod komme over oss og våre barn»

Da Pilatus erklærte seg uskyldig i Jesu blod, svarte Kaifas trassig: La hans blod komme over oss og våre barn! De fryktelige ordene ble gjentatt av prestene og rådsherrene og lød som et ekko i et umenneskelig brøl fra folkemengden. Hele forsamlingen svarte: «La hans blod komme over oss og våre barn.»

Israels folk hadde truffet sitt valg. Mens de pekte på Jesus, sa de: «Ikke ham, men Barabbas.» Barabbas, som var en røver og en drapsmann, representerte Satan. Kristus var Guds representant. Han var blitt forkastet. Barabbas var blitt valgt. Og Barabbas skulle de få. Ved å velge slik, tok de imot ham som helt fra begynnelsen var en løgner og en morder. Satan var deres leder. Som et folk ville de nå handle etter hans diktat. De ville gjøre hans gjerninger. Hans herredømme måtte de tåle. Det folket som valgte Barabbas i stedet for Kristus, skulle i all fremtid få kjenne Barabbas' grusomhet.

Med blikket rettet mot Guds lam som ble slått, ropte jødene: «Hans blod komme over oss og våre barn!» Dette fryktelige ropet nådde opp til Guds trone. Denne dommen, som de uttalte over seg selv, ble skrevet i himmelen. Og bønner ble hørt. Guds Sønn's blod ble en stadig forbannelse over deres barn og barnebarn.

På en fryktelig måte ble dommen virkeliggjort da Jerusalem ble ødelagt. På forferdelig vis er den blitt manifestert i jødefolkets situasjon i snart to tusen år. En gren er skilt fra vintreet, en død, ufruktbar gren som skal bli samlet opp og brent. Fra land til land verden over, fra århundre til århundre er det død, død i overtredelse og synd!

Fryktelig vil oppfyllelsen av denne bønner bli på dommens store dag. Når Kristus kommer til jorden igjen, vil menneskene ikke se ham som en fange omgitt av en pøbelhop. Da vil de se ham som himmelens konge. [562]

Han vil komme i sin egen herlighet, i sin Fars herlighet og i de hellige englers herlighet. Titusener på titusener og tusener på tusener av engler, de skjønne og seirende Guds sønner som eier en uovertruffen herlighet, vil være med ham på hans ferd. Da skal han sitte på sin herlighets trone, og alle folkeslag skal samles foran ham.

Da skal hvert øye se ham, også de som har gjennomført ham. I stedet for en tornekrone vil han bære en herlighetens krone - den ene kronen inni den andre. I stedet for den gamle purpurkappen vil han være kledd i blendende hvite klær, så «ingen som bleker klær her på jorden, kan få dem så hvite». «På kappen hans, ved hoften, står det skrevet et navn: Kongenes Konge og Herrenes Herre.»⁵

De som spottet og slo ham, vil være der. Prestene og rådsherrene vil igjen få se det som hendte i borgen. Hver eneste detalj vil vise seg for dem som om den var skrevet med bokstaver av ild. Da vil de

som bad: «Hans blod komme over oss og våre barn», få svaret på sin bønn, og hele verden vil vite og forstå. De vil skjønne hvem og hva de svake og dødelige mennesker har kjempet mot. I forferdelig angst og redsel vil de rope til fjellene og berghamrene: «Fall over oss og skjul oss for hans åsyn som sitter på tronen, og for Lammets vrede. For den store dag er kommet, vredens dag, og hvem kan da bli stående?»6 Matt 27,2.11-31; Mark 15,1-20; Luk 23,1-25; Joh

[563] 18,28-40; 19,1-16

Golgata

Så førte de Jesus bort. Han bar selv sitt kors og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallen, på hebraisk Golgata. Der korsfestet de ham. «Derfor led også Jesus utenfor porten, for å hellige folket ved sitt eget blod.» 1

Adam og Eva ble utvist fra Eden fordi de hadde overtrådt Guds lov. Kristus, vår stedfortreder, måtte lide utenfor Jerusalem. Han døde utenfor porten hvor mordere og andre forbrytere ble henrettet. Følgende utsagn har stor betydning: «Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse da han kom under forbannelse for vår skyld.»²

En svær folkemengde fulgte Jesus fra borgen til Golgata. Nyheten om den dom han hadde fått, hadde spredt seg over hele Jerusalem, og folk av alle samfunnslag strømmet til stedet hvor korsfestelsen skulle foregå. Prestene og rådsherrene var bundet av et løfte om ikke å forulempe Kristi etterfølgere hvis han selv ble utlevert til dem. Disiplene og de troende fra byen og landområdene omkring sluttet seg da til skaren som fulgte etter ham.

Han bar sitt kors

Da Jesus passerte borgen til Pilatus, ble det korset som var gjort i stand for Barabbas, lagt på de forslåtte skuldrene hans. To av de medskyldige til Barabbas skulle dø sammen med Jesus, og også de fikk kors å bære. For Jesus var denne byrden altfor tung, så svak og lidende som han var.

Siden påskemåltidet sammen med disiplene hadde han hverken fått mat eller drikke. I Getsemane hadde han kjempet med demoniske makter. Han hadde holdt ut smerten ved å bli forrådt, og hadde sett hvordan disiplene forlot ham og flyktet. Han var blitt ført til Annas, så til Kaifas og deretter til Pilatus. Fra Pilatus ble han sendt til Herodes, og så igjen tilbake til Pilatus. Han måtte tåle det ene overgrep etter det andre og ble hånet og latterliggjort igjen og igjen.

[564]

To ganger ble han pisket. Gjennom hele natten ble han utsatt for de aller største påkjenninger.

Kristus hadde ikke sviktet. Han hadde ikke sagt annet enn det som tjente til å ære Gud. Under hele det skammelige skuespillet av en rettshandling hadde han opptrådt med fasthet og verdighet. Men da de la korset på ham etter at han var blitt pisket for andre gang, kunne hans menneskenatur ikke greie mer. Han besvimte og falt under vekten.

Mengden som fulgte Jesus, så hans svake og vaklende gang, men de viste ikke noen medfølelse. De hånte og bar seg fordi han ikke kunne bære det tunge korset. En gang til ble korset lagt på ham. Igjen falt han avmektig til jorden. De som plaget ham, så at det var umulig for ham å bære byrden lenger, og de hadde problemer med å finne en som var villig til å bære det vanærende korset. En jøde kunne ikke gjøre det, for det ville gjøre ham uren og dermed hindre ham fra å kunne feire påske. Ikke en eneste av de mange som fulgte med, ville nedlate seg til å bære korset.

Men nå var det en fremmed ute fra landet som møtte folkemengden. Han hette Simon og var fra Kyrene. Han hørte folkets spott og høyrøstede snakk. Igjen og igjen hørte han disse ordene uttalt med forakt: Av veien for jødernes konge! Han stanset og så med forferdelse på det som skjedde. Da han gav uttrykk for sin medfølelse, grep de ham og la korset på skuldrene hans.

Simon hadde hørt om Jesus. Sønnene hans trodde på ham, men selv var han ikke en disippel. At Simon bar korset til Golgata, var en velsignelse for ham. Etter den tiden var han alltid takknemlig for denne forsynets styrelse. Det førte til at han selv valgte å ta på seg Kristi kors, og alltid senere bar han denne byrden med glede.

«Gråt ikke over meg»

Mange kvinner er med i skaren som følger den uskyldige mannen til hans grusomme død. Deres oppmerksomhet er festet på Jesus. Noen av dem har sett ham før. Noen har båret sine syke og lidende til ham. Noen er selv blitt helbredet, og det blir fortalt hva de har opplevd. De undrer seg over mengdens hat mot ham som de selv føler en så dyp hengivenhet for, og som de sørger så dypt over. Uten å ta hensyn til den rasende folkemengden eller til prestenes

og rådsherrenes sinte utbrudd, gir disse kvinnene uttrykk for sin medfølelse. Når Jesus segner under korset, bryter de ut i gråt og klage.

Dette var det eneste som fanget Kristi oppmerksomhet. På tross av sine lidelser mens han bar verdens synd, var han ikke likegyldig når noen gav uttrykk for sorg. Han så på disse kvinnene med øm medlidenhet. De var ikke blant dem som trodde på ham. Han visste at de ikke klaget over hans skjebne fordi han var sendt fra Gud. Men de var grepet av menneskelig medynk. Han avviste ikke deres sympati. Den vakte bare en dypere medfølelse med dem. «Jerusalems døtre!» sa han. «Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn.» Fra det som nå skjedde omkring ham, så han fremover til tiden for Jerusalems ødeleggelse. Under det fryktelige som da skulle hende, ville de som nå gråt over ham, omkomme sammen med sine barn.

[565]

Fra Jerusalems fall gikk Jesu tanker mot en større dom. I ødeleggelsen av den ubotferdige byen så han et symbol på den endelige ødeleggelsen som skal komme over verden. Han sa: «Da skal de si til fjellene: Fall over oss! og til haugene: Skjul oss! For gjør de slik med det grønne tre, hvordan skal det da gå med det tørre?» Med det grønne treet fremstilte Jesus seg selv, den uskyldige gjenløser. Gud tillot at hans vrede mot overtredelse rammet hans egen Sønn. Jesus måtte bli korsfestet for menneskenes synder. Hvilken lidelse må da den synder tåle som fortsetter i synd? Alle de ubotferdige og vantro vil erfare en sorg og elendighet som ikke kan uttrykkes i ord.

I den mengden som fulgte Jesus til Golgata, var det mange som også hadde fulgt ham med frydefulle hosianna-rop og svingt palme-grener da han i triumf red inn i Jerusalem. Men en hel del av dem som da hyllet ham fordi det var populært å gjøre det, bidrog nå til å forsterke ropet: «Korsfest! Korsfest ham!»

Da Jesus red inn i Jerusalem, hadde disiplenes forhåpninger nådd sitt høydepunkt. De hadde trengt seg tett inn til Mesteren og følt at det var en stor ære å være knyttet til ham. Nå i hans fornedrelse fulgte de ham på avstand. De var fylt av sorg og var nedbøyd av skuffede forhåpninger. Hvor nøye ble ikke Jesu ord oppfylt: «I natt kommer dere alle til å vende dere bort fra meg, for det står skrevet: Jeg vil slå hyrden ned, så hjorden blir spredt.»³

Jesus blir korsfestet

Da de kom til retterstedet, ble fangene festet til torturredskapet. De to røverne prøvde å vri seg ut av hendene på dem som naglet dem til korset. Men Jesus gjorde ingen motstand. Støttet av den elskede disippel Johannes hadde Jesu mor fulgt etter sin sønn til Golgata. Hun hadde sett ham segne under vekten av korset og hadde lengtet etter å støtte det skamlåtte hodet og vaske den pannen som en gang hadde hvilt mot brystet hennes. Men hun ble nektet dette privilegium. I likhet med disiplene hadde hun fremdeles det håp at Jesus ville åpenbare sin makt og gjøre seg fri fra sine fiender. Så sank hennes mot igjen når hun kom til å tenke på hvordan han hadde forutsagt nettopp de hendelser som da fant sted.

[566] Da røverne ble naglet til korset, så hun på dem med pinefull uvisshet. Ville han som hadde gitt livet tilbake til de døde, tillate at han selv ble korsfestet? Ville Guds Sønn finne seg i å bli drept på en så grufull måte? Måtte hun oppgi sin tro på at Jesus var Messias? Måtte hun være vitne til hans skam og sorg uten engang å få anledning til å hjelpe ham i hans nød? Hun så at hendene hans ble strakt ut på korset. Hammeren og naglene ble hentet. Da naglene ble drevet inn i de ømme musklene, førte disiplene Jesu mor bort fra den grufulle scenen i nesten bevisstløs tilstand. Selv var de fullstendig knust av sorg.

Fra Jesus lød det ikke en eneste klage. Ansiktet var fortsatt rolig og klart, men det var store dråper av svette på pannen. Ingen medfølende hånd fikk tørke bort dødens dugg fra ansiktet, og det var ingen som uttrykte medfølelse og forsikring om uforanderlig troskap til styrke for ham i hans menneskelighet. Mens soldatene utførte sin fryktelige gjerning, bad Jesus for sine fiender: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.»

Tankene hans gikk fra det han selv måtte lide, til den synd hans forfølgere pådrog seg, og den fryktelige gjengjeldelse de ville møte. Ingen forbannelser ble nedkalt over soldatene som behandlet ham så brutalt. Ingen hevn ble uttalt over prestene og rådsherrene som hoverte over at deres planer hadde lyktes. Kristus syntes inderlig synd på dem i deres uvitenhet og skyld. Han hvisket bare en bønn om at de måtte bli tilgitt, «for de vet ikke hva de gjør».

Hadde de visst at han de hadde utlevert til tortur, var kommet for å frelse den syndige slekt fra evig undergang, ville de blitt grepet av anger og redsel. Men deres uvitenhet fjernet ikke skylden fra dem, for de hadde anledning til å kunne kjenne Jesus og ta imot ham som sin frelser. Likevel ville noen av dem innse sin synd, angre og vende om. Ved sin ubotferdighet ville andre gjøre det umulig at Kristi bønn for dem kunne bli oppfylt. Men Guds hensikt ville likevel bli fullbyrdet. Jesus vant retten til å bli menneskenes talsmann hos Faderen.

Denne bønnen som Kristus bad for sine fiender, omfattet hele verden. Den innbefattet hver eneste synder som hadde levd eller ville komme til å leve fra verdens begynnelse til tidens slutt. Skylden for å ha korsfestet Guds Sønn hviler på alle. Tilgivelse tilbys uforskyldt til alle. «Den som vil», kan få fred med Gud og arve evig liv.

«Jesus fra Nasaret, jødernes konge»

Så snart Jesus var naglet til korset, ble det løftet opp av sterke menn, og med stor voldsomhet støtt ned der hvor det var gjort plass til det. Dette påførte Guds Sønn de største smerter. Pilatus hadde fått laget en innskrift på hebraisk, gresk og latin som ble festet til korset over Jesu hode. Den lød: «Jesus fra Nasaret, jødernes konge».

Denne innskriften irriterte jødene. Ved Pilatus' domstol hadde de ropt: «Korsfest ham!» «Vi har ingen annen konge enn keiseren.» De hadde erklært at den som anerkjente noen annen konge, var forræder. Pilatus gav skriftlig uttrykk for den tanken de selv hadde ytret. Det ble ikke nevnt noen annen forbrytelse enn at Jesus var jødernes konge. Innskriften var en faktisk erkjennelse av jødernes troskap overfor romermakten. Den erklærte at enhver som måtte gjøre krav på å være Israels konge, ville de anse for å ha fortjent døden. Prestene hadde gått for langt. Da de sammensverget seg og planla å drepe Kristus, hadde Kaifas erklært at det beste var at en mann døde for å redde nasjonen. Nå kom deres hykleri for dagen. For å kunne fjerne Jesus hadde de endog vært villige til å ofre sin nasjonale eksistens.

Prestene innså hva de hadde gjort, og bad Pilatus om å forandre innskriften. De sa: «Skriv ikke jødernes konge, men at han sa: Jeg er jødernes konge.» Men Pilatus var harm over seg selv på grunn av

[567]

sin tidligere svakhet, og han nærte en grundig forakt for de listige og misunnelige prestene og rådsherrene. Han svarte kaldt: «Det jeg skrev, det skrev jeg.»

En høyere makt enn Pilatus og jødene hadde sørget for at denne innskriften ble satt over Jesu hode. Gud ville at den skulle vekke til ettertanke og tilskynde til å granske Den Hellige skrift. Stedet hvor Kristus ble korsfestet, lå nær byen. Tusener av mennesker fra alle land var da i Jerusalem. Innskriften som erklærte Jesus fra Nasaret som Messias, ville ikke unngå deres oppmerksomhet. Det var en levende sannhet skrevet av en hånd som Gud hadde ledet.

I Kristi lidelser på korset ble profetiene oppfylt. Århundrer forut for korsfestelsen hadde Jesus forutsagt den behandling han skulle få. Han sa: «Hunder samler seg omkring meg, en flokk av voldsmenn omringer meg; de gjennomborer mine hender og føtter. Hvert ben i min kropp kan jeg telle, folk stirrer på meg med skadefryd. De deler mine klær mellom seg og kaster lodd om min kappe.»⁴

Profetien om klærne hans ble oppfylt uten råd eller innblanding hverken fra hans venner eller fiender. Klærne ble gitt til soldatene som hadde hengt ham på korset. Kristus hørte hvordan de kranglet mens de delte klærne mellom seg. Kappen hans var vevd i ett stykke og var uten sømmer. De sa: «La oss ikke rive den i stykker, men kaste lodd om hvem som skal ha den.»

I en annen profeti hadde han kunngjort: «Deres spott har knust mitt hjerte, så det ikke kan leges. Jeg håpet på medynk, men det var fåfengt, på folk som kan trøste, men jeg fant ikke noen. De hadde gift i maten min, for tørsten gav de meg eddik å drikke.»⁵

Det var tillatt å gi dem som led døden på korset, en bedøvende drikk for å døyve smertene. Den ble tilbudt Jesus, men da han hadde smakt den, ville han ikke ha den. Han ville ikke ta imot noe som kunne omtåke sinnet. Hans tro måtte bevare sitt faste holdepunkt i Gud. Dette var hans eneste styrke. Omtåkede sanser ville gi Satan en fordel.

Ondskapen får fritt løp

Jesu fiender lot sitt raseri mot ham få fritt løp mens han hang på korset. Prester, rådsherrer og skriftlærde gjorde felles sak med pøbelhopen når det gjaldt å håne den døende frelser. Ved dåpen og

på Forklarelsens berg hadde Guds røst forkynt at Kristus var hans Sønn. Like før han ble forrådt, hadde Faderen igjen talt og vitnet om hans guddommelighet. Men nå var røsten fra himmelen taus. Det hørtes ikke noe vitnesbyrd til gagn for Kristus. Han var alene da han ble mishandlet og hånt av onde mennesker.

«Frels nå deg selv,» sa de, «hvis du er Guds Sønn, og stig ned av korset.» «La ham nå frelse seg selv, dersom han er Guds Messias, den utvalgte.» Under fristelsen i ødemarken hadde Satan sagt: «Er du Guds Sønn, så si at disse steinene skal bli til brød.» «Er du Guds Sønn, så kast deg ned» fra det ytterste hjørne av tempelmuren.

[568]

Satan og hans engler var til stede i menneskeskikkelse ved korset. Erkefienden og hans hærskarer gjorde felles sak med prestene og rådsherrene. Folkets lærere hadde tilskyndet den uvitende pøbelen til å uttale dom over en som mange av dem aldri hadde sett før de ble oppfordret til å vitne mot ham. Prester, rådsherrer, fariseere og den forherdede pøbeflokken hadde slått seg sammen i et djevlesk raseri. Religiøse rådsherrer allierte seg med Satan og hans engler. De utførte hans befalinger.

Midt i sin lidelse og dødsqual hørte Jesus hvert eneste ord da prestene sa: «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse. Han er jo Israels konge; nå kan han stige ned av korset, så skal vi tro på ham.» Han kunne ha steget ned fra korset. Men det er fordi Kristus ikke ville frelse seg selv, at synderen har håp om tilgivelse og Guds velbehag.

Når de som gav seg ut for å være fortolkere av det profetiske ord, spottet Jesus, gjentok de nettopp de ordene som inspirasjonen hadde forutsagt at de ville uttale ved denne anledning. Men i sin blindhet innså de ikke at de oppfylte profetien. Noen av lederne hadde hånlig uttalt: «Han har satt sin lit til Gud; la Gud redde ham nå, om han har ham kjær. For han, sa at han var Guds Sønn.»

Lite tenkte de på at deres vitnesbyrd ville komme til å lyde ned gjennom alle tider. Men selv om disse ordene ble uttalt som en hån, førte de til at folk gransket de hellige skrifter som aldri før. Kloke mennesker lyttet, gransket, grunnet og bad. Det var noen som aldri unte seg ro før de ved å sammenligne skriftord med skriftord skjønnte meningen med Kristi misjon. Aldri tidligere hadde det vært en slik allmenn kunnskap om Jesus som da han hang på korset. Sannhetens

lys skinte inn i hjertene hos mange som var vitne til korsfestelsen, og som hørte Kristi ord.

Røveren på korset

I sin sjelekval på korset opplevde Jesus et eneste trøstens lysglimt. Det var den angerfulle røverens bønn. Begge mennene som ble korsfestet sammen med Jesus, hadde i begynnelsen overhøvlet ham, og den ene ble under sine lidelser bare mer desperat og utfordrende. Men ikke så med kameraten hans. Denne mannen var ikke en forherdet forbryter. Han hadde kommet på gale veier på grunn av dårlig selskap. Likevel var han mindre skyldig enn mange av dem som stod ved siden av korset og hånte Jesus. Han hadde sett og hørt Jesus og var blitt overbevist gjennom hans undervisning. Men prestene og rådsherrene hadde fått ham bort fra Jesus. I forsøket på å kvele sin overbevisning kastet han seg dypere og dypere ut i synd til han ble arrestert, forhørt og dømt til å bli korsfestet.

[570] I domshallen og på veien til Golgata hadde han vært sammen med Jesus. Han hadde hørt at Pilatus erklærte: «Jeg finner ingen skyld hos ham.»⁷ Han hadde lagt merke til hans guddommelige holdning, og hvordan han tilgav dem som pinte og plaget ham.

Fra korset ser han de mange høye geistlige som med forakt rekker tunge mot Jesus og gjør ham til latter. Han ser hvordan de rister på hodet. Han hører de spottende uttalelser som blir gjentatt av hans medskyldige kamerat: «Er ikke du Messias? Frels da deg selv og oss!» Blant dem som går forbi, hører han mange som forsvarer Jesus. Han hører at de gjentar det han har sagt, og at de forteller om hans velgjerninger. Igjen blir han overbevist om at dette virkelig er Kristus. Henvendt til sin medskyldige kamerat sier han: «Frykter du ikke Gud, enda du har samme dom over deg?»

De dødsdømte røverne har ikke lenger noe å frykte fra mennesker. Men hos den ene trenger den overbevisning seg inn at det er en Gud å frykte, og en fremtid som får ham til å skjelve. Og nå, syndig som han er tvers igjennom, er hans livshistorie i ferd med å ta slutt. «For oss er dommen rettferdig,» stønner han, «vi får bare igjen for det vi har gjort. Men han har ikke gjort noe galt.»

Det er ikke lenger noen tvil, ingen spørsmål og ingen bebreidelser. Da røveren ble dømt for sin forbrytelse, var han fortvilt. Alt

virket så håpløst. Men nå dukker det frem merkelige og milde tanker. Han minnes alt det han har hørt om Jesus, hvordan han har helbredet syke og tilgitt syndere. Han har hørt hva de som trodde på Jesus, hadde å fortelle, de som nå fulgte ham gråtende. Han har sett og lest innskriften over Jesu hode. Han har hørt hvordan de som gikk forbi, gjentok ordene, noen med sørgende, skjelvende lepper, andre spøkefullt og spottende.

Den Hellige Ånd opplyser hans sinn, og litt etter litt føyes kjeden av beviser sammen. I Jesus, som henger mishandlet og hånet på korset, ser han Guds lam som tar bort verdens synd. I stemmen til denne hjelpeløse, døende mannen er det en blanding av håp og engstelse idet han overlater seg til en døende frelser og roper: «Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike.»

Fort kom svaret. Mildt lyder stemmen, og ordene er fulle av kjærlighet, medfølelse og kraft: «Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i Paradis.»

Gjennom lange og kvalfulle timer har spott og hån lydt i Jesu ører. Mens han henger på korset, når lyden av hån og forbannelser fremdeles opp til ham. Med lengsel har han lyttet etter et eller annet uttrykk for tro fra sine disipler. Han har bare hørt de sørgmodige ordene: Vi «håpet at det var han som skulle utfri Israel». Hvor gledelig var så ikke dette uttrykk for tro og kjærlighet som lød fra den døende røver! Mens jødernes ledere fornekte Jesus, og endog disiplene er i tvil om hans guddom, blir han kalt Herre av en stakkars røver som står på evighetens terskel. Mange stod klar til å kalle ham Herre når han utførte mirakler og etter at han var stått opp fra de døde. Men det var ingen andre enn den angrende røveren som ble frelst i den ellefte time, som anerkjente ham da han hang døende på korset.

De som stod omkring, oppfanget ordene da røveren kalte Jesus for Herre. Tonefallet i den angrende mannens stemme fanget deres oppmerksomhet.

[571]

De som ved foten av korset hadde kranglet om Jesu klær og kastet lodd om kappen hans, stanset for å lytte. De hissige stemmene tystnet. De holdt pusten mens de så opp på Jesus og ventet på svaret fra ham som holdt på å dø.

Da Jesus uttalte de løfterike ordene, ble den mørke skyen som syntes å innhulle korset, gjennomtrengt av et klart og levende lys.

Den angrende røveren fikk oppleve den fullkomne freden som er en følge av å bli tatt imot av Gud. Kristus ble herliggjort i sin fornedrelse. Han som i alle andres øyne så ut til å være overvunnet, var seierherren. Han var blitt anerkjent som syndebæreren.

Menneskene kan øve makt over hans menneskelige legeme: Med en tornekrone kan de gjennomføre de hellige tinner. De kan rive klærne av ham og krangle om hvordan de skal fordeles. Men de kan ikke ta fra ham hans makt til å tilgi synd. I dødsøyeblikket bærer han vitnesbyrd om sin egen guddom og om Faderens herlighet. Hans øre er ikke tunghørt så det ikke kan høre. Heller ikke er hans arm for kort så den ikke kan frelse. Det er hans kongelige rett å frelse til det ytterste alle som kommer til Gud ved ham.

Jeg sier deg i dag: Du skal være med meg i Paradis. Kristus lovt ikke røveren at han skulle være med ham i Paradis samme dag. Han gikk ikke selv til Paradis den dagen. Han sov i graven, og om morgenen den dagen han stod opp, sa han: «Jeg er ennå ikke faret opp til Faderen.»⁸ Men den dagen da korsfestelsen fant sted, en dag med tilsynelatende nederlag og mørke, ble løftet gitt. «I dag», mens Jesus henger døende på korset som en forbryter, forsikrer han den stakkars synderen: «Du skal være med meg i Paradis.»

Røverne ble korsfestet sammen med ham, «en på høyre og en på venstre side». Prestene og rådsherrene sørget for at det ble gjort slik. Kristi plass mellom røverne skulle antyde at han var den største forbryteren av de tre. Slik ble skriftordet oppfylt: Han «ble regnet blant overtredere».⁹ Men prestene skjønnte ikke den fullstendige betydning av sin handling. Likesom Jesus ble korsfestet midt mellom røverne, ble hans kors satt midt i en verden som lå i synd. De tilgivelsens ord som ble talt til den angrende røveren, tente et lys som vil skinne til jordens ytterste grenser.

Med forbauselse var englene vitne til Jesu grenseløse kjærlighet. Han som led den mest intense smerte både til kropp og sinn, tenkte bare på andre og oppmuntret den angrende synderen til å tro. I sin fornedrelse hadde han som profet talt til Jerusalems døtre. Som prest og talsmann hadde han inntrengende bedt Faderen om å tilgi hans mordere, og som en kjærlig frelser hadde han tilgitt den angerfulle røveren.

Jesu mor

Da Jesus så ut over mengden som stod omkring, var det en person som særlig fanget hans oppmerksomhet. Ved foten av korset stod hans mor, støttet av disippelen Johannes. Hun kunne ikke holde ut å være borte fra sin sønn. Johannes, som visste at det ikke kunne vare lenge, hadde hjulpet henne bort til korset igjen. I dødens stund husket Jesus på sin mor. Han så inn i hennes ansikt som var forgremmet av sorg. Deretter så han på Johannes, mens han sa til henne: «Kvinne, det er din sønn.» Og til Johannes sa han: «Det er din mor.» Johannes forstod Kristi ord og etterkom hans ønske. Han tok straks Maria inn i sitt hjem, og fra den stund drog han omsorg for henne.

Hvilken medfølelse og kjærlig frelser! Midt under all sin fysiske smerte og sjelekval hadde han omtanke for sin mor. Han hadde ingen penger så han på den måten kunne sørge for at hun fikk det godt. Men han hadde en stor plass i Johannes' hjerte, og overlot sin mor til hans omsorg. Slik skaffet han henne det hun mest av alt behøvde - den ømme omhu av en som elsket henne fordi han elsket Jesus. Ved at Johannes tok henne i sin varetekt, ble han rikt velsignet. Hun minnet ham stadig om hans kjære Herre.

Det fullkomne eksempel på Kristi kjærlighet som sønn skinner med ufordunklet glans gjennom tidsaldrenes tåke. I nesten tretti år hadde han ved sitt daglige strev hjulpet til med å bære hjemmets byrder. Og nå, endog i sin siste sjelekval, hadde han tanke for sin sørgende mor som var enke. Den samme holdning vil vise seg hos enhver Herrens disippel. De som følger Jesus, vil regne det som en del av sin gudsyndelse å hedre sine foreldre og sørge for dem. Fra det hjerte hvor Kristi kjærlighet blir næret, vil far og mor aldri komme til å mangle omsorg og sympati.

Hva Jesus led

Nå var herlighetens Herre i ferd med å dø som en løsesum for menneskeslekten. Idet Kristus gav sitt liv, ble han ikke holdt oppe av seiersglede. Alt var det dypeste mørke. Det var ikke frykten for døden som tynget ham. Det var ikke korsets smerte og vanære som var årsak til hans ubeskrivelige sjeleangst. Kristus var den fremste blant dem som lider. Men hans lidelse skyldtes en følsomhet for

syndens ondskap. Han visste at når menneskene vendte seg til det onde, ble de blinde for dets avskyelighet. Kristus så hvor fast synden hadde fått tak i menneskehjertet, og hvor få som ville rive seg løs fra dens makt. Han visste at uten Guds hjelp måtte menneskeheten omkomme. Han så store skarer av mennesker som gikk fortapt, mens rikelig hjelp var innenfor rekkevidde.

[573] All vår synd ble lagt på Kristus som vår stedfortreder og borgsmann. Han ble regnet som overtreder for at han skulle kjøpe oss fri fra lovens fordømmelse. Skylden som hvilte på enhver av Adams etterkommere, lå som en byrde på ham. Guds vrede over synd og den fryktelige tilkjennegivelsen av hans mishag på grunn av synd og ondskap, fylte hans Sønnns sjel med forferdelse.

Hele sitt liv hadde Kristus overfor en fallen verden kunngjort det gode budskap om Faderens barmhjertighet og tilgivende kjærlighet. Han hadde forkynt frelse for selv den største av alle syndere. Men nå, når han bærer den fryktelige byrden av skyld, kan han ikke se Faderens tilgivende ansikt. At Guds ansikt ble skjult for Jesus i denne tyngste sjeleangstens stund, fylte ham med en sorg som mennesker aldri fullt ut kan fatte. Så stor var denne angsten at han knapt merket den fysiske smerten.

Satan pinte Jesus med sine intense fristelser. Jesus kunne ikke se gjennom gravens porter. Han hadde ikke noe håp om at han skulle komme frem fra graven som seierherre, eller at Faderen hadde godkjent hans offer. Han fryktet for at synden var så utålelig for Gud at atskillelsen skulle vare evig. Kristus følte den angst som synderen vil føle når nåden ikke lenger er tilgjengelig for den skyldige menneskehet. Det som gjorde kalken så bitter og som knuste Guds Sønnns hjerte, var følelsen av synd, den synden som førte Guds vrede over ham fordi han var menneskenes stedfortreder.

Med undring og forbauselse var englene vitne til Kristi fortvilte sjeleangst. Himmelenes hærskarer dekket ansiktene for det skrekkelige syn. Den livløse naturen gav uttrykk for medfølelse med sin forhånte og døende opphavsmann. Solen nektet å se på den fryktelige scenen. Strålene opplyste jorden i full klarhet midt på dagen, da det plutselig så ut som om den hadde sloknet. Korset ble innhyllet i tett mørke som en svart sørgedrakt. «Fra den sjette time hvilte et mørke over hele landet, helt til den niende time.» Det var ingen solformørkelse eller noen annen naturlig årsak til dette mørket som

var så tett som en midnatt uten måne eller stjerner. Det var et mirakuløst vitnesbyrd som Gud gav for å stadfeste og styrke troen hos kommende slekter.

Gud skjulte sitt nærvær i dette tette mørket. Han gjør mørket til sin bolig og skjuler sin herlighet for menneskers øyne. Gud og hans hellige engler var ved siden av korset. Faderen var hos sin Sønn, men han åpenbarte seg ikke for ham. Hvis hans herlighet hadde strålt ut fra skyen, ville hver eneste menneskelig tilskuer blitt utslettet. I denne fryktelige stunden måtte Kristus ikke bli trøstet ved Faderens nærvær. «Alene tråkket jeg i vinpressen, av folkene var ingen med meg.» 10

I det tette mørket tilslørte Gud sin Sønn sine siste menneskelige sjelekval. Alle som så Kristus under hans lidelser, var blitt overbevist om hans guddommelighet. Mennesker som en gang hadde sett dette ansiktet, glemte det aldri. Likesom Kains ansikt uttrykte den skyld som lå på ham som drapsmann, åpenbarte Kristi ansikt uskyld, sinnsro og godhet Guds eget bilde. Men hans anklagere brydde seg ikke om dette himmelske stempel. Gjennom lange, kvalfulle timer hadde folkemengden stirret på ham og spottet. Nå ble han i barmhjertighet skjult i Guds kappe.

[574]

Det var som om det hvilte dødsstillhet over Golgata. En navnløs redsel grep menneskemengden som var samlet omkring korset. Forbannelser og hånsord forstummet midt i halvferdige setninger. Menn, kvinner og barn falt nesegrus til jorden. Fra skyen brøt det nå og da frem skarpe lynglimt som opplyste korset og den korsfestede frelser. Prester og rådsherrer, skriftlærde og bødler så vel som pøbelhoppen tenkte alle at nå var gjengjeldelsens time kommet. Etter en stund var det noen som hvisket at nå ville Jesus komme ned fra korset. Noen forsøkte å famle seg tilbake til byen, mens de slo seg for brystet og jamret av frykt.

Ved den niende time forsvant mørket fra folkemengden, mens det fremdeles omhyllet Kristus. Det var et symbol på den sjelekval og redsel som lå så tungt på ham. Ikke noe øye kunne se gjennom det mørket som omgav korset, og ingen kunne trenge gjennom det enda dypere mørke som innhyllet Kristi lidende sjel. Det var som om de heftige lynglimt ble slynget mot ham som hang på korset. Så ropte Jesus med høy røst: «Eli, Eli, lema sabaktani?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Da det fysiske

mørke fortsatt omgav Kristus, var det mange som utbrøt: Himmelen hevn er over ham! Guds vredes lynild blir slynget mot ham fordi han gjorde krav på å være Guds Sønn! Mange som trodde på ham, hørte hans fortvilte rop, og de mistet alt håp. Hvis Gud hadde forlatt Jesus, hva kunne så hans etterfølgere sette sin lit til?

Da mørket hevet seg fra Kristi nedtrykte sinn, ble han på ny plaget av fysisk smerte, og han sa: «Jeg tørster.» En av de romerske soldatene følte medlidenhet med Jesus da han så de tørre leppene. Han satte en svamp på en isopstilk, dyppet den i et kar med eddikvin og rakte den opp til Jesus. Men prestene gjorde narr av ham i hans kvaler. Da mørket senket seg over jorden, ble de grepet av frykt. Da deres skrekk stilnet, fryktet de på ny at Jesus skulle unnslippe. De mistolket hans ord: «Eli, Eli, lema sabaktani?» Med besk forakt og hån sa de: «Han roper på Elia.» De unnlot å benytte den siste anledningen til å mildne hans lidelser. «Vent,» sa de, «la oss se om Elia kommer for å redde ham.»

Guds plettfrie Sønn hang på korset med huden flenget av piske-slag. Hendene som så ofte hadde vært utrakt til velsignelse, var naglet til korstreet. Føttene som så utrettelig hadde vært i virksomhet i kjærlighetens tjeneste, var naglet til trestolpen. Tornene i kronen hadde trengt inn i hodet hans, og de skjelvende leppene var formet til et rop av smerte. Alt dette utholdt han - blodet som dryppet fra hode, hender og føtter, sjelekvalen som pinte hele hans vesen, den ubeskrivelige angsten som fylte hans sjel da Faderens ansikt ble skjult.

[575] Dette taler til hvert eneste menneske og sier: Det var for deg Guds Sønn fant seg i å bære denne byrde av skyld. For din skyld tilintetgjorde han dødens herredømme og åpnet Paradisets porter. Han som stilte den opprørte sjøen og vandret gjennom bølgenes brenning og brott, han som fikk djevler til å skjelve og drev sykdom på flukt, han som åpnet blinde øyne og kalte de døde tilbake til livet - han gir seg selv på korset som et offer. Og det gjør han fordi han elsker deg! Han som bærer alles synd, må utholde den guddommelige rettferdighets vrede og selv bli gjort til synd for din skyld. 11

I taushet ventet tilskuerne på at denne fryktelige scenen skulle ta slutt. Solen brøt frem, men korset var fremdeles innhyllet i mørke. Prestene og rådsherrene så innover mot Jerusalem, og de oppdaget

at den tette skyen hadde lagt seg over byen og markene omkring. «Rettfjerds sol», han som er verdens lys, var i ferd med å trekke sine lysstråler tilbake fra Jerusalem som hadde opplevd så stor en gunst. De skarpe lynstråler fra Guds vrede var nå rettet mot den skjebneramte byen.

«Det er fullbrakt!»

Plutselig forsvant mørket fra korset, og med klar røst som av en basun som syntes å gjenlyde gjennom hele skaperverket, ropte Jesus: «Det er fullbrakt!» «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Korset var omgitt av et lysskjær, og Jesu ansikt strålte med en herlighet lik solen. Så bøydde han hodet mot brystet og døde.

Midt i det fryktelige mørket, og tilsynelatende forlatt av Gud, hadde Kristus tømt den menneskelige smertes beger til siste dråpe. I disse forferdelige timene hadde han satt sin lit til de vitnesbyrd han inntil da hadde fått om at hans Far hadde godtatt ham. Han kjente sin Fars karakter, og han var klar over hans rettferdighet, barmhjertighet og store kjærlighet. Ved tro hvilte han i ham som han alltid med glede hadde vært lydlig mot. Da han i underkastelse overgav seg til Gud, forsvant følelsen av at han hadde mistet sin Fars velbehag. Kristus seiret ved tro.

Aldri før hadde verden vært vitne til noe lignende. Lamslått og i åndeløs spenning stod folkemengden og stirret på ham. Igjen senket mørket seg over jorden, og det hørtes en dump rumling som minnet om en kraftig torden. Så kom det et voldsomt jordskjelv. Folk ble kastet omkring hverandre i den villeste redsel og forvirring. I fjellene omkring ble steinblokker revet løs og ramlet med bulder og brak ned på slettene. Graver åpnet seg, og de døde ble kastet ut. Det var som om skaperverket ble splintret til atomer. Prester, rådsherrer, bødler og resten av folket lå på jorden, målløse av redsel.

Da Kristus ropte: «Det er fullbrakt!» var prester i ferd med å gjøre tjeneste i templet. Det var tiden for kveldsofferet. Lammet, som var et symbol på Kristus, var ført frem for å slaktes. Kledd i sin betydningsfulle og vakre embetsdrakt stod øverstepresten med kniven løftet likesom Abraham da han skulle ofre sin sønn. Folket så på med spent oppmerksomhet. Men så rister og skjelver jorden, for Herren selv er nær. Med en spjærende lyd blir det indre forhenget i

templet av en usynlig hånd revet i to fra øverst til nederst. Det stedet som en gang var fylt av Guds nærvær, ligger nå åpent for mengdens blikk. På dette stedet hadde den hellige sjekina dvelt.

[576] Her hadde Gud åpenbart sin herlighet over soningsstedet. Ingen andre enn øverstepresten hadde noen gang løftet det forhenget som skilte dette rommet fra den øvrige del av templet. En gang om året hadde han gått inn der for å gjøre soning for folkets synder. Men nå revner dette forhenget i to. Det aller helligste i den jordiske helligdom er ikke lenger hellig.

Alt er redsel og kaos. Presten skal til å slakte offerdyret, men kniven faller ut av den kraftløse hånden, og lammet kommer seg unna. Forbildet har møtt virkeligheten i Guds Sønns død. Det store offer er brakt. Veien til Det aller helligste er blitt åpnet. En ny og levende vei er gjort ferdig for alle. Nå behøver syndige, nedtrykte mennesker ikke lenger vente på at øverstepresten skal komme. Fra nå av skulle Kristus gjøre tjeneste som prest og talsmann i himlenes himmel.

[577] Det var som om en levende røst hadde sagt til dem som var til stede i templet: Nå er det slutt på alle slaktoffer og ofringer for synd. Guds Sønn er kommet, som han har sagt i sitt ord: «Se, her kommer jeg for å gjøre din vilje, Gud. I bokrullen er det skrevet om meg.» «Med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen en gang for alle, og således vant han en evig forløsning.» Matt 27,31-53, Mark 15,20-28; Luk 23,26-46; Joh 19,15-30

Korset i sentrum

Kristus oppgav ikke sitt liv før han hadde fullbyrdet den gjerning han var kommet for å gjøre, og med sitt siste åndedrag ropte han: «Det er fullbrakt!» 1 Kampen var vunnet. Hans høyre hånd og hans hellige arm hadde gitt ham seier. Som seierherre plantet han sitt banner på de evige høyder. Var det ikke glede blant englene? Hele himmelen jublet over Kristi seier. Satan var overvunnet, og han visste at hans rike var tapt.

Kampen mellom ondt og godt

For englene og de verdener som ikke hadde falt i synd, hadde ropet: «Det er fullbrakt!» den største betydning. Det store gjensningsverket var blitt fullbyrdet både for dem og for oss. De har del med oss i frukten av Kristi seier.

Det var først ved Kristi død at Satans sanne vesen ble helt klart for englene og de syndfrie verdener. Den frafalne erkefienden hadde tildekket sitt bedrag i en slik grad at ikke engang hellige vesener forstod hans handlemåte. De hadde ikke klart innsett hva opprøret egentlig gjaldt.

Det var et vesen med en underfull makt og herlighet som hadde satt seg opp mot Gud. Om Lucifer sier Herren: «Du var fullkommenhetens segl, full av visdom og skjønnhet.»² Lucifer hadde vært den vernende kjerub. Han hadde stått i lyset fra Guds nærhet. Han hadde vært det mest opphøyde av alle skapte vesener, den fremste når det gjaldt å åpenbare Guds hensikter for universet. Etter at han syndet, ble hans bedrag langt mer villedende, og det ble desto vanskeligere å avsløre hans virkelige karakter på grunn av den opphøyde stilling han hadde hatt hos Faderen.

Gud kunne ha tilintetgjort Satan og hans tilhengere like lett som man kaster en stein på jorden, men han gjorde ikke det. Opprøret skulle ikke overvinnnes med makt. Tvangsmetoder finnes bare der hvor Satan hersker. Herren handler ikke slik. Hans myndighet grun-

[579]

ner seg på godhet, barmhjertighet og kjærlighet. Det middel som skal benyttes, er å fremholde disse grunnsetninger. Guds herredømme er basert på moralske prinsipper hvor sannhet og kjærlighet skal være den fremherskende makt.

Det var Guds hensikt at alt skulle hvile på en grunnvoll som var sikker i evige tider. I himmelens råd ble det bestemt at Satan måtte få tid til å utvikle de prinsipper som lå til grunn for hans ide om lederskap. Han hadde hevdet at hans system var langt bedre enn Guds. Han fikk tid, slik at det himmelske univers kunne se virkningene av hans plan.

Satan forledet menneskene til synd, og frelsesplanen ble satt i verk. I årtusener arbeidet Kristus for å høyne menneskeheten, mens Satan arbeidet for å nedverdige og ødelegge den, og det himmelske univers var vitne til alt sammen.

Da Jesus kom til verden, rettet Satan sine angrep mot ham. Fra han var et lite barn i Betlehem, la maktræneren an på å utrydde ham. På enhver mulig måte prøvde han å hindre Jesus i å utvikle fullkommenhet i sin barndom, være feilfri i sin manndom, yte en hellig tjeneste og bringe et lytefri offer. Men han maktet det ikke. Han kunne ikke få Jesus til å synde. Han greide ikke å ta motet fra ham eller drive ham bort fra den gjerning han var kommet til jorden for å utføre. Fra ødemarken til Golgata var Satans raseri rettet mot ham. Men jo mer nådeløst stormen raste, desto fastere klynget Guds Sønn seg til sin Far og presset seg videre på den blodbestenkte stien. Alle Satans anstrengelser for å underkue og overvinne ham tjente bare til å stille Jesu flekkfrie karakter i et enda klarere lys.

Hele himmelen og alle syndfrie verdener hadde vært vitne til striden. Med intens oppmerksomhet fulgte de med i kampens sluttscener. De så at Jesus gikk inn i Getsemane hage, og at hans sjel var knuget av et redselsfullt og forferdelig mørke. De hørte hans angstfulle rop: «Min Far! Er det mulig, så la dette beger gå meg forbi!»³

Da Faderens nærvær ble trukket tilbake fra ham, så de hans fortvilelse som var mer intens enn smerten han opplevde i sin siste forferdelige kamp med døden. Den blodige svetten trengte seg frem fra porene og falt som dråper på jorden. Tre ganger stønnet han frem en bønn om utfrielse. Himmelen kunne ikke lenger holde ut synet

av dette, og en utsending med et trøstens budskap ble sendt til Guds Sønn.

Himmelen så hvordan det guddommelige offer ble forrådt og overlatt i hendene på den mordlystne hopen som på en hardhendt måte drog ham skyndsomt fra den ene domstolen til den andre. De himmelske vitner hørte hvordan hans forfølgere spottet på grunn av hans lave byrd. De hørte at en av hans kjæreste disipler fornektet ham med banning og sverging. De så Satans avsindige raseri og hans makt over menneskesinnet. For et fryktelig syn! Jesus blir pågrepet i Getsemane ved midnatt, slept hit og dit fra slott til domshall, anklaget to ganger for prestene, to ganger for Det høye råd, to ganger for Pilatus og en gang for Herodes. Han blir spottet, pisket, dømt og ført ut for å bli korsfestet. Han bærer det tunge korset mens Jerusalems døtre gråter og pøbelen håner.

[580]

Med sorg og forferdelse var himmelen vitne til at Kristus hang på korset, mens blodet rant fra sårene i tinningene, og den blodige svetten brøt frem på pannen hans. Fra hendene og føttene dryppet blodet ned på jorden hvor det var gravd et hull til korset. Sårene fra naglene ble større etter som vekten av kroppen slet i hendene. Han pustet hektisk og tungt mens han stønnet under verdens syndebyrde. Hele himmelen ble fylt med undring da Kristus midt i sin fryktelige lidelse bad: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.»⁴ Likevel stod det noen der, mennesker skapt i Guds bilde, som nå prøvde å ta livet av hans enbårne Sønn. Hvilket syn for det himmelske univers!

Mørkets makter og myndigheter var samlet omkring korset og sendte en djevlesk skygge av vantro inn i menneskenes sinn. Da Herren skapte disse vesener til å stå for hans trone, var de skjønne og herlige. Deres prakt og hellighet var i samsvar med deres opphøyde rang. De var utrustet med Guds visdom og kledd i himmelens rustning. De var Herrens tjenere. Men hvem kunne i disse falne engler gjenkjenne strålende serafer som en gang hadde gjort tjeneste i de himmelske sfærer?

Satans hjelpere forente seg med onde mennesker for å få folk til å tro at Kristus var den største av alle syndere, og få dem til å hate og avsky ham. De som hånte Kristus da han hang på korset, var fylt av samme ånd som den første store opprører hadde. Han fylte dem med nedrige og motbydelige talemåter og inspirerte dem til å håne. Men med alt dette oppnådde han ingenting.

Om det hos Kristus hadde vært en eneste synd, om han på et eneste punkt hadde gitt etter for Satan for å unngå den forferdelige lidelsen, ville Guds og menneskenes fiende ha triumferet. Kristus bøyde hodet og døde, men han holdt fast ved sin tro og sin lojalitet mot Gud. «Og jeg hørte en høy røst i himmelen som sa: «Seieren og kraften og riket tilhører fra nå av vår Gud, og hans Salvete har herredømmet. For våre brødres anklager er styrtet, han som anklaget dem for vår Gud dag og natt.»»⁵

Satan så at hans bedrag var avslørt. Hans herskermetoder ble blottlagt for de syndfrie engler og for det himmelske univers. Han hadde vist seg å være en morder. Ved å utgyte Guds Sønnens blod hadde han definitivt avskåret seg fra all sympati hos de himmelske vesener. Fra nå av var hans virksomhet begrenset. Hvordan han enn opptrådte, kunne han ikke lenger se frem til at englene kom fra de himmelske sfærer, og overfor dem anklage Kristi brødre for å ha klær som var svarte av synd og urenheter. Den siste sympatiens lenke mellom Satan og den himmelske verden var brutt.

Menneskets rolle i striden

[581] Satan ble likevel ikke tilintetgjort den gangen. Selv da forstod ikke englene alt som var involvert i den store striden. Det skulle klarlegges helt og fullt hva som egentlig stod på spill. Av hensyn til menneskene måtte Satan derfor fortsette å eksistere. Så vel mennesker som engler måtte se kontrasten mellom lysets og mørkets fyrster. De måtte selv velge hvem de ville tjene.

I begynnelsen av den store konflikten hadde Satan erklært at det var umulig å holde Guds lov, at rettferdighet ikke kunne forenes med barmhjertighet, og at det ville være umulig for en synder å få tilgivelse hvis han overtrådte Guds lov. Satan hevdet at enhver synd måtte ha sin straff, og hvis Gud skulle ettergi straffen for synd, ville han ikke være en sann og rettferdig Gud.

Satan jublet når mennesker brøt Guds lov og trosset hans vilje. Han påstod at det var bevist at loven ikke kunne etterleves. Mennesket kunne ikke få tilgivelse. Fordi han selv var blitt fjernet fra himmelen etter sitt opprør, gjorde han krav på at menneskeslekten for alltid måtte være utelukket fra å nyte gunst hos Gud. Med styrke

hevdet han at Gud ikke kunne være rettferdig og samtidig være nådig mot synderen.

Men selv i sin syndige tilstand var mennesket i en annen stilling enn Satan. Lucifer hadde syndet mens han var i himmelen og i lyset av Guds herlighet. Han hadde fått en åpenbaring av Guds kjærlighet som ikke noe annet skapt vesen hadde fått. Selv om han forstod Guds natur og kjente til hans godhet, valgte han å følge sin egen selviske og uavhengige vilje. Dette valget var avgjørende. Det var ikke noe mer Gud kunne gjøre for å frelse ham. Menneskene derimot ble bedratt. Deres sinn ble formørket på grunn av Satans bedrag. De kjente ikke høyden og dybden av Guds kjærlighet. Kunnskapen om Guds kjærlighet var menneskenes håp. Ved å lære å kjenne Guds natur kunne de bli ført tilbake til ham.

Gjennom Jesus ble Guds barmhjertighet åpenbart for menneskene. Men barmhjertighet utelukker ikke rettferdighet. Loven åpenbarer Guds vesen. Ikke den minste bokstav eller tøddel kunne forandres for å imøtekomme mennesket i dets falne tilstand. Gud forandret ikke sin lov, men i Kristus ofret han seg selv for å gjenløse menneskene. «Det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv.»⁶

Kampen mot Guds lov

Loven krever rettferdighet - et rettferdig liv og en fullkommen karakter. Dette kan mennesker ikke prestere. De kan ikke imøtekomme kravene i Guds hellige lov. Men da Kristus kom til verden som et menneske, levde han et hellig liv og utviklet en fullkommen karakter. Dette tilbyr han som en fri gave til alle som vil ta imot den. Hans liv kommer i stedet for menneskenes liv. På grunn av Guds overbærenhet får de tilgivelse for de synder som før var gjort. Og mer en det. Kristus gjør at menneskene blir helt gjennomtrengt av Guds egenskaper. Han danner menneskets karakter så den ligner Guds karakter og blir til et vakkert byggverk med åndelig styrke og skjønnhet. Slik blir nettopp den rettferdighet som loven krever, oppfylt i den som tror på Kristus. Gud ville vise sin rettferdighet: «både• at han selv er rettferdig, og at han erklærer den rettferdig som tror på Jesus».⁷

Guds kjærlighet er ikke kommet mindre til uttrykk i hans rettferdighet enn i hans nåde. Rettferd er hans trones grunnvoll og frukten

av hans kjærlighet. Satans hensikt har vært å skille nåde fra sannhet og rettferd. Han har prøvd å påvise at Guds rettferdige lover fredens fiende. Men Kristus påviser at i Guds plan hører de uløselig sammen. Det ene kan ikke eksistere uten det andre. «Godhet og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred kysse hverandre.»⁸

Ved sitt liv og sin død viste Kristus at Guds rettferdighet ikke tilintetgjør hans nåde, men at synd kan tilgis og at loven er rettferdig og kan etterleves. Satans anklager ble på den måten tilbakevist. Gud hadde gitt menneskene umiskjennelige vitnesbyrd om sin kjærlighet.

Et annet bedrag skulle nå bringes på bane. Satan påstod at nåden tilintetgjorde rettferdigheten, og at Kristi død avskaffet Guds lov. Hadde det vært mulig å forandre eller oppheve loven, ville Kristus ikke ha behøvd å dø. Men å oppheve loven ville være det samme som å udødeliggjøre overtredelse og stille verden under Satans herredømme. Det var fordi loven var uforanderlig, og fordi mennesket bare kunne bli frelst ved lydighet mot dens prinsipper, at Jesus ble hengt på korset. Men nettopp det middel som Kristus benyttet for å stadfeste loven, ble av Satan fremført som grunnen til at den er avskaffet. Her vil den siste konfrontasjon i den store striden mellom Kristus og Satan finne sted.

Den påstand som Satan nå kommer med, er at den loven som ble forkynt med Guds egen røst, er mangelfull og at visse bestemmelser er blitt satt til side. Det er det siste store bedrag han vil påføre verden. Han behøver ikke å angripe hele loven. Kan han få menneskene til å overse et enkelt bud, er hans hensikt oppnådd. «For den som holder hele loven, men bryter ett av budene, han har forbrutt seg mot dem alle.»⁹

Ved å gå med på å overtre et av budene, kommer menneskene inn under Satans makt. Ved å sette menneskelig lov i stedet for Guds lov, vil Satan prøve å kontrollere verden. Denne virksomheten er forutsagt i det profetiske ord. Om den store, frafalne makten som representerer Satan, sies det: «Han skal tale mot Den Høyeste og fare hardt fram mot Den Høyestes hellige. Han skal sette seg fore å forandre tider og lover, og de hellige skal overgis i hans makt.»¹⁰

Mennesker vil komme til å innføre sine egne lover for å motarbeide Guds lover. De vil prøve å tvinge andres samvittighet. I sin iver for å påtvinge andre disse lovene, vil de undertrykke sine medmennesker.

Kampen mot Guds lov, som begynte i himmelen, vil fortsette til tidens slutt. Hvert menneske vil bli stilt på prøve. Lydighet eller ulydighet er det spørsmålet som hele verden må ta stilling til. Alle blir stilt på valg mellom Guds lov og menneskers lover. Her vil skillelinjen bli trukket. Det vil bare bli to grupper. Hvert menneskes karakter vil bli fullt utviklet, og alle vil vise om de har valgt å stille seg på de lojales eller på opprørernes side.

[583]

Når striden tar slutt

Så vil enden komme. Gud vil opprettholde sin lov og utfri sitt folk. Satan og alle som har gjort opprør sammen med ham, vil bli fjernet. Synd og syndere vil gå til grunne med rot og gren. Satan er roten, og hans tilhengere er grenene. Det som ble talt til ondskapens fyrste, vil bli oppfylt: Fordi du føler deg som en gud, gjorde jeg ende på deg, du vernende kjerub, mellom de funklende steiner. Du er blitt til skrekk og gru, og borte er du for alltid. Om en liten stund er de ugudelige borte, og de skal bli som om de aldri hadde vært til.¹¹

Dette er ikke et utslag av vilkårlig maktbruk fra Guds side. De som forkaster hans nåde, høster det de har sådd. Gud er livets kilde. Den som velger å tjene synden, skiller seg fra Gud og avskjærer seg selv fra livet. «De er fremmede for livet i Gud.» Kristus sier: «Alle som hater meg, elsker døden.»¹² Gud lar dem leve en viss tid så de kan utvikle sin karakter og vise hva de står for. Når dette har skjedd, høster de fruktene av sitt eget valg. Ved et liv i opprør kommer Satan og alle som gjør felles sak med ham, i et slikt motsetningsforhold til Gud at selve hans nærvær blir for dem som en fortærende ild. Herligheten fra ham som er kjærlighet, vil tilintetgjøre dem.

I begynnelsen av den store strid forstod ikke englene dette. Hvis Satan og hans engler den gangen hadde måttet høste det fulle resultat av sin synd, ville de ha omkommet. Men det ville ikke ha vært klart for de himmelske vesener at dette var den uunngåelige følgen av synd. En tvil om Guds godhet ville ha blitt tilbake i deres sinn lik et ondt frø som ville ha båret sin dødelige frukt i form av synd og ulykke.

Men slik vil det ikke bli når den store strid er slutt. Når frelsesplanen er fullført, vil Guds sanne natur være åpenbar for alle skapte fornuftsvesener. Da vil alle se at prinsippene i hans lover fullkom-

ne og uforanderlige. Syndens natur og Satans egenskaper er blitt fullstendig avslørt. Synden vil bli utryddet. Dette vil rettferdiggjøre Guds kjærlighet og grunnfeste hans ære overfor universets beboere som fryder seg over å gjøre hans vilje, og som har hans lov i sitt sinn.

Med rette kunne englene fryde seg når de betraktet Kristi kors. Selv om de ikke den gangen forstod alt, visste de at Satan og synden ville bli fjernet for evig, at menneskenes frelse var sikret, og at universet ville være trygt i all evighet. Kristus selv fattet fullt ut hva følgene ville bli av det offer han brakte på Golgata. Alt dette så han frem til da han på korset ropte: «Det er fullbrakt!»

[584]

I en rikmanns grav

Endelig hadde Jesus fått hvile. Den lange dagen med vanære og tortur var slutt. Solen var i ferd med å gå ned: Da de siste strålene innvarslet sabbaten, lå Guds Sønn i ro i Josefs grav. Hans gjerning var fullført, og med hendene foldet i fred hvilte han gjennom sabbatsdagens hellige timer.

I begynnelsen hadde Faderen og Sønnen hvilt på sabbaten etter sin skapergjerning. Da «himmelen og jorden ... med hele sin hær» var fullført, frydet Skaperen og alle de himmelske vesener seg idet de betraktet det herlige synet, «mens alle morgenstjerner jublet, og alle Guds sønner ropte av fryd».1

Nå hvilte Jesus fra sin gjerning som gjenløser, og selv om det var sorg blant dem som kjente ham på jorden, var det glede i himmelen. De himmelske vesener betraktet fremtiden som løfterik og herlig. Et gjenopprettet skaperverk og en gjenløst menneskeslekt som etter å ha overvunnet det onde, aldri mer kunne falle i synd, ville bli følgen av Kristi fullførte verk. Dette kunne Gud og englene se.

Den dagen da Jesus hvilte, er for alltid knyttet til denne scenen. «Fullkomment er hans verk», og «alt det Gud gjør, varer til evig tid». Når «alt det gjenoprettes som Gud har talt om fra eldgamle dager gjennom sine hellige profeter», vil skapelsens sabbat, den dagen da Jesus lå og hvilte i Josefs grav, fremdeles være en dag til hvile og jubel. Himmelen og jorden vil forene seg i lovprisning når de frelste folkeskarer «på sabbatsdagen fra uke til uke» bøyer seg for Gud og Lammet i frydefull tilbedelse.2

De som var vitne til hans død

Under de avsluttende hendinger på korsfestelsesdagen ble det gitt nytt bevis på at profetien ble oppfylt, og et nytt vitnesbyrd om Kristi guddom. Da mørket hevet seg fra korset, og Jesu rop lød i dødens stund, hørtes det i samme øyeblikk en annen røst som sa: «Sannelig, han var Guds Sønn !»3

[585]

Det var ingen hviskende stemme som uttalte disse ordene. Alles øyne vendte seg for å se hvor de kom fra. Hvem var det som hadde talt? Det var den romerske offiseren. Kristi guddommelige tålmod og hans plutselige død med seiersropet på sine lepper hadde gjort inntrykk på denne hedningen. I det forslåtte og lemlestedede legemet som hang på korset, erkjente offiseren at denne personen var Guds Sønn. Han kunne ikke la være å gi uttrykk for sin tro. Slik ble det igjen gitt vitnesbyrd om at vår gjenløser skulle få se lønnen for «all sin møye og sjelenød». På selve Jesu dødsdag hadde tre menn, alle vidt forskjellige, erklært sin tro - offiseren som hadde kommandoen over den romerske vaktstyrken, han som bar Jesu kors, og han som døde på korset ved siden av Jesus.

Etter som det led lenger ut på kvelden, bredte det seg en uvirkelig, overnaturlig stillhet over Golgata. Mengden spredte seg, og mange drog tilbake til Jerusalem helt annerledes til sinns enn de hadde vært om morgenen. Mange hadde møtt frem av nysgjerrighet, ikke fordi de hatet Kristus. Likevel hadde de trodd på prestenes anklager og betraktet Kristus som en forbryter. Under den opphetede stemningen hadde de sluttet seg til pøbelhopen i dens hån mot Jesus. Men da jorden ble innhyllt i mørke, og de stod der anklaget av sin egen samvittighet; følte de at de hadde gjort seg skyldig i en stor urett.

Mens dette fryktelige mørket varte, hørtes ingen form for spøk eller spottende latter, og da det igjen forsvant, begav de seg på hjemveien i alvorfull taushet. De var overbevist om at prestenes anklager var falske, og at Jesus ikke var en bedrager. Noen få uker senere, da Peter talte på pinsefestens dag, var de blant de tusener som vendte om til Kristus.

Prestene får panikk

Men de jødiske lederne var ikke blitt forandret av de begivenheter de hadde vært vitne til. Deres hat til Kristus var ikke blitt mindre. Mørket som hadde dekket jorden under korsfestelsen, var ikke tettere enn det som fremdeles omtåket prestene og rådsherrene.

Ved Kristi fødsel hadde stjernen kjent ham og hadde ledet vismennene til krybben hvor han lå. De himmelske herskarer hadde kjent ham og hadde sunget hans pris over Betlehems marker. Sjøen hadde kjent hans røst og etterkommet hans befaling. Sykdom og død

hadde anerkjent hans myndighet og hadde overlatt sitt bytte til ham. Solen hadde kjent ham, og ved synet av hans dødsangst hadde den skjult sitt lys. Fjellene hadde kjent ham, og klippestykker var blitt rystet i småbiter ved hans rop. Den livløse natur kjente Kristus og gav vitnesbyrd om hans guddom. Men Israels prester og rådsherrer kjente ikke Guds Sønn.

[586]

Likevel kunne prestene og rådsherrene ikke slå seg til ro. De hadde gjennomført sine planer om å rydde Jesus av veien, men de hadde ikke den følelsen av seier som de hadde ventet. Selv i den stunden da de tilsynelatende hadde seiret, var de plaget av tvil om hva som nå ville skje. De hadde hørt ropet: «Det er fullbrakt!» «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!»⁴ De hadde sett hvordan fjellet revnet, og hadde følt det kraftige jordskjelvet, og de var rastløse og engstelige.

Prestene og rådsherrene hadde vært misunnelige på Jesus for hans innflytelse over folket mens han levde. De var tilmed misunnelige på ham etter at han var død. De fryktet den døde Kristus langt mer enn de noen gang hadde fryktet den levende Kristus, og de var redde for at folkets oppmerksomhet enda mer skulle bli rettet mot begivenheter i forbindelse med korsfestelsen. De fryktet for følgene av det som var gjort den dagen. For all del ville de ikke at hans legeme skulle bli værende på korset på sabbatsdagen. Nå nærmet sabbaten seg, og det ville krenke dens hellighet å ha de døde hengende på korset. Jødernes ledere brukte dette som påskudd og bad Pilatus om at ofrenes død måtte bli fremskyndet, og at de måtte bli fjernet før solen gikk ned.

Et knust hjerte

Pilatus var like uvillig som folkets ledere til å la Jesu legeme bli værende på korset. Da han hadde gitt sitt samtykke, ble benene til de to røverne brutt for å fremskynde døden. Men det viste seg at Jesus alt var død. De råbarkedede soldatene var blitt mildere stemt av det de hadde hørt og sett hos Kristus, og de unnlot å bryte hans lemmer. På den måten ble loven om påsken oppfylt da Guds lam ble ofret: «De må ikke la noe av lammet bli igjen til om morgenen og ikke bryte noe ben på det. Alle de forskrifter som gjelder for påskefeiringen, skal de følge.»⁵

Prestene og rådsherrene ble forbauset da de oppdaget at Jesus alt var død. Døden på korset var en langvarig prosess, og det var vanskelig å avgjøre når livet opphørte. Det var uhørt at noen døde før seks timer etter korsfestelsen. Prestene ville være helt sikre på at Jesus virkelig var død, og på deres forslag stakk en soldat et spyd inn i siden hans. Fra såret rant det blod og vann. Alle som var til stede, la merke til dette.

Johannes omtaler denne hendelsen meget bestemt. Han sier: «En av soldatene stakk ham i siden med et spyd, og straks kom det ut blod og vann. Og den som har sett det, han har vitnet om det, og hans vitnesbyrd er sant. Han vet at han taler sant, så også dere skal tro. Dette skjedde for at skriftordet skulle gå i oppfyllelse: Ikke et ben skal brytes på ham. Og et annet skriftord sier: De skal se på ham som de har gjennomboret.»⁶

[587] Etter oppstandelsen satte prestene og rådsherrene ut det rykte at Jesus slett ikke døde på korset. Han bare mistet bevisstheten, og livnet senere opp igjen. Et annet rykte gikk ut på at det som ble lagt i graven, ikke var et virkelig legeme av kjøtt og ben, men bare noe som lignet et legeme. Soldatenes opptreden gjendriver dette falskneriet. De brøt ikke benene hans, fordi han alt var død. For å tilfredsstille prestene stakk de spydet i siden hans. Hvis han fremdeles hadde levd, ville dette spydstikket ha medført øyeblikkelig død.

Men det var ikke spydstikket og heller ikke lidelsen på korset som var årsaken til at Jesus døde. Hans rop «med høy røst» i dødsøyeblikket, og strømmen av blod og vann som rant fra siden hans, vitnet om at han døde av et brutt og knust hjerte. Det var sjelekvalen som knuste hans hjerte, verdens synd som tok hans liv.

Jesus blir gravlagt

Da Kristus døde, mistet disiplene alt håp. De så de lukkede øyne og det senkede hodet, det sammenfiltrede og blodige håret, de gjennomstukne hendene og føttene, og deres fortvilelse var ubeskrivelig. Helt til det siste hadde de trodd at han ikke ville dø. De kunne knapt tro at det virkelig var gått slik. Overveldet som de var av sorg, kunne de ikke huske at han på forhånd hadde fortalt dem nettopp det som nå var skjedd. Ikke noe av det han hadde sagt, gav dem trøst nå. De så bare korset og det blodige offeret. For dem var fremtiden

bare et fortvilelsens mørke. Deres tro på Jesus var tilintetgjort. Men aldri hadde de elsket sin Herre slik som nå. Aldri før hadde de i den grad følt hva han betydde for dem, og hvor mye de behøvde at han var hos dem.

Selv i døden var Jesu legeme meget dyrebart for disiplene. De lengtet etter å gi ham en ærefull gravferd, men de visste ikke hvordan de skulle få det til. Den forbrytelsen Jesus var blitt dømt for, var forræderi mot den romerske stat, og de som ble henrettet for en slik forbrytelse, ble henvist til en gravplass som var avsatt spesielt for slike brottsmenn. Johannes var blitt igjen ved korset sammen med kvinnene fra Galilea. De kunne ikke overlate Jesu legeme til de ufølsomme soldatene og til å bli lagt i en vanærende grav. Likevel kunne de ikke avverge det. De kunne ikke oppnå noen gunst hos de jødiske myndigheter, og de hadde ikke noen innflytelse hos Pilatus.

I denne kritiske situasjonen fikk disiplene hjelp av Josef fra Arimatea og Nikodemus. Begge var medlemmer av Det høye råd og kjente Pilatus. De var velstående og innflytelsesrike, og de bestemte seg for at Jesus skulle få en ærefull gravferd.

Josef gikk frimodig til Pilatus og bad om å få Jesu legeme. Nå hørte Pilatus for første gang at Jesus virkelig var død. Han hadde hørt motstridende rykter om det som hadde hendt i forbindelse med korsfestelsen, men med vilje hadde man unnlatt å informere ham om at Jesus var død. Pilatus var blitt advart av prestene og rådsherrene mot bedrag fra Kristi disipler når det gjaldt hans legeme. Da Josef kom med sitt ønske, sendte han derfor bud etter den offiseren som hadde hatt ansvaret ved korset, og fikk sikker beskjed om at Jesus virkelig var død. Av ham fikk han også høre om det som hadde funnet sted på Golgata, noe som bekreftet det Josef hadde fortalt.

Josef fikk sitt ønske oppfylt. Mens Johannes fremdeles var bekymret for hvordan Jesus skulle bli gravlagt, kom Josef tilbake med Pilatus' ordre om hans legeme. Og Nikodemus hadde med seg en kostbar blanding av myrra og aloe, omkring hundre pund, til å salve ham med. De mest hedrede i hele Jerusalem kunne ikke blitt vist en større aktelse i døden.

Disiplene ble forbauset over å se at disse rike rådsherrene var like interessert i deres Herres begravelse som de selv var.

Hverken Josef eller Nikodemus hadde åpenlyst tatt imot Kristus mens han levde. De visste at et slikt skritt ville utelukke dem fra Det

høye råd, og de håpet ved sin innflytelse å kunne beskytte ham under rådsforhandlingene. En stund så det ut til at dette skulle lykkes, men da de slu prestene skjønnte at de to rådsherrene var gunstig innstilt overfor Kristus, forpurret de deres planer. Mens de var fraværende, ble Jesus dømt og overgitt til å bli korsfestet. Nå da han var død, la de ikke lenger skjul på sin tilknytning til ham.

Mens disiplene var redde for åpenlyst å tre frem som Jesu etterfølgere, kom Josef og Nikodemus frimodig til hjelp. Den hjelpen disse rike og ansette menn kunne gi, var i høyeste grad påkrevd. De kunne gjøre det som var umulig for disiplene å gjøre for sin døde mester, og deres rikdom og innflytelse beskyttet dem i stor utstrekning mot prestene og rådsherrene.

Varsomt og ærbødig tok de Jesu legeme ned fra korset. Når de betraktet det forslåtte legemet, lot de medlidenhetens tårer få fritt løp. Josef eide en ny grav som var hogd inn i fjellet. Den hadde han reservert for seg selv, men den lå nær Golgata, og nå gjorde han den i stand for Jesus. Etter at de hadde salvet Jesu legeme og svøpt det varsomt inn i et linlaken, ble han båret til graven. Der rettet de tre disiplene ut de mishandlede lemmene og foldet hendene hans på brystet.

Kvinnene fra Galilea kom for å se etter at alt var gjort som gjøres kunne for deres kjære Herres døde legeme. De så også at den tunge steinen ble rullet foran åpningen til graven, og visste at Jesus var lagt til hvile. Kvinnene var de siste ved korset og de siste ved Jesu grav. Da tussmørket falt på, stanset Maria Magdalena og den andre Maria enda litt ved sin Herres hvilested, og gråt i sorg over den skjebne som hadde rammet ham som de elsket. «Deretter vendte de tilbake På sabbaten holdt de seg i ro som loven krevde.»⁷

En uforglemmelig påskesabbat

[590] Dette skulle bli en uforglemmelig sabbat for de sorgfulle disiplene og også for prestene, rådsherrene, de skriftlærde og folket. Da solen gikk ned om kvelden på beredelsesdagen, lød basunene som tegn på at sabbaten var begynt. Påsken ble feiret slik den var blitt det gjennom århundrer, mens han som den pekte frem til, var blitt drept av ugudelige mennesker og lå nå i Josefs grav.

På sabbaten var tempelforgården full av folk som kom for å tilbe. Øverstepresten som hadde vært til stede på Golgata, var der også, kledd i sin praktfulle embetsdrakt. Prester med hvite turbaner var i full aktivitet med å utføre sine plikter. Men noen av dem som var til stede, kunne ikke slå seg helt til ro da blodet av okser og bukker ble båret frem som offer for synd. De var ikke klar over at forbildet hadde møtt virkeligheten, og at et ufattelig offer var blitt brakt for verdens synd. De visste ikke at den rituelle gudstjenesten ikke lenger hadde noen verdi. Men aldri tidligere hadde de overvært denne handlingen med så motstridende følelser. Basunene, musikkinstrumentene og sangernes stemmer klang like høyt og klart som vanlig. Men en følelse av noe ukjent gjennomtrengte alt. Den ene etter den andre forhørte seg om en merkelig hendelse som hadde funnet sted.

Hittil hadde Det aller helligste vært omhyggelig vaktet så ingen skulle trenge seg inn. Men nå var det åpent så alle kunne se inn. Det tunge forhenget som var laget av rent lin og vakkert tilvirket med gull, skarlagen og purpur, var flerret fra øverst til nederst. Det stedet hvor Gud Herren hadde møtt med øverstepresten for å åpenbare sin herlighet, det som hadde vært Guds hellige audiensrom, lå nå åpent for alles blikk - et sted som Herren ikke lenger anerkjente. Med bange anelser gjorde prestene tjeneste ved alteret. Blottleggelsen av de hellige mysterier som var forbundet med Det aller helligste, fylte dem med frykt for kommende ulykker.

Mange var sterkt opptatt av tanker som begivenhetene på Golgata hadde vært årsak til. Fra korsfestelsen til oppstandelsen var mange søvnløse øyne stadig opptatt med å granske profetiene. Noen ønsket å forstå den fullstendige betydning av den høytiden de nettopp feiret, mens andre ville finne beviser for at Jesus ikke var den han gav seg ut for å være. Atter andre lette med sorg etter beviser for at han var den sanne Messias. Selv om de gransket med forskjellige motiver, ble alle overbevist om det samme: at profetiene var gått i oppfyllelse i det som hadde skjedd de siste få dagene, og at den korsfestede var verdens gjenløser. Mange som den gangen var med ved påskefeiringen, tok aldri siden del i påskens ritualer. Til og med mange av prestene ble overbevist om Jesu virkelige natur. Deres gransking av profetiene hadde ikke vært forgjeves, og etter oppstandelsen anerkjente de ham som Guds Sønn.

[591]

Da Nikodemus så at Jesus var blitt hengt på korset, husket han det Jesus hadde sagt til ham om natten på Oljeberget: «Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv.»⁸ Denne sabbaten da Jesus lå i graven, hadde Nikodemus anledning til å tenke etter. Et klarere lys strålte nå inn i hans sinn, og de ordene Jesus hadde talt til ham, var ikke lenger så hemmelighetsfulle. Han følte at han hadde gått glipp av mye fordi han ikke hadde sluttet seg til Jesus mens han levde. Nå tenkte han på ny igjennom det som hadde hendt på Golgata. Jesu forbønn for sine mordere og hans svar på den døende røverens bønn talte til den lærde rådsherren.

Igjen så han Jesus i hans sjeleangst. Igjen hørte han det siste ropet: «Det er fullbrakt!» som lød lik et seiersrop. På ny så han jorden vakle, himmelen formørkes, forhenget som revnet, fjellet som skalv, og hans tro ble grunnfestet for alltid. Nettopp den begivenheten som ødela håpet hos disiplene, overbeviste Josef og Nikodemus om Jesu, guddom. En fast og urokkelig tro gav dem et mot som overvant deres frykt.

Aldri før hadde Kristus tiltrukket seg mengdens oppmerksomhet som nå da han var lagt i graven. Slik folk var vant til, kom de med sine syke og lidende til tempelforgården og spurte: Hvem kan fortelle oss noe om Jesus fra Nasaret? Mange hadde kommet langveisfra for å finne ham som hadde helbredet de syke og oppreist de døde. Fra alle kanter hørtes ropet: Hvor er Kristus, han som kan helbrede? De som man mente viste tegn på spedalskhet, ble undersøkt av prestene. Mange fikk høre at mann, kone eller barn ble erklært spedalske og var nødt til å forlate hjemmets trygghet og sine venners omsorg. De måtte advare fremmede med klageropet: «Uren! Uren!» Jesu vennlige hender, som aldri avslo en helbredende berøring av den frastøtende spedalske, lå nå foldet på brystet hans. Leppene som på den sykes inntrengende bønn hadde svart: «Jeg vil, bli ren!» var nå tause.

Mange henvendte seg til øversteprestene og rådsherrene for å få medfølelse og lindring, men forgjeves. De syntes å være bestemt på å ha den levende Kristus iblant seg igjen. De gav ikke opp, men bad ivrig om å få treffe ham, og de lot seg ikke avvise. Men de ble jaget bort fra tempelforgården, og soldater ble plassert ved portene

for å holde tilbake de mange som kom med sine syke og døende og forlangte å komme inn.

De syke som var kommet for å bli helbredet av Jesus, brøt sammen av skuffelse. Gatene var fulle av sørgende mennesker. De syke holdt på å dø fordi de ikke fikk føle Jesu legende berøring. Leger ble rådspurt, men forgjeves. Ingen kunne helbrede som han som lå i Josefs grav.

De sykes klagerop gjorde at tusener av mennesker fikk en indre overbevisning om at et stort lys i verden hadde sloknet. Uten Kristus var verden svart og trist. Mange som hadde tatt del i ropet: «Korsfest! Korsfest ham!» forstod nå hvilken ulykke som hadde rammet dem. Nå ville de like ivrig ha ropt: Gi oss Jesus! - om han bare hadde vært i live.

Da folk fikk vite at prestene hadde overgitt Jesus til å bli henrettet, ble det stilt mange spørsmål i forbindelse med hans død. Enkelthetene ved rettergangen var blitt holdt så hemmelig som mulig. Men i den tiden da han lå i graven, var hans navn på alles lepper, og rykter om den fingerte rettshandlingen og om prestenes og rådsherrenes umenneskelighet ble spredt overalt. Forstandige mennesker henvendte seg til dem og bad om en forklaring på profetiene om Messias i Det gamle testamente. Da de forsøkte å sette sammen et eller annet falskneri som svar, ble folk rasende. De kunne ikke forklare profetiene som handlet om Kristi lidelse og død, og mange av dem som spurte, ble overbevist om at Den Hellige skrift var blitt oppfylt.

[592]

Militærvakt ved graven

Den hevnen som prestene hadde tenkt skulle bli så søt, var alt blitt bitter for dem. De visste at de stod overfor en hard dom fra folket. De visste at de samme personene som de hadde påvirket til å vende seg mot Jesus, nå var forferdet over sin egen skammelige gjerning. Disse prestene hadde innbilt seg selv at Jesus var en bedrager. Men det var nytteløst. Noen av dem hadde stått ved graven til Lasarus og sett at den døde kom tilbake til livet. De skalv av frykt for at Kristus selv ville stå opp fra de døde og vise seg for dem igjen. De hadde hørt ham si at han hadde makt til å legge ned sitt liv og til å ta det

igjen. De husket at han hadde sagt: «Riv ned dette templet, og jeg skal reise det opp på tre dager.»⁹

Judas hadde fortalt om det Jesus hadde sagt til disiplene på den siste reisen til Jerusalem: «Se, vi drar opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til overprestene og de skriftlærde. De skal dømme ham til døden og utlevere ham til hedningene, og han skal bli hånet og pisket og korsfestet. Og den tredje dag skal han oppstå.»¹⁰ Da de hørte dette, spottet de og gjorde narr. Men nå stod det klart for dem at Kristi forutsigelser var blitt oppfylt så langt. Han hadde sagt at han ville stå opp igjen den tredje dagen, og hvem kunne si at ikke også det ville skje? De ville så gjerne bli kvitt disse tankene, men kunne ikke. De trodde og skalv slik som djevelen, deres far.

Nå da opphisselsen og vanviddet var gått over, ble bildet av Jesus klart og påtrengende i deres sinn. De så ham slik han stod foran sine fiender, rolig og uten å klage, mens han led under deres hån og skjellsord. Alle begivenhetene i forbindelse med rettergangen og korsfestelsen dukket opp i bevisstheten med en overveldende overbevisning om at han var Guds Sønn. De følte at han når som helst kunne stå like foran dem - den anklagede som anklager, den dømte som dommer, og den som var drept, for å kreve rettferdighet ved at hans mordere måtte dø.

Det var lite hvile for dem å få på sabbaten. Selv om de ikke ville trå over dørterskelen hos en hedning av frykt for å bli urene, holdt de likevel en rådslagning om Jesu legeme. Døden og graven måtte ikke gi slipp på ham som de hadde korsfestet. Derfor gikk overprestene •og fariseerne sammen til Pilatus og sa: «Herre, vi er kommet til å tenke på hva denne bedrageren sa da han enda levde: Etter tre dager skal jeg oppstå. Gi derfor ordre om å holde vakt ved graven til den tredje dag er over, så ikke disiplene hans skal komme og stjele ham og si til folket at han er stått opp fra de døde. Da ville vi få et nytt bedrag, verre enn det første.» Pilatus svarte: «Her har dere vaktmannskap. Gå så og sørg for vakthold slik dere finner det best.»¹¹

Prestene gav instruks om hvordan graven skulle sikres. En svær stein ble plassert foran åpningen. Tvers over steinen spente de tauverk og festet endene trygt til selve grunnfjellet og forseglet dem med det romerske segl. Steinen kunne ikke flyttes uten at seglet ble

brutt. En vaktstyrke på hundre soldater ble så plassert rundt graven for å hindre at noen skulle foreta seg noe med den. Prestene gjorde alt de kunne for å holde Kristi legeme der det var blitt lagt. Han lå i graven som var så sikkert forseglet som om han skulle bli der for alltid.

Slik var det svake mennesker rådslo og la planer. Lite innså disse morderne hvor nytteløse deres anstrengelser var. Men ved deres handlemåte ble Gud herliggjort. Nettopp de anstrengelser som ble gjort for å hindre Kristi oppstandelse, er de mest overbevisende vitnesbyrd om den. Jo flere soldater de plasserte rundt graven, desto sterkere ville vitnesbyrdet om hans oppstandelse bli.

Århundrer før Kristi død hadde Den Hellige Ånd forkynt ved salmisten: «Hvorfor er folkeslag i opprør, hvorfor legger folkene unyttige planer? Jordens konger reiser seg, fyrstene rådslår sammen mot Herren og hans salvede: «La oss sprengre deres lenker og kaste repene av oss!» Han som troner i himmelen, ler. Herren spotter dem.»¹² Romerske vakter og romerske våpen hadde ikke makt til å holde livets Herre i graven. Utfrielsens time var nær.

[594]

Han åpnet dødsrikets porter

Han åpnet dødsrikets porter

Natten til den første dag i uken nærmet seg endelig slutten. Den mørkeste timen like før daggry var kommet. Kristus var fremdeles fange i graven. Den svære steinen var på plass, det romerske seglet var ikke brutt, og vaktsoldatene var på post. Det var også usynlige tilskuere. Skarer av onde engler var samlet omkring stedet. Hadde det vært mulig, ville mørkets fyrste med sin hær av frafalne engler for alltid ha holdt graven forseglet. Men en himmelsk hærske omringet gravstedet. Mektige engler vaktet graven og ventet på å by livets fyrste velkommen.

Naturen spiller med

«Med ett kom det et kraftig jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen.» Iført Guds rustning forlot denne engelen de himmelske sfærer. De klare stråler av Guds herlighet dannet en lysbane foran ham. «Han var som lynet å se til, og drakten var hvit som snø. Vaktene skalv av redsel da de så ham, og de ble liggende som døde.»

Prester og rådsherrer, hvor er kraften hos vaktene deres? Tapre soldater som aldri fryktet for menneskers makt, er nå som fanger som ble tatt uten våpen. Det ansiktet de ser, er ikke en dødelig krigers ansikt. Det er ansiktet til den mektigste i Herrens hær. Denne budbæreren har den posisjon Satan mistet ved sitt fall. Det var han som fra høydedragene rundt Betlehem forkynte Kristi fødsel. Jorden skjelver når han nærmer seg, og mørkets hærskarer flykter. Idet han ruller bort steinen, er det som om himmelen kommer ned til jorden. Soldatene ser at han fjerner gravsteinen som om det var en småstein, og hører at han roper:

Guds Sønn, kom ut, din Far kaller deg! De ser at Jesus kommer frem fra graven og hører at han forkynner over det åpne gravstedet:

[595] «Jeg er oppstandelsen og livet.» Idet han kommer frem i majestet og

herlighet, bøyer englehæren seg dypt i tilbedelse for gjeløseren og byr ham velkommen med lovsang.

Et jordskjelv tilkjennegav øyeblikket da Kristus gav sitt liv. Et annet jordskjelv vitnet om at han tok det igjen med seier. Han som hadde overvunnet døden og graven, kom frem fra sitt hvilested som seierherre, mens jorden skalv, lynene blinket og tordenen rullet. Når han kommer igjen, vil han «ryste, ikke bare jorden, men også himmelen». «Jorden raver som en drukken mann og svaier som vaktmannens skur.» «Himmelen rulles sammen som en bokrull,» «elementene skal komme i brann og oppløses, og jorden og alle gjerninger som er gjort på jorden, skal komme fram i lyset». «Men Herren er et vern for sitt folk, en borg for Israels sønner.» 1

Ved Jesu død hadde soldatene sett at jorden var innhyllet i mørke midt på dagen. Men ved oppstandelsen så de hvordan englens stråleglans lyste opp natten, og de hørte at himmelens beboere sang med stor fryd og triumf: Du har overvunnet Satan og mørkets makter; du har oppslukt døden til seier!

Kristus kom herliggjort ut av graven, og de romerske vaktene så ham. Deres blikk var som fastnaglet til det ansiktet som de nylig hadde hånet og spottet. I den herliggjorte skikkelsen så de den fangen som de hadde sett i domshallen, og som de hadde flettet en tornekrone til. Dette var han som uten å gjøre motstand hadde stått foran Pilatus og Herodes med ryggen opprevet av de grusomme piskeslag. Det var han som var blitt naglet til korset, som prestene og rådsherrene, fulle av selvtilfredshet hadde ristet på hodet av og sagt: «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse!»² Det var han som var blitt lagt i Josefs nye grav. På himmelens befaling var denne fangen satt fri. Om det ene fjellet var stablet oppå det andre over hans grav, kunne de ikke ha hindret ham fra å komme frem.

Skrekkslagne prester og soldater

Ved synet av englene og den herliggjorte frelser falt de romerske vaktsoldatene bevisstløse til jorden. Da det himmelske følge ble borte for deres blikk, reiste de seg, og så fort som deres skjelvende ben kunne bære dem, for de av sted mot porten til hagen. De vaklet av gårde lik berusede personer og skyndte seg inn i byen. Til alle de traff, fortalte de det de hadde opplevd.

De var på vei til Pilatus, men det de hadde fortalt, var kommet de jødiske myndigheter for øre. Øversteprestene og rådsherrene sendte bud med beskjed om at de først måtte komme til dem. Disse soldatene var et merkelig syn. Skjelvende av skrekk og likbleke fortalte de om Kristi oppstandelse. De fortalte alt akkurat slik som de hadde sett det. De hadde ikke hatt tid til å tenke på eller si noe annet enn sannheten. Med smerte og forferdelse i stemmen sa de: Det var Guds Sønn som ble korsfestet. Vi hørte at en engel forkynte at han var himmelens majestet og herlighetens konge!

[596] Prestene ble likbleke. Kaifas forsøkte å si noe. Leppene beveget seg, men det kom ingen lyd. Soldatene var i ferd med å forlate rådssalen da en stemme stanset dem. Endelig hadde Kaifas fått igjen talens bruk. Vent, vent! sa han. Ikke fortell noen det dere har sett!

En løgnrapport ble så gitt til soldatene. «Dere skal si at disiplene hans kom om natten og stjal ham mens dere sov.» Her overlistet prestene seg selv. Hvordan kunne soldatene si at disiplene hadde stjålet hans legeme mens de sov? Hvordan kunne de i så fall vite det? Og hvis det kunne bevises at disiplene hadde stjålet Kristi legeme, ville da ikke prestene vært de første til å fordømme dem? Eller hvis vaktmannskapene hadde sovet ved graven, ville så ikke prestene straks ha anklaget dem for Pilatus?

Soldatene ble skrekkslagne ved tanken på at de skulle utsette seg for å bli anklaget for å ha sovet på sin post, en forseelse som ble straffet med døden. Skulle de nå vitne falskt for å bedra folk og dermed sette sitt eget liv i fare? Hadde de ikke stått på sin post hele natten uten blund på øynene? Hvordan kunne de klare seg i et forhør hvis de avla falsk ed, selv om de fikk penger for det?

Pilatus

For å avverge det de fryktet for lofte prestene å trygge vaktsoldatens sikkerhet. De sa at Pilatus like så lite som de selv ønsket at en slik melding skulle komme i omløp. De romerske soldatene solgte sin hederlighet til jødene for penger. De kom til prestene med en høyst oppsiktsvekkende og skremmende opplysning. De gikk ut med en slump penger, og på tungen hadde de en løgnrapport som prestene hadde satt sammen.

I mellomtiden fikk Pilatus melding om Kristi oppstandelse. Selv om han var ansvarlig for at Kristus ble sendt i døden, hadde han brydd seg forholdsvis lite om det. Om han enn motvillig hadde avsagt dom over ham, og det med en følelse av medlidenhet, hadde han ikke kjent noe virkelig samvittighetsnag før nå. I redsel stengte han seg inne i sitt hus, fast bestemt på ikke å ta imot noen. Likevel skaffet prestene seg adgang. De fortalte hva de hadde funnet på, og henstilte inntrengende til ham å overse vaktsoldatenes pliktforsømmelse. Før han gav sitt samtykke til dette, utspurte han selv vaktmann skapene i fortrolighet. Av frykt for sin egen sikkerhet våget de ikke å legge skjul på noe, og Pilatus fikk vite alt som hadde funnet sted. Han forfulgte ikke saken videre, men fra da av hadde han ingen fred.

Ryktene svirrer

Da Jesus ble lagt i graven, triumferte Satan. Han håpet at Jesus ikke ville ta igjen sitt liv, og han gjorde krav på hans legeme. Han satte sin egen vakt omkring graven for å holde Kristus som fange, og han ble forbitret og harm da englene hans flyktet idet den himmelske budbæreren kom. Da han så at Kristus kom seirende ut av graven, visste han at det betydde slutten på hans eget rike, og at han selv til sist måtte dø. [597]

Ved å overgi Kristus til å dø hadde prestene gjort seg selv til Satans redskaper. Nå var de fullstendig i hans makt. De var fanget i en snare som de ikke så noen annen måte å slippe ut av enn ved å fortsette sin kamp mot Kristus. Da de hørte om hans oppstandelse, fryktet de for folkets harme. De følte at deres eget liv var i fare. Deres eneste håp var å bevise at Kristus var en bedrager, ved at de nektet for at han var oppstått. Derfor bestakk de soldatene og sikret seg at Pilatus var taus, og de spredte sin løgnhistorie vidt og bredt.

Men det fantes vitner som de ikke kunne få til å tie. Mange hadde hørt det soldatene fortalte om Kristi oppstandelse, og noen av de døde som stod opp sammen med ham, viste seg for mange og erklærte at han var oppstanden. Prestene fikk melding om dette av personer som hadde sett dem som var oppstått, og hørt deres vitnesbyrd.

Prestene og rådsherrene gikk i stadig frykt for at de ute på gaten eller hjemme hos seg selv skulle komme til å stå ansikt til ansikt

med Kristus. De følte at de ikke var trygge noe sted. Et hvilket som helst stengsel ville være en dårlig beskyttelse overfor Guds Sønn. Dag og natt stod den fryktelige hendelsen i domshallen for dem, da de hadde ropt: «La hans blod komme over oss og våre barn!»³ Aldri ville minnet om dette forsvinne fra deres sinn. Aldri mer ville de kunne sove i fred.

Oppreist med Kristus

Da den mektige engelens røst lød: «Din Far kaller deg!» kom Jesus frem fra graven ved det liv som var i ham selv. Nå ble sannheten av det han selv hadde sagt, bevist: «Jeg gir mitt liv for siden å ta det tilbake, ... for jeg har makt til å gi mitt liv og makt til å ta det igjen.» De profetiene som han hadde uttalt til prestene og rådsherrene, ble nå oppfylt: «Riv ned dette templet, og jeg skal reise det opp på tre dager.»⁴

Over Josefs åpne grav hadde Kristus med seier forkynt: «Jeg er oppstandelsen og livet.» Bare Guddommen kunne uttale disse ordene. Alle skapte vesener lever ved Guds vilje og makt. De er avhengige mottagere av Guds liv. Alle, fra den mektigste seraf til den ringeste skapning, blir oppholdt av ham som er livets kilde. Bare han som er ett med Gud, kunne si: «Jeg har makt til å gi mitt liv og makt til å ta det igjen.» I sin guddommelighet hadde Kristus makt til å bryte dødens lenker.

[598] Kristus stod opp fra de døde som førstegrøden av dem som var sovnet inn. Han var oppfyllelsen av det som svinge-kornbandet pekte frem til, og hans oppstandelse inntraff nettopp på den dagen da svinge-kornbandet skulle bæres frem for Herren.⁵ Denne symbolske seremonien var blitt utført i mer enn tusen år. De første aksene med modent korn ble høstet inn, og når folk drog opp til Jerusalem for å feire påsken, ble kornband fra denne førstegrøden svingt som et takkoffer for Herren. Først måtte seremonien med svinge-kornbandet finne sted, før resten av kornet kunne skjæres og bindes i nek. Det kornbandet som ble innvidd til Gud, var en fremstilling av høstens avling.

På lignende måte var Kristus et symbol på den store åndelige innhøstning for Guds rike. Hans oppstandelse er forbildet og garantien for at alle rettferdige døde skal oppstå. «For så sant vi tror at

Jesus døde og stod opp, så skal Gud ved Jesus også føre dem som er sovnet inn, fram sammen med ham.»

Da Kristus stod opp, førte han også ut mange av gravens fanger. Jordskjelvet da han døde, hadde åpnet disse gravene, og da han stod opp, kom de frem sammen med ham. Det var slike som hadde vært Guds medarbeidere, og som hadde gitt sitt liv for å kunne vitne om sannheten. Nå skulle de være vitner for ham som hadde reist dem opp fra de døde.

Under sin virksomhet hadde Jesus vekket døde til liv. Han hadde vekket opp sønnen til enken fra Nain, synagogeforstanderens datter og Lasarus. Men disse ble ikke udødeliggjort. Etter at de hadde stått opp, var de fremdeles underlagt dødens lov. Men de som kom ut av graven ved Kristi oppstandelse, ble oppreist til evig liv. De ble tatt til himmelen sammen med ham som trofeer og tegn på hans seier over døden og graven. Disse er ikke lenger Satans fanger, sa Kristus. Jeg har gjenløst dem. Jeg har ført dem ut fra graven som førstegrøden av min makt, for at de skal være hos meg der hvor jeg er, og aldri mer oppleve sorg og død.

De gikk inn i byen, viste seg for mange og forkynte: Kristus er stått opp fra de døde, og vi ble oppreist sammen med ham. Slik ble oppstandelsens hellige sannhet udødeliggjort. De hellige som var oppstått, vitnet om sannheten i ordene: «Dine døde skal bli levende, de døde legemer som tilhører meg.» Deres oppstandelse var et bilde på oppfyllelsen av denne profeti: «Våkn opp og rop av fryd, dere som bor i støvet! For din dugg er en lysende dugg, og jorden gir døde tilbake til livet.» 7

For den troende er Kristus oppstandelsen og livet. I ham er det livet som gikk tapt ved synden, blitt gjenopprettet. For han har liv i seg selv for å gi liv til hvem han vil. Han har fått rett til å gi udødelighet. Det livet han gav som menneske, tar han igjen og gir det til menneskeheten. «Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.» «Den som drikker av det vann jeg vil gi ham, skal aldri mer tørste. Det vann jeg vil gi ham, skal bli en kilde i ham med vann som veller fram og gir evig liv.» «Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, har evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.» 8 .

For den troende er døden en underordnet sak. Kristus omtaler den som noe som bare har liten betydning. «Den som holder fast

på mitt ord, skal aldri i evighet kjenne døden.» For den kristne er døden bare en søvn, et øyeblikk i stillhet og mørke. Livet er skjult med Kristus i Gud, og «når Kristus, vårt liv, åpenbarer seg, da skal også dere åpenbares i herlighet sammen med ham».9

[599] Den røsten som ropte fra korset: «Det er fullbrakt!» ble hørt blant de døde. Den trengte gjennom gravens vegger og oppfordret dem som sov, til å stå opp. Slik vil det bli når Kristi røst skal lyde fra himmelen. Den røsten vil trenge inn i gravene og åpne dem, og de døde i Kristus skal stå opp.

[600] Ved Kristi oppstandelse ble bare få graver åpnet. Men ved hans gjenkomst vil alle de dyrebare døde høre hans røst og oppstå til et herlig, udødelig liv. Den samme kraften som reiste Kristus opp fra de døde, vil også oppreise hans menighet og herliggjøre den med ham over alle makter og myndigheter, over alt velde og herredømme og over alle navn som kan nevnes, ikke bare i denne verden, men også i den kommende. Matt 28,2-4,11-15

Fra sorg til glede

Kvinnene som hadde stått ved Kristi kors, ventet og våket mens sabbatens timer svant. Meget tidlig den første dag i uken gikk de ut til graven og hadde med seg kostbare salver for å salve Jesu legeme. De tenkte ikke på at han skulle stå opp fra de døde. For dem var håpets sol gått ned, og det var natt i deres sinn. Mens de gikk der, snakket de sammen om Kristi barmhjertighetsgjerninger og hans trøsterike ord. Men de husket ikke at han hadde sagt: «Jeg skal se dere igjen.»¹

Uten å vite hva som nettopp da fant sted, nærmet de seg hagen og sa mens de gikk: «Hvem skal vi få til å rulle bort steinen fra inngangen til graven?» De visste at de ikke selv kunne fjerne steinen, men de gikk likevel videre. Og se, himmelen ble plutselig opplyst av en stråleglans som ikke kom fra soloppgangen. Jorden skalv. Da så de at den store steinen var veltet til side. Graven var tom.

Han lever!

Ikke alle kvinnene var kommet til graven samtidig. Maria Magdalena var den første som nådde frem. Da hun så at steinen var borte, skyndte hun seg av sted for å fortelle det til disiplene. I mellomtiden kom også de andre kvinnene. Et lysskjær skinte over graven, men Jesu legeme var der ikke.

Mens de oppholdt seg der, fikk de plutselig se at de ikke var alene.

En ung skikkelse i skinnende klær satt ved graven. Det var den engelen som hadde veltet steinen til side. Han opptrådte i menneskeskikkelse for ikke å skremme disse Jesu venner. Likevel strålte lyset av himmelsk herlighet omkring ham, og kvinnene ble redde. De snudde seg for å flykte, men engelens ord fikk dem til å stanse. «Frykt ikke!» sa han. «Jeg vet at dere søker Jesus, den korsfestede. Han er ikke her, han er oppstått, slik som han sa. Kom og se stedet

hvor han lå! Skynd dere av sted til hans disipler og si: Han er stått opp fra de døde.»

[601] Igjen ser de inn i graven, og igjen får de høre den underfulle nyhet.

Der inne er det en annen engel i menneskeskikkelse, og han sier: «Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde? Han er ikke her, han er oppstått. Husk hva han sa til dere mens han enda var i Galilea: Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han oppstå.»

Han er oppstått! Han er oppstått! Kvinnene gjentar ordene gang på gang. De har ikke bruk for salvingsoljen. Jesus lever, han er ikke død. Nå husket de at da han talte om sin død, sa han at han skulle stå opp igjen. For en dag dette var for verden! I hast forlot kvinnene graven «med frykt og stor glede, og løp for å fortelle det til disiplene».

Peter og Johannes «så og trodde»

Maria hadde ikke hørt den gode nyheten. Hun gikk derfor til Peter og Johannes med det sørgelige budskapet: «De har tatt Herren bort fra graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham.» Disiplene skyndte seg til graven og fant det slik som Maria hadde sagt. De så linklærne og hodekledet, men de fant ikke Herren. Likevel var det også her vitnesbyrd om at han var stått opp. Gravklærne var ikke kastet skjødesløst til side, men var omhyggelig foldet sammen, hver del på sitt sted. Johannes «så og trodde». Enda forstod han ikke Skriftens ord om at Kristus måtte stå opp fra de døde. Nå husket han likevel Kristi ord som forutsa hans oppstandelse.

Det var Kristus selv som hadde lagt gravklærne så omhyggelig på plass. Da den mektige engelen kom til graven, var det en annen engel som sluttet seg til ham. Det var han som med sin hærs-kare hadde holdt vakt over Herrens legeme. Da engelen fra himmelen rullet steinen bort, gikk de andre inn i graven og løste klærne fra Jesu legeme. Men det var Jesus selv som foldet hver del sammen og la dem på plass. For ham som styrer både stjernene og atomene, er ikke noe uvesentlig. Orden og fullkommenhet kan ses i alt hans verk.

Jesus viser seg for Maria Magdalena

Maria hadde fulgt med Johannes og Peter til graven. Da de drog tilbake til Jerusalem, ble hun igjen. Idet hun så inn i den tomme graven, ble hun fylt med sorg. Men så ble hun var to engler, den ene ved hodet og den andre ved føttene der Jesus hadde ligget. «Hvorfor gråter du, kvinne?» spurte de. Hun svarte: «De har tatt min Herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.»

Så snudde hun seg og gikk bort fra englene. Det som opptok henne, var å finne noen som kunne fortelle hvor det var blitt av Jesu legeme. Nå hørte hun en annen stemme: «Hvorfor gråter du, kvinne? ... Hvem leter du etter?» Med tårefylte øyne så Maria skikkelsen av en mann. Hun trodde det var gartneren, og sa til ham: «Herre, hvis du har tatt ham bort, så si meg hvor du har lagt ham, så skal jeg ta ham med meg.»

[602]

Hvis rikmannens grav ble ansett for å være altfor ærefull for Jesus, ville hun selv skaffe et annet sted for ham. Det fantes en grav som ved Jesu egne ord var blitt ledig, den graven hvor Lasarus hadde ligget. Kunne hun ikke legge sin Herre der? Hun følte at å ha omsorg for hans døde legeme ville være en stor trøst i sorgen.

Men så snakker Jesus til henne med sin egen velkjente stemme: «Maria!» Nå visste hun at det ikke var en fremmed som snakket til henne. Da hun snudde seg, så hun like foran seg den levende Kristus. I sin glede glemte hun at han hadde vært korsfestet. Hun løp mot ham som om hun ville omfavne føttene hans, og utbrøt: «Rabbuni!» Men Jesus løftet hånden og sa: «Rør meg ikke, for jeg er ennå ikke fart opp til Faderen. Men gå til mine brødre og si til dem at jeg farer opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud.» Og Maria gikk av sted til disiplene med det glade budskapet.

Jesus avsto å ta imot hyllest fra sitt folk før han hadde fått forsikringen om at Faderen hadde godtatt hans offer. Han for opp til himmelen og fikk av Gud selv forsikringen om at hans forsoning for menneskenes synder var tilstrekkelig, og at alle ved hans blod kunne oppnå evig liv. Faderen stadfestet den pakten som var gjort med Kristus, at han ville ta imot angerfulle og lojale mennesker og elske dem like høyt som han elsket sin Sønn. Kristus skulle fullbyrde sin gjerning og oppfylle sitt løfte om å gjøre mennesker kosteligere enn rent gull, mer dyrebare «enn gull fra Ofir».2 All makt i himmel og

på jord ble gitt til livets fyrste. Deretter vendte han tilbake til sine etterfølgere i en syndig verden, så han kunne gi dem del i sin makt og herlighet.

Mens Kristus stilte seg frem for Gud og tok imot gaver til sin menighet, kretset disiplenes tanker seg om den tomme graven, og de sørget og gråt. Den dagen som var en jubelens dag for hele himmelen, var for disiplene en dag med uvisshet, forvirring og rådvillhet. Den vantro de viste overfor det kvinnene fortalte, vitnet om hvor langt ned deres tro var sunket. Nyheten om Kristi oppstandelse var så helt annerledes enn det de hadde sett frem til, at de ikke kunne tro det. Det var for godt til å være sant, mente de. De hadde hørt så mye om saddukeernes teorier at de bare hadde uklare begreper om oppstandelsen. De visste knapt hva oppstandelse fra de døde egentlig betydde. De var ute av stand til å fatte en sannhet med et slikt innhold.

Gå og fortell disiplene!

[604] Engelen hadde sagt til kvinnene: «Gå av sted og si til hans disipler og til Peter: Han går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere få se ham, slik som han sa dere.» Disse englene hadde fulgt Jesus som skytsengler under hans liv på jorden, og de hadde vært vitne til at han ble domfelt og korsfestet. De hadde hørt det han sa til disiplene. Det kan man se av deres budskap til dem, og det burde ha overbevist dem. Et slikt utsagn kunne bare stamme fra budbærere som deres oppstandne Herre hadde sendt.

«Si til hans disipler og til Peter,» sa engelen. Siden Kristi død hadde Peter vært knuget av samvittighetsnag. Det som alltid stod for ham, var hans skammelige fornektelse av Herren, og Jesu kjærlige og smertefulle blikk. Blant alle disiplene hadde Peters smerte vært den bitreste. Det er han som får forsikringen om at hans anger er godtatt og hans synd tilgitt, og han blir nevnt ved navn.

«Si til hans disipler og til Peter: Han går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere få se ham.» Alle disiplene hadde sviktet Jesus, og innbydelsen til å møte ham igjen innbefatter dem alle. Han har ikke forkastet dem. Da Maria Magdalena fortalte at hun hadde sett Herren, gjentok hun oppfordringen om å møte ham i Galilea. For tredje gang ble budskapet sendt til dem. Etter at Jesus hadde vært

hos sin Far, viste han seg for de andre kvinnene og sa: «Vær hilset!» Og de gikk frem og omfavnet føttene hans og tilbad ham. Jesus sa til dem: «Frykt ikke! Gå og si til mine brødre at de skal dra til Galilea. Der skal de se meg.»

Det første Kristus gjorde etter oppstandelsen var å overbevise disiplene om hans uforminskede hengivenhet og omhu for dem. For å gi dem bevis på at han var deres levende frelser som hadde brutt gravens lenker og ikke lenger kunne holdes i dødens fangenskap, viste han seg for dem igjen og igjen. Han gjorde det også for å vise at han hadde det samme kjærlige sinnelag som da han var hos dem som deres avholdte lærer. Han ville knytte dem enda fastere til seg med kjærlighetens bånd. Derfor sa han: Gå og si til mine brødre at de skal møte meg i Galilea!

Da disiplene hørte dette tydelige kallet, begynte de å tenke på det Kristus hadde forutsagt om sin oppstandelse. Men selv nå kunne de ikke glede seg. De kunne ikke fri seg fra tvilen og rådvillheten. Ikke engang da kvinnene forsikret at de hadde sett Herren, ville disiplene tro det. De mente det måtte være et synsbedrag.

Vanskelighetene syntes å tårne seg opp. På den sjettede dag i uken så de at deres mester døde. Den første dag i uken etter opplevde de at hans legeme var blitt fjernet, og at de ble anklaget for å ha stjålet og fjernet det for å bedra folket. De var fortvilt med tanke på hvordan de skulle kunne fjerne det falske inntrykket som festet seg hos stadig flere. De fryktet prestenes fiendskap og folkets harme, og lengtet etter at Jesus skulle være hos dem, han som hadde hjulpet dem i alle vanskeligheter.

Ofte gjentok de ordene: «Og vi som hadde håpet at det var han som skulle utfri Israel!» Ensomme og nedtrykte husket de at han hadde sagt: «Gjør de slik med det grønne tre, hvordan skal det da gå med det tørre?»³ De kom sammen på det øvre rommet, lukket døren og stengte den forsvarlig, for de visste at når som helst kunne de lide samme skjebne som deres kjære lærer.

Hele denne tiden kunne de ha frydet seg over at Jesus var oppstått. I hagen hadde Maria stått gråtende mens han var like ved siden av henne. Øynene hennes var så blendet av tårer at hun ikke kjente ham igjen. Og disiplene var så tynget av sorg at de ikke trodde englenes budskap eller det Kristus selv hadde sagt.

Mange handler fremdeles på samme måte som disse disiplene gjorde. Hvor mange gjentar ikke Marias fortvilte rop: «De har tatt min Herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.» Hvor mange kunne ikke ha funnet trøst i Jesu ord: «Hvorfor gråter du? ... Hvem leter du etter?» Han er like ved siden av dem, men deres tårevåte øyne er ikke i stand til å oppdage ham. Han snakker til dem, men de forstår det ikke.

Om det bøyde hodet bare ble løftet og øynene åpnet så de kunne se ham, og at ørene kunne lytte til hans røst: «Skynd dere av sted til hans disipler og si: Han er stått opp fra de døde!» Si til dem at de ikke skal se på Josefs nye grav som var lukket med en stor stein og forseglet med det romerske segl. Kristus er ikke der. Se ikke på det tomme gravstedet! Sørg ikke som de som er uten håp og hjelp. Jesus lever! Og fordi han lever, skal vi også leve. La den glade sangen lyde fra takknemlige hjerter og fra lepper som er berørt av hellig ild: Kristus er oppstått! Han lever for å gå i forbønn for oss. Grip dette håpet, for det er som et anker for sjelen, trygt og fast! Tro, og du skal se Guds herlighet. Matt 28,1.5-10; Mark 16,1-8; Luk 24,1-12;

[606] Joh 20,1-18

På veien til Emmaus

Sent om ettermiddagen på oppstandelsesdagen var to av disiplene på vei til Emmaus, en liten landsby om lag tolv kilometer fra Jerusalem. Disse disiplene hadde ingen fremtredende plass, men de var blant dem som trodde på Jesus. De var kommet til byen for å feire påsken, men de var i høy grad forvirret på grunn av de begivenheter som nylig hadde funnet sted. De hadde hørt morgens nyheter om at Kristi legeme var blitt fjernet fra graven, og også om kvinnene som hadde sett englene og møtt Jesus.

De to disiplene var nå på vei hjem for å grunne på dette og for å be. Sørgmodige som de var, fortsatte de sin kveldsvandring. Mens de samtalte om det som hadde hendt i forbindelse med rettergangen og korsfestelsen. Aldri før hadde de vært så nedtrykte. Uten håp og uten tro vandret de i skyggen av korset.

De var ikke kommet langt før en fremmed mann slo følge med dem, men de var så overveldet av tungsinn og skuffelse at de ikke la så nøye merke til ham. De fortsatte sin samtale og gav uttrykk for sine innerste tanker. De drøftet det som Kristus hadde fremholdt, og som de syntes å være ute av stand til å fatte.

Mens de snakket om begivenhetene som hadde funnet sted, lengtet Jesus etter å trøste dem. Han så hvor sorgfulle de var, og forstod de motstridende og forvirrende tanker som fikk dem til å spørre seg selv om denne mannen som fant seg i å bli så ydmyket, virkelig kunne være Kristus? De kunne ikke holde sorgens tårer tilbake. Jesus visste at de var knyttet til ham i kjærlighet, og han lengtet etter å tørke bort tårene deres og fylle dem med fryd og glede. Men først måtte han lære dem noe som de aldri skulle glemme.

Han sa til dem: «Hva er det dere går og snakker så ivrig om?» De stanset og så bedrøvet opp. Den ene, som hette Kleopas, svarte: «Du må være den eneste tilreisende i Jerusalem som ikke vet hva som er hendt der i disse dager.» De fortalte ham om sin skuffelse i forbindelse med Mesteren som «var en profet, mektig i ord og gjerning for Gud og hele folket. Men våre overprester og rådsherrer

[607]

utleverte ham og fikk ham dømt til døden og korsfestet ham». Med hjerter som var såre av skuffelse, og med skjelvende lepper føyde de til: «Og vi som hadde håpet at det var han som skulle utfri Israel! Men nå har det allerede gått tre dager siden dette hendte.»

Det var merkelig at de ikke husket det Jesus hadde sagt, og var klar over at han hadde forutsagt de begivenhetene som hadde funnet sted. De innså ikke at den siste delen av det han hadde forutsagt, ville bli oppfylt like sikkert som den første delen, og at han skulle stå opp igjen den tredje dagen. Det var dette de skulle ha husket. Prestene og rådsherrene glemte det ikke. Neste dag, dagen etter helgaften, gikk overprestene og fariseerne sammen til Pilatus og sa: «Herre, vi er kommet til å tenke på hva denne bedrageren sa da han ennå levde: Etter tre dager skal jeg oppstå.» 1 Men de hadde glemt dette.

Da sa han til dem: «Så uforstandige dere er, og så trege til å tro alt det profetene har sagt! Måtte ikke Messias lide dette og så gå inn til sin herlighet?» Disiplene undret seg over hvem denne fremmede mannen var, når han på denne måten kunne trenge inn i selve sjelsdypet hos dem og tale med slikt alvor, en slik ømhet og sympati, og var så full av håp. For første gang siden Kristus ble forrådt, begynte de selv å håpe. Gang på gang så de ivrig på ham og tenkte at det han sa, var akkurat slik som Kristus ville ha sagt det. De ble svært forbauset, og hjertet begynte å banke av glad forventning.

Kristus begynte med Moses, bibelhistoriens Alfa, og utla for dem det som står om ham i alle skriftene. Hadde han med det samme gitt seg til kjenne for dem, ville de ha vært fullt ut tilfredsstilt, og i sin store glede ville de ikke ha følt trang til noe mer. Men det var nødvendig for dem å forstå det vitnesbyrdet som forbildene og profetiene i Det gamle testamente åpenbarte om ham. Det var dette deres tro måtte være grunnet på. Kristus utførte ikke noe mirakel for å overbevise dem, men det første han gjorde, var å forklare Den Hellige skrift. De hadde oppfattet hans død som slutten på alt håp. Nå viste han ut fra profetene at dette var det absolutt sterkeste bevis som kunne styrke deres tro.

I den undervisning Jesus gav disse disiplene, påviste han betydningen av Det gamle testamentes vitnesbyrd om hans misjon. Mange bekjennende kristne i vår tid forkaster Det gamle testamente og hevder at det ikke lenger er til noen nytte. Men dette er ikke i samsvar med det Kristus lærte. Så høyt verdsatte han det, at han en

gang sa: «Hører de ikke på Moses og profetene, så lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.»²

Det er Kristus som taler gjennom patriarker og profeter helt fra Adams dager frem til tidens avsluttende begivenheter. Han blir like klart åpenbart i Det gamle testamente som i Det nye. Det er lyset fra den profetiske fortid som på en vakker og tydelig måte fremstiller Kristi liv og den undervisning vi finner i Det nye testamente. Kristi mirakler er et bevis på hans guddom. Men man finner et sterkere bevis på at han er verdens gjenløser når man sammenligner profetiene i Det gamle testamente med det som fortelles i Det nye.

[608]

Ved å ta utgangspunkt i profetiene gav Kristus disse disiplene en korrekt fremstilling av hva han skulle være som menneske. Den forventning de hadde hatt om en Messias som skulle overta sin trone og sin kongemakt i samsvar med menneskers ønsker, hadde vært villedende. Den ville være en hindring for en riktig forståelse av at han skulle stige ned fra den høyeste til den laveste posisjon som noen kunne ha. Han ønsket at disiplenes begreper på alle måter skulle være rene og sanne. Det var nødvendig at de i størst mulig grad forstod den lidelsens kalk han måtte drikke.

Han viste dem at den fryktelige kampen som de enda ikke kunne fatte, var oppfyllelsen av den pakt som ble gjort før verdens grunnvoll var lagt. Kristus måtte dø slik som enhver lovovertreder må dø hvis han fortsetter i synd. Alt dette måtte skje. Det skulle likevel ikke ende i nederlag, men med en herlig og evig seier. Jesus fortalte dem at alt måtte gjøres for å frelse verden fra synd. Med iver og utholdenhet måtte hans etterfølgere leve som han levde, og arbeide som han arbeidet.

Slik samtalte Kristus med disiplene og åpnet deres sinn så de kunne forstå Den Hellige skrift. De var slitne, men det hindret ikke samtalen. Jesus uttalte ord fulle av liv og forsikring. Men enda var øynene deres ikke åpnet. Da han fortalte dem hvordan Jerusalem skulle bli ødelagt, så de med sorg ut over den dødsdømte byen. Men enda ante de ikke hvem de hadde følge med. De hadde ingen anelse om at han som de samtalte om, gikk ved siden av dem, for Kristus omtalte seg selv som om han var en annen person. De tenkte at han var en av dem som hadde vært til stede ved den store høytiden, og som nå var på vei hjem.

Han gikk like forsiktig som de gjorde, der veien var steinet og ujevn. Av og til stanset han sammen med dem for å ta en liten hvil. Slik fortsatte de langs den berglendte veien mens han gikk ved siden av dem, han som snart skulle innta sin plass ved Guds høyre hånd, og som kunne si: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord.»³

Mens de var underveis, gikk solen ned, og før de nådde frem dit de skulle, hadde de som var ute på åkrene, sluttet arbeidet for dagen. Da de to disiplene skulle til å gå inn i huset der de bodde, lot det til at den fremmede ville gå videre. Men disiplene følte at det var noe som drog dem til ham. De hungret etter å høre mer av det han hadde å si. «Bli hos oss!» sa de. Det lot ikke til at han tok imot innbydelsen, men de bad ham inntrengende og sa: «Det lir mot kveld, og dagen heller.» Kristus gav etter for deres ønske, og han gikk «med inn og ble hos dem». Hvis disiplene ikke hadde bedt ham så inntrengende, ville de ikke ha fått vite at han var deres oppstandne Herre.

[609] Kristus tvinger seg aldri inn på noen. Han interesserer seg for dem som trenger ham. Med glede vil han gå inn i det fattigste hjem og oppmuntre de mest uanselige og beskjedne. Men hvis mennesker er for likeglade til å tenke på den himmelske gjesten eller be ham om å bli hos dem, går han videre. Slik er det mange som lider et stort tap. De kjenner ikke Kristus mer enn disiplene gjorde da han gikk sammen med dem på veien.

Den enkle kveldsmaten som består av brød, er snart gjort i stand. Den blir satt frem for gjesten som har satt seg ved enden av bordet. Nå rekker han ut hendene for å velsigne maten. Disiplene farer sammen av forbauselse. Han rekker ut hendene nøyaktig på samme måte som deres mester pleide å gjøre. De ser nøyere etter. Og der! De kan se naglemerkene i hendene hans! Begge utbryter samtidig: Det er Herren Jesus! Han er stått opp fra de døde!

De er i ferd med å kaste seg ned for ham og tilbe. Men han er blitt usynlig for dem. De ser på den plassen hvor han satt, han som nylig hadde ligget i graven. Og de sier til hverandre: «Brant ikke våre hjerter i oss da han talte til oss på veien og åpnet skriftene for oss?»

Med denne herlige nyheten å bringe kan de ikke bli sittende og snakke. Tretthet og sult er borte. De forlater maten urørt, og fulle av glede bryter de straks opp og begir seg ut på den samme veien

som de var kommet. De skynder seg av sted for å fortelle dette til disiplene i byen.

På enkelte steder er veien utrygg, men de klatrer over de bratte kneikene og glir på de glatte fjellrabbene. De ser ikke og vet ikke at de blir beskyttet av ham som har gått veien sammen med dem. Med vandringsstaven i hånden jager de fremover og ønsker bare at det kunne skje enda fortere. De kommer bort fra stien, men finner den igjen. Somme tider løper de, og noen ganger snubler de mens de skynder seg videre med sin usynlige ledsager tett ved siden av seg hele veien.

Natten er mørk, men «rettferds sol» skinner på dem. Hjertet i dem banker av fryd. Det er som om de er i en ny verden. Kristus er en levende frelser. De sørger ikke lenger over ham som en som er død. Gang på gang gjentar de: Kristus er oppstått! Det er dette budskapet de har med til dem som sørger. De må fortelle dem den underfulle erfaringen om vandringen til Emmaus. De må fortelle hvem det var som slo følge med dem på veien. De bringer det mest storslagne budskap som noen gang er gitt til verden, et gledens budskap som slektenes håp for tid og evighet bygger på. Luk 24,13-33

[610]

Fra tvil til tro

Når de to disiplene kommer frem til Jerusalem, går de inn gjennom Østporten, som ved festlige anledninger holdes åpen om natten. Husene ligger mørke og stille.

Nattevandrerne kommer seg frem gjennom de trange gatene ved hjelp av lyset fra månen som går opp. De går opp på salen ovenpå der Jesus tilbrakte noen timer den siste kvelden før han døde, for de vet at de kan finne de andre disiplene der. Selv om det er sent, vet de at disiplene likevel ikke kan sove før de har fått visshet for hva som er skjedd med Herrens legeme. De finner døren til salen forsvarlig stengt, og de banker på for å komme inn, men det kommer ikke noe svar. Alt er stille. Så sier de hvem de er. Døren blir forsiktig åpnet, og en annen, en usynlig, går inn sammen med dem. Så blir døren låst for å holde spioner ute.

Jesus viser seg for disiplene

De to disiplene finner at de andre er opprømt og fulle av undring. Alle bryter ut i takk og pris og sier: «Herren er virkelig oppstått og har vist seg for Simon.» De to, som er andpustne fordi de har hatt slik hast med å komme frem, forteller nå den gledelige erfaringen om hvordan Jesus har vist seg for dem. De er nettopp ferdige, og noen sier at de ikke kan tro det, for det er altfor godt til å være sant. Plutselig står en annen person foran dem. Hvert øye er festet på den fremmede. Ingen har banket på for å komme inn. Ingen har hørt noe fottrinn. Disiplene er forskrekket og undrer seg på hva dette betyr. Så hører de en stemme som ikke kan tilhøre noen annen enn Mesteren. Klart og tydelig lyder ordene: «Fred være med dere!»

[611] De ble forskrekket og redde, for de trodde at de så en ånd. Men han sa til dem: «Hvorfor er dere forferdet, og hvorfor lar dere tvilen stige opp i dere? Se på mine hender og mine føtter; det er meg. Ta på meg og se! En ånd har da ikke kjøtt og ben, som dere ser at jeg har.» Dermed viste han dem hendene og føttene sine.

De så hendene og føttene med merker etter de grufulle naglene, og de kjente igjen stemmen hans, som ikke var lik noen annen de tidligere hadde hørt. Men enda kunne de ikke tro for bare glede og undring. Da spurte han: «Har dere noe å spise?» De gav ham et stykke stekt fisk, og han tok det og spiste mens de så på. «Disiplene ble glade da de så Herren.» Tro og glede kom i stedet for vantro. Med følelser som ikke kunne uttrykkes med ord, erkjente de nå at Jesus var oppstått.

Da Jesus ble født, hadde engelen kunngjort: «Fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag!» Og nå, første gang han viste seg for disiplene etter sin oppstandelse, hilste han dem med de velsignede ord: «Fred være med dere!» Jesus er alltid beredt til å tale fred til mennesker som er tynget av tvil og frykt. Han venter på at vi skal åpne hjertets dør for ham og si: Bli hos oss! Han sier: «Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham og han med meg.» 1

Jesu oppstandelse var et forbilde på den endelige oppstandelse av alle som sover i ham. Ansiktet til den oppstandne frelser, hans måte å være på og tale på, alt var vel kjent for disiplene. Likesom Jesus stod opp fra de døde, skal de som er sovnet inn i ham, stå opp igjen. Vi skal kjenne våre venner slik som disiplene kjente Jesus. De kan ha vært misdannet, syke eller funksjonshemmet i dette liv som er underlagt døden. Men de står opp fullkommen friske og velskapte. Likevel vil de bevare sin identitet helt og fullt i sine herliggjorte legemer. «Da skal jeg forstå fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.»² I det ansiktet som stråler av lyset fra Jesu ansikt, skal vi kjenne igjen trekkene hos dem vi elsker.

Disiplenes misjonsoppdrag

Da Jesus møttes med disiplene, minnet han dem om det han hadde talt til dem før han døde, at alt som var skrevet om ham i Moseloven, hos profetene og i Salmene, måtte oppfylles. Da åpnet han deres forstand så de kunne forstå skriftene, og sa til dem: «Slik står det skrevet: Kristus skal lide og stå opp fra de døde tredje dag, og i hans navn skal omvendelse og tilgivelse for syndene forkynnes

for alle folkeslag; dere skal begynne i Jerusalem. Dere er vitner om dette.»

[612] Disiplene begynte å forstå arten og omfanget av den misjon de skulle utføre. De underfulle sannheter Kristus hadde betrodd dem, skulle de kunngjøre for verden. Begivenhetene i hans liv, hans død og oppstandelse, profetiene som kunngjorde disse begivenhetene, helligheten av Guds lov, frelsesplanens hemmeligheter, Jesu makt til å tilgi synd - alt dette skulle de være vitner om, og gjøre det kjent for verden. De skulle forkynne fredens og frelsens evangelium ved omvendelse og ved Kristi makt. «Så åndet han på dem og sa: «Ta imot Den Hellige Ånd. Dersom dere tilgir noen deres synder, da er de tilgitt. Dersom dere fastholder dem for noen, da er de fastholdt.»»

Den Hellige Ånd hadde enda ikke manifestert seg i sin fylde, for Kristus var enda ikke herliggjort. Denne mer fullstendige utgytelse av Ånden fant ikke sted før etter Kristi himmelfart. Disiplene kunne ikke oppfylle oppdraget om å forkynne evangeliet for verden før de hadde tatt imot Ånden. Men den ble nå gitt i en særskilt hensikt. Før disiplene kunne utføre sine plikter i forbindelse med menigheten, gav Kristus dem Den Hellige Ånd idet han åndet på dem. Han betrodde dem et høyhellig verv, og ønsket å gjøre det klart for dem at denne gjerningen ikke kunne utføres uten Guds Ånd.

Den Hellige Ånd gir sjelen liv. Å formidle Ånden er å formidle Kristi liv. Det gjør at mottageren blir gjennomtrengt av Kristi egenskaper. Bare de som på den måten er blitt undervist av Gud, de som opplever Åndens virksomhet i sitt indre, og som i sitt eget liv åpenbarer Kristi liv, kan være representanter som gjør tjeneste til gagn for menigheten.

«Dersom dere tilgir noen deres synder, da er de tilgitt. Dersom dere fastholder dem for noen, da er de fastholdt.» Kristus gir ikke her frihet for noe menneske til å dømme andre. I bergprekenen forbød han slikt. Bare Gud kan gjøre det. Men på menigheten som organisasjon legger han et ansvar for de enkelte medlemmer. Overfor dem som faller i synd, har menigheten plikt til å advare, undervise og om mulig gjenopprette. «Overbevis, tal strengt, tal trøst!» sier Herren. «Gi ikke opp når du lærer dem.»³

Dere skal handle med troskap og fasthet overfor enhver overtreder. Advar hvert menneske som er i fare. Ingen må bedra seg selv. Kall synden med dens rette navn. Fremhold hva Gud har sagt om

løgn, sabbatsbrudd, tyveri, avgudsdyrkelse og ethvert annet onde. «De som gjør slikt, skal ikke arve Guds rike.»⁴ Hvis de turer frem i synd, vil den dom dere har avsagt ifølge Guds ord, bli felt over dem i himmelen. Ved å velge å synde fornekter de Kristus. Da må menigheten vise at den ikke godkjenner deres handlinger, ellers vanærer den selv sin Herre. Den må si det samme om synd som Gud sier om den. Den må behandle synd slik som Gud har anvist. Da vil dens beslutning bli stadfestet i himmelen. Den som forkaster menighetens myndighet, forkaster Kristi egen myndighet.

Men bildet har også en lysere side. «Dersom dere tilgir noen deres synder, da er de tilgitt.» Denne tanken må være den første og den fremste. I arbeidet for dem som feiler, må hvert øye være vendt mot Kristus. Hyrdene må ha omsorg for den hjord som Herren tar seg av. De må tale til de feilende om Kristi tilgivende nåde. De må oppmuntre synderen til å vende om og tro på ham som kan tilgi. På grunnlag av Guds ords autoritet må de si: «Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rensar oss for all urett.» Alle som vender om, har denne forsikring: «Herren skal igjen vise barmhjertighet mot oss og trå våre misgjerninger under fot. Du skal kaste alle våre synder ned i havets dyp.»⁵

Med takknemlighet må menigheten godkjenne synderens omvendelse. Den som angrer, må bli ført ut av vantroens mørke og inn i troens og rettferdighetens lys. Han må legge sin skjelvende hånd i Jesu kjærlige hånd. En slik tilgivelse blir stadfestet i himmelen. [614]

Bare på den måten har menigheten makt til å meddele frikjennelse for synderen. Syndstilgivelse kan bare skje ved det som Kristus har gjort for oss. Ikke noe menneske og ingen gruppe mennesker har fått makt til å fri sjelen for skyld. Kristus påla disiplene å forkynne syndenes forlatelse i hans navn blant alle folkeslag. Men selv fikk de ingen myndighet til å ta bort en eneste flekk av synd. Jesu navn er det eneste vi kan bli frelst ved, «for i hele verden er det blant mennesker ikke gitt noe annet navn som vi kan bli frelst ved».⁶

Tvileren Tomas

Da Jesus først møttes med disiplene på salen i Jerusalem, var Tomas ikke sammen med dem. Han hørte det de andre fortalte og fikk rikelig med beviser for at Jesus var stått opp fra de døde. Men hans

sinn var fylt av mørke og vanтро. Da han hørte at de andre disiplene fortalte om hvordan den oppstandne frelser hadde åpenbart seg, tjente det bare til å gjøre ham enda mer fortvilt. Hvis Jesus virkelig var stått opp fra de døde, kunne det ikke lenger være noe håp om et bokstavelig, jordisk rike. Det såret også hans forfengelighet å tenke på at Jesus skulle vise seg for alle disiplene unntatt ham. Han hadde bestemt seg for at han ikke ville tro, og i en hel uke ruget han over den triste situasjonen. Den så bare desto mørkere ut sammenlignet med håpet og troen hos de andre disiplene.

I denne tiden uttalte han gang på gang: «Dersom jeg ikke får se naglemerket i hendene hans og får legge fingeren i det og stikke hånden i hans side, vil jeg ikke tro.» Han ville ikke se med de andres øyne eller ha en tro som var avhengig av deres utsagn. Han elsket sin Herre inderlig, men han hadde latt misunnelse og vanтро få makten i sinn og hjerte.

Flere av disiplene gjorde nå den velkjente salen ovenpå til sitt midlertidige hjem, og om kvelden var alle unntatt Tomas samlet der. En kveld bestemte Tomas seg for å være sammen med de andre. På tross av sin vanтро hadde han et svakt håp om at de gode nyhetene var sanne. Mens disiplene hadde sitt kveldsmåltid, snakket de om de bevisene Kristus hadde gitt i profetiene. Da kom Jesus mens dørene var lukket; han stod midt iblant dem og sa: «Fred være med dere.»

[615] Så snudde Jesus seg mot Tomas og sa: «Kom med fingeren din, og se mine hender, og kom med hånden, og stikk den i min side. Vær ikke vanтро, men troende!» Dette viste at han kjente til det Tomas tenkte og det han hadde sagt. Den tvilende disippelen visste at ingen av de andre hadde sett Jesus på en uke. De kunne derfor ikke ha fortalt ham om hans vanтро. Han gjenkjente ham som stod der foran ham, som sin Herre. Noe ytterligere bevis ønsket han ikke. Hjertet banket av glede mens han kastet seg ned for Jesus og ropte: «Min Herre og min Gud!»

Jesus godtok hans innrømmelse, men gav ham denne milde irettesettelsen: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser og likevel tror.» Jesus ville satt større pris på den tro Tomas hadde, hvis han hadde vært villig til å godta det de andre disiplene hadde sagt. Dersom verden i dag skulle gjøre det samme som Tomas, ville ingen tro til frelse. Alle som tar imot Kristus, må gjøre det på grunn av vitnesbyrd fra andre.

Mange som gir etter for tvil, unnskylder seg med at hvis de hadde de bevisene som Tomas hadde fra sine trosfeller, ville de tro. De tenker ikke over at de ikke bare har disse bevisene, men langt mer. Mange som i likhet med Tomas venter på at all årsak til tvil skal bli fjernet, vil aldri få sine ønsker oppfylt. Gradvis blir de mer og mer fastlåst i sin vantro. De som lærer seg selv opp til å se på de mørke sidene, og som murrer og klager, vet ikke hva de gjør. De sår tvilens frø, og de vil komme til å høste tvilens frukt. Når den tiden kommer da tro og tillit er mest påkrevd, vil mange oppdage at de er ute av stand til å håpe og tro.

Ved sin handlemåte overfor Tomas gav Jesus sine etterfølgere noe å tenke på. Hans eksempel viser hvordan vi bør opptre overfor dem som er svake i troen, og som gir plass for tvil. Jesus øste ikke bebreidelser ut over Tomas, og heller ikke innlot han seg i noen slags ordstrid med ham. Han åpnet seg selv for tvileren.

Tomas hadde vært høyst urimelig ved å diktere betingelsene for å tro. Men Jesus brøt ned alle disse skrankene ved sin storsinnede kjærlighet og hensynsfullhet. Vantro overvinnnes sjelden ved ordstrid. Den blir snarere ansporet til selvforsvar og finner stadig ny støtte og nye unnskyldninger. Men når Jesus i sin kjærlighet blir åpenbart som den korsfestede frelser, vil det fra mange som før var uvillige, lyde den samme erkjennelse som Tomas kom til: «Min Herre og min Gud!» Luk 24,33-48; Joh 20,19-29

Gjensyn i Galilea

Jesus hadde avtalt å møte disiplene i Galilea, og så snart påskeuken var slutt, drog de dit. Hvis de hadde vært borte fra Jerusalem under høytiden, ville det ha blitt tolket som motvilje og kjetteri. Derfor ble de til den var slutt. Men etterpå vendte de med glede hjemover for å møte Kristus slik som han hadde sagt.

På kjente steder

Sju av disiplene reiste sammen. De hadde på seg enkle klær som fiskerne brukte. De var fattige på jordisk gods, men rike når det gjaldt kunnskap og etterlevelse av sannheten som i Guds øyne gav dem den høyeste rang som lærere. De hadde ikke fått sin opplæring i profetskolene, men i tre år hadde de fått undervisning av den største lærer som verden noen gang har sett. Under hans opplæring var de blitt opplyst, dyktiggjort og foredlet til å være sendebud som kunne lede mennesker til kunnskap om sannheten.

[617] En stor del av tiden hadde Jesus tilbrakt i nærheten av Genesaretsjøen. Da disiplene kom sammen på et sted hvor det var lite sannsynlig at noen ville forstyrre dem, var de omgitt av minner om ham og hans undergjerninger. På denne sjøen hadde han vandret på bølgene for å redde dem da de var i fare, og den fryktelige stormen drev dem mot undergang. Her hadde han befalt stormen å legge seg. Innen synsvidde var den stranden hvor mer enn ti tusen mennesker var blitt mett med noen få brød og et par fisker. Ikke langt borte lå Kapernaum som hadde vært skueplassen for så mange mirakler. I disse omgivelsene var det mye som minnet om Jesu ord og handlinger.

Det var en fin kveld. Peter, som fremdeles hadde mye av sin gamle kjærlighet til båter og fiske, foreslo at de skulle dra ut på sjøen og kaste garn. Alle var enige i dette, for de trengte mat og klær. Var de heldige med nattens fangst, ville de få et utbytte som kunne skaffe dem det de trengte. Så drog de ut på sjøen, men de

fikk ingenting. De holdt på hele natten, men uten hell. I de lange, slitsomme timene snakket de sammen om sin Herre som nå ikke var der. De gjenkalte i erindringen de underfulle begivenheter som de hadde vært vitne til mens han oppholdt seg ved sjøen, og de undret seg over hva det skulle bli til med dem i fremtiden. Utsiktene gjorde dem mer og mer triste.

Sammen igjen

En ensom tilskuer inne på stranden fulgte dem hele tiden med øynene mens han selv var usynlig. Endelig begynte det å gry av dag. Båten var bare et lite stykke fra land da disiplene så en fremmed som stod inne på stranden. Plutselig spurte han: «Dere har vel ikke noe fisk, barn?» «Nei,» svarte de. Da sa han til dem: «Kast noten ut på høyre side av båten, så skal dere få fisk.» De kastet noten ut, og nå klarte de ikke å dra den opp, så mye fisk hadde de fått.

Johannes drog kjensel på den fremmede, og sa til Peter: «Det er Herren!» Peter ble så oppløftet og glad at han i sin iver hoppet i sjøen, og snart stod han ved siden av Jesus. De andre disiplene kom etter i båten og drog noten med fisken etter seg. Da de var kommet i land, så de en kullild der med fisk og brød.

De var altfor forbauset til å spørre hvor ilden og maten kom fra. «Kom hit med noen av de fiskene dere fikk,» sa Jesus. Peter skyndte seg og fikk tak i noten som han hadde sluppet, og hjalp de andre med å dra den på land. Da arbeidet var utført og forberedelsene gjort, bad Jesus dem komme og spise. Han brøt brødet og delte maten mellom dem. Alle sju kjente og anerkjente ham. Nå kom de til å tenke på miraklet da han mettet de fem tusen i fjellskråningen. De var grepet av en hemmelighetsfull ærefrykt, og i taushet stirret de på den oppstandne frelser.

På en livaktig måte husket de begivenheten ved sjøen da Jesus bad dem følge ham. De husket hvordan de på hans befaling hadde lagt ut på dypet og kastet ut garnet, og fangsten hadde vært så stor at garnet holdt på å revne. Etterpå hadde Jesus kalt dem til å forlate fiskebåtene, og lovt å gjøre dem til menneskefiskere.

Det var for å minne dem om denne begivenheten og forsterke inntrykket av den, at han igjen utførte miraklet. Dette var en fornyelse av oppdraget til disiplene. Det viste dem at Jesu død ikke hadde

[618] redusert deres forpliktelse til å utføre den oppgaven han hadde gitt dem. Selv om de ikke lenger kunne ha personlig samvær med ham, og ikke ha de midler til underhold som deres tidligere yrke hadde gitt dem, ville den oppstandne frelser fremdeles ha omsorg for dem. Mens de utførte hans gjerning, ville han sørge for det de behøvde. Jesus hadde en hensikt med å by dem kaste garnet ut på høyre side av båten. Det var på den siden han stod på stranden. Det var troens side. Hvis de arbeidet sammen med ham, så hans guddomskraft ble forent med deres menneskelige tiltak, ville gjerningen lykkes.

Kristus hadde også noe annet å undervise om, noe som særlig gjaldt Peter. Hans fornektelse av Jesus stod i skammelig motsetning til hans tidligere troskaps erklæring. Han hadde vanæret Kristus og pådratt seg mistillit fra de andre disiplene. De tenkte at han ikke ville få tillatelse til igjen å innta sin tidligere posisjon blant dem. Selv følte han at han hadde forspilt den tillit han hadde hatt. Før han igjen ble kalt til å oppta sin gjerning som apostel, måtte han overfor dem alle gi bevis på at han angret. Uten dette kunne hans synd, selv om han hadde angret den, ha ødelagt hans innflytelse som en Kristi tjener. Jesus gav ham anledning til å vinne de andres tillit, og så langt det var mulig, fjerne den skam han hadde påført evangeliet.

Dette inneholder en undervisning til alle Kristi etterfølgere. Evangeliet går aldri på akkord med det onde. Det kan ikke unnskyldes synd. Hemmelige synder skal bare bekjennes for Gud. Men for åpenbare synder kreves det åpen bekjennelse. Skammen som er en følge av den synden en Jesu etterfølger begår, rammer Kristus. Den får Satan til å triumfere og vaklende mennesker til å snuble. Ved å gi bevis på anger og omvendelse skal en Jesu etterfølger så langt det står i hans makt, fjerne denne skamplett.

Jesus og Peter

Mens Jesus og disiplene spiste sammen på stranden, sa Jesus til Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn de andre her?» Med dette tenkte han på de andre disiplene. Peter hadde engang erklært: «Om så alle vender seg bort fra deg, kommer jeg aldri til å gjøre det.» I Men nå vurderer han seg selv på en sannere måte. Han svarer: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Det er ingen bastant forsikring om at hans kjærlighet er større enn de andres.

Han gir ikke uttrykk for sin egen mening om sin hengivenhet. I stedet lar han ham som kan lese alle skjulte motiver, bedømme hans oppriktighet. «Du vet at jeg har deg kjær.» Og Jesus sier til ham: «Fø mine lam!»

Igjen setter Jesus ham på prøve idet han gjentar de samme ordene: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?» Denne gangen spurte han ikke Peter om han elsket ham mer enn de andre disiplene gjorde. Det andre svaret var likesom det første, uten noen utpreget forsikring: «Ja, Herre, du vet jeg har deg kjær.» Jesus sa til ham: «Vær hyrde for mine sauer!»

Enda en gang kommer Jesus med det samme prøvende spørsmålet: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?» Peter ble bedrøvet. Han tenkte at Jesus tvilte på hans kjærlighet. Han visste at hans Herre hadde grunn til å ha mistillit til ham, og med dypfølt smerte svarte han: «Herre, du vet alt; du vet at jeg har deg kjær.» Igjen sa Jesus til ham: «Fø mine sauer!»

Tre ganger hadde Peter åpenlyst fornektet sin Herre. Tre ganger lot Jesus ham gi forsikring om sin kjærlighet og troskap ved å komme med det samme påtrengende spørsmålet som traff lik en pil i hans sårede hjerte. Overfor disippelflokken åpenbarte Jesus hvor dyp Peters anger var, og han viste hvor grundig ydmyket den selvsikre disippelen var blitt.

Av naturen var Peter ivrig og impulsiv, og Satan benyttet seg av disse karaktertrekk til å føre ham til fall. Straks før Peters fall hadde Jesus sagt til ham: «Satan har krevd å få sikte dere som hvete. Men jeg bad for deg at din tro ikke måtte svikte. Og når du igjen vender om, da skal du styrke dine brødre.»² Nå var tiden kommet, og forvandlingen hos Peter var tydelig. Jesu nærgående og prøvende spørsmål hadde ikke fremkalt et eneste brautende, selvsikkert svar. På grunn av sin ydmykelse og anger var Peter bedre beredt nå enn noen gang før til å tjene som hyrde for hjorden.

Den første gjerning Kristus betrodde Peter etter å ha gjeninnsatt ham i tjenesten, var å fø lammene. Det var en gjerning som Peter hadde liten erfaring i. Den ville kreve stor forsiktighet og ømhet, mye tålmod og utholdenhet. Den innebar å tjene dem som var nye i troen, undervise de ukyndige, åpne Den Hellige skrift for dem og lære dem å gjøre nytte i Kristi tjeneste. Hittil hadde Peter ikke vært skikket til dette, ikke engang til å forstå betydningen av det. Men

dette var den gjerning Kristus kalte ham til. Peters egen erfaring i lidelse og anger hadde forberedt ham til den.

Før sitt fall opptrådte Peter ubetenksomt og impulsivt. Han var alltid ferdig til å korrigere andre og gi uttrykk for sin egen mening før han hadde en klar oppfatning av seg selv eller hva han burde si. Men den omvendte Peter var helt annerledes. Han beholdt sin tidligere glød, men Kristi nåde virket regulerende på hans iver. Han var ikke lenger oppfarende, selvgod og stor egne øyne, men rolig, behersket og lærvillig. Nå kunne han ikke bare fø lammene, men også sauene i Kristi hjord.

Jesu handlemåte overfor Peter inneholdt en undervisning for ham og de andre disiplene. Den lærte dem å møte overtrederen med tålmodighet, medfølelse og tilgivende kjærlighet. Selv om Peter hadde fornektet sin Herre, vaklet aldri Jesu kjærlighet til ham. Nettopp en slik kjærlighet skulle underhyrden ha til de sauer og lam som var overlatt til hans omsorg. Når Peter husket sin egen svakhet og sitt fall, skulle han behandle sin hjord like ømt som Kristus hadde behandlet ham.

Det var et viktig spørsmål Jesus stilte Peter. Han nevnte bare en betingelse for å kunne være en disippel og ha del i tjenesten. «Elsker du meg?» spurte han. Dette er den vesentlige forutsetningen. Selv om Peter hadde alle andre egenskaper, kunne han ikke være en trofast hyrde over Herrens hjord hvis Kristi kjærlighet manglet. Kunnskap, godgjørenhet, veltalenhet, takknemlighet og nidkjærhet er alt sammen til hjelp i den gode gjerning. Men uten Jesu kjærlighet i hjertet vil den kristne tjeners gjerning være mislykket.

[621] Jesus gikk alene sammen med Peter, for det var noe han ønsket å si bare til ham. Før sin død hadde Jesus sagt til ham: «Dit jeg går, kan du ikke følge meg nå. Senere skal du følge meg.» Til dette hadde Peter svart: «Hvorfor kan jeg ikke følge deg nå? ... Jeg vil gi livet mitt for deg.»³ Da han sa dette, visste han lite om hvilke høyder og dybder Kristi vei ville føre ham til.

Peter hadde sviktet da prøven kom, men han skulle få en ny anledning til å bevise sin kjærlighet. Jesus åpnet fremtiden for ham så han kunne bli styrket til den siste trosprøven. Han fortalte ham at når han hadde levd et liv i nyttig tjeneste, og alderen begynte å tære på kreftene, skulle han virkelig få følge sin Herre. Jesus sa: «Da du var ung, bandt du beltet om deg og gikk dit du selv ville. Men når du

blir gammel, skal du strekke ut dine hender, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.» Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med.

«Følg meg!»

Slik fikk Peter vite på hvilken måte han skulle dø. Jesus forutsa til og med at hendene hans skulle strekkes ut på et kors. Igjen bød han sin disippel: «Følg meg!» Peter ble ikke motløs da han fikk vite dette. Han var villig til å dø på hvilken som helst måte for sin Herre.

Hittil hadde Peter kjent Kristus bare som menneske, slik mange oppfatter ham i dag. Men Peter skulle ikke lenger være underlagt en slik begrensning. Nå kjente han ham ikke lenger bare fra tiden de hadde vært sammen. Han hadde elsket Jesus som menneske og som en lærer sendt fra himmelen. Nå elsket han ham som Gud. Han hadde lært at for ham var Kristus alt i alle. Nå var han beredt til å ta del i sin Herres oppofrende gjerning. Det sies at da han til sist ble ført til korset, ønsket han å bli korsfestet med hodet ned. Han anså det for å være for stor en ære å lide på samme måte som hans Herre hadde gjort.

For Peter var ordene: «Følg meg!» viktige og fulle av veiledning. Denne undervisning ble ikke gitt bare med tanke på hans død, men for hvert eneste skritt i hans liv. Hittil hadde Peter gjerne handlet på egen hånd. Han hadde forsøkt å legge planer for Guds verk i stedet for å vente og så følge Guds plan. Men han kunne ikke vinne noe ved å storme av sted foran Herren. Jesu påbud til ham var: Følg meg! Løp ikke foran meg. Da vil du ikke møte Satans hærskarer alene. La meg gå foran deg, så vil du ikke bli overvunnet av fienden.

Da Peter gikk der ved siden av Jesus, så han at Johannes fulgte etter. Plutselig følte han trang til å få vite hva Johannes' fremtid skulle bli, og han spør Jesus: «Herre, hva skal så skje med ham?» Jesus svarte: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg? Følg du meg!» Peter burde ha visst at hans Herre ville åpenbare for ham alt som var til gagn for ham å vite.

Hver enkelt har plikt til å følge Jesus uten å være altfor opptatt av den gjerning som er overlatt til andre. Da Jesus sa om Johannes: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer,» gav han ingen forsikring om at denne disippelen skulle leve til Jesu gjenkomst. Han bare hevdet

[622] at han selv har makt over alle ting, og at dersom dette var hans vilje, hadde det ikke noe å gjøre med Peters gjerning. Fremtiden både for Johannes og Peter var i Herrens hender. Å følge ham i lydighet var det som krevdes av hver av dem.

Hvor mange er det ikke i dag som ligner Peter! De er interessert i det som gjelder andre, og er ivrige etter å vite hva deres plikt er, mens de står i fare for å forsømme sin egen. Vår oppgave er å se på Kristus og følge ham. Vi vil få se feil i andres liv, og mangler i deres karakter. Menneskeheten er belastet med mange slags skrøpeligheter. Men i Kristus har vi fullkommenhet. Ved å se på ham vil vi bli forvandlet.

Johannes oppnådde en svært høy alder. Han opplevde Jerusalems ødeleggelse og at det praktfulle templet ble lagt i grus - et symbol på verdens endelige ødeleggelse. Johannes fulgte sin Herre nøye helt til sin siste dag. Det som hele tiden kommer frem i hans vitnesbyrd til menighetene, er dette: «Mine kjære, la oss elske hverandre!» «Den som blir i kjærligheten, blir i Gud, og Gud i ham.»⁴

Peter var igjen blitt innsatt som apostel. Men den heder og myndighet han fikk fra Kristus, gav ham ikke noen forrang fremfor de andre apostlene. Dette gjorde Jesus klart da Peter spurte: «Herre, hva skal så skje med ham?» Han svarte: «Hva angår det deg? Følg du meg!» Peter ble ikke innsatt som kirkens overhode. Den gunst som Kristus viste ham ved å tilgi hans frafall og betro ham å fø hans hjord, og Peters egen troskap i å følge Kristus, gjorde at de andre disiplene fikk tillit til ham. Han hadde stor innflytelse i menigheten. Men den undervisning Kristus hadde gitt ham ved Gennesaret-sjøen, bar han med seg gjennom hele livet. Da han inspirert av Den Hellige Ånd skrev til menighetene, sa han:

«Og nå ber jeg de eldste blant dere, jeg som selv er en eldste og et vitne om Kristi lidelser og har del i herligheten som skal åpenbares: Vær hyrder for den Guds hjord som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil. Gjør det ikke for vinnings skyld, men med et villig sinn. Dere skal ikke herske over menigheten som er betrodd dere, men være et eksempel for hjorden. Når så overhyrden åpenbarer seg, skal dere få herlighetens

[623] krans som aldri visner.» Joh 21,1-22

Over alle grenser

Kristus var bare et skritt fra sin himmelske trone da han stod frem og gav disiplene denne fullmakt: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler.» «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alle mennesker!» I Igjen og igjen ble ordene gjentatt for at disiplene skulle fatte hvor viktige de var. Himmels lys skulle skinne med klare, sterke stråler på alle jordens innbyggere, høy og lav, rik og fattig. Disiplene skulle samarbeide med Kristus i gjerningen med å frelse verden.

Misjonsbefalingen ble først gitt til de tolv da Jesus var sammen med dem på salen i Jerusalem. Nå skulle den bli gitt til mange flere. Til møtestedet på et fjell i Galilea strømmet alle troende som kunne kalles sammen. Før sin død hadde Jesus selv bestemt sted og tid. Engelen ved graven minnet disiplene om hans løfte om å møte dem i Galilea. Løftet ble gjentatt for de troende som var samlet i Jerusalem i påskeuken. Og gjennom dem nådde det ut til mange ensomme som sørget over sin Herres død. Med intens interesse så alle frem til dette møtet. De tok seg frem til stedet ad omveier, slik at de kom fra alle kanter for å unngå å vekke mistanke hos de påpasselige jødene. De undret seg mens de snakket alvorlig sammen om det de hadde hørt om Kristus.

Stevnemøte i fjellskråningen

På det fastsatte tidspunktet var omkring fem hundre troende samlet i små grupper i fjellskråningen, ivrige etter å høre alt det de kunne få kjennskap til av dem som hadde sett Kristus etter oppstandelsen. Disiplene gikk fra gruppe til gruppe og fortalte alt det de hadde sett og hørt, og samtalte med dem ut fra skriftene slik han selv hadde gjort med dem. Tomas fortalte om sin vantro og hvordan hans tvil var blitt feid bort. Plutselig stod Jesus iblant dem. Ingen kunne si hvorfra eller hvordan han kom. Mange av dem som var til stede, hadde aldri før sett ham. Men i hendene og på føttene hans så de

[624]

merkene etter korsfestelsen. Ansiktet var som Guds ansikt, og da de så ham, tilbad de ham. Men noen tvilte. Slik vil det alltid være. Det finnes noen som har vanskelig for å tro, og de stiller seg på tvilernes side. Disse menneskene taper mye på grunn av sin vantro.

Dette var den eneste gangen Jesus var sammen med så mange av de troende etter sin oppstandelse. Han kom og talte til dem og sa: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord.» Disiplene tilbad ham før han talte. Men hans ord, som kom fra lepper som hadde vært lukket i døden, grep dem med en forunderlig makt. Nå var han den oppstandne frelser.

Mange av dem hadde sett ham bruke sin makt til å helbrede de syke og beherske djevelske krefter. De trodde at han hadde makt til å opprette sitt rike i Jerusalem og til å knuse all motstand, og makt over naturkreftene. Han hadde fått de opprørte bølgene til å legge seg. Han hadde vandret på skummende brottsjøer, og han hadde brakt døde tilbake til livet. Nå erklærte han at han hadde fått «all makt». Hans ord løftet tilhørernes sinn over jordiske og timelige ting - til de himmelske og evige. De fikk de sterkeste forestillinger om hans verdighet og herlighet.

Til alle folkeslag

Der på fjellsiden kunngjorde Kristus at hans offer for menneskene var fullstendig. Betingelsene for forsoningen var oppfylt. Den misjon han hadde kommet til verden for å utføre, var fullbrakt. Nå var han på vei til Guds trone for å motta hyllest av engler, makter og myndigheter. Han hadde begynt sin gjerning som menneskenes talsmann. I kraft av en altomfattende autoritet gav han disiplene sin befaling: «Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»

Jødefolket var satt til å ta vare på de hellige sannheter. Men fariseismen gjorde dem til de mest avvisende og mest fanatiske av alle mennesker. Alt i forbindelse med prestene og rådsherrene - deres klesdrakt, skikker, seremonier og tradisjoner - gjorde dem uskikket til å være verdens lys. De så på seg selv, den jødiske nasjon, som hele verden. Men Kristus gav disiplene det oppdrag å forkynne en

tro og en gudsyndelse som ikke hadde noe med kastevesen eller nasjonale grenser å gjøre, en tro som ville passe for alle folkeslag og nasjoner og for mennesker av alle samfunnslag.

Før Kristus forlot disiplene, gav han dem klar beskjed om hva hans rike bestod av. Han minnet dem om hva han tidligere hadde fortalt om dette. Han sa at han ikke hadde til hensikt å opprette et jordisk rike, men et åndelig, for han skulle ikke herske som en jordisk konge på Davids trone. Igjen utla han skriftene for dem, og viste at alt det han hadde gjennomgått, var blitt bestemt i himmelen i rådslagninger mellom Faderen og ham selv. [625]

Alt var blitt forutsagt av personer som var inspirert av Den Helige Ånd. Han sa: Dere ser at alt det jeg har åpenbart for dere om at jeg skulle bli forkastet som Messias, har funnet sted. Alt det jeg har sagt om den ydmykelse jeg måtte tåle, og den død jeg skulle lide, er blitt virkeliggjort. På den tredje dagen stod jeg opp igjen. Gransk skriftene mer flittig, så vil dere se at i alt dette er profetiene om meg blitt oppfylt i alle enkeltheter.

Fra Jerusalem til hele verden

Kristus gav disiplene et bestemt oppdrag. De skulle begynne i Jerusalem som hadde vært skueplassen for hans fornedrelse for menneskeslektens skyld. Der hadde han lidd, og der var han blitt forkastet og dømt til døden. Judea var den landsdelen hvor han var født. Der hadde han i menneskeskikkelse levd sammen med mennesker. Få hadde oppdaget hvor nær himmelen var kommet til jorden da Jesus var blant dem. I Jerusalem skulle disiplene begynne sitt arbeid.

Med tanke på alt det Kristus hadde lidd, og hvor lite hans gjerning der var blitt verdsatt, kunne disiplene kanskje ha bedt om å få et mer lovende virkefelt. Men de bad ikke om det. Nettopp den jordbunn hvor han hadde sådd sannhetens såkorn, skulle disiplene bearbeide, og så ville sæden spire og gi en rik grøde. I sin gjerning ville disiplene møte forfølgelse på grunn av jødernes hat og fanatisme. Men det hadde deres mester holdt ut, og de skulle heller ikke unndra seg. Det første tilbud om nåde måtte gå til Kristi drapsmenn.

I Jerusalem var det mange som i hemmelighet trodde på Jesus, og mange var blitt bedratt av prestene og rådsherrene. Evangeliet

måtte forkynnes også for dem. De måtte få kallet til omvendelse. Den underfulle sannhet at syndsforlatelse bare kan oppnås gjennom Kristus, måtte gjøres klar. Ettersom hele Jerusalem stod på ende etter de siste få ukers gripende begivenheter, ville forkynnelsen av evangeliet gjøre et dypt inntrykk.

Men arbeidet skulle ikke stanse her, men utvides til å omfatte jordens fjerneste områder. Kristus sa til disiplene: Dere har vært vitne til mitt selvoppofrende liv for verden. Dere har sett mine anstrengelser for Israel. Selv om de ikke ville komme til meg så de kunne ha liv, og selv om prestene og rådsherrene har behandlet meg som de lystet, og har forkastet meg som Skriften har forutsagt, skal de få enda en anledning til å ta imot Guds Sønn. Dere har sett at jeg med åpne armer tar imot dem som kommer til meg og bekjenner sin synd. Den som kommer til meg, vil jeg ikke støte bort. Alle som vil, kan bli forsont med Gud og få evig liv. Til dere, mine disipler, overgir jeg dette nådens budskap. Det skal først forkynnes for Israel, og deretter for alle nasjoner, tungemål og folk. Det skal forkynnes for jøder og hedninger. Alle som tror, skal samles i en menighet.

Den Hellige Ånd

[626] Gjennom Den Hellige Ånd skulle disiplene få en vidunderlig kraft. Deres vitnesbyrd skulle stadfestes med tegn og under. Mirakler ville bli utført, ikke bare av apostlene, men også av dem som tok imot deres budskap.

Jesus sa: «Og disse tegn skal følge dem som tror: I mitt navn skal de drive ut onde ånder, de skal tale nye tungemål, og de skal ta slanger i hendene; og om de drikker dødelig gift, skal det ikke skade dem. De skal legge hendene på syke, så de blir friske.»²

På den tiden forekom det ofte giftmord. Samvittighetsløse mennesker betenkte seg ikke på å bruke et slikt middel for å få fjernet personer som stod i veien for deres ærgjerrighet. Jesus visste at disiplenes liv ville være utsatt for fare. Mange ville mene at de gjorde Gud en tjeneste ved å drepe hans vitner. Derfor lovte han å beskytte dem mot denne faren.

Disiplene skulle ha den samme makt som Jesus hadde til å helbrede «alle sykdommer og plager hos folket». Når de i hans navn helbredet legemlige sykdommer, ville de være vitner om den makt

han hadde til å gi legedom for sjelen.³ Og nå fikk de løfte om en ny nådegave. De skulle forkynne blant andre folkeslag og få evnen til å tale andre tungemål. Apostlene og deres hjelpere var ulærde menn, men ved utgytelsen av Ånden på pinsefestens dag ble deres tale ren, enkel og presis både i form og innhold, enten de talte sitt eget eller et fremmed språk.

Et hellig oppdrag

Slik fikk disiplene sin fullmakt fra Kristus. På alle måter sørget han for at de kunne utføre gjerningen, og han tok selv ansvaret for at det skulle lykkes. Så lenge de gjorde som han sa, og samarbeidet med ham, kunne det ikke slå feil. Gå til alle folkeslag, sa han. Dra ut til de fjerneste strøk av kloden hvor mennesker bor, og stol på at jeg selv vil være der! Arbeid i tro og tillit, for jeg kommer aldri til å svikte dere!

Kristi oppdrag til disiplene innbefattet alle troende. Det innbefatter alle som tror på Kristus inntil tidens slutt. Det er en skjebnesvanger feiltagelse å mene at arbeidet for menneskers frelse utelukkende beror på den ordinerte predikant. Evangeliet er betrodd alle som har mottatt Ånd fra himmelen. Alle som tar imot Kristi liv, har myndighet til å arbeide for sine medmenneskers frelse. Menigheten ble opprettet for å utføre denne gjerningen. Alle som tar imot dens hellige løfter, har dermed forpliktet seg til å være Kristi medarbeidere.

«Ånden og bruden sier: «Kom!» Og den som hører dette, skal si: «Kom!»»⁴ Hver enkelt som hører, skal gjenta innbydelsen. Hva en persons kall i livet enn er, bør hans første interesse være å vinne andre for Kristus. Han er kanskje ikke i stand til å tale til forsamlinger, men han kan virke for enkeltmennesker. Til dem kan han bringe videre den undervisning han selv har mottatt fra Herren. Tjenesten består ikke bare i å forkynne. Med i tjenesten er de som bringer lindring til de syke og dem som lider, hjelper de trengende og taler trøstens ord til de fortvilte og til dem som har liten tro. Overalt finnes det mennesker som er tyngt av skyldfølelse. Det er ikke besværigheter, slit og fattigdom som nedverdiger menneskene. Det er synd og skyld. Det bringer uro og utilfredshet. Kristus vil at hans tjenere skal hjelpe dem som er plaget på grunn av synd.

Disiplene skulle begynne å arbeide der de var. De skulle ikke gå forbi selv den vanskeligste og minst lovende arbeidsmark. Slik skal enhver Kristi tjener begynne der han er. I vår egen familie kan det være noen som lengter etter medfølelse og hungrer etter livets brød. Det kan være barn som må oppdras til å tjene Kristus. Det finnes hedninger utenfor vår egen dør. La oss med troskap utføre den gjerning som ligger nærmest. Så kan vår aktivitet utvides så langt Gud leder oss.

Mang en gjerning kan synes å være begrenset av ytre forhold. Men hvor det enn er, vil innflytelsen av den merkes til jordens fjerneste felter, hvis den blir utført med tro og flid. Da Kristus var på jorden, syntes hans gjerning å være begrenset til et lite område. Men folkeskarer fra alle land hørte hans budskap.

Gud bruker ofte de enkleste midler til å nå de største resultater. Hans plan er at hver del av hans verk skal være avhengig av enhver annen del, slik som det ene hjulet griper inn i det andre, og at alt virker sammen på en harmonisk måte. Den mest ubetydelige tjener som lar seg lede av Den Hellige Ånd, vil røre ved usynlige strenger og fremkalle vibrasjoner som forplanter seg til jordens ender og frembringer toner som vil gjenlyde gjennom evige tider.

Jesu misjonsbefaling: «Gå ut i hele verden,» må ikke tapes av syne. Vi blir bedt om å vende blikket mot «de områder som ligger bortenfor». 5 Kristus river ned det gjerdet som skiller. Han fjerner de fordommer som skiller mellom nasjonene, og lærer oss å elske hele menneskeheten. Han løfter menneskene ut av den trange krets som deres selvishet dreier seg om, og avskaffer alle landegrensener og alt kunstig skille mennesker imellom. Han gjør ingen forskjell på naboer og fremmede, venner og fiender, men lærer oss å betrakte hvert eneste trengende menneske som vår bror, og verden som vår arbeidsmark.

Da Jesus sa: «Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler,» sa han også: «Disse tegn skal følge dem som tror: I mitt navn skal de drive ut onde ånder, de skal tale nye tungemål, og de skal ta slanger i hendene; og om de drikker dødelig gift, skal det ikke skade dem. De skal legge hendene på syke, så de blir friske.»

Løftet er like vidtrekkende som befalingen. Ikke slik at alle gavene blir gitt til hver enkelt troende. Ånden «deler ut sine gaver til hver enkelt, slik han vil».6 Åndens gaver er lovt hver enkelt troende etter

som han behøver dem i Herrens gjetning. Løftet er like virkningsfullt og troverdig nå som på apostlenes tid. «Disse tegn skal følge dem som tror.» Det er en forrett som Guds barn har. De bør holde fast på alt som kan stadfeste og styrke dem i troen.

Helbrede syke

«De skal legge hendene på syke, så de blir friske.» Denne verden er som et gigantisk sykehus, men Kristus kom for å helbrede de syke og forkynne frihet for Satans fanger. Han var selv sunnheten og styrken. [628]

Han gav av sitt liv til de syke og plagede og til dem som var besatt av onde ånder. Han viste ikke bort noen som kom til ham for å få del i hans legende kraft. Han visste at de som bad ham om hjelp, selv hadde påført seg sykdom. Likevel avslo han ikke å helbrede dem.

Når Kristi kraft trengte inn i sjeledypet hos disse stakkars menneskene, ble de overbevist om synd, og mange ble helbredet for sin åndelige sykdom så vel som for sine fysiske svakheter. Evangeliet har ennå den samme kraft. Hvorfor skulle vi ikke i dag se de samme resultater?

Kristus føler smertene hos enhver som lider. Når onde ånder river og sliter i en menneskekropp, føler Kristus forbannelsen. Når feberen brenner og livskraften svekkes, føler han smertens kval. Han er like villig til å helbrede de syke nå som da han personlig var her på jorden. Kristi tjenere er hans representanter, de kanaler som han virker gjennom, og som han ønsker å utøve sin legende kraft gjennom.

I Jesu måte å helbrede på var det noe disiplene skulle lære. Ved en anledning «spyttet han på jorden og laget en deig». Den smurte han på øynene til en blind mann, og sa til ham: «Gå og vask deg i Siloadammen.» Mannen gikk dit og vasket seg, «og han kom tilbake seende».7 Denne helbredelsen kunne bare skje ved den store legens kraft. Likevel gjorde Kristus bruk av naturens enkle midler. Han oppmuntret aldri til bruken av kunstig fremstilte medikamenter, men anerkjente de enkle og naturlige legemidler.

Til mange av de syke som ble helbredet, sa, Jesus: «Synd ikke mer, for at ikke noe verre skal hende deg.»8 Slik lærte han dem at

sykdom er følgen av overtredelse av Guds lover, både de fysiske og åndelige. Den store elendighet som er i verden, ville ikke ha eksistert hvis bare menneskene levde i samsvar med Skaperens plan.

Kristus hadde vært det gamle Israels leder og lærer, og han hadde undervist dem om at helse er lønnen for lydighet mot Guds lover. Den store legen som helbredet de syke i Israel, hadde talt til sitt folk fra skystøtten og sagt hva de måtte gjøre, og hva Gud ville gjøre for dem. «Dersom du hører på Herren din Guds røst, og gjør det som er rett i hans øyne, dersom du gir akt på hans bud og holder alle hans forskrifter, da skal jeg spare deg for alle de sykdommer jeg la på egypterne. For jeg er Herren, din lege.» Kristus gav Israel bestemt undervisning om deres livsvaner, og han gav dem denne forsikring: «Herren skal holde all sykdom borte fra deg.» Når de overholdt betingelsene, ble løftet virkeliggjort for dem. «Det var ingen i hans stammer som snublet.»⁹

[629] Dette er til undervisning for oss. Alle som ønsker å bevare helsen, må overholde visse betingelser. Alle bør lære hva disse betingelsene er. Herren misliker uvitenhet om hans lover, enten de er fysiske eller åndelige. Vi skal være Guds medarbeidere for å gjenopprette helse både til kropp og sjel.

Vi bør også undervise andre om hvordan de kan gjenvinne og bevare helsen. De syke bør behandles med de legemidler som Gud har skaffet til veie i naturen, og vi bør vise dem til ham som er den eneste som kan helbrede. Det er vår oppgave å bringe de syke og dem som har det vondt, frem for Kristus på troens armer, og vi bør lære dem å tro på den store lege. Vi må gripe fatt i hans løfte og be ham om å åpenbare sin makt. Å gjenopprette er selve kjernen i evangeliet. Jesus vil at vi skal be de syke og motløse og dem som har mistet alt håp, om å ta imot hans styrke.

Kjærlighetens kraft var med i all Kristi helbredelsesgjerning. Bare når vi i tro får del i denne kjærligheten, kan vi være redskaper for ham. Hvis vi forsømmer å opprettholde forbindelsen med Kristus, kan den livgivende kraft ikke strømme ut i rikt mål fra oss til våre medmennesker. Det var steder hvor selv Jesus ikke kunne gjøre mange undergjerninger på grunn av folks vantro. Slik kan vantro også i dag skille menigheten fra dens guddommelige hjelper. Menigheten har et altfor svakt grep på evighetens virkelighet. Dens mangel på tro skuffer Gud og tar fra ham den ære han har krav på.

«Jeg er med dere»

Når menigheten utfører Kristi gjerning, har den fått løfte om hans nærvær. Gå ut og undervis alle folkeslag, sa han. «Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» Å ta på seg hans åk er en av de første betingelser for å få hans kraft. Menighetens liv avhenger av dens troskap i å utføre det Herren har pålagt den. Å forsømme dette er det samme som å innby til åndelig svakhet og forfall. Der hvor det ikke blir utført noe aktivt arbeid for andre, vil kjærligheten avta og troen svekkes.

Kristus vil at hans tjenere skal undervise menigheten om evangeliets gjerning. De skal lære andre hvordan de skal oppsøke og frelse de fortapte. Men gjør de det? Hvor mange er det ikke som sliter med å blåse liv i den lille gnisten som ennå finnes i en menighet som holder på å dø! Hvor mange menigheter blir ikke pleiet som syke lam av dem som burde være ute og søke etter det som er forlagt! Og hele tiden er det millioner på millioner som går forlagt uten Kristus.

Guds kjærlighet kunne ikke slå seg til ro. Den er rørt i sitt innerste for menneskenes skyld, og englene undrer seg over en slik overfladisk takknemlighet hos dem som har vært gjenstand for en så stor kjærlighet. Himmelen føler seg krenket over den likegyldighet som utvises når det gjelder menneskers frelse. Ønsker vi å vite hvordan Kristus ser på dette? Hvordan ville en far og en mor føle hvis de visste at deres barn som var blitt borte i kulden og snøen, var blitt overlatt til å omkomme av dem som gikk forbi, og som kunne ha reddet det? Ville det ikke bli en fryktelig sorg for dem, og årsak til ustyrlig harme? Ville de ikke fordømme disse morderne med en harme like brennende som deres tårer, og like intens som deres kjærlighet? [630]

Hvert menneskes lidelser er et Guds barns lidelser, og de som unnlater å rekke ut en hjelpende hånd til sine medmennesker som går mot fortapelsen, vekker hans rettferdige harme. Dette er Lammets vrede. Til dem som hevder å ha samfunn med Kristus, men som likevel har vært likegyldige overfor sine medmenneskers nød, vil han på dommens store dag si: «Jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg, alle dere som gjør urett.»¹⁰

Kristus i sentrum

I sitt oppdrag til disiplene gav Kristus ikke bare en oversikt over deres gjerning, men han gav dem også det budskapet de skulle forkynne. Han sa at de skulle lære menneskene «å holde alt det jeg har befalt dere». Disiplene skulle lære andre det som Kristus hadde lært dem. Dette gjaldt ikke bare det han selv hadde forkynt, men også det som var blitt formidlet gjennom alle profeter og lærere i Det gamle testamente. Menneskers lærdommer er holdt utenfor. Her er det ikke gitt plass for tradisjonelle vedtekter, for menneskers teorier og slutninger, eller for lover som kirken har gitt. Ingen lover som er gitt av noen kirkelig myndighet, er innbefattet i misjonsbefalingen.

Kristi tjenere skal ikke forkynne noe av dette. Den skatten som disiplene fikk i oppdrag å gi verden, er «loven og profetene» sammen med beretningen om hans egne ord og gjerninger. Kristi navn er deres feltrop, deres kjennetegn, det som binder dem sammen, deres autoritet i gjerningen og kilden til deres fremgang. Ikke noe som mangler hans påskrift, vil bli godtatt i hans rike.

Evangeliet skal fremholdes, ikke som en livløs teori, men som en levende kraft som kan forandre livet. Gud ønsker at de som tar imot hans nåde, skal være vitner om dens kraft. De som har hatt den mest anstøtelige livsførsel, har full og fri adgang til ham. Når de vender om, gir han dem sin Ånd. Han betror dem de høyeste tillitsverv og sender dem ut til de ulydiges leir for å forkynne hans grenseløse nåde. Han vil at hans tjenere skal vitne om hans nåde som kan gi menneskene del i en Kristus-lik karakter, så de kan fryde seg i forvissningen om hans store kjærlighet. Han ønsker at vi skal fortelle verden at han ikke kan slå seg til ro før menneskeslekten er vunnet tilbake som hans sønner og døtre.

[631] I Kristus finner vi hyrdens omsorg, en fars og en mors hengivenhet og den medfølende frelsers grenseløse nåde. Han tilbyr sine velsignelser på den mest innbydende måte. Det er ikke nok for ham bare å kunngjøre dette. Han tilbyr sine velsignelser på den mest tiltrekkende måte for å vekke et ønske om å få del i dem. Slik skal hans tjenere fremholde den store og rike herlighet som Gud tilbyr i sin «usigelige gave».

Kristi underfulle kjærlighet vil smelte og overvinne hjertene der hvor en oppramsing av læresetninger ikke ville utrette noe som helst.

«Trøst, ja, trøst mitt folk! sier deres Gud.» «Stig opp på et høyt fjell, du Sions gledesbud! Rop høyt med kraftig røst, Jerusalems gledesbud! Rop høyt, og vær ikke redd! Si til byene i Juda: «Se, der er deres Gud!» ... Som hyrden skal han gjete sin hjord og samle lammene i sine armer. Han skal bære dem ved barmen og lede deres mødre varsomt.» Fortell om ham som «skiller seg ut blant ti tusen», og vis hvordan «alt ved ham er tiltrekkende». 11

Ord alene kan ikke uttrykke dette. Det må komme til syne i karakteren og klart åpenbares i livet. Kristi bilde må gjenspeiles i hver eneste av hans etterfølgere. Gud har forutbestemt hver enkelt av oss «til å bli formet etter hans Sønnns bilde». 12 Kristi langmodige kjærlighet, hans hellighet, saktmodighet, barmhjertighet og trofasthet skal åpenbares for verden gjennom det liv den troende lever.

De første disiplene gikk ut for å forkynne Ordet. De åpenbarte Kristus i sitt liv. Herren samarbeidet med dem «og stadfestet Ordet gjennom de tegn som fulgte». 13 Disse disiplene forberedte seg for gjerningen. Før pinsefestens dag kom de sammen og fjernet alle uoverensstemmelser, og de var innbyrdes i full harmoni. De trodde Kristi løfte om at de ville få del i velsignelsen, og de bad i tro, ikke bare om en velsignelse for seg selv. Byrden for menneskers frelse lå tungt på dem. Evangeliet skulle bringes til jordens fjerneste steder, og de tryglet om å bli utrustet med den kraft som Kristus hadde lovt. Da ble Den Hellige Ånd utgytt, og tusener vendte om på en dag.

Slik kan det også være nå. Forkynn Guds ord i stedet for menneskelige spekulasjoner. Kristne mennesker bør legge bort uenighet og splid og overgi seg til Gud for å frelse de fortapte. Når de i tro ber om velsignelsen, vil den komme. Utgytelsen av Ånden i apostlenes dager var tidligregnet («høstregn»), og det ble veldige resultater. Men senregnet («vårregn») vil bli enda rikligere. 14

Alle som overgir sjel, legeme og ånd til Gud, vil stadig få ny utrustning av fysisk og åndelig kraft. Himmelenes uuttømmelige ressurser står til rådighet for dem. Kristus gir dem av sin egen Ånd, og liv av sitt eget liv. Den Hellige Ånd virker med all sin kraft på hjerte og sinn. Guds nåde øker og mangfoldiggjør deres evner, og den guddommelige natur vil på enhver måte være til hjelp for dem i arbeidet med å frelse mennesker. Ved å samarbeide med Kristus er de fullkomne i ham. I sin menneskelige svakhet blir de satt i stand til å gjøre gjerninger som hører Allmakten til.

Kristus lengter etter å gjøre hele verden kjent med sin nåde og prege den med sin karakter. Den er hans kjøpte eiendom, og han ønsker å gjøre menneskene fri, rene og hellige. Selv om Satan arbeider for å hindre ham i dette, er det mulig ved det blodet som ble utgytt for verden, å vinne seier som vil bringe ære til Gud og Lammet. Kristus vil ikke være tilfreds før seieren er fullstendig, og «etter all sin møye og sjelenød skal han se lys og mettes».15

[632] Alle folkeslag på jorden skal høre evangeliet om hans nåde. Ikke alle vil ta imot hans nåde, men «min ætt skal tjene ham og vitne om ham for kommende slekter». «Kongedømmet og veldet og makten i rike ne under himmelen skal bli gitt til det folk som er Den Høyestes hellige.» «For landet er fylt av kjennskap til Herren, som vannet dekker havets bunn.» «De skal frykte Herrens navn i vest og hans herlighet i øst.» 16

[633] «Hvor fagert det er når den som bringer gledesbud, kommer løpende over fjell, melder fred og bærer godt budskap, forkynner frelse og sier til Sion: «Din Gud er konge!» ... Bryt ut i samstemmig jubel, Jerusalems ruiner! For Herren trøster sitt folk Herren viser sin hellige arm for alle folkeslags øyne. Hele den vide jord får se frelsen fra vår Gud.» Matt 28,16-20

Oppdrag og avskjed

Oppdrag og avskjed

Tiden var kommet da Kristus skulle stige opp til sin Fars trone. Som en guddommelig seierherre var han i ferd med å vende tilbake til himmelen med seierstrofeene. Før han døde, sa han til sin Far: «Jeg fullførte den gjerning du gav meg å gjøre.»! Etter oppstandelsen ble han på jorden en stund så disiplene skulle bli kjent med ham i hans oppstandne og herliggjorte tilstand. Nå var han ferdig til å ta avskjed. Han hadde bekreftet at han var en levende frelser. Disiplene behøvde ikke lenger forbinde ham med graven. De kunne tenke på ham som herliggjort overfor det himmelske univers.

På Oljeberget

Før sin himmelfart valgte Jesus det stedet der han ofte hadde vært mens han oppholdt seg blant menneskene. Det var ikke Sions berg hvor Davids by lå, og heller ikke Moria-fjellet hvor templet var reist. Der var Kristus blitt hånet og forkastet. Der var barmhjertighetens tidevann, som kom igjen i bølger av stadig sterkere kjærlighet, blitt slått tilbake av hjerter så harde som stein. Jesus hadde gått derfra, trett og med tungt hjerte, for å finne hvile på Oljeberget. Da den hellige sjekina hadde forlatt det første templet, stod den over fjellet østenfor som om den nødig ville forlate den utvalgte byen.

Slik stod Kristus på Oljeberget og så lengselsfullt ut over Jerusalem. Lundene og fjellkløftene var blitt helliget ved hans bønner og tårer. Skrentene hadde gjenlydt av folkeskarens triumf-rop da de utropte ham til konge. Et stykke lenger nede i skråningen hadde han funnet et hjem hos Lasarus i Betania. Ved foten av fjellet, i Getsemane hage, hadde han vært alene i bønn og sjelekval. Fra dette fjellet skulle han stige opp til himmelen. På toppen av Oljeberget vil han igjen sette sine føtter når han kommer tilbake. Ikke som en smertenes mann, men som en seierrik konge vil han stå på Oljeberget mens jødiske halleluja-rop blander seg med ikke-jødiske hosianna-rop, og

[634]

de gjenløstes stemmer som lyden av en veldig hærs-kare bruser ut i et mektig jubelkor: Kron ham, Allhærs Gud!

Sammen med de elleve disiplene drog Jesus oppover fjellsiden. Da de gikk ut gjennom porten i Jerusalem, var det mange som med undrende blick fulgte den lille gruppen som ble ledet av en person som rådsherrene noen få uker tidligere hadde dømt til døden og korsfestet. Disiplene visste ikke at dette skulle bli siste gangen de var sammen med Mesteren. Jesus benyttet tiden til å samtale med dem, idet han gjentok det han tidligere hadde undervist dem om.

Da de nærmet seg Getsemane, stanset han så de skulle bli minnet om det han hadde undervist dem om den natten da han led i dødsangst. Igjen så han på det vintreet som han den gangen hadde brukt som et bilde på menighetens forening med ham selv og sin Far. På ny gjentok han de sannheter som han da hadde åpenbart for dem. Overalt omkring ham fantes det ting som minnet om hans ugjengjeldte kjærlighet. Endog disiplene som han hadde så inderlig kjær, hadde bebreidet ham og sviktet i fornedrelsens stund.

Kristus hadde oppholdt seg i verden i tretti tre år. Han hadde holdt ut forakt, hån og spott. Han var blitt forkastet og korsfestet. Idet han nå er i ferd med å stige opp til herlighetens trone, og han tenker på utakknemligheten fra de menneskene han kom for å frelse, vil han ikke da trekke sin sympati og kjærlighet tilbake fra dem? Vil ikke hans hengivenhet nå rette seg mot de sfærer hvor han blir verdsatt, der syndfrie engler venter på å utføre det han ber dem om? Nei! Han gir dette løfte til disse kjære som han etterlater på jorden: «Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»²

Jesus blir tatt til himmelen

Da de var kommet opp på Oljeberget, gikk Jesus foran dem over toppen av fjellet og bort i nærheten av Betania. Her stanset han, og disiplene samlet seg omkring ham. Mens han så vennlig på dem, var det som om stråler av lys skinte fra ansiktet hans. Han bebreidet dem ikke for deres feil og misgrep. Det siste de hørte fra sin Herre, vitnet om den inderligste medkjensle.

Med hendene rakt ut til velsignelse, og likesom med forsikring om hans beskyttende omsorg, steg han langsomt opp fra dem. Han ble trukket oppover mot himmelen av en kraft som var sterkere

enn noen jordisk tiltrekning. Idet han for opp, stirret disiplene med undring og ærefrykt mot himmelen for å få et siste glimt av ham, men en lysende sky skjulte ham for deres blikk. Idet skyen av engler tok imot ham, hørte de på ny disse ordene: «Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» Samtidig strømmet de herligste og mest frydefulle toner fra englenes kor ned til dem.

Mens disiplene hele tiden stirret opp, hørte de stemmer som lød som den herligste musikk. De snudde seg og så to engler i menneskeskikkelse som sa: «Galileere, hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne Jesus som ble tatt opp til himmelen fra dere, han skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen.» [635]

Disse englene hørte til den gruppen som hadde ventet i den lysende skyen for å følge Jesus til hans himmelske hjem. Som de mest opphøyde i engleskaren var det disse to som kom til graven ved Jesu oppstandelse, og de hadde også fulgt ham gjennom hele hans liv på jorden. Med spent forventning hadde hele himmelen ventet på avslutningen av hans opphold i en verden som var skjemt av syndens forbannelse. Nå var tiden kommet da det himmelske univers skulle ta imot sin konge. Mon ikke de to englene lengtet etter å kunne slutte seg til den skaren som bød Jesus velkommen? Men i medfølelse med dem hadde han forlatt, ventet de for å kunne gi dem trøst. «Er ikke alle englene ånder i Guds tjeneste, som sendes ut for å være til hjelp for dem som skal få frelsen?»³

Kristus for opp til himmelen i menneskeskikkelse. Disiplene så skyen som omgav ham. Den samme Jesus som hadde vandret, snakket og bedt sammen med dem, brutt brødet med dem, vært sammen med dem i båten på sjøen, og som nettopp denne dagen hadde gått med dem opp på Oljeberget - denne samme Jesus hadde nå gått bort for å ta plass med sin Far på hans trone. Og englene forsikret dem om at nettopp han som de hadde sett fare opp til himmelen, ville komme igjen på samme måte som han for opp.

«Se, han kommer i skyene! Hvert øye skal se ham.» Når «det høres et rop fra overengelen og støt i Guds basun, da skal Herren selv stige ned fra himmelen. Og de som døde i troen på Kristus, skal først stå opp». «Men når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle englene med ham, da skal han sitte på sin trone i herlighet.» Slik vil Herrens eget løfte til disiplene bli oppfylt: «Og når jeg er

gått bort og har gjort i stand et sted for dere, vil jeg komme tilbake og ta dere til meg, så dere skal være der jeg er.»⁴ Med rette kunne disiplene fryde seg i håpet om sin Herres gjenkomst.

Tilbake til Jerusalem

[636] Da disiplene drog tilbake til Jerusalem, så folk med undring på dem. Etter at Kristus var blitt domfelt og korsfestet, hadde man tenkt seg at de ville være nedslått og skamfulle. Fienden hadde ventet å se uttrykk av sorg og nederlag i ansiktet deres. I stedet så de bare uttrykk av glede og seier. Ansiktene lyste av en lykke som ikke var av denne verden. De sørget ikke over skuffede forhåpninger, men var fulle av pris og takk til Gud. Med jublende stemmer fortalte de om Kristi oppstandelse og hans himmelfart, og mange tok imot deres vitnesbyrd.

Disiplene fryktet ikke lenger for fremtiden. De visste at Jesus var i himmelen, og at han fremdeles hadde omsorg for dem. De visste at de hadde en venn ved Guds trone, og de var ivrige etter å legge frem sine ønsker og behov for Faderen i Jesu navn. I høytidelig ærefrykt bad de til Gud, mens de gjentok forsikringen: «Hvis dere ber Faderen om noe, skal han gi dere det i mitt navn. Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be, og dere skal få, så deres glede kan være fullkommen.» Stadig høyere rakte de troens hånd med denne sterke begrunnelse: «Kristus Jesus døde, ja, mer enn det, han stod opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han går i forbønn for oss.»⁵ Pinsefesten brakte dem en fylde av glede og trøst ved Den Hellige Ånd, slik som Kristus hadde lovt.

Ærens konge drar inn

Hele himmelen ventet på å få by Kristus velkommen tilbake. Idet han steg opp, drog han selv i spissen, og de fangene som var blitt frigjort fra dødens makt ved hans oppstandelse, fulgte etter. Med lovprisning og jubelrop drog de himmelske herskarer sammen med dem i dette gledens tog.

Som de nærmer seg Guds by, lyder det fra englene som er med i følget: «Løft hodene, dere porter, ja, løft dere, eldgamle dører, så ærens konge kan dra inn!» Frydefullt lyder svaret fra dem som

venter: «Hvem er denne ærens konge?» Dette sier de ikke fordi de ikke vet hvem han er, men fordi de ønsker å høre svaret - en henrykt lovprisning: «Det er Herren, den veldige helt, Herren, den sterke i strid.» «Løft hodene, dere porter, ja, løft dere, eldgamle dører! så ærens konge kan dra inn!» Igjen lyder ropet: «Hvem er denne ærens konge?» For englene blir aldri trette av å høre at hans navn blir opphøyd. Englene i følget svarer: «Det er Herren, Allhærs Gud. Han er ærens konge.»⁶ Så blir portene inn til Guds by åpnet, og engleskaren strømmer inn under den herligste musikk.

Der er tronen og omkring den løftets regnbue. Der er kjeruber og seraffer. Der er de som leder englernes hærskarer, Guds representanter fra de syndfrie verdener, det himmelske råd hvor Lucifer hadde anklaget Gud og hans Sønn, og representanter fra de syndfrie verdener hvor Satan hadde tenkt å opprette sitt herredømme. Alle er der for å by gjenløseren velkommen. De er ivrige etter å feire hans seier og lovprise sin konge.

Men han vinker dem tilbake. Ikke nå! Ennå kan han ikke ta imot herlighetens krone og kongekåpen. Han stiller seg frem for Faderen. Der peker han på sitt hode som har sårmerker, den gjennomstukne siden og føttene med naglemerker. Han løfter hendene som har arr etter korsfestelsen. Han peker på tegnene på sin seier. Så fremstiller han svingeneket for Gud, de som oppstod sammen med ham som representanter for den store skaren som skal komme ut av gravene ved hans annet komme. Han nærmer seg Faderen som gleder seg over hver synder som vender om, og som fryder seg over hver enkelt.

Før verdens grunnvoll ble lagt, hadde Faderen og Sønnen inngått en avtale om å løskjøpe menneskene hvis de skulle bli overvunnet av Satan. De hadde inngått en høytidelig overenskomst om at Kristus skulle tre inn som borgsmann for menneskeslekten. Dette hadde Kristus nå oppfylt. Da han på korset ropte: «Det er fullbrakt!» talte han til sin Far. Avtalen var oppfylt. Nå erklærer han: Far! Det er fullbrakt! Jeg har gjort din vilje, min Gud. Jeg har fullendt frelsesverket. Hvis din rettferdighet er tilfredsstilt, vil jeg «at der jeg er, skal de som du har gitt meg, være hos meg».⁷

Guds røst lyder med kunngjøring om at rettferdigheten er skjedd fyllest. Satan er overvunnet. Kristi kjempende folk på jorden er mottatt i hans «elskede Sønn». I påhør av englene og representanter for de verdener som ikke falt i synd, blir de erklært å være rettferdig-

gjort. Der hvor han er, skal hans menighet være. «Godhet og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred kysse hverandre.» Faderen omfavner sin Sønn, og ordet går ut: «Alle Guds engler skal tilbe ham.»⁸

Med en fryd som ikke kan tolkes i ord, forkynner de som hersker, makter og myndigheter, at livets fyrste har herredømmet. Englehæren kaster seg ned for ham, mens det glade jubelrop fyller hele himmelen: «Verdig er Lammet som ble slaktet, verdig til å få all makt og rikdom, visdom og styrke, ære og pris og takk!»⁹

Seierssang blander seg med musikk fra englenes harper inntil himmelen synes å flyte over av glede og pris. Kjærligheten har seiret. Det som var tapt, er funnet igjen. Himmelen gjenlyder av stemmer som i et opphøyd tonevill forkynner: «Han som sitter på tronen, han og Lammet skal ha all takk og ære, pris og makt i all evighet.»¹⁰

Fra denne himmelske gledesfest kommer ekkoet av Kristi egne underfulle ord tilbake til oss her på jorden: «Jeg farer opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud!» Familien i himmelen og familien på jorden er blitt til ett. Det var for vår skyld vår Herre for opp til himmelen, og det er for oss han lever. «Derfor kan han også fullt og helt frelse dem som kommer til Gud ved ham, fordi han alltid lever og går i forbønn for dem.» Luk 24,50-53; Apg 1,9-12